

Erzurum'da farklı bir Gülen

Amberin Zaman 28.03.2008

ERZURUM Bir kaç gündür Fetullah Gülen cemaatini incelemek üzere Erzurum'daydım. Gidişim Aşkale'nin Düşman'dan Kurtuluşu'nun 90. yılını kutlamak adına sahnelenen o eşsiz "Ermeniler içip içip Türkleri ktır ktır kesti" eserine denk geldi. Gülsem mi ağlasam mı derken Salih Gülen ile tanıştım, ve gülmeye başladım. Salih Bey, Fetullah Gülen'in (üçü kız dördü erkek olmak üzere) yedi kardeşinden ortancası. Aralarında on yaş fark var, yani Salih Bey 60 yaşında. Kendisiyle --ricam üzerine- cemaate yakın Aziziye Koleji Müdürü Yüksel Nizamoğlu'nun odasında tanışıyoruz. Odaya ilk girdiğinde herkesin şöyle bir kendini toparladığını, düğmelerini iliklediğini, bellerini doğrulttuğunu fark ediyorum. Karşımızda acayip somurtkan ağır bir tip var. Yüzüme zor bakıyor. Nasıl olsa almaz diye elimi dahi uzatmıyor ve içimden "eyvah yandık"lar çeke çeke sohbete başlıyorum. Ağabeyinin iri kıym hali olan Salih Bey'e ilk başta klasik sorular soruyorum "Fetullah Gülen nasıl biri, görüşüyor musunuz" falan filan. O da gayet klasik cevaplar verirken birden yüzündeki ciddi ifade erimeye başlıyor, yerini muzip bir çocuk ifadesi alıyor. "Biz çok ağır bir yük taşıyoruz biliyor musunuz? Bütün hayatımız boyunca "O"na yakışır kardeş olma sıkıntısıyla yaşadık," diyor Salih Bey. "Ama, Hoca Efendi 'Ev danasından öküz olmaz' der hep, bizden de bir şey olmaz," diye gülüyor. Odadakiler birden irkiliyor. 'Acaba şimdi ne yumurtlayacak' dolu bakışlarla donup kalıyorlar. Ama Salih Bey'in pek aldıracağı yok. "Hoca Efendi iradesiyle talip oldu bu işlere, biz ise namaza dururken arabamızı evimizi düşünüyoruz," deyince, artık tutamayıp kendimi, gülmeye başlıyorum. Herkes rahatlıyor. Karşımızda Fetullah Gülen'in ele avuca sığmayan "afacan" kardeşi, yani bizlerden biri, duruyor. Gerçekten de Fetullah Gülen'in akrabası olmak zor. Gülen'in imajına gölge düşmesin diye, para kazandıran işlerden uzak durmaları emredilmiş. Yılda bir ağabeyinin ziyaretine giden Salih Bey genç yaşta kendi deyimiyle "politik" bir evlilik yapmak zorunda kalmış. Erzurum'da faaliyet gösteren rakip bir cemaat mensubunun kızıyla evlendirilmiş, böylece bir tür "ateşkes" sağlanmış olduğunu hissettiriyor. İş matbaacılık olan Salih Bey İstanbul'a taşınıp iyi paralar kazanmaya başlayınca Erzurum'a apar topar geri gönderilmiş. Erzurum'da cemaatten ona pek gelen iş yok. "Gidip başkalarına daha ucuza bastırıyorlar," diye homurdanıyor. Babiâli'de de geçen matbaacılık serüvenini dinlerken Salih Bey'in bir diğer yönünü keşfediyoruz. "O günlerde matbaacılık işi hep gayrimüslimlerin elindeydi. Üç asır boyunca Kuran'ı Ermeniler basmış. Birçok Rum, Yahudi, Ermeni dostum vardı. Hatta bir Ermeni ailesi bana çok yakınlık göstermişti, Ramazanda iftara çağırırlardı, benim hatırıma da oruç tutarlardı," diye anlatıyor. Peki, Aşkale'de yaşanan türden rezillikler için ne düşünüyordu? "Eskiden bir Deli Cevat vardı Ermeni rolünü hep o üstlenirdi, ama öldü gitti, artık Ermeni olmak istemiyor kimse," diye cevap veriyor. Ardından "en güzel camilerimizi Ermeniler yaptı, evet Mimar Sinan da Ermeni kökenliydi," diye ekleyince, kulaklarıma zor inanıyorum. Odadakiler de belli ki aynı hislere kapılıyor, hangi yönde bilmiyorum tabii. Ancak kendi adıma işte herkesi kucaklayan İslam bu olsa gerek diyorum. O buzlu Erzurum havasında içim ısınıyor, neşeye doluyor.

07.03.2008

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türk demokrasisine Ermeniler de sahip çıkıyor

Amberin Zaman 23.05.2008

ERİVAN

20 Mayıs günü Erivan'da Türk-Ermeni ilişkilerinin masaya yatırıldığı bölgesel bir toplantıya katıldım. Türk ve Ermeni liderlerin karşılıklı zeytin dalları uzattığı bu günlerde iki ülke arasındaki sorunları tahlil etmek ve mevcut konjonktürde aşılabilir olup olmamalarını anlamak açısından gayet yararlı oldu. Özellikle Türkiye'den katılan ve Türklerin Ermeniler hakkındaki görüşlerini konu eden araştırmancının sahibi, Nigâr Diba Göksel, ilgiyle dinlendi. Ancak yapılan bazı saptamalara geçmeden Türk katılımcılardan Liberal Demokrat Parti Genel Başkanı Cem Toker'in açıklamalarına değinmeden edemeyeceğim. Sayın Toker'in sözlerinden ziyade aldığı tepki bizce Türk-Ermeni ilişkilerinin, en azından sivil toplum düzeyinde, ne kadar yol katettiğine işaret ediyor.

Sunumunda Türkiye ve Ermenistan arasındaki benzerlikleri, Birleşmiş Milletler olsun, Freedom House olsun, çeşitli uluslararası derecelendirme kuruluşlarının verileri üzerinden açıklayan Toker, her iki ülkenin de halkların refahı, hak ve özgürlükler açısından sınıfta kaldığının altını çizdi. Türkiye'de azınlıkların durumuna da dikkat çeken Toker, neden kelaynak konumunda olduklarını sorgulayarak büyük takdir topladı. Türkiye'deki durumun vahametine değinirken Toker, beş yılda bir yapılan genel seçimlerin insanların birtakım hayvan figürlerinden birini seçip damga bastıkları bir oyundan ileri gitmediği şeklinde ifadelerde bulundu. Halkın kaale alınmadığını vurguladı.

Doğrudur, özellikle halkın yüzde 47'sinin oyuyla ikinci defa tek başına iktidara gelen AKP'ye açılan kapatma davası ile birlikte demokrasimizin ne kadar kırılgan olduğu herkesin malûmu. (Seçimlerden söz açılmışken; Ermenistan'da yapılan son cumhurbaşkanlığı seçimlerine hile karıştığı bilinirken, Türkiye'de son 10 yıldır ciddi anlamda hile iddiası duymadık.) Ne var ki son on yılda özellikle idam cezasının kaldırılması ve AKP'nin ilk iktidar döneminde yasallaştırdığı birçok reform sayesinde AB ile müzakerelere başlandı ve Türk demokrasisi sınıf atlama eşiğine geldi.

Ben de Toker'e bunları hatırlatarak, biraz haksızlık ettiğini vurguladım. Hatta bu değişimden rahatsız olan malûm odakların bu süreci, ya hukuku zorlayarak, olmadı apaçık ihlal ederek, durdurmaya çalıştığını ifade ettim.

Tüm sunumu boyunca liberalizm, demokrasi ve evrensel değerler vurgusu yapan Toker, bu çıkışıma "Türkiye'de yargı darbesi filan yapılmıyor," diye cevap verince gerçekten hayrete düştüm. Kapatma davasını demokrasinin temeli olan kuvvetler dengesinin muhafaza edilmesine indirgeyen ve iktidarı yasama, yürütme ve diğer alanları ele geçirmekle suçlayan Toker forumda bulunan Ermenileri de şaşırtmayı başardı. Ancak Toker'e cevaben Türkiye'yi hararetle savunan Ermeniler de salondaki diğer katılımcıları bir o kadar şaşırtılar diyebilirim.

Aralarında söz alan Kafkas Medya Enstitüsü direktörü Aleksandr Iskandaryan, Türkiye'ye ilk defa on yıl önce gittiğini, o gün ile bugün arasında dağlar kadar fark olduğunu vurguladı. Daha yeni İstanbul'da bir konferansa katıldığını, sunumunda "soykırım" sözcüğünü kullandığını, hatta bazı Türk akademisyenlerin de aynı kelimeyi sarfettiklerini uzun uzun anlattı. Bir diğer Ermeni katılımcı ise Hrant Dink'in cenazesine katılan yüz bin insanı hatırlatarak Türkiye'de büyük bir değişim yaşandığını belirtti. Ermeni katılımcıların çoğu olumsuzluklardan ziyade pozitif gelişmeler üzerinde durmayı yeğlediler.

Bu bağlamda Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün Ermenistan Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan'ı ilk tebrik edenlerden oluşu ve en son Ali Babacan ile Ermenistan'ın yeni Dışişleri Bakanı Eduard Nalbandyan arasındaki olumlu ifadeler dolu yazışmaları taze bir açılım hamlesi olarak değerlendirildi. Bir süredir askıya alınan gayri resmi görüşmelerin yeniden başlayabileceği öngörüldü. Oysa bölge uzmanı Göksel'in de belirttiği gibi, karşılıklı alınan pozisyonlarda köklü değişiklik olmadıkça bu çabaların sonuç vermesi zor görünüyor. Ermenistan ön koşulsuz diplomatik ilişki kurmak isterken Türkiye Ermenistan'dan soykırım iddialarını uluslararası platformda yürütülen kampanyadan çekmesini istiyor. Bir de Karabağ açmazı var. Nitekim, bu köşede defalarca ifade ettiğimiz gibi ilk somut adım, her açıdan daha güçlü konumda bulunan Türkiye tarafından atılmalı. Ancak kapatma davasının gölgesinde yine de her şey normalmiş gibi davranan hükümetimizin gerek Kuzey Irak, gerek Ermenistan konusunda olsun cesareti nereye kadar uzanır hiç belli

değil.

23.05.2008

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

"Ağrı'nın Derinliği"

Amberin Zaman 06.06.2008

"Bu topraklarda, 1915 yılında, karanlık bir yaz yaşandı. Kim suçluydu, kim daha güçlüydü, doksan yıl bu konuşuldu. Mesele şu ki konuşanlar bizler değildik. Hepimiz hikâyelerini eksik ya da fazla anlatan hayaletlerin çocuklarıydık yalnızca. Ama biliyorduk, o yaz bizim de utandığımız, yaşananlara koyulacak ad üzerinde kavga ederken eksik bir yasla geçiştirdiğimiz bir şeyler olmuştu."

Bu cümleler Ece Temelkuran'ın kaleme aldığı Ağrı'nın Derinliği adındaki yeni kitabına ait. Bir buçuk günde elimden hiç düşürmeden okuduğum, Ermeniler'in travmalarını, korkularını, düşlerini, öfkelerini, hasretlerini, umutlarını, berrak ve akıcı bir dille anlatan bu kitabı sadece Türk-Ermeni ilişkileri üzerine kafa yoranlar değil, Türkiye'nin on yıllardır süren o yorucu kimlik arayışının köklerine inmek isteyen herkes mutlaka edinmeli.

Titiz gazeteci araştırmacı kimliği, edebiyatçı damarıyla pürüzsüz biçimde ördüğü bu yürekli çalışmasında, Temelkuran bizleri Erivan'dan Paris'e, Los Angeles'dan Boston'a Ermeniler'in kalbine taşıyor, yaralarını deşiyor, ve sevgili Hrant Dink'in kendisine adeta vasiyet saydığı, Türk-Ermeni sorununun tartışılmasına yönelik yeni bir dil oluşturmaya çabılıyor. Ermeniler'in hiç de homojen olmadığını, Diaspora içindeki ayrışmaları ve Ermenistan'daki soydaşları ile olan karmaşık, kimi zaman gergin bağlarını derinden, ve geniş bir karakter yelpazesi üzerinden tarif etmeyi başarıyor Temelkuran. Toprak taleplerini saçma bulan, soykırımı uluslararası platformda tanıtmaya çabalarının, Hrant'ın da yılmadan ifade ettiği gibi, Türkler'i daha sertleştirdiğini, ve geçmişin özgürce tartışıldığı bir ortama set çektiğini düşünen birçok Ermeniyle tanışıyoruz "Ağrı'nın Derinliği"nde, belli miktar tazminat karşısında "barışın satın alınabileceğini" anlatan şahinlerle de.

Bir yıldan beri hayatının yarısını Erivan'da geçiren biri olarak Temelkuran'ın birçok tespitine katılmamam mümkün değil. Birincisi, Ermeniler'in konuşmaya, toplumsal belleklerinde taşıdıkları cerahati akıtmaya ihtiyaçları var ve bu acılarını Fransızlar'a, Avustralyalılar'a değil, bizlere, Türkler'e anlatma ihtiyaçları var. Onları dinlerken bizim yüzümüzde beliren acı, gözlerimizde tutamadığımız yaşlar sadece onlara değil aslında bizlere de iyi geliyor. Zira Temelkuran'ın, kitabın sonlarına doğru Ermeniler'e seslendiği gibi "Bugün benim ülkemde ölüm bu kadar kıymetsizse, bu kayıtsızlık tarihi sizin ölümünüzle başlıyor. Bugün benim ülkem her türlü korkunç vahşete alışabiliyorsa, bu, yüzyıl önce sizlerin götürülüşüne alışmak kalmasıyla başlıyor. Ben, ülkem böyle olmasın istiyorum." Evet, istemiyoruz. Ancak son günlerde yaşanan bazı gelişmeler ortak tarih komisyonu kurma teklifini Ermenistan hükümetine sunarak, kafalarımıza vurula vurula ezberletilen ve ucube yasalarla tartışmamız yasaklatılan resmî tarihin sorgulanabileceği sinyali veren AKP'nin diyalog konusundaki samimiyetine gölge düşürüyor.

Bunların başında işadamı Kaan Soyak ile çevre uzmanı Nicolas Tavitian'ın girişimleri ve AB Komisyonu'nun desteğiyle Brüksel'de kurulan Türk-Ermeni İş Geliştirme Derneği'nin İstanbul'da şube açma başvurusunun reddedilişini sayabiliriz. "Nedeni açıklanmıyor" diyor yıllardır Türkiye Ermenistan sınırının açılması için didinen,

ve Brüksel’de Ermeni soykırım tasarılarına karşı mücadele veren Soyak. Bir benzer olay Georgetown Üniversitesi’ne bağlı Institute for Turkish Studies adlı Türkiye üzerine araştırmalar yapan kuruluşun tepesindeki Profesör Donald Quataert’in başına geldi. Bir diğer meslektaş, Donald Bloxham’in yazmış olduğu “The Great Game of Genocide” (Büyük Soykırım Oyunu) kitabı için kaleme aldığı önsözde, soykırım tezine destek çıktığı iddia edilen Quataert, işinden kovuldu. İddialara göre Türkiye’nin Washington Büyükelçiliği’nin direk talimatıyla. Eğer iddialar doğru ise Ermenistan hükümetine teklif ettiğimiz ortak tarih komisyonunun varacağı sonuçlar da ancak Türk devletinin tezlerine uygun ise kabul edilecek manasını çıkarabiliriz. Bu arada ölüm tehditlerine boğulan tarihçi Taner Akçam’a ABD’nin oradaki Türk örgütleri tarafından dar edilişi de işin cabası. Akademik özgürlük bunun neresinde demezler mi adama?

06.06.2008

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye-Ermenistan ilişkilerine dikkat

Amberin Zaman 27.06.2008

ERİVAN

Türk futboluna övgü yağdırıldığı bu günler diplomasi için de ilginç fırsatlar yaratıyor. Ermenistan Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan’ın 23 haziran günü Moskova’ya yaptığı bir gezi esnasında Dünya Kupası ön eleme turu çerçevesinde eylül başında Erivan’da oynanacak olan Türkiye-Ermenistan milli maçına Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’ü davet edeceğini açıklaması bunun en çarpıcı örneği diyebiliriz.

Bu açıklama, bir süredir Türkiye-Ermenistan ilişkilerinde yeni bir sayfa açmak üzere yürütülen karşılıklı zemin yoklamaların en açık ifadesi. Dışişleri Bakanı iken de doğu komşumuz ile yakınlaşmayı yeğleyen ve 2005 yılında Bilgi Üniversitesi’nin ev sahipliği yaptığı tartışmalı Ermeni konferansına ılımlı mesajlar yollayan Cumhurbaşkanımız keşke bu daveti kabul edebilse.

Maç öncesinde bazı adımların atılıp atılamayacağını bilmemekle birlikte Ermenistan tarifinin daha önce dillendirdiği taleplerden yola çıkarak kapalı olan sınırimızla ilgili bazı tasarrufların tartışıldığını tahmin etmemiz zor değil.

Bunların arasında Rusya’da çarlık döneminden beri faaliyet gösteren ve Karabağ’ın Ermenistan tarafından işgal edilmesiyle birlikte kapatılan Kars-Gümrü demiryolunun tekrar açılması ve sınır kapılarından üçüncü ülke vatandaşlarının geçişlerine izin vermeyi sayabiliriz. Karşılığında Ermenistan mevcut sınırları tanıdığını, Türkiye üzerinde herhangi bir toprak talebi olmadığını (aslında Sarkisyan bize dahil olmak üzere bunu defalarca dillendirdi) ve 1915 olaylarının iki ülke arasında kurulacak ortak tarih komisyonu tarafından araştırılmasını kabul ettiğini açıklaması isteniyor.

Neden şimdi sorusuna gelince Türkiye’nin başlıca kaygılarından biri ABD Kongresi’nin defalarca ele aldığı Ermenistan soykırım tasarısının Demokratlar iktidara gelirse artık engellenemez hale geleceği. Demokrat Parti adayı Barak Obama aralık ayında yapılacak başkanlık seçimlerini kazanır ve soykırımı tanıma sözünü tutacak olursa bunun Türk Amerikan ilişkilerinde yaratacağı deprem herkesin malumu. Oysa Ermenistan ile ilişkilerini düzeltmiş bir Türkiye’yi, pragmatizmi ağır basan Obama için de, Kongreye karşı savunmak daha kolay olacaktır.

Bunu bilen Ankara şimdiden harekete geçmiş görünüyor. Gül'ün şubat ayında hile iddialarıyla cumhurbaşkanlığına seçilen Sarkisyan'ı ilk tebrik eden devlet adamları arasında olması yeni stratejinin ilk işaretlerinden biriydi.

Sarkisyan açısından ise böylesine tarihi bir açılıma imza atmak seçimlerle zedelenen itibarını, özellikle de uluslararası platformda yeniden kazanmanın en garanti yolu gibi görünüyor.

Peki, halklar buna hazır mı? Bizce gerek Türkiye'de, gerek Ermenistan'da kesinlikle öyle.

İnanılması zor gelebilir ama tanıdığım birçok Ermenistanlı büyük bir coşkuyla önceki akşam Almanya'ya karşı Türk takımını destekliyordu.

Ermenistan milliyetçiliğinin kalesi olan Dasnak partisi bile Gül'ün eylüldeki maça gelmesini istediğini açıkladı. Bir diğer örnek ise son günlerde yapılan bir kamuoyu yoklaması. Bilim adamı Stepan Grigoryan'ın öncülüğünde yapılan araştırmanın sonuçları, Ermenistan fikir önderlerinin yüzde 40'ının soykırımı tanıttırma çabalarına olumsuz baktığını, yüzde 72'sinin de Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğini desteklediğini gösteriyor.

Karabağ meselesine gelince Ermenistan ile dost olan bir Türkiye'nin bu sorunun adil çözümüne daha büyük katkısı olabileceğini "Azerbaycan'ı satıyoruz" itirazlarına verilecek en doğru cevap olacaktır. Ne var ki bazı politikacıların şimdiden oyunbozanlığa soyunduğunu görüyoruz. Seçim öncesinde "Türkiye'yle ilişkileri ben düzeltereğim" vaatleri sağan Ermenistan'ın eski Cumhurbaşkanı ve ana muhalefet lideri Levon Ter Petrosyan şimdiden ortak tarih komisyonunun kurulmasına ılımlı baktığı için Sarkisyan'ı "soykırımı reddetmek" ile suçladı. Tabi eylüle kadar Türkiye'de neler olur o da ayrı bir mesele. Üstelik Ermenistan'la ilişkilerimiz normalleşse dahi Diaspora'daki şahin kanat soykırımı tanıma taleplerinden asla vazgeçmeyecektir. Dolayısıyla doğu komşumuzla filizlenen dostluğumuzu sırf soykırım tasarılarını engelleme penceresinden değil kökleri binlerce yıla dayanan ortak tarih ve kültürümüzün kesildiği yerden yeniden kaynaşp derinleşmesi üzerinden yürütmeliyiz.

VURUN KAHPEYE

Son günlerde New York Times muhabiri Sabrina Tavernise'ye yönelik saldırıları ibretle izliyoruz. AKP kalemşoru damgası yapııştırılan kadın gazetecinin en son "suçu" Mir Dengir Fırat'ın Atatürk devrimleri ile ilgi "travma" tarifini yazısına taşımak oldu. Bazı büyük gazetelerin köşe yazarları NY Times muhabirini soyadı ile değil hep "Sabrina" diyerek aşağılamaya kalkıyorlar. Bunu yaparken kadınları cinsel objeye indirgemek ile suçladıkları AKP'lilerden bir farklarının kalmadığını herhalde göremiyorlar. Tavernise dünyaca tanınmış cesur ve zeki bir gazeteci. Gülüp geçiyordur bunları.

27.06.2008

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AB bizi degil, biz AB'yi bölüyoruz

Amberin Zaman 04.07.2008

AKP'ye açılan kapatma davası ne zaman sonuçlanır henüz belli degil. Ancak AB üyeleri arasında simdiden, olası kapatma kararı karsisinda nasıl bir tavir alınması gerektiği konusunda hararetli tartismalar yasaniyor.

Türkiye'nin AB'ye tam üyeligine destek veren İngiltere, İsveç, Finlandiya, İspanya ve İtalya'nın Disisleri Bakanlari, AB'nin genislemenden sorumlu komiseri Olli Rehn ile 19 haziran günü bu konuyu görüşmek üzere bir araya geldiler.

Güvenilir kaynaklardan edinilen bilgiye göre; AKP'nin kapatilmasi durumunda Rehn, Türkiye ile müzakerelerin 2009'un ikinci yarisina kadar resmen olmasa dahi fiilen dondurulmasini istiyor. Müzakerelerin dondurulmasinin, kapatmayla birlikte Kopenhag Kriterleri'nin ihlal edildigi gerekçesine dayandirilmasi öngörülüyor. Müzakerelerin donmasi için de üyelerin nitelikli çoğunlugunun oylari yeterli olabiliyor. Bu senaryoya göre müzakerelerin yeniden baslayabilmesi için Türkiye'nin önüne bir takım "benchmark"lar ya da ödevler konacak. Bunlarin basinda parti kapatmalarini zorlastiracak anayasal degisiklikler geliyor.

Ayni kaynaklarin aktardigina göre İngiltere bu stratejiye siddetle karsi çıkıyor. Bunun öncelikli nedeni, müzakerelerin yeniden baslatilmasi için AB üyelerinin tümünün onayinin gerekiyor olmasi. Fransa'nın malum tavri simdiden ne yönde oy kullanacaginin ipuçlarini veriyor. İngiltere'nin itirazlarinin bir diger nedeni ise AKP'nin ardindan gelecek yeni hükümetin anayasaya dokunmaya cesaret edemeyerek Rehn'in öngördüğü "benchmark"lari yerine getiremeyecek olmasindan kaynaklaniyor.

Özellikle 2009'un ikinci yarisinda Kibris Rum kesimiyle iliskilerimizin –örneğin limanlarimizin halen Kibris Rum bandirali gemilere kapali olmalari- yeniden degerlendirilecegi de göz önünde tutulursa, Türkiye'nin üyeliginin iyice yokusa sürüleceğini tahmin etmek zor degil. Bu durumda AB ne yapmali? AKP eger kapatilrsa AB'nin yapisi geregi elbet de bir takım yaptirimlarda bulunmasi gerekir. Bunlar biçimlenirken Türkiye'nin adayligini tarihe gömmek isteyenlerle canli tutmak isteyenler arasindaki mücadele gittikçe siddetlenecege benziyor. Umariz Türkiye dostu Olli Rehn, İngiltere'nin endiselerine kulak verir ve Türkiye aleyhtarlarina istemeyerek de olsa koz vermez.

İYİ DARBE, KÖTÜ DARBE

Ergenekon sorusturmasi kapsamında gerçekleşen en son sok tutuklamalarin ardindan ele geçirilen belgelerde, 7 temmuzdan itibaren bir kaos ortamı yaratilarak bir askerî darbeye zemin hazirlandigina dair bilgiler bulunduğu iddia ediliyor. Medyada yer alan haberlere göre planin hedefleri arasında "NATO"cu olarak adlandırılan Batı yanlisi subaylarin generallige terfilerini engellemek de öngörülüyor. Nokta dergisinin Emekli Oramiral Özden Örnek'in "Darbe Günlükleri"ni yayimladigindan bu yana TSK'nin içinde bazı komutanlarin darbe hevesi içinde olduğu iddia ediliyor. Basta eski Genelkurmay Baskani Hilmi Özkök olmak üzere bir takım diger komutanlarin da bu planlara siddetle karsi çıktigi ve engelledigi iddia ediliyor. Eger iddialar dogru ise TSK içinde ciddi bölünmeler söz konusu. Peki, emekliye ayrildiktan sonra bu planlari sürdürmekte ısrar ettikleri iddia edilen TSK mensuplarinin halen görevde olan bir takım subaylarla iliskileri var mı yok mu? Onlarin destegi olmadan bu tür planlar (eger dogru ise) yapmaya nasıl cesaret ederler? Bu sorularin cevabini belki de kısmen önümüzdeki YAS belirleyecektir. Kaç subayın ve hangi nedenlerle TSK ile iliskisi kesilecek? Kimler terfi ettirilecek, kimler ettirilmeyecek? Hal bu iken kapatma davasi esas itibariyle acaba TSK'da halen görev yapan bir takım darbe heveslilerinin gazini almak için mi açildi? Yani ölmemek (klasik darbeye maruz kalmama) adina topluca sitmeye (yargi darbesine) mi razı ediliyoruz? Komplö teorilerinin bolca uçustuğu bu günlerde biz de komplö virüsüne kapilarak, soruverelim dedik.

Tokat'ta utanç manzarası

Amberin Zaman 11.07.2008

Geçenlerde Türkiye'nin gıda deposu olarak da bilinen, yemyeşil, misler misli Tokat'taydım. Tokat, özellikle 1915 öncesi Ermeni nüfusunun yoğun olduğu bir kentti. Tarihçi Osman Köker'in derlediği altın değerindeki "Yüz Yıl Önce Türkiye'de Ermeniler" adlı esere göre 1914'te yapılan nüfus sayımında Ermeni nüfusu kent merkezinin üçte birini teşkil ediyormuş. Tokat Sancağı'nın tümünde ise sayıları 22.733 imiş. Yedi tane Ermeni kilisesi varmış, bir tane de manastır. 1910 ile 1912 arasında *İris* adında ilk zamanlar haftalık, sonra da aylık çıkan bir dergileri varmış. 1960'lara kadar --çok da olmasa- yine de Ermeni varmış buralarda. Ancak bugünlerde izlerini bulmak neredeyse imkânsız. Kiliseleri, evleri, okulları, yıkılmış. Geriye kalan nüfus Müslüman kimliği ile hayatını sürdürmeye gayret ediyor. Tabii herkes Ermeni olduklarını biliyor.

Sayıları bilinmeyen Tokat'ın bu 'gizli' Ermenileri dertli. İsmi kullanmama koşuluyla görüştüğümüz, iki kimlik arasında sıkışmış vatandaşlardan birisi, sorunların başında oğullarına hanım bulmayı sayıyor. "Kızlarımızı Türkler kapış kapış alıyor, zira bizim kızlarımız çok marifetli" diyor Mösyö X. "Ancak erkeklerimize kız yok, çünkü Müslümanlar Ermeni diye kızlarını vermiyorlar." (İslamiyet'te yaygın bir yoruma göre gayrimüslim kız almak caizken erkek almak değil.) Peki kendi cemaatlerinden kız bulamazlar mı diye sorunca, Mösyö X başını sallıyor. Bunun sebebi ise Ermeniler arasında son derece çağdaş biçimde yedi kuşak geçmeden önce akraba evliliği olamıyor. "Bizim sayımız az olduğu için hepimiz akrabayız, o yüzden aramızda kız alıp veremiyoruz," diyor Mösyö X. Hal böyle olunca da erkekler göçüyor, kızlar da iyice asimile oluyor.

Son yıllarda beliren bir diğer sorun ise Belediye'den iş alamama. Birçoğu el emeği gerektiren mesleklerle uğraşan Ermeniler, eskiden ihale yoluyla Belediye'den verilen bazı işleri alabilirken, AKP iktidara geldiğinden beri artık hiç alamamaktan şikâyetçi. "Sadece kendi taraflarına veriyorlar," diye yakınıyor birisi. Ermeniler dışında da dillendirilen bu iddiayı araştırma, somutlaştırma imkânımız olmadı. Ancak AKP'li Belediye'nin bir büyük ayıbı var ki Tokat'a giden herkes görebilir.

Ermenilerin varlığının neredeyse tek açık kanıtı olan Ermeni mezarlığının durumu tam bir rezalet. Açık duran paslı demir kapısından girer girmez insan pislikleri, kırık bira şişeleri ve envaiçeşit çöp karşınıza çıkıyor. Fotoğraflarla da belgelediğimiz üzere, mezarların hali ise içler acısı. Çoğu otlara boğulmuş. Aradan gözükten mezarlar ise kırılmış. Bazıları tümüyle yıkılmış bir taş yığını şeklinde duruyor. "İnsanlar halen burada altın arıyor" diyor bize Tokat'ta rehberlik yapan Pir Sultan Abdal Derneği'nin yöneticilerinden Muharrem Erkan (Alevilerin sorunları da bir başka yazıda).

Kâğıt üstünde Ermeni vakıfları mı belediye mi mezarlığın bakımından sorumlu, kanunlar, yönetmelikler ne diyor, araştırma fırsatımız olmadı. Ama hiç önemli değil. İslamiyet'in temel ilkelerinden birinin diğer dinlere hoşgörü göstermek olduğunu dindar olmayan Müslümanlar dahi bilir. Bu insanlık ayıbını Tokat'ın AKP'li Belediye Başkanı Adnan Çiçek mutlaka düzeltmeli. Mezarlığın kapısına kilit koydurtmalı, boyatmalı, pislikleri

temizletmeli, otları kestirmeli ve Allah aşkına bir iki çiçek, ağaç diktirmeli. Yılın Belediye Başkanı ödülüne lâyık görülmüş, Sayın Çiçek'in bunu kolaylıkla başarabileceğini biliyoruz, zira kenti pırıl pırıl, çok düzenli. Gidenler için artık çok geç, ama bari geri kalan Ermeni yurttaşlarımız için biraz saygı gösterelim. LÜTFEN! HEMEN!

Not: Tokat'ın eski günlerini merak edenlere Aras Yayıncılık tarafından yayınlanan Agop Arslanyan'ın kaleme alınan anıları, *Adım Agop Memleketim Tokat'ı* hararetle tavsiye ederim.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Anadolu'dan Fısıltılar, sanatla kırılan önyargılar

Amberin Zaman 18.07.2008

ERİVAN

Sevgili Hrant'la son günlerinde dostluk kuran, uluslararası prestije sahip, araştırmacı, yazar, oyuncu ve film yapımcısı Nouritza Matossian sayesinde Hrant'ı çok daha yakından tanıdık. Matossian, Hrant ile ölümünden birkaç yıl önce tanışmış. Kendisinden o kadar etkilenmiş ki, kimisi İstanbul'da, kimisi Londra'da olmak üzere, uzun uzun mülâkatlar yapıp hepsini kameraya kaydetmiş. İyi ki de yapmış. Hrant'ın katledilişinin ardından bunlardan ayıkladığı fragmanları birbirine örüp *Hrant Dink: One Heart Two Nations* (*Hrant Dink: Tek Yürek, İki Ulus*) adında sarsıcı bir belgesele imza atmış.

Matossian'ın filmi beş gündür Erivan'da süren Altın Kayısı Film Festivali'nde gösterildi. Mekân ufaktı, konu büyük, duygular yoğun. Filmin başından sonuna kadar Hrant anlatıyor... Çocukluğunu, Tuzla kampını, Rakel'i, çocuklarını, Türk dostlarını, *Agos*'u, Türkiye'de Ermeni olmanın sıkıntılarını, verdiği mücadeleyi, ve tabii ki kendisine açılan davaları, yöneltilen tehditleri...

Hrant'ı biz hep Türkçe dinlemiştik. Pekâlâ, bir soydaşı ile konuşurken farklı şeyler mi söylüyordu? Türkiye'yi karalıyor muydu? Asla... Hrant hep aynı Hrant. Açık sözlü, yürekli, sevecen, uzlaştırmacı, duygusal, çocuksu, coşkulu, umutlu, ve ülkesi Türkiye'ye karşı zaman zaman buruk da olsa müthiş sevgi dolu. Filmin bitişinde söz alan Matossian diyor ki: "Hrant Türkler ve Ermeniler hakkında bana açık açık önyargısız konuşan ilk insandı. Türklerle Ermeniliğin kötü bir şey olmadığını anlatmak istiyordu." Ama aynı zamanda Hrant yılmadan Ermenilere de Türklerin kötü olmadığını anlatmak için çabalıyordu.

Aslında Matossian da bu filmi üzerinden Ermenistanlı seyircilerine aynı mesajı veriyor. Türkler canavar değil. Bu Matossian'ın özel tarihi açısından da önemli bir eşik sayılmalı. Zira Kıbrıs Rum kesiminde doğan Matossian tehcirle birlikte memleketi Antep'ten sürülen bir ailenin kızı. Resmî tarihimizin sansürlediği hikâyelerle büyümüş. Matossian'ın en önemli eseri, 1915'te yaşananlara tanık olan ve kaçıp yerleştiği Amerika'da intihar eden Ermeni ressam Arşil Gorki hakkında kaleme aldığı *Black Angel, A Life of Arshil Gorky*. "Ben Hrant'ı tanımadan önce Türkiye ve Türkler hakkında çok farklı fikirlere sahiptim," itirafında bulunuyor Matossian. Bu arada seyircilerden biri soruyor: "Hrant Dink'in cenazesinde yürüyen Türkler 'Hepimiz Ermeniyiz' derken gerçekten samimiler miydi." "Evet" cevabını [bizden] alınca, şaşıyor.

Ermenistan'da ezber bozan, gönül köprüleri kuran diğer film yapımcısı genç bir Türk: Mehmet Binay. Geçtiğimiz hafta *CNN Türk*'te yayımlanan belgeseli *Anadolu'dan Fısıltılar* festival kapsamında Ermenistanlı seyircilerle buluştu. *NTV*'de uzun yıllar başarılı belgesellere imza atmış olan Binay, "Sözlü Tarih" projesi olarak tarif ettiği bu çalışmada, 1915 olaylarında Toroslar'da bir dağ köyünde kalan, Müslümanlaşan Ermenilerle tanıştığını bizleri. "Dönek" olarak anılan Ermeniler kendilerini "Türk" hissetliklerini ancak "farklı" olduklarını da bildiklerini, bunun da aslında "kötü bir şey" olmadığını söylüyorlar. Binay, yakın zamanda verdiği bir röportajda diyor ki: "Benim merak ettiğim, onların neyi hatırladıkları, neyi unuttukları ve unuttuklarını hatırlamaya ne kadar gönüllü olduklarıydı." Binay, siyasete hiç bulaşmadan, duygusallığa sığınmadan, yalın ama sıcak sinema diliyle, Ermenistanlı seyircileri büyüledi, şaşırttı. Filmin ardından konuşan Binay rahat ve samimi tavırları ile gösterimi farklı bir boyuta taşıdı, Türkiye'deki değişimi sakın sakın güler yüzle anlattı.

Binay kendi duygularını ise şöyle özetledi bize: "*Anadolu'dan Fısıltılar*'ın Ermenistan'a ulaşması benim için iki açıdan önemliydi. Birincisi; bıraktıkları topraklarda komşuları olan bizler onları nasıl hatırlıyor, onu tüm yalınlığıyla görebileceklerdi. İkincisi de; onlardan geriye kalan insanlar nasıl yaşadılar, ne tür zorluklar çektiler bunu öğreneceklerdi. Fısıltılar güçlükle duyulsa bile insanın aklından kolay kolay çıkmıyor, çünkü onlar binlerce yıldır Anadolu'da yaşayan insanların öyküsü ve izleri de satır aralarında hissediliyor. Sanırım Erivan'da filmi izleyenler vermek istediğim bu mesajı aldılar. Onları biraz üzdüysem, biraz da sevindirebildiğimi düşünüyorum."

Bu arada Anadolu Kültür'den sevgili Çiğdem Mater'in festival boyunca Türkiye-Ermenistan ilişkilerine sunduğu katkısından söz etmeden geçemiyeceğim. Darısı devlet büyüklerimizin başına.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Durmak yok, hangi yola devam?

Amberin Zaman 01.08.2008

Çarşamba günü süper bir tesadüf eseri Anayasa Mahkemesi'nin kararını Meclis'in içinden izleme fırsatını bulduk. Meclis'in, bir Yunan tragedyasının sahnelendiği tiyatrodan pek farkı yoktu. Vekillerin yüz ifadeleri neredeyse Haşim Kılıç'ın duygu yüklü performansından daha da ilginçti. Bir vekillere bir Kılıç'a bakalım derken anın heyecanıyla birlikte iyice serseme döndük. Elden ele dolaşan limon kolonyası bizim de imdadımıza yetişti. Kararı duyunca herkes gibi biz de derin bir nefes aldık, sevindik.

Peki, bundan sonra ne olur? Bu soruyu bir de başkentimizdeki yabancı diplomatlara yöneltelim dedik. Onlar kararı nasıl yorumluyorlar, bundan sonra oluşacak tabloyu nasıl değerlendiriyorlar? Birincisi; birçoğu tıpkı Köksal Toptan gibi derin bir "Oh" çekti. Bu duygu en yoğun şekilde AB'li diplomatlar arasında yaşandı, zira daha düne kadar AB nezdinde olası kapatma kararı karşısında nasıl bir tutum izleneceği konusunda bir konsensüse varılmış değildi. AB birçok kriz anında olduğu gibi Türkiye konusunda da bocalama nöbetine tutulmuştu. Türkiye direktan dönerek onları karar almaktan kurtardı.

Aslında birçok elçilik AKP'nin kapatılacağını bekliyordu. Son haftalarda ters yönde esen rüzgârları daha çok temenni biçiminde algılıyordu.

'Anayasa Mahkemesi üyeleri neden böyle bir karar aldı' sorusuna verdikleri başlıca cevabı, görüştüğümüz bir diplomat şu şekilde özetliyor: "AKP'nin kapatılması durumunda Türkiye'nin nasıl bir krize sürükleneceğini iyice anladılar. Üstelik neticede siyasi tablo açısından hiçbir şey değişmeyecekti. AKP başka bir çatı altında yeniden tek başına iktidara gelecekti. Yaşadığı mağduriyet sayesinde oylarını artıracaktı."

'Hâkimleri etkileyen ikinci unsur ise ekonominin yiyeceği olası darbe. Buna AB sürecinin iyice raydan çıkma riski eklenince mahkeme üyeleri böyle bir vebalin altından kalkamayacaklarını anlamışlardır' diye düşünüyor Batılı diplomatlar. AB ve ABD'nin çeşitli kanallardan ilettikleri kaygıların da çok da olmasa bir payı olmuştur. Aslında bu süreci başlatanlar AB üyeliğini, Türkiye'nin uluslararası imajını ne kadar takıyorlar o da ayrı bir soru işareti. Batılı gözlemcilerin arasında, AKP'nin iktidardan uzaklaştırılmasıyla birlikte AB yolunun da tıkanması, bir çeşit 'bir tane alana, ikincisi bedava' promosyonu olarak da değerlendirenler vardı.

Bugün itibarıyla esas mesele karşımıza nasıl bir Erdoğan çıkacağıdır. AKP'nin ilk iktidar dönemindeki pragmatik Erdoğan mı yoksa 22 Temmuz seçimlerinden az sonra beliren başına buyruk olanı mı? Diplomatik çevrelerde en sık sorulan soru bu. Mahkeme'nin ciddi uyarı niteliğindeki kararı gözönünde tutulursa birinci şıkkın ağır basacağını düşünenler var. Erdoğan'ın bundan sonra atacağı en önemli adım, Haşim Kılıç'ın da ima ettiği gibi, yeni anayasa çalışmalarına hız vermek ve bunu geçen yılki denemenin aksine muhalefeti de yanına çekerek yapmak. Aksi takdirde gerginlik yeniden tırmanır.

Bu bağlamda AKP'nin başörtüsü meselesini çözmeye yönelik girişimlerinin artık tarihe gömüldüğüne inanan diplomatların sayısı haylice fazla.

İyi de Deniz Baykal her zamanki uzlaşmaz tutumunda ısrar ederse –ki bizce eder- ne olur?

“Askerler AKP ile uğraşacağına esas CHP’ye yönelmeliydi,” aldığımız cevaplar arasında en ilginçiydi. Sağlıklı ve sahici bir muhalefet oluşmadıkça Türkiye’de suların durulması mümkün görünmüyor. Hele hele AKP önümüzdeki yıl yapılacak mahalli seçimlerde oy payını daha da artırır, iktidarını daha da pekiştirirse ne olacak? Aslında aynı soruyu bazı AKP’liler de şimdiden sormaya başladılar.

Ancak kapatma davası fiyaskosundan sonra siyaset dışı aktörlerinin de oynayabileceği fazla bir kart kalmadı. Halkın iradesine saygı duyup kenara çekilirler herhalde, dediğimizde birçok diplomat “Burası Türkiye,” diye itiraz ediyor ağız birliği ile. Evet, burası Türkiye. Daima şaşırtan, son anda uçurumdan dönen ve her dönüşünde daha da güçlenen, aydınlanan bir Türkiye.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mehmet Şimşek ezber bozuyor, kimilerinin de asabını

Amberin Zaman 08.08.2008

ANKARA -

Mehmet Şimşek Hazine’den sorumlu Devlet Bakanlığı koltuğuna oturduğundan beri şimşekleri üzerine çekip duruyor. Türk ve aynı zamanda Britanya vatandaşı olması, Türkçeyi İngilizce katarak konuşması, yurtdışında uzun yıllar yaşaması, bir ara ABD büyükelçiliğinde kıdemli ekonomist olarak çalışması, bunlar Şimşek’i şaibeli kılmaya yeterli neden sayılıyor. Hakkındaki sallanan sayısız palavralar CIA ajanı ve Londra’daki Kürt Enstitüsü’nün ortağı olduğuna kadar uzanıyor. Bu iddiaları dile getirenler arasında *Aydınlık* dergisi yazarlarının bulunması bu kampanyanın Ergenekon tertibi adam karalama operasyonlarının bir parçası olduğunu düşündürmüyor değil.

Bariz karalamalar bir yana, Mehmet Şimşek neden ekonomi köşelerinde eleştiri yağmuruna tutuluyor? Bu hafta kendisiyle *The Economist* dergisi adına iki saatlik mülakat yapma fırsatını bulmuş iken kendisine de sorayım dedim. Gözleri birden hüznle doldu, başını salladı, ve sustu.

Hatırlamayanlar için özetleyelim: 1967 doğumlu Mehmet Şimşek, fakir ve kalabalık Batman Gercüşlü Kürt bir ailenin en küçük çocuğu. Türkçeyi altı yaşında öğrenmiş. Derslerini gaz lambası ışığında çalışmış. Kariyerindeki hızlı yükselişini zekâsı, azmi ve elbet de bolca şansı sayesinde dünyanın önde gelen yatırım firmalarından Merrill Lynch’in Avrupa, Ortadoğu ve Afrika Bölgesi Ekonomi Araştırmalar Bölümü Başkanlığı’yla taçlandırmış. Bu görevi sırasında Cumhurbaşkanı Gül ve Başbakan Erdoğan’la tanışmış, hükümete gönüllü danışmanlık

hizmeti sunmuş ve 22 Temmuz seçimlerinde Gaziantep'ten birinci sıradan AKP milletvekili adayı gösterilip seçilmiş. Dolgun maaşını bırakıp Türkiye'ye, kendi ifadesiyle "memlekete hizmet" için geri gelmiş.

Göreve geldiğinden beri IMF ve Dünya Bankası çevreleri olsun, İstanbul'daki finans çevreleri olsun icraatları ile ilgili olumsuz pek bir ifade işitmedik. Tam tersi reformcu yapısı, teknik bilgisi, kolayca erişilebilirliği ona epeyce yandaş kazandırmış. Bakanlıktaki performansı, özellikle Sosyal Güvenlik Yasası'nın geçirilmesinde verdiği büyük mücadele takdirle anılıyor. IMF'yle ilişkileri, mayıs ayında son bulan stand-by anlaşmasına rağmen, farklı bir yapıda sürdürme eğilimi piyasalar tarafından olumlu karşılanıyor. Ancak adı herhangi yolsuzluk iddiasına karışmamış olan "temiz Bay Şimşek" Ankara'nın puslu havasına ne kadar dayanır? En çok merak uyandıran konu bu.

Aslında Mehmet Şimşek'in eksiklerinden ziyade dezavantajlarından söz edebiliriz. Birincisi, ağır sıklet halefi Ali Babacan'ın aksine ekonominin başlıca patronu değil. Zira Nazım Ekren için ekonomi koordinatörlüğü portföyü yaratılmasıyla birlikte ekonomiyle ilgili bakanlıkların sayısı çoğaldı, ipler tam olarak kimin elinde belli değil. İkinci dezavantajı ise AKP'nin içinden olmayışı. Başbakan ve Cumhurbaşkanı haricinde pek müttefiki yok. Bir diğer sorun ise siyasetten pek anlamaması. Açıksözlülüğü bazen düpedüz patavatsızlığa ulaşabiliyor. Bizce bu özelliği piyasalara zarar vermedikçe, birilerini incitmedikçe kendisini bir şekilde daha güvenilir kılıyor. Belki de tek "gıcık" yanı mülakat verirken zaman zaman pek parlak olmayan talebesiyle karşılaşan bir profesör edasıyla konuşması.

"Mehmet Şimşek neden yıpratılıyor" konusuna dönecek olursak: Sınıflandırılması güç ve o nispette vesayet altına alınması da güç biri olduğu için mi uğraşılıyor kendisiyle acaba? Veya yıllardır dayatılmak istenen tek tip Türk kimliği kalıbını her haliyle darmadağın ettiği için mi? Bu arada, bugüne kadar basınla sağlıklı ilişkiler kuramamış olmasının da mutlak payı vardır.

Bununla birlikte, Mehmet Şimşek'i daha yakından incelediğimizde şahsında Türkiye'nin her kesiminden bir şeyler barındırdığını görebiliyoruz. Kürt kökenli, aile bağları çok kuvvetli yani tipik bir Güneydoğulu. Dinine bağlı, içki ve sigara içmiyor, evine ayakkabıyla kimseyi sokmuyor, yani bir yanıyla muhafazakâr. Shakira dinlemeyi seviyor. Lüksten hoşlanmıyor. Eşi Anne Lise Amerikalı, başı açık, ata biniyor, çok iyi piyano çalıyor, sadece gümüş takı takıyor. Mimarlık eğitimi almış olan Anne Lise Şimşek çay partilerinden ziyade sosyal yardım projelerine ilgi duyuyor. Çiftin "Biju" adında Şişli sokaklarından yavruyken kurtardıkları güzel yüzlü bir kedileri var. Alçakgönüllüler ve rahatlar. Bu haliyle de Mehmet Şimşek daha çok Batılı "Beyaz Entel Türk" profiline uyuyor. Özetle bu karma yapısıyla Mehmet Şimşek modern Türkiye'yi simgeliyor diyebiliriz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ergenekon?

Bazı okurlarım “neden Ergenekon’u yazmıyorsun” diye yakınıyorlar. Nedeni basit: Yeterince bilgi sahibi değilim. Bu eksikliği telafi etmek üzere konunun uzmanı ve kadim dostum Belma Akçura’ya başvurdum. Verdiği cevapları sizlerle paylaşmak istedim.

Ergenekon iddianamesi birçok insanın kafasını karıştırdı. Neden?

Kafa karışıklığına neden olan, iddianamenin içerik ve teknik açıdan karışık olması değil, Ergenekon’a taraf olanların meseleye kendi penceresinden bakmayı sürdürmesindeki ısrarı. Dolayısıyla bu kafa karışıklığını Ergenekon ile ilgili haberlerdeki bilgi kirliliği yaratıyor.

Ergenekon iddianamesi teknik ve içerik açısından nasıl?

Teknik olarak okuduğum birçok iddianameden farklı bulduğumu söylemeliyim. Suç unsuru taşımayan, çok özel telefon konuşmalarına yer verilmesi, tekrarları gibi konular beni rahatsız etse de içerik açısından eksikliği var fazlası yok.

İddianamede sahte belgeler var, sanıkların iddia diyebileceğimiz açıklamaları var, bunları nereye koyacağız?

O sahte belgelerden biri Veli Küçük’ün evinden çıktı. Belgede ‘Uğur Mumcu suikastının İsraili ajanlarca’ gerçekleştirildiği iddia ediliyor. Basın üstüne atlıyor. Sonra anlaşılıyor ki söz konusu belgeyi 1993’te Şevket Kazan gündeme getirmiş, Eski MİT müsteşarı Sönmez Köksal’ın belgede yer alan imzası bir yılbaşı tebrik kartından kopyalanmış, bu belgeyi yıllar önce kurumun yalanladığı ortaya çıkıyor. Bu kez de sanki belgeyi Ergenekon savcısı ‘delil’ olarak sunmuş gibi ‘delile bak!’ diye haberler yapılıyor. Yıllarca Susurluk’u manşetlerine taşıyanlar, 16 yıl sonra bile bu sahte belgenin emekli bir tuğgeneralin Veli Küçük’ün evinden çıkıyor olmasını neden sorgulamıyorlar? Ergenekon’u doğru okumak gerekir.

Ergenekon nasıl okunmalı...

Türkiye ‘Ergenekon’ davasıyla aslında bir hukuk sınavına hazırlanıyor. Ergenekon’u anlamak için Susurluk’u bilmek gerekiyor. Çünkü Ergenekon, Ümraniye’de bulunan el bombaları, oradan Danıştay saldırısına uzanmıyor; Bu öyle ‘tanıdık’ bir yapılanma ki bir ucu Özdemir Sabancı, Uğur Mumcu, Necip Hablemitoğlu, Eşref Bitlis suikastlarına, diğer ucu Cumhuriyet’in bombalanmasından Gazi olaylarına, oradan faili meçhul cinayetlere kadar uzanıyor.

Evet, bu iddianamenin içerisinde Dink cinayeti yok, Malatya yok, darbeciler yok. Susurluk’u iyi bilenler için olması gerekenler iddianamenin içinde yok. Ama şu da bir gerçek ki, savcılar sadece eylem planlarının yapıldığı bir süreci dikkate almış. Bu yüzden de Ergenekon iddianamesinde yer alan bilgileri, Türkiye’nin geçmiş karanlık yapılanmalarına ışık tutması açısından son derece değerli buluyorum...

Ergenekon’u Susurluk’tan farklı kılan ne?

Susurluk devlet içerisindeki bir yapılanmaydı. Ergenekon ise dışarıdan bir yapılanma. Susurluk’ta ‘devlet’ vardı. Burada ise ‘devlet olmaya özenen’ bir yapı var.

Yani Ergenekon emekli askerlerin ağırlığında ama hâlâ içeriden de beslenen bir yapı. Dolayısıyla ben Ergenekon’u üç parçaya ayırdım... Yani iddianamenin fotoğrafını bana sunulduğu gibi değil, kendim çekiyorum.

- Birinci ayağı, Susurluk’un çözilemeyen ayağı. Veli Küçük gibi emekli askerlerden oluşan, içeriden de beslenen bir yapı. Susurluk’ta adı geçen birçok kişiyi hâlâ içinde barındıran bir yapı...

- İkincisi, bu yapıyı yeniden örgütleyen, dışarıdan besleyen, vakıflarla, derneklerle sivil toplum kuruluşlarıyla, İlhan Selçuk, Doğu Perinçek'in içinde bulunduğu iddia edilen lobi faaliyetleriyle büyültmeye çalışan süreç

- Üçüncü ayağı da Türkiye'nin karanlık tarihinde bu yapının oynadığı rol. Danıştay saldırısı bu iddianamenin iskeletini oluşturuyorsa, Mumcu, Bitlis suikastları gibi sayısız cinayetin de bu iddianamenin içerisinde neden yer aldığını anlamamız gerekir. Bu öyle bir yapı ki cinayetler kaos üzerinden nemalanıyor.

Dolayısıyla iddianamede bu yapının parasal ilişkilerini çok önemsiyorum. Veli Küçük'ün banka hesabındaki artışlar, ihaleler... Bu ekonomik ilişkiler ağını sorgulamak Türkiye Cumhuriyeti'nin tehdit algılamalarının aslında ne anlama geldiğini de anlamamıza neden olacaktır.

Bir meseleyi çözmek için parayı takip etmek gerekir?

Kesinlikle... 2000 yılı Türkiye için yolsuzluklarla mücadelede milat kabul edildi. Ecevit çıktı "Bu bir milattır, kovana çomak soktuk" dedi. Ne oldu? Bu yapı yine kendi bankasını, mafyasını, polisini, askerini, siyasetçisini yarattı. Bitiremediler. Ergenekon iddianamesi Veli Küçük ile ilişkili olan Tuncay Güney'in 2001 yılındaki ifadelerini kendisine dayanak yapıyor. Oysa Veli Küçük için 2001'de soruşturma izni alınmış ama dosyası kapatılıyor. Niye kapatıldığını dönemin emniyet müdürü Hasan Özdemir bilmiyor, bir dönem Veli Küçük ile iş ortağı olan vali Erol Çakır bilmiyor. 2001 yılında bu soruşturma kapatılmasaydı acaba Hrant Dink ölür müydü? Acaba Danıştay saldırısı olur muydu? Kim bu cinayetlerin sorumlusu... Ergenekon davası bu sorunun da bize yanıtını vermek zorunda...

Vermezse?

Vermezse 'Türk siyaseti şimdi de derin devlet ile pazarlık yapıyor' diyenler haklı çıkacak. Çünkü kökten temizlik öyle üstünden toz almakla olmuyor...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sayın Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'e açık mektup

Amberin Zaman 22.08.2008

ERİVAN

Sayın Cumhurbaşkanım,

Dün akşam kulaklarınız epey çınlamış olmalı. Zira 89 yaşında bir ihtiyar delikanlı, Hovanes Bardakjian ile sizden bolca, -Türkçe- söz ettik. Ağrı Dağı'na nazır geniş bir terasta ailesiyle birlikte oturuyorduk. Masa, Kayserilileri kışkandıracak lezzette 'basturmalar', 'dolmahlar' 'padelcanlı kebablar' ve daha sayamayacağım kadar Anadolu mutfağından, yani ortak mutfağımızdan yemeklerle bezeliydi.

Söz elbet de Erivan’da 6 eylül gecesi gerçekleşecek olan Türkiye-Ermenistan Milli Maçı’na geldi. Biz sohbet ederken maçın oynanacağı Hrazdan stadında, genç milli takımlarımız karşılaşıyordu. Yani Türk bayrağı statta dalgalanıyordu. Maç 2-1 Ermenistan’ın lehine sonuçlandı. (Bildiğimiz kadarıyla genç millilerimiz herhangi bir çirkin olayla karşılaşmadan kendilerini bekleyen Türk Hava Yolları uçağıyla kazasız belasız memlekete döndü.)

Hovanes Bey’e sordum: “Sizce Türkiye Cumhurbaşkanı Abdullah Gül 6 eylüldeki milli maça gelse iyi olur mu?” Hiç tereddüt etmeden “Tabii ki iyi olur,” dedi ve şöyle devam etti: “Abdullah Gül’ü ben çok severim. Kendisi yumuşak ve muhabbetli bir insan, başımızın üstünde yeri var. Biz barış istiyoruz.”

Hovanes Bey 1919 yılında Maraş’ta doğmuş. Üç aylıkken ailesi binlerce Ermeni ile birlikte Suriye’ye göç etmek zorunda bırakılmış. Genç annesi yolda bitkin düşüp bebeğini yol kenarına bırakıvermiş, aynı köyden komşuları bebeği görüp kurtarmışlar. Bu acı mazisine rağmen memleketi Maraş’ı merak edip Türkçe öğrettiği çocukları ile Türkiye’ye defalarca dönmüş. “Çamurdan olsun Maraşlı olsun” diyor Hovanes Bey, hemşerileri için. Ardından aniden beliren bir mandolini eline alıp çalmaya koyuluyor.

“Çanakkale içinde vurdular beni

Ölmeden mezara koydular beni

Oy gençliğim eyvah”

Sayın Cumhurbaşkanı,

Bir yıldır hayatımın yarısını Ermenistan’da geçiriyorum. Bir Türk olarak sadece sevgi ve ilgi ile karşılaştım. Hovanes Bey gibi birçok insan, birçok Anadolu’lu tanıdım. Ezici bir çoğunluğu Türk-Ermeni ilişkilerinin normalleşmesini, sınırlarımızın açılmasını istiyorlar. Ve birçoğu bu yönde milli maçı ve size yapılan daveti tarihî bir fırsat olarak algılıyorlar. Örneğin Erivan’ın ana caddelerinde biri olan Tumanyan’da lahmacun satan ‘Ayıntablı’ Sarkis Bey “Maça gelen bütün Türk seyircilere lahmacun, ayran bedava” diyor heyecanla.

Sayın Cumhurbaşkanı,

Sizin gelişinizi her iki tarafta da istismar edecek, kendilerine malzeme edecek ufuksuz politikacılar, Kemal Keriñsizler çıkacaktır. Siz onlara aldırmayın. Çirkin olay çıkarmış, gösteri yapılmış, bunlara lütfen aldırmayın. Bildiğiniz gibi sizin gelişinize tepki koyan milliyetçi Taşnak Partisi, sizi davet eden Ermenistan Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan'ın hükümetteki küçük ortağı. Bu yılki Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde oylarının sadece yüzde altısını aldılar. Kaldı ki aralarında gelişinizi onaylayanlar da var. Her halükârda, hükümet yetkilileri herhangi bir tatsızlığın çıkmaması için her türlü tedbiri zaten alacaktır. Neticede, bir iki gösterici çıkıp Türkiye'yi protesto etse dahi ne olur ki. Demokrasi'nin raconu diyerek güler geçeriz.

Sayın Cumhurbaşkanım,

'Kardeş Azerbaycan ne der' sorusuna gelince, Kafkasya'daki son kriz artık bölgesel barışın ne kadar ivedi olduğunu herkesin gözleri önüne serdi. Bakü-Ceyhan boru hattındaki patlama yüzünden Azerbaycan haftalardır petrolünün önemli bir kısmını ihraç edemiyordu. Rus kuvvetlerinin geçtiğimiz günlerde Tiflis yakınlarındaki demiryolu köprüsünü tahrip etmesiyle birlikte Azerbaycan artık demiryoluyla Gürcistan'ın Karadeniz limanlarına taşınan petrolünü de satamıyor. Oysa Bakü-Ceyhan hattının Ermenistan üzerinden yedek bir çıkışı olsaydı bu kadar sıkıntı yaşanmazdı.

Köprünün uçurulması aynı zamanda Ermenistan'ı da kritik bir durumla karşı karşıya getirdi. Ermenistan'ın kullandığı mazot ve uçak yakıtının neredeyse hepsi Gürcistan limanları üzerinden geliyor. Tükettiği tahılların da çoğu aynı güzergâh üzerinden geliyor. Ancak krizin patlak vermesiyle birlikte sevkıyatlar önemli ölçüde durdu. Bu durumda İran haricinde Ermenistan'ı dünyaya bağlayan bütün yollar tıkanmış bulunuyor.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Ben diyorum ki, ve burada birçok insan diyor ki, en azından geçici olarak Türkiye Kars -Gümrü demiryolu hattını yeniden açsa. Böylece sadece Ermenistan'ı değil, Gürcistan ve Azerbaycan'ı da kriz çözülene dek rahatlatmış oluruz. Özellikle Gürcistan'ın mahsur kalan bölgelerine, Gori'ye, demiryoluyla yardımın ulaşmasını sağlamış oluruz. Türkiye gibi büyük bir devlete de yakışan bu değil mi '

Sayın Cumhurbaşkanım,

Şüphesiz bütün bunlar Ankara'da tartışılıyordur. Belki de bu sütun yayımlandığında bu meselelerle ilgili birçok karar alınmış olacaktır.

Yine de sizlere buradan seslenme ihtiyacını duydum. Geniş ufkunuza, iyi yüreğinize güveniyor, sizi 6 eylül gecesi Erivan'da bizlerle görmeyi umuyorum.

En derin saygılarımla,

Amberin Zaman.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Cumhurbaşkanı Gül'ün Ermenistan gezisi: Son durum

Amberin Zaman 29.08.2008

Aslında Şaban Dişli olayını yazmak istiyordum zira çok ama çok önemli. İlk defa CHP muhalefeti doğru adresten yapıyor. Yolsuzluk iddiaları AKP'nin önündeki en büyük sorun olmaya aday. MHP ise ayak oyunlarına devam ediyor. Türbani bu kadar savunuyor madem, 1999 seçimlerinde kadın milletvekili Nesrin Ünal'ı Meclis'e sokunca neden başını açtırdı. Cevapları hazır; bu seçimde AKP Van'dan çıkardığı başörtülü kadın adaya, Gülsen Orhan'a aynı şeyi yaptırdı. Öyle de bunun neresi yapıcı siyaset söyler misiniz? Neyse affınıza sığınarak tekrar Ermenistan-Türkiye meselesine dönme ihtiyacını duyuyorum.

* * *

Evet, boşuna anket yapıp durmasınlar artık, Cumhurbaşkanı Gül'ün Erivan'a gitmeyeceği gittikçe netleşiyor. Herhalde maça bir hafta kala halen Ermenistan'a cevap verilmediyse gitme ihtimali sıfıra yakın. Maç için dahi olsa önceden keşif yapılır, karşı tarafla güvenlik, protokol meseleleri konuşulur. Bunların hiçbiri yapılmadı. Güvenilir kaynaklardan edindiğimiz bilgiye göre 6 eylül gecesi Erivan'da oynanacak maça Spordan Sorumlu Devlet Bakanı Murat Başesgioğlu'nun gideceğine neredeyse kesin gözüyle bakılıyor. Bu köşede defalarca Cumhurbaşkanımızın neden Erivan'a gitmesi gerektiğini yazdım, dolayısıyla bu konuyu tekrarlamama gerek yok. Ancak Cumhurbaşkanımızın gitmeme kararı (umarım tahminim yanlış çıkar) ne anlama geliyor bunu irdeleyelim biraz.

Her ne kadar Türkiye ve Ermenistan birkaç aydır diplomatik ilişki kurmaya yönelik İsviçre'nin başkenti Bern'de gizli görüşmeler yürütüyor olsa dahi demek ki iş karar verme, yani somut adım atma noktasına gelince Türkiye özellikle

Azerbaycan'ın muhalefetine dayanamıyor ve o adımı atamıyor. Hükümetin küçük ortağı Ermeni milliyetçisi Taşnaklar Cumhurbaşkanımız aleyhinde gösteri yapacak diye gelinmiyor açıklamaları bana hiç de inandırıcı gelmiyor. O halde George Bush Washington dışına tek bir adım bile atmamalı. Kaldı ki Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan *Radikal* yazarı Murat Yetkin'le yaptığı söyleşide belirttiği üzere, resmî davetlisi olan Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Gül'e herhangi sıkıntı yaşatmamayı neredeyse bir şeref meselesi haline getirmiş.

* * *

Bu durumdan kim kârlı çıkacak peki? Şüphesiz her iki taraftaki Kemal Kerinçsizler, Ermeniler'i vatan haini, cani gösteren, Türkler'i topyekûn kasap gibi lanse edenler kârlı çıkacaktır. Ama onlarınkiler küçük dünyalarda yapılan küçük hesaplar. Esas kârlı çıkacak olan taraf Rusya ve İran. Rusya, zira Kafkaslar'daki tek sağlam muteffiki Ermenistan. Türkiye'yle sınırları kapalı kaldığı sürece ve özellikle Gürcistan'daki krizle birlikte Ermenistan gittikçe Rusya'ya mahkûm ediliyor. Zaten Ermenistan'ın altyapısının neredeyse tamamı, sübvansé fiyattan aldığı Rus petrol ve doğalgazı karşılığında Rusya'ya peşkeş çekildi. İran, çünkü ithalatının yüzde 70'ine yakını Gürcistan'dan sağlayan Ermenistan'ın artık dünyaya yegâne çıkış kapısı İran. Yakında devreye girecek olan Ermenistan-İran doğalgaz hattı iki ülkeyi daha da yakınlaştıracaktır.

* * *

Türkiye ile Ermenistan'ın yakınlaşmasına şiddetle karşı çıkan ve topraklarının bir kısmı Ermenistan işgali altında bulunan Azerbaycan'ın durumu ise çok da farklı değil. Eğer kendisinden kopuk olan Nahcivan bölgesini saymazsak Azerbaycan'ın Türkiye ile ortak sınırı yok. Tıpkı Ermenistan için olduğu gibi Azerbaycan'ın da Batı'ya en yakın çıkış kapısı Gürcistan. Gürcistan'ın neredeyse iptal durumunda olan Poti ve Batum limanlarından Ermenistan'a ve Azerbaycan'a mal taşıyan demiryolunun Rusya tarafından işlemez hale getirmesiyle birlikte artık bu yol kapandı. Dolayısıyla sadece Rusya'nın insafına kalmak istemeyen Azerbaycan'ın da İran'la ilişkilerini geliştirmek istemesi hiç de şaşırtıcı olmaz.

* * *

Bu tablo karşısında Türkiye'nin Kafkasya Barış ve İstikrar Platformu önerisi ne kadar sonuç verir bilmiyoruz ama görüştüğümüz Batılı diplomatlar bunun bir “şov”dan öteye gidemeyeceğini düşündüklerini pek fazla gizlemiyorlar. Pek de haksız sayılmazlar.

* * *

Erivan'daki maça geri dönecek olursak takım olarak epeyce üstün olan millilerimizin oyunu kazanmaları sürpriz olmaz. Ama orada daha önemli bir ödül duruyor, Ermenistan halkının gönlü duruyor. Bir de onu kazansak.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sıra Kuzey Irak'ta!

Amberin Zaman 05.09.2008

DAKKA /

Bir süredir Bangladeş'teyim. Türkiye'de olup bitenleri ancak ağır aksak işleyen internetten izleyebiliyorum. Ne var ki üç gün önce Cumhurbaşkanlığı basın müşaviri sevgili Ahmet Sever arayıp da "Amberin Ankara'ya gelsen iyi olur" deyince hemen anladım ki Cumhurbaşkanımız Ermenistan-Türkiye maçına gidiyor. Bu gerçekten tarihî bir adım. "Sadece maç" denilsin dursun bu karar hem devletler düzeyinde hem de halklar arasında bir çığır açacak nitelikte. Abdullah Gül Cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturdu oturalı tarihe imza atacak ilk icraatında bulunmuş oldu. Hayırlı olsun.

Sıra şimdi Başbakan Tayyip Erdoğan'da. Diğer "hasmımız" ama aslında doğal müttefikimiz olan Kuzey Iraklı Kürtler'le ilişkilerimizi normalleştirme zamanı geldi geçiyor bile. Aslında Ermenistan ve Kuzey Irak ile olan ilişkilerimizde epeyce paralellikler sayabiliriz. Her ikisiyle de resmî ilişkimiz yok –ama Ermenistan'ı tanıyoruz-, ticaretimiz var, insanlarımız gelip gidiyor. Her ikisinin de Batı'ya, refaha açılan yegâne kapısıyız.

Ermenistan ile Kuzey Irak'la ilişkilerini düzeltmiş bir Türkiye'yi artık kimse durduramaz. Haritaya bir göz atmak yeterli. Kuzey Irak'ın zengin doğalgaz kaynakları bizi bugünlerde sıkıştıran Rusya'ya en fizibil alternatif olarak önümüzde duruyor. Ermenistan üzerinden de Orta Asya pazarlarına İran'ın TIR'larımıza yaşattığı sıkıntılarından kurtulmak üzere daha da çabuk ulaşabiliriz. Diplomatik düzeyde, Batı'yla entegrasyonumuzu da, müttefikliğimizi de hem ekonomik hem de siyasi anlamda güçlendirir.

Diyeceksiniz ki, ama Mesut Barzani hâlâ provokatif söylemlerinden vazgeçmedi. Doğrudur ama Türk uçakları her gün Kuzey Irak'ta PKK kamplarını bombalarken o da kendi halkına karşı tamamiyle dış güçlere teslim olmuş bir lider görüntüsünden kurtulmak için bu şekilde konuşmak zorunda olabilir. Kuzey Irak'ta da bir muhalefet var. Üstelik en ciddi muhalefet Talabani'den değil, İslami cepheden. Kuzey Irak aslında bıçak sırtında kayıyor.

PKK'ya gelince. Koskocaman Türk ordusunun tamamiyle yok edemediği PKK'yı peşmergeler nasıl yok etsin? Peki, hayatlarını daha zorlaştıramaz mı Barzani. Mutlaka. Ve bu yönde somut adımlar atmalı.

Nasıl ki Ermenistan Cumhurbaşkanı Türkiye'ye el uzattı, hatta Futbol Federasyonu'nun amblemini (Ağrı Dağı'nı kaldırdı) değiştirecek kadar esneklik gösterdi, o halde benzer bir jest Kuzey Irak'tan da gelebilir. Çünkü bu tür sembolik jestlerin halklar üzerinde psikolojik etkisi yüksek olabiliyor.

Ama bunlar palyatif tedbirler. Kürt sorununun çözümünün en önemli ayağı geçen yıl MİT Müsteşarı Emre Taner'in katkısıyla oluşan, şiddete bulaşmamış militanlar için af programını yeniden canlandırmakta yatıyor. Bu DTP'deki güvercinlerin de elini rahatlatır, Kürt sorununun şiddetten arınmasına ve tümüyle siyaset arenasına çekilmesine büyük fayda sağlar.

Öte yandan Türkiye'deki reform sürecinin derhal yeniden başlatılması lazım. Küçük Kürt çocuklar isimlerinde "w" harfleri var diye ailelerinden koparılıp geldikleri ülkeye geri gönderiliyorsa hâlâ, daha alınacak çok yolumuz var demektir.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan-Doğan savaşı

Amberin Zaman 12.09.2008

Anayasa Mahkemesi'nin AKP'yi kapatmamaya ilişkin kararının ardından milletçe biraz nefes alırsak diye ümit etmiştik ancak bunun bir bakıma Başbakan'ın nasıl bir tavır ve üslup benimseyeceğine bağlı olduğuna dikkat çekmiştik.

En son Başbakan ve Aydın Doğan arasında patlak veren karşılıklı suçlamalar –hadi adını koyalım mahalle kavgası- gösteriyor ki Ramazan ayında dahi huzur ve sükunet bizlere reva görülüyor. Bu insanlar acaba gerginlikten ne kadar bıktığımızın farkında değiller mi? Ulusça kriz junkie'si haline getiriliyoruz. Artık yetmedi mi.

Esas suçlu kim?

Kimileri diyor ki, Aydın Doğan. Bu senaryoya göre AKP iktidarından istediklerini koparamadı diye düğmeye bastı, sahip olduğu gazete ve tv kanallarına Deniz Feneri skandalını ve hükümeti hedef alan diğer yolsuzluk iddialarının üstüne "tam gaz gidiniz" dedi. Şüphesiz hükümetten haz etmediği her halinden belli olan Aydın Doğan'ın, bu haberlere geniş yer ayrılmasından memnun olması sürpriz olmayacaktır. Medya patronlarının aynı zamanda başka alanlarda faaliyet gösteriyor olması, özellikle devletin açtığı ihalelere katılıyor olması son

derece problemlı bir durum. Hilton arazisi için olsun, Adana'daki alık holding için "rezerve " edildiği anlaşılan rafineri konusunda olsun, Aydın Doğan'ın istedikleri olsaydı, bu kadar hükümetin üstüne gider miydi? Sanmam.

Ne var ki Aydın Doğan'ın amacı ne olursa olsun Deniz Feneri Derneği ile ilgili iddialara basit karalama deyip geçebilir miyiz? Davayı gören mahkeme siyasetin gölgesindeki Türkiye'de değil, Almanya'da. Henüz mahkeme kararı çıkmadı ama basında yer alan belgeler, tespitler derin bir yolsuzluk sarmalına işaret ediyor. Türkiye'nin imajını da sarsacak bu rezaleti ciddiye alıp, –ki alınmalı, zira uluslararası düzeyde kriminal bir faaliyetten söz ediliyor- üstüne gideceği yerde, Başbakan bu iddiaları şahsına saldırı olarak algılayıp karşı atağa geçiyor ve tehditkâr ifadelerde bulunuyor. Doğan grubuna "sen bu yolda devam edersen senin daha ne kirli amaşlarını ortaya dkerim" şeklinde sözler sarf ediyor.

Ortak olduğu şirketlerinin hisseleri borsada kote edilen, Türkiye'nin en önemli işadamlarından birinin gayrimeşru faaliyeti varsa eğer, Başbakan bunları neden bugüne kadar açıklamadı sorusunu sormazlar mı.

Hele hele dinî inançları siyasetle harmanlayan bir hareketin liderinin, yolsuzluk konusunda rakiplerinden bin kat daha hassas olması beklenmez mi? şaban Dişli olayının işaret ettiği bir gerçek var: Her iktidarda olduğu gibi AKP'ye de bazı çürük elmaların bulaştığı gerçeği. Bunların kokuları daha ilk iktidar dönemlerinde mühim özelleştirmelerde ortaya yayılmıştı bile. Örneğin Başbakan'a yakın olduklarını iddia eden bir takım adamların, Erdemir ihalesine katılmak isteyen yabancılara, "bu işi biz hallederiz" vaatlerinde bulunup komisyonları ceplerine indirdiğini Batılı diplomatlar Ankara'da sıkça dile getiriyorlardı.

Diyeceksiniz "olsun, en azından AKP işi yapıyor". Doğru. Türkiye'nin önünü açtılar. Birçok tarihî reforma imza attılar. Ama hatırlarsanız aynı şeyler Turgut zal ve ANAP için de deniyordu. Oysa ANAP'ın bugünkü hali ortada.

Başbakan'ın slubu

Zaman zaman Başbakan'ın sert tarzına kendimiz de maruz kalmış olsak dahi yine de empati yapmaya çalışmalıyız diyorum. Türkiye'nin başbakanı olmak kolay değil ve son bir yılda yaşananları da göz önünde tutarsak Tayyip Erdoğan olmak hiç ama hiç kolay değil. Sinirleri elbette yıpranmıştır. Karşısında, kendisini bu ülke için en doğru olanı sadece kendilerinin bildiklerini zanneden bir takım –Eflatun'un deyimiyle- "felsefeci krallar" var. Emine Hanım'ın başörtüsünü nasıl bağlaması gerektiğine kadar Başbakan'ın mahremiyetini ihlal eden densizler var. Kasımpaşalı-Karadenizli sentezi Recep Tayyip Erdoğan'ın içindeki iflah olmayan isyankr, bunlara meydan okuyarak tepki veriyor. Ama yanlış yapıyor. Çünkü o sadece bir siyasetçi değil, o bir devlet adamı.

Konu devlet adamlığına gelmişken belirtmeliyiz; Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül son dış politika hamleleriyle mükemmel bir devlet adamı ve dünya lideri olduğunu ispatladı. Ali Babacan da emin adımlarla peşinden geliyor. Ahmet Davutoğlu ile birlikte fevkalade uyumlu ve vizyon sahibi bir ekip oluşturuyorlar. Türkiye'ye saygınlık kazandırıyorlar.

Not: Cengiz Çandar çarşamba günü köşesinde, Erivan'daki evimde gerçekleşen Civan Gasparyan mini konserinden söz ederken, geleceğinden benim dahi önceden haberim olmadığını söylüyor. Vardı, ve bu unutulmaz gecenin esas mimarları **Dikran Altun** ve **Samson Özararat**'a hepimiz adına canı gönülden teşekkür ediyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan-Doğan savaşı- 2

Amberin Zaman 19.09.2008

Meslek hayatına New York'ta *BusinessWeek* dergisinde borsa muhabiri olarak başlayan biri olarak, Wall Street'teki depremi izlerken annemin en sık tekrarladığı öğüdü aklıma geliyor: “Ne oldum değil, ne olacağım demeli.”

1990'lı yılların başıydı. Piyasalar sağlıklıydı. Daha çok para kazanma yolunu arayan bankacılar her gün yeni “türev” olarak adlandırılan formüller üretilip servetlerine servet katıyorlardı. İkiz kulelere işim icabı çok sık giderdim. Kaynaklarım genellikle 20'li yaşlarında, beyaz, en iyi üniversitelerden mezun, tepeden tırnağa marka giyinen, daha yüzüme dahi bakmadan, üstümü başımı süzen feci halde ukala tiplerdi. Biz daha ağzımızı açamadan hemen esas meseleye girerlerdi: “Maaşın ne kadar?” Söylediğim zaman tepki hep aynıydı: “Ay zavallı, nasıl geçiniyorsun!” Doğru, ayda aldığım cüzi para ancak kira ve yeme içmeme yetiyordu, arada bir de sinemaya. Oysa kendileri milyonlarca dolarlar, Piaget saatler, Dom Perignon şampanyalar içersinde yüzüyorlardı. Bizleri aşağılamak onlara eğlenceli geliyordu. Çömez olduğum için haber toplamak adına susup katlanıyordum. Ve nitekim duyduğuma göre beni horlayan o kaynaklarım şu anda işsiz. “Ne oldum değil, ne olacağım demeli.”

***

Tayyip Erdoğan ile Aydın Doğan arasındaki kavganın tüm şiddetiyle sürdüğü bugünlerde acaba Başbakan da zaman zaman bu sözleri aklına getiriyor mudur? Bir zamanlar kendisi gibi alternatifsiz görünen Adnan Menderes'i, Turgut Özal'ı hatırlıyor mudur? Bilemeyiz. Ancak net olan şu ki, taktik açısından (ilkelerden söz etmiyorum hiç) Aydın Doğan, Başbakan'ın önünde görünüyor. Bir kere medya patronu olarak Aydın Doğan basının gücünü çok iyi kavlıyor, kendi lehine kullanıyor. Son bir haftada dünyanın en önemli ajanslarından *Bloomberg* ve *Reuters*'a peş peşe mülakatlar verdi, olayları kendi açısından anlattı. Ayrıca kimi uluslararası medya örgütlerini devreye sokarak Başbakan'a kınama

mektupları gönderttiği anlaşıyor. (Gerçi bunlardan Uluslararası Basın Enstitüsü (IPI) konusundaki eleştirilere kendi tecrübelerime de dayanarak yüzde yüz katılıyorum. Patronndan yana tavır alıyorlar.)

***

Aydın Doğan ile ilk olarak *The Economist* için kendisiyle ilgili çizeceğim bir porte nedeniyle tanışmıştım. Gayet nazik davranmıştı, sorularımı uzun uzun cevaplamıştı. Ardından kendimce objektif ama oldukça eleştirel bir yazım yayımlandı. Özellikle Aydın Doğan'ın başını çektiği medyadaki tekelleşmeye dikkat çekmiştim. Anında Doğan medya grubundan kimi ağır abiler telefona sarılıp beni azarladı, kimileri de kutladı. Bunlara pek şaşırmadım. Beni şaşırtan Aydın Doğan'ın kendisi oldu. Hilmi Özkök'ün genelkurmay başkanlığı dönemi idi. İlk defa Genelkurmay'ın düzenlediği bir resepsiyona davet edilmiştim. Aydın Bey de oradaydı. Yazımın yayımlanmasından sonraki ilk karşılaşmamızdı. 'Herhalde bundan da bir fırça yiyeceğiz' diye düşünürken, yanıma geldi, omuzlarıma koluna attı ve "beni neden hiç aramıyorsun" diye sitem etti. Ardından "yazın çok güzel olmuş, tabii biberini de katmışın" deyip kolumdan çekti, "gel seni Hilmi Paşa'yla tanıştırayım," dedi. Bu manzara karşısında hazır bulunan Doğan medya tayfasının surat ifadelerini hiç unutamayacağım. Ağızları açık bizleri izlerken, aralarından beni köşesinde sürekli ajan ilan eden biri "ah ben de geliyorum" deyip arkamıza takıldı. (Tanıdığım diğer soğuk ve kibirli paşaların aksine Hilmi Özkök de güler yüzle elimi sıkınca 'herhalde rüya görüyorum, burası Türkiye olamaz' diye düşündüm.) Özetle Aydın Doğan hem eleştiriye hazmedebilen, hatta lehine bile çevirmeyi başarabilen biri. En azından öyle görünüyor.

***

Tayyip Erdoğan'a gelince. Kendisine hoşlanmadığı sorular sorulunca çevresine dönüp "bunu eğitememişsiniz" diyebilen, işine gelmeyen haberleri yazarları "şerefsiz" ilan eden biri olarak, Aydın Doğan'ın tam tersi, basınla ilişkileri nasıl yürüteceğini pek bilmiyor diyebiliriz.

Ve bu yüzden haklı olduğu yerde haksız duruma düşebiliyor. İfade ettiği doğrular öfke bulutunun altında kaybolup gidiyor. Tıpkı Deniz Feneri hikâyesinde olduğu gibi. Basının Türkiye'yi yakından ilgilendiren bir yolsuzluk skandalını gündeme getirmesinden daha doğal bir şey olamaz. Ancak bunu yaparken eğer Başbakan'ın da bunlara bulaşmış olabileceğini ima ediyorlarsa, elbet de bu konuda Başbakan'a söz ve savunma hakkı tanınmaları gerekir. Bu noktada Başbakan'ın "çamur at, izi kalsın" suçlamaları bizce son derece haklıdır. Sadece Doğan medya grubu değil, Türkiye'de birçok gazete çamur atmaya alışkanlık haline getirmiş durumda. İşine gelince derin devletten yana, işine gelince hükümetten. Al birini vur birine. O yüzden diyorum ki Allah'tan *Taraf* var. Allah'tan bağımsızız. Yine de ihtiyatı elden kaçırmayıp "ne olduk" demeyelim. "Ne olacağız" diyelim.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sason'u kim kazanacak?

SASON

Son günlerde çatışmaların yoğunlaştığı Batman'ın Sason ilçesine yakın çorak dağlarla çevrili bir askerî gözetim noktasındayız. Yakıcı öğle güneşi altında bir grup korucuyla sohbet ediyoruz. Ayaklarında yırtık pırtık Mekap lastik botlar, yüzlerinde yılgın bir ifade var. "Beş senedir pek bir şey olmuyordu, ama son zamanlarda teröristlerde çoğalma var," diyor birisi. "Birçok yere mayın döşediler, huzursuzuz," diye de ekliyor.

Bakıyoruz aralarında hiç genç yok. Korucu kadroları dondurulduğundan olsa gerek: hem tasarruf için hem de dedikleri gibi 'olaylar'da azalma olduğu için işe alınan yok. "Yirmi dört senedir koruculuk yapıyorum, on bir tane çocuğum var, ayda 580 milyon lira maaşla geçiniyoruz," diye yakınıyor aralarından 59 yaşındaki Kâzım Şahin. "Geceleri dağlarda terörist avına çıkıyoruz, buz gibi soğuklarda dikenlerin üstünde yatıyoruz ama bir sigortamız dahi yok," diye atılıyor bir diğeri. "Hükümet sözünde durmadı."

Sason'da sayıları 1400'ü bulan gönüllü köy korucularının dertleri aynı. Sosyal güvencelerinin olmaması. Yetmiyormuş gibi, haklarını korumak adına kurulan dernek her ay maaşlarından 20 YTL kesiyor. "Çocuğumun asla korucu olmasını istemem," diyor birisi. Bir yandan PKK'yla mücadele ederken, tecavüz olsun, cinayet ve esrar ticareti olsun, birçok gayrimeşru olaya adları karışan köy korucuları AKP iktidarının da çözüm getiremediği akut sorunlar arasında duruyor.

Takriben 20 kilometre ötedeki Şahinli köyündeyiz bu kez. 50 haneli köyün yakınlarında 9 Mayıs günü meydana gelen mayın patlamasında beş köylü yaşamını yitirmişti. Resmî yetkililerin olayı PKK'ya mâl etmesine rağmen köylüler halen ölen yakınlarını taşıyan minibüsü havaya uçuran mayını kimin döşediğinden emin olmadıklarını söylüyorlar. "Valla bilmiyoruz kim yaptı," diyor patlamada 25 yaşındaki yeğenini yitiren Sabiha Çelik. Eski bir Ermeni köyü olan Şahinli, tüm baskılara rağmen köy koruculuğunu kabul etmeyen civardaki ender köylerden biri. Köylüler bu yıla kadar geçimlerini bölgedeki Tekel'e tütün satarak sağlıyorlarmış. Ama Tekel bu yıldan itibaren artık alım yapmayacakmış. "Neyle geçineceğiz, dağa mı çıkayım," diye soruyor 28 yaşında, işsiz olduğunu söyleyen Refik Güngör.

Gecen seçimlerde Sason'da binlerce kişiyle birlikte oyunu AKP'ye veren Sabiha Çelik, belediye seçimleri için "AKP'ye asla bir daha vermem," diyor. Nedenini sorduğumuzda beş ay öncesine kadar çocuklarının eğitimine katkı için devlet tarafından hesabına her ay yatırılan nakdi yardımın kesildiğini anlatıyor. "Paramız gelmiyor artık," diyor sekizinci sınıf öğrencisi Lamia Çelik. Anlaşılan 2007 seçimlerinde AKP'nin birçok Güneydoğu ilinde DTP'yi sollamasını sağlayan, fakirlere sosyal yardım programlarında aksama var.

Sason gergin. Ormanlar yanıyor. Gökyüzünden F-16'lar, Sikorskiler eksik olmuyor. Batman-Sason arasındaki kontrol noktaları son zamanlarda çoğalmış. Uzun zamandır gözükmeyen sivil polisler yeniden hortlamış, gözlerine kestirdikleri araçları durduruyorlar.

AKP'nin bölgedeki başlıca kozu ekonomi, sanki elinden kayıyor gibi. Etnik milliyetçilik tamlamlarını çalan DTP Sason'u AKP'den geri alabilecek mi belli değil. Ancak son zamanlarda yoğunlaşan hak ihlalleri, ekonomik sıkıntı ve süresi bir yıl daha uzatılan sınırötesi operasyon tezkeresi ibreyi yeniden DTP'den yana kaydırıyor sanki.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürt sorunu: Birkaç enstantane

Amberin Zaman 03.10.2008

Sevgili siyasetçilerimiz birbirlerini yiyedsun, Kürt sorununun çözümü yeniden askerlere havale edildi gibi. Sınırötesi operasyon tezkeresi bir yıllığına tekrar uzatıldı. Ve işte ardından gelen haberler.

Kürt Türk çatışması kışkırtılıyor

30 eylül salı günü, Balıkesir'in Ayvalık ilçesinde Kürt kökenli vatandaşlarla bir diğer grup arasında çıkan tartışmada Oğuz Dörtkardeş (18) ve Ezel Kırca (32) yaşamlarını yitirdi. İddiaya göre, kavga ağırlıklı olarak Kürtlerin yaşadığı apartmanın önünde yüksek sesle çalınan İstiklal Marşı'na itiraz eden Kürt kökenli Murat Aksu'nun (18) üzerlerine kamyonet sürmesiyle meydana geldi. Kırca'nın cenazesi için toplanan iki bin kişilik kalabalık, Kürtlere ait ev ve işyerlerine saldırdı. 39 kişi gözaltına alındı, tüm tedbirlere rağmen on işyeri tahrip edildi.

“DTP'yi öldürün” çağrısı suç değil!

Bolu Express

gazetesindeki köşesinde “Her şehit için DTP'li öldürmeli” diyen E.K'nin görüşleri Bolu Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından “fikir özgürlüğü” olarak sayıldıktan sonra, bu kez Düzce Ağırceza Mahkemesi savcılığın kararını

isabetli bulup DTP Diyarbakır Milletvekili Selahattin Demirtaş'ın gazete aleyhindeki suç duyurusunu reddetti. İşte E.K'nin kaleminden bazı inciler: ""Bir bizden beş sizden tamam mı, devam mı?' demek gerekir... Toplumun arzusu, yoğun olarak bu yöndedir. Bundan böyle şehit edilen her güvenlik görevlisine karşın, bunlardan birinin aynı kaderi paylaşması toplumun çoğunluğunun isteği haline gelmiştir. Artık kangren olmuş uzuv veya uzuvların kesilip atılma zamanı gelip geçmiştir." E.K. ayrıca DTP milletvekillerinin, yöneticilerinin ve belediye başkanlarının tek tek isimlerini sıralıyor.

DTP'yi kapatma davası, AKP'den tık yok!

Anayasa Mahkemesi, DTP'nin sözlü savunmasını dinledikten sonra partinin "bölücülük odağı" olmaktan dolayı kapatılıp kapatılmayacağına dair karar aşamasına geldi. Aynı badireleri atlatan, daha düne kadar Venedik kriterlerini dillerinden düşürmeyen AKP'lilerden DTP'yi yüksek sesle savunan tek bir kişiye rastlamak mümkün değil. Oysa iddianameye bakıldığında hedef alınan DTP'lilerin herhangi bir şiddet olayına bulaştığı görülüyor. Tıpkı AKP'liler gibi sarf ettikleri sözlerden dolayı yargılanıyorlar.

Bu arada Avrupalıların da pek sesi duyulmuyor. Hadi çuvaldızı kendimize batıralım. "AKP kapatılmasın" diye çarşaf çarşaf başyazı yayımlayan Batı medyası neden susuyor peki?

"Eh PKK'da durup dururken yeniden terör eylemlerine başvurdu, sivilleri öldürüyor, DTP de onları isim vererek kınamamakta inat ediyor, örgütle arasına mesafe koymuyor," kolaycılığına sığındığı için mi?

Ve, *Alternatif* gazetesi yöneticilerinden Yüksel Genç'ten bir mektup

"Son on günde üç gazetemiz daha kapatıldı. *Alternatif*, *Gelecek* ve *Özgür Ülke* isimleri. Son olarak bugün (1 ekim) bir ay süre ile kapatılan *Özgür Ülke* gazetesinin kapatılma gerekçesi, Anayasa Mahkemesi'nin "köyler boşaltılamaz" yönlü kararını yaptığımız haber. Anayasa Mahkemesi'nin aldığı karar nasıl oluyor da kapatma gerekçesi haline getiriliyor anlaşılamaz. Tabii buna benzer birkaç haber daha işaret edilmiş. Bütün bu kapatmalar da yine TMY'nin [Terörle Mücadele Kanunu] 6. maddesine dayandırıldı. Yani örgüt propagandası. İşin ilginç yanı iki yıl önce çıkan TMY'nin 5., 6. ve 7. maddeleri anayasaya aykırı olduğu için iki yıl önce dönemin Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer tarafından iptali için anayasaya başvurulmuş maddeler içeriyor. Bu ülkede kendi anayasasına aykırılığı cumhurbaşkanı tarafından teyit edilmiş ve mahkeme sürecindeki bir yasa yüzünden gazetelerimiz tam 36 defa kapatıldı. Bu korkunç bir şey. Peki, farklı olmanın güvencesi artık yasalarda değilse nerede?"

Gerçekten, nerede?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AB müzakerecisi mi? Aman ha!

Amberin Zaman 10.10.2008

Son günlerde eski dedikodular tekrar dolaşıma girdi. Kabine revizyonuna gidilecek. Bazı “tartışmalı” bakanlar gidecek. Ayrıca Avrupa Birliği’yle müzakereleri yürütmek üzere yeni bir bakanlık yaratılacak. Koltuğa da muhtemelen İstanbul milletvekili Egemen Bağış oturacak.

Şüphesiz reform azmini yitirmiş, yavaş yavaş yolsuzluk sarmalına bulaşmış görüntüsüne bürünen hükümete acilen yeni suratlar, yeni beyinler ve yeni bir vizyon lazım. Parti içi homurdanmaların da arttığı ve AKP’nin cüzi de olsa kamuoyu desteğini yitirdiği bugünlerde bir vitrin değişikliğinin zaman geldi, hatta geçiyor bile. Ne var ki Avrupa Birliği’yle müzakereleri yürütecek dışişleri bakanının dışında bir müzakerecinin atanması bizce hiç de parlak bir fikir değil. Bunun nedeni anlamak için yakın geçmişte yaşanan ve hüsrarla sonuçlanan meşhur PKK koordinatörü hikâyesini anımsamamız yeterli olur. Hatırlarsanız yine bugünlerde olduğu gibi PKK şiddetinin tırmandığı (galiba 2006 yılında) “Yeter. Artık Amerika bir şeyler yapsın” dendiği günlerde Türkiye ile ABD arasında teröre karşı işbirliği yürütmek için bir mekanizma kurulmuştu. Amacı Kuzey Irak’taki PKK varlığını sona erdirmektir. Başına Amerika tarafından eski bir komutan Joseph Ralston, bizden emekli orgeneral Edip Başer konmuştu. Tümünü göz boyamak için yaratılan mekanizma fiyaskoyla sonuçlanınca basta Başer olmak üzere her iki emekli komutan görevlerinden istifa etmişlerdi.

Bunun AB müzakerecisi ile ilgisine gelince. Birincisi AB ile müzakereler fiilen durmuş durumda. Müzakerecimiz neyi müzakere edecek? Müzakereci atayarak AB ile ilgili ilk etapta gerçekçi olmayan beklentiler yaratılacak, tıpkı PKK ile mücadele konusunda olduğu gibi. Bu beklentiler yerine gelmeyince de AB’ye antipati daha da derinleşecek belki. Oysa her ne kadar sekiz tane müzakere faslı askıya alınmış olsa ve Ankara protokolünde öngörülen yükümlülüklerimizi yerine getirmediğimiz takdirde hiçbir müzakere faslı kapatılmayacaksa dahi yine de teknik düzeyde ilişkiler yoğun biçimde sürüyor. İşin içine kendisini bir şekilde ispatlama ihtiyacını duyacak bir politikacıyı katmak bizce, ve görüştüğümüz birçok AB’li diplomata göre hiç de faydalı olmayacaktır. Eğer mutlaka bir “müzakereci” gerekiyorsa bu kişinin, dışişleri bakanlığı bünyesinden tecrübeli bir elçinin olması çok daha doğru bir seçim olacaktır. Aklımıza gelen isimler arasında Roma büyükelçimiz Uğur Ziyal ve emekli büyükelçimiz Volkan Vural geliyor. Başkaları da mutlaka vardır.

Ayrıca müzakereci koltuğuna oturmaya heveslenenler biraz konuyu derinlemesine düşünürlerse alınlara başarısızlık etiketinin ne kadar çabuk yapışacağını da iyi hesaplamalılar. Son iki gündür Ankara’da görüştüğümüz birçok AB’li diplomat, önümüzdeki yılın daha da zor geçeceğine işaret ediyorlar. Kıbrıs konusunda her hangi bir gelişme sağlanacağına inanmıyorlar. Zira özellikle Fransa’nın girişimleriyle sulandırılan tam üyelik hedefi uzaklaştıkça Türkiye

Kıbrıs konusunda herhangi bir taviz vermek niyetinde görünmüyor. Ancak 2009'un sonuna kadara da limanlarını Güney Kıbrıs menşeli gemilere ve uçaklara açmadığı takdirde AB yeni yaptırımlar getirmek zorunda kalacaktır. Özetle, çiçeği burnunda müzakerecimiz tıpkı Edip Başer gibi gönüllü emekliliğe sevk edilebilir.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aktütün

Amberin Zaman 17.10.2008

On yedi askerimizin şehit olmasına sebep olan Aktütün saldırısında gazetemizce belgelenen skandal ve ihmaller zincirinin ardından yaşanan gelişmeler demokrasimizin ne denli kırılgan olduğunu yeniden ifşa etti. Ve beraberinde birçok çelişki ve soruyu tekrar gündeme getirdi.

“Dur” ihtarına uymadığı için gencecik çobanları “belki de teröristtir” diyerek vurmakta beis görmeyen güvenlik güçlerimiz nasıl oluyor da geldiklerini bir davul zurnayla duyurmayan kalabalık PKK grubu karşısında çaresiz kalabiliyor?

Amerika'dan sağlanan anlık istihbarat görüntü kayıtlarından anlaşıldığı üzere emekli Büyükanıt Paşa'nın deyimiyle “BBG evi” şeklinde her şey izlenmiş. Ekrandaki görüntüler karşısında ne tür tedbirler alınmış? Nasıl olmuş da bütün olup bitenden bihaber şekilde Hava Kuvvetleri Komutanımız Aydoğan Babaoğlu gün boyunca golf oynamış? Bu soruları elbette en başlardaki komutanlara sormak gerekiyor.

Ancak bu sualleri yönelttiğimiz vakit karşımıza yeni Genelkurmay Başkanımız dikilip bizi “doğru yerde” durmaya “davet” ediyor. Batı basınında soğukkanlı, rafine ve zeki bir “Buz Savaşçısı” olarak tanıtılan Orgeneral İlker Başbuğ birden patlıyor, bizleri “akan kan” ve “akacak kan”dan sorumlu tutuyor.

İlhami Erdil Paşa'nın yolsuzluk davasıyla start alan, bir diğer emekli denizci komutanımız Özden Örnek'in “darbe günlükleri” ile hızlanan ve (Ergenekon davasında tutuklanan diğer emekli paşalarımızı saymazsak) 27 Nisan e-muhtırasıyla doruğa ulaşan Türk Silahlı Kuvvetleri'nde yeşeren imaj sorunu çiçeği burnunda Genelkurmay Başkanımızla da devam edeceğe benziyor. Oysa Orgeneral Başbuğ ilk günlerde bizlerde farklı beklentiler yaratmıştı. Hani basına, sivil topluma ve en önemlisi, eleştiriye nispeten daha açık biriydi?

Ancak daha vahim olanı, “Kopenhag Kriterleri olmaz ise Ankara Kriterleri ile reformlara devam ederiz” diye övünen hükümetimizin mevcut tablo karşısındaki suskunluğudur. Savunma Bakanımız Vecdi Gönül nerede? Gazetemizin maruz kaldığı tehditlerin karşısında Meclis İnsan Hakları Komisyonu üyeleri, en azından AKP'liler yuvarlak dahi olsa birkaç

söz niye sarf etmediler, etmiyorlar? Birkaç istisna hariç, medyamızın tutumu da pek farklı sayılmaz. Paşa'nın üslubuna kırık not verirken söylediklerine itiraz eden pek yok. Ne de Aktütün'de ölen 17 gencimizin hesabını soran.

Ama bizler sormaya devam edeceğiz. Neredeyse çeyrek asırdır akan kanın mevcut askerî yöntemler ve sivil politikalarla, daha doğrusu politikasızlıkla durmayacağı artık sıradan, apolitik, ve orduya gönülden bağlı milyonlarca vatandaşımız tarafından yavaş yavaş idrak edilmeye başlandı

Kürt sorununu çözmenin birinci koşulu da sorunun özü olarak zaman zaman hedef gösterilen bölge insanını ve onların Meclis'te bulunan yasal temsilcilerini yani DTP'yi muhatap almaktan başlıyor. Irak'taki Kürt yönetimini eskiden hasım gören DTP artık onların da çözümün parçası haline geldiğini teslim ediyor. Şiddete bulaşmamış PKK militanlarına yönelik olası bir affa hem diplomatik hem de lojistik anlamda destek olabileceklerini vurguluyor.

Aktütün olayındaki güvenlik zaafılarını bir kenara koyarsak, geçen kasımdan beri süren hava operasyonları örgütün moralini bir hayli bozmuş görünüyor. Batılı savunma kaynaklarından edindiğimiz bilgiye dayanarak şunu söyleyebiliriz. Hedeflere tam isabet ediliyor. Sivil halka zarar vermemekte büyük titizlik gösteriliyor.

PKK'nın yönetim kadrosu son zamanlarda "af" sözcüğünü ağızlarına dahi almaz oldu. Zira olası bir af karşısında örgütün çözülmesi muhtemeldir. Diyeceksiniz ki "demek ki askerî tedbirler işe yarıyor". Elbet de yarıyor ama bir de İstanbul'da yakalanan canlı bombacının işaret ettiği diğer bir tehlike var. O da, köşeye sıkışmış PKK'nın terör eylemlerini şehirlere taşıma olasılığı. Amerikalı gazeteci ve PKK uzmanı Aliza Marcus, geçenlerde bu gazetede yayımladığı bir makalede, Kürtlerin PKK'ya halen itibar etme nedenlerini şöyle tarif etmişti: "Türkiye'deki Kürtlerin haklarını savunacak en güvenilir aktör hâlâ PKK görülüyor ve örgüt bu gücünü de sonuna kadar kullanmak istiyor." Bu algıyı kırmanın yegâne yolu sivil siyasetin önünü açarak siyasileri "en güvenilir aktör" haline getirmekte yatıyor. Bakalım o zaman hangi aklı başında insan dağa çıkar.

İstedığımız kadar bedava kömür dağıtalım, yol yapalım, din kardeşliğinden bahsedelim, bunların paralelinde daha fazla özgürlük ve demokrasi getirmediğimiz sürece, bölge insanına ve temsilcilerine "terörist" muamelesi yapıp dışladığımız sürece, Kürt sorununda yerimizde saymaya devam ederiz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Davutoğlu-Kissinger benzetmesi: Kaş yaparken göz çıkartmak

Amberin Zaman 31.10.2008

Yeni Şafak'ta 29 ekimde yayımlanan bir haberde Başbakanlık Dış Politika Başdanışmanı Ahmet Davutoğlu'nun bu hafta Washington'un önde gelen liberal düşünce kuruluşlarından The Brookings Enstitüsü'nde yaptığı bir

konuşmaya değinildi. Haber çerçevesinde ABD'nin eski Ankara Büyükelçisi Mark Parris'in Davutoğlu ile ilgili "övgü" dolu bir benzetmesine de kutu içinde yer verildi: "Türkiye'nin Kissinger'i." İlk önce gözlerime inanmadım. ABD'nin yakın tarihindeki en iğrenç politikalara damgasını vurmuş bu kişiye nasıl olur da benzetti diye düşündüm ve *Yeni Şafak* gibi bir gazetenin de bunu harika bir iltifatmış gibi sunması karşısında donup kaldım. Washington'daki kaynaklarıma ulaşıp haberin doğru olup olmadığını araştırdım. Doğruymuş. Davutoğlu'nun "off the record" ev sahipliği yaptığı bir öğle yemeğinde aynen bu sözler sarf edilmiş. İddiaya göre Parris benzer bir ifadeyi daha önce Viyana'da bir başka ortamda da kullanmış.

Kissinger kimdir bir hatırlayalım. 1923 Almanya doğumlu Kissinger 1938'de ailesiyle birlikte Nazi zulmünden kaçarak Amerika'ya yerleşmiş. Mezun olduğu Harvard'da uzun yıllar çeşitli görevlerde bulunduktan sonra 1969 yılında Cumhuriyetçi Başkan Richard Nixon'ın sırasıyla Ulusal Güvenlik Danışmanlığını, ardından Dışişleri Bakanlığı'nı yürütmüş. Realpolitik kisvesi altında ABD'nin özellikle üçüncü dünya ülkelerinde imajını yerle bir eden birçok politikaya imzasını atmış. Örneğin Vietnam savaşında Kamboçya'daki binlerce sivilin katledildiği B-52 uçaklarıyla gerçekleşen ağır bombardımanları desteklemiş hatta iddialara göre teşvik etmiş. Şili'de Allende'nin devrilmesinden tutun, Bangladeş'in Atatürkü, Sheik Mujibur Rahman'ın öldürülmesine kadar birçok karanlık olayda parmağı var. Doğu Timor'daki Müslümanların Endonezyalı güçler tarafından katledilmesi, Kıbrıs Rum lideri Başpiskopos Makarios'a yönelik suikast planları... Hepsinde Kissinger'in izi bulunduğu iddia ediliyor. Hatta dünyaca saygın muhalif gazeteci yazar Christopher Hitchens 2001 yılında "The Trial of Henry Kissinger" (Henry Kissinger'in yargılanması) adıyla yayımladığı kitabında Kissinger'in tüm karanlık faaliyetlerini bir yandan titizlikle belgelerken diğer yandan "savaş suçlusu" olarak yargılanmasını talep ediyordu. Bugünlerde Irak Kürt yönetimiyle yeniden temaslara başlanırken Kissinger benzetmesi daha da vahim boyutlara ulaşıyor. 1974-75 arası baba (Molla Mustafa) Barzani ile Talabani'yi Saddam'a karşı ayaklanmaya teşvik eden Kissinger, Irak'ın İran'la 1975'te barış imzalaması ile birlikte Kürtleri yarı yolda bıraktı. ABD Saddam tarafından binlerce Kürdün yokedilmesine seyirci kaldı.

Davutoğlu acaba Kissinger benzetmesi karşısında neler hissediyor gerçekten merak ediyorum. Daha son zamanlara kadar Washington'da Hamas'la yapılan temaslardan ötürü ağır eleştirilere maruz kalan Davutoğlu'nun kıymetinin artık anlaşılıyor olması sevindirici. Ancak Parris herhalde Ahmet Bey'in en değerli özelliğini kavrayamamış henüz. **Ahmet Bey, dış siyasette geniş bir vizyona sahip olması yanı sıra ÇOK AMA ÇOK İYİ BİR İNSAN!**

Hangi Öcalan?

Son zamanlarda görüştüğüm birçok Kürt kökenli tanıdığımı aynı soruyu soruyorum: "Neden taleplerinizin merkezinde Abdullah Öcalan ve hapishane koşulları duruyor?"

Aldığım cevap aşağı yukarı aynı. "O olmasaydı bugün Kürt halkı tanınmayacaktı, kimliğimiz, haklarımız tartışılmayacaktı." Öcalan'ın yargılandığı İmralı'daki duruşmalara iki kez katılan biri olarak onları dinledikçe anlıyorum ki dışarıdan görünen Öcalan ile içerideki arasında bir uçurum var. O günlerde gördüğüm ve kendi kulaklarımla işittiğim Öcalan, "İsyan yanılttı, Kürtler bir fabrika kursa bir iğne dahi üretemezler" babında sözler söylemişti. Notlarımda duruyor. Kendisini ilk günlerde savunan bir avukatın ifadesine göre, "daha ilk günden teslim olmuştu".

Ne var ki ilk zamanlarda kendisine bağlı Kürtler arasında "O'nun mutlaka bildiği vardır" diye geliştirilen savunma bir "kahraman Öcalan" mitine artık yer vermiş durumda. Ve o günlerde daha çocuk olan gençler bu mite yüzde yüz inanıyorlar.

Artık Öcalan'ın kim olduğu önemli değil, özellikle dağa çıkmaya devam eden gençler arasında nasıl algılandığı önemli. Bunun karşısında devlet ne yapmalı? Son zamanlarda Öcalan lehine yapılan kanlı gösteriler bu soruyu yeniden gündeme getirdi. Eskiden "Türkiye'nin partisiyiz" diyen DTP'liler artık tamamıyla etnik milliyetçilik ve Öcalan endeksli politikalar yürütüyorlarsa bu gençlerin mutlaka bir payı vardır. Tabii hapishaneden çıktıktan sonra DTP'lilerin başına dikilen PKK'lı komiserlerin de büyük payı var şüphesiz.

Biz bugünün koşullarını, Kürtlerin yok sayıldığı günlerle, Diyarbakır cezaevinde yaşanan vahşetle kıyaslayaduralım, varoşlarda yetişen genç kuşak Kürtlerin gerçekliği çok farklı. *Roj TV*'de sürekli pompalanan "tutsak Öcalan", "kahraman gerilla" imajları karşısında ocak ayında yayına girecek olan TRT'nin Kürtçe kanalı ne kadar etkili olabilir acaba? Daha fazla demokrasi, iş, aş, Kürdoloji Enstitüsü, Barzani'yle diyalog, çoktandır atmamız gereken birçok adımı biraraya getirmeyi becersek dahi artık işimiz gerçekten zor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Barack Obama'nın zaferi

Amberin Zaman 07.11.2008

ERİVAN- ABD'de ilk defa bir siyahinin başkan seçilmesi tartışılmaz biçimde sadece Amerika için değil bütün dünya için bir devrim niteliğinde.

Peki, Obama'nın zaferi Türkiye için ne anlama geliyor? Bu konu önümüzdeki günlerde çokça yazılıp çizilecektir. Ancak daha şimdiden hepimizin çıkarması gereken bazı sonuçlar var. Onlara kısaca değinmek istiyorum.

Fehmi Kuru'nun geçenlerde *NTV*'de belirttiği gibi AKP'nin yükselişi ile Obama'nın yükselişi arasında birçok benzerlik var. Her ikisi de köhneleşmiş, devlete sırtını dayayan, kavgacı ve hırsız siyasetçilerden bıkan, 'değişim'e susayan halk kitleleri sayesinde sivrildiler. Buna ekonomik kriz de etkilenince başarıyı garantilediler. Her ikisi de bütün kesimleri kucaklayacak politikalar benimseyeceklerini vaat ettiler. Ve tabii her ikisi de 'ezilenler' arasından süzülüp iktidara kondular.

İlk günlerinde Tayyip Erdoğan ve arkadaşları; başta AB ile müzakerelerin resmen başlamasını sağlayan reformlar olmak üzere, Kıbrıs olsun, kadın hakları olsun, kökten değişikliklere imza attılar. Heyecan ve umut yarattılar. Ancak bugüne baktığımız zaman o değişimci ruhtan eser kalmadı. Tam tersi, özellikle hak ihlallerinde tehlikeli, hatta ölümcül bir tırmanış var. Kürt sorunu ise iyice içinden çıkılmayacak bir hal alıyor ve bunun başlıca sorumlusu bizce Kürtler değil, halen yeni Kürt kanalından öteye adım atamayan hükümet. Dış siyaset sahnesindeki artan varlığımızı bir kenara koyarsak eğer, bir geriye doğru gidiş net şekilde gözleniyor.

Oysa halkın değişim talepleri tüm hızıyla sürüyor. Gitgide statükocu bir görünüme bürünen AKP, değişime sırt çevirdiği nispette kan kaybetmeye mahkûmdur. Aynı şey CHP için de geçerli. Bir yandan AB'ye karşı değiliz masalını pompalarken diğer yandan AB'ye üyeliğimizi kolaylaştıracak tüm yasaların önünü tıkmakla meşguller.

Obama'nın zafer konuşmasında altını çizdiği üzere Amerika'nın esas gücü, büyüklüğünde, zenginliğinde değil, değişim kabiliyetinde yatıyor.

Değişimin öncelikli koşulu ise tarihle yüzleşebilmek, yapılan hataları, yaşatılan haksızlıkları, zulümleri kabul etmek, ve milli kahramanları putlaştırmamakta yatıyor.

Bu bağlamda Amerika'nın üçüncü başkanı Thomas Jefferson'a (1801-1809) değinmekte yarar var. 1743 yılında dünyaya gelen Jefferson ABD'nin 1776 yılında yayımlanan ve ülkenin temel prensiplerini sıralayan Bağımsızlık Deklarasyonu'nun başlıca fikir babası sayılıyor. Özgürlük ve demokrasi konusunda hayati katkıları bulunan Jefferson, ne var ki siyahilerle beyazların birlikte çocuk yapmalarını sakıncalı bulmaktan öte, böyle bir birlikteliğin beyaz ırkı 'dejenere' edeceğini iddia edebilmiştir. Ama beri yandan siyahî bir köle kadından çocuğu da olmuştur. Jefferson tüm bu özgürce tartışılan zaafına rağmen ABD'nin en iyi birkaç başkanı arasında sayılıyor. Onun bıraktığı ideolojik ve fikrî miras ülkenin temel taşları olarak kabul ediliyor.

Atatürk, İstiklal Harbi'ndeki öncülüğü ve kurduğu Cumhuriyet ile bizler için kat be kat değer taşıyor. Fakat Atatürk'ün mirasının halen özgürce tartışılmıyor olması, üretilen pozitif mitlerden ziyade karalama maksadı için üretilen yalanların daha da rahat yayılmasını sağlıyor. Birçok vatandaş için orduyu eleştirmek halen Atatürk'ü eleştirmek ile özdeşleşmiş vaziyette. Bu da militarizme meşruiyet kazandırıyor, demokrasinin önünü tıkiyor. Tarihi özgürce tartışmadan, yapılan hataları düzeltmek, tekrarını engellemek ve sağlıklı bir zeminde ileriye doğru yol almak mümkün değil. Böyle bir iklimi sağlamanın yegâne yolu ise AB üyeliğinde yatıyor. Amerika örneğinde görüldüğü üzere bunlar kolay meseleler değil. Bazı eyalet düzeyindeki meclisler kölelikten ötürü siyahilerden resmen özür dilemişken, ne Senato ne de Temsilciler Meclisi, köleliğin yasaklanmasının üzerinden 143 yıl geçmiş olmasına karşın herhangi bir özürde bulundu. Belki Obama sayesinde bu da olur. Bu kara leke de silinir.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Washington'da "sevmeyebilirler seni"

Amberin Zaman 14.11.2008

WASHINGTON - Başbakan Tayyip Erdoğan cuma sabahı Washington'ın saygın ve liberal düşünce kuruluşlarından Brookings Enstitüsü'nde ve de Ulusal Basın Kulübü'nde birer konuşma yapacak. Biz de konuşmasını izleyeceğiz. Ve bu ülkede esen değişim kasırgasını ne denli kavrayabildiğini hep birlikte göreceğiz.

Kendisine yöneltilen soruları çok dikkatle cevaplayacağını umarız. Zira burası eski Washington değil. Ülkenin yeni başkanı daha şimdiden insan hakları meselesini öncelikli kılacağını ilan etti. İlk icraatlarından birinin Guantanamo'yu kapatmak ve Amerika'yı hedef alan terör zanlılarının bundan böyle uluslararası hukuk düzenine uygun biçimde federal mahkemelerde yargılanmasını sağlayan formüller üzerinde durduğunu belirtti. Kısaca ABD'nin imajını yeniden tesis ederken dünyaya etik değerler açısından da lider konumuna oturtmaya özen gösterilecek.

O yüzden Erdoğan sözlerini çok özenle seçmelidir. "Tek vatan, tek millet, beğenmeyen gitsin," lafları, ve Kürt vatandaşlarımıza pompalı tüfikle saldıranlara karşı sergilediği "anlayış" Washington'da hiç hoş karşılanmayacaktır. Umarız ki geçen sene yine Ulusal Basın Kulübü'nde yaptığı "Ermenileri tehcir zamanında koruyup cep harçlığı verdik," şeklindeki yüz kızartıcı gafını tekrarlamaz.

Bereket ki sevgili savunma bakanımız Vecdi Gönül gelmiyor. Yoksa Brüksel'deki "Rumları kovmamız, Ermenileri kesmemiz çok da iyi oldu," şeklinde yorumlanabilecek sözlerini burada da tekrarlayabilirdi. Ermeni lobisine müthiş bir malzeme sağlayabilirdi.

Son zamanlarda dışardan bakıldığında Türkiye'nin imajı gitgide kararıyor. Hangi olayı saysak, işkenceyle öldürülen Engin Çeber'i mi, pompalı tüfekle yaşamını yitiren transseksüel Dilek İnce'yi mi, Sarah Ferguson'ın ellerine bin sağlık, yetimhanede süren vahşeti mi? Ya da asla Washington'da yaşanmayacak bir uygulama olan, başbakanlık muhabirlerinin akreditasyonlarının iptal edilmesini mi?

Artık gün sayan Bush yönetiminden görüştüğümüz bazı yüksek düzeyde yetkililer bu manzara karşısında şaşkınlıklarını gizleyemiyorlar. Türkiye'yi yakından takip edenler "Fehmi Kuru'ya dahi sataştı, Erdoğan'a neler oluyor," demekten kendilerini alıkoyamıyorlar.

Ve Türk demokrasisinin karşındaki en büyük tehlikenin, düzgün bir muhalefetinin olmadığını tekrarlıyorlar.

Obama'nın Irak'tan çekilme vaatleri ve "esas sorun" olarak tanımladığı Afganistan'a ağırlık vereceğinden yola çıkarsak Türkiye'nin Washington'ın gözünde stratejik öneminden hiçbir şey yitirmediğini, tam tersi daha da güçlenebileceğini söyleyebiliriz. Ancak görüştüğümüz ABD'li yetkililerin ifade ettiği gibi "stratejik kartında da sınırları var".

Obama ile birlikte Amerika'nın bakış açısı salt stratejik önemle sınırlı kalmayıp müttefiklerinin insan hakları sicilleri ve demokrasi yolunda aldıkları yol da çok daha yakından takip edilecektir. Ankara'ya önemle duyurulur.

Not: Gazetemizin ilettiği 'teknik nedenlerden' ötürü, yazımı erken teslim etmek, dolayısıyla kısa tutmak zorunda kaldım. Haftaya daha uzun bir değerlendirme yapacağım.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye-Ermenistan ilişkileri, fırsatlar, riskler

Amberin Zaman 28.11.2008

ERIVAN / WASHINGTON

Başbakan Tayyip Erdoğan'ın en son Washington gezisi sırasında Türkiye'yi yakından gözlemleyen Amerikalılar arasında en çok gündeme gelen konu; yeni ABD Başkanı Obama'nın Senato günlerine dayanan Ermeni soykırımını tanımaya yönelik destek sözleri ve başkanlık koltuğuna oturunca bu sözü yerine getirip getirmeyeceğinde odaklanıyor. Özellikle ABD Kongresi'nde ısıtılıp ısıtılıp son anda rafa kaldırılan soykırımı tanıma tasarılarına arka çıkan yeni Başkan Yardımcısı Joseph Biden da eklenince bu tabloya endişeler hem Washington'da hem de Ankara'da gittikçe artıyor.

Bu olası senaryo, zaten Ankara'nın Ermenistan'la ilişkilerini düzeltme çabasının ana nedenlerinden birini teşkil ediyor. Ankara'daki hesap (bölgesel gücünü arttırmak için Ermenistan ile normal ilişkiler gerektiği gerçeğini de bir kenara koyacak olursak eğer) Ermenistan ile önümüzdeki bir kaç ayda diplomatik ilişki kurulabilirse, olası soykırım krizi de bertaraf edilmiş olur yönünde.

Son aylarda yürütülen ve artık gizliliğini yitiren Türkiye-Ermenistan görüşmeleri, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün eylül ayında maç için Erivan'a gelişiyle ikili ilişkilerde yeni bir çığır açmış gibi görünüyor. En son, Ermenistan Dışişleri Bakanı Eduard Nalbandyan'ın geçen pazartesi İstanbul'da sarfettiği olumlu sözler bir anlaşmaya çok yakın olunduğuna işaret ediyor.

Ne var ki daha yakından incelenince bakanın sözlerinde pek de yeni sayılabilecek bir şeyler yok. "Önkoşulsuz ilişkiler, sınırların derhal açılması" tekerlemesinden öteye gitmedi pek. Oysa Ankara'da güvenilir Batılı kaynaklardan edindiğimiz bilgilere göre, Türk tarafı birçok konuda eskisine nazaran esneklik göstermiş vaziyette. Örneğin ortak tarih komisyonu kurma talebini tek başına ele almaktansa, Ermenistan tarafının talepleri doğrultusunda daha geniş bir işbirliğini içeren bir paketin içine dahil etmeye razı artık. Dağlık Karabağ itilafını da müzakerelerin dışında tutuyor. Aynı kaynaklara göre, bu kez anlaşmaya direnen taraf daha ziyade Ermenistan. Peki neden?

Birincisi, çözüm yaklaştıkça Ermenistan hükümetinin üzerinde Ermeni diasporasındaki şahinlerden gelen baskı gittikçe artıyor. Obama'nın seçilmesiyle birlikte soykırımın tanınması için tarihî bir fırsat geçti elimize, bu milli davamızı bir tek ekonomik kaygılar, açık sınır adına hemen heba etmeyelim diyorlar. Washington'da görüştüğümüz Kongre'ye yakın kaynaklar bu tezi doğruluyorlar. Hatta Ermeni lobisi, yeni seçilmiş Kongre'nin 1 ocak gününden itibaren işe başlamasıyla birlikte, destek verdikleri üyelerin soykırım tasarısını yeniden gündeme getirmeleri için hemen kolları sıvayacaklarından söz ediyorlar.

Daha da ileriye gidip, Obama 20 ocak günü başkanlık koltuğunu resmen devralmadan, araya tasarıyı sıkıştırıp geçirmekten bile söz edenler varmış.

Ancak bazılarına göre, geçen yılki yaşanan soykırım tasarısı krizinde olduğu gibi, Washington'ın tercihi bu kez de Türkiye'nin, özellikle Irak, Afganistan ve enerji güvenliği açısından stratejik öneminin ağır basacağı yönünde

Herkes bu konuda hemfikir değil. Yine Washington'da görüştüğümüz yetkililerin ifadelerine göre, 'tasarı geçerse Türkiye de İncirlik üssünü kapatır' endişesi eskisi kadar hâkim değil. Bunu bir tür blöf olarak görenler, Türkiye'nin böyle bir riski göze alamayacağını, olsa olsa Fransa örneğinde görüldüğü gibi, sadece ABD firmalarını savunma ihalelerinden dışlamadan öteye bir adım atmayacağını savunuyorlar. Aynı kişiler, Başbakan'ın, Washington ziyareti sırasında Brookings Enstitüsü'nde verdiği demecin ardından, kendisine sorulan İran'ın nükleer silah edinme çabaları ile ilgili bir soruya verdiği yanıtın, Türkiye'nin güvenilir bir müttefik olduğuna dair kuşkuları daha da derinleştirdiğine işaret ediyorlar. Başbakan "nükleer güce sahip olan ülkeler, başkalarına, 'sen bu hakka sahip değilsin' nasıl diyebilir" babında bir cevap vererek şaşkınlık yaratmıştı. Yine Ermenistan cephesinden baktığımızda, Türkiye'yle ilişki kurulmasını istemeyen milliyetçilerin baskılarının da arttığı görülüyor. Savunma Bakanı Vecdi Gönül'ün son zamanlarda "Ermenileri, Rumları kovmasaydık bugünkü Türkiye'yi kuramazdık" şeklindeki talihsiz beyanı elbet de Ermeni milliyetçilerinin ekmeğine yağ sürdü. Ne var ki ana muhalefeti yöneten Levon Ter Petrosyan'ın başka yöndeki taleplerine kulak tıkayan Sarkisyan'ın bunları da göğüsleyebilmesi lazım. Soykırım tasarısı gündeme gelmesede dahi önümüzde bir de 24 Nisan soykırımı anma günü krizi var. Bakalım Türkiye, Ermenistan ve Amerika'nın yeni başkanı Barack Obama bunların üstesinden nasıl gelebilecek? Sağduyu, sabır, iyi niyet ve Türkiye açısından öncelikle geçmişle yüzleşerek aşılabileceğine inanıyoruz.

Ahmet Hakan, The Economist ve ben

Amberin Zaman 05.12.2008

Türk basınında sadece bir yıldır yazan bir acemi olarak Ahmet Hakan gibi bir usta kalemle polemiğe girmek nasıl olur bilmiyorum. Ancak 30 kasım pazar günü yayımlanan "Amberin Zaman kime yakındır?" başlıklı yazısına cevap verme gereğini duyuyorum.

Hakan yazısında özetle benim gecen hafta Tayyip Erdoğan'ı sertçe eleştiren *The Economist* dergisi için kaleme aldığım bir makaleme değinerek "Peki Tayyip Erdoğan'ın eski ve hakikatli dostu 'The Economist', neden zehir zemberek analizlere yer vermeye başladı," diye soruyor. Ardından bunu benim kimliğimle ve Abdullah Gül ile olan 'dostluğum' ile bir şekilde ilişkilendiriyor.

Aslında Hakan'ın gündeme getirdiği sualler ve bunları sunuş biçimi pek de yeni değil. 1992 yılından beri aralarında *The Washington Post*, *The Daily Telegraph* ve *The Los Angeles Times* başta olmak üzere çeşitli yabancı basın organlarında Türkiye muhabirliği yaptım. Son on yıldır da *The Economist*'in Türkiye temsilciliğini yürütüyorum. Çeşitli haberlerimden ötürü Türk medyasına hedef olmuşumdur. Bu haberleri bir şekilde yabancı istihbarat elemanlarının yazdırdığı, benim de bir casus olduğum ima edilmiştir. Yine yazdığım haberler üzerinden rakip siyasetçiler zaman zaman polemik yürütmüşlerdir. Bu 'derin' analizlerin içine etnik kökenlerim de katılmıştır "Babası Pakistanlı" (oysa rahmetli Bangladeşliydi ve Pakistan'a karşı yürütülen savaşta bizzat yer aldı); bu yol ile de sözde aşağılanmışımdır. Tabii olayı tersine çevirip, acaba benim hakkımda bu yazıları kim yazdırıyor diye sorabilirdim. Ancak bende daha çok merak uyandıran mesele her zaman şu oldu: Türkiye hakkında yabancı basında çıkan haberlere neden bu kadar ehemmiyet veriliyor? Bu kadar birçok yabancı gazetede çalıştım, başka ülkelerde Britanya veya Amerika hakkında çıkan medya yorumlarına bu kadar yer verildiğini hiç ama hiç görmedim. Gerçekten garip buluyorum.

Ahmet Hakan'ın yazısına dönecek olursak eğer; üslup açısından herhangi bir kabalık söz konusu değil. Bazı selefleri ile kıyasladığım zaman hele, kadife eldivenlerle yazılmış diyebiliriz. (Zaten Hakan, tanıdığım kadarı ile son derece nazik birisi.) Ne var ki öne sürdüğü varsayımlar pek de doğru değil. Birincisi, *The Economist* dergisi hiçbir zaman 'Tayyip Erdoğan safında' yer almadı. Tayyip Erdoğan'ı öven yazılarımız oldu elbette ama bunlar tamamıyla ve özellikle ilk iktidar döneminde sergilediği olumlu icraatlarına dayanarak kaleme alınmıştır. Ancak o yıllarda çıkan birçok haberimizde Erdoğan'ı sıkıca eleştirmişizdir de. (Uçağa yetişmem gerekiyor yoksa arşivden tarihleri ile birlikte örnekler sunardım.) Alkole yapılan acayip zamlar, dış politikadaki gaflar, zina tartışmaları konusundaki tutumu dahil birçok konuda kendisini eleştirmişizdir de. Ama genel tabloya bakıldığında Türkiye için en iyi alternatifin AKP olduğunu belirten başmakaleler yazmışızdır. (Türk halkı da böyle düşünüyor ki, yüzde 47 oyla yeniden iktidara geldiler.) Ordudan ve yargıdan gördüğü baskılar karşısında AKP'yi savunurken, hükümeti değil demokratik ilkeleri savunduk. Peki, neden Erdoğan'ı gittikçe artan dozlarla eleştiriyoruz? Nedeni son derece basit. Reformları askıya aldı, anayasayı değiştirme sürecini kötü yönetti, ekonomi konusunda vurdumduymaz davranıyor, gittikçe milliyetçi bir çizgiye bürünüyor vesaire vesaire. Buna benzer görüşler her gün çarşaf çarşaf Türk basınında çıkıyor. *The Economist*'te geçen hafta çıkan eleştirisel yazımın maalesef en ufak özgün bir yanı yok. AKP ve Erdoğan'a yönelik, merkezimiz Londra'da belirlenen herhangi yeni bir stratejinin de ürünü değil. Tayyip Erdoğan eski performansını yeniden yakalasın, sadece *The Economist* değil, Türk olsun yabancı olsun sanırım objektif olan her medya organı kendisini takdir edecektir. Yeter ki o günler gelsin.

Ahmet Hakan'ın "Amberin Zaman kimdir, kime yakındır" türündeki suallerine dönecek olursak. Cevabım şu: Ne önemi olabilir? Değerlendirmeye değer bir şahsiyet isem eğer (ki değilim!!!) beni lütfen patronlarımla yaptığı gibi mesleki performansıyla ölçsünler. 1843 yılında yayın hayatına başladığı tarihten beri *The Economist*'i dünyanın en saygın dergilerinden biri haline getiren bir takım profesyonel ve etik standartları var. Bunlara uymayanı kapının önüne koyuverirler. Eşimin Amerikalı diplomat olması, Erivan'da görevli olması ne onları ilgilendiriyor ne de başkalarını. Sayın Hakan'ın özel hayatındaki kişiler, kendi yazılarını ne kadar etkiliyorsa eşim de beni ancak o kadar etkiliyordur –eğer böyle bir şey varsa.

Abdullah Gül'e gelince; kendisine duyduğum –yakınlığımdan ziyade- sonsuz saygım, yazılarımda Tayyip Erdoğan'ı değerlendirirken ancak şu şekilde cereyan ediyor. "Eğer Abdullah Bey hükümette kalsaydı daha iyi olmaz mıydı?" Bu da pek orijinal bir fikir değil. Ha bu arada Gül Cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturdu oturalı ne Köşk'e gittim ne de kendisiyle mülakat yapabildim. Sayın Hakan yine de merak ediyorsa kime yakın olduğumu söyleyeyim: İlk başta Allah'a, sevgili eşim Joseph Pennington'a, aileme, dostlarıma, ve köpeğim Asha'ya. Mesleki hayatımda da mümkün mertebe gerçeklere.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Zenci, çarşaf, Ermeni; alıştırma alıştırma...

Amberin Zaman 12.12.2008

Barack Obama daha yeni Demokratların adayı seçilmişti sanırım birden aklıma geldi. Bu işte televizyonun payı da var mıdır diye. ABD'nin sağ muhafazakâr kanalı *FOX TV*'nin Türkiye'de de ilgiyle izlenen 24 dizisi ve "Başkan" rolünde boy gösteren siyahîler en tutucu kesimlerde dahi beyaz olmayan birinin ABD'yi yönetebileceği fikrini bilinçaltına yerleştirmemiş miydi? İlk bakışta saçma gelebilecek bu teorimi Amerikalı dostlarımla paylaştığımda birçoğu bana hak verdiler.

Bu açıdan bakıldığı zaman Deniz Baykal'ın "çarşaf açılımı" o kadar da berbat gelmiyor insana. Evet, muhtemelen oy avcılığı adına yapılmış bir hareket. Eğer Baykal sözlerinde samimi ise o halde başörtülü kızlarımızın eğitim hakkını tıkamaktan vazgeçmeli. Bunlar tamam da belki bu noktaya kendisini ve partisini iddia ettiği gibi "alıştırma alıştırma" getirecek. Zamanla nasıl AKP'liler kadınların ellerini sıkmaya, alkol içenlerle aynı masayı paylaşmaya alışıp içlerine sindirdiyse. Takıyye zamanla evrilip samimi hoşgörüyü dönüşebilir.

Hani milletin gözünü boyamak için Paris aktarmalı Suudi Arabistan'a gidersin bir de bakarsın ki Paris bayağı bir hoşuna gidiyor. Öyle bir şey yani.

Başlarını Ahmet Insel, Cengiz Aktar ve Ali Bayramoğlu'nun çektiği ve bir ilk adım olarak gönülden desteklediğim Ermenilerden özür kampanyası karşısında yükselen tepkilerin de yavaş yavaş dineceğini düşünüyorum. "Ermenilerin başına bu topraklarda, büyük bir felaket geldi" gerçeği bence hepimizin bilinçaltında bir iğne ucu büyüklüğünde dahi olsa saplanmış duruyor. Yoksa yüz bin kişi neden Hrant için yürüdü? Bendeki bu umudu daha da pekiştiren haber, 8 aralık günü *Vatan* gazetesinde yer aldı.

"Ermeni rakibinden 12 yıl sonra özür diledi" başlıklı haberde AKP'nin Olimpiyat ve Dünya Şampiyonu güreşçi milletvekili Hamza Yerlikaya Ermeni asıllı rakibi Ara Abramyan'ı 96 yılı Avrupa Şampiyonası'nda podyumun altına kasıtlı olarak attığını itiraf etti. "O zamanlar bizim kanımızın hızlı aktığı dönemler. Bir Ermeniyle maçımız

oldu Ermeni'yi minderden, podyumun altına kasti bir şekilde atmıştım. Bugün bakıyorum bana çok cahilce geliyor. Spor gerçekten dostluk, kardeşlik, birleştirici unsur. Yani kinle nefretin olmaması gereken, ama mücadele olacak, mücadele her safhasında olacak, ancak ideolojik tavır ve davranışların olmaması bence daha makul ve kalıcıdır diye düşünüyorum."

Sivas milletvekili Yerlikaya'nın bu alkışa değer sözleri keşke Ermenistan'da da duyulsa.

Yavaş yavaş alıştırmaktan söz açılmışken transseksüel tiyatrocü ve aktivist Karslı Esmeray Hanım'ın verdiği örnek mücadele aklıma geliyor.

"Kürt kimliğim, transseksüel kimliğim, feminist kimliğim, eşcinsel kimliğim her açıdan baskı altındayım savaş veriyorum," diyen Esmeray Hanım cesareti, mizahî yaklaşımı ve temiz yüreği sayesinde toplumun en beklenmedik kesimlerinde kabul görmeyi başarmış. Doğduğu köyde erkeklerle top oynamaktan ziyade kadınlarla çeşmenin başına gitmeyi yeğleyen, "farklı" olduğunu ta çocukluğundan beri hissedenen Esmeray Hanım'ın müthiş bir zekâ ile espri anlayışını evlendirerek yaşam öyküsünü anlattığı "Cadının Bohçası" isimli stand-up gösterisi gerçekten görülmeye değer. Peki, seks işçiliğinden tiyatrocülüğe nasıl geçmeyi başarmış? "Alıştırma alıştırma," diyor Esmeray Hanım. "96-97 yıllarıydı Mezopotamya Kültür Merkezi'ne gitmeye başladım. 'Tiyatrocü olmak istiyorum' dedim. Herkes garip garip baktı yüzüme. Ama sonunda kendimi bir şekilde empoze ettim. Alıştırdılar," diyerek özetliyor bu süreci. Ne var ki birçok transseksüel vatandaşlarımızın maruz kaldığı zulümlerden, işkencelerden Esmeray Hanım da nasibini almaya devam ediyor. Geçen yıl mayıs ayında Tarlabası'ndaki evine dönerken bir polis kendisini durdurup "bana yumruk atıp tekme tokat dövdü" diyor Esmeray Hanım. Ertesi günü adli rapor alıp savcılığa başvuran Esmeray Hanım hukuk mücadelesinden vazgeçmedi. Adalet geç de olsa tecelli etti, önümüzdeki mart ayında ilk duruşması olacak. Ne var ki, alışılmadık biçimde, kendisine saldıran polis yanına gelip özür dilemiş. "Namaz kıldığını, vicdanının rahatsız olduğunu söyledi 'namuslu olduğunu bilseydim yapmazdım' diyip davayı geri çekmemi istedi ama çekmedim" diyor Esmeray Hanım. İlk bakışta özrü kabahatinden büyük görünse dahi polisin böyle bir gereksinim duymuş olması sevindirici. Diyelim ki paçayı kurtarmak için yaptı, o halde demektir ki yargı sisteminde bir düzelme var, polisler artık ceza alabiliyor. Veya gerçekten de vicdan azabı duydu.

Her iki şık da toplumumuzda olumlu gelişmelere işaret ediyor. Bence.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yıllardır özür diliyorum

Amberin Zaman 19.12.2008

Baskın Oran, Ahmet İnsel, Cengiz Aktar ve Ali Bayramoğlu'nun inisiyatifi ile başlatılan Osmanlı Ermenilerinin 1915'te yaşadığı "Medz Yeghern" veya "Büyük Felaket" için Özür Kampanyası ile ilgili kopan fırtınayı büyük merak ile izliyorum. Bir yandan karşı kampanyalar açanlar, metnin bazı kısımlarına takılıp "acıyı paylaşıyorum ama ben şahsen sorumlu değilim" diye serzenişte bulunanlar, ve başbakanımızın bu girişimi kınarken Dışişleri'nin daha ılımlı bir tavır takınması, Bir de Ermenilerin gösterdiği tepkiler. Kimilerine göre bu soykırımı reddedebilmek için, Dünya'nın gözlerini boyamak için kurulmuş bir tuzak, kimilerine göre sadece bir ilk adım, *Armenian Weekly* adlı daha çok Ermeni diasporasına yönelik haftalık yayımlanan düzeye derginin editörü sevgili dostum Khatchig Mouradian'a göre de son derece anlamlı ve iki halkı birbirine daha da yaklaştıracak

cesur bir girişim.

Hangi yönünden ele alırsak alalım neticede artık ok yaydan fırladı ve tarihimizin bu karanlık sayfasının yoğun olarak toplumda tartışılıyor olması ancak hayra alamettir diye düşünüyorum. Metnin imzaya açıldığı sayfaya baktığım zaman yanılmıyorsam sekiz bine yakın imza vardı. Bugün baktığımda ise "sayfa hata veriyor" yanıtını aldım sürekli. Acaba 'iyi saatte olsunlar' tekrar devreye mi girdi diye düşünmeye başlamadım değil.

"Soykırım" kavramı hukuki bir terim. Tarihçi olsun gazeteci olsun bu konuda net fikir oluşturması kolay değil. Ancak Ermeni meselesine ışık tutan yazılarıyla bu gazeteden tanıdığınız cesur tarihçi Ayşe Hür geçenlerde Birleşmiş Milletler'in 1948 yılında yayımladığı soykırımı tanımlayan konvansiyonunu haftalık sayfasına taşımıştı. Eğer okuma fırsatınız olmadı ise bir zaman ayırıp Hür'ün arşivine girmenizi ve konvansiyondan yaptığı alıntıları okumanızı tavsiye ederim. Bir halkı "tamamı ile" değil "kısmen" yok etmeye yönelik girişimler dahi "soykırım" BM'nin tanımına giriyor.

Kendi adıma şunu söyleyebilirim. Ben 2001 yılında Ermenistan'a ilk ayak bastığımdan beri, konuyu açan her Ermeniye "I am very sorry" yani "Çok üzgünüm" demeye başladım. Çünkü belleklerine, ruhlarına, iliklerine sinen ve nesilden nesile geçen o derin acı gözlerinden okunuyor. Ve bir "çok üzgünüm" dahi denildiğinde yüz hatlarının yumuşayıp ufak ufak bir tebessüme dönüşmesine defalarca şahit oldum. Yaşanan trajedi hakkında bilgilerim arttıkça ve hayatımın bir kısmını 2007 yılından itibaren Ermenistan'da geçirmeye başladığımdan beri de artık "üzgünüm" lafından vazgeçip "Özür diliyorum" demeye başladım. Kimin adına mı? İlk başta kendi adıma elbet de. Tıpkı imzaladığımız metinde olduğu gibi, herkes kendi adına. Zira yıllarca resmî tarihle uyutulmuş 301'lerle susturulmuş bir toplum zaten nasıl sorumlu tutulabilir ki, kaldı ki Cumhuriyet öncesinde yaşanan olaylardan söz ediyoruz. Ve mutlaka aydınlanması gereken birçok detay vardır. Batılı güçlerinin bu olaylardaki sorumluluğunun özellikle daha çok irdelenmesi gerekir. Bu bağlamda Dışişleri müsteşarımız Ertuğrul Apakan ile iki ülke arasında diplomatik ilişkilerin kurulmasını ve sınırların açılmasına yönelik görüşmeleri Ermenistan adına yürüten Dışişleri Bakan Yardımcısı Arman Kirakossian'ın kaleme aldığı *British Diplomacy and The Armenian Question from the 1830's to 1914* adlı olağanüstü titizlikle araştırılan ve en kısa zamanda Türkçeye çevrilmesi gereken kitabını okumanızı öneririm.

Zaten Ermenistan'da görüştüğüm birçok kişi de, başlarına gelenlerde "emperyal güçlerin" de payı olduğunu, Türk halkına karşı herhangi bir husumet duymadıklarını tekrarlıyorlar. Bunu en iyi ifade edenlerin başında Ermenistan'dan Türkiye'ye çalışmaya gelenler var.

Konu gerçekten karmaşık ama şu var ki sayıları en az bir buçuk milyon olan ve binlerce yıldır bu topraklarda yaşayan Ermenilerin toplam nüfusu artık Dışişleri bakanlığımızın verdiği en son rakamlara göre sadece 60 bin. Osman Köker'in derlediği ve daha önce bu sütunda da bahsettiğim *Yüz Yıl Önce Osmanlı Ermenileri* isimli olağanüstü çalışma birçok şeyi anlatıyor zaten. '1915 öncesi vilayet vilayet nerede kaç Ermeni varmış', resmî belgelere dayanarak sıralıyor ve o zamanlarda basılmış kartpostallarla da belgeliyor. Batı illerinde tehcir yaşanmadı palavrasını da çürütüyor.

Herhangi bir antikacıya gidin, eskiciye gidin, Ermenilerin yaşadıkları evlerinin o güzelim ahşap oymalı pencere panjurları, kapıları sökülüp sökülüp satılıyor. Tehcirin üzerinden 93 yıl geçmesine rağmen mezarları, halen amatör define avcıları tarafından talan ediliyor. En azından bunlar için özür dilemeyi düşünen var mıdır acaba? Ya çürümeye terk edilmiş onca kilise, manastır için? Aklıma Tokat'ın AKP'li belediye başkanı geliyor. Bir kaç ay önce Tokat'taki Ermeni mezarlığında rastladığım korkunç manzaraya bu sütunda değinmiştim ve bir şekilde

konuya el atmasının bir tür insanlık görevi olduğunu ima etmiştim. Ama bildiğim kadarıyla Tokat'ta henüz değişen bir şey yok.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kars'ta CHP 1-0 önde

Amberin Zaman 26.12.2008

Belediye seçimleri yaklaşıyor. Adaylık sıraları uzadıkça uzuyor. Mevcut başkanları "yeniden aday yaparlar mı beni" korkusu sarıyor. Heyecan dorukta.

Biraz ölüm öpücüğü gibi olacak; zira birçok meslektaşım gibi "Ermenilerden Özür" kampanyasına verdiğim destekten ötürü, tabiri caiz ise "radyoaktif" hale geldim ama yine de kendimi tutamayıp sizlere Kars'ın belediye başkanı Naif Alibeyoğlu'ndan bahsetmek istiyorum.

Yeniden göreve talip olduğunu geçenlerde açıklayan Alibeyoğlu iki dönemdir bu çetin doğu ilimizin belediye başkanlığını başarıyla sürdürüyor. 1999 yerel seçimlerinde ANAP'tan aday olup başkanlık koltuğuna oturan Alibeyoğlu, 2004 seçimlerinde AKP'den aday olup oylarını ikiye katlayarak yola devam etti. AKP'den adaylığı sayesinde değil, kendi başarıları sayesinde... Şimdi de CHP'den aday olacağını ilan etti. Şaşırmadım doğrusu. Uzun zamandır AKP'yle bir kan uyuşmazlığı vardı aralarında. Detayları bilmemekle beraber Alibeyoğlu'nun geniş vizyonu ve taviz vermeyen yapısı fazla gelmiş olabilir biat kültürüne dayalı AKP'ye. Biraz yüzeysel olacak ama örnek olarak Alibeyoğlu'nun Fransa'dan getirttiği son derece estetik bronz fıskiye geliyor aklıma. Aldığımız duyumlara göre çıplak kadın figürleri yüzünden AKP'lilerce müstehcen bulunan heykel, Başbakan geçenlerde Kars'a geliyor diye (gezi sonradan iptal oldu) apar topar depoya kaldırılmış. Neyse ki Alibeyoğlu'nun direnci sayesinde heykel yerine geri geldi.

Türkiye'nin az çok tüm illerini gezmiş biri olarak şunu söyleyebilirim: Alibeyoğlu tanıdığım en başarılı yerel yöneticiler arasında. Yerel yöneticilik konusunda aldığı birçok ödül bunun somut kanıtı.

Kars'a sık sık gidiyorum. Bilgilerim kulaktan dolma değil. Tüm acımasız doğa koşullarına ve ekonomik darboğazlara rağmen Alibeyoğlu sayesinde Kars'ın çehresi yavaş yavaş değişiyor. Doğalgaz bağlantıları tamamlanıyor, kömür dumanı bulutu artık yavaş yavaş kalkıyor. Kars'ın karı beyazlaşıyor. Şimdi de 15.000 kişilik spor stadyumu projesi için start verildi.

Memurluk ve şeker fabrikası dışında devletin yarattığı herhangi bir istihdamın olmadığı Kars'ta Alibeyoğlu turizmi canlandırmaya gayret ediyor. Kars'ın doğal mimari dokusuna uygun olarak asfalt yerine kent merkezindeki sokaklara arnavutkaldırımı döşettirdi. Onları aydınlatan bir de nostaljik sokak lambaları. Alibeyoğlu yerel düşünmüyor. Global düşünüyor.

Kars'ı dünyaya açıyor.

2005 yılından beri düzenli olarak dünyanın çeşitli ülkelerinden sanatçıları biraraya getiren Altın Kaz film festivalinin fikir babası. Aynı şekilde Kafkas Kültürleri festivalinin de mimarı.

Bu vesileyle defalarca biraraya gelen Türk, Ermeni ve Azerbaycanlı sanatçıların kaynaşmasına sebep oldu.

Bu arada kentsel dönüşüm projesi çerçevesinde Kaleiçi'nde yaşayan halkı ücretsiz olarak modern konutlara taşıttırdı. (Gerçi TOKİ 'dünyası' konusunda derin kaygılarım var ve ilerde bunları da sizinle paylaşacağım). Kaleiçi yeniden düzenlenirken tarihî Osmanlı hamamları restore edildi.

Her yıl Ankara'daki yerleşik yabancı büyükelçileri Kars'a davet etme geleneğini de fırsata dönüştürmeyi ihmal etmeyen Alibeyoğlu, Fransız Büyükelçiliği ile birlikte, arıcılık ve kaz üretimini modernleştirme projeleri gerçekleştirdi.

Alibeyoğlu'nu özellikle milliyetçi kesimler (bunlara maalesef tüm diplomatik teamülleri çiğneyerek başkana açıkça muhalefet eden Azerbaycan'ın başkonsolosu Hasan Zeynelov da dahil) ısrarla bir tür "Ermeni işbirlikçisi" olarak lanse etmeye çalışıyorlar. Neden? İlk başta Ermenistan sınır kapısının açılmasını hararet ile savunduğu için. Kars'tan öte birçok doğu ilimizin kalkınmasına faydası olacak böyle bir adımın ilk başta onbinlerce işsiz vatandaşımıza ekmek sağlayacağı kimsenin aklına gelmiyor zira. Ancak Alibeyoğlu olaylara dediğimiz gibi global bakıyor. Sıkça Türkiye, Ermenistan, Azerbaycan ve Gürcistan arasında her türlü dostluğun ve işbirliğinin gelişeceği bir "Kafkas Barış ve İstikrar Adası"ndan söz ediyor. Bu barış hayalini de, Mehmet Aksoy'a yaptırdığı, ancak muhaliflerince "Ermeni Anıtı" şeklinde itham edilen barış ve insanlık anıtıyla simgeliyor. Lafı daha fazla uzatmadan şunu söyleyebiliriz:

AKP altın yumurtlayan kazı CHP'ye kaptırdı.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

TRT Şeş

Amberin Zaman 09.01.2009

Çiçeği burnunda Kürt kanalıyla ilgili bir çok yorum yapıldı. Pozitif hanede "Devrim"den başlayan "olumlu ama yetersiz"e varan bir fikir yelpazesi oluşurken, CHP ve MHP aşağı yukarı aynı ağızla hükümeti "vatan elden gidiyor" naralarıyla baymaya devam ediyorlar. Bu işe fena halde bozulduğu anlaşılan PKK ise kanala yönelik farklı saldırı yöntemleri geliştiriyor. Kanalda görev almayı kabul edenlere "caş" –Kürtçe fiilen "sıpa" ama mecazi anlamda "işbirlikçi/hain" anlamına geliyor- diye hedef gösteriyor. Birçok Kürt ise *Taraf* yazarı Rasim Ozan Kütahyalı'nın da dünkü köşesinde ifade ettiği gibi *TRT 6*'nın kuruluşunu PKK'nın "zaferi" olarak ilan ediyorlar. Özetle "PKK olmasaydı devlet Kürtlerin taleplerine boyun eğmek zorunda kalmazdı" demeye getiriyorlar. Ben meseleye tam tersinden bakıyorum: Devlet eğer Kürt kimliğini yıllarca reddetmeseydi, bu kimliklerini özgürce ifade etmek isteyen binlerce vatandaşını hapslere tıkıp, işkence yapıp, dışkı yedirip, dillerini yasaklamasaydı, tersine binlerce yıldır bu topraklarda yaşayan Kürtleri kültürel zenginliğimiz olarak görüp kucaklayabilseydi PKK olmazdı zaten.

Hatanın neresinden dönülürse kârdır. Devlet eliyle yirmi dört saat Kürtçe yayın yapılıyor olması, –hem de mevcut ilkel kanunları delerek-, gerçekten de tarihî bir adım. Seçim kaygısı olsun, AB'ye şirin görünmek için olsun, ne için olursa olsun artık dış macunu dışarı sıkılmıştır, tekrar tüpün içine geri sokulamaz. Efendim askerin izni olmadan olmazmış. Daha da iyi ya işte. Komutanlar da evriliyorlar demektir. Başta Tayyip Erdoğan olmak üzere bu cesur karara katkıda bulunan herkesi canı yürekten kutluyorum.

Ve özellikle DTP'lilere sesleniyorum. Mızıkçılık yapacaklarına onlar da biraz takdir gösterebilirler. Sırf PKK'yı alkışlayacaklarına biraz da Türk olsun, Ermeni, Laz, Çerkes olsun ve elbet de Kürt olsun, aydınların, yazar çizerlerin, ve çeşitli sivil toplum kuruluşlarının da Kürt meselesinde gösterdikleri çabaları görsünler. Ve kendilerine lütfen şu soruyu sorsunlar: Türkiye aralık 2004'te Avrupa Birliği tarafından tam üyelik için resmen aday ilan edildikten sadece altı ay sonra, PKK beş yıllık ateşkesini bozup yeniden çatışmalara neden başladı? "Meşru müdafaa hakkı" ise, ondan önce de TSK sınırıçi operasyonları sürdürmüyordu mu? Neden şiddeti yeniden tırmandırarak AB karşıtlarının ellerine koz sundular? Neden üyelik müzakereleri tam başlamak üzereyken, süreci dinamitlemeye kalkıştılar? Yoksa AB'ye "biz de varız, bizim taleplerimizi hesaba katmadan Türkiye'yle müzakere başlatırsanız bizde size dünyayı cehennem ederiz" mi demeye kalkıştılar? Bu tür şantajların, hele 11 Eylül sonrası sökmeyeceğini hesaplayamadılar herhalde. Tam tersi, ardından AB, PKK'yı terör örgütü listesine dahil etti.

Oysa Kürtlerin de kendilerine adil bir yer bulabileceği tam teşekküllü Batı standartlarında bir demokrasiye sahip olmamız için eldeki en uygun yol, AB'nin sunduğu Kopenhag kriterleri değil mi? Neden DTP'liler etnik milliyetçilik çizgisine kaymaktansa ortak bir AB vizyonu üzerinden AKP'yle köprüler kurup demokratikleşme çabalarında elini güçlendirmediler. Bence bu dönemin tarihi yazılırken bu sorular da mutlaka sorulacaktır. Tıpkı Şemdinli konusunda Tayyip Erdoğan'ın teslimiyet bayrağını neden çekip reform sürecini neden geriye sardığı gibi.

Bugün varılan noktaya dönecek olursak, elbet de daha yapılacak çok iş var. Birincisi Kürt diliyle ilgili yasaklar kalkmalıdır, bu yasaklar üzerine bina edilmiş ve özellikle DTP'lileri hedef alıyor görüntüsünü veren davalar düşmelidir (Tarım Bakanı Mehdi Eker 2007 seçimlerinde Kürtçe propaganda yapmamış mıydı? O'nun nasıl bir ayrıcalığı var?). Ayrıca üniversitelerde Kürt dili ve edebiyatı kürsülerinin açılması sadece Kürtler için değil Kürt olmayanlar için de çok önemli –en basitinden hem kaynaşma açısından hem kültürel ve ekonomik ufuklarımızın açılması açısından. Kayserili bir mühendisin Batman'da iş ararken Kürtçe de biliyor olması onu sadece Türkçe konuşan rakiplerinden daha güçlü kılacağı günler de görebiliriz belki. Bu fikirler bizleri ürkütmemeli. Ülkedeki kutuplaşmayı, bölünmeyi esas engelleyecek süreç burada yatıyor.

"PKK'nın istediği de tam da bunlar değil miydi" diyenlere de tek cevabım şu: Her insan anadilini konuşma hakkına sahip olmalı. Eğer bu hakkı elinden alınmış ise elbet de buna karşı sesini yükseltmek, mücadele etmek sonuna kadar meşrudur. Ama PKK'nın yaptığı gibi kadın çocuk demeden minibüslerin altına mayın döşeyerek, öğretmen katlederek, şiddete, teröre başvurarak değil.

Yeniden TRT Şeş'e dönersek; kanalın başarısı sadece müzik, eğlence değil siyasetin özgürce tartışıldığı, hükümetin de zaman zaman eleştirildiği programlara yer verebilmesinde, Şerafettin Elçi gibi muhalif görüş sahiplerini de konuk etmesinde yatıyor. Diğer Kürt kanallarından farkını da tam bu yol ile ortaya koyabilir. Zira *Roj* olsun *Kurdsat* olsun *Newroz* olsun benim izleyip anlayabildiğim kadarıyla (Kürtçe bilip bu kanalları izleyen dostlarım da bu algımı doğruluyorlar) her biri kendi sponsorlarının propaganda makinesi olarak faaliyet gösteriyor. Ne *Roj*'da Öcalan, ne *KTV*'de Barzaniler aleyhinde bir tek söz söylendiğini duyarsınız. Gerçi TRT devlet televizyonu. Benim temennilerim ancak özel TV'lerde olabilecek şeyler. Yine de belli olmaz bakarsınız TRT'nin başarılı genel müdürü İbrahim Şahin Şeş üzerinden, denetimindeki tüm kanallar için ifade özgürlüğü çitasını yükseltir. O zaman Türkiye dışındaki Kürtler arasından da seyirci çekebilir. Ve son kertede hiç de mükemmel olmamakla birlikte Türkiye demokrasisinin fark ve ayrıcalıklarını anlatabilir.

Horoz mu dövüştürüyorsunuz?

Amberin Zaman 16.01.2009

Geçen cumartesi İstanbul'da Filistin halkının sorunlarına dikkat çekmek üzere Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan'ın himayesinde ve basınımızın "First Lady'ler Zirvesi" (kimilerine göre "zırvası") şeklinde adlandırdığı sembolik bir dayanışma toplantısı yapıldı. Başta Ürdün Kraliçesi Rania ve Suriye Devlet Başkanı Hafız Esad'ın eşi Esmâ olmak üzere konuya duyarlı hanımlar Boğaz'da yeni açılan Four Seasons Otelinde biraraya geldiler. Ne kadar etkisi oldu? Yabancı basın ne kadar ilgilendi? Pek fazla değil. Nitekim Fransa Cumhurbaşkanı'nın eşi Carla Bruni gibi flaş isimler davetli oldukları halde gelmemeyi yeğlediler. Herhalde İsrail'in yoğun bombardıman altında tutulacağı bir kare içersinde yer almak istemediler. Dış siyaset dengeleri açısından bu toplantının Türkiye'ye nasıl bir getirisi oldu elbet de tartışmalı bir konu. Hele hele son zamanlarda İsrail basınında ve özellikle Amerika'daki sağ muhafazakâr Musevi çevrelerinde Erdoğan'ın kesintisiz salvaları karşısında yükselen "Türkiye'de antisemitizm yeniden hortluyor" serzenişlerine bakılırsa (ve her ne kadar da askerî işbirliği üzerinden bölgede caydırıcılık politikası temellerine dayanan, çözülmesi zor bir ortaklık söz konusu olsa da) Türk İsrail ilişkileri çatırıyor. Ve evet maalesef antisemitizm pervasız bir biçimde memleketin her tarafında en iğrenç biçimde baş gösteriyor. Gazze'deki ölen çocuklar için onbinlerce kişi sokağa dökülebilirken nedense kendi çocuklarımız, Uğur Kaymazlar için kılımız dahi kıpırdamıyor. Ama esas konumuz bu değil. Emine Hanım toplantıda yaptığı duygusal ve reelpolitik kaygılarından uzak olan konuşmasında gayet samimi bir dille Filistin halkı'nın çektiği acılar karşısında duyduğu derin üzüntüyü ifade etti. Ama ne hikmetse basınımızın daha fazla itibar ettiği mesele Abdullah Gül'ün eşi Hayrünnisa Hanım'ın davete neden icabet etmediğiydi. Satır arasında uzun zamandır spekülasyonlara meydan veren iki hanım arasında yaşanan "soğukluk" (aslında "çekememezlik" demek isteniyor) üzerine taze teoriler üretildi.

Bu da beni isyan ettiriyor. Bu hanımları lütfen rahat bırakın. Eğer eleştirmeniz gerekiyorsa, konumları itibarıyla yerine getirmeleri gerekip de getirmediikleri görevleri üzerinden yapınız bunu.

İnançları yüzünden taktıkları başörtüleri nedeniyle bu hanımlar yeterince yıpratılmadı mı zaten? Kocalarının da bu yüzden siyasi hayatlarında atlatmadıkları badire, kız evlatlarının çekmediği eziyet kalmadı mı zaten? Kocaları hapislerde, mahkemelerde mücadele verirken yuvalarını ayakta tutma mücadelesi veren de onlardı. Kim bilir ne fırtınalar esti içlerinde. Ve başörtüsü sorunu önümüzde halen kabak gibi duruyor. Peki, bir önceki Cumhurbaşkanımızın hanımı Semra Sezer, Emine Hanım'la çok mu sıkı fıkıydı? Değildi ama bu sorgulanmadı hiç; zira laik Semra Hanım'ın sofusu Emine ile ne işi olabilirdi değil mi? Biraz magazinvârı oldu ama magazine ancak böyle cevap verilir. Ne yapalım.

Hrant Dink davasında yeni gelişme

NTV'nin bildirdiğine göre "Başbakan Tayyip Erdoğan Agos Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hrant Dink'in 19 Ocak 2007 tarihinde öldürülmesine ilişkin Başbakanlık Teftiş Kurulu raporuna "onay" verdi. Bu karar, Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Daire Başkanı Ramazan Akyürek ile İstanbul Şube Müdürü Ali Fuat Yılmaz hakkında "görevi ihmal" iddiasıyla inceleme yapılmasının yolunu açtı."

Bu, son derece önemli bir gelişme. Zira soruşturmanın başından beri sevgili Hrant'ın avukatları ısrarla Akyürek ismi üzerinde duruyorlardı. Kimdir Akyürek? İddialara göre Hrant'ın cinayeti planlandığı sırada Trabzon

Emniyet Müdürü olan Akyürek, İstanbul Emniyeti tarafından bu yönde ihbar edilmişti ama olayı takip etmemişti. Yine iddialara göre suikastın azmettiricilerinden Erhan Tunceli de muhbir olarak kullanıyordu. Hatta bir açıklamasında "Tuncel'in adının medyada fazlaca örselenmesi, devletin görevlisi olarak beni üzüyor" diyebilmiştir. Umarız Akyürek'in bu cinayetdeki konumu aydınlığa erişir. Sevgili Hrantımızın ölümünün ikinci yıldönümü yaklaşırken halen gerçek failer meydana çıkmadı. Veli Küçük ile bağlantılar halen soruşturulmuyor. Dava Ergenekon dosyasıyla ısrarla ayrı tutuluyor. Oysa besbelli ki hepsi aynı tertip. Eğer Dink avukatlarının bu yöndeki ısrarlı talepleri de kabul edilirse skandallar zincirine dönen bu davada biraz olsun yol alınır. Rakel Dink ve ailesi biraz olsun ufukta adaleti görebilirler.

* * *

Düzeltilme:

Yukarıdaki yazının gazetemizde bugün basılan halinde, eski Trabzon Emniyet Müdürü Ramazan Akyürek'in soyadını yanlışlıkla Özyürek olarak yazdım. Ayrıca; Hrant Dink'in öldürüleceğine dair istihbaratı 12.2.2006'da o zaman Trabzon Emniyet Müdürü olan Ramazan Akyürek İstanbul Emniyeti'ne bildirmişti. Biz tersine, istihbaratın kendisine İstanbul tarafından iletildiğini yazdık. Her halükârda en hafifinden bariz bir ihmal söz konusu. Hatalarımızı düzeltir, özür dileriz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Antisemitizm

Amberin Zaman 23.01.2009

İçim burkularak okudum 22 ocak tarihli *Radikal* gazetesinin yorum sayfasında Musevi Türk yazar ve psikolog Leyla Navaro'nun yazısını: "Türk Yahudilerinin en önemli niteliklerinden biri ülkelerine vefa ve sadakattir... ancak bugün içimde bir şeyler kırıldı... Kendimi ait addettiğim ülkem beni eşit vatandaşı olarak görmüyor, din hanemde yazılı olan ibareden dolayı zımnen taraf yapıp düşmanlaştırıyor, devlet sorumluları ve kimi medya saldırganlık ve düşmanlığı kışkırtıcı söylemlerden çekinmiyor ve ülkeyi ele geçirmekte olan ırkçılık dalgasına 'dur' diyemiyor demiyor."

Ne yazık ki Navaro bu serzenişinde son derece haklı. Son günlerde İsrail'in Gazze'de uyguladığı ölçsüz ve acımasız şiddete gösterilen tepkilerin ardında, toplumumuzda aslında hiç de yeni olmayan antisemitizmin net bir şekilde kokusu yayılıyor. Evet, Osmanlılar 500 yıl önce örnek bir davranış sergileyerek Hristiyan zulmünden kaçan Yahudilere kapılarını açtı. Ancak bunun arkasına sığınarak 'biz sadece İsrail'in politikalarına karşıyız, Yahudilere karşı herhangi olumsuz duygu beslemiyoruz' lafları artık kimseye özellikle de Türkiye'de olsun, yurtdışında olsun Musevilere inandırıcı gelmiyor.

Varlık Vergisi ve 6-7 Eylül yüzkaralarını bir kenara koyalım İsraili işadama Sami Ofer'e karşı yürütülen ve Galataport ihalesinin iptaline varan karalama kampanyasını ne çabuk unuttuk. İshak Alaton'un geçen yıl *Referans* gazetesinde yayımlanan mektubunu bir hatırlayalım. Ne diyordu Alaton: "Medya ile bürokrasi elele

verdiler, bu projeyi önlediler. Neden? Ofer Yahudi!, Olmaz!” Ya emekli Genelkurmay Başkanı Yaşar Büyükanıt’ın önünü kesmek için dolaşıma sokulan ‘o aslında Yahudi’ söylentilerine ne demeli?

İtiraf edelim; Türkiye’de yabancı, Ermeni ve gayrimüslimlere karşı duyulan husumetle iç içe geçmiş bal gibi de antisemitizm var. Çocukluktan beri topluma aşıl原因an ‘Yahudiler korkaktır, cimridir, herkesi aptal bir kendilerini akıllı sayarlar’ önyargıları da işin cabası.

Ne zaman Türkiye’ye Musevi kökenli bir ABD büyükelçisi atansa (bunun son örneği Eric Edelman) hemen ‘Siyonist maşası’ damgasını yiyor. Herhalde bunu yapanlar ABD’de İsrail’in politikalarını en şiddetli eleştirenler arasında (mesela Noam Chomsky) yine Yahudiler olduğunu bilmiyorlar. ABD’li Yahudilerin büyük çoğunluğun Demokratlara oy verdiklerini de.

Her ne kadar Türkiye ile olan stratejik işbirliği; İsrail’i, Erdoğan’ın son günlerdeki salvolarını alttan almaya zorlasa da, artık Türkiye’nin dostluğu gittikçe sorgulanır hale geldi. Bunun faturası da muhtemelen yeniden gündeme gelecek olan ABD Kongresi’nin rafta tuttuğu Ermeni soykırım tasarısında kendini belli edecektir. Yani bugüne kadar tasarıyı önlemekte önemli çaba sarfeden Musevi lobisi artık tavır değiştirme eğilimine girebilir. Washington’da görüştüğüm ABD Kongresi’ndeki kaynaklarım bunu açıkça dillendiriyorlar. Ve bu eğilimi Başbakan’ın dozu aşan eleştirilerinden öte Türkiye’de başgösteren antisemitizme bağlıyorlar.

Gerçi bugüne kadar Türkiye, olası soykırım yasası krizini, stratejik konumundan ötürü hep aşabildi.

Oy avcılığı peşinde olan siyasetçiler tarafından habire ısıtılan soykırım yasasının; –Türk-Amerikan ilişkilerinde yaratacağı deprem bir yana- Türkiye’de tarihin özgürce tartışılmasının ve Ermenistan ile ilişkilerimizin normalleşmesinin önünü keseceği muhakkak. Bunu bilen ABD yönetimi yasayı hep son dakikada engellemeyi başardı. Yeni dışişleri bakanı Hillary Clinton’ın da eğiliminin Türkiye’yi ‘kaybetmeme’ yönünde olduğu söyleniyor.

Ne var ki, Ermenilerin bu topraklarda yaşadıkları acıların üstünü örterken; bir yandan Yahudi düşmanlığı körükleyip diğer yandan Yahudilerden yardım beklemek ne kadar tutarlı acaba? Aynı soru tersinden ABD’deki Musevi cemaatleri arasında da sorulmaya başlanıyor.

Alaton’un mektubundan yine alıntı yaparak sözü bağlayalım: “Bu paranoya, bu yabancı düşmanlığı, bu gayrimüslim düşmanlığı, bu antisemitizm burada devam ettikçe, bizler bu vasatlığa mahkûm olan insanlar olarak, hayatın kıyısında bir yerlerde kalabiliriz. Arada bir, bu topluma ayna tutup bu önyargıların bedelini hatırlatmamızda yarar var derim.”

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ergenekon -II

Adı Ergenekon olsun, ne olursa olsun, sözde düşmanlar üreterek korku imparatorlukları kurarak sivil iktidarları vesayet altında tutarak her türlü hukuk dışı faaliyeti mubah sayarken, güzelce cebini dolduran bir yapı, bazı meslektaşlarımın da ifade ettiği gibi ta İttihat ve Terakki döneminden beri var.

Zamanında Ermeni malları paylaştırılmış, 90'lı yıllarda nerdeyse alenen korucular, çeşitli aşiretler ve mafya ile birlikte eroin kaçakçılığı sayesinde milyonlarca dolar kazanılmıştır.

Ne var ki Güneydoğu'da şiddetin doruğa ulaştığı o yıllarda bu konuları özellikle merkez basında yazmaya kalkanların kalemleri hızla kırıldı. Birçok meslektaşım (Halit Güngen 18 Şubat 1992-Diyarbakır, Cengiz Altun 25 Şubat 1992-Batman, Uğur Mumcu 24 Ocak 1993-Ankara) faili meçhul cinayetlere kurban edildiler. Sansüre meydan okuyan gazeteler defalarca kapatıldı, basıldı. Mağdurlar listesinin başını çeken Özgür Gündem gazetesinin Cağaloğlu'daki merkez binası Aralık 1994'te bombalanarak tahrip oldu, bir çalışan öldü.

Ergenekon soruşturması derinleştikçe ilk defa Türk kamuoyunun geniş bir kesimi, –artık merkez medya da konulara yer verebildiği için-, o yıllarda olup bitenleri ve cinayetlerin, hukuksuzluğun, hırsızlığın asıl faillerinin devletin içine kadar uzanabildiği gerçeği ile yüz yüze geldi. Hatırlıyorum sırf çevremdeki arkadaşlarımın, akrabalarımın gözlerini açmak adına; bölgede işkenceye maruz kalmış, canlı mayın tarayıcısı olarak kullanıldıklarını söyleyen köylüler ile yaptığım mülakatların ses kayıtlarını onlara dinletmeye çabalıyordum ama kimse bilmek, duymak istemiyordu. Artık toplumumuz Ergenekon'u, –faso fiso diyenlerin tüm çırpınışlarına rağmen- yıllarca dayatılan sözde gerçekleri en azından sorgulamaya başladılar. Geç de olsa hakikatler yavaş yavaş su yüzüne çıkıyor. Türkiye uyanıyor. Meclis'in bu işe el atmamış ve Ergenekon için Susurluk benzeri bir komisyonu halen kurmamış olması herhalde yakın tarihimizin demokrasi ayıpları arasında yer alacaktır.

* * *

Ergenekon'un Azerbaycan ve Kıbrıs ayaklarının yanı sıra, esas Güneydoğu ve Kuzey Irak ayakları

araştırılmalı. Cesaretle, sabırla... Susurluk raporunda da açıklandığı üzere, OHAL perdesi altında hukuksuzluğun, vahşetin, ve özellikle eroin ve silah ticaretinin olağan hale geldiği bir bataklık söz konusu. Bu ayağın ta Kuzey Irak'a kadar uzandığı iddiaları o zamanlardan beri var. Peşmergelerin Saddam Hüseyin'in Amerikan işgalinde öldürülen büyük oğlu Uday ile ortak yürüttükleri mazot, silah, sigara kaçakçılığından elde edilen gelirlerden, söz konusu malların Türk sınırından geçmesine göz yuman Türk yetkililere pay verdiği de iddialar arasında yer alıyordu. İşin esrar ayağı olduğu da fısıldanırdı. Bu konuyu araştırdığı iddia edilen Alman kadın gazeteci Lissie Schmidt, 3 Nisan 1994'e Kuzey Irak'ın Süleymaniye kenti dışında beraber seyahat ettiği arkadaşıyla birlikte kurşunlanarak öldürülmüştü.

* * *

Ergenekon konusunda bilgilerine sıkça başvurduğum gazeteci yazar **Belma Akçura**'nın benimle paylaştığı şu tespitleriyle sözü bağlayalım:

"Aslında meselenin tam olarak anlaşılabilmesi için ya da bu son operasyonu konuşabilmek için Susurluk sürecini dönüp yeniden sorgulamalıyız... Türkiye Cumhuriyeti'nin 84 yıllık serüveninde sayısız cinayeti ve katliamları hatırlamalıyız. Türkiye'de derin bir yapı var ve bu yapının tehdit algılamaları değiştikçe, aktörleri ve hedefleri de değişiyor. Derin devlet dediğimiz yapı, PKK'ya karşı mücadele etmek amacıyla kendi içinde MİT, Emniyet, Asker, siyasetçi, mafya, işadamından oluşan özel bir yapılanmaya gitti. Bu yapının faili meçhul cinayetlerinde JİTEM önemli rol oynadı, PKK'ya karşı Hizbullah'ı yarattı, devletin örtülü ödeneğini kullandı. Çok

büyük bir rant elde edince kendi içerisindeki çıkar çatışmalarıyla yarıldı. Ve siyasi irade gösterilmediği için, yargılamayı etkiledikleri için, askere dokunamadıkları için, bu yoluna devam etti. İkincisi, Şemdinli’de bir kitapçıya atılan bomba ile patlak verdi. Aynı saatlerde AB Komisyonu da Türkiye için İlerleme Raporu ve Katılım Ortaklığı Belgesi’ni açıklıyordu Burada da olayın oluş tarihini ve sonuçlarını çok önemsiyorum. Çünkü bu yapılanma Susurluk’ta deşifre olmuş ama korunmuş, emekli askerlerle daha ulusalcı, daha ırkçı AB karşıtı olarak yeniden yapılanarak karşımıza çıkmıştı... Bu olay Susurluk ile inanılmaz benzerlikler gösterdiği halde, o nasıl güç ise siyasi iradenin olmadığı bir dava olarak sonuçsuz bırakıldı. Üçüncü olarak da Ümraniye’de ele geçirilen bombalarla patlak verdi. Yeniden yapılanmış, yeniden stratejilerini ve aktörlerini ve de hedeflerini belirlemiş, Ergenekon adı altında karşımıza çıktı. Susurluk’ta Veli Küçük yargılanmadı, İbrahim Şahin altı yıl hapis ceza aldığı halde hafızasını yitirdi raporuyla cezadan muaf tutuldu... Ve bu adamlar yine karşımızdalar...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Davos çıkışı, farklı gerçekler

Amberin Zaman 06.02.2009

ANKARA

Başbakan’ın artık milletçe belleğimize kazınan Davos çıkışı dinmek bilmeyen bir yorum furasına vesile oldu. Kimilerine göre önceden tasarlanmış oy avcılığından öteye gitmeyen bir plandan ibaret idi. Kimileri ise Başbakan’ın sözlerinin doğru olduğunu ancak üslup açısından problemli bulduklarını ve bunun da faturasının ağır olacağını dillendirirken, kimileri de Erdoğan’ı hararet ile alkışladılar. Türkiye’nin artan bölgesel gücünün gereğini yerine getirirken etik açıdan da uluslararası ilişkilerde yeni bir çıkış açtığını iddia ettiler. Saymak ile bitmeyecek birçok başka ‘analiz’ler var.

Peki, bunların hangisi gerçek? Erdoğan doğru mu yaptı yoksa korkunç bir hataya mı imza attı? Bu suallerin cevapları büyük ölçüde meseleyi hangi pencereden değerlendirdiğinize bağlı.

İnsani Boyut

Olaya insani açıdan baktığımızda Başbakan’ın sözlerine katılmamak mümkün değil. Gazze’de İsrail tarafından uygulanan orantısız şiddet karşısında duyarsız kalmak kendisine insan diyen kimseye yakışmaz. Yıllardır izlediğimiz ve uzaktan da olsa bir nebze tanıdığımız Erdoğan tüm öfkeli çıkışlarına, eleştiriye tahammülsüzlüğüne rağmen bizce iyi yürekli bir insan, hatta kendisini gelmiş geçmiş en doğal ve samimi liderlerimiz arasında sayabiliriz. (Aklınıza bir an için Tansu Çiller’i, Mesut Yılmaz’ı, Süleyman Demirel’i getirin, ne demek istediğimi daha iyi anlarsınız.) Bana naif deyin. Erdoğan’ın Gazze’den tedavi için Türkiye’ye getirilen Filistinli yaralıları ziyaret ettiğinde döktüğü gözyaşlarının ne kadar sahici olduğuna inanıyorsam, Davos’taki çıkışının da tümüyle yapılan haksızlığa duyduğu tepkiden ötürü olduğuna inanıyorum. Çocuklar karşısında eriyen hali bana her zaman ‘ne olursa olsun bu adam iyi bir adam’ dedirtmiştir. Gerçekten. Bir de şu var tabii. Hem kendisi hem de eşinin yaşadıkları lüks dolu hayatları, –güç iktidar ve bu yolda verilen tavizler- din ve vicdan ile yoğrulan manevi dünyalarında şüphesiz bir takım çelişkiler yaratıyordur. Başbakan ve eşini zaman zaman huzursuz ediyordur. Filistin meselesi vicdan rahatlatmak için fevkalade uygun bir zemin. İçeride bedel

ödetmeyen, aksine oya dönüşebilen ve uluslararası platformda da saygı ve prestij kazandıran bir duruş söz konusu. Acaba?

Üslup

Meseleye üslup açısından bakıldığında işin rengi değişiyor. Erdoğan 'monşer' olmamakla, siyasetçi olmakla övünüyor. Doğru ama kendisi aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti'nin başbakanı, dolayısıyla bir devlet adamı. Peres'e öfke saçmadan, kibarca hatta ironiye başvurarak tabiri caiz ise 'giydirseydi' eminim uluslararası kamuoyunda yarattığı imaj çok farklı olurdu. İslam dünyasında kahraman ilan edilen Erdoğan, Batılılar arasında 'kontROLSÜZ Türk' olarak anılmaya başlandı. Her ne kadar İsrail kendi ulusal çıkarlarını gözeterek meseleyi büyütmemeyi yeğlese de kapalı kapılar ardından söylenenler çok farklı. Son günlerde görüştüğümüz birçok Batılı diplomat, Erdoğan'ın son çıkışları nedeniyle artık Türkiye'nin 'predictable' yani öngörülebilir bir ülke halinden çıktığını vurguluyorlar. Erdoğan'a alkış tutanların buna cevabı herhalde "Türkiye'nin çantada keklik olmadığını anlamışlar, ne güzel" olacaktır. Ancak şunu da unutmasınlar; Türkiye eğer özellikle Ortadoğu'da daha etkin bir konuma geldiyse, bu, sadece istisnai coğrafi konumuna, palazlanan ekonomisine değil Amerika ve İsrail'den aldığı desteğe ve bölgedeki diğer aktörlerin zafiyetine bağlı. Öcalan, İsrail ve Amerika'nın sağladığı istihbarat sayesinde yakalanmayıp halen Şam'da olsaydı Suriye ile ilişkilerimiz nasıl olurdu? İran ve Mısır demokratik ülkeler kervanına katılsaydı Türkiye'nin ayrıcalığı ve cazibesi ne denli sürebilirdi?

Bedeller

Birincisi daha şimdiden belli oldu. Barack Obama'nın, başkanlık koltuğuna oturduktan sonra yapacağı ilk gezi büyük ihtimalle bir Müslüman ülkesine olacak. Görüştüğümüz güvenilir ABD'li kaynaklara göre Türkiye ciddi şıklar arasında sayılıyordu. "Davos olayından sonra bu artık mümkün gözüküyor" diye özetliyor birisi durumu.

Durum gerçekten yansıttıkları gibi ise çok büyük bir fırsat heba edildi. Arkasına Obama'yı alan bir Türkiye mi dünyada daha etkin olabilir yoksa artık kuşku ile bakılan bir Türkiye mi? Tabii 'onların bize bizim onlara olduğundan daha fazla ihtiyaçları var' diye düşünüyorsak problem değil. Meseleye hangi pencereden baktığınıza bağlı. Ulusal çıkarlarınız açısından mı yoksa kısa da olsa okşanan milli gururunuz, vicdani değerler açısından mı? Eğer Başbakan üslubunu iyi ayarlamış olsaydı bizce böyle bir seçime kimse zorlanmazdı. Çünkü reelpolitik kaygıları gözeterek etik bir duruş sergilemek de fevkalade mümkün. Demokrasinin özünde de bu yatıyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erbil'de Abant açılımı

Amberin Zaman 13.02.2009

Önümüzdeki pazar günü Erbil'de Abant Platformu'nun düzenlediği çok önemli bir toplantı yapılacaktır. 'Barış ve Geleceği Birlikte Aramak' başlıklı toplantının açılışını Kuzey Irak'taki yerel yönetiminin başbakanı Neçirvan Barzani yapacaktır. Henüz kesinleşmemekle birlikte Türkiye'nin Musul Başkonsolosu Hüseyin Avni Botsalı'nın da toplantıya iştirak etmesi bekleniyor. Aralarında Güneydoğulu işadamları, eski Diyarbakır Milletvekili Haşim Haşimi, Cengiz Çandar, Mümtaz'er Türköne, Altan Tan, İbrahim Kalın, Mardin Süryani Metropolitisi Saliba Özben

dahil olmak üzere 100'e yakın kişi toplantıda hazır bulunacak.

Abant Platformu'nun Kuzey Irak'ta düzenlediği ilk panel olmasından öte bu çıkartma Türkiye ve Irak Kürtleri arasında sağlıklı bir diyalogun oluşturulması açısından fevkalade mühim bir girişim.

Anımsarsanız geçen yıl bir dizi tehdit sonucunda Abant Platformu Diyarbakır'da düzenlemek istediği toplantıyı iptal etmek zorunda kaldı. Sanırsınız bu tehditlerde bulunan kesim Erbil'deki toplantıyı da bir çeşit AKP'nin seçim öncesi Kürt oylarını toplamak adına yapılan bir propaganda şovu olarak takdim etmeye çalışacaktır. Oysa Fethullah Gülen cemaatine yakın örgütler ve kişiler gerek okul açarak, gerek hastane kurarak uzun zamandır Türkiye ve Kuzey Irak arasında köprü kurma çabasında bulunuyorlar ve oldukça da başarılı olmuşlardır. Kuzey Irak yönetiminin önde gelen isimlerinin çocukları bu okullara gidiyor, ve veli-öğretmen arasında oluşan bağlar neticesine pekişen karşılıklı güven birçok alanda olumlu yansımaları da beraberinde getirmiştir.

Son zamanlarda özellikle Dışişleri Bakanlığı'nın Irak koordinatörü Murat Özçelik'in bölgesel Kürt yönetiminin cumhurbaşkanı Mesut Barzani'yle yaptığı görüşmeler Türkiye'nin de artık Kuzey Irak ile ilişkileri rayına oturtma arzusunu net biçimde ortaya koymuştur.

Kuzey Irak'la sağlıklı diyalog kurmak aslında Türkiye'nin bölgesel güç olma çabalarının anahtarını teşkil ediyor. Bunun birçok sebebi var. Birincisi istikrarsız bir Irak'ın Türkiye'ye mutlak olumsuz yansımaları olacaktır. Irak'ın diğer bölgelerinin, nispeten güvenli bir ortam oluşturan Kürtlerin Kerkük üzerindeki iddiaları yüzünden şiddete bulaşma ihtimali gün be gün artıyor. Bu duruma seyirci kalamayacak olan Türkiye de ister istemez müdahale etmek durumunda kalabilir. Bu konudaki tehlikelere dikkat çeken Ortadoğu uzmanı Henri Barkey'nin ABD'nin en saygın düşünce kuruluşları arasında anılan Carenegie Endowment for International Peace için kaleme aldığı 'Preventing Conflict Over Kurdistan' (Kürdistan'da Kavgayı Önlemek) adlı kapsamlı raporunu okumanızı öneririm. Barkey'nin de ifade ettiği gibi; Türkiye'nin Kuzey Irak'taki federal yapıyı içine sindirerek bölgesel yönetim ile kuracağı sağlıklı diyalog Kerkük olsun, PKK olsun, Irak'ın zengin petrol ve doğalgaz kaynaklarının Türkiye üzerinden Batı'ya ulaşması olsun, birçok açıdan her iki tarafın menfaatlerine hizmet edecektir. Ayrıca Ankara'nın Bağdat üzerindeki nüfuzunu artırırken İran'ın da bölgedeki artan ağırlığını dengeleyecektir. Tüm bunlar Türkiye'nin Pejak'ı terör listesine alarak bir iyi niyet jesti yapan Obama yönetimiyle ilişkilerini de güçlendirecektir. Ve tabii yine de Barkey'nin de işaret ettiği gibi Türkiye'nin kendi Kürt sorununu çözmesinde büyük fayda sağlayacaktır. Şüphesiz bütün bu konular Abant Platformu'nun düzenlediği toplantıda etraflıca ele alınacaktır. Eğer her iki tarafın basını konuşulanları objektif biçimde çarpıtmadan aktarabilirse, hükümetin Kuzey Irak'la diyalog çabalarını güçlendirecektir, doğal müttefik olan Türkiye ve Iraklı Kürtleri daha da yakınlaştıracaktır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürdistan'da aşk ve ihanet

Amberin Zaman 20.02.2009

ERBİL

Abant Platformu'nun Erbil'de düzenlediği 'Barış ve Geleceği Birlikte Aramak' başlıklı konferansa katılan 100 kadar Türk ve Kürt akademisyen, araştırmacı, ve aydın iki gün boyunca süper modern bir toplantı salonunda ilişkiler nasıl düzeltilmeli, yeni ve daha barışçıl ortak lisan nasıl geliştirmeli diye tartışırken bulundukları

coğrafyada olup bitenlerden oldukça uzak kaldılar.

Otelden konferans salonuna oradan lokantaya ardından tekrar otele şeklinde geçirilen zaman daha fazlasını araştırmak için zaten elverişli değildi. Konferansta "bölgeye Kuzey Irak mı Kürdistan mı demeli?", "en son Almanya olmak üzere Erbil'de toplam 20'ye yakın ülke konsolosluk açtı, Türkiye niye açmadı?" tartışmaları sürerken Iraklı Kürtleri aslında çok farklı sorunlar meşgul ediyordu.

ABD'nin yeni başkanı Barack Obama eğer vaat ettiği biçimde 2011'e kadar Irak'tan askerlerini çekerse Kürtlerin durumu ne olurdu? Bu can alıcı soru son günlerde Irak Kürt yönetimini fazlasıyla kurcalıyor. Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi'nin başbakanı Neçirvan Barzani'nin bir kaç gün önce *Associated Press* ajansına verdiği demeç bölgedeki hâkim ruh halini çarpıcı bir şekilde özetliyordu: "Biz Amerika'yı seviyoruz ama onların umurunda değil."

Bu serzenişin temelinde, son zamanlarda Kerkük ve petrol yasası ile ilgili görüş ayrılıkları nedeniyle Merkezî Bağdat Hükümeti ve Kürtler arasında artan gerginlikler karşısında ABD'nin geçmişte olduğu gibi artık Kürtlerden yana tavır almaması yatıyor. Eğer bu meseleler Amerika çekilmeden çözümlenmezse Kürtler ve Araplar arasında savaş çıkar uyarsında bulundu Barzani.

Gerginlikler, geçtiğimiz günlerde Kürdistan ve Kerkük hariç Irak'ta yapılan yerel seçimlerin galibi Başbakan Nuri Al Maliki'nin Kürtlerin üzerinde hak iddia ettiği bölgelere asker kaydırması ile birlikte yeni ve tehlikeli boyutlara ulaşmış bulunuyor. Kürtlerin Bağdat Hükümeti'nin onayını almadan yabancı petrol şirketler ile yaptığı anlaşmalar zaten sürtüşmelere neden olmuştu. İki yıldır Irak parlamentosunda bekleyen ulusal petrol yasası bu yüzden hâlâ çıkmıyor.

Ancak Bağdat ile yaşanan krizin odağında Irak'ın zengin petrol rezervlerinin yüzde 13'ünü barındıran Kerkük'ün nihai statüsü yatıyor.

Kürtlerin tüm ısrarlarına rağmen Kerkük'ün geleceğini belirleyecek referandum halen yapılamadı. Kürtler gücünü gittikçe pekiştiren merkezî hükümetin konuyu büsbütün rafa kaldırmasından endişe ediyor. Amerikalıların bu meseleler karşısında tavrı ise Kürtlerin endişelerini daha da artırıyor; zira son günlerde Washington'daki hâkim hava Kürtlerin uzlaşmaz taraf olduğu yönünde. Yıl sonunda yapılması öngörülen genel seçimlerden önce böylesi çetrefil sorunları gündeme getirerek Maliki'nin elini zayıflatmak istemeyen Obama yönetimi, beri yandan ne Türkiye'yi ne de el uzattığı İran'ı kızdırmak istiyor. Zaten Pejak'ın geçtiğimiz günlerde ABD'nin terör listesine alınması Türkiye'den ziyade İran'a yönelik bir jest olarak algılanıyor burada. Bir üst düzey Irak Kürt yetkilisi duyulan öfkeyi, "Amerikalılar İran'a şirin görünmeye çalışıdursunlar yakında nükleer bombaya sahip bir ülkeyle burun buruna gelecekler," diye özetliyor. Özetle, Kürtlerin ABD'nin İran'dan duyduğu rahatsızlıktan ve Şii ve Sünni Araplar arasındaki rekabetten nemalandıkları günler sona eriyormuş gibi görünüyor.

Tüm bunlar yaşanırken 14 Şubat günü bölge yeni bir olumsuz gelişmeye sahne oldu. Celal Talabani'nin Kürdistan Yurtseverler Birliği'ne bağlı beş üst düzey yetkili istifalarını sundu. Aralarında Kürdistan Bölgesel Hükümeti'nin başbakan yardımcısı Kosret Resul'un de bulunduğu grubun istifası zaten hassas dengelere dayalı olan yönetime büyük bir darbe indirdi. Abant Platformu toplanırken bölgenin cumhurbaşkanı Mesut Barzani Resul'u istifasını geri çekmesi için ikna etmeye çabalıyordu.

Bu gelişmeler karşısında Türkiye ne yapmalı? Ellerini ovuşturmak yerine Iraklı Kürtlere elini yeniden uzatmalı,

yapıcı bir rol üstlenmelidir. Bu vesileyle hem Kürtler arasında Türkiye'ye duyulan güvensizliği bertaraf eder hem de bölgedeki etkinliğini ABD'yi de yanına çekerek pekiştirir. Barış ve geleceği birlikte aramanın yolu buradan geçiyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ahmet Türk'ü anlamak

Amberin Zaman 27.02.2009

ANKARA

Ankara'dayız, randevudan randevuya koşup başkentten memleket manzarası nasıl görünüyor anlamaya çalışıyoruz. Bu telaş arasında köşemi sıkıştırmak zor oluyor, o yüzden sizlerden özür dileyerek; DTP Eşbaşkanı Ahmet Türk ile yaptığım röportajın önemli satırbaşlarını kısaca aktarmaktan başka çarem yok. Tıraş olurken yüzünü kesmesine karşın gayet neşeli ve rahat görünüyordu.

1. Salı günü grup toplantısında DTP milletvekillerine Kürtçe hitap ederken TRT yayınının kesilmesi konusu:

Hükümetin, Kürtçe açılımı konusunda samimi olmadığını gösteriyor. Ben şov yapmıyordum. Aslında hükümetin Kürtçe açılımını ne denli içselleştirdiğini ölçüyordum. Sadece Kürtçe değil bu ülkede konuşulan tüm dillerin anayasal güvence altına alınması gereğini hatırlatıyordum. Anayasal güvence olmadan TRT Şeş havada kalır. Başkası gelir kapatır. Biz etnik milliyetçilik yapmıyoruz. Esas etnik milliyetçilik yapan, Meclis'teki yayını kesen zihniyet. Farklılıkların zengin olduğu mantığı nerede?

2. Silahların susması:

Kürt dili ve kültürü anayasal güvence altına alınmalıdır ama bunun adının sırf Kürtçe olarak konması gerekmez, tüm dilleri, kültürleri kapsayan bir formül, Türkiye üst kimliği çatısı altında toplanarak yapılabilir. Ancak önceden; Kürtlerin talepleri nedir, bunların açıkça enine boyuna siyasetçiler, sivil toplum kuruluşları, aydınlar, kanaat önderleri dahil olmak üzere, konuşulması gerekir. Tek çözüm diyalogdan geçiyor. Diyalogsuz çözüm olmaz. Bu anlamda biz (DTP) yapıcı bir rol üstlenmeye hazırız.

3. PKK'ya silah bıraktırmak için –ABD'nin desteği ile de- Barzaniler ile yürütülen görüşmeler konusu:

Bunlar halkta şüphe uyandırıyor. Geçenlerde Silopi'den Güney'e geçerken halk bana devamlı soruyordu. Bunlar bize tuzak mı kuruyorlar? Barzani, Talabani bizi satmasın diyorlar. Bizleri de dahil etmeyen dışlayıcı bir çözüm arayışı çözüm olamaz, kalıcı barış sağlayamaz. Bunlar samimiyetsiz girişimler. Ama elbet de Kürt sorununun çözümünde Güneyli Kürtlerin de katkısı olabilir, olur. Biz PKK'ya de söylüyoruz, savaşıla sorun bitmez, beş yıl da geçse on yıl da geçse...

4. Obama'dan beklentiler.

Obama yönetimi yeni bir bakış getirdi. Ortadoğu'daki sorunları diyalog ile çözmek istediklerine dair ipuçları var. O yüzden umutluyuz. Türkiye'yi demokratikleşmeye teşvik etmelerini bekliyoruz. ABD'nin sağladığı istihbarat ile yapılan operasyonlar netice getirmez. Kendileriyle tanışmak, konuşmak isteriz. Washington'a

çağırırlarsa memnuniyetle gideriz.

5. Erdoğan'la diyalog:

Geldiklerinden (2002) beri istememize rağmen henüz karşı karşıya oturup konuşmuş değiliz. Bu da samimiyetsizliği ifade ediyor. Yine de yerel seçimlerden sonra diyalog kuracağına dair ümitlerimizi halen koruyoruz. Şu da bir gerçek: 1980 ile bugün arasında bir fark görüyoruz. Artık değişimin samimi ve tereddütsüz bir yaklaşım içerisinde gerçekleşmesi gerekiyor.

6. Ergenekon:

Fırat'ın doğusuna geçmeden havada kalır. Bütün kanıtlar Fırat'ın doğusunda yatıyor. 15 bin faili meçhul cinayeti kimler nasıl işledi konusunda inceleme yaparsak Türk halkı bizim feryadımızı anlar. Şimdilik gelişmeleri izlemeye devam ediyoruz. Gerçek irade olup olmadığını izliyoruz. Halen bir açık kapı bırakıyoruz.

7. Yerel seçimler:

Bizim ile AKP arasında geçecek. Halk AKP'nin resmî ideoloji ile farkı olmadığını anladı artık. Kapatılmaması karşılığında daha milliyetçi daha elitçi bir havaya büründü. Operasyonların da mutlak etkisi olacaktır. Bu kez (2007 genel seçimlerine kıyasla) daha da iddialıyız. Genel seçimlere bağımsız adaylarla katılmıştık. Bu kez parti olarak katılıyoruz. Çok daha başarılı olacağız.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tahran'da büyük düşünmek

Amberin Zaman 13.03.2009

Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün iki günlük Tahran gezisi'nin ardından Ortadoğu'da olsun Kafkaslar'da olsun yeni bir dönemin eşiğinde olduğumuzun sinyalleri giderek belirginleşiyor.

İRAN – Gül, Tahran dönüşü aralarında bizim de bulunduğumuz bir grup gazeteciyle yaptığı sohbet esnasında; İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad ve İran'ın 'bir numarası' olan dinî lider veya 'Rehber' Ayetullah Ali Hamaney ile yaptığı görüşmeler ile ilgili bilgiler aktardı. Gül, İran Devrimi'nin 30'uncu yılının dolduğu bugünlerde İran'ın artık Amerika'yla ve dolayısıyla uluslararası camiayla ilişkilerini normalleştirme yollarını sorguladığı intibainı edindiğini söyledi. Bunun en somut göstergesi, belki her iki liderin de Gül'ün telkinlerini uzunca ve dikkatlice dinlemeleri ve Amerika'ya karşı yıllarca kullanılan sert dilin yerine Obama yönetiminden bekledikleri bazı adımları dillendirmelerinde yatıyor. Bu beklentilerin ne olduğunu ne Gül ne de heyetteki diğer yetkililer bizlerle paylaştı ama şüphesiz Amerika'ya ileteceklerdir. Yani her ne kadar 'arabulucu' sıfatını benimsemese dahi Türkiye, en azından taraflara satır arasında yatan mesajları getirip götürüyor. Bunu yaparken de yapıcı önerilerde bulunuyor. Gül'ün ifade ettiği gibi özellikle İran cephesinde Türkiye'nin telkinleri ve işaret ettiği tehlikeler bazı üst düzey İranlı yetkililer tarafından paylaşıyor olmasına karşın yüksek sesle dile getirilmiyor. Bu anlamda, bunların Gül tarafından İranlı liderlere telaffuz ediliyor olması onları da rahatlatıyor, cesaretlendiriyor. İran'ın çok başlı iktidar yapısında belki de Amerika'yla ilişkilerin hangi şekilde rayına oturtulabileceği konusunda, Türkiye'nin de görüşleri en azından bir zihin jimnastiğini tetikliyordur. Ancak

İran'daki dengeler o kadar karmaşık ki tek başına ne Hamaney ne de Ahmedinejad Amerika konusunda karar alma gücüne sahip. Zaten haziran ayında yapılacak olan cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde İran'dan önemli bir adım atılmasını beklemek pek gerçekçi olmaz. Bu arada İran'ın Irak ve Afganistan'da üstleneceği yapıcı rol buzların erimesine yardımcı olabilir ama nükleer programından taviz vermediği sürece bu çabaları havada kalır. Nükleer bomba yapma kapasitesine adım adım ilerleyen İran bu kozundan vazgeçebilir mi? Bu sorunun cevabı olarak Gül, BM Güvenlik Konseyi'nin 1991'de aldığı 687 nolu kararında yer alan Ortadoğu'nun nükleer ve kitle imha silahlarından arındırılmış bölge olması hedefini hatırlatıyor. Eğer İsrail'in güvenlik kaygıları giderilirse İsrail'in de nükleer silahlarından vazgeçebileceğini ima ediyor. Hedefler büyük hatta hayalci bile denilebilir. Türk dış siyasetindeki temel ve en olumlu değişiklik; tam da hayal gücüne, büyük düşünme kabiliyetine, ve stratejik bir vizyona AKP iktidarı ile birlikte kavuşmuş olmasında yatıyor. Ve Türkiye'de en üst düzey yetkililerin ifade ettiği gibi bu vizyon Obama yönetiminin getirdiği yeni bakış sayesinde ABD'nin vizyonu ve hedefleriyle önemli ölçüde örtüşüyor. Dolayısıyla Gül'ün ifade ettiği gibi Obama'nın Türkiye'ye geliyor olması hiç de şaşırtıcı sayılmamalı.

ERMENİSTAN – Yine İran gezisinde edindiğimiz izlenim, Ermenistan ile yürütülen görüşmelerde kritik bir eşığe gelindiği yönünde. Teknik düzeydeki pürüzler aşılmış, iş artık her iki taraftaki siyasi iradeye dayanıyor. ABD'nin anlaşmanın Obama'nın ziyareti öncesinde olması için bastırdığı anlaşılıyor. Gül'ün Tahran'da Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ile yaptığı görüşmenin olumlu geçtiğini göz önünde tutarsak, oradan bir engel çıkmayacağı benziyor. Tahminler, Ankara ve Erivan arasında diplomatik ilişkilerin kurulacağı ve sınırın da 'sınırlı' biçimde açılacağı yönünde. Sınır'ın tamamıyla açılması Ermenistan ve Azerbaycan arasındaki sorunların çözülmesine bir şekilde endekslenerek gibi. Bazı görüştüğümüz yetkililer, Ali Babacan'ın 16 nisanda KEİB zirvesine katılmak üzere muhtemelen Erivan'a yapacağı ziyaret sırasında Ermenistan ile el sıkışabileceğini dillendiriyorlar. Umarız öyle olur.

IRAK KÜRDİSTANI – Abdullah Gül'ün 21 martta yapacağı Irak gezisi, Bölgesel Kürt Yönetimi'yle yeni bir sayfanın açılmasına vesile olabilir. Eğer gezi Bağdat ile sınırlı kalmaz ise Gül muhtemelen Basra, Necef ve Kerkük'ün yanı sıra, Erbil'e de gidecektir. Hâkim görüş artık TSK'nın da Irak'a bakış açısında önemli bir revizyona gittiği yönünde. Amerika sonrası Irak'ta İran'ın daha da artacak olan nüfusunu dengelemek Türkiye'ye kalıyor. Defalarca bu sütunda vurguladığımız gibi bunun en sağlam yolu, Iraklı Kürtlerle stratejik ve ekonomik işbirliğinde yatıyor. Güvenilir kaynaklardan edindiğimiz bilgiler Bölgesel Kürt Yönetimi'nin PKK'yı lojistik anlamda gittikçe sıkıştırdığı yönünde. İçerdeki sabotörler Ergenekon davası sayesinde sıkışmışken Kürt sorununun çözümü için tarihî diyebileceğimiz bir konjonktür oluşmuş durumda. Kalıcı çözüm, tüm sıraladığımız konularda olduğu gibi, siyasi iradeye kalmış.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Obama ve Türkiye

Amberin Zaman 20.03.2009

ANKARA

ABD Başkanı Barack Obama'nın 6-7 nisan tarihlerinde Türkiye'ye gelişi kesinleşti. Gezi öncesi üst düzey Batılı kaynaklardan gezi ve Türk Amerikan ilişkileri hakkında bilgi edindik. İşte ön plana çıkan satırbaşları.

1. Eğer Kanada gezisini saymazsak bu Obama'nın ilk 'bilateral' yani ikili ilişkileri kapsayan dış gezisi olacak.

2. Ele alınacak konular sırasıyla Irak, Afganistan, İran, Türk-Ermeni ilişkileri ve Kafkaslar, enerji güvenliği (Rusya'yı devre dışı bırakan Türkiye'den Avrupa'ya giden doğalgaz ve petrol hatları projeleri), Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliği ve bu bağlamda Kıbrıs sorunu.

3. Obama'nın 24 Nisan günü Osmanlı Ermenilerinin başına gelen büyük felaketi, seçim kampanyası sırasında 'soykırım' olarak tanıma sözünü tutup tutmayacağı henüz netlik kazanmış değil. Hatta Türkiye Ermenistan ile diplomatik ilişkiler kurup sınırı açsa dahi yine de Obama'nın sözüne sadık kalacağını düşünenler var. Böyle bir adımın Türk kamuoyunda yaratacağı tepki Washington'a gerek Türkiye tarafından gerek Dışişleri Bakanı Hillary Clinton tarafından iletildi. Ancak Obama yönetiminin Kongre'ye yeniden sunulan Ermeni soykırım tasarısı karşısında takınacağı tavır da net değil. Bush yönetiminin Türkiye lehinde verdiği mücadeleyi vermeyebilir. Türk liderlere düşen görev böyle bir olasılık karşısında kamuoyunun tepkisini körüklemek yerine yatıştırmak olmalı. Ermenistan ile ilişkileri soykırım tasarısından bağımsız olarak ele alıp düzeltmeli. (Tarihimizle kendimiz yüzleştiğimizde zaten bu sorunlar kendiliğinden çözülür.).

4. PKK'ya karşı mücadelede Türk-Amerikan işbirliği tam gaz sürüyor. PKK son zamanlarda Türkiye'nin Amerika'dan sağladığı istihbarat sayesinde askerî anlamda büyük darbeler aldı. PKK çoğunluk ile havadan vuruluyor ancak zaman zaman TSK karadan da operasyonlar yapıyor. TSK da artık Kürt sorununun çözümünün salt güvenlik tedbirleriyle sağlanmayacağını farkında. Bu anlamda hükümetin TRT Şeş gibi attığı adımları destekliyor. İlk defa Ankara, Erbil ve Bağdat arasında PKK ile mücadeleye yönelik ortak irade ve koordinasyon sağlanmış durumda. İran'ın PKK üzerinde eski etkisi yok. Kaldı ki Türkiye'yi karşısına almaktan çekiniyor. Nisan sonunda Erbil'de yapılması tasarlanan Kürt konferansı silahların susması için önemli fırsat oluşturabilir. Burada katılacak olan farklı çizgideki Kürt gruplarının ortak irade sergilemesi çok önemli. Ankara ve Washington'un beklentileri; Barzani ve Talabani'nin bu toplantıda PKK'yı Kürtlerin geleceğini tehdit eden bir sorun olarak ilan etmeleri. Ama böyle bir formata DTP yanaşmıyor. Ve DTP'nin katılımı olmadan, başka bir ifadeyle PKK'nın konferans öncesi surece dahil edilmemesi halinde, toplantı havada kalacaktır, hatta yapılmayacaktır. Deneyimli ve bağımsız Kürt politikacısı Haşim Haşimi "Sonucu başarısız olacak bir toplantının sorumluluğunu Mesut Barzani asla yüklenmez" diye bu görüşü teyit ediyor.

5. ABD Irak'tan çekilirken bunu Türkiye üzerinden yapacak, dolayısıyla Türkiye'ye müthiş ihtiyacı var savı oldukça abartılı. ABD her yıl Irak'taki muharip güçlerini çekip yeniliyor ve bunu Kuveyt üzerinden yapıyor. Aynı şekilde askerî ekipmanını da Kuveyt üzerinden sokup çıkartıyor. Türkiye'nin asıl önemi, ABD güçlerinin Irak'taki varlığının sürekliliğini temin etmekte yatıyor. Yani Türkiye üzerinden başta akaryakıt olmak üzere su ve benzeri ihtiyaçların temini son derece kritik. Ancak ABD güçleri çekilince o fonksiyonunu yitirmiş olacak.

6. İşlerin gitgide kötüleştiği Afganistan'da durum farklı. Türkiye'nin sağladığı lojistik desteğin önemi gittikçe artıyor. Türkiye'den muharip güç her an istenebilir. Türkiye'nin buna yanaşıp yanaşmayacağı ayrı mesele.

(Not. Bu yazıyı rötar yapan uçağım yüzünden alelacele yazmak zorunda kaldım. Eksikliklerden dolayı özür diliyorum)

Ermenistan işi tamam gibi

Amberin Zaman 27.03.2009

Artık iş zamanlamasına kaldı. Türkiye ve Ermenistan diplomatik ilişki kurmaya ve sınırları açmaya karar vermiş durumda. Eğer bir aksilik çıkmazsa konuya vâkıf Türk yetkililerinden aldığımız bilgiye göre büyük ihtimal önümüzdeki hafta taraflar bu kararı ilan edecekler. Ancak yine aynı kaynaklardan edindiğimiz bilgilere göre; nihai anlaşma TÜRKİYE'ye kalsa 24 Nisan'dan sonra İMZALANMALI. Zira Obama'nın 24 Nisan'da Ermenilere yönelik kaleme alacağı mektupta soykırım sözcüğünü kullanmayacağını garantilemeden harekete geçmeme eğiliminde olduğu anlaşıyor. Ermenistan tarafı ise kararın hemen imzalanmasını istiyor. Her halükârda edindiğimiz bilgi, en geç mayısta işin bağlanacağına dair.

Bu tarihî adımın, her yönüyle (Ermenilerin üzerindeki Sovyet tortusunu kazıdıktan sonra) neredeyse farksız olan iki kardeş millet arasındaki yaraların sarılmasında devasa bir etkisi olacaktır. Ermenistan için Batı'ya en güvenilir çıkış kapısı olan Türkiye ile sağlam siyasi ve ekonomik ilişkiler, hem bölgede en fakir konumda ve global krizin etkilerini yoğun olarak yaşayan bu ülkenin kaderini kökten değiştirecek, refah artacak; hem de daha da önemlisi orta vadede demokratik değerlerin kök salmasının yolunu açacak, kapalı sınırlardan nemalanan oligarşinin tekeline kıracaktır.

Türkiye açısından ise, Güney Kafkasya'daki öncü rolünü pekiştirirken diğer yandan ve bizce çok daha önemlisi yüz yıla yakın zaman öncesinden kendi topraklarımızın halkı olan ve acımasızca buradan sürülen, katledilen, yüz binlerce Osmanlı Ermenisinin ruhuna huzur yağdıracaktır ve tarihimizle yüzleşme sürecini hızlandıracaktır. Ermenistan'ın elinden tutmanın, onlara yaşattığımız acıların onarılması, hafifletilmesi için en sağlıklı yol olduğunu düşünüyorum. Diaspora da yavaş yavaş bu kanaati içselleştirmeye başladı. Ermenistan'da da, Türkiye'yle barışarak kendi vatanına, insanına ihanet ettiğini düşünen insanların sayısı azalıyor yavaş yavaş. Bu bağlamda her iki ülkenin sivil toplum kuruluşlarının, akademisyen, sanatçı, ve yazarların gösterdiği olağanüstü çabaların payı mutlaka tarihe geçecektir.

Aynı şekilde, geçen eylül ayında Erivan'a gelme cesaretini gösteren Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün de sergilediği vizyon ve hümanist yaklaşım, özellikle Ermeni halkının belleğine kazınmış durumda. Ama son kertede, bu günleri keşke görebilseydi dediğimiz sevgili Hrant Dink'imiz belki de her iki toplumda canı pahasına da olsa önyargıları kırmakta en birincil görevi üstlendi. Ruhı şâd olsun.

***

Galata'da yaşamın kıyısında

Artık kaçıncı kez gece yarısı yurtdışından dönüyorum. Elimde ağır bavullar ve tekrar aynı dert. Galata Kulesi'nin tam yanında olan evimin kapısının önünde taksiden inemiyorum çünkü Kule'ye turist getiren minibüs tam yolun ortasında duruyor. Bir tek o olsa. Sürekli birileri geliyor sokağımın ortasına arabasını park edip gidiyor. Belediye, emniyet, zabıta, kimi ararsan ara, yine aynı hikâye. O ağır bavulları sırtlayıp evime sürüklemek zorunda kalıyorum. Gece yarısı birileri saldırsa kimsenin umurunda değil. Daha da vahimi evimde yangın çıksa, kalp krizi geçirsem (komşularım için de aynı şey söz konusu, sadece kendimi düşünüyorum değilim elbette) ne itfaiye yetişebilir ne ambulans. Peki, kim sorumlu merak ediyorum? Belediye seçimlerinin yaklaştığı bu günlerde Beyoğlu Belediye Başkanı Ahmet Misbah Demircan'a soruyorum, Galata sakinlerinin can güvenliğinden kim sorumlu?

Bu arada Kule meydanında güzel bir bina alıp, Allah razı olsun restore eden Eczacıbaşı ailesine tam minnetimizi bildirecek gibi olurken tuttular o canım binanın üstüne modern, camdan iki kat bir şeyler oturttular. Buna ne demeli peki? Mahalle sakinlerinin bunca mücadelelerine rağmen engellenemedi.

Bir başka yılan hikâyesi de Kule'nin tam yanı başında, iddialara göre, kaçak yapılan ve yine iddialara göre eski eser kalıntıları üzerine oturan DİA market olarak hizmet veren ucube bina. Yıllardır, yıkılıp yerine yeşil alan ve altına akıllı otopark yapılacağı söyleniyor ama hiç de bir şey yapılmıyor. Öylesine çıbanbaşı gibi duruyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hükümette Cemil Çiçek çatlağı

Amberin Zaman 03.04.2009

Başlığı *Taraf* tan çaldım. Gerçekten tam da Ermenistan ile uzun çabalardan sonra diplomatik ilişkiler ve 1993 yılından beri kapalı olan sınırlarımızı açmanın eşiğindeyken Cemil Çiçek'in tuhaf açıklamaları tam bir soğuk duş etkisi yarattı. DTP'nin Doğu'daki seçim başarısını "Ermenistan sınırına dayandılar, oraya dikkatle bakmalı" diye değerlendiren Çiçek acaba ne demek istiyordu? Yani 'ayrılıkçı vatan haini Kürtler' ile 'düşman Ermeniler'in Türkiye'yi bölmek için müthiş planları mı var? Eğer öyle ise bu sözleri sarf eden Çiçek tarihte yaşananlar hakkında hafıza kaybına uğramış olabilir. Zira 1915'te Kürtlerin Ermeni kıyımında üstlendikleri rol Ermenilerin belleklerine kazınmış vaziyette. Öyle ki Ermenistan sınırları içerisinde yaşayan 50 bin küsur Yezidi Kürdü, Kürt kimliklerini şiddetle reddediyorlar. Bunun başlıca nedeni, –tam da geçmişte yaşanan acılardan kaynaklanan– Kürtlere yönelik –gittikçe azalsa dahi– halen beslenen önyargı hatta öfke diyebiliriz. Gerçi son günlerde Avrupa'da yaşayan bir takım Kürt grupları Ermenilerden özür dilemeye başladılar bile ama bunu DTP'nin başarısı ile ilişkilendirmek mümkün değil. Hatta birçok Ermeni "Türkiye'den toprak talebiniz var mı" sorusuna, "Kürtlerin arasında azınlık olarak yaşamak ne kadar gerçekçi olur bilemeyiz, Los Angeles'tan Batman'a yerleşecek halimiz yok" yanıtında bulunuyor.

DTP'nin başarısını 'dış' güçlere bağlama refleksi, zaten Kürt sorununu inkâr edenlerin başlıca sığındıkları bahaneler arasında her zaman yer almıştır. 29 Mart seçimlerinin sonuçlarını doğru okumaktansa bu tür klişelere sarılmak, artık iflas etmiş bir siyasi zihniyetten öte bir şey değil. Güneydoğu'daki umutları boşa çıkan Başbakan Erdoğan bu gerçeğin farkında olmalı ki, bakanını "O sözler hiç hoş değil, ayrımcılığa müsaade etmemiz mümkün değil" diyerek sert bir dille kınadı.

Umarız Erdoğan'ın bu çıkışı, 2007 yılından beri halkın meşru oyları ile Meclis'e taşınan 20 kadar DTP milletvekiline artık el uzatacağı mesajını da barındırıyordur. DTP'yi dışlayan Kürt sorununa çözüm arayışları başarısızlığa mahkûm olduğu Mart 29 yerel seçim sonuçları ile artık tartışmasız bir gerçek olarak kendisini dayatmıştır. "PKK'ya terörist demedikçe sizleri muhatap almayız" ısrarı da artık herhalde rafa kalkacaktır. Kalıcı bir barışın ilk adımı Iraklı Kürtlerin de katkılarıyla 'şiddet'e bulaşmayan PKK'lıları dağdan indirmeye yönelik bir formül bulmakta yatıyor. "Af" sözcüğü Türk milliyetçi kanadında ne kadar alerji yaratıyorsa itirafçılığı temel alan yaklaşım da Kürtler tarafından reddediliyor. Dolayısıyla bu konuda yeni bir dil oluşturmak, önümüzdeki birincil

görevler arasında yer alıyor. Bilindiği gibi bu yönde Türkiye ve Irak'taki Bölgesel Kürt Yönetimi'nin yürüttüğü temaslar oldukça umut vericiydi. Ancak geçen hafta Bağdat'a giden Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ü "Viyana'dayım, müsait değilim" diyerek pas geçen Mesut Barzani, suları biraz bulandırmış gözüküyor. Gerçekten de sağlık nedeniyle Viyana'da bulunup bulunmaması, Türk tarafında halen soru işareti olarak kaldı. Güveni sarstı.

Bu arada Ermenistan ile imzalanacak, diplomatik ilişki kurulmasını ve sınırların tamamıyla açılmasını öngören belgenin son rötuşlarla birlikte artık nihai halini aldığı bilgisini güvenilir kaynaklardan duyduk. İki ülke arasında aylarca mekik diplomasisi yürüten İsviçre, büyük ihtimalle tarafları belgeyi paraflamak üzere ya Bern'de biraraya getirecek ya da kâh Ankara'da kâh Erivan'da her iki ülkenin dışişleri bakanlarının önüne koyarak imzalatacak. Geçtiğimiz hafta köşemizde belirttiğimiz gibi, Türkiye, anlaşmanın yürürlüğe sokulmasına ancak Obama'nın 24 Nisan'da "soykırım" kelimesini kullanmamasını garantiledikten sonra razı olma eğiliminde. Buna rağmen Türkiye'den gelen olumlu sinyaller Erivan'da büyük heyecan yaratmış durumda. Her ne kadar "inanamıyoruz" deseler de bir çok Ermeni artık bir zamanlar imkânsız görünen barışın kokusunu almaya başladı bile. Bu umutlara umarız Bakan Çiçek'in sarf ettiği laflar gölge düşürmez. Başbakan'ın yanıtı, aslında, Türkiye'nin doğu komşusuyla artık sağlıklı ve kalıcı ilişkiler kurmak istediğinin en açık ifadesini oluşturuyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Obama, Erdoğan ve David Ignatius

Amberin Zaman 10.04.2009

Meclis'teki konuşmasının ardından Barack Obama herkesi şaşırtan bir şey yaptı. Tuttu Başbakan Tayyip Erdoğan'ı yanaklarından öpüverdi. ABD'li Başkan'ın Türkiye gezisi boyunca sergilediği sıcak, samimi ama asla Berlusconi tarzı sululuğa taşmayan hareketleri herkesçe büyük takdirle izlendi. Barack Obama hem 'cool' hem 'insan insan' hem kendinden gayet emin. Bakışlarından bir tür bilgelik, dervişlik aurası yayılıyor. Obama, kendi ifadesiyle bu henüz 'genç' olan yüzyılımıza, ilk siyahî ABD başkanı olma sıfatından çok öte damga vuracağı benziyor.

Obama'nın Avrupa gezisi süresince yansıttığı vücut dilini yorumlayan *Los Angeles Times* muhabiri Christi Parsons şöyle başlamış 9 nisan tarihli yazısına: "İngiliz başbakanının oğulları ile dinazorlar üzerine sohbet etti....ve her zaman mesafeli duran Türk başbakanından da bir öpücük kopardı."

Evet, geldik esas konumuza. "Her zaman mesafeli duran Türk başbakanı" lafı aslında Batı medyasında Tayyip Erdoğan'ın imajını bir şekilde özetliyor. Mesafeli durmadığı zaman da Davos'ta olduğu gibi öfkeli duruyor. Kasımpaşalılık Şark'ta prim yaparken Batı dünyasında pek de takdir görmüyor anlaşılan. Keşke başbakanın gittiği ülkelerde önüne bol bol bebek, çocuk yerleştirilebilse. O zaman yumuşak insani yüzü görülür. Şaka bir yana Tayyip Bey'in Batı'yı iyi tanıyan bir image maker'ı var mıdır yok mudur bilmem ama şayet yoksa en kısa zamanda edinmeli diye düşünüyorum. Güler yüz, eleştiriye tahammül, mizah anlayışı, kendini tiye alabilmek, bunlar demokrasiyi sindirmiş modern bir liderin olmaz ise olmaz vasıfları arasında sayılıyor. Başbakan AB'ye girme konusunda gerçekten samimi ise eğer bu imaj meselesine daha fazla eğilmeli. (Köşemizde daha önce

belirttiğimiz gibi, yabancı basın ile de iyi diyalog güden bir sözcünün atanması bu anlamda olumlu bir gelişme.)

George Bush bile Iraklı gazeteciden suratına pabucu neredeyse yerken, "ah şu numara ayakkabıymış" tarzında bir şeyler mırıldanarak büsbütün rezil olmaktan kurtardı kendini. Hatta sempati bile uyandırdı diyebiliriz.

Başbakan ve çevresi ise, Davos çıkışının temel gerekçeleri arasında, ABD'li moderatör David Ignatius'un 'haddini aşarak' omzuna defalarca dokunmasını saydılar. Ignatius'un bu hareketini ağır bir hakaret olarak tarif ettiler. Benzer bir tepkiyi İngiltere Kraliçesi Elizabeth pekala gösterebilirdi. Zira Obama'nın eşi Michelle, G-20 zirvesi esnasında biraraya geldikleri Elizabeth'in beline ani bir hamle ile kolunu sarıp sıkıvererek tüm Saray protokolünü bir anda çiğnemiş oldu. İlk etapta Bayan Obama'nın bu adımı hayretle karşılansa dahi büyük ölçüde sempati topladı. Türkiye'de ise halen, Ignatius hangi cüret ile başbakanımıza dokundu diye sinirlenen araba dolusu insan var. Bu arada Musevi olduğu iddia edildi. Ardından Harputlu bir Ermeni ailesinden geldiği anlaşılmca bu sefer de "Ha işte bakın" diyenlerin sayısı az değildi. Yani Ignatius önceden sinsice kurgulamıştı her şeyi. Hayır. Ignatius, damarlarında Ermeni kanı taşıdığı için, Anadolu kökenli olduğu için, sıcak biri olduğu için, hatta Erdoğan'ı kendinden biri gibi hissettiği için böyle davrandı diyebiliriz. Ancak daha da önemlisi Amerikan kültürü ile yoğrulduğu için. Michelle Obama'nın da ispatladığı gibi dünyada dokunulmaz kul, varılamayacak nokta yok.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türk Ermeni ilişkilerinde son viraj

Amberin Zaman 17.04.2009

Türkiye ile Ermenistan diplomatik ilişki kurmaya ve 1993'ten beri kapalı olan sınırların açılmasına dair bir anlaşmanın imza aşamasına geldiğini daha önce bu köşeden duyurmuştuk. Beklenti, Ermeni kıyımını anma günü olan 24 Nisan'dan sonra –yani ABD Başkanı Obama'nın o gün Ermenilere hitaben yazacağı mektupta soykırım sözcüğünü alenen kullanmaması halinde- anlaşma metninin imzalanması şeklindeydi. Bu arada özellikle sınırların açılmasına şiddetle karşı çıkan Azerbaycan'ın da, Türkiye ile Ermenistan arasında sağlıklı ilişkilerin Karabağ sorununun çözümünü hızlandıracağı konusunda ikna edildiği varsayılıyordu.

Ne var ki son günlerde Azerbaycan'dan yükselen itirazlar ve Cumhurbaşkanı Aliyev'in de İstanbul'da yer alan Medeniyetler İttifakı toplantısına son anda katılmama kararı ile birlikte, Bakü'nün Türk kamuoyunu da harekete geçirerek anlaşmayı engellemeye çalıştığı artık herkesin malumu. Azerbaycan'ın bu tutumunun etkileri ilk etapta Başbakan Erdoğan'ın geçtiğimiz hafta, Karabağ sorunu çözülmeden Türk Ermeni ilişkileri düzelemez babındaki beyanlarına yansdı. Böylece Türkiye'nin Ermenistan ile vardığı anlaşma metninde Karabağ meselesine değinilmemesine karşın Türk tarafı son anda cayıyor mu ve Karabağ şartını yeniden öne sürüyor mu sorusunu gündeme getirdi. Başından beri süreci güden Washington'da kafalar karıştı. Ermenistan'da ise Türkiye'ye yönelik kuşklar iyice arttı. Öyle ki, Medeniyetler İttifakı toplantısına katılacak olan Ermenistan Dışişleri Bakanı Eduard Nalbandian da gelmekten vazgeçti. Ancak Amerikan'ın yoğun baskısı sayesinde son anda gelmeyi kabul etti.

Peki, Türkiye gerçekten anlaşma konusunda geri adım atıyor mu? Yoksa Erdoğan'ın son beyanları Ermenistan'dan son anda Karabağ ile ilgili bir takım tavizler koparmak için tasarlanan bir stratejiden mi ibaret? Büyük ihtimalle ikincisi. Güvenilir kaynaklardan edindiğimiz bilgiye göre; Ermenistan'dan talep edilen, Karabağ dışında işgal ettiği bir-iki Azeri köyünden çekilmesi. Ermenistan böylece bir yandan Türkiye'nin elini rahatlatırken öte yandan Aliyev'i kendi kamuoyuna karşı güçlendirmiş olacak. Sanırsanız bugün Karadeniz Ekonomik İşbirliği zirvesine katılmak üzere Erivan'a uçan Dışişleri Bakanı Ali Babacan Türkiye'nin bu taleplerini Ermenistan tarafına yineleyecektir. Ancak netice alması bizce fevkalade zor görünüyor. Başından beri önkoşulsuz barışa hazır olduğunu beyan eden Ermenistan'ın, –hele taraflar arasında sonlanan anlaşma metninde Karabağ'a atıfta bulunmaması göz önünde tutulursa- daha fazla taviz vermesi hiç de mümkün görünmüyor. Diasporadan gelen itirazlara göğüs geren, içerdeki milliyetçi muhalefetin serzenişlerine kulak tıkayan Ermenistan Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan'dan daha fazlasını beklemek gerçekçi olmaz. Hatta insafsızca olur diyebiliriz. Karabağ sorununun çözümüne yönelik ağır aksak dahi olsa Minsk grubunun yürüttüğü süreç var. Türkiye'nin Ermenistan ile ilişkilerini normalleştirmesi bu sürece sağlanan en büyük katkılardan birini oluşturacaktır.

Ne var ki Azerbaycan'ın "siz Karabağ sorunu çözülmeden sınırları açarsanız biz de petrol ve doğalgaz kaynaklarımızı bundan böyle Rusya'ya doğru akıtırız" tehditlerinin Türk tarafında bocalamaya yol açtığı anlaşılıyor. Görüştüğümüz üst düzey Türk yetkilileri; "Azerbaycan'ı küstürme lüksüne sahip değiliz. Bu ancak Rusya'nın işine gelir" şeklinde ifadelerde bulunuyorlar. Ermenistan ile anlaşma son halini alırken bu kaygılar zaten mevcut değil miydi? O halde neden işi bu kadar ileri bir noktaya vardırarak Ermenistan'a umut verdiniz diye sormazlar mı? Bunun da cevabı, 'bütün meselenin salt Obama'nın soykırım sözcüğünden vazgeçmesi için sahnelenen bir oyundan ibaret olduğu' diye düşünülmez mi? Türk diplomasisinin bu kadar ucuz hesaplara dayandığını asla düşünmüyoruz. Türkiye barış konusunda samimi. Tek arzusu Azerbaycan'ı da tatmin edecek –sembolik düzeyde dahi olsa- Ermenistan tarafından bir iki adım atılması. Ama tekrarlıyoruz, bu gerçekçi bir tutum değil. Anlaşmanın imzalanması sarktığı nispette Türkiye'de olsun, Azerbaycan'da olsun, Ermenistan'da olsun, muhalif sesler gittikçe yükselecektir, kamuoyunu menfi etkileyecektir. 'Sınır açılırsa Ermenistan'dan gelecek bir sonraki adım Doğu Anadolu'dan toprak talep etmesi' türündeki zırvallar daha şimdiden Türk medyasında yer almaya başladı. Oysa diplomatik ilişki kurmak, iki ülkenin karşılıklı birbirlerinin sınırlarını tanıdıklarının en açık ve net ifadesini teşkil ediyor. Umarız Türkiye en kısa zamanda son dakika pazarlıklarından vazgeçer ve Güney Kafkasya'da istikrarı pekiştirecek bu tarihî adımı atma cesaretini sergiler.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

23 Nisan Çocuk Bayramı

Amberin Zaman 24.04.2009

Bianet'te Erhan Üstündağ imzasıyla yayımlanan çocuk haklarındaki acı tabloyu sergileyen bu haberi kendim daha iyi ifade edemezdim. Sevgili **Nadire Mater**'in izniyle kısaltarak yayımlıyorum:

Devlet Kürt çocuklarını cezaeviyle terbiye ediyor

Diyarbakır Adliyesi. 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nde altı çocuk hâkim karşısında. Terör suçlarıyla yargılanan ve dördü 10 aydır cezaevinde tutulan çocuklarla ilgili karar çıkması bekleniyor.

Menderes Yılmaz, Selahaddin Menteş ve Ömer Adil Küçük'ten oluşan mahkeme heyeti cezaya hükmediyor. Üç çocuk, "örgüt üyesi olmamakla birlikte örgüt adına eylem yaptıkları için "örgüt üyesi gibi" ceza aldı: 6 yıl 11 ay. Biri, buna ek olarak örgüt propagandası ve gösteri kanununa muhalefetten de suçlu bulundu: 7 yıl 5 ay. Tutuksuz yargılanan ikisiyse gösteri kanununa muhalefetten 10 ay ceza aldı. Bu, para cezasına çevrildi.

Mahkeme cezaevinde kaldıkları süreyi gözönüne alarak tutuklu dört çocuğun tahliyesine de karar verdi. Dava şimdi temyiz için Yargıtay'a gidecek. Karar onanırsa, dört çocuk yeniden cezaevine konacak.

Kürt sorunu ve hükümet

Dün çıkan karar ilk değil. Çocukların terör suçlarıyla yargılanması kamuoyunun gündemine 2008 sonunda geldi.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan 20 ekimde Diyarbakır'ı ziyaret etti. Kentte kepenkler kapatıldı; protesto gösterileri düzenlendi; çocukların aralarında olduğu onlarca insan gözaltına alındı.

Erdoğan'ın ziyareti sırasında tutuklanan çocukların davaları başlayınca hak savunucuları davaları izlemeye başladı. Sorun, 2006'ya, hükümetin o dönemde çocuk yargılamalarıyla ilgili yaptığı radikal bir değişikliğe dayanıyordu.

"Terör" ve çocuklar

2004'te çıkartılan Ceza Muhakemesi Kanunu'nun (CMK) 250. maddesi, kaldırılan

Devlet Güvenlik Mahkemeleri'ne benzer şekilde belli suçlar için özel yetkili ağırceza mahkemeleri kurulmasını öngörüyordu. Terörle Mücadele Kanunu'nda (TMK) Haziran 2006'da yapılan değişiklikler sırasında, 15 yaşından büyük çocuklara yönelik kanun kapsamına giren suçlarla ilgili davaların da bu mahkemelerde görüleceği hükmü eklendi.

Yine TMK'nin 13. maddesinde yapılan değişiklikle, 15 yaşından büyük çocuklar için "hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilemez; verilen hapis cezası seçenek yaptırımlara çevrilemez ve ertelenemez" hale geldi. Böylece TMK ve CMK 15 yaşından büyük çocukları "çocuk" olarak kabul etmezken, onların da yetişkinlerle aynı hükümler çerçevesinde yargılanmasının ve cezalandırılmasının önünü açtı.

Diyarbakır yasaları

TMK değişiklikleri, 28 Mart 2006'da Diyarbakır'da dört PKK'linin cenazesini kaldıran binlerce kişiye polisin ateş açmasıyla başlayan ve beş gün içinde beşi çocuk 10 kişinin ölmesi, yüzlerce kişinin gözaltına alınmasıyla sonuçlanan olayların ardından geldi.

Kanun varsa, uygulanır

Adalet Bakanı Mehmet Ali Şahin, DTP milletvekili Selahattin Demirtaş'ın önergesine verdiği cevapta 2006 ve 2007'de 12-15 yaş grubunda 13, 15-18 yaş grubunda da 724 çocuk hakkında TMK kapsamında dava açıldığını söyledi. Bu çocukların 319'u Diyarbakır mahkemelerinde yargılandı. Toplam 120 çocuk iki yılda bu kanun kapsamında mahkûm edildi. Mahkûmiyetlerin 88'i de Diyarbakır'dan çıktı.

Aynı dönemde Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) "suç işlemek amacıyla örgüt kurma" başlığını taşıyan 220. maddesinden de 422 çocuk hakkında dava açıldı. Çocukların 107'si Diyarbakır'daydı. Bu davalardan ikisi Diyarbakır'da 20 çocuk mahkûm oldu. "Silahlı örgüt üyeliği" suçunu düzenleyen TCK'nin 314. maddesinden de 268'i Diyarbakır mahkemesinde olmak üzere 413 çocuk hakkında dava açıldı. 28'i Diyarbakır'da olmak üzere 34 çocuk mahkûm oldu.

Gözaltı, yargılama, hak ihlalleri

2008 ve 2009'da bu sayı artmaya devam etti. Örnek, Cizre'de Şubat 2008'de bir çocuk polis panzeri altında kalarak öldü. Gözaltında kötü muamele ve işkence iddiaları dillendirilmeye başlandı. Çocukların yargılanırken cezaevinde tutulması okuldan uzaklaşmalarına, ailelerinden ayrı kalmalarına, daha sonra beraat etseler dahi ciddi bir travmaya maruz kalmalarına yol açıyordu. Çocukların "örgüt üyeliği"yle yargılanmasına çoğu zaman polis ifadesi yeterli olurken, suçlamaya başka hiçbir delil bulunmayan çocuklar bile cezaevinde tutulmaya devam ediyordu.

İnsan Hakları Derneği (İHD) Adana şubesi bu yılın ilk üç ayında 33 çocuğa örgüt üyeliği suçlamasıyla toplam 129 yıl hapis cezası verildi. Şimdi, Diyarbakır mahkemesi de, tüm itirazlara ceza vermeye başladı. Hukukçular, daha önce bu yönde bir kararı da olan Yargıtay yeni bir yaklaşım ortaya koymaz ve cezaları onarsa, hala sayıları tam bilinemeyen yüzlerce çocuğun uzun süreler boyunca cezaevinde kalmasından korkuyor.

İstanbul'da 900'e yakın ismin imza attığı Çocuklar İçin Adalet Çağrıcıları etkinlikler düzenlerken, hak savunucuları, çocukların aileleri bir arada Çocuklar İçin Adalet Girişimi adı altında izleme ve müdahale çabalarını sürdürüyor.

AKP ve CHP milletvekilleri, şubatta hak savunucularının Meclise yaptığı ziyarette, gerekli yasal değişiklikleri yerel seçimlerden sonra gündeme getirme sözü vermişti. DTP'ye yönelik polis operasyonundan ve bakanların başbakanın açıklamalarından öyle anlaşılıyor ki, hükümet Kürt sorununa yönelik bakışını yerel seçimlerden sonra da –eğer daha da katılaşmayacaksa- değiştirmeyecek. (23 Nisan 2009)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'All You Need is Law'*

Amberin Zaman 01.05.2009

Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ'un çarşamba günü 2,5 saat süren bol 'LAW'lı basın toplantısı medyada farklı yorumlara yol açtı. Bazı yazarlar komutanın "Türk Silahlı Kuvvetleri olarak biz demokrasiye,

demokratik rejime, hukuk devletine bağlıyız, saygılıyız... (Ordu) bünyesinde mevcut demokratik rejime aykırı faaliyette bulunan kimse bulunamaz, barınamaz” şeklindeki sözlerine alkış tuttu. Asker-sivil ilişkilerinde ‘yeni’ ve ‘şeffaf’ bir dönemin eşliğinde olduğumuzu ilan etti.

Bazıları ise komutanın sivil alana giren birçok konuda halen görüş beyan ediyor olmasını eleştirerek askerî vesayet rejiminin devam ettiğini savundular.

Bunların hangisi doğru? Eğer 27 Nisan 2007 e-muhtırasını baz alırsak elbet de TSK’nın söyleminde olumlu yönde gelişmelerden söz edebiliriz. Şüphesiz ki selefi Yaşar Büyükanıt ile karşılaştırdığımız zaman gerek tarz olarak, gerek entelektüel birikim olarak General Başbuğ daha çağdaş bir imaj yansıtıyor. Uzun zamandır Kürt sorununun salt askerî yöntemlerle çözülemeyeceğini vurguluyor. AKP’ye yakın olduğu iddia edilen medya organları temsilcilerine TSK’nın kapılarını açıyor, daha az gerilim yaratıyor, vesaire vesaire.

Ancak önceki genelkurmay başkanlarından Hilmi Özkök ile kıyasladığımız zaman bu değerlendirmeler havada kalabiliyor. Emekli Deniz Kuvvetleri Komutanı Özden Örnek’in günlüklerinden anladığımız üzere aslında demokrasiye inanan her Türk vatandaşının Hilmi Özkök’e saygı duyması gerekir. Susurluk davasını inceleyen Meclis komisyonuna ifade vermeyi reddeden paşaların (Teoman Koman, Veli Küçük) aksine Hilmi Özkök geçtiğimiz günlerde sekiz saat boyunca Ergenekon davasını yürüten savcılara ifade verdi. Gocunmadan. TSK’nın Türk demokrasisine bakış açısı, TSK’nın başında ve bünyesindeki komutanlar arasındaki dengelere göre değişebiliyor. Başka bir ifadeyle Orgeneral Başbuğ’un “demokrasiye saygılıyız, artık Türkiye’de darbe olmaz” şeklindeki teminatları yeterli değildir. Olmamalıdır. Demokratik rejimin teminatını vermenin genelkurmay başkanına düşüyor olması, Türkiye’de demokrasinin halen ne kadar kırılgan olduğunun en net ifadesidir.

Demokratik hukuk devletinde demokratik rejimin baş garantörü anayasası, bağımsız yargısı ve hilesiz seçim ile iktidara gelen muktedir olan hükümetidir. Hilesiz seçim dışında (komşularımıza baktığımız zaman bunun ne denli küçümsenmeyecek bir avantaj olduğunu tekrar hatırlıyoruz) sıraladığımız koşulların Türkiye’de arzulanan düzeyde geçerli olmadığını ne yazık ki çoğumuz biliyoruz.

Hükümete düşen görev; halkın verdiği desteği doğru okumak, demokrasimizin geleceğini tayin edici öneme sahip olan Ergenekon davasına rövanşist duygularla teslim olmamak suretiyle gölge düşürmemek, kilit noktalara ‘benim adamlarımı’ değil ehil ve namuslu isimleri atamak ve ivedilikle tüm vatandaşların hassasiyetleri ve haklarını gözetken yeni bir anayasa üzerinde uzlaşmakta yatıyor.

* **Not:** Başlığımızda Beatles’ın ‘All You Need is Love’ yani ‘Sadece Aşk Yeterlidir’ şarkısının üzerinde kelime oyunu yapalım dedik. İngilizcede ‘hukuk’ anlamına da gelen ‘law’a ihtiyacımız olduğunu anlatmak istedik.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Öf, sıkıcı bir AB yazısı daha

Bir kaç gün önce İsveç'in başkenti Stockholm'deydik. Temmuz ayında Avrupa Birliği dönem başkanlığını üstlenecek olan İsveç daha şimdiden olası Türkiye krizlerine karşı ne tür tedbirler alınabilir diye kafa yoruyor. İsveç Dışişleri Bakanlığı bizleri de, kabine revizyonunun ardından Başbakan Erdoğan'dan ne tür adımlar beklenebilir, Ergenekon, Kürt sorunu gibi konuların tartışıldığı bir toplantıya çağırdı. Ortak kanı, önümüzdeki bir kaç ay içerisinde Türk tarafından ciddi adımlar atılmaz ise süreç iyice tıkanacak, Merkel ve Sarkozylerin ekmeğine yağ sürülecek.

Toplantıya konuşulanların yazılmaması şartıyla katıldığımız için detay veremiyoruz. Ancak Türkiye-AB ilişkilerindeki tabloyu Stockholm penceresinden ana hatlarıyla aktaralım.

1. AB ülkelerinin büyük ve 'sessiz çoğunluğu' halen Türkiye'nin üyeliğini destekliyor.
2. İsveç gibi gerçekten 'dost' olan bir ülkenin AB dönem başkanlığı Türkiye için iyi bir fırsat.
3. Türkiye'deki yaygın kanının aksine müzakere başlıklarının açılmaması sadece Fransa ve Kıbrıs Rum Hükümeti'nin muhalefetinden kaynaklanmıyor. Örneğin, Türkiye'nin rakıya uyguladığı oranı aynı kategorideki ithal alkollü içeceklerden daha düşük tutma ısrarı vergilendirme başlığındaki müzakereleri tıkıyor. Sosyal güvenlik başlığında da Türkiye'deki işverenlerin direnci söz konusu. Türkiye istese bu engelleri aşabilir.
4. Sarkozy ve Merkel her ne kadar "AB'nin iç işlerine burnunu sokma" dese de ABD'nin Polonya, Çek Cumhuriyeti gibi eski Doğu Blok ülkeleri üzerinde nüfuzu devam ediyor. Bunu da Türkiye lehine kullanıyor. Özetle Baltık ülkelerinin üyelik sürecinde görüldüğü gibi ABD'nin desteği son derece önemli.
5. Ermenistan açılımı çok olumlu. Özellikle Fransa'daki havayı tersine çevirebilecek nitelikte. Bu yıl içerisinde Ermenistan ile diplomatik ilişkiler kurulmalı ve sınırlar açılmalı.
6. Keza Heybeliada'daki ruhban okulunun açılması gibi bir adım İsveç'in elini Kıbrıs'ı bahane ederek müzakereleri dondurmak isteyenlere karşı güçlendirecektir. Böylesi kolay bir adım niye halen atılamadı, hele hele Rum Patriği Bartholomeus gibi dünya çapında nüfuz ve saygınlığı olan gönüllü bir elçimiz var iken hiç de anlaşılır gibi değil.
7. Kıbrıs tam bir kâbus. En büyük umut, Kıbrıs Rum Yönetimi lideri Hristofyas ile Mehmet Ali Talat'ın yıl sonuna kadar anlaşması (ki bu pek olası görünmüyor) veya en azından bu neticeye doğru yol aldıkları görüntüsü vererek müzakerelere devam etmeleri. Bu durum da Türkiye'nin limanlarını Ankara Protokolü uyarınca halen Kıbrıs Rum bandıralı gemilere açmıyor olmasına karşın müzakerelerin dondurulması riskini bertaraf edebilir. Eğer ikili görüşmeler sürmez ise o halde iş yine Türkiye'ye düşüyor. Sembolik olarak bir iki limanını açabilir. Daha şimdiden Rum tarafı kendi vatandaşlarının yeşil hattı geçerek Ercan üzerinden Türkiye'ye gelmelerine gözyumuyor.
8. Neticede Türkiye istediği kadar Kıbrıs konusunda 'bizlere haksızlık edildi' desin, mevcut durum karşısında takınacağı en sağlıklı tavır (başta yeni anayasa veya en azından anayasal değişiklikler olmak üzere) AB üyeliğine yönelik reformları Sarkozy Markozy demeden hiç vakit kaybetmeden hayata geçirmek.

Aslında sıraladığımız noktaların hiçbirisi yeni değil. Ancak insan faktörü çok önemli. Bu bağlamda ilk atandığında kuşkuyla yaklaştığımız Egemen Bağış'ın hakkını teslim etmek gerekiyor. Görüştüğüm AB'li diplomatların büyük çoğunluğu Bağış'tan olumlu bahsediyor ve rahat, esnek tarzına, çalışkanlığına dikkat

çekiyorlar. Benzer övgüler dış dünya ile sıkı bağları olan, Çankırı Milletvekili Suat Kınıklıoğlu için de dile getiriliyor. Peki herhangi başbakana gereğinde itiraz edebiliyor, kendisini doğru yönde ikna edebiliyorlar mı? Ermenistan konusunda yapılan U dönüşüne baktığımızda pek umutlanamıyorum. Hani Ermenistan ile normalleşme süreci Karabağ ile ilişkilendirilmiyordu artık? O zaman neden Azerbaycan ile ilgili herhangi bir önkoşul içermeyen bir anlaşma parafe edildi? Bu iş bana ABD'yle 1 Mart tezkeresinde yaşanan süreci andırdı. Yerine getiremeyeceğimiz taahhütlerde bulunduk, ABD gemileri haftalarca Mersin açıklarında bekledi. Sonrada 'sorry' dedik, güvenilirliğimize kocaman bir çizik attık. (Yanlış anlaşılmasın ben de tezkereye karşıydım).

Şimdi de Ermenistan'a, suyun kenarına kadar getirdikten sonra içemezsin diyoruz.

Umarım Karabağ sorunu bu yöntemlerle kısa zamanda çözülür de biz utanırız. Bana baykuş deyin ama pek sanmıyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Adana'daki çocukların dramı

Amberin Zaman 22.05.2009

Adına 'Mehmet' diyeceğim, zira halen yargılanıyor ve aynı zamanda korkuyor.

Adana'da Kürtlerin yoğun olduğu Dağlıoğlu mahallesinde oturuyor. 1992 doğumlu ve 3. sınıftan terk. Babası işsiz. Kırk nüfus ve keçilerle paylaştığı bir evde oturuyor. Geçen yıl Abdullah Öcalan'ın yakalanmasını protesto amacıyla düzenlenen korsan bir gösteriye katılmış. Soluğu Emniyet'te, Terörle Mücadele Şubesi'nde almış. "İki saat boyunca bekletildik, dev gibi bir polis beni kıyasıya dövdü, tekmeledi. Fotoğraflar gösterdi 'bunu tanıyorsun' dedi. Muhbirlik teklif ettiler reddettim. Sonra Çocuklar Şubesi'ne götürdüler. Dört gün tuttular. Yüzüm dayaktan morarmıştı. Ailem kapalı görüş için geldiğinde telefonu yanağıma tutamadım acıdan. Ardından Kürkçüler Cezaevi'ne götürüldüm orada yeniden 'hoşgeldin' dayağı yedim. Avluda yarım saat dayak yedim, sürekli sınav çektirdiler. Cehennem gibiydi" diyor.

Adana'da geçtiğimiz günlerde benzer hikâyelerle karşılaştık. İçimiz burkuldu.

Adana İHD Başkanı Ethem Açıkalin'in verdiği bilgilere göre 3 Haziran 2008'den 28 Nisan 2009'a kadar, 11 aylık süre içersinde 18 ve 15 yaş altı 67 çocuğa indirimlerden sonra 290 yıl üç ay hapis cezası verildi.

Uygulamalar, dayak ve kötü muamele, çocukları kelepçeleme, sözlü şiddet ve taciz, Türkiye'nin de taraf olduğu Uluslararası Çocuk Hakları Konvansiyonu'na aykırı.

Çocukların büyük bir kısmı TCK'nın muğlak 314/3-220/6 no'lu maddesinden, yani terör örgütü adına eylem yapmakla suçlanıyor. Birçoğu ayrıca polise direnmek, kamu malına zarar vermek, örgüt adına propaganda yapmakla suçlanıyor. Örneğin Mehmet'in cezası Yargıtay tarafından onanırsa, çocuk olduğundan ötürü indirimlerden yararlandıktan sonra en az dört yıl hapis yatacak. Şu anda bu maddeden hüküm giyen beş çocuk

Adana'da cezaevinde yatıyor. Açıkalın'ın ifadesine göre 2005 yılında geçirilen bu yasa üstümüzde Demokles'in kılıcı gibi duruyor, herkesi potansiyel terörist durumuna sokuyor, ifade özgürlüğünü engelliyor. Kendisi bu yasadan ötürü sekiz ayrı dava ile yargılanmış. Açıkalın'ın suçları, çeşitli vesileler ile basın açıklamalarında bulunmuş olması. Geçen yıl yargılama süresince beş ay hapis yatmış. Cezalarından biri onanmış ve şu anda Yargıtay'da. Kendi sorunlarını bir kenara itmiş, çocukların durumu için çabalıyor.

Evet, birçoğu polise taş atmış, Öcalan adına slogan atmış "ama bunun karşılığı yıllarca hapis yatmak olmamalı" diye isyan ediyor Açıkalın. Gerçekten sindirilmekten ziyade, çocuklara uygulanan şiddet, öfkelerini, umutsuzluklarını ve devlete olan güvensizliklerini daha da perçinleştiriyor. Örneğin Mehmet hapisten çıktıktan sonra tekrar bir eyleme katılmış ve bundan ötürü yeni bir davayla yargılanıyor. Burada PKK'nın da payı var mı? Mutlaka. Dağlıoğlu gibi mahallelerde kurdukları yasal 'Kültür' dernekleri adı altında çocuklar militanlaştırılıyor, beyinleri yıkanıyor. Arada bir "Öcalan'ı zehirliyorlar" şeklinde sıkılan palavralar provokasyon dozunu daha da artırıyor.

Cezaevinde yatmış olmak –Mehmet'in kendi ifadesiyle- mahallede kendisine bir çeşit saygınlık, statü kazandırmış. Bunun çözümünün –yine Açıkalın'a göre- çocukları yıldırma adına dövüp cezaevine atmak olmaması gerek. Bir diğer problem ise birçok çocuğun sadece ve sadece polis tutanaklarına dayalı yargılanmalarından kaynaklanıyor.

Çocukların büyük çoğunluğu köylerinden zorla göç ettirilmiş ailelerden geliyor. Babaları anaları işsiz, kendileri günde beş-on lira karşılığı sandık çakmak, çöp toplamak gibi işlerle ailelerine katkıda bulunmaya çabalıyor.

"En büyük problem bu kuşaktaki derin umutsuzluk" diyor Eğitim-Sen'in Adana şube başkanı Güven Boğa. Bir diğer sorun Kürt ve Kürt olmayan çocuklar arasında okullarda yaşanan gerginlikler. Bunlar özellikle askerlerimiz PKK tarafından öldürüldüğünde, Nevruz'a yakın ve benzer zamanlarda kabarıyor. "Okullarda şiddetin önemli bir kısmı etnik çatışmalara dayanıyor" diyor Boğa. "Ama üstünü örtmeye çalışıyoruz" diye ekliyor. Maksat olayları büyütmemek, sorunu daha fazla kaşımamak.

Tüm bu olumsuzluklar yaşanırken iyi de haberler var. Açıkalın Emniyet Genel Müdürlüğü'nün ısrarlı davetleri üzerine 12 Mayıs günü Adana Emniyet müdür yardımcısı ve Terörle Mücadele yetkilileriyle görüşmüş. "Bana çok iyi davrandılar, sorunlarımızı dinlediler ve sorunları çözeceklerine dair söz verdiler, bu bildiğim kadarıyla bir ilk ve halen şoktayım" diyor. Hakikaten de o tarihten beri çocuklarla ilgili bir şikâyet bildirilmemiş İHD'ye. Bundan önce de AKP Diyarbakır Milletvekili Abdurrahman Kurt ve yine AKP'den İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Zafer Üskül'ün çağırısı üzerine Ankara'ya gidip kapsamlı bir görüşmede bulunmuş Açıkalın. Telefonla ulaştığımız Kurt "Ciddi sorunların olduğuna, yaşanmaması gereken durumların ve mevzuat ile ilgili problemlerin olduğuna ben de şahsım adına katılıyorum ve bunları incelemek üzere bölgeye bir heyet gönderdik" diyor. Kurt'u epeyce bir zamandır tanıyoruz, samimiyetine güveniyoruz. Aynı duyguları Açıkalın da paylaşıyor ve özellikle Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün Kürt sorunuyla ilgili açıklamalarını çocuklar dahil olmak üzere Adana'da görüştüğümüz birçok kişi son derece umut verici buluyor. Ne var ki Açıkalın'ın ifade ettiği gibi yasalar değişmeden yetkililerin münferit çabaları ancak bir yere kadar gidebiliyor. Çocukların sorunları hazır konu olmuşken çocuklar ve kadın haklarından sorumlu yeni bakan, Selma Kavaf'a başarılar diliyoruz. Kavaf'ı da epeyce zamandır tanıyoruz. Çalışkanlığı, dürüstlüğü ve duyarlılığıyla anılan Kavaf, eminiz ki çocuklar için gücü yettiği ölçüde bir şeyler yapacaktır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Adana'daki çocukların dramı -2

Amberin Zaman 29.05.2009

Geçen haftaki köşemizde Adana'da 'terör örgütü adına faaliyet göstermek' saikiyle tutuklanan, işkenceye ve her türlü hakarete maruz kalan yüzlerce çocuğun dramını aktarmaya çalıştık. Ben o çocukları bir türlü unutamıyorum. Hadi size bir örnek daha. Kızın adına 'Besta' diyelim. Yaşı 16. Hayatını plastik poşet ayırarak kazanıyor. Geçen kasım Öcalan'a "kötü muamele" yapıyor iddiaları üzerine düzenlenen korsan gösteride bulunmuş. Gözaltına alınırken saçlarından sürüklenmiş, kaba dayak yemiştir. Polisler sürekli "Seni de ananı da....." diye kendisine küfür etmişler. Ardından götürüldüğü Karataş Kapalı Cezaevi'nde yere defalarca çömeltilerek 'çukur'ları aranmış. Mevzuata aykırı olduğu halde kelepçelenmiş. Ne var ki tutuksuz yargılanan ve büyük bir olasılıkla yedi yıla kadar cezaevinde yatacak olan Besta, cesaretiyle, sevgi ve umut dolu ifadesiyle bizleri utandırıyor.

Benzeri durum diğer illerde de yaşanıyor. Çocuklar İçin Adalet Girişimi (ÇİAG)'ın hazırladığı rapora göre; "Son iki yılı aşkın süredir 18 yaş altındaki yaklaşık 800 çocuk, Çocuk Mahkemeleri yerine Özel Yetkilendirilmiş Ağır Ceza Mahkemeleri'nde yetişkinlere benzer süreçlerden geçerek yargılanmakta, özgürlüğünden yoksun bırakılmakta ve yetişkinler gibi ceza almaktadır."

Yine geçen haftaki köşemizde belirttiğimiz gibi siyasiler, emniyet yetkilileri konunun üzerine eğilmeye başlamışlar. Örneğin Kadın ve Çocuklardan Sorumlu Devlet Bakanı Selma Kavaf, konuyu görüşmek üzere sivil toplum temsilcilerini kabul etti. Diğer yandan AKP ve CHP'den oluşan bir milletvekili heyeti durumu yerinde gözlemlemek üzere bölgeye gitti. Bu arada Adana Emniyet Müdür Yardımcısı, İHD Adana Şube Başkanı Ethem Açıkalin'a iade-i ziyaret yapmak üzere elinde çikolatasıyla geldi ve çocuklar ile yaşanan problemleri dinleyip not etti.

Bunlar elbet de olumlu gelişmeler. Ancak İnsan Hakları Ortak Platformu genel koordinatörü ve ÇİAG üyesi Feray Salman'ın dediği gibi 'suçları' çoğunlukla slogan atmak veya zaman zaman polise taş atmaktan öteye gitmeyen çocukların, eğer mutlaka yargılanacaklar ise tutuksuz yargılanmaları gerekir. Ayrıca DTP Şırnak Milletvekili Sevaahir Bayındır'ın Meclis'e sunduğu, çocukların yanı sıra kendini özgürce ifade eden herkesi terör örgütü adına faaliyet gösteriyor suçlamasıyla karşı karşıya getiren TCK'nın 314/3-220/6 nolu maddelerinin yeniden düzenlenmesini talep eden önergesi derhal ele alınmalıdır.

İşte ÇİAG'ın Temel Tavsiyeleri

* Tutuklu halde bulunan çocuklar hemen salıverilmelidir.

* Hiçbir çocuk yetişkinler için tasarlanan Ağırceza Mahkemeleri'nde yargılanmamalı, tüm çocuklar Çocuk Mahkemeleri'nde yargılanmalıdır.

* Çocukların suça karışma nedenlerini ve suça karışmamaları için önerileri içeren Sosyal İnceleme Raporları,

kapsamlı, bağımsız şekilde ve tarafsızlıkla hazırlanmalıdır.

* 12 15 yaş arasındaki çocukların, davranışlarının sonuçlarını kavrayabildiklerine ve/veya ayırt edebildiklerine, iştirak edilen suçu anlayabildiklerine ilişkin raporlar ilgili kişilerce hazırlanmalıdır.

* Çocuklar için hazırlanan raporlara mahkemeler tarafından saygı gösterilmelidir.

* Çocukların suç oluşturulan aktivitelere iştirak etmemeleri için mekanizmalar oluşturulmalı

* Hiçbir çocuk, eğitim hakkı dahil olmak üzere haklarından yoksun bırakılmamadır ve çocuklara yargılama süreci sırasında ve sonrasında psikolojik ve gelişimsel destek sağlanmalıdır.

* 3717 Sayılı Terörle Mücadele Yasası'nın 9. ve 13. maddeleri ile ilgili, Türk Ceza Yasası Madde 220/6 ve 314/4 ile ilgili acil değişiklikler yapılması gerekmektedir, zira bu maddeler Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na ve Türkiye tarafından imzalanan uluslararası anlaşmalara aykırılık teşkil etmektedir.

Başbakana alkış

Kim ne derse desin başbakanın azınlıklara ilişkin sarf ettiği son sözler her ne kadar gecikmelide olsa 2005 yılında Diyarbakır'da devletin Kürtlere ilişkin hatalar yaptığını teslim etmesi gibi tarihe kazınacak nitelikte bir açıklama teşkil ediyor. Bundan sonra Rum Ortodoks Patriği Bartholomeos'un da ifade ettiği gibi bu sözlerin somut adımlarla taçlandırılması gerekir. Örneğin Heybeliada'daki ruhban okulu derhal açılmalıdır. Aksi halde başbakan Kürtlerle ilgili açıklamasında olduğu gibi geri adım atmak ile, statükoya boyun eğmek ile suçlanabilir.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Obama'dan ikna odalarına dokundurma

Amberin Zaman 05.06.2009

Barack Hüseyin Obama'nın Kahire'de yaptığı 47 dakikalık İslam dünyasına yönelik konuşması ABD Başkanı'nın inanılmaz vizyonu ve hitabet gücünün en mükemmel örneklerinden biri olarak tarihe yazılmaya aday. Genç ve karizmatik Başkan Amerika'nın İslam dünyasına herhangi bir husumet duymadığını, tam tersine değerler temelinde buluştuklarını vurgularken Kuran'dan alıntılar yaptı. Amerika'da yedi milyon Müslümanın yaşadığına, ortalama gelir düzeyinin üstünde olduklarına, Amerika'nın her eyaletinde en az bir tane olmak üzere toplam 1200 tane cami olduğuna dikkat çekti. Tıpkı Türkiye'deki konuşmasında olduğu gibi Kenyalı ailesindeki Müslümanlardan, Endonezya'da ezan sesiyle yaşadığı günlerden bahsetti. İslam'ın Avrupa'daki aydınlanmaya yaptığı büyük katkılarının altını çizerek tüm İslam âleminin gururunu okşadı. Ancak bütünüyle ele alındığında, Obama'nın konuşması İslam dünyasıyla sınırlı kalmayıp ABD'nin kendi iktidarıyla nefes alan yeni dünya vizyonunun çerçevesini çizdi. Bu bağlamda seleflerinin aksine İsrail ile Filistin'in taleplerine eşit önem atfetti, Soğuk Savaş döneminde seçimle iktidara gelen İran Başkanı Musaddık'ın devrilmesinde Amerika'nın parmağına işaret ederek özeleştiriye bulundu. Cesurca çıkışlar yaptı.

Uzun zaman yorumlanacak bu konuşmayı tümüyle değerlendirecek ne yerimiz ne zamanımız var. Dolayısıyla Türkiye'yi en çok ilgilendirecek noktaları ele alalım dedik. Bunların en ilgi çeken şüphesiz ki ABD Başkanı'nın Türkiye'de dokunmaktan sakındığı başörtüsü meselesi. Konuşmasının 'Din Özgürlüğü' ve 'Kadınlar' bölümlerinde Obama, Batı'da hâkim olan görüşün aksine dini yüzünden başını örten kadınların diğerlerinden 'az eşit' olduğuna inanmadığını söyledi. Arapçada başörtüsü anlamına gelen Hicab sözcüğünü 'hacib' olarak yanlış da telaffuz etse Obama Amerika'da başörtülü kızların okuma hakkının federal mahkemeler tarafından korumaya alındığını hatırlattı. Esas, eğitim hakkı elinden alınan bir kadının eşitliğinin elinden alındığını savundu. Yani Türkiye'deki durumu tarif etmiş oldu.

Konuşmasını yaptığı Mısır'da başörtüsüyle ilgili herhangi bir kısıtlama olsaydı acaba bu hakkı bu kadar hararetle savunabilir miydi diye sormaktan alamadım kendimi doğrusu. Belki haksızlık ediyorum. Bu hakkı savunan bir partiyi, iktidar partisini kapatmaya kalkan, halkın oylarıyla seçilmiş vekili başörtüsü var diye Meclis'ten yuhalayarak kovan ve vatandaşlığını elinden alan bir memleketten bahsediyoruz. Meclis'te 'hacibi' savunmaya kalksaydı eğer, belki DTP'nin varlığı yüzünden Meclis'e gelmemeyi prensip edinen ancak bu prensiplerini Obama için bozan paşalarımız sinirlerine hâkim olamayıp çeker giderlerdi. Tatsızlık çıkardı. Bu arada Obama'nın İstanbul'da hitap ettiği gençler arasında da tek bir başörtülü kız ekranlara yansımadı. Var mıydı bilemiyorum?

Her halükarda Obama'nın sözleriyle birlikte bundan sonrası için şu suali sormaya daha da hak kazanmış bulunuyoruz: Ülkemizde binlerce kız öğrenciyi mağdur eden başörtüsü yasağı, ABD Dışişleri'nin yayımladığı "İnsan Hakları ve Vicdan" ve "Din Özgürlüğü" ile ilgili yıllık raporlarında daha gür bir sesle kınanacak mı? Türkiye'nin bu konuda üstüne gidilecek mi? Obama'nın samimiyeti –dar da görünse- bu açıdan da ölçülebilir. Merakla bekliyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan'ın 'sinirleri' mi, 'sınırları' mı?

Amberin Zaman 12.06.2009

Perşembe günü, yani dün, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, NTV canlı yayınında Murat Akgün'ün ekonomi, iç ve dış siyasi gelişmeler ile ilgili sorularını yanıtladı. "Sinirli değilim, dertliyim," dedi. Kürt sorununa da değinen Erdoğan şu açıklamalarda bulundu:

"Bölgeye en çok giden siyasi lider benim. Bugüne kadar attığımız adımları kararlılıkla sürdüreceğiz. TRT-Şeş adımını attık. Sıkıntıları gideren bir iktidar işbaşında. Kürt kökenli vatandaşım, benim kardeşim. DTP, sorunların çözümü için neler yaptı; bunları sormak lazım. Muhalefet olarak parlamentoda bulunan DTP şunu yapmalı: 'İktidara nasıl yardımcı olurum?' Bunu düşünmeli... Onlar günlerini eylemler üzerinden nemalanmakla geçiriyor. Huzursuzluk ortamını tahrik ediyorlar. 'Barış çiçeği' diyorlar. Molotofkokteyliyle barış çiçeği olur mu? Şehir halkını sindirme politikalarıyla barış olur mu? Ahmet Türk'le görüşmeyi gündemden düşürmüş değilim. Biz kendimizi bu konuda görüşmeye hazırladığımız esnada şehit haberleri geldi. 'Gelin, PKK örgütünü terör örgütü

ilan edin' diyoruz. Tam tersine örgütün avukatlığına savundular. Bu işleri zorlaştırıyor. 'Taraflar silah bırakmalı' deniyor. Böyle bir şey olmaz. DTP'den tek yanlı çağrı bekliyoruz. Af meselesiyle ilgili durum da çok farklı. Biz Eve Dönüş yasası çıkardık. Bunun önünü de kendileri kesti. Bunu teşvik etmiş olsalar, binlerce kişi faydalanacaktı. Eve Dönüş yasası üzerinde oynamalar yapılabilir. Biz, şu anda yeterlidir, diyoruz."

Evet, Kürt sorununun çözümünde 'tarihî fırsatlar'dan söz edilirken görüyoruz ki başbakan yine eski klişelere doğru kayıyor. Her ne kadar Ahmet Türk ile görüşmesinin halen gündemde olduğunu söylese de bunun önkoşulu olarak yeniden DTP'nin PKK'yı terör örgütü ilan etmesini dayatıyor. 'Yeniden' diyorum zira başbakan on şehit haberi gelmeden önce Türk ile görüşmeye hazırlanıyormuş. Pekala, böyle bir gerekçeyi öne sürerek tam da PKK'nın ekmeğine yağ sürmüş olmuyor mu başbakan: Başka bir ifadeyle, barışı ve DTP üzerinden sivil siyasetin güçlenmesini istemeyen PKK'daki şahinler olsun, Ergenekon familyasındakiler olsun, tam da istedikleri bu değil mi? DTP ile hükümet arasındaki diyalogu tıkamak değil mi?.. şiddete son vermeyerek. Mühim olan DTP'nin PKK'ya 'terörist' demiş veya dememiş olması değil. Mühim olan karşımızda halkın oyları ile meşru şekilde Meclis'e seçilmiş bir partinin temsilcileri bulunuyor olması. Mehmet Barlas'ın ATV'de başbakana ifade ettiği gibi, aynı mantık Filistin örneğine uygulanacak olursa, o zaman " Hamas İsrail'i tanımadıkça biz görüşmeyiz, o bir terör örgütü" diyen Amerika ve Avrupa haklı çıkmış oluyor.

Başbakanın partisinin kısaltmış adıyla ilgili serzenişlerini okurken –"AK" demeyenlere "edepsiz" diyor, 'AK' isminin tescillendiğini vurguluyor- birden "Kuzey Irak mı, Irak Kürdistanı mı?" polemikleri geldi aklıma. 'Irak Kürdistanı' ibaresi her ne kadar merkezî Irak hükümeti tarafından tescillense, meşru sayılsa dahi Türkiye bunu görmezlikten geliyor, "Kuzey Irak" diyor. Acaba Türkiye de 'edepsizlik' mi yapmış oluyor? Her neyse.

'Gerçeklerle Yüzleşmek'

Geçtiğimiz günlerde bu isim altında Avrupa'nın en yaratıcı düşünce kuruluşu olarak sık sık tarif edilen ve Türkiye'de epey ses getiren 'İslami Kalvinistler' çalışmasının sahibi olan **European Stability Initiative** bir rapor yayımladı. **Türk-Ermeni ilişkilerini ve soykırım tartışmalarını mercek altına alan son derece zihin açıcı bu çalışma her nedense ne Türkiye'de ne de Ermeni çevrelerinde pek yankı buldu.** Bilmediğimiz birçok gerçeği içeren rapor –örneğin Birleşmiş Milletler'in soykırım tanımına uyan 20. yüzyılda gerçekleşen ilk soykırım eylemi Almanya tarafından Namibya'da meydana geldi- oldukça cesur önerilerde bulunuyor. Soykırım iddialarını çürütmek için zaman ve para harcamaktansa Ermenistan'la normal ilişkiler kurulmasını salık verirken şöyle diyor:

"Türkiye'nin galip gelemediği bir mücadele bu. 1915 Soykırımını Anma yasa tasarıları Türkiye'nin yakın müttefiklerinin çoğu dahil olmak üzere 20'den fazla ülkede kabul edilmiş durumda. Yeni ABD başkanı ve yönetimindeki üst düzey şahısların çoğunun seçimden evvel basın nezdinde Ermeni soykırımını tanınmasıyla ABD'nin bu kervana katılması an meselesi olabilir. Buna rağmen çoğu Türkün düşüncesinin aksine, bütün bunlar Türk karşıtı duygular ya da Ermeni diasporasının çabalarının bir ürünü değil. Her şeyden önce soykırımı tanıma yönünde giderek artan eğilim, bilim adamları ve hukuki uzmanlar arasındaki evrim geçiren anlayışı yansıtıyor... Soykırım çalışmaları alanındaki itibarlı bilim adamları arasında 1915'te Ermenilerin başına gelenin soykırım olduğundan şüphe duyanı hemen hemen hiç yok. Bununla birlikte günümüzün Türkiye'sinin yüzyıla yakın zaman önce işlenen soykırım suçundan yasal olarak sorumlu olmadığı gün gibi ortada –ayrıca soykırımın tanınması varolan Türkiye-Ermenistan sınırına dair herhangi bir revizyona yol açmayacak."

Nigar Göksel ve Tigran Mkrtchyan'ın iki yıla yakın süredir araştırdığı bu raporun devamını www.esiweb.org'da bulabilirsiniz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İran'da Türk-Yunan dayanışması için fırsat

Amberin Zaman 26.06.2009

İran'da 12 haziranda gerçekleşen şaibeli cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ardından herkes büyük merakla bundan sonra ne olacak sorusuna cevap ararken, orada yüzlerce belki de binlerce muhalif hapse tıklanmış, kimileri öldürülmüş birçoğu rejimin en korkulu kolluk gücü olan Besici milisleri tarafından şiddete maruz kalmıştır. Dün (perşembe) günü gazetemizin manşetini oluşturan ve İran'da bulunan muhabirimiz Tuğba Tekerek tarafından kaleme alınan izlenimler birçok şeyi anlatıyor aslında. Sokakta cesetler, ellerinde sopalarla terör estiren çocuk yaşında Besiciler ve halkın onlara karşı beslediği nefret.

Her ne kadar İran'a en son mart başında Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ile birlikte olmak üzere birkaç kez gitmiş olsam dahi böylesine karmaşık ve kapalı bir ülke hakkında ahkâm kesecek halim yok. Ancak çok net bir gerçek var. O da İran'daki teokratik rejimin dünyanın en acımasız ve anti-demokratik rejimlerin arasında yer aldığı gerçeğidir. Bunu en yakın tanığı da Türkiye. Her yıl binlerce İranlı kaçak yolları ile Türkiye üzerinden Batı'ya kaçmaya çalışıyor. Şüphesiz büyük bir çoğunluğunu daha iyi maddi koşullar, iş, aş, arayan İranlılar oluşturuyor. Ancak aralarında gerçekten rejim tarafından sistematik baskıya uğrayan muhalifler, gayri Müslimler, eşcinseller ve birçok farklı şekilde mağdur olan ve bazen de mutlak idamdan kaçan İranlılar var. Hiç unutmuyorum, unutamıyorum, bir kaç yıl önce Bahai cemaatinden bir İranlı mülteci ile Van'da röportaj yapmıştım. Kendisi doktordu ve korkudan ağzını açamıyordu. Yarım saat boyunca baktık. Birden kelimeler sel gibi aktığı ağızdan. Adamcağızı sırf Bahai olduğu için hapse atmışlar, bacağından et parçası oyup ve kıydıktan sonra, köfte yapıp kendisine zorla yedirmişler. Bacağındaki izi hâlâ gözümün önünde. Ak saçlı doktorun hüngür hüngür ağlaması da...

İason'u kurtaralım!

Bunların Türk-Yunan dayanışmasıyla ne alakası var sorusuna gelince; anlatayım.

Son günlerde İran'ın tutukladığı onlarca gazeteci arasında iki tane yabancı var. İran yetkililerine göre kendileri halkı provoke etmek üzere Tahran'a yuvalanmış Batı ajanları. Bunlardan bir tanesi İason Athanasiadis adında bir fotoğrafçı. Kendisini tanıyorum. İason henüz 30 yaşında olmasına rağmen büyük başarılarla imza atmış, birçok prestijli mekânda sergi açmış, sempatik ve enerji dolu. O bir Yunan vatandaşı ve son iki yıldır İstanbul'da yaşıyor ve Türkiye'ye âşık. Hatta İstanbul'da ev almak istiyor. Ajan denebilecek en son adam. 2007 yılında Harvard'dan gazetecilik bursu kazanmış. Ondan önce iki yıl boyunca Tahran'da çeşitli gazeteler için muhabirlik yapmış. Annesi oldukça tanınmış Yunanlı bir tarihçi, babası da kısmen Yunanlı kısmen İngiliz bir araştırmacı. Atina'da yaşıyorlar ve kendi deyişleriyle inançlı Rum Ortodoksu Hristiyanlar. İason İngiliz vatandaşlık hakkını hiçbir zaman kullanmamış. Son görüldüğünde İranlı polisler tarafından sürüklenerek götürülürken, "bana vurdular, bana vurdular" diye bağıırıyordu. Anne baba perişan. Yunan hükümeti ve özellikle de Dışişleri Bakanı Dora Bakioannis İason'u özgürlüğe kavuşturmak için elinden geleni yapıyor. Ben diyorum ki, madem bu çocuk

Türkiye’de yaşıyor ve mademki en azından soyadı ve tâbiyeti yüzünden mutlaka bizimkiler tarafından da izleniyordu, onun ajan filan olmadığını anlatmak üzere Türkiye neden devreye girmiyor? Daha seçim sonuçları kesinleşmeden Ahmedinecad’ı kutlama ayıbımızı örtemeyiz ama bu olayda arabuluculuk yaparak en azından insanlık adına bir somut faydamız dokunmuş olur. Kimilerinize naif ve hatta saçma gelebilir ama ben inançlı olan insanların ekseriyetle vicdan sahibi olduğuna inanıyorum. Cumhurbaşkanı, başbakan, dışişleri bakanı, hepsi inançlı ve tanıdığım kadarıyla vicdanlı insanlar. Bir an için reel politiğı bir kenara itip İason ve ailesine el uzatabilirler. Bu vesileyle dolaylı yollardan dahi olsa ve bir damlacık dahi olsa demokrasiden yana tavır almış olurlar.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ankara’da gözler Gül’de

Amberin Zaman 03.07.2009

ANKARA

Birkaç gündür son gelişmeler ile ilgili havayı koklamak için Ankara’dayız.

Önce bir enstantane. Bir yabancı elçiliğın kokteylindeyiz. Köşede üç tane Türk subayı duruyor. Yanlarına gidiyorum. *Taraf* yazarı olduğumu söyledikten sonra tam o sıralarda tutuklama kararı çıkan Albay Çiçek ile ilgili görüşlerini soruyorum. Aralarından bir tanesi şu cevabı veriyor: “Eğer suçluysa cezasını çeksın, kimsenin TSK’yı karalamaya hakkı yok. Bu bir temizleme operasyonu.” “Belge sizce sahici mi,” diye sorduğumuzda “no comment” (yorum yok) diyor gülümseyerek, gidip bir içki alacağını söylüyor. Kendilerini tekrar bulduğumda “Biz arkadaşlarla içki içmemeye karar verdik” diyor sert bir ifadeyle. “Galiba gazetecilerle konuşmamaya da” diye cevap veriyorum gülümseyerek ve uzaklaşıyorum.

Oldukça genç görünen (30’lu yaşlarında gibi) subayın yorumu tabii ki tüm TSK mensuplarının görüşlerini yansıtmıyor. Ama bence son derece umut verici. “*Taraf* için yazıyorum” dediğimde ürküp kaçmadı tam tersi konuşmak istedi kulağı bükülene kadar. *Taraf*’ı yakından takip ettiğini söyledi.

Görüştüğümüz Batılı diplomatların büyük bir çoğunluğu *Taraf*’ın yayımladığı Kurmay Albay Doğan Çiçek imzalı belge ve akabinde yaşananlarla ilgili olarak şu görüşte birleşiyorlar: Detaylara değil genel tabloya bakmak lazım. Genel tablo da Türkiye’nin sancılı da olsa gitgide demokratikleştiğı ve TSK’nın siyasete müdahale gücünün azaldığı yönünde. Türkiye’de darbe olma ihtimali artık sıfıra yakın.

Aralarından bir büyükelçiye soruyorum: “Gül’ün yerinde olsaydınız ne yapardınız?” “Askerlerin sivil mahkemelerde yargılanmalarını öngören yasayı imzalardım” yanıtını veriyor. Peki, Cumhurbaşkanı ne yapacak? İlginç bir biçimde orduya yakın çevreler ve yasayı destekleyenler de ümitlerini Gül’e bağlamış görünüyorlar. İlk grup Gül’ün Erdoğan’a nazaran daha uzlaşıcı kimliğinin altını çizerek Cumhurbaşkanı’nın ‘krizi’ yatıştırmak ve ülkenin istikrarını öncelikli kılarak yasayı geri yollayacağı tahmininde bulunuyorlar. Bu aslında daha ziyade bir temenni. Öteden beri Erdoğan ile Gül’ün arasında çatlaklar yaratmak isteyenler bu olayı bir altın fırsat gibi değerlendiriyorlar sanki. Aynı zamanda ordunun sarsılan prestijinin bir şekilde kurtarıcısı olarak da görmüyor

değiller.

Diğer kamp ise bunun Gül için bir demokrasi sınavı olduğunu iddia ediyor. SETA Vakfı'nın yeni başkanı Taha Özhan'a göre Gül'ün yasayı geri çevirmesi halinde prestiji büyük yara alır. Fikret Bila'nın *Milliyet*'teki köşesinde ifade ettiği gibi, Cumhurbaşkanı mümkün mertebe (ve Deniz Baykal'ın tüm çabalarına rağmen) siyasi kaygılardan uzak bir şekilde olayı teknik ve hukuki yönleriyle ele alacak. Güvenilir kaynaklardan edindiğimiz bilgiye göre, yasanın bazı kısımlarına şerh düşerek imzalaması söz konusu olabilir. Diğer bir şık, yasayı imzalayıp topu Anayasa Mahkemesi'ne atmak olabilir.

Hangi yönde karar alırsa alsın Cumhurbaşkanı'nın siyasi davrandığı iddia edilecektir. Kimileri kendisini alkışlayacak kimileri yerecektir. İş zor ama Abdullah Bey'in sağduyusuyla, sakın kişiliğiyle bu sınavı minimum hasarla atlatacağına inanıyoruz. Neticede akıbeti ne olursa olsun bizce bu yasanın Meclis'ten geçmesi sivil siyasette yeni bir çığır açmıştır en azından beraberinde getirdiği tartışmalar ile.

Orduyla yakın teması olan bir gözlemcinin ifadesine göre, "Generaller ateş püskürüyorlar." Ve, "Yeni bir gövde gösterisinde bulunabilirler" diye ekliyor detay vermeden. Ben bundan çok emin değilim. Her konuştuklarında mevzi kaybettiklerini gören askerler tam da mesleklerine uygun biçimde taktik değiştirebilirler. Aynı gözlemcinin ifade ettiği gibi *Taraf*'ın yayımladığı belgenin gerçek olup olmadığından ziyade tarafların bu belgeye verdiği tepkiler önemliydi. Zira belgenin sızdırılması bir yönüyle tepki tetikleme hedefini de güdüyordu. Şu an için hükümetin, verdiği tepkiler itibarıyla galip görüntüsü verdiğini söyleyebiliriz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gülen, el-Karadavi ve İslami radikalizm

Amberin Zaman 10.07.2009

Çin'in Şıncan Özerk Bölgesi'nde Uygur Türklerinin maruz kaldığı vahşet Türkiye'nin çelişkilerine yeniden ayna tuttu. Uygur Türklerinin direnişinin sembolü haline gelen Rabiya Kadir'e Türkiye neden vize vermedi sorusuna hükümet cevap vermekte zorlanırken, acaba Fethullah Gülen halen kendi memleketine neden dönmekten çekiniyor sorusu aklıma geliverdi. Geldi çünkü 'tartışmalı' İslami liderler şablonunda en üst sıralarda yer alan Mısırlı din adamı Yusuf el-Karadavi birkaç gündür birtakım toplantılara katılmak üzere İstanbul'da bulunuyordu.

83 yaşındaki el-Karadavi, Mısır'daki Müslüman Kardeşler hareketinde yer almış, kimilerine göre ılımlı bir din adamı, kimilerine göre tehlikeli bir radikal. Her halükârda *El Cezire* televizyonunun haftalık Al Shariaa wa al-Haya (Şeriat ve Hayat) adlı programından milyonlarca Müslümana seslenen el-Karadavi hiç tartışmasız Sünni İslam dünyasının en etkin âlimleri arasında anılıyor.

Çelişki bunun neresinde diye soracak olursanız el-Karadavi'nin örneğin Amerika'ya girmesi yasak. 2005 yılında İngiltere'ye geldiğinde kıyamet kopmuştu. Artık gitmesi söz konusu değil. Zira 11 Eylül ikiz kuleler saldırısını kınayarak büyük takdir toplayan el-Karadavi Filistin'in intihar saldırılarını meşru ilan ederek Batı'da derin öfke

uyandırdı. Suudi Arabistan’da Pokemon çizgi kahramanının yasaklanmasını destekleyen, kadınlara ‘hafif’ ve ‘son çare’ olmak şartıyla dayağı da savunan el-Karadavi’nin yanında, her türlü intihar ve terör eylemini kınayan Fethullah Gülen, –Batılı bir din uzmanının deyişiyse- adeta bir ‘ılımlılık abidesi’ gibi duruyor. Zaten herhangi bir ‘terör’ bağlantısını tesbit edemeyen ABD hükümeti, Fethullah Gülen’in Amerika’da ikamet etmesine itiraz etmiyor. Buradan hemen “Gülen hareketi ABD’nin ılımlı İslam projesinin taşeronu” diye atılanlar olacaktır. Ne var ki kadınların eğitim ve istihdam hakkını hararetle savunan, birçok Ortadoğu liderini diktatörlükle suçlayan, birtakım Batılı rehinelerin özgürlüklerine kavuşmasına aracı olan ve Ümmü Gülsüm gibi Arap dünyasının divalarına duyduğu hayranlığı gizlemeyen el-Karadavi, İslam dünyasında aynı suçlamalara maruz kalabiliyor. Yani radikalizmin tanımı, birtakım evrensel değerlerden ziyade o tanımı yapanların dünya görüşüne, çıkarlarına göre yontulabiliyor. Bir de uluslararası ilişkilerde bazı ülkeler yerine göre gücü yettiğine demokratlık taslarken, yetmediğine başka türlü davranıyor. Rabiya Kadir’den sakınılan ama Özbek muhalefet lideri Muhammed Salih’e verilen Türkiye vizesi tam da bu yaklaşıma oturuyor diyebiliriz.

Bu griliğin bir tezahürü, hafta başında Zeytinburnu Belediyesi’nin kongre merkezinde düzenlen “İslam ve Çevre” adlı konferansta yaşandı. Kuran-ı Kerim’in dönüştürülmüş kâğıttan yapılması, imamların çevre konusunda eğitilmesi, ve çevre dostu medreselerin kurulmasını da öngören, küresel iklim değişikliği ile alakalı “Müslümanın 7 Senelik Eylem Planı”nın tartışıldığı toplantının star konuğu Yusuf el-Karadavi idi. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı açısından el-Karadavi’nin planı onaylamış olması kritik bir öneme sahipti. El-Karadavi’nin çevreyle ilgili vereceği mesajlar on milyonlarca Müslümanı etkileyecek nitelikte. Ancak bunun bir nedeninin (intihar saldırılarını desteklemek dahil) Filistin konusunda dillendirdiği görüşler sayesinde edindiği meşruiyet olduğunu, Birleşmiş Milletler’in New York’ta ikamet eden Avrupa kökenli temsilcisi de biliyordu herhalde.

Kahire ve Filistin müftülerinin katıldığı bu önemli toplantıya Fethullah Gülen de katılmalıydı, Diyanet İşleri Başkanı Ali Bardakoğlu da. Ne var ki puslu olan siyasi havayı daha da karıştırmama adına ülkesine dönmemeyi tercih eden Gülen, uzaktan da olsa varlığını ve etkisini hissettirmeye devam ediyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ayşe Arman, Reina, vesaire

Amberin Zaman 17.07.2009

Ayşe Arman’ın, büründüğü tesettür kıyafetiyle Reina’ya alınmaması etrafında tartışmalar yaşanırken tesadüfen ben de geçtiğimiz günlerde bir arkadaşımın doğum gününü kutlamak için Reina’ya gitmiştim. (Oraya giremeyenler pek birşey kaçırmıyorlar. İnanın.)

Konunun en can alıcı noktasını dün arkadaşımız Yasemin Çongar ayrımcılık ile ilgili nefis yazısında ortaya koydu. Yani üstünde düşünmemiz gereken meselenin yasaların tüm yurttaşlara eşit muamele görmelerini sağlaması ile ilgili. Ayşe Arman’ın Reina’da yaşadığı dışlanma her gün çeşitli orduvevlerinde, askerî merasimlerde veya askerlerin bulunduğu törenlerde yaşanıyor. Yüzlerce kız, kadın ve yakınları rencide ediliyor, onurları kırılıyor. Başlarını örttükleri için.

Arkadaşımız Rasim Ozan Kütahyalı da bir diğer can alıcı noktaya dikkatimizi çekti. O da laik kesim, beyaz Türk, artık her nasıl tanımlarsak, ama özetle tesettüre alerji duyanların, aslında Arman'ı da kendi dünyalarından görmedikleri gerçeğidir. Hele hele İstanbullu değil de 'dışarıklı' olunca. Arman'ı bir nevi tesettürlüler ordusu ile çarpışan dişi gladyatör olarak beyinlerinde simgeleseler ve büyük zevkle onun maceralarını ringin etrafından izleseler de pek çoğunun ona 'iyi' gözle bakmadıklarından ben de eminim.

Neticede beğenin beğenmeyin, Arman, en azından bu tartışmaları tetikleyerek oldukça hayırlı bir iş yaptı. Bir gazeteci olarak da kendinden epeyce bahsettirdi.

Bizim sektörün tabiriyle 'iyi' iş çıkarttı. Kendisini kutluyorum.

Reina meselesine dönecek olursak; prensipte Yasemin Çongar'a yüzde yüz katılıyorum. Sırf başını örtüyor diye birini geri çevirmek gerçekten iğrenç geliyor insana. Ama talebelik günlerimi hatırladığımda revaçtaki diskolara girebilmek için arkadaşlarımızla ne numaralar çevirdiğimiz aklıma geliyor, biraz da işin raconu bu demekten alamıyorum kendimi. Başka bir ifadeyle o kulüplerin cazibesi tam da kolayca ulaşılamıyor olmalarında yatıyor. Ticari açıdan işin püf noktası bu. İçerde 'beautiful people' yani 'güzel insanlar' var ve şansın yaver giderse bir geceliğine dahi olsa sen de onlardan biri olabiliyorsun. Pazarlanan hayal bu. Fiyatlar da ona göre.

Hiç unutmuyorum, bayağı bir zaman oluyor, New York'un o günlerde en revaçtaki diskolarından olan Studio 54'a girebilmek için arkadaşlarımla beş dakikalığına limuzin kiralamıştık. Sırf havamız olsun diye. Yine de kuyruğa girmek zorunda kaldık ve sıramız gelince kapıda duran 'bouncer'lar bizi şöyle bir süzdükten sonra geri çevirmişti. Ama bizim arkamızdakileri içeri aldılar. Onlar 'beautiful people' kriterlerine uyuyorlardı demek ki ama biz değil. Ve ne yazık ki Studio 54'u sergilediği ayrımcılıktan ötürü itham etmek bir yana acaba oraya layık görünebilmek için daha neler yapmalıyız diye o yaşlardaki sığılgımızla kafa patlamaya devam ettik. (Neyse ki başka bir denememizde girmeyi başardık. Hiç de değmezmiş).

Tabii işin rüşvet yanı da var. Acaba Arman usulcacık birkaç yüzlük soksaydı birin cebine Reina'nın kapıları açılır mıydı acaba; veya tanınan bir kalanturun kolunda gelseydi ne olurdu? Arman'ın başına gelenler sadece başında taşıdığı örtüden dolayı değil, biraz da başında erkek olmayışından da kaynaklanıyor olabilir. Reina'dakiler Abdullah Gül ve Hayrünissa Hanımı geri çevirir miydi mesela. İster Amerika olsun ister Türkiye Nasrettin Hoca'nın dediği gibi "Ye kürküm ye" dünyası.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ahmet Davutoğlu

Amberin Zaman 24.07.2009

ANKARA

Bu hafta başında Ahmet Davutoğlu'yla bir saati aşan mülakat yapma fırsatını buldum. Dışişleri bakanlığına terfi ettiğinden beri ilk defa yüz yüze geliyorduk. Ve evet Ahmet Davutoğlu değişmiş. Halen son derece mütevazı,

güleç ve zaman zaman üniversite yıllarından kalma hocalık refleksleriyle “anladınız değil mi” diye soruyor bir konuyu anlattıktan sonra. Yani tavırlarından değil, dış görüntüsünden bahsediyorum. Hafif dalgın profesörün yerine son derece şık bir devlet adamı var karşımda. Mineli ay yıldız kol düğmeleri, usta bir terzinin elinden çıktığı anlaşılan takım elbisesi ve modern saç kesimiyle farklı bir Davutoğlu var karşımızda.

İşte o görüşmeden bazı satırbaşları:

Türkiye’nin ‘komşularla sıfır sorun’ ve ‘stratejik derinlik’ temellerine dayanan yeni dış politikasının başlıca mimarı olarak kabul edilen Davutoğlu, önündeki dosyalar arasında en çok Irak’a yoğunlaştığını hissettiriyor. Önümüzdeki yılın başında yapılacak parlamento seçimlerinin Irak’ın geleceği açısından hayati önem taşıdığının altını çiziyor. 2005 yılında yapılan seçimlere Sünni grupların katılımını sağlayarak Türkiye özellikle Amerika tarafından büyük takdir toplamıştı. Davutoğlu, Irak’ın üniter yapısının korunması gerektiği konusunda Amerika’nın yüzde yüz mutabık olduğunu vurgularken Ankara’nın Irak için öngördüğü vizyonunun ipuçlarını veriyor. Yeni oluşacak parlamentonun mevcut halinden farklı olarak sadece etnik ve dinî grupların temsil edildiği değil, daha ziyade farklı fikirlerin, siyasi akımların temsil edildiği bir mekân haline gelmesi gerektiğini vurguluyor. Etnisite ve dini aşan ulusal bir Irak kimliğinin hızla oluşturulmasının güney komşumuzun geleceği açısından hayati önem taşıdığını belirtiyor Davutoğlu. Olası bir Kürt-Arap çatışmasından duyduğu endişeyi de gizlemiyor. Bu yönde Irak’taki tüm gruplarla yoğun temasın sürdüğünü belirten Davutoğlu, Irak Kürt yönetiminin PKK konusunda daha yapıcı bir tavır sergilediğini teslim ederken yine de örgütün manevra alanını sınırlamak için daha fazlasını yapabileceklerini de ekliyor.

Amerika’yla bu bağlamda 5 Kasım 2007’de Başbakan Erdoğan ve eski ABD Başkanı George Bush arasındaki varılan mutabakattan sonra iki ülke arasındaki işbirliğini ‘mükemmel’ olarak tanımlayan Davutoğlu, “Amerika askerlerini çektikten sonra Türkiye’nin Irak’a asker yollaması söz konusu olabilir mi” sorusuna “kesinlikle hayır” cevabını veriyor. Ancak Türkiye, Irak’la askerî işbirliği çerçevesinde Irak ordusunun eğitimine katkıda bulunmayı sürdürecektir.

Ermenistan’la ilişkilerin normalleşmesi konusunda iyimserliğini koruyan Davutoğlu, Türkiye’nin bunu yeniden Karabağ sorununun çözümüne endekslediğini reddediyor. Türkiye ile Ermenistan arasında ikili temasların sürdüğünü, aynı zamanda Rusya’nın öncülüğünde Minsk Grubu çerçevesinde yürütülen Ermenistan ve Azerbaycan arasındaki barış görüşmelerinin yakında başarıyla sonuçlanacağına inandığını ifade ediyor.

Karabağ’da barış sağlanmadan Türkiye-Ermenistan ilişkilerinin de sağlam zemine oturmasının güç olacağını ekliyor Davutoğlu.

Görüştüğümüz Batılı diplomatlar Türkiye-Ermenistan ilişkileri konusunda çok daha karamsarlar. 22 Nisan’da açıklanan, iki ülke arasında diplomatik ilişkiler kurmayı ve akabinde sınırları açmayı öngören mutabakatın Karabağ konusuna değinmediğine dikkat çeken Ermenistan tarafı, âdeta kandırılmış hissediyor kendini. Erivan’daki hâkim görüş, Türkiye’nin, barışın kendisinden ziyade Amerika ve AB’nin gözünü boyamak üzere barış sürecini uzata uzata sürdürmek niyetinde olduğu yönünde.

Karabağ’da Ermenistan’ın çeşitli tavizler vermeye hazır olduğuna dair özellikle Azerbaycan tarafından sızdırılan iddialar, Ermenistan Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan’ın kollarını iyice bağlamaktan başka herhangi bir fayda sağlamıyor. Benzer iddialar yüzünden eski Cumhurbaşkanı Levon Ter Petrosyan 1998’de koltuğundan olmuştu. Zaten güvenilir diplomatik kaynaklardan edindiğimiz bilgiye göre, Sarkisyan’ın Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev’le Moskova’da yaptığı son görüşme pek de parlak gitmedi. Türkiye’nin Azerbaycan’ın tehditleri

karşısında geri adım atması, sürecin yeniden tıkanmasına yol açtı. Orta vadede 'gerekirse savaşıarak' Ermeni işgali altındaki toprakları geri alırız türünden tehditler savuran Azerbaycan'ı çözümsüzlük konusunda daha da cesaretlendirdi. Buna karşın Karabağ meselesi ile ilgili herhangi önkoşul sürmeden sınırları açmak Ermenistan'ı da Azerbaycan karşısında daha uzlaşmaz hale getirir miydi sorusu meşru olmak la birlikte bizce gerçekçi değil. Türkiye'yle barışı yakalayan Ermenistan'ı tam aksine barış konusunda daha özgüvenli kıldı.

Neticede, doğu komşumuzla yıllardır kapalı kalan sınırlarımız 'komşularla sıfır problem' tezinin önünde yüz kızartıcı biçimde duruyor. Bu konuyu gelecek yazımda irdelemeye devam edeceğim.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Komşularla Sıfır Problem

Amberin Zaman 31.07.2009

Geçen haftaki köşemde Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ile yaptığım mülakata kısaca değinmiştim. Ortadoğu ve özellikle Irak konusunun su gibi Arapça konuşan Davutoğlu için öncelikli dosyalar olduğunu aktarmıştım. Irak'ın Ortadoğu'nun adeta bir mikrokosmosu olduğunu sıkça hatırlatan Davutoğlu, güney komşumuzun Türkiye'nin 'soft power' (yumuşak güç) diplomasisinin başlıca sınama alanlarından biri olduğunu da ifade ediyor. Bu yönde Irak'taki tüm gruplar ile sıkı temas içersinde olduğumuzu belirtiyor. Iraklı bakanlarla tasarlanan ortak kabine toplantıları vesaire Türkiye'nin özellikle ABD işgali sonrasında Irak'ta farklı gruplar arasında denge politikası yürüterek nüfuz sahibi olmak ve gelişmeleri Türkiye'nin lehine çevirmeye çalıştığı aşikâr.

Amerika'nın desteği ile yürütülen bu politika Türkiye'yi Irak'taki başlıca rakibi İran'a karşı daha güçlendirirken beri yandan İran ile yürütülen sıkı ilişkiler dengeleri daha da geniş bir zemine yayarak Türkiye'nin etki ve manevra gücünü artırıyor. Özetle Türkiye'nin Ortadoğu'da yürüttüğü diplomasi mucizeler yaratmadı ama hem bölge hem münferit ülke düzeyinde somut ve olumlu yansımaları oldu. Türkiye'nin prestijini ve nüfuzunu arttırdı. Aynı zamanda İsrail'le ilişkileri olması bu anlamda hayati rol oynadı

Peki, Güney Kafkaslara baktığımız zaman aynı şeyi söyleyebilir miyiz? Eğer Ermenistan'la ilişkilerde son dakika çark edilmeseydi cevabımız evet olacaktı. Türkiye, yazarımız Markar Esayan'ın da dün köşesinde ifade ettiği gibi, Karabağ sorununun çözümünü yeniden şart koşarak normalleşme sürecine büyük darbe vurdu, Ermenistan'ın iç siyasi dengelerini de salladı. Ermenistan Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan Türkiye sınırları açmadan veya açılacağına dair ciddi taahhütlerde bulunmadan eylül ayında Türkiye'de yer alacak Ermenistan-Türkiye rövanş maçına gelmeyeceğini açıklayarak aslında 'Kral Çıplak' demiş oldu, topu Türkiye'ye attı. Ayrıca Ermenistan'da yükselen "memleketi satıyorsun, Türkiye'nin oyununa geldin" serzenişlerini de yatıştırmış oldu. Ama buna rağmen muhalefet, özellikle aşırı milliyetçi Taşnaklar kelle istiyor. Fiyasko ile sonuçlandığını iddia ettikleri Türkiye-Ermenistan yakınlaşmasının faturasını da Dışişleri Bakanı Eduard Nalbandiyan'a çıkartıyorlar. Eğer görevinden alınmazsa Sarkisyan'ın meşruiyetini de hedef alacaklarını açıkça ifade ediyorlar. Bütün bu kargaşanın arasında Türkiye ile Ermenistan arasında aylarca mekik diplomasisi yürüten İsviçre, her ne kadar süreci yeniden canlandırmak istese de, Türkiye'nin halen önkoşul olmadığını

ısrarla iddia etmesine karşın yeniden önkoşul haline gelen Karabağ meselesini dilinden düşürmemesi süreci dondurdu. Dahası güvenilir kaynaklardan edinilen bilgiye göre Türkiye ve Ermenistan arasında 22 nisanda açıklanan yol haritasında resmî ilişkilerin kurulması için Türkiye’de Meclis onayı gerektiği belirtilmemesine karşın Türk tarafının Meclis onayının gerektiğini görüşmelerde dile getirmeleri işi yokuşa sürüyor. Oysa en son Kosova örneğinde görüldüğü üzere böyle bir teamül yok. Bir ülkenin tanınması siyasi iradeye bağlı, yani iktidardaki hükümetin inisiyatifinde. TBMM’nin devreye girmesi söz konusu olmamış hiç bir zaman. O halde Ermenistan neden farklı bir muameleye tâbi tutuluyor?

Davutoğlu geçtiğimiz günlerde bazı gazetelerin Ankara temsilcileri ile yaptığı sohbette Karabağ meselesi çözülmeden Türkiye ile Ermenistan arasında barışın havada kalacağı, zira Karabağ’da tek bir kurşunun atılmasının sınırın yeniden kapanmasına yol açabileceği ifadesi teorik olarak doğru olabilir. Eğer Ermenistan tarafı yeniden saldırıya geçerse (ki çok ama çok düşük bir ihtimal zira alacağa kadarını almış) Türkiye de yeniden Azerbaycan’dan yana tavır alarak yaptırım yoluna gidebilir. (Bu arada Azerbaycan Kıbrıs konusunda Türkiye lehine ne yaptı acaba?) Ne var ki Türkiye Güney Kafkaslarda barışın mimarı rolüne soyunurken – Ortadoğu’dan farklı olarak- bu bölgede taraf olduğunu sanki unutup. Sınırı kapatmanın yanı sıra Azerbaycan’a askerî destek de verdi. Türkiye’nin nötr bir konuma gelebilmesi için en azından Ermenistan ile diplomatik ilişki kurması gerekir. İşte bu noktada da Ermenistan’ın koşulları devreye giriyor. Ermenistan elinden gelse Türkiye ile diplomatik ilişki kurmadan sadece sınırların açılmasının yolunu bulacak. Bir yandan siyasi anlamda Türkiye ile mesafeyi korurken diğer yandan ekonomik olarak nemalanacak.

Türkiye de haklı olarak buna yanaşmıyor.

Her iki ülkenin bu tür hesapları bir yana iterek bölgede kalıcı barışın tesisi için parafe edilen anlaşma çerçevesinde ivedilikle diplomatik ilişki kurması gerekiyor. Gerisi çorap söküğü gibi gelir.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürt açılımında samimiyetin ölçüsü çocuklar

Amberin Zaman 07.08.2009

Hükümet Kürt açılımında samimi mi? Bu soruyu PKK lehine slogan attıkları ve polise taş attıkları iddiasıyla yargılanan ve hapse tıılan binlerce çocuğa soracak olursak cevapları büyük ihtimalle “Hayır” olacaktır. Sayıları üç bin civarına ulaşan olan bu çocukların dramına sütunumda daha önce de yer vermiştim. Üstünden üç ay geçti, çok laf edildi ama sorunlarını çözmeye yönelik hükümet tarafından herhangi somut adım atılmadı. Talep edilen, sadece çocukları değil kendisini özgürce ifade etmek isteyen herkesi terör örgütü adına faaliyet gösteriyor suçlamasıyla karşı karşıya getiren TCK’nın 314/3-220/6 nolu, ayrıca örgüt propagandası tanımını yapan TMK’nın 7/2 maddelerinin yeniden düzenlenmesi ve çocukların yetişkinler için tasarlanan Ağırceza Mahkemelerinde katiyetle yargılanmamalarıydı. Askerî personelin sivil mahkemelerde yargılanmalarını gece yarısı mesai yaparak sağlayan hükümet nedense bu konuda en ufak bir girişimde bulunmadı. Çocuklar tutuklanıp yargılanmaya devam ediliyor.

Sorunun en ağır yaşandığı iller arasında Adana'da İnsan Hakları Derneği şube sekreteri ve Çocuk Hakları Komisyonu Sözcüsü Ethem Açıkalın öfkesini gizlemekte zorlanıyor. "Devlet bu çocuklara dağın yolunu gösteriyor" diyor.

Son 14 ay içersinde sadece Adana'da 87 çocuk aynı maddelerden hüküm giymiş, iyi hal ve yaşlarından ötürü yapılan indirimlerden sonra toplam 411 yıl 5 aya mahkûm edilmişler. Bu davaların hepsi Yargıtay'da. Çocukların yedisi Pozantı Çocuk Cezaevi'nde yatıyor. Koşullar berbat. Açıkalın'ın verdiği bilgiye göre sayım esnasında "Hazır ol" komutuna uyarak ayakta beklemek zorunda kalıyorlar, doktor muayenesine götürülürken "pis teröristler" diye bağırان jandarmalar tarafından şiddete maruz kalıyorlar. Doktorlar ise çocukları doğru dürüst muayene etmeden ellerine birer ağır kesici sıkıştırıp yolluyor. Gözaltı esnasında yedikleri dayaklar da işin ayrı bir vahamet boyutu.

Bu koşullara isyan eden üç çocuk yakın zamanda açlık grevine başlamış. İHD'nin araya girmesiyle eylemi bırakmışlar, "Ancak bir tanesi ceza olarak Kozan Cezaevi'ne sürgün edildi," diyor Açıkalın. "Maksat diğerlerine gözdağı vermektir."

Evet, Kürt açılımıyla yatıp Kürt açılımıyla kalkıyoruz ama çözümü hiç de o kadar zor olmayan bu insanlık ayıbı devam ediyor.

Konuyla doğru dürüst ilgilenen bir AKP Diyarbakır Milletvekili Abdurrahman Kurt var. Bir de CHP milletvekili Gaye Erbatur. Açıkalın ile sürekli temas halindeler. Çocukların dosyalarını takip ediyorlar. Kurt'un Adalet Bakanı Saadullah Ergin ile konuyu görüştüğünü, mevzuat değişikliği için bastırdığını biliyoruz. Bu arada DTP milletvekili Sevaahir Bayındır'ın Meclis'e sunduğu ilgili yasalarda değişiklik önergesi var. Toz biriktirip duruyor.

Kürtçe ezan, üniversitelere Kürtçe edebiyat bölümleri kurmak, bunların hepsi iyi hoş fikirler ama şu kavurucu sıcakta bizlerin çocukları plajlarda filan eğlenirken dört duvar arasına hapsedilmiş o çocukların durumunu düşünen yok mu?

Meslektaşımız Balçıçek Pamir'in *Habertürk* gazetesindeki yazısına göre, çocuklar adına girişimde bulunan Adalet Çağrıcıları isimli oluşum, konuyu Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ile görüşmek için randevu talebinde bulunmuş ancak "Gül'ün yoğun programından dolayı değerlendirilememektedir" cevabını almış. Pamir'in bu konudaki hayal kırıklığı ve şaşkınlığını ben de paylaşıyorum, herhalde Cumhurbaşkanı doğru bilgilendirilmedi diyorum. Ve yine Pamir'in dediği gibi "çocuklar için gözyaşı dökmek için ille onların Filistinli mi olması gerekiyor?" Veya Uygur, veya Çeçen. Ha bu arada BBC'ye konuşan İsraili emekli bir komutan, İsraili askerlere taş atan 9 ile 17 yaş arasındaki Filistinli çocuklara nasıl işkence yapıp dövdüklerini sonra da hapse tıktıklarını anlatmış. Efran Effrati "Hâlâ rüyalarımı giriyorlar" demiş. Bizim buralarda rüyalarına Kürt çocukları giren var mıdır acaba?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürt açılımında samimiyetin ölçüsü -II

Geçen hafta köşemizde, Kürt açılımında samimiyetin ölçüsünü Terörle Mücadele Kanunu'ndan yargılanan çocukların durumuna bağlamıştık. Sırf taş ve slogan attıkları için onlarca yıl hapse mahkûm olan bu gençlerin kurtulması için hükümetin ivedilikle mevzuat değişikliğine gitmesi gerektiğini vurgulamıştık.

Bu sefer ise farklı bir samimiyet sınavıyla karşınızdayız. Mardin Artuklu Üniversitesi, hükümetin Kürt sorunuyla ilgili özgürlükçü dilinden cesaret alarak, haziran sonunda, Kürt Dili ve Edebiyatı Bölümü açmak üzere YÖK'e resmen başvurdu. Demokrat kişiliğiyle tanınan üniversite rektörü Prof. Dr. Serdar Bedii Omay Mardin'e gelen YÖK Başkanı Prof. Dr. Yusuf Ziya Özcan'a tasarlanan bölüm ile ilgili etraflıca brifing verdi. Ancak bölümün başkanlığını yürütecek olan Yrd. Doç. Dr. Selim Temo Ergül'e göre proje şimdiden ölü doğmaya aday. Nedeni basit. YÖK başvuruyu kabul edip onaylamış ancak Kürt Dili ve Edebiyatı Bölümü olarak değil de Anabilim Dalı olarak izin vermiş. Bu da şu anlama geliyor: Kürt Dili ve Edebiyatı altında çeşitli dalları olan başlı başına bir bölüm olmaksızın başka bir bölümün altında yer alacak. Bu da çok daha az öğrenci ve çok daha az öğretim görevlisi ile kurulacak anlamına geliyor. "Oysa çok büyük heyecan ve talep var, şimdiden bölümde çalışmak için 30 tane öğretim görevlisi başvuruda bulundu," diyor Ergül. Kürt Dili ve Edebiyatı üzerine birçok makale ve kitap yazan Ergül, YÖK'ün bu tutumunun hükümetin Kürt açılımındaki samimiyetini ciddi manada gölgelediğini düşünüyor. "Maksat Kürtlerin en minimum taleplerini en minimum şekilde cevaplandırmak." Kürt Dili ve Edebiyatı, Anabilim Dalı olarak hangi bölümde öğretilecek o da net değil. Bu ülkede milyonlarca Kürt olduğuna göre Kürtçeye Asya Dilleri Bölümü'nde öğretilen Kore edebiyatı muamelesi yapmak mantıklı değil herhalde.

Erdoğan'ın Samimiyeti

Bu haklı serzenişlere rağmen özellikle Başbakan Erdoğan'ın salı günü Meclis'te yaptığı konuşma, Kürtlerin ve barış isteyen herkesin umutlarını iyice arttırdı. Bölgenin deneyimli ve bağımsız duruşuyla takdir toplayan siyasetçisi **Seyyid Haşim Haşimi**, Başbakan'ın Yozgat'taki anne ile Hakkâri'deki annenin evlat acısını ortak kılan konuşmasını 'tarihî, vicdanî ve insanî' olarak överken "Bu sefer sorunun çözümüne yönelik ciddi bir irade ve samimiyet net şekilde ortaya konmuştur" diyor. Kürt sorununun sayılı uzmanlarından ABD'li akademisyen **Henri Barkey** Haşimi'nin iyimserliğini paylaşıyor: "Bu sefer hükümet ve belki de devlet bu açılımda ciddi ve sorunun savaş yöntemiyle çözülemeyeceğini idrak etmiş durumdalar."

Barkey silahların susması için öncelikle bir af gerektiğini vurguluyor: "Hem dağdakilerin inmesi hem de hapiste onlarca sene yatan insanların salıverilmesi için bir ortam yaratılmalı. O ortama 'topluma kazandırma' denebilir. Önemli olan ailelerle dağdakilerin ve hapisshanedekilerin birbirlerine kavuşturulması."

Güvenilir kaynaklardan edindiğimiz bilgiye göre Erdoğan'ın Kürt temalarıyla bezeli konuşmasını hazırlayanları arasında AK Parti'ye yakınlığıyla bilinen Ankara merkezli SETA Vakfı var. Konuşma Güneydoğu'da da büyük heyecan yaratmış durumda. *Batman Çağdaş* gazetesinin sahibi kadim dostum **Arif Arslan**'ın aktardığına göre, Batman'da 'halk ilk defa bu kadar umutlu'. "Açılımın etkileri Batman'da net olarak hissediliyor. Kimlik kontrolleri, aramalar büyük ölçüde azaldı. Özellikle Sason bölgesinde yoğun olan operasyonlar durdu gibi. Ne helikopter sesi duyuyoruz ne de Irak sınırına doğru havalanan F-16 uçağı görüyoruz" diyor Arif. 90'lı yıllarda gazetesinde 'W' harfini kullandığı için onlarca davayla yargılanan Arif şimdi tam sayfa Kürtçe yazılar yayımlayabiliyor olmasını hayret ve neşeyle anlatıyor.

Bizce son günlerin en somut ve önemli gelişmesi Başbakan'ın DTP Eşbaşkanı Ahmet Türk ile yaptığı görüşmeydi. Kürt sorununun çözümünde çoğunlukla Kürt nüfusun oylarıyla seçilerek Meclis'te temsil edilen ve

Kürt siyasi kulvarında en örgütlü partiyle çözüm yollarını aramayacağız da kiminle arayacağız? CHP ve MHP'nin utanç verici tutumları artık onları Güneydoğu'dan tek bir milletvekili çıkarmamaya mahkûm etmiştir. DTP'ye de büyük sorumluluk düşüyor. İpleri kendi eline alıp figüran değil aktör olabilmeli. Ahmet Türk yol haritası talebinde haklı ve bu harita DTP'nin katkılarıyla da ortak zeminde buluşarak oluşturulmalı. PKK'nın bu nazik noktada beyan edeceği herhangi bir koşul süreci yeniden tıkayacak hatta tersine çevirecektir. Eğer barış konusunda samimi iseler silahları da kendileri de kamuoyunun önünde susmalıdırlar.

Yine Haşimi'nin dediği gibi "Yıllardır Kürtler devlet ile çatıştılar. Eğer sorun çözülmezse bu sefer Türkler ile Kürtlerin çatışma riski olabilir, bu da hepimiz için büyük tehlikedir." Mesleki hayatımın önemli bölümünü Kürt sorununu irdeleyerek geçirmiş ve defalarca bölgeye gitmiş biri olarak kanaatimce de çözüme hiçbir zaman bu kadar yaklaşmamıştık. Bir de sevgili Şiwan Perwer'i de ikna edebilsek, memleketine dönse, ne muhteşem olur.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

PKK laikliğin garantisi midir?

Amberin Zaman 28.08.2009

Böyle bir iddia var. Ve yeni değil. Örgüt saflarına bolca kadın katarak bir tür cinsiyet devrimine imza attığı uzun zamandır vurgulanıyor. Evde asırlar boyunca kocasından dayak yiyen Kürt kadınına PKK kimlik kazandırdı deniyor. Örgütün Hizbullah'a ve ağalar ve şeyhlere karşı yürüttüğü kampanya aynı şekilde yorumlanıyor.

Doksanlı yılların ortasında Osman Öcalan ile röportaj yapmak için Irak Kürdistanı'nda Zeli kampına gitmiştim. Kadın militanlar İran tarafında Şehit Berivan adlı bir kampta kalıyorlardı. Başlarında Sakine Cansız isminde bir kadın vardı. Yünden örülmüş çoraplarının üzerine işlenmiş çiçek motifleri, en çetin dağlarda dahi 'kadın'ın her zaman kadın olduğunu hatırlatmıştı bana. Peki, bu kadınlar erkeklerle eşit miydiler? Emin olamadım ama en azından erkeklere yemek yapmak çamaşırlarını yıkamak gibi 'görevler' üstlenmemişlerdi. Ama şu kesin ki sol milliyetçi Kürt geleneğine bağlı siyasetçisi olsun, aydını olsun laik yaşam tarzını (elitist beyaz Türk şeklini kastetmiyorum) benimsemiş görünüyor. Bu anlamda özellikle Diyarbakır'da kendimi her zaman çok rahat ve özgür his etmişimdir. DTP'li Belediye Başkanı Osman Baydemir, eski Baro Başkanı Sezgin Tanrıkulu ve Kürt siyaset kulvarında tanınmış birçok benzeri kişi, güçlü, kariyer sahibi kadınlarla evli. Rakiplerin aksine DTP'de kadın kotası uygulanıyor. Göreceli olarak DTP en fazla kadın milletvekili ve en fazla kadın belediye başkanı çıkartan parti. Özetle kadınları siyasette mobilize etmeyi çok iyi başarıyorlar.

Tabanları aynı olan PKK ve DTP'nin bu seküler yapısını rakipleri çok sık kullandılar. Din üzerinden oy toplamaya çalışan partiler ve tarikatlardaki yandaşları sol Kürt milliyetçilerini yozluk, ve İslâm'a ihanet ile suçlamışlardır. Bu iddiaları çürütmek adına PKK da Kürt İmamlar Birliği türünde yan örgütler kurdu. Son zamanlarda DTP'li yöneticiler de kan davaları ve benzer ihtilafları çözerken yanlarına din adamları almayı ihmal etmiyorlar. Buna rağmen Mustazaf-Der adı altında yeniden örgütlenen eski Hizbullahçılar aynı yerden vurmaya devam ediyorlar. Geçenlerde Batman'da Türkçe ve Kürtçe "Biz kadınlar kimsenin namusu değiliz" diyen pankartlar taşıyan DTP'li kadınlara tepki için 500 Hizbullah yandaşı sokağa döküldü. Geçen hafta Diyarbakır'da görüştüğümüz Mustazaf-Der Başkanı Avukat Hüseyin Yılmaz "PKK ile devlet halkı yozlaştırıyor" serzenişinde

bulundu. "İnceledik, diğer illerde kültürel etkinlikler çerçevesinde valilikler ebru ve hat sanatı ve çinçilik dersleri düzenlerken burada DTP ile birlikte pop ve rock konserleri düzenliyor, Ceza isimli bir rapçi geliyor" diye iddia ediyor. Yılmaz'a göre bu konsere katılan kadınlar taciz edilmişler. Halbuki konser kadın erkek ayrı izlenseymiş böyle şeyler yaşanmazmış ama maksat tam da böyle şeyleri yaşatmakmış Yılmaz'a göre. Diğer sol partilerin en ufak varlık gösteremediği Kürt nüfusu ağırlıklı illerde laikliğin garantörü olmazsa bile temsilcisi hiç şüphesiz ki DTP.

***

Bu arada, birkaç gün önce Batman'daydım. Batman Gazeteciler Cemiyeti'nin yeni lokalinde cemiyet başkanı Arif Arslan bizim için sohbet toplantısı düzenledi. *Taraf*ı çiftler çiftler alıyoruz diyen herkesin Ahmet Altan'a, Yasemin Çongar'a selamları üstümde kalsın. Güzel haberler işittim. Liselerdeki kız öğrenci sayısı gittikçe artıyormuş. Bölgede ÖSS birincisi bir kız: Sevdâ Kanat. Hacettepe İngilizce Tıp'ı kazanmış. Batman'daki Anadolu Öğretmen Lisesi'nde babaları imam olan 25 tane kız öğrenci kayıtlı. Ancak kız öğrenci yurdu sayısı son derece yetersiz. Tüpraş ile birlikte Batman'a gelen Koçlardan Batmanlıların başlıca ricaları, kız çocuklarının eğitime bunca destek veren ailenin aynı desteği Batman'a da sunması.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türk-Ermeni ilişkileri: Beyrut'tan bakınca

Amberin Zaman 04.09.2009

BEYRUT

İki gündür Ermenilerin 1955'de kurduğu Haigazian Üniversitesi'nin düzenlediği 'Ermeni Soykırımı ve Uluslararası Hukuk' adlı konferansa katılmak için Beyrut'tayız. Roger Smith, William Schabas, Alfred de Zayas, Richard Hovannisian ve Türkiye'den Uğur Ungor, Bilgin Ayata, Seyhan Bayraktar gibi soykırım konusunda uzman dünyaca ünlü tarihçiler ve hukukçular burada 1915 trajedisini tartışıyor. Ermenilerin tazminat ve toprak taleplerinin uluslararası hukuk açısından ne denli zor belki de imkânsız olduğundan söz ediyorlar. 'Memleket elden gidiyor' naraları atanlara keşke burada olsaydınız biraz olsun paranoyalarınızdan arınabilseydiniz diyorum.

Ataları ya katledilen ya Anadolu'dan sürülen sayısız Ermeni halen topraklarına dönebilmenin hayalini kuruyor. Ve tam da bu yüzden geçtiğimiz günlerde içeriği açıklanan Türkiye ve Ermenistan arasında parafe edilen protokoller özellikle diaspora Ermenilerini kızdırmış vaziyette, 'memleket elden gidiyor' korosunun ayrıca bilgilerine sunuyorum.

Kökleri Adana'ya dayanan bilgisayar mühendisi Maurice Kelechian protokol gereği Ermenistan'ın Türkiye'nin mevcut sınırlarını tanıyarak diaspora Ermenilerinin tazminat ve topraklarına geri dönme yollarının tıkadığını savunuyor. Başka bir ifadeyle zaten uluslararası hukuk açısından gerçekleşmesi zor görünen talepleri, protokollerin hayata geçtiği takdirde iyice imkânsız hale geliyor.

“Türkiye, Ermenistan ile diasporayı bölmek istiyor,” diyor Kelechian. Türkiye ile ilişkiler konusuna gelince Ermenistan ve diasporanın zaten bölünmüş durumda olduklarını da teslim ediyor. “Ermenistan Cumhuriyeti vatandaşı Ermeniler ve biz diaspora Ermenileri olaylara farklı bakıyoruz, diaspora kan döktü.”

Bu bağlamda Kelechian, Sarkisyan hükümetini diasporayı süreçle ilgili yeterince bilgilendirmemekle suçluyor. “Türkiye’nin dayattıklarını yapıyorlar,” diye tamamlıyor sözlerini.

Önceki akşam hükümeti protesto etmek üzere aşırı milliyetçi Taşnak partisi sokaklara döküldü. Ermenistan’ın ‘teslimiyetçi’ tutumunu üzerine yıktıkları Dışişleri Bakanı Eduard Nalbandian’ın istifasını istiyorlar.

Türkiye’nin Azerbaycan ve Karabağ sorunu varsa Ermenistan’ın da hem Karabağ hem de diaspora sorunu var.

Buna rağmen Sarkisyan’ın tarih komisyonuna evet demesi gerçekten siyaseten riskli ve cesur bir adımdır. Ankara’nın bunu iyi tahlil etmesi gerekiyor.

İdeal bir dünyada Ahmet Davutoğlu’nun samimi olarak arzuladığını bildiğimiz bölgesel barış gerçekleşebilirdi. Ancak bölgenin dengeleri karmaşık ve tarihin gölgesi her an üstünde. Davutoğlu diyor ki; Ermenistan Azerbaycan ile barışmadıkça Türkiye ile Ermenistan arasındaki barış havada kalır.

Aynı mantıkla sayıları Ermenistan Ermenilerinin iki katından fazla olan diaspora Ermenilerinin taleplerini de gözetmeyen bir barış da tam bir barış olmayabilir. Zira mesele Profesör Schabas’ın ifade ettiği gibi her şeyden önce etik. ‘Paranızı alıp Türkiye’den, susarak, hep tazminattan söz ederek meseleyi ucuzlaştırmaz mısınız’ diye soruyor Ermeni katılımcılara.

Belki de Türkiye’nin stratejisi tutar. İzolasyondan kurtulmaya bu denli yaklaşan Ermenistan ilk etapta sınırlar açılmadan diplomatik ilişkilere fit olur. Ardından Karabağ konusunda bir takım adımlar atar bu kez de Meclis anlaşmaları onaylar ve sınırlar açılır. Belki. Keşke. Ne var ki Ermenistan ile barışırız ama tarihimizle yüzleşmedikçe asırlar boyu topraklarımızı paylaştığımız Ermeni kardeşlerimiz ile helalleşemeyiz. Kolektif vicdanımızın bir köşesinde öyle diken gibi durur.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aydın Doğan ve IMF

Amberin Zaman 11.09.2009

Aradaki bağlantı ne mi?

İzah etmeye çalışayım.

Hükümet ile IMF bir yılı aşkın süredir yeni bir anlaşma imzalamak üzere müzakereler sürdürüyor. Ama bir türlü uzlaşma sağlanamadığından el sıkışılmıyor, 30 milyar dolar civarında olarak telaffuz edilen kaynak

aktarılamıyor. Taraflar arasında anlaşma sağlanamayışının başlıca nedenleri arasında Türkiye'deki vergi sistemi yatıyor. Kabaca özetleyecek olursak IMF vergi denetiminin sıkılaştırılmasını istiyor. Bu yönde devlet adına denetleme yapan kurumların aynı çatı altında birleştirilerek bağımsız bir denetleme kurumunun oluşmasını talep ediyor. Ancak müzakereleri yakından izleyen Batılı bir yetkiliye göre Başbakan Erdoğan Fon'un bu önerilerini reddetmiş bulunuyor.

Vergi kaçakçılığı üzerinde bu denli titizlenen, Aydın Doğan'a art arda kesilen vahşi vergi cezalarını bu hassasiyet üzerinden savunan hükümet IMF'ye bu konuda neden direniyor acaba?

Türkiye'de demokrasinin doğru dürüst gelişmemesinin başlıca nedenleri arasında vergi düzenindeki çarpıklıkların yattığını söyleyebiliriz. Zira vergi kaçırın bir halk hükümetinden, devletinden hesap soramaz. Bu kadar basit.

Türkiye'deki vergi kanunları konusunda uzman değiliz. Ancak duruma göre hem silah hem de siper olarak kullanıldıklarını sıkça görüyoruz. Aydın Doğan da birçok iş adamı gibi zaman zaman minareyi kılıfına uydurmuş olabilir. Ne var ki yediği astronomik cezaları basit bir vergi kaçakçılığı hikâyesi olarak açıklamak hiç de inandırıcı gelmiyor bize.

Bu da Türk demokrasisinin diğer bir gediğine işaret ediyor: Türk basınındaki çarpıklıklara.

Doğan imparatorluğu başta olmak üzere birçok medya grubu gazetecilik reflekslerine, demokrasideki dördüncü kuvvet güdülerinden ziyade, güç dengelerine göre pozisyon aldılar. Bu da, basın dışında birçok sektöre el atmalarından kaynaklanıyor. Devletten ihale almak, iş bitirmek adına kendilerini zora sokacak haberleri sansürlemişler, duruma göre şantaj kokan biçimde birilerini hedef almışlar. Madalyonun diğer yüzünde ise derin devlet var. Bir takım medya patronları her an enselerinde hissettikleri derin devlet baskısına boyun eğerek meslektaşlarımızı andıçlar üzerinden harcamışlardır. 'Milli' davaları savunmak, 'büyük tehlikeler'den bizleri 'korumak' adına halkı ajite eden başlıklar atmışlardır. Türkiye'ye büyük zarar vermişlerdir.

Türkiye'de güç ve sermaye dengelerinin kökten değiştiği bu günlerde Aydın Doğan başta olmak üzere medya da nasibini alıyor. Doğan grubundan güvenilir kaynaklar Aydın Bey'in eline tasfiyesi istenen köşe yazarı listesinin tutuşturulduğunu doğruluyor. Bu da Türk basınının bir başka yapısal problemini önümüze koyuyor: Köşe yazarlarının konumu ve görevi. Batı basınına bir göz atın; ne *The Guardian*'da ne de *Le Monde*'da olsun, hiçbirinde bu kadar sıklıkla yazan ve bu çoğunlukta köşe yazarı bulamazsınız. Yıllarca bu köşe yazarlarının bazıları TSK'yla, bürokrasiyle sıkı ilişkiler kurarak medya patronlarının bir tür emniyet supabı işlevini görmüşlerdir. Bu kaynaklardan aldıkları 'haberleri' sorgulamadan köşelerine döşemişlerdir. Bir gazetenin en önemli sermayesi olması gereken muhabirlerin sağlıklı biçimde araştırabilecekleri haberlerin üzerine oturmuşlar. Habercilik ile köşe yazarlığı arasındaki çizgi son derece muğlak kalmıştır.

Ne yazık ki daha önceki tartışmalı el koymalarda görüldüğü gibi, başbakanın tasarladığı 'yeni' medya düzeni kendi propagandasını yapan şakşakçılar ordusu yaratmaktan öteye gitmediği savı güç kazanıyor.

Ve bakalım Aydın Doğan baskılara boyun eğecek mi? Her ne kadar iş hayatına tüccar olarak atılmış olsa da tanıdığım kadarıyla Aydın Doğan basını seviyor, gazetelerini seviyor, gazetecileri seviyor, medya ile duygusal bir bağı var. En azından kuruş kazandırmayan *Radikal* gazetesini halen yaşıyor olmasından ötürü kendisine teşekkür borcumuz olduğunu düşünüyorum.

Aydın Doğan'ı cezalandırayım derken binlerce meslektaşımız işsiz kalacak. Bu gerçekten salt siyasi hesaplaşma adına yapılıyorsa mübarek Ramazan günü Tayyip Erdoğan bunu vicdanının neresine sığdıracak?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İyi ki doğdun Hrant

Amberin Zaman 18.09.2009

Geçtiğimiz salı yani 15 eylül sevgili Hrant Dink'in 55. yaş günüydü.

Çiçeği burnunda Uluslararası Hrant Dink Vakfı birinci Uluslararası Hrant Dink ödül töreni için bu günü seçti. Ödül 'ayrımcılıktan, ırkçılıktan, şiddetten arınmış, bu idealler uğruna bireysel risk alan, ezber bozan, barışın dilini kullanan, bunları yaparken, insanlara mücadeleye devam etme yolunda ilham ve umut veren kişilere' veriliyor. Ödüle iki kişi layık görüldü. Biri gazetemizin yazarı sevgili Alper Görmüş, diğeri de Gazze'de ardından Batı Şeria'da yaşayan tek İsraili gazeteci, Amira Hass'a verildi.

Görmüş özellikle *Nokta* dergisinde Darbe Günlükleri'ni de yayımlayarak *Taraf'a* öncü olmuştu. Türkiye'de halen darbe planlarının yapıldığını tüm çıplaklığıyla gözler önüne sermişti. Tabii dergisinin kapatılması pahasına.

Nazi kamplarından sağ kurtulan Romanyalı bir baba ve Yugoslavyalı bir anneden doğan Hass ise, sorulduğunda Filistinliler konusunda değil –zira bütün bir halkı tanımak zordur- fakat İsrail işgali konusunda uzman olduğunu söylüyor. Ancak tüm bu sert eleştirilerine karşın Hass bir gazeteci olarak Türkiye'nin aksine kendi ülkesinde herhangi bir baskıya maruz kalmadığını, İsrail devletini özgürce eleştirebildiğinin altını çizdi. Bu bağlamda gazetesi *Ha'aretz*'de editörüyle arasında geçen bir konuşmayı tören esnasında bizlere aktardı. Geçtiğimiz günlerde Birleşmiş Milletler İsrail'in Gazze operasyonunda Filistin halkına yönelik 'insanlık suçu' işlediğini belgeleyen rapor yayımlandığında Hass hayretini gizleyememiş. Editörü ise aynen şu cevabı vermiş: "Neden şaşıryorsun ki? Biz bunları her gün gazetemizde yayımladık."

Hass Türk basınında çalışıyor olsaydı herhalde gazetemizin yazarlarından Mehmet Baransu gibi aleyhinde açılan davalardan başını kaldıramaz, kim bilir birçok meslektaşımız gibi hapsi boylardı, belki de sevgili Hrant gibi karanlık bir cinayete kurban giderdi.

Cesareti, dirayeti, ve insanlığı ile hepimizi mahcup eden Rakel Dink Uluslararası Hrant Dink Vakfı'nın başkanlığını yürütüyor. Vakıf gerçekten de evrensel nitelikte projelere imza atacağa benziyor. Bu arada AB'den sorumlu Devlet Bakanı Egemen Bağış ödül törenine katılarak çok doğru bir iş yaptı. Keşke devlet katından daha fazla katılım olsaydı. Eğer gelseydiler Arto Tunçboyacıyan'ın eşlik ettiği Kardeş Türküler'in muhteşem mini konserini ve Zeynep Tanbay'ın sarsıcı dans gösterisini izleyebilirlerdi.

Münevver Akbulut'un katil zanlısının bulunduğu bugünlerde Hrant'ın ölümünün arkasındaki asıl faillere halen dokunulmaması içimizde derin bir öfke yaratıyor. Münevver Akbulut örneğinde görüldüğü gibi devlet istediği zaman işi sonuna kadar götürebiliyor. Envai çeşit açılım laflarının bolca harcandığı bugünlerde **Hrant için**

Adalet İçin bir şeyler yapılsın. Lütfen. Hemen.

Not: Değerli okuyucularımızın Mübarek Ramazan Bayramını şimdiden kutluyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İyi ki doğdun Hrant

Amberin Zaman 18.09.2009

Geçtiğimiz salı yani 15 eylül sevgili Hrant Dink'in 55. yaş günüydü.

Çiçeği burnunda Uluslararası Hrant Dink Vakfı birinci Uluslararası Hrant Dink ödül töreni için bu günü seçti. Ödül 'ayrımcılıktan, ırkçılıktan, şiddetten arınmış, bu idealler uğruna bireysel risk alan, ezber bozan, barışın dilini kullanan, bunları yaparken, insanlara mücadeleye devam etme yolunda ilham ve umut veren kişilere' veriliyor. Ödüle iki kişi layık görüldü. Biri gazetemizin yazarı sevgili Alper Görmüş, diğeri de Gazze'de ardından Batı Şeria'da yaşayan tek İsraili gazeteci, Amira Hass'a verildi.

Görmüş özellikle *Nokta* dergisinde Darbe Günlükleri'ni de yayımlayarak *Taraf'a* öncü olmuştu. Türkiye'de halen darbe planlarının yapıldığını tüm çıplaklığıyla gözler önüne sermişti. Tabii dergisinin kapatılması pahasına.

Nazi kamplarından sağ kurtulan Romanyalı bir baba ve Yugoslavyalı bir anneden doğan Hass ise, sorulduğunda Filistinliler konusunda değil –zira bütün bir halkı tanımak zordur- fakat İsrail işgali konusunda uzman olduğunu söylüyor. Ancak tüm bu sert eleştirilerine karşın Hass bir gazeteci olarak Türkiye'nin aksine kendi ülkesinde herhangi bir baskıya maruz kalmadığını, İsrail devletini özgürce eleştirebildiğinin altını çizdi. Bu bağlamda gazetesi *Ha'aretz*'de editörüyle arasında geçen bir konuşmayı tören esnasında bizlere aktardı. Geçtiğimiz günlerde Birleşmiş Milletler İsrail'in Gazze operasyonunda Filistin halkına yönelik 'insanlık suçu' işlediğini belgeleyen rapor yayımlandığında Hass hayretini gizleyememiş. Editörü ise aynen şu cevabı vermiş: "Neden şaşıyorsun ki? Biz bunları her gün gazetemizde yayımladık."

Hass Türk basınında çalışıyor olsaydı herhalde gazetemizin yazarlarından Mehmet Baransu gibi aleyhinde açılan davalardan başını kaldıramaz, kim bilir birçok meslektaşımız gibi hapsi boylardı, belki de sevgili Hrant gibi karanlık bir cinayete kurban giderdi.

Cesareti, dirayeti, ve insanlığı ile hepimizi mahcup eden Rakel Dink Uluslararası Hrant Dink Vakfı'nın başkanlığını yürütüyor. Vakıf gerçekten de evrensel nitelikte projelere imza atacağa benziyor. Bu arada AB'den sorumlu Devlet Bakanı Egemen Bağış ödül törenine katılarak çok doğru bir iş yaptı. Keşke devlet katından daha fazla katılım olsaydı. Eğer gelseydiler Arto Tunçboyacıyan'ın eşlik ettiği Kardeş Türküler'in muhteşem mini konserini ve Zeynep Tanbay'ın sarsıcı dans gösterisini izleyebilirlerdi.

Münevver Karabulut'un katil zanlısının bulunduğu bugünlerde Hrant'ın ölümünün arkasındaki asıl faillere halen dokunulmaması içimizde derin bir öfke yaratıyor. Münevver Karabulut örneğinde görüldüğü gibi devlet

istediği zaman işi sonuna kadar götürebiliyor. Envai çeşit açılım laflarının bolca harcandığı bugünlerde **Hrant İçin Adalet İçin** bir şeyler yapılsın. Lütfen. Hemen.

Not: Değerli okuyucularımızın Mübarek Ramazan Bayramını şimdiden kutluyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kars'ta yitirilen hoşgörü

Amberin Zaman 25.09.2009

Ermeni-Türk ilişkilerine yakın ilgi duyan biri olarak, Kars'ın benim için özel bir yeri var. Hatta Kars için bu ilişkilerin bir tür barometresi diyebiliriz, zira yıllardır sivil toplum düzeyindeki temaslar yoğun biçimde Kars odaklı yürütülüyordu.

Kars Gezici Film Festivali ve Altın Kaz Film Yarışması'nın yanı sıra yılda bir düzenlenen Uluslararası Kafkas Kültürleri Festivali Türklerin, Ermenilerin ve Azerilerin kaynaştığı sıcak ortamlar sağlıyordu (her ne kadar Azerbaycan kendi ülke sanatçılarının katılmasını engellemeye çabalasa da). Artık o festivaller olmayacak.

Neden mi? Kars'ın yüzde otuz iki oy ile seçilen AKP'li belediye başkanı Nevzat Bozkuş'un bize aktardığına göre "Halk'ın öncelikleri başka." Onlar festival değil kanalizasyon ve su istiyorlarmış.

Bu arada Bozkuş kendi ağzıyla Kültür Bakanlığı müsteşar yardımcısının festivallere maddi kaynak teklifini nasıl geri çevirdiğini de aktardı. Reddetme sebebi ise geçen yıllarda festivallere katılanların çeşitli otellere belediye adına taktıkları borçlar imiş. Önce bunlar ödenmeliymiş.

Edindiğimiz bilgiye göre Birleşmiş Milletler Kalkınma Fonu'nun benzer bir teklifini de geri çeviren Bozkuş, Anadolu Kültür Vakfı'nın faaliyetlerini de durdurmuş. 2006 yılında eski Belediye Başkanı Naif Alibeyoğlu ile imzalanan protokol gereği Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Halk Eğitim binası Vakfa Kültür merkezi olarak tahsis edilmiş. Yeni belediye başkanı binayı Halk Eğitim'e iade etmiş. İçinde Vakfa ait ses sistemi, projektör türünden bir takım malzemeler de Halk Eğitim'e beraberinde devredilmiş. Anadolu'da gelişmenin ana eksenlerinden birinin kültürel hayat olduğuna iman eden ve bu yönde büyük çaba sarf eden Vakıf Başkanı Osman Kavala belli ki hayal kırıklığına uğramış. Telefon ile ulaştığımız Kavala yeni belediye başkanının, bu felsefesini paylaşmadığının anlaşıldığını söylüyor.

Festivalleri iptal etmesine neden olarak maddi sorunları öne süren Bozkuş, Kars'ın sembolleri arasında sayılan kadın figürlü heykelleri söküp depolara koymasını nasıl açıklıyor pekâlâ? "Onlar müstehcen ve Kars kadını temsil etmiyor" diyor Bozkuş; ancak ileride kurulacak bir 'gençlik' merkezinin bahçesine konacağını söylüyor bize. Görüştüğümüz bazı Karslıların iddiasına göre Bozkuş'un esas amacı Alibeyoğlu'nun izlerini kentten tamamıyla silmek.

Vizyonu ile büyük takdir toplayan Alibeyoğlu'nun bir diğer projesi de gömülmek üzere. Kars'ın tepesindeki

Mehmet Aksoy imzalı Barış ve İnsanlık Anıtı'nın inşaatı durdurulmuş ve şimdi yıkım tehlikesi ile karşı karşıya. Heykelin altında bir takım arkeolojik eserler yattığı iddia ediliyor. Ancak esas neden bizce heykelin sınırın öteki tarafında yaşayan Ermeni kardeşlerimizle barışı da simgeliyor olması. Tam da bu yüzden kentteki MHP'liler heykele karşı çıkıyorlardı zaten.

Kars'taki ayıplar saymakla bitmez. Bir de Ermeniler için ayrı bir kutsal değer barındıran Oniki Havariler Kilisesi'nin durumu var. Fresklerin üzeri İslâmi motiflerle kaplanıp cami olarak yeniden restore edilen kilisenin orasından burasından otlar fışkırıyor. Cuma haricinde 'camiye' uğrayan yok. Neden uğrasın ki: Yanı başında iki cami daha var. Tam yanındaki Evliya Camii'nin çevresi pırıl pırıl, ağaçlar ve çiçekler ile donatılmışken, kilisenin etrafı bir o kadar bakımsız.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Taraf'tan olmak

Amberin Zaman 02.10.2009

Aydın Doğan'a kesilen dudak uçurtucu vergi cezasıyla birlikte Türk basını yeniden, durmadan Türk basını yazar, çizer, konuşur oldu. Şimdilerde de hükümet ile uzlaşmak adına Aydın Bey Sedat Ergin'i feda mı etti sorusu ağızlarda dolaşıyor. Bence alakası yok. Aydın Bey'le ilişkilerine defalarca tanık olan biri olarak şunu büyük rahatlıkla söyleyebilirim. Sedat Ergin, Aydın Doğan'ın en çok sevdiği, güven duyduğu gazetecilerden biri. Mesele olsa olsa tirajla ilgilidir.

Bu tartışmalar sürerken –yıllarca kıyısından seyrederken- ben de artık Türk medyasının bir parçası olduğumu hatırladım. Ve bu sayede artık Türkiye'ye ve Türk toplumuna daha da yaklaştığımı...

Oysa, *Taraf*'ın doğduğu 2007 yılının kasım ayına kadar, *Yeni Harman*'a destek bâbında yaptığım bir kaç iş haricinde Türk basınına hiç bulaşmadım.

Hep yabancı medyada yer aldım. Türkiye'ye 'yabancı' gözüyle baktım. Bu bana büyük özgürlük sağladı, zira Kürt sorunu ile ilgili veya TSK ile ilgili olsun merkez Türk basınında hiç bir zaman yayımlatamayacağım haberleri yayımlatabildim. Birçok yabancı meslektaşım gibi mağdurların sesini duyurma imkânım oldu. Ancak bu dışarıdan bakma hali, anne *Taraf*'ından Türk olan beni, çok yalnızlaştırdı. Fakat zaman zaman teklifler gelse dahi bu melez kimliğimi (ve burada kanımı kastetmiyorum) barındıracak bir gazete görmüyordum Türkiye'de.. ta ki *Taraf* Kasım 2007'de doğana kadar.

Gününü tam hatırlamıyorum ama Yasemin Çongar beni arayıp "yeni gazete" diye başlayan cümlesini bitirmeden "ben de yazmak istiyorum" deyiverdim. Çünkü *Taraf*'ın farklı olacağını biliyordum. Yasemin Çongar ayarında, yüreği beyniyle sürekli yarışan bir gazeteci, kolay kolay böyle bir işe soyunmazdı yoksa.

Bir *Taraf* yazarı olarak *Taraf*'ı kendi sütunumda övmenin yakışık almadığını düşünebilirsiniz. Ancak Türk basınının tahlilini yaparken bunu *Taraf*'tan söz etmeden yaparsanız bütün o tahlilleriniz havada kalır. Zira *Taraf*

birçok yönüyle Türkiye’de yaşanan derin değişimi simgeliyor. Türk demokrasi tarihinde yer almasını sağlayacak haberlerini bir yana koyalım, esas *Taraf*’ın barındırdığı ve bir şekilde yaydığı zihinsel ve manevi iklimi irdelemek gerekir. Özellikle toplumumuzda pek adam yerine konmayan gençler başta olmak üzere, Rizelisinin, Kürdünün başörtülüsünün, Ermenisinin ve daha nicelerinin rahatça oksijen bulup soluyabildiği bir iklimden söz ediyorum. Hayatımda Türkçe tedrisatta okumadan bana Türkçe yazma cesaretini veren, haftada sadece bir kere uğrasam dahi kendimi evin kızı gibi hissettiren bir yerden bahsediyorum. Hani Facebook’taki o aptal testlerden biri, “yaşadığınız ülkenin hangi gazeteyle benzemesini isterdiniz” gibi bir soru koysaydı önüme, cevabım ‘*Taraf*’ olurdu.

Evet, paramız yok. Bu çok kötü. Özellikle tek geliri gazetemizden olanlar için çok kötü. Umarım en kısa zamanda belimizi doğrulturuz. Ne var ki bu ‘gariban’lığımız sayesinde ‘holdingimizin patronu ne der’ veya ‘reklam veren kızarmı’ türü kaygılardan uzak, özgürce yazabiliyoruz. Ve itiraf etmeliyim ki *Taraf*’ın bu ergen, asi, meydan okuma hali benim acayip hoşuma gidiyor. ‘*Taraf* olmak’ bir şekliyle ‘cool olmak’ diyebiliriz.

Peki, *Taraf*’ın da eksikleri yok mu? Elbet de var. İlk başta her türlü fedakârlığı yaparak canla başla çalışan birçok arkadaşımızın üst yönetimden daha fazla şefkat ve takdir görmek istediğini biliyorum. İletişim kopukluklarının yaşandığını da... Ahmet Altan toplu mail yoluyla arada bir ‘aferin’ türünden bir şeyler diyerek bizlere moral verse bence süper olur. Bu arada gazetemizin sahibi Başar Arslan’ı da çok merak ediyorum, bir tanışsak ne güzel olur diyorum. Her halükârda beni *Taraf* ailesine katan Yasemin Çongar’a ve benim düşük cümlelerimle boğuşan sevgili yazarlar editörümüz Tamer Kayaş’a sonsuz teşekkür ediyorum. *Taraf*’tan olmaktan gurur duyuyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ermeni diasporasına el uzatalım

Amberin Zaman 09.10.2009

Ermenistan ile Türkiye arasında paraflanan protokoller 10 ekim günü Zürih’te imzalanacak. Bu kesin. İki ülke arasında arabuluculuk yapan İsviçre’nin konuya ilişkin açıklama yapmamış olması Ermenistan tarafındaki hassasiyetlerden kaynaklanıyor. Birincisi, törene kimlerin katılacağı konusunda Türkiye’yle bayağı bir çekişme oldu. Türkiye’nin arzusu AGİT nezdinde Karabağ barış görüşmelerini yürüten Minsk Grubu’nun eşbaşkanları ABD, Rusya ve Fransa’dan birer temsilcinin katılması yönündeydi. Bu şekilde protokoller her ne kadar Karabağ ile ilgili herhangi bir önkoşul içermese dahi yine de Karabağ vurgusu yapılmış olacaktı. Buna itiraz eden Ermenistan törende Avrupa Konseyi’nden ve AB’den birer temsilcinin bulunması için bastırdı. İsteddiği oldu sonunda. **Güvenilir kaynaklardan edindiğimiz bilgiye göre; ABD, Fransa ve Rusya’nın, Dışişleri düzeyinde temsil edilmesi ihtimali çok yüksek. Yani Hillary Clinton’ın da hazır bulunması söz konusu olabilir. Avrupa Birliği adına da Xavier Solana.**

Ermenistan’ın diğer sıkıntısı ise Ermeni diasporası ile ilgili.

Bilindiği gibi protokollerin içeriğinin açıklandığı 31 ağustostan bu yana Ermeni nüfusunun yoğun olduğu

Fransa, Amerika ve Lübnan'da protesto yürüyüşleri yapıldı. Protokollerin imzalanmaması için internet üzerinden kampanyalar düzenlendi. StopTheProtocols.com (protokolleri durdurun) türünden web siteleri kuruldu. Son bir haftada diasporayı ikna ve bilgilendirme turuna çıkan Ermenistan Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan gittiği Lübnan, Amerika ve Fransa'da 'davajan' (Ermenice hain demek) suçlamalarıyla karşılandı.

Ne var ki dünya basınında geniş yer alan bu tepkiler Ermeni diasporasının tümünün görüşlerini yansıtmıyor. Aksine Amerika merkezli iki Ermeni Kilise birliği (Dioceses of the Armenian Church of America) ve önde gelen üç Ermeni federasyonu (Knights of Vartan, Armenian Assembly of America, Armenian General Benevolent Union) protokolleri desteklediklerini 1 ekimde yayımladıkları bir ortak bildiriyle dünyaya duyurdular. Aralarından Armenian Assembly of America'nın Erivan temsilcisi Arpi Vartanian ile konuşma fırsatım oldu. Vartanian'a göre diasporadaki 'sessiz çoğunluğun' her ne kadar protokollerin içeriğiyle ilgili bir takım kaygıları (ortak tarih komisyonu gibi) olsa dahi son kertede Türkiye ile Ermenistan arasındaki yakınlaşmayı destekliyor, bunun her iki ülkenin hayrına olacağını idrak etmiş bulunuyorlar.

"Erivan'ın penceresinden baktığımız zaman sınırların açılması ambargolar altında ezilen Ermenistan için büyük fırsatlar sunuyor, halkların sınırlardan geçerek kaynaşması birçok önyargıyı yıkacaktır, ekonominin büyümesini sağlayacak, Gürcistan üzerinden gelen Türk malların fiyatlarını düşürecektir," diyor Vartanian ve "Aynı zamanda Ermenistan'ın Batı'yla entegrasyonunu hızlandıracaktır. Bölgesel enerji ve ulaşım projelerine katılmasını sağlayacaktır. Türkiye açısından ise Ermenistan ile kurulan ilişkiler Avrupa Birliğine girme sürecine ivme katarak 1915'te yaşanan trajedinin daha özgürce ve sağlıklı bir zeminde tartışıldığı bir iklim yaratılacaktır. Ermenistan da bu sayede Avrupa Birliği'ne sınırdış olacaktır," diye tamamlıyor sözlerini.

Bu argümanlar zaten iki ülke arasında barışı isteyenler tarafından sıkça kullanıldı. Ancak bunları Vartanian'dan duymak diasporadaki fikir öncülerindeki evrimi de net biçimde ortaya koyuyor. Yıllarca temel meseleleri soykırımın tanınması olan bu kuruluşlar bu gayelerinden vazgeçmiyor iken aynı zamanda artık Ermenistan'a daha gerçekçi gözle bakabiliyor ve Ermenistan halkının önceliklerinin iş, aş, sağlık ve çocuklarına iyi bir gelecek garantilemek olduğunu anlıyorlar. Bir yandan bu yöndeki projelere destek sağlarken Ermenistan'ın demokratikleşmesi konusunda da kafa yoruyorlar.

Bu açıdan bakıldığı zaman Türkiye'nin de bu örgütler ile temas kurarak Ermenistan'da ortak projeler yürütmesi hem mümkün hem de fevkalade faydalı olur. İlk etapta birbirlerini anlayıp dinlesinler. Bu bağlamda son derece makul görüşlere sahip ve kökleri Anadolu'ya dayanan Vartanian Türkiye'ye davet edilse ne iyi olur. 2000'li yılların başında eğer yanılmıyorsam bir zamanlar Bakü'de büyükelçilik görevi yapan Ecvet Tezcan Amerika'daki saydığımız diaspora örgütlerinin bazılarıyla temaslarda bulunmuş. Ancak ana hedefi onları ABD Kongresi'nin soykırımı tanımaya yönelik kampanyadan vazgeçirmek olduğu için eli boş dönmüş. Güvenilir kaynaklardan edindiğimiz bilgiye göre, devletimizin bu yöndeki faaliyetleri absürd ve utanç verici boyutlara ulaştığı olmuş. Örneğin, birilerinin San Francisco'da bulunan soykırım anıtının üzerindeki plaketi sökmesi için zamanında para dahi tahsis edilmiş. Allah akıl fikir versin diyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İsrail'le ilişkiler

Amberin Zaman 23.10.2009

İsrail ve Türkiye arasında gittikçe ekşiyen ilişkiler bir çok yoruma neden oldu. Türkiye’de ‘eksen kayması mı oluyor’ türünden bir soru furyasını tetikledi.

Türkiye’nin böylesi önemli bir müttefikleriyle ilişkileri zedeleyerek kendini ayağından vurduğunu iddia ediyorlar. Kimilerine göre İsrail’i ‘kaybetmek’ Amerika’yı da ‘kaybetmek’ anlamına geliyor. Böyle bir yorumun abartılı olduğu aşîkâr.

Yine de son günlerde görüştüğümüz bazı Amerikalı yetkililer, Türkiye’nin İsrail’e artan dozlarla yönelttiği eleştiriler ve özellikle Anadolu Kartalı tatbikatına katılımını engellemesi karşısında duydukları rahatsızlığı gizlemiyorlar. “Endişeliyiz ve bu endişemizi başta Başbakan Erdoğan olmak üzere çeşitli yetkililere ilettik,” diyor kaynaklarımızdan biri. Başbakan Washington’a gittiğinde bu konuda uyarılacağını da ekliyor aynı kaynak. Birçok Batılı kaynak Türkiye’deki Musevi cemaatinde huzursuzluğun had safhada olduğunu iddia ediyorlar. “1955 olaylarından beri kendimizi bu denli güvensiz hissetmedik” şeklinde, kendilerine cemaat tarafından aktaran sözleri paylaşıyorlar bizimle. Korkular, resmî ağızlarca telaffuz edilen İsrail aleyhtarlığının anti-semitizme dönüşeceği noktasında birleşiyor. Son günlerde cemaate yollanan tehdit mektupları ve benzeri çirkinliklerde artış olduğunu biz de duyduk. **(Bu noktada Başbakan’ın, olmadı başka bir devlet büyüğünün Hahambaşı İshak Haleve’ye yapacağı bir ziyaret bizce fevkalade yerinde olur.)**

Hükümetin politikalarını eleştirenler ayrıca, bu hafta New Jerseyli Demokrat Robert Menendez ve Nevadalı Cumhuriyetçi John Ensign tarafından ABD Senatosu’na, bir kaç ay önce de ikisi Cumhuriyetçi ikisi de Demokrat olan dört üye tarafından Temsilciler Meclisi’ne sunulan Ermeni soykırımını tanıma tasarılarının artık Musevi lobisince de destekleneceği öngörüsünde bulunuyorlar. Türkiye uzmanı ABD’li akademisyen **Henri Barkey**’nin de ifade ettiği gibi İsrail’le ilişkileri bozuk olan bir Türkiye ne Amerika’da, ne Avrupa’da ne de Arap dünyasında aynı cazibeye sahip olabilir.

Tüm bu argümanlara rağmen farklı panellerde yine Batılı analistlerce öne sürülen görüşler aksi yönde. **Alman Marshall Fonu’dan Ian Lesser**’a göre bugünkü konjonktürde Türkiye’nin artık eskisi kadar İsrail’e ihtiyacı yok. Suriye PKK’ya artık yataklık etmiyor, Hatay’a göz dikmiyor. 1 Mart tezkeresinde görüldüğü üzere artık Türk kamuoyunun görüşleri dışlanarak, Türkiye, dış siyasetini şekillendiremiyor. Türkiye’nin İsrail’le olduğundan çok, etrafı hasımlarla çevrili İsrail’in Türkiye’ye ihtiyacı var.

Bizce Türkiye ve hatta bölge açısından en önemli faktörlerden biri de, Erdoğan’ın İsrail’e yönelik çıkışlarının Türkiye’de olası radikal İslâmî akımların da önünü kesiyor olması.

ABD’ye gelince, her ne kadar Washington Orta Doğu’daki en önemli iki müttefikinin arasının açılmasından huzursuz olsa da ‘One Minute’ olayında olduğu gibi bu fırtınanın dineceğine inanıyor, daha doğrusu temenni ediyor. Adının açıklanmasını istemeyen bir ABD’li uzmana göre Obama yönetiminin sorunları başını aşmış durumda. Bir yandan ekonomik kriz ve bir türlü meclisten geçirilemeyen sağlık reformu tasarısı, öte yandan Afganistan ve İran dertleri varken Türk-İsrail kavgaları oldukça tali kalıyor. Bu uzamana göre Obama yönetimi halen Türkiye’yi ‘sorun ülke’ değil ‘çözüm üreten ülke’ olarak görüyor. Zaten ABD’de de birçok Musevi grubu İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu’nun şahin tavırlarından (ve selefi Ehud Olmert’in onaylıyla Gazze’de uygulanan vahşetten) son derece rahatsız.

Aynı uzmanlar Türk-Amerikan ilişkilerindeki asıl sınavın İran olduğunu vurguluyorlar. (Zaten Suriye-

Türkiye yakınlaşması Şam-Tahran ittifakını sulandırdığı için kimse itiraz etmiyor). Eğer İran ve Batı arasındaki nükleer pazarlık başarısızlıkla sonuçlınırsa İran'a yönelik olası yaptırımlar karşısında Türkiye'nin benimseyeceği tavır, esas 'eksenin kayıp kaymadığını' gözler önüne serecektir diyorlar. Bu bağlamda Başbakan Erdoğan'ın önümüzdeki hafta İran'a yapacağı ziyaret oldukça kritik görünüyor. "Erdoğan'ın Ahmedinejad ile sarmaş dolaş pozları Batı basınında nasıl bir etki yaratır, bunu Türk yetkililerin çok iyi hesaplamaları gerekiyor," diye de uyarıyor Batılı uzmanlardan biri.

Barkey'ye göre tüm kaygıları giderecek sihirli formül 2006 yılından beri Hamas tarafından rehin tutulan İsraili teğmen Gilad Shalit'te yatıyor. Eğer Türkiye Orta Doğu'daki artan nüfuzunu, Hamas'ın Shalit'i özgür bırakmasını sağlamak için kullanırsa hem İsraililerin gönlünü yeniden fethedecek hem de bu nüfuzunun sahibi olduğunu en somut biçimde kanıtlayacaktır. Devlet büyüklerimize duyurulur!

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İsrail'le ilişkiler

Amberin Zaman 23.10.2009

İsrail ve Türkiye arasında gittikçe ekşiyen ilişkiler bir çok yoruma neden oldu. Türkiye'de 'eksen kayması mı oluyor' türünden bir soru furyasını tetikledi.

Türkiye'nin böylesi önemli bir müttefikıyla ilişkileri zedeleyerek kendini ayağından vurduğunu iddia ediyorlar. Kimilerine göre İsrail'i 'kaybetmek' Amerika'yı da 'kaybetmek' anlamına geliyor. Böyle bir yorumun abartılı olduğu aşikâr.

Yine de son günlerde görüştüğümüz bazı Amerikalı yetkililer, Türkiye'nin İsrail'e artan dozlarla yönelttiği eleştiriler ve özellikle Anadolu Kartalı tatbikatına katılımını engellemesi karşısında duydukları rahatsızlığı gizlemiyorlar. "Endişeliyiz ve bu endişemizi başta Başbakan Erdoğan olmak üzere çeşitli yetkililere ilettik," diyor kaynaklarımızdan biri. Başbakan Washington'a gittiğinde bu konuda uyarılacağını da ekliyor aynı kaynak. Birçok Batılı kaynak Türkiye'deki Musevi cemaatinde huzursuzluğun had safhada olduğunu iddia ediyorlar. "1955 olaylarından beri kendimizi bu denli güvensiz hissetmedik" şeklinde, kendilerine cemaat tarafından aktaran sözleri paylaşıyorlar bizimle. Korkular, resmî ağızlarca telaffuz edilen İsrail aleyhtarlığının anti-semitizme dönüşeceği noktasında birleşiyor. Son günlerde cemaate yollanan tehdit mektupları ve benzeri çirkinliklerde artış olduğunu biz de duyduk. **(Bu noktada Başbakan'ın, olmadı başka bir devlet büyüğünün Hahambaşı İshak Haleve'ye yapacağı bir ziyaret bizce fevkalade yerinde olur.)**

Hükümetin politikalarını eleştirenler ayrıca, bu hafta New Jerseyli Demokrat Robert Menendez ve Nevadalı Cumhuriyetçi John Ensign tarafından ABD Senatosu'na, bir kaç ay önce de ikisi Cumhuriyetçi ikisi de Demokrat olan dört üye tarafından Temsilciler Meclisi'ne sunulan Ermeni soykırımını tanıma tasarılarının artık Musevi lobisince de destekleneceği öngörüsünde bulunuyorlar. Türkiye uzmanı ABD'li akademisyen **Henri Barkey**'nin de ifade ettiği gibi İsrail'le ilişkileri bozuk olan bir Türkiye ne Amerika'da, ne Avrupa'da ne de Arap dünyasında aynı cazibeye sahip olabilir.

Tüm bu argümanlara rağmen farklı panellerde yine Batılı analistlerce öne sürülen görüşler aksi yönde. **Alman Marshall Fonu'dan Ian Lesser'a** göre bugünkü konjonktürde Türkiye'nin artık eskisi kadar İsrail'e ihtiyacı yok. Suriye PKK'ya artık yataklık etmiyor, Hatay'a göz dikmiyor. 1 Mart tezkeresinde görüldüğü üzere artık Türk kamuoyunun görüşleri dışlanarak, Türkiye, dış siyasetini şekillendiremiyor. Türkiye'nin İsrail'le olduğundan çok, etrafı hasımlarla çevrili İsrail'in Türkiye'ye ihtiyacı var.

Bizce Türkiye ve hatta bölge açısından en önemli faktörlerden biri de, Erdoğan'ın İsrail'e yönelik çıkışlarının Türkiye'de olası radikal İslâmî akımların da önünü kesiyor olması.

ABD'ye gelince, her ne kadar Washington Orta Doğu'daki en önemli iki müttefikinin arasının açılmasından huzursuz olsa da 'One Minute' olayında olduğu gibi bu fırtınanın dineceğine inanıyor, daha doğrusu temenni ediyor. Adının açıklanmasını istemeyen bir ABD'li uzmana göre Obama yönetiminin sorunları başını aşmış durumda. Bir yandan ekonomik kriz ve bir türlü meclisten geçirilemeyen sağlık reformu tasarısı, öte yandan Afganistan ve İran dertleri varken Türk-İsrail kavgaları oldukça tali kalıyor. Bu uzamana göre Obama yönetimi halen Türkiye'yi 'sorun ülke' değil 'çözüm üreten ülke' olarak görüyor. Zaten ABD'de de birçok Musevi grubu İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu'nun şahin tavırlarından (ve selefi Ehud Olmert'in onaylıyla Gazze'de uygulanan vahşetten) son derece rahatsız.

Aynı uzmanlar Türk-Amerikan ilişkilerindeki asıl sınavın İran olduğunu vurguluyorlar. (Zaten Suriye-Türkiye yakınlaşması Şam-Tahran ittifakını sulandırdığı için kimse itiraz etmiyor). Eğer İran ve Batı arasındaki nükleer pazarlık başarısızlıkla sonuçlarsa İran'a yönelik olası yaptırımlar karşısında Türkiye'nin benimseyeceği tavır, esas 'eksenin kayıp kaymadığını' gözler önüne serecektir diyorlar. Bu bağlamda Başbakan Erdoğan'ın önümüzdeki hafta İran'a yapacağı ziyaret oldukça kritik görünüyor. "Erdoğan'ın Ahmedinejad ile sarmaş dolaş pozları Batı basınında nasıl bir etki yaratır, bunu Türk yetkililerin çok iyi hesaplamaları gerekiyor," diye de uyarıyor Batılı uzmanlardan biri.

Barkey'ye göre tüm kaygıları giderecek sihirli formül 2006 yılından beri Hamas tarafından rehin tutulan İsraili çavuş Gilad Shalit'te yatıyor. Eğer Türkiye Orta Doğu'daki artan nüfuzunu, Hamas'ın Shalit'i özgür bırakmasını sağlamak için kullanırsa hem İsraililerin gönlünü yeniden fethedecek hem de bu nüfuzunun sahici olduğunu en somut biçimde kanıtlayacaktır. Devlet büyüklerimize duyurulur!

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mihellemiler

Amberin Zaman 30.10.2009

Siz Mihellemileri duyduunuz mu? Ben birkaç hafta öncesine kadar duymamıştım, ta ki TRT'nin süper başarılı belgeselcisi Kerime Şenyücel, Ilısu Barajı'nı konu eden yeni filminin Midyat'taki galasına çağırana kadar. Kokteyl sırasında, kendisini "Michael Jackson için gıyabi cenaze namazını biz kıldırmıştık" diye takdim eden güler yüzlü bir genç adam "Mihellemileri biliyor musunuz" diye sordu. Hayır cevabını alır almaz Mehmet Ali Aslan adındaki Mihellemi arkadaşımız büyük bir heyecanla anlatmaya başladı.

Kökleri Akadlara dayanan Mihellemiler 4500 yıldır Anadolu topraklarında yaşamlarını sürdürüyorlar. 500 bin kadarı Türkiye'de olmak üzere toplam nüfusları iki milyon olarak tahmin edilen Mihellemiler çoğunlukla

Müslüman ama aralarında Hristiyan ve Musevi de var. Dilleri Aramiceye yakın Arapçanın bir lehçesi. Ama yazılı bir dilleri yok. Süryanilere sorarsanız Mihellemiler Araplaşmış ve Müslümanlaşmış Süryaniden başka bir şey değiller. Bu savı kesinlikle reddeden Mehmet Ali Aslan Mihellemi kültürüne dikkat çekmek ve korumak için 2007 yılında Sami (Mihellemi) Dinler Diller ve Medeniyetler Arası Diyalog Derneği adında bir dernek kurdu. Ve elbet de devlet katında 'Eyvah bir azınlık daha mı başımıza çörekledi' paranoyalarına hemen tosladı. Mihellemi kelimesi Türkçede yok diye bu ismi kullandırtmamakta direnen yetkililer sonunda başına 'Sami' ve 'Mihellemi' sözcüğünü parantez içine almak şartıyla derneğe izin vermiş. Ancak Midyat'ta öğretmenlik yapan Aslan'ın sıkıntıları devam etmiş ve ediyor. Aslan, Mihellemilerin yoğunlukta yaşadığı Midyat'a yakın Mercimekli (Mihellemice Habsnas) köyünde Süryanilere ait Mor Loozor manastırında 'Bir Bulut Olsam' dizisini çeken Kanal D ekibi aleyhinde, 'erotik sahneler' çektiler diye protesto düzenledi. Aslan, bu yüzden, ekibin varlığından nemalanan ticari çevrelerinin hışmına uğramış. (Erotik sahne bir yana kendi gözümle gördüm, içler acısı durumda olan muhteşem güzellikteki manastıra zarar verilmiş. Tavanda yeni olduğu her halinden anlaşılabilir bir delik var. Aslan'a göre ışıklar monte edilirken açılmış). Aslan'ın 'misyoner faaliyetler' içerisinde olduğu söylentileri Midyat'ta ayyuka çıkmış. İsimleri tesbit edilemeyen dört kişilik bir grup Midyat Hükümet Konağı'na gidip Aslan'a, "buraları Hristiyanlaştırmak istiyor" şikâyetinde bulunup "yanına bırakmayacağız" tehditleri savurmuşlar. Bundan kısa bir süre sonra, temmuz ayında, Aslan'ın dernekler kanununu ihlal ettiğine dair fasulyeden sebepler öne sürülerek ceza kesilmiş, cezaya itiraz edince de aleyhinde kamu davası açılmış. Neyse ki beraat etmiş. Yılmayacağının altını çizen ve Mihellemiler ile ilgili Türkiye'de ilk defa geçen yıl bir konferans düzenleyen Aslan, dernek faaliyetlerine tam gaz ve tek tabanca devam ediyor.

Bu arada Aslan sayesinde yine duymadığımız bir önemli figürü tanıma fırsatına eriştik: Şeyh Fethullah Hamidi. Bir Mihellemi ve büyük bir İslâm âlimi olan Şeyh Fethullah 1915 vahşetinde binlerce Süryaninin hayatını kurtarmış. Midyat'a yakın Gülgöze (Süryanice Ainvert) köyünü kuşatan Osmanlı güçlerinin çekilmesini sağlamış, hatta pazarlıklar sırasında kendi oğlunu rehin vermiş. Ainvertli yaşlılar bu hikâyeyi sanki dün olmuş gibi hâlâ anlatıyorlar. İşte bu yüzden Şeyh Fethullah'ın portresi birçok Süryani evinde asılı bulunuyor. Ve her yıl Süryani cemaatinin ruhani liderleri Şeyh'in mezarını ziyaret ediyor, Şeyh'in ailesiyle görüşüyorlar.

Mihellemiler gerçekten ilginç. Ayrıntılı bilgi için www.mhalmi.com sitesini ziyaret ediniz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürdistan açılırken, Ermenistan tıkanırken

Amberin Zaman 06.11.2009

Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun tarihî Erbil gezisinin ardından Kürt açılımının kaçınılmaz parçası olan Irak Kürdistanı'yla ilişkiler artık geriye dönüşü olmayan bir noktaya vardı. Sağlam bir altyapı oluşmadan Davutoğlu Erbil'e gelmez, Irak Kürdistanı bayrağı önünde dostluk demeçleri vermez, "Erbil'de kendimi evimde gibi hissediyorum" demezdi. Irak Bölgesel Kürt Yönetimi'nin önde gelen isimlerinden Neçirvan Barzani'nin gazetemize verdiği mülakatta açıkladığı gibi "dönüş" projesi uzun süredir MİT'ile birlikte geliştiriliyordu. TSK da tavrı değiştirince dönüş sembolik düzeyde olsa dahi başladı. PKK ve DTP'nin Türk toplumunun hassasiyetlerini gözardı eden davranışları şimdilik dönüşlere mola verilmesine yol açtı, ancak Mahmur kampındaki vatandaşlarımıza başlayarak, dönüşler sürecektir. Türkiye'nin elini rahatlatmak için yakında Irak Kürdistan Meclisi'nden PKK içersindeki Iraklı Kürt militanların dönüşünü sağlayacak bir tür af yasası her an çıkabilir. PKK'nın silahları bırakması elbet de kolay bir iş değil. Cemil Bayık ve İran faktörü var. Yazarımız Lale Kemal'in son köşe yazısında belirttiği gibi PKK İran'da halen varlığını sürdürüyor. ABD son anda yanlıştan dönerek

PEJAK'a olası desteğinden vazgeçince Bayık da PEJAK'ı İran'ın üzerinden çekti. İran ile "barıştı". İran bir yandan Türkiye ile PKK'ya karşı işbirliği yapsa dahi bu kozu da elinden çıkartmak istemiyor. Bölgedeki kaygan zemin, oynak dengeler böyle tezatları kaldırıyor. Ne var ki Türkiye ile Iraklı Kürtlerin arasındaki bağlar sağlam bir ekonomik zemine oturmuşa benziyor. Davutoğlu ile birlikte Irak'a gelen kalabalık işadamları heyeti bunun en açık tezahürüydü. İşadamlarından birinin ifade ettiği gibi, Türkiye, Irak'ın tümünde Kürt aracılar vasıtasıyla ticaret yapıyor.

Davutoğlu'nun yarattığı tüm coşkuya rağmen yine de karşılıklı kuşkular tam manasıyla bertaraf edildi diyemeyiz. Abdullah Öcalan'ın 1999'da yakalanmasının ardından Iraklı Kürtlerin de "size artık ihtiyacımız yok" şeklindeki muamele ve sürekli PKK'ya karşı yeniden silahlı mücadele yürütülmesi için yaratılan baskının yanı sıra sınırdaki geçişlerin yavaşlatılması büyük bir güven bunalımına sebep oldu. O günleri de hatırlayan Iraklı Kürtler yoğun bir üfleterek yemeyi tercih ediyorlar. Merkezî Bağdat Hükümeti yeşil ışığı yakar yakmaz Erbil'de Türk konsoloslugu açılmalı. Erbil'de sürekli bir elçimiz bulununca Türkiye ile ilişkiler geçmişin tersine askerler ve MİT üzerinden değil sivil iktidar üzerinden yürütülecektir. Bu da ilişkileri daha sağlıklı ve daha kalıcı kılacaktır.

Ermenistan tıkanıyor

Iraklı Kürtlerle buzlar erirken maalesef Ermenistan ile ilişkiler olduğu yerde duruyor. Bunun en önemli sebebi, her ne kadar Ermenistan ile imzalanan protokollerde Karabağ koşulu yer almasa dahi bu koşulun fiili olarak sürmesinden kaynaklanıyor. Ermenistan Karabağ'ın etrafındaki işgal ettiği yedi rayondan en azından kısmen çekilmediği sürece Meclis'e park edilen protokollerin oylanıp hayata geçirilmeyeceği artık herkesin malumu. Türk diplomatik kaynakların aktardıklarına göre Ankara'nın beklentisi Ermenistan'ın "bu tarihî fırsattan istifade etmesi" yönünde. Yani Ermenistan'ın, bu bölgeleri, Karabağ sorunu nihai bir çözüme ulaşmadan Türkiye ile ilişkiler ve açık sınırlar "ödülü" karşılığında boşaltması. Azerbaycan harıl harıl silahlanırken, Ermenistan'da bu fakirlik sürer ve dışı göç yüzünden nüfusu gittikçe azalırken Erivan yönetiminin aklına başına alması gerektiğini ifade ediyor aynı kaynaklar.

Bu mantık bizce oldukça sorunlu.

1. Ermenistan o bölgeleri tam da Karabağ'daki pazarlıkta kendi elini güçlendirebilmek için işgal etti. Karabağ çözülmeden neden o kozu elinden çıkartsın. (Ancak Rusya'dan çelikten güvenceler alırlarsa yapabilirler.) Karabağ, Ermenistan'ın soykırımdan çok öte milli davası. Karabağ'ı "satan" kelleyi koltuğu kaybeder.

2. Türkiye'den, Ermenistan işgal altındaki topraklardan çekilmedikçe sınırı açmayız güvencesini alan Azerbaycan neden Karabağ sorununda esneklik gösterebilir?

Hele iddia edildiği gibi hızla silahlanıyor ise demek başka planları olabilir. (Karabağ savaşını izleyen biri olarak kendilerine bol şanslar diliyorum.)

3. Rusya'ya rağmen Güney Kafkaslara barışın gelmesi ham hayalden öte bir şey değil. Gürcistan'ı iyice yalnızlaştırmak adına belki de Türk-Ermenistan barışı Kremlin'in işine gelebilir. Ermenistan'ın altyapısını kontrol eden Rusya ticari anlamda da rant sağlayabilir. Türkiye ile Ermenistan üzerinden demiryolu, enerji ve karayolları projelerini, ticaretini geliştirebilir. Ancak bu süreçte belki daha önemli bir koz elde etmiş oldu. Azerbaycan ve Türkiye'nin arası açıldı. Osetya ve Abhazya'yı tanıyın diye perde arkasından baskısını sürdüren

Rusya öyle kolay kolay Türkiye'nin önünü açacak gibi gözüküyor.

4. Azerbaycan Türkiye'nin gücünü anladı, Azerbaycan muhalefeti Türkiye lehinde ayağa kalktı görüşüne gelince de romantizme kapılmayalım. Muhalefet Türkiye üzerinden Aliyev'e gol atmak istiyor, tıpkı Ermenistan'daki muhalefetin Sarkisyan'a yaptığı gibi. Bizim Deniz Bey'den pek farkları yok. Ne müthiş Türkiye sevgisi ne de müthiş Türkiye düşmanlığı söz konusu.

Netice: Başbakanımızın başından beri dediği gibi artık Karabağ sorunu çözülmeden Türkiye ile Ermenistan arasındaki ilişkiler normalleşemez. Bu da Azerbaycan ancak yedi rayon karşılığında Karabağ'dan vazgeçerse olur. Umarım taraflardan biri şapkasından bir son dakika tavşanı çıkartır bizi de utandırır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Atatürk'ü seviyorum

Amberin Zaman 13.11.2009

Atatürk'ün ölümünün 71. yıldönümü nedeniyle alevlenen tartışma sürerken 'bizim mahallede' oldukça yalnız olduğumu yeniden keşfettim. Ben Atatürk'ü seviyorum. Çok seviyorum.

Tarihî bir figürü 'sevmek' kiminize saçma gelebilir. Hele hele o figür putlaştırılmış ise, abuk sabuk kanunlar marifetiyle özgürce tartışılması yasaklanmış ise. (Akıllara durgunluk veren *YouTube* yasağı tam da Atatürk ile ilgili aşağılayıcı görüntüler olduğu için devam etmiyor mu?) Ve Ahmet Altan'ın düünkü yazısında da belirttiği gibi Atatürkçülerin kaç tanesi Atatürk'ün 'karanlık' dönemi olarak adlandırabileceğimiz 30'lu yılları yakından inceledi?

Tarihçi filan değiliz. Aralarında Lord Kinross'un kaleme aldığı biyografi olmak üzere Atatürk'ü konu alan en fazla beş tane kitap okumuşumdur. Bu sığ bilgime rağmen yine de ne kadın hareketinin ne de modernleşmenin Atatürk ile başlayıp bittiğinin farkındayım.

O halde Atatürk'ü neye dayanarak seviyorum? (Bu arada "sevsen ne olur sevmesen ne olur Allah'ın Kürtçüsü, Ermenicisi" diye yükselen sesleri duyar gibi oldum).

'O olmasaydı Türkiye de olmazdı' dogmasını çürüten birçok tarihçi çıksa dahi gerçek şu ki Atatürk'ün liderlik vasıfları İmparatorluğun çöktüğü o günlerde bu toprakların kaderini değiştirdi. Ve klişe argüman deyin. Başta Suudi Arabistan olmak üzere birçok Arap ülkesinde yaşamış bir kadın olarak da Atatürk'e büyük minnet duyuyorum. Evet devrimler elit bir kesimin dışında kimsenin hayatını pek değiştirmediyebilirsiniz. Ama kanun kanundur. Benim rahmetli anneannem imam nikâhlı iken medeni kanun sayesinde işi resmiyete dökebildi. Haklarını savunabildi. Avrupa'da birçok hemcinsinin aksine oy kullanabildi. Atatürk olmasaydı belki de "ne şeriat ne demokrasi" yerine "ne hilafet ne saltanatlık" diye sokaklara dökülüyor olacaktık.

Ataerkil düzenin tam gaz sürüyor olması Atatürk'ün yetersizliğinden mi yahut ondan sonra gelenlerin samimiyetsizliğinden mi daha çok kaynaklanıyor? Atatürk'ün mirasçısı olarak geçinen partinin kadın milletvekili sayısı ortada.

Atatürk'e en büyük düşmanlığı, onu dokunulmaz kılarak, onun arkasına sığınıp her türlü rezaleti yapanlardır.

Sanki Atatürk kendi günahlarının altında ezilecek kadar küçük bir lidermiş gibi.

Bu bağlamda köşemde daha önce de örnek gösterdiğim ABD'nin gelmiş geçmiş en büyük başkanlarından Thomas Jefferson'dan tekrar söz etmek isterim. Adam zenci kölelerle aşk yaşamış filan ve bu bilgiler asla sansürlenmemiş. Ne var ki Jefferson bu hikâyeleriyle değil üstün başarıları ve dehası ile halen anılıyor.

Gazinin TSK'daki haleflerine gelince; hiç unutmuyorum Ahmet Necdet Sezer döneminde 29 Ekim balosu için Köşk'e çağırılmıştım ve yabancı bir büyükelçi beni o zamanki genelkurmay başkanıyla tanıştırmayı teklif etti. Birden irrasyonel bir heyecan sardı içimi. Sanki Atatürk ile tanışıyormuş gibi oldum. Sonrası soğuk duş. Çatık kaşlı ince dudaklı komutan elimi zar zor sıktıktan sonra başını hemen çeviriverdi. Bizi tanıştıran büyükelçi de mosmor kesildi.

Sanırım Atatürk bir hanıma asla böyle davranmazdı. Bu tepeden bakma hali askerleri kendilerinden ne kadar soğutuyor biliyorlar mı acaba?

Son olarak da şu var. Sevginin ille de mantıkla açıklanması gerekmiyor. İster beyin yıkaması sonucu olsun, ister ne olursa olsun Atatürk toplumsal belleğimizin ayrılmaz bir parçası. Milyonlarca Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gibi ben de Atatürk'ü gönülden seviyorum ve her zaman da seveceğim.

Not: Sevgili okuyucularımın gecikmeli de olsa Cumhuriyet Bayramı'nı yürekten kutluyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Atatürk'ü seviyorum

Amberin Zaman 13.11.2009

Atatürk'ün ölümünün 71. yıldönümü nedeniyle alevlenen tartışma sürerken 'bizim mahallede' oldukça yalnız olduğumu yeniden keşfettim. Ben Atatürk'ü seviyorum. Çok seviyorum.

Tarihî bir figürü 'sevmek' kiminize saçma gelebilir. Hele hele o figür putlaştırılmış ise, abuk sabuk kanunlar marifetiyle özgürce tartışılması yasaklanmış ise. (Akıllara durgunluk veren *YouTube* yasağı tam da Atatürk ile ilgili aşağılayıcı görüntüler olduğu için devam etmiyor mu?) Ve Ahmet Altan'ın dünkü yazısında da belirttiği gibi Atatürkçülerin kaç tanesi Atatürk'ün 'karanlık' dönemi olarak adlandırabileceğimiz 30'lu yılları yakından inceledi?

Tarihçi filan değiliz. Aralarında Lord Kinross'un kaleme aldığı biyografi olmak üzere Atatürk'ü konu alan en fazla beş tane kitap okumuşumdur. Bu sığ bilgime rağmen yine de kadın hareketinin ya da modernleşmenin Atatürk ile başlayıp bitmediğinin farkındayım.

O halde Atatürk'ü neye dayanarak seviyorum? (Bu arada "sevsen ne olur sevmesen ne olur Allah'ın Kürtçüsü, Ermenicisi" diye yükselen sesleri duyar gibi oldum).

'O olmasaydı Türkiye de olmazdı' dogmasını çürüten birçok tarihçi çıksa dahi gerçek şu ki Atatürk'ün liderlik vasıfları İmparatorluğun çöktüğü o günlerde bu toprakların kaderini değiştirdi. Ve klişe argüman deyin. Başta Suudi Arabistan olmak üzere birçok Arap ülkesinde yaşamış bir kadın olarak da Atatürk'e büyük minnet duyuyorum. Evet devrimler, en azından ilk yıllarda, elit bir kesimin dışında kimsenin hayatını pek değiştirmediyebilirsiniz. Ama kanun kanundur. Benim rahmetli anneannem imam nikâhlı iken medeni kanun sayesinde işi resmiyete dökebilirdi. Haklarını savunabilirdi. Avrupa'da birçok hemcinsinin aksine oy kullanabilirdi. Atatürk olmasaydı belki de "ne şeriat ne demokrasi" yerine "ne hilafet ne saltanatlık" diye sokaklara dökülüyor olacaktık.

Ataerki düzenin tam gaz sürüyor olması Atatürk'ün yetersizliğinden mi yahut ondan sonra gelenlerin samimiyetsizliğinden mi daha çok kaynaklanıyor? Atatürk'ün mirasçısı olarak geçinen partinin kadın milletvekili sayısı ortada.

Atatürk'e en büyük düşmanlığı, onu dokunulmaz kılarak, onun arkasına sığınıp her türlü rezaleti yapanlardır. Sanki Atatürk kendi günahlarının altında ezilecek kadar küçük bir lidermiş gibi.

Bu bağlamda köşemde daha önce de örnek gösterdiğim ABD'nin gelmiş geçmiş en büyük başkanlarından Thomas Jefferson'dan tekrar söz etmek isterim. Adam zenci kölelerle aşk yaşamış filan ve bu bilgiler asla sansürlenmemiş. Ne var ki Jefferson bu hikâyeleriyle değil üstün başarıları ve dehası ile halen anılıyor.

Gazinin TSK'daki haleflerine gelince; hiç unutmuyorum Ahmet Necdet Sezer döneminde 29 Ekim balosu için Köşk'e çağırılmıştım ve yabancı bir büyükelçi beni o zamanki genelkurmay başkanıyla tanıştırmayı teklif etti. Birden irrasyonel bir heyecan sardı içimi. Sanki Atatürk ile tanışıyormuş gibi oldum. Sonrası soğuk duş. Çatık kaşlı ince dudaklı komutan elimi zar zor sıktıktan sonra başını hemen çeviriverdi. Bizi tanıştıran büyükelçi de mosmor kesildi.

Sanırım Atatürk bir hanıma asla böyle davranmazdı. Bu tepeden bakma hali askerleri kendilerinden ne kadar soğutuyor biliyorlar mı acaba?

Son olarak da şu var. Sevginin ille de mantıkla açıklanması gerekmiyor. İster beyin yıkaması sonucu olsun, ister ne olursa olsun Atatürk toplumsal belleğimizin ayrılmaz bir parçası. Milyonlarca Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gibi ben de Atatürk'ü gönülden seviyorum ve her zaman da seveceğim.

Not: Sevgili okuyucularımın gecikmeli de olsa Cumhuriyet Bayramı'nı yürekten kutluyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Atatürk'ü seviyorum

Amberin Zaman 13.11.2009

Atatürk'ün ölümünün 71. yıldönümü nedeniyle alevlenen tartışma sürerken 'bizim mahallede' oldukça yalnız olduğumu yeniden keşfettim. Ben Atatürk'ü seviyorum. Çok seviyorum.

Tarihî bir figürü 'sevmek' kiminize saçma gelebilir. Hele hele o figür putlaştırılmış ise, abuk sabuk kanunlar marifetiyle özgürce tartışılması yasaklanmış ise. (Akıllara durgunluk veren *YouTube* yasağı tam da Atatürk ile ilgili aşağılayıcı görüntüler olduğu için devam etmiyor mu?) Ve Ahmet Altan'ın dünkü yazısında da belirttiği gibi Atatürkçülerin kaç tanesi Atatürk'ün 'karanlık' dönemi olarak adlandırabileceğimiz 30'lu yılları yakından inceledi?

Tarihçi filan değiliz. Aralarında Lord Kinross'un kaleme aldığı biyografi olmak üzere Atatürk'ü konu alan en fazla beş tane kitap okumuşumdur. Bu sığ bilgime rağmen yine de kadın hareketinin ya da modernleşmenin Atatürk ile başlayıp bitmediğinin farkındayım.

O halde Atatürk'ü neye dayanarak seviyorum? (Bu arada "sevsen ne olur sevmesen ne olur Allah'ın Kürtçüsü, Ermenicisi" diye yükselen sesleri duyar gibi oldum).

'O olmasaydı Türkiye de olmazdı' dogmasını çürüten birçok tarihçi çıksa dahi gerçek şu ki Atatürk'ün liderlik vasıfları İmparatorluğun çöktüğü o günlerde bu toprakların kaderini değiştirdi. Ve klişe argüman deyin. Başta Suudi Arabistan olmak üzere birçok Arap ülkesinde yaşamış bir kadın olarak da Atatürk'e büyük minnet duyuyorum. Evet devrimler, en azından ilk yıllarda, elit bir kesimin dışında kimsenin hayatını pek değiştirmediyebilirdiniz. Ama kanun kanundur. Benim rahmetli anneannem imam nikâhlı iken medeni kanun sayesinde işi resmiyete dökebilirdi. Haklarını savunabilirdi. Avrupa'da birçok hemcinsinin aksine oy kullanabilirdi. Atatürk olmasaydı belki de "ne şeriat ne darbe" yerine "ne hilafet ne saltanatlık" diye sokaklara dökülüyor olacaktık.

Ataerkil düzenin tam gaz sürüyor olması Atatürk'ün yetersizliğinden mi yahut ondan sonra gelenlerin samimiyetsizliğinden mi daha çok kaynaklanıyor? Atatürk'ün mirasçısı olarak geçinen partinin kadın milletvekili sayısı ortada.

Atatürk'e en büyük düşmanlığı, onu dokunulmaz kılarak, onun arkasına sığınıp her türlü rezaleti yapanlardır. Sanki Atatürk kendi günahlarının altında ezilecek kadar küçük bir lidermiş gibi.

Bu bağlamda köşemde daha önce de örnek gösterdiğim ABD'nin gelmiş geçmiş en büyük başkanlarından Thomas Jefferson'dan tekrar söz etmek isterim. Adam zenci kölelerle aşk yaşamış filan ve bu bilgiler asla sansürlenmemiş. Ne var ki Jefferson bu hikâyeleriyle değil üstün başarıları ve dehası ile halen anılıyor.

Gazinin TSK'daki haleflerine gelince; hiç unutmuyorum Ahmet Necdet Sezer döneminde 29 Ekim balosu için Köşk'e çağırılmıştım ve yabancı bir büyükelçi beni o zamanki genelkurmay başkanıyla tanıştırmayı teklif etti. Birden irrasyonel bir heyecan sardı içimi. Sanki Atatürk ile tanışıyor muydum gibi oldum. Sonrası soğuk duş. Çatık kaşlı ince dudaklı komutan elimi zar zor sıktıktan sonra başını hemen çeviriverdi. Bizi tanıştıran büyükelçi de mosmor kesildi.

Sanırım Atatürk bir hanıma asla böyle davranmazdı. Bu tepeden bakma hali askerleri kendilerinden ne kadar soğutuyor biliyorlar mı acaba?

Son olarak da şu var. Sevginin ille de mantıkla açıklanması gerekmiyor. İster beyin yıkaması sonucu olsun, ister ne olursa olsun Atatürk toplumsal belleğimizin ayrılmaz bir parçası. Milyonlarca Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı

gibi ben de Atatürk'ü gönülden seviyorum ve her zaman da seveceğim.

Not: Sevgili okuyucularımın gecikmeli de olsa Cumhuriyet Bayramı'nı yürekten kutluyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Obama'nın Afganistan kumarı

Amberin Zaman 27.11.2009

NEW YORK

Önümüzdeki salı günü Barack Obama Amerikan halkına seslenecek ve büyük ihtimalle Afganistan'a en az 35 bin takviye güç yollayacağını açıklayacak. Obama bu kararını çok uzun bir süre tarttıktan sonra aldı. Bu nedenle kararsızlık ve zaaf ile suçlandı. Ama Obama haklı; Afganistan gerçekten aşılması çok güç bir sorun. Tam ne kadar güç olduğunu başta ABD Savunma Bakanı Robert Gates ve eski Cumhuriyetçi başkan adayı Senatör John McCain'in de hazır bulunduğu ve Alman Marşal Fonu tarafından Kanada'nın Halifax kentinde düzenlenen bir güvenlik konferansında yaşanan tartışmalara tanık olurken anladık.

Afganistan'da durum özetle berbat. Taliban özellikle Afganistan'ın güneyinde gittikçe güçleniyor. Güvenlik durumu kritik. Bombalar patlıyor. NATO şapkası altında görev alan Amerikalı, İngiliz ve Kanadalı askerler hayatlarını kaybediyor. Bu da savaşa olan desteği bu ülkelerde gün be gün azaltıyor. Ancak her zaman olduğu gibi en ağır bedeli Afgan siviller ödüyor. Ve siviller öldükçe Amerika ve genel anlamda Batıya duyulan nefret gittikçe artıyor. Bu da Taliban ve El Kaide'nin ekmeğine yağ sürüyor. Hilenin ayyuka çıktığı bir seçimle yeniden göreve gelen Afganistan Cumhurbaşkanı Hamid Karzai kontrolü yitirmiş durumda. Amerika çekilse hükümeti anında çökecek.

Bir de Pakistan faktörü var. Pakistan ordusu, kendi içindeki Taliban güçlerini temizlemeye gayret ederken Afganistan'daki Taliban güçlerine el altından arka çıkıyor. Zira konferansa katılan Pakistan'ın önde gelen gazetecilerinden Najam Sethi'nin de ifade ettiği gibi, Pakistan açısından Afgan Taliban'ı onların en önemli kozu. Eğer Amerika Afganistan'dan çekilirse Pakistan'ın baş hasmı Hindistan ve İran'a karşı tek dengeleyici güç Sünni Müslüman Taliban. Bölgenin diğer önemli oyuncusu Suudi Arabistan için de durum böyle.

Peki, 11 Eylül'ü planlayan teröristlerin eğitildiği bu coğrafyada ABD ne yapmalı?

İki farklı görüş var bu konuda. Biri ABD'nin Afganistan'daki güçlerinin başındaki komutan Stanley McChrystal'ın öngördüğü strateji. Irak'ta olduğu gibi asker sayısını arttırarak kontrolü Taliban'ın elinden alıp yerel liderler ile ittifaklar kurmak ve istikrar sağlandıkça yol, okul, hastane kurmak. Bu stratejinin en kritik ayağı Afgan ordusu ve polisini eğitip en kısa zamanda çekilerek güvenlik görevini bu yerel güçlere devretmek olarak özetleyebiliriz.

Diğer bir görüş ise; ABD'nin Kabil Büyükelçisi Karl Eikenberry'nin basına sızan raporunda ifade ettikleri tam tersini savunuyor. Karzai yolsuzluğa karşı ciddi mücadele vermeden ve ülkesi üzerindeki kontrolü arttırmadan takviye gücün herhangi bir işe yaramayacağını altını çiziyor.

Anlaşılan istemeyerek de olsa Obama birinci teze boyun eğmiş vaziyette. Takviye güç yollanacak. Ama bunu salı gecesi Amerikan halkına açıklarken nasıl savunacağı son derece önemli. Birincisi; "iş bitirene kadar oradayız" derken neyi kast etmiş olacak? Taliban'ı yok etmeyi mi? Bu Pakistan'ın yardımı olmadan mümkün değil. Pakistan'ı ikna edebilmek için ise Amerika'nın bölgede uzun vadeli kalmaya hazır olduğu sinyalini vermesi gerekiyor. Aksi takdirde 'bunlar nasıl olsa gidecekler' rehaveti içerisinde Taliban ve El Kaide pusuya yatar, Afgan halkının Batı'ya olan güvensizliği daha da derinleşir. Ama Amerikan halkı da Afganistan'da ucu açık bir misyonu asla desteklemiyor, istemiyor.

Bu arada Irak'ta da durum pek parlak değil. Seçimlerin yapıp yapılmayacağı Sünnilerin itirazlarından dolayı henüz netleşmiş değil. ABD Irak'tan çekilme takvimini seçimlere bağlamış durumda.

Yani Obama'nın işi son derece zor. Tüm bu sorunları şüphesiz Erdoğan'ın Washington ziyareti esnasında gündeme getirecektir. Müdahaleleriyle İran'ı dengeleyebilecek iki ülkeyi yani Irak'ı ve Afganistan'ı çökerten Amerika'nın her zamankinden fazla Türkiye'ye ihtiyacı var.

Ve Türkiye'nin askerlerinden ziyade aklına ihtiyacı var. Akıl da diyor ki, İran ve Taliban la 'konuşmadan' ve Filistin sorununu adil bir biçimde çözmeden bölgede gerçekçi ve kalıcı barış mümkün değil.

Not. Tüm okurlarımın Kurban Bayramı'nı kutlarım.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İmralı sistemi

Amberin Zaman 04.12.2009

"Bir ölüm çukuruna atılmış gibiyim, solunum cihazına bağlanmış bir hasta gibiyim." Bu sözler Abdullah Öcalan'a ait.

Ve günlerdir Öcalan'ın yaşadığı bu koşulları protesto etmek üzere Türkiye'nin batısından doğusuna binlerce Kürt sokaklara döküldü, polisle çatıştı; özellikle batı illerinde infial yarattı ve saldırıya maruz kaldı. Etnik çatışma senaryoları gittikçe yayılıyor. Bu hassas dönemde tam da hükümet Kürtlerin için önemli adımlar atarken ve muhalefet o kadar üstüne çullanırken, DTP bu kitleyi neden dizginlemiyor, neden savaş taraftarlarının ekmeğine yağ sürüyor serzenişleri gün be gün artıyor. Ancak DTP Eşbaşkanı Ahmet Türk'e göre "İmralı sıradan cezaevi, Öcalan da sıradan tutsak değil, bu realitenin görülmesi ve buna göre hareket edilmesi gerekiyor." Türk doğruyu söylemiş. Birçok Kürt için Abdullah Öcalan halkı için kendisini feda etmiş bir 'kahraman'. Kürt halkının onurunu kimliğinde barındırıyor. Ona yapılmış en ufak yanlış tüm Kürt halkına yapılmış sayılıyor. İmralı duruşmalarında iki kez ön sırada oturarak Öcalan'ın ifadelerini dinlemiş biri olarak bu imajını koruyor olması en hafifinden şaşırtıcı diyebilirim.

"Kürt halkı bağımsız devlet kursaydı bir iğne bile üretemezdi" şeklindeki sözlerini daha bugünmüş gibi

hatırlıyorum. Aralarında Aysel Tuğluk da olan savunma avukatlarına çatık kaşlarla sert sert bakmasını da.

Ama konumuz bu değil. Objektif bakış açısına yıllardır güvendiğim Diyarbakırlı insan hakları savunucusu avukat Tahir Elçi'nin de bize ifade ettiği gibi, Kürt açılımından söz eden hükümet, Öcalan ile ilgili bu hassasiyeti bile bile –eğer bu iddialar doğru ise- hangi akla hizmetle onu 13 metrekarelik odadan altı metrekarelik ve de pencereleri çok daha küçük olan bir odaya koydu. "Neden altı metrekareye indirmedin diyen muhalefet mi vardı hükümetin karşısında, veya 15 metrekareye çıkarsaydı muhalefetin sesi çıkacak mıydı acaba," diye soruyor Elçi haklı olarak. Hükümetin bu konudaki tutumu gerçekten anlaşılır gibi değil.

Ne var ki kimilerine göre son günlerin şiddet dalgası, Türk-Kürt çatışmasını körükleyerek Kürt açılımını baltalamak, militarizmi hortlatmak ve son kertede AKP'nin altını oymak için PKK ve derin devlet işbirliği ile gerçekleştirilen bir operasyondan başka bir şey değil. "Bu tür komplo teorilerine itibar etmiyorum" diyen Elçi yine de göstericilerin, özellikle batı illerinde daha dikkatli davranması gerektiğinin altını çiziyor. Birçok objektif Kürt gözlemcisi gibi her iki tarafın da şiddete başvurmasını yanlış ve son derece tehlikeli buluyor.

Gazetelere yansıyan bilgilere göre hükümet tepkileri yatıştırmak üzere Öcalan'ı eski hücresine geri göndermeyi düşünüyor. Kim bilir, hayatının bir kısmı Suriye'de lüks konutlarda geçen Öcalan bu kez 13 metrekareye "Yarrabi şükür," diyecektir.

JİTEM davasına dikkat!

Türkiye'nin karanlık geçmişiyle yüzleşmesi açısından en önemli davalarından birine Diyarbakır'da bugün devam edilecek. 1993 ile 1995 arası Cizre'de 20 kişinin öldürülmesi talimatını verme suçuyla yargılanan Jandarma Kurmay Albay Cemal Temizöz beşinci kez mahkeme önüne çıkacak. Mehmet Nuri Binzet adında eski korucunun ve iki PKK itirafçısının savcılığa verdiği ifadeler üzerine 2009 nisan ayında tutuklanan Temizöz, kurbanlardan Mustafa Aydın'ı bizzat kendisi infaz etmek ile suçlanıyor.

Kayıp yakınlarının avukatlığını üstlenen Tahir Elçi sivil toplum kuruluşları ve medyanın ilgisizliğinden şikâyetçi. Meslektaşlarımıza duyurulur!

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürt sorununda kakofoni

Amberin Zaman 11.12.2009

Tokat'ta yedi askerin şehit düşmesiyle birlikte artan öfke ve gerginliğin arasında soruna çözüm sunanlar kendi içlerinde çelişir hale geldi. Ortalık fiilen de toz duman. Molotoflar, taşlar, cenazeler, mahalle ağızyla dalaşan siyasiler ve şimdi de DTP'nin kaderi. Bu kakofoninin arasında duygularımızı bir kenara itip sağlıklı yorum yapmak gerçekten zor oluyor.

1- DTP'den başlayacak olursak; biz bu satırları yazarken akıbeti henüz belli değildi. Elbet de kapanmamalı. Bugüne kadar parti kapatmaların (1962'den bu yana tam 24 tane) nasıl ters teptiğini hep birlikte gördük. Hele bugünkü konjonktürde, kapatma kararının, Kürtlerin toplumsal psikolojisini nasıl etkileyeceğini tahmin etmek için kâhin olmak gerekmiyor. Şiddet ve öfke dalgası daha da artacak. Hükümet son zamanlara kadar adam yerine koyup muhatap kabul etmediği DTP'li vekillerin çoğunu da de artık bulamayacaktır karşısında. Zira siyasetten beş yıl boyunca men edilmesi talep edilen 219 DTP'linin arasında başta Ahmet Türk olmak üzere sekiz tane milletvekili var.

İddianameye gelince: Kapatma gerekçesi olarak öne sürülen "devletin bölünmez bütünlüğünü hedef alan faaliyetlerin odağı" haline gelme iddiasını destekleyen kanıtlar, –tıpkı AKP'ye açılan kapatma davasında olduğu gibi- büyük ölçüde gazete kupürlerine, internet haberlerine ve davaları henüz sonuçlanmamış "terör örgütünün propagandasını yapmak" gibi fiillerden yargılanan DTP yöneticileri ve üyelerinin demeçlerine dayanıyor. 120 sayfalık iddianamenin 50 sayfası bu tür "kanıtları" içeriyor. Dolayısıyla Anayasa Mahkemesi üyelerinin vereceklerini umduğumuz "kapatmama" kararının ille de "siyasi" olması gerekmiyor. Teknik nedenlere de pekala dayandırılabilir.

2- Sorunun esas muhatapları kim? İşte tam bu noktada büyük bir tezatlar zinciri var karşımızda. Hükümet "PKK'yı asla muhatap almayız" derken kimi muhatap aldıklarını veya alabileceklerini asla açıklamadı. Murat Karayılan'a sorulduğunda "PKK değilse Öcalan, Öcalan değilse DTP, DTP değilse âkil adamlar" diyor. Yani PKK, Öcalan ve DTP'yi farklı muhataplar olarak önümüze sunuyor. Oysa sık sık dillendirilen savlara göre hepsi aynı bütünün parçası. Öcalan ise zaman zaman "Ben aradan çekiliyorum, DTP ile konuşun" diyebiliyor. DTP'lilerin her biri de ayrı telden çalıyor. Emine Ayna "Ya Öcalan, ya Öcalan" diyor. Aslı Aydıntaşbaş'ın dün yayımlanan mülakatında Ahmet Türk, Habur üzerinden geri dönüş sürecine ilişkin "Pazarlığın içinde değiliz. Kimlerle ne pazarlık yapıldı bilmiyoruz" diyor. Hangisi doğru? Son sürece bakıldığında şöyle bir tablo çıkıyor karşımıza: Hükümet Iraklı Kürtler üzerinden dolayı da olsa Kandil ile "konuşuyor". Ahmet Türk'ün sözünü ettiği pazarlıkları yürütüyor. Neçirvan Barzani ile yaptığımız mülakat bunu teyit eder nitelikte. Güvenilir kaynaklardan edindiğimiz izlenim Karayılan'ın bir anlaşmaya sıcak olduğu, uzlaşmaz olan tarafın Cemil Bayık olduğu şeklinde. Ancak asıl sorun Öcalan'ın hücre şikayetleri ile tetiklenen, kimilerinin "Kürt intifadası" olarak tanımladığı kitlesel eylemler ile başlıyor. Öcalan sadece hükümete değil Kandil'e de mesaj veriyor. "Güç benim elimde" demeye getiriyor. Buradan çıkaracağımız sonuç; o halde hükümetin Öcalan ile mi masaya oturması olmalı? Bazı meslektaşlarımız "Öcalan'ı dışlayan formüller netice vermez" derken bunu kastediyor olmalı. Aynı yazılarda "PKK'nın doğrudan veya açıktan muhatap alınamayacağı malum" deniyor. Bizce de öyle. Ve eminim Öcalan ile de "konuşuluyordur". Bu da son derece doğal çünkü, evet "onu dışlayan formüller netice vermez". 1999 eylülünde PKK'ya Türkiye sınırlarının dışına çıkma ve tek taraflı ateşkes talimatı veren Öcalan herhalde bunu durup kendi başına yapmadı. Tabii o günlerin koşulları çok farklıydı. O zamanlar hayatı söz konusu olan Öcalan artık görünür olmamaya pek dayanamıyor. Böylesi bir ego hangi boyutlardaki hücreye sığar söyleyebilir misiniz bana?

3- Ve çocuklar: Görünen köy kılavuz istemez. Bu öfke dolu kuşak, bir milyonu aşkın Kürdün köyünü yakarak yıkarak, yerinden yurdundan geçiminden uzaklaştırmanın en doğal neticesidir. Varoşlarda en berbat koşullarda işsiz güçsüz, annelerinden babalarından yaşanan zulmü, işkenceyi duyarak yetişti bu gençler. Kendilerine herhangi bir umut sunulmuyor. Ve yıllarca en ağır şekilde bastırılmış kimlikleri ve dolayısıyla rencide edilmiş onurları söz konusu. Eğer PKK Diyarbakır cezaevinin ürünü ise, bu kuşak 1990'lü yıllarında yaşanan Kürt tehcirinin ürünü. Bu çocuklar üzerinden tezgâhlanan tehlikeli oyunu bir an evvel durdurmak için Meclis, onları "terörist" gibi gören kanunları kaldırmalıdır. Daha söylenecek çok söz var ama "hücremiz" yeterince geniş değil.

Önemli not: Biz bu yazıyı yazıp yolladıktan sonra PKK Tokat vahşetini üstlendi. CHP'den Esfender Korkmaz efendinin iddia ettiği gibi darbeyi isteyen halk değil PKK olsa gerek!!!

Not: Sevgili meslektaşım Mehmet Baransu'yu fazlasıyla hak etmiş olduğu Sedat Simavi ödülü için canı yürekten kutluyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ermenistan protokollerden imzasını geri çekecek mi

Amberin Zaman 18.12.2009

Türkiye'nin Ermenistan ile ilişkilerini Karabağ'ın etrafındaki işgal ettiği yedi reyondan çekilmesine endeksleme ısrarı Ermenistan Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan'ı artık bu noktaya getirdi.

Güvenilir kaynaklardan edindiğimiz bilgiye göre eğer Türkiye Ermenistan ile diplomatik ilişki kurmayı ve ortak sınırları açmayı öngören protokolleri önümüzdeki mart ayına kadar TBMM'de onaylatarak hayata geçirmez ise o zaman Ermenistan protokollerden imzalarını tek taraflı olarak 'revoke' edecek yani geri çekecek.

Nedeni basit. Mevcut durumda Ermenistan Cumhurbaşkanı kendi halkına karşı tongaya getirilmiş görünüyor. Gerek kendi ülkesindeki gerek diasporadaki şahinleri karşısına alarak attığı imzaların ardından eli hâlâ boş. Türkiye ile ne diplomatik ilişki kuruldu ne de sınırlar açıldı. Zira Türkiye sözünden döndü. İmzalanan metinlerde her ne kadar Karabağ'a atıfta bulunulmasa dahi başbakanımız ısrarla bu konu çözülmeden protokollerin Meclis'ten geçemeyeceğini vurguluyor.

Oysa Türkiye'nin Azerbaycan'a yüzü tutsun diye Ermenistan'dan Karabağ'da tek taraflı jestler talep etmesi AB'nin Kıbrıs Rum Kesimi'ni susturmak için Türkiye'nin tek taraflı olarak limanlarını açmasını istemesinden pek bir farkı yok.

1 Mart benzetmesi

Köşe kadılarımız habire Ermenistan ile imzalanan protokoller ile ABD'nin Türkiye üzerinden Irak'a asker yollamasını öngören teskereye ile paralellikler kuruyor. Evet var. Ama Meclis'ten bu protokollerin bir yol kazasını uğrayıp geçemeyeceğinden değil. Hükümetimizin baştan beri sonunu getiremeyeceği sözler verdiği için paralellik var.

Protokollerin Meclis'e sevk edilmesinin yanlış olduğunu bu sütunda defalarca tekrarladık. Geçen yıl bağımsızlığını ilan eden Kosova'yla diplomatik ilişki kurduğumuzda Meclis'in onayı mı istendi? Azerbaycan'ın olası tepkileri sanki önceden bilinmiyor muydu? **Ergenekoncuların kol gezdiği Azerbaycan'ın Fethullah Gülen hareketine bağlı okullara uyguladığı baskılar için ne diyor hükümetimiz?** Ermenistan

penceresinden bakıldığından süreç Obama'ya 'soykırım' sözcüğünü kullandırmamak ve ABD Kongresi ve Senatosu'na soykırım tasarısını onaylatmama adına sahnelenen bir oyundan öte bir şey değil.

Amerika da mı Ermenileri sattı

Erivan'ın penceresinden bakıldığında durum yine öyle görünüyor. 24 Nisan öncesi Ermenistan'a "protokolleri parafe et sonrasında biz hallederiz" diyen Amerika aslında Türkiye'yle olası bir krizden kendini sıırma gayretindeydi. Evet, Amerika Türkiye-Ermenistan ilişkilerinin Karabağ'dan bağımsız olarak normalleşmesini, sınırların açılmasını bölgesel politikaları çerçevesinde tabii ki istiyor. Ama ilk evvela bunu Kongre karşısında olası soykırım tasarısını engellemek üzere elinde bir koz olarak istiyor. Erdoğan-Obama görüşmesinden sonra yapılan açıklamalarda ABD Başkanı'nın Ermenistan konusunda kullandığı muğlak ifadelerden anlaşılıyor ki, Türkiye'nin protokolleri imzalamış olması durumu en az 2010 için kurtarıyor. Afganistan, Pakistan ve Irak'ta başı dertte olan Amerika en sağlam Müslüman müttefiki Türkiye ile problem yaşamak istemiyor. O yüzden 'One minute'ı filan büyütmemeyi yeğliyor.

Bu arada Kongre de Ermenistan ve Karabağ'a ayırdığı yıllık yardımı yüzde 40 nispetinde kesti. Yani Sarkisyan'ın açısından elde var 'Heç' (Ermenice 'hiç').

Peki bu durumda Türkiye büyük bir diplomatik zafer mi kazanmış oluyor? Kısa vadede öyle görünebilir. Ama nereye kadar? Evet, Ermenistan küçük bir ülke. Evet, stratejik madenleri, petrolü yok. Evet, Azerbaycan birçok açıdan daha önemli. Ama Ermenistan ile ilişkilerimizi salt jeostratejik temelden ele alırsak işin özünü ıskalamış olacağız. **İşin özünde vicdan var.** Ermenistan halkının takriben yüzde 60'ı Anadolu insanı. Bazıları işgalci Rus kuvvetleri ile geri çekildiler. Ama birçoğu da neneleri dedeleri hunharca katledilmiş Türkiye insanı. Bizim insanımız. Geçmişteki yaşanan büyük trajediyi telafi etmenin başlıca yolu bu insanlara ve genç ülkelere el uzatmakta yatıyor. **'Ritmik Diplomasi' kulağa hoş geliyor olabilir ama sonsuz saygı duyduğumuz Dışişleri Bakanımız Ahmet Davutoğlu'na en çok da 'Etik Diplomasi' yakışır.**

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Obama'nın zor yılı

Amberin Zaman 02.01.2010

2009 yılı ABD Başkanı Barack Obama için gelecek senenin nasıl geçeceğine dair bir tür fragman gibi bitiyor sanki. Biz köşemizi yazmaya oturduğumuz saatlerde uluslararası ajanslar flaş haber olarak sekiz CIA ajanının Afganistan ordusuna ait olduğu iddia edilen bir intihar bombacısı tarafından havaya uçurulduğu haberini geçiyordu. Eylemi üstlenen Taliban'ın sözcüsü kendileri adına çalışan saldırganın Afgan ordusu üniforması giyerek CIA'in Pakistan sınırına yakın Khost eyaletindeki üssüne nasıl sızdığını övünçle BBC'ye anlatıyordu.

Washington geçen hafta son anda atlatılan bir diğer terör faciasının şokunu ve öfkesini henüz atlatamamışken Afganistan'da yaşananların, ABD ve özellikle CIA nezdindeki güvenlik zaafı ile ilgili tartışmaları daha da alevlendireceği kesin. Ama esas tartışma, terör karşısında Obama yönetiminin nasıl bir tavır alacağı üzerinde odaklanacağı benziyor. Şüphesiz Cumhuriyetçi rakipleri, kendisini terör karşısında 'yumuşaklık' ile itham ederken daha sert tedbir alması için bastıracaktırlar.

Geçen hafta El Kaide ile bağlantıları olduğu iddia edilen Nijerya uyruklu bir genç adam Amerika'nın Detroit şehrine giden bir uçakta üzerinde taşıdığı bombayı patlatmaya hazırlanırken son anda yanındaki yolcular tarafından etkisiz hale getirildi. Uçaktaki 300'e yakın yolcu bu sayede korkunç ve mutlak ölümden dönmüş oldu. Oysa Umar Farouk Abdulmutallab adındaki failin babasının aylar önce Nijerya'daki ABD büyükelçiliğine oğlunun terör bağlantılarına ilişkin uyarılarda bulunduğu ortaya çıktı. Buna rağmen ne CIA ne de Nijeryalı bir adamın Yemen'deki El Kaide liderleri ile yaptığı telefon konuşmalarını kaydeden ABD Ulusal Güvenlik Ajansı'nın (NSA) herhangi bir tedbir aldığı anlaşıyor. Böylece Londra'da eğitimini tamamlayan Abdulmutallab'ın ABD vizesi de babasının tüm uyarılarına rağmen iptal edilmemiş. Şimdi CIA ve NSA birbirlerini suçlamakla meşgul.

Bu arada birçok Batılı uzman, Noel gününe denk gelen olayın, ABD'nin Yemen'de El Kaide'ye karşı artarak sürdürdüğü savaşın bir neticesi olduğunu vurguluyorlar. ABD Yemen hükümetine terörle mücadele için ayırdığı fonu dört misli arttırmış bulunuyor. Yemen askerî güçleri 15 aralıkta, topraklarında bulunan El Kaide kamplarına yönelik havadan ve karadan operasyonlar düzenlediler. 24 aralığa dek süren hava operasyonları sırasında çok sayıda sivilin de öldürüldüğü iddia ediliyor. Ve tıpkı Afganistan, Pakistan ve Irak'ta olduğu gibi halkın ABD'ye olan nefreti perçinleniyor, El Kaide'nin de ekmeğine yağ sürülüyor.

Obama yönetimi Afganistan'a 30 bin takviye güç yollayarak bizce sorunu daha da derinleştiriyor. İşgal gücü görüntüsü veren bu kuvvetler El Kaide ve yandaşlarına yeni hedef tahtaları oluşturuyor. Kabaca özetleyecek olursak Amerika Afganistan'ı düzeltelim derken bu sefer olaylar Yemen'de patlak veriyor. Yemen'deki teröristleri halledelim derken Afganistan'da CIA mensupları öldürülüyor. 'Bize ne' deyip bu ülkeleri kaderlerine terk etmek elbet de sorunu çözmez. Tam olarak nasıl çözülür –daha az asker daha fazla insani yardım mı?– sihirli formül henüz bulunmuş değil. Ancak şu net ki Obama cesaretini toplayıp İsrail hükümetine karşı baskılarını arttırsa, Filistin sorununun adil çözümü için tüm ağırlığını koysa, dinimizin arkasına sığınarak dinimize en büyük kötülüğü, haksızlığı yapan cellatlara en büyük darbeyi vurmuş olur.

Hürriyet ve değişim

Beğenelim beğenmeyelim *Hürriyet* Türkiye'nin en etkili gazetesi. Kurumsal niteliği var hayatlarımızda. Yabancı basına uzun yıllardır haber geçen ben her sabah elime ilk aldığım gazete *Hürriyet* olmuştur. *Hürriyet*'i okumadığım zamanlar sabah kahvemi içmemiş gibi hissederdim kendimi. Esas haberleri atlamış gibi...

Aslında her haliyle Türkiye'deki güç dengelerinin matbu ifşasıydı *Hürriyet*. Biz yabancı muhabirler *Hürriyet*'i okurken devlet ne düşünüyor? Çeşitli konularda ne tür mesajlar veriyor? Bunları anlamaya çalışırdık. Biraz da ürkerdik, çünkü zaman zaman devlet hoşuna gitmeyen haberler yaptığımız zaman *Hürriyet* üzerinden bizlere çakardı. Meslektaşım Andrew Finkel'in eşi saygın Osmanlı tarihçisi Caroline Finkel'in Osmanlı arşivlerinden belge çaldığına kadar çığırından çıkabiliyordu bu tür operasyonlar.

Bunlarda genellikle birkaç köşe yazarı eliyle yapılıyordu. Onlar yok artık. (Bu arada zevk ve dikkat ile okuduğum birçok *Hürriyet* yazarı olduğunu ifade etmeliyim.)

Turgut Özal ile gelen değişimi hem kavrayıp hem de sonuna kadar destekleyen *Hürriyet* ne yazık ki AKP'nin tek başına iktidara gelmesiyle ifade bulan toplumdaki derin transformasyonu ne kavrayabildi ne de sevdi diyebiliriz. Gerçi AKP de kendisine bağlı medya kurdu ama örneğin *Sabah* gazetesi hiç bir zaman hükümet, devlet acaba ne düşünüyor diye elimize aldığımız bir gazete değil. Hiç bir gazete *Hürriyet*'in o anlamda yakaladığı güce sahip olmadı. Olmasın da. Artık Türkiye daha şeffaf bir ülke. Haber kaynakları gittikçe artıyor. Sayıları gün be gün artan internet siteleri, televizyon kanalları sayesinde rekabet zorlanıyor, kalite yükseliyor.

Bu ortamda Enis Berberoğlu'nun *Hürriyet*'in başına getirilmesi Doğan grubunun son zamanlardaki en isabetli kararı diyebiliriz. Enis'i uzun yıllardan beri tanır ve takdir ederim. Birincisi gerçek muhabirlikten geliyor. Kendisine defalarca Güneydoğu'nun en ücra köşelerinde rastladım. Muhabirlerin bir gazetenin en temel ve önemli sermayesi olduğunu biliyor. Enis Ankara temsilciliği sayesinde hem yönetim tecrübesine sahip, hem devleti tanıyor. Aynı zamanda günümüzün gazeteciliğinde olmaz ise olmaz bir diğer vasfı ekonomiden anlıyor olması.

İyi derecede İngilizce ve Almanca bilen Enis, Batılı diplomatların da saygı duyduğu bir gazeteci. Benim açımdan en hayati yönü dürüst oluşu. Sansürlenmektense zaman zaman hiç yazmamayı yeğleyecek kadar ilkeli davrandığını biliyoruz. Türkiye bu topraklarda yaşayan herkesindir hatırlatmasını yaparak kendisine yeni görevinde başarılar diliyoruz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sandıktan esas patates çıkar

Amberin Zaman 08.01.2010

CHP lideri Deniz Baykal "kozmetik odadan kozmetik patates çıktı" demiş. Ardından erken seçim talebinde bulunmuş. Eğer gerçekten erken seçim olursa (sanmıyorum ama tabii Türkiye'de her an her şey olabilir) CHP'ye ancak Baykal'ın ifadesiyle "patates" çıkar diye düşünüyorum.

Türk demokrasisinin, askerî vesayet ve bu vesayeti meşrulaştıran anayasanın yanı sıra en derin sorunu muhalefetteki kocaman boşluk. Bunu çocuklar bile söylüyor artık.

"Otoriter tek parti rejimine doğru gidiyoruz" serzenişlerinde bulunanlar eleştiri oklarını AKP'ye değil, esas CHP'ye yöneltmeliler.

Son zamanlarda CHP bayağı da 'öldürücü' muhalefet yapıyor. Nasıl mı?

Buradan buyurunuz: İnsan hakları konusundaki duyarlılığıyla tanıdığımız CHP milletvekili Algan Hacaloğlu sigara yasağının 2015'e kadar ertelenmesini öngören yasa teklifi sunmuş geçen gün. Gerekçe olarak da binlerce kahvehane sahibinin 'mağduriyetini' öne sürmüştü. Birçok ülkede sigara tüketiminin dramatik şekilde azalmasını sağlayan benzeri yasakların insan sağlığına faydasının ne önemi olabilir ki. Boş verin kanseri manseri yeter ki kahvehane sahipleri mağdur olmasın.

Evet, öldürücü muhalefet yapıyor CHP. Her nevi reforma sırf AKP yapıyor diye karşı çıkarak. Bu tutumuyla ilk başta kendi iktidar şansını öldürdüğünün farkında değil herhalde CHP.

Yeni fikirler, projeler üretmek bir yana, CHP sanki geçmiş yüzyılda donmuş kalmış. Genel Merkez'e her gittiğimde karşılaştığım ıssızlık her şeyi özetliyor gibi.

Belki de mart ayında yapılacak olan Büyük Kongre'de CHP içinde bu durumdan fevkalade rahatsız olan birçok parti üyesinin nihayet biraraya gelip Deniz Baykal'ın yerine yeni bir lider seçebilir hayallerim de bu hafta gömüldü gitti. Zira bu düşüncede olan CHP'li kaynaklarımız büyük güven ile Baykal'ın etrafındaki dinozorların bu kez saf dışı bırakılacağını vaat ederken "Peki Baykal ne olacak" diye sorduğumuzda hafif mahcup şekilde,

yerini koruyacağını itiraf ediyorlar.

Baykal duracak ama bütün kurmayları gidecek? Öyle mi? Peki, bu durumda ne değişecek? Kaynaklarıma göre her şey. Üniversitelerde başörtüsü yasağının kalkmasına engel olunmayacak. Kürt dilinde eğitime destek verilecek. Yeni anayasaya keza öyle.

Peki, Kürt sorununa nasıl bir çözüm öneriyor CHP'deki 'yenilikçiler'?

Hemen, 1989'da yayımladıkları gerçekten de cesur öneriler içeren Kürt raporundan söz ediyorlar. Peki nasıl oluyor da, Türk nüfusunun üçte birinin henüz doğmadığı yıllarda kaleme alınan bu raporda sıralanan tedbirlerin gerisinde kalan AKP'nin girişimlerine "hayır" diyebiliyorlar? Bütün sorun, hükümetin bu işi bu kadar aceleyle getirmesiymiş. Oysa değişim "yavaş yavaş, sindire sindire alıştıra alıştıra" olmuştur.

Acaba rahmetli Atatürk saltanatı, hilafeti kaldırırken, alfabeyi değiştirirken, kadınlara kanunların önünde eşitlik ve oy hakkı verirken böyle bir taktik uygulasaydı ne kadar başarılı olurdu? Merak ediyorum. "Hadi sivrilik yapma, sus" diyorum kendi kendime. Ve inatla CHP'den umut vaat eden sözler bekliyorum.

Onlarda umuttan bol ne var ki! Kaynaklarımin hesaplarına göre CHP bu 'yeni' şekliyle seçimden ikinci parti, MHP de üçüncü parti olarak çıkacak. CHP önderliğinde MHP ile koalisyon kurulacak ve Türkiye'nin bütün sorunları çözülecek, zira CHP'siz, Türkiye'nin hiç bir sorunu çözülemezmiş. "Elli yıldır neden çözemediler" diye soracak oluyorum ama bunun yerine "CHP'siz neden olmaz" şeklindeki soruya aldığım cevap ölümcül darbeyi vuruyor. "CHP devletin içinden gelen parti" diyor kaynağımız. Doğruyu söylüyor, ve tam da bu kimliğinden kopamadığı için başarısızlığa mahkûm değil mi CHP? Kaldı ki devlet değişiyor ve sahipleri de. Dolayısıyla CHP de bu anlamda gittikçe yalnızlaşıyor. Sırtını devlete değil halka dayandırmaya alıştığı gün CHP'nin yeniden umut vaat edeceği gün olacaktır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Basın özgürlüğünde geriye gidiyoruz

Amberin Zaman 15.01.2010

Bu başlığı Sedat Ergin'den çaldım. İlki 30 aralıkta olmak üzere, Sedat bu konuda son derece aydınlatıcı iki tane yazı yazdı. Özellikle Türk Ceza Kanunu'nun soruşturmaların gizliliğine ilişkin 285. maddesi üzerinde yoğunlaşarak basın özgürlüğündeki karanlık tabloyu yansıttı. Son dönemde muhabirimiz Mehmet Baransu tutuklanma talebiyle mahkemeye sevk edilirken *Star* gazetesinden Şamil Tayyar da AKP tarafından çıkarılan bu yasa kapsamında mahkûmiyet cezası aldı.

Sanıkların birden üç yıla kadar hapis cezasına çarptırılmasını öngören yasa aynı zamanda suçun basın yoluyla işlenmesi halinde yarı oranında arttırılmasını da öngörüyor.

Sedat'ın da işaret ettiği gibi Adalet Bakanı Sadullah Ergin'in geçenlerde yaptığı bir açıklamaya göre, sadece Ergenekon davasının ihlal edildiği iddiasıyla 4 bin 139 dava açılmış bulunuyor. Ve yine Sedat'ın belirttiği gibi yolsuzluk soruşturmalarını haberleştirdiklerinden ötürü bir çok gazeteci ya yargılanıyor ya da mahkûm edildi.

New York merkezli basın hakları kuruluşu The Committee to Protect Journalists'in 2009 yılı verilerine göre

Türkiye gazeteciler açısından dünyanın 12. en 'ölümcül' ülkesi. Yani Türkiye basın özgürlüğü açısından hükümet ve reformcular arasında yoğun çatışmaların yaşandığı İran'dan dahi gerilerde.

Bu bağlamda ulusal medyadan gereken ilgiyi görmeyen *Güney Marmara'da Yaşam* gazetesinin editörü Cihan Hayırsever'in 19 aralık günü Bandırma'da katledilmesi olayı var. Hayırsever yazılarında Bandırma Belediyesi'nin AKP'nin elinde olduğu bir önceki döneme dair belediye ihalelerinde yolsuzluk iddialarının üzerine gitmenin bedelini ödemiş görünüyor. 28 ekimde yapılan bir operasyonda aralarında Bandırma'nın bir diğer yerel gazetesi *İlkhaber*'in kurucusu İhsan Kuroğlu ve üç belediye memuru olmak üzere yolsuzluğa bulaştıkları iddia edilen toplam yedi kişi tutuklandı. Telefonla ulaştığımız *Güney Marmara'da Yaşam* gazetesinin yazarı müdürü Ümit Babacan'a göre, operasyonun ardından *İlkhaber* gazetesi, ve gazeteye bağlı radyo ve internet sitelerinde Hayırsever'e dolaylı yoldan tehdit ve hakaret içerikli yayınlar artmaya başladı. Övgüyle söz ettiği Bandırma Valisi Yılmaz Arslan'ın dışında hükümetten herhangi bir ilgi görmediğini belirten Babacan "en azından bir bakandan bir başsağlığı telefonu beklerdik, 'devlet yanınızda' demesini beklerdik ama olmadı" diye serzenişte bulunuyor. "Acaba üstüne gidilenler AKPl'i mi" diye sormadan edemiyorum.

***

Bilgi Üniversitesi geçtiğimiz çarşamba günü düzenlediği "Medya Özgürlüğü" konulu konferansta Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) Medya Özgürlüğü Temsilcisi Miklos Haraszti'yi konuk etti. Macaristanlı yazar, gazeteci ve insan hakları savunucusu Haraszti "Türkiye'nin, askerî yönetimlerin etkin olduğu dönemlere göre kıyaslanamaz ileri bir durumda" olduğunu vurgularken "tam bir liberalleşmede isteksizlik görüyorum" dedi. Hükümetin, TCK'nın 301. maddesinin basın özgürlüğüyle bağdaşmadığını bildiği halde siyasi nedenlerle adım atmaya yanaşmadığını öne sürdü. "İster Kemalist, ister dinî, isterse ulusal bağlamda olsun hükümet, ifade özgürlüğünde içerikten elini çekmeli. 301. madde işte bu tarafsızlığı gölgeliyor. Hükümetlerin, Ceza Yasası'ndaki sorunları Medeni Yasa'yla çözebilecekken Ceza Yasası'yla çözmede ısrar etmesi yanlış" dedi.

AGİT geçtiğimiz günlerde "İnternet Kanunu" diye adlandırılan 5651 No'lu yasayı inceleyen bir rapor yayımladı. Rapora göre yasanın yürürlüğe girdiği Mayıs 2007'den bu yana aralarında *YouTube*, *Daily Motion* ve Kürt sorunu üzerinde yoğunlaşan *Keditör*, *Özgür Gündem* ve *Günlük* gazetesi olmak üzere 3700 sitenin erişimi engellenmiş bulunuyor. Bu yaptırımların Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne aykırı yönlerini irdelleyen rapor, yasakları uygulayan Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'nın (TİB) Mayıs 2009'dan beri erişimi engellenen sitelere dair istatistikî bilgi yayımlamasını "geri adım" olarak niteliyor.

Yakın zamanda Ankara'da görüştüğümüz birçok Batılı diplomat da basın özgürlüğüyle ilgili kaygılarını dil getirdiler. Doğan grubuna kesilen vergi cezasını muhalefeti sindirmeye yönelik bir operasyon olarak görenler bir hayli fazla. Avrupalı bir diplomatın ifadesiyle: "Evet Doğan grubuna bağlı gazetelerin zaman zaman demokrasi anlamında ikircikli davrandıkları bir gerçek ama böyle davrandıkları için basın özgürlüğüne müdahaleyi çağrıştıran Doğan grubuna yönelik baskıları da hoş görmek mümkün değil."

Kendi adıma konuşacak olursam eğer şunu söyleyebilirim: Haraszti'nin ifade ettiği gibi "Türkiye, askerî yönetimlerin etkin olduğu dönemlere göre kıyaslanamaz ileri bir durumda". Hatta AKP iktidara geldiği 2002'den beri ilk defa, yazarken, "acaba başıma neler gelir" sorusunu sormamaya başladım. Mesela ordudan çekinirken çekinmez oldum. Ne var ki yedi yıllık bu rehabetin yerine, yeni bir his alır oldu beni. Somut bir nedeni yok. Başbakan'ın arada sırada *The Economist*'teki yazılarıma yönelik kamuoyu önünde dillendirdiği şikâyetleri dışında herhangi bir sorun ile karşılaşmadım. Ancak itiraf etmeliyim ki son zamanlar da "sürekli ve ciddi biçimde hükümeti eleştirecek olursam acaba neler gelir başıma" sorusu artık kafama takılmıyor değil.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Basın özgürlüğünde geriye gidiyoruz

Amberin Zaman 15.01.2010

Bu başlığı Sedat Ergin'den çaldım. İlki 30 aralıkta olmak üzere, Sedat bu konuda son derece aydınlatıcı iki tane yazı yazdı. Özellikle Türk Ceza Kanunu'nun soruşturmaların gizliliğine ilişkin 285. maddesi üzerinde yoğunlaşarak basın özgürlüğündeki karanlık tabloyu yansıttı. Son dönemde muhabirimiz Mehmet Baransu tutuklanma talebiyle mahkemeye sevk edilirken *Star* gazetesinden Şamil Tayyar da AKP tarafından çıkarılan bu yasa kapsamında mahkûmiyet cezası aldı.

Sanıkların birden üç yıla kadar hapis cezasına çarptırılmasını öngören yasa aynı zamanda suçun basın yoluyla işlenmesi halinde yarı oranında arttırılmasını da öngörüyor.

Sedat'ın da işaret ettiği gibi Adalet Bakanı Sadullah Ergin'in geçenlerde yaptığı bir açıklamaya göre, sadece Ergenekon davasının ihlal edildiği iddiasıyla 4 bin 139 dava açılmış bulunuyor. Ve yine Sedat'ın belirttiği gibi yolsuzluk soruşturmalarını haberleştirdiklerinden ötürü bir çok gazeteci ya yargılanıyor ya da mahkûm edildi.

New York merkezli basın hakları kuruluşu The Committee to Protect Journalists'in 2009 yılı verilerine göre Türkiye gazeteciler açısından dünyanın 12. en 'ölümcül' ülkesi. Yani Türkiye basın özgürlüğü açısından hükümet ve reformcular arasında yoğun çatışmaların yaşandığı İran'dan dahi gerilerde.

Bu bağlamda ulusal medyadan gereken ilgiyi görmeyen *Güney Marmara'da Yaşam* gazetesinin editörü Cihan Hayırsevener'in 19 aralık günü Bandırma'da katledilmesi olayı var. Hayırsevener yazılarında Bandırma Belediyesi'nin AKP'nin elinde olduğu bir önceki döneme dair belediye ihalelerinde yolsuzluk iddialarının üzerine gitmenin bedelini ödemiş görünüyor. 28 ekimde yapılan bir operasyonda aralarında Bandırma'nın bir diğer yerel gazetesi *İlkh Haber*'in kurucusu İhsan Kuroğlu ve üç belediye memuru olmak üzere yolsuzluğa bulaştıkları iddia edilen toplam yedi kişi tutuklandı. Telefonla ulaştığımız *Güney Marmara'da Yaşam* gazetesinin yazarı müdürü Ümit Babacan'a göre, operasyonun ardından *İlkh Haber* gazetesi, ve gazeteye bağlı radyo ve internet sitelerinde Hayırsevener'e dolaylı yoldan tehdit ve hakaret içerikli yayınlar artmaya başladı. Övgüyle söz ettiği Bandırma Kaymakamı Yılmaz Arslan'ın dışında hükümetten herhangi bir ilgi görmediğini belirten Babacan "en azından bir bakandan bir başsağlığı telefonu beklerdik, 'devlet yanınızda' demesini beklerdik ama olmadı" diye serzenişte bulunuyor. "Acaba üstüne gidilenler AKPli mi" diye sormadan edemiyorum.

***

Bilgi Üniversitesi geçtiğimiz çarşamba günü düzenlediği "Medya Özgürlüğü" konulu konferansta Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) Medya Özgürlüğü Temsilcisi Miklos Haraszi'yi konuk etti. Macaristanlı yazar, gazeteci ve insan hakları savunucusu Haraszi "Türkiye'nin, askerî yönetimlerin etkin olduğu dönemlere göre kıyaslanamaz ileri bir durumda" olduğunu vurgularken "tam bir liberalleşmede isteksizlik görüyorum"

dedi. Hükümetin, TCK'nın 301. maddesinin basın özgürlüğüyle bağdaşmadığını bildiği halde siyasi nedenlerle adım atmaya yanaşmadığını öne sürdü. "İster Kemalist, ister dinî, isterse ulusal bağlamda olsun hükümet, ifade özgürlüğünde içerikten elini çekmeli. 301. madde işte bu tarafsızlığı gölgeliyor. Hükümetlerin, Ceza Yasası'ndaki sorunları Medeni Yasa'yla çözebilecekken Ceza Yasası'yla çözmede ısrar etmesi yanlış" dedi.

AGİT geçtiğimiz günlerde "Internet Kanunu" diye adlandırılan 5651 No'lu yasayı inceleyen bir rapor yayımladı. Rapora göre yasanın yürürlüğe girdiği Mayıs 2007'den bu yana aralarında *YouTube*, *Daily Motion* ve Kürt sorunu üzerinde yoğunlaşan *Keditör*, *Özgür Gündem* ve *Günlük* gazetesi olmak üzere 3700 sitenin erişimi engellenmiş bulunuyor. Bu yaptırımların Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne aykırı yönlerini irdeleyen rapor, yasakları uygulayan Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'nın (TİB) Mayıs 2009'dan beri erişimi engellenen sitelere dair istatistikî bilgi yayımlamasını "geri adım" olarak niteliyor.

Yakın zamanda Ankara'da görüştüğümüz birçok Batılı diplomat da basın özgürlüğüyle ilgili kaygılarını dil getirdiler. Doğan grubuna kesilen vergi cezasını muhalefeti sindirmeye yönelik bir operasyon olarak görenler bir hayli fazla. Avrupalı bir diplomatın ifadesiyle: "Evet Doğan grubuna bağlı gazetelerin zaman zaman demokrasi anlamında ikircikli davrandıkları bir gerçek ama böyle davrandıkları için basın özgürlüğüne müdahaleyi çağrıştıran Doğan grubuna yönelik baskıları da hoş görmek mümkün değil."

Kendi adıma konuşacak olursam eğer şunu söyleyebilirim: Harashti'nin ifade ettiği gibi "Türkiye, askerî yönetimlerin etkin olduğu dönemlere göre kıyaslanamaz ileri bir durumda". Hatta AKP iktidara geldiği 2002'den beri ilk defa, yazarken, "acaba başıma neler gelir" sorusunu sormamaya başladım. Mesela ordudan çekinirken çekinmez oldum. Ne var ki yedi yıllık bu rehabetin yerine, yeni bir his alır oldu beni. Somut bir nedeni yok. Başbakan'ın arada sırada *The Economist*'teki yazılarına yönelik kamuoyu önünde dillendirdiği şikâyetleri dışında herhangi bir sorun ile karşılaşmadım. Ancak itiraf etmeliyim ki son zamanlar da "sürekli ve ciddi biçimde hükümeti eleştirecek olursam acaba neler gelir başıma" sorusu artık kafama takılmıyor değil.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ankara imzasına sadık kalsın

Amberin Zaman 22.01.2010

Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Ermeni meslektaşı Nalbantyan'a "Protokole attığınız imzaya sadık kalın. Ermenistan hükümetinden siyasi irade bekliyoruz. Aksi takdirde yeni bir durum ortaya çıkar" demiş. Oysa imzasına sadık kalmayan taraf Türkiye. Protokollerde yer almadığı halde Ermenistan ile normalizasyonu Dağlık Karabağ sorununun çözümüne endeksleyen Türkiye minareye kılıf arıyor. Esas siyasi iradede yoksun tarafta yine Azerbaycan'ın şantaj kokan serzenişlerine boyun eğen Türkiye bulunuyor. Protokolleri Meclis'e sevk etmek yerine hayata geçirseydi bu tatsız 'yeni durum' ortaya çıkmaz, süreç de tıkanmazdı. ABD'nin ardından Rusya'nın da Dağlık Karabağ sorununun Türk-Ermeni ilişkilerinden ayrı tutulması gerektiğine dair açıklamaları son noktayı koymuş gözüküyor. En azından Türkiye'de seçim sonrasına kadar... Yanılmış olmayı çok arzu ederim...

Balyoz Planı

Türkiye'yi kan gölüne çevirecek darbe iddiaları ortalıkta uçuşurken ortalama Türk vatandaşının kafası iyice

karışmış vaziyette. Havaya uçurulan çocuklar, bombalanan camiler, katledilen Ermeniler...

Sırf AKP'yi yok etmek için kendisine insan diyen hangi varlık böylesine canice tasarımlarda bulunabilir? Kim bunlara inanmak ister? Toplumun hızla kutuplaşmasına yol açan bu tablo karşısında Meclis ivedilikle konuya el koymalıdır. Evet, bu iddialara ilişkin birçok dosya yargıda. Ama yargının bağımsızlığına dair güven de gittikçe eriyor. Kimi hâkim 'ulusalcı' kimisi 'cemaatçı' diye fişleniyor. Ülkede yoğun bir güven bunalımı yaşanıyor. Oysa Meclis'teki tüm partileri temsil eden bir 'darbe iddialarını araştırma komisyonu' kurulsa belki de daha objektif daha sağlıklı veriler elde edilebilir. Diyeceksiniz ki bugüne kadar hangi Meclis araştırma komisyonu işe yaradı ki bu yarasın? Doğrudur. Geçmişte Susurluk komisyonu gibi birçok araştırma komisyonu kuruldu ancak siyasiler bulguların üstünü örtüp daima statükoyu korumayı tercih ettiler. Buna rağmen 1996 yılında Güneydoğu'daki zorunlu göçü araştıran komisyonun başkanlığını yürüten eski Diyarbakır milletvekili Haşim Haşimi'ye göre "komisyonların bulguları Meclis tarafından kayıt altına alınıyor ve en kötü ihtimal ile meşru bir referans kaynağı, veri tabanı oluşturuyor."

Ne var ki CHP'nin de MHP'nin de böylesi bir komisyona destek verme şansı neredeyse sıfır. Oysa Haşimi'nin ifade ettiği gibi de olası bir darbeye sadece AKP değil kendileri de kapatılırlar. Tabii sandıktan galip çıkma umidini kesen bazı muhalefet figürleri kim bilir belki de 'darbe olur askerler beni başa koyar,' hayalleriyle avunuyorlardır.

Başbuğ faktörü

Darbe iddiaları ile ilgili haberlere baktığımız zaman Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ'un adı asla geçmiyor. Geçtiği zaman da planlara soğuk baktığı şeklinde varlık gösteriyor. Akla gelen örneklerden, geçtiğimiz mart ayında internete düşen emekli Orgeneral Hurşit Tolon'a ait olduğu iddia edilen ses kayıtları var. Tolon, Başbuğ'u savcılar karşısında teslim olmak ile itham ediyor. Keza *Nokta*'da yayımlanan Oramiral Özden Örnek'e ait hatıra defterlerinde Başbuğ'un çeşitli darbe planlarına karşı çıktığı anlaşıyor. Dönemin Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hilmi Özkök bu çılgın girişimlere göğüs gererek demokrasi tarihimize girmeyi çoktan hak etti. Temenni ediyorum ki zamanla Başbuğ'un darbeler ile işi olmayacağı daha da iyi anlaşılır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Basel'de Kürt olmak

Amberin Zaman 05.02.2010

BASEL

Geçtiğimiz hafta sonu çiçeği burnunda Kürt İsviçre Topluluğu'nun düzenlediği bir panele katılmak için İsviçre'nin Basel kentinde bulundum. Ama sanki Basel'de değil de 1990'ların Güneydoğusu'ndaymışım gibi hissettim kendimi. Zira beni ve eski DTP milletvekili Aysel Tuğluk'u dinlemeye gelen insanların önemli bir bölümü siyasi mülteciydi. Anlattıkları hikâyeler acı doluydu. Bu yaralı topluluğun karşısına geçip Türkiye'de iyi şeylerin de olduğunu anlatmak hiç de kolay olmadı. Aralarında 80 darbesi döneminde Diyarbakır cezaevinde

yatıp tarifsiz işkencelerden geçen vardı. 'Örgüt propagandası' yapma suçundan ceza almış yeni gelmiş gençler de vardı. Bir de bu sûtunda 'taş atan' çocuklar için verdiği mücadele ile tanıttığımız İnsan Hakları Derneğın Adana Şube Başkanı Ethem Açıkalin'ı görünce karşımda bayağı bir şok geçirdim. "Burada ne işiniz var" diye sorduğumda "İltica etmek zorunda kaldım" dedi yorgun ve hüzünlü bir ifadeyle. Aleyhinde açılan davalar o kadar birikmiş ki çareyi tanımadığı bir ülkede mülteci kampına sığınmakta bulmuş. İşin acı tarafı çocukların yargılanmasına yol açan TCK'nın 314/3-220/6 No'lu maddesinden, yani terör örgütü adına eylem yapmaktan suçlanıyor. Oysa Açıkalin'in aktardığına göre, AKP Diyarbakır Milletvekili Abdurrahman Kurt bu kanunun en kısa zamanda değişeceğine dair kendisine söz vermiş. Netice ortada. Bini aşkın çocuk şu anda yargılanıyor veya cezaevinde. Adana'da sevgili annesiyle yaşayan Ethem Açıkalin da gurbet denen cezaevinde.

AKP'nin Kürt açılımını gel de savun.

İsviçre gibi yabancılara kapalı bir ülkenin Türkiye'den başvuruda bulunan siyasi mültecilere bu aralar kolaylık tanıyor olması, Türkiye'nin insan hakları sicilinin yeniden kötüye doğru gidiyor olmasının en somut ifadesi. Dinlediğim onca hikâye arasında beni en çok sarsanı, belki de ismini kullanmama izin vermediği için 'Delal' adını vereceğim genç bir kadına aitti. Delal 13 nüfuslu bir ailenin en küçük kızı. Adana'da doğmuş. Daha küçük yaştayken annesi ölmüş. Kürtçeden başka bir dil bilmeyen annesini kaybedince Delal, Kürtçesini de kaybetmiş. Hızlı bir asimilasyon sürecine girip 'Türk' olmaya gayret etmiş. Okulda parlak bir öğrenci olan Delal babasının ve kendisine sürekli şiddet uygulayan ağabeyinin "başını ört yoksa okula göndermeyiz" tehditleri karşısında ilk önce başını örtmüş. Ama sonunda ölümü dahi göz alarak evden kaçmış. "Ya beni olduğum gibi kabul edersiniz ya da eve dönmem" diye diretince ailesi de bu şartlarını kabul etmiş. Bu dirençli ve cesur kızın, köyleri yakılıp yıkıldığı için Adana'ya yerleşen Kürt ailelerin hikâyelerini duydukça içinde öfke birikmiş ve aynı zamanda Kürt kimliğinin tohumları da ekilmiş. 18 yaşındaki bu başarılı öğrenci üniversiteye gitmek yerine dağa çıkmayı tercih etmiş. Dağda dört yıl geçirdikten sonra 'siyaset' yapmak için Türkiye'ye dönünce ihbar üzerine gözaltına alınıp bir hafta boyunca ağır işkence görmüş. Ardından üç yıl Bakırköy cezaevinde yatmış. "Denizin kokusunu alıyorduk, martıları duyuyorduk ama sadece duvar vardı karşımızda" diye anımsıyor o günlerini Delal. Cezaevinden çıktığında yeniden DTP'de görev almış ve 2006 yılında polisin engellemeye çalıştığı bir etkinlik sırasında o kadar ağır dayak yemiş ki kafatası çatlamış omurgaları ve çenesi kırılmış. Günlerce kan kusmuş ve mutlak bir ölümden mucizevî biçimde dönmüş. Ve aleyhinde biriken davalar karşısında o da soluğu İsviçre'de bulmuş.

Evet, 2006 yılında, yani AKP iktidarının dördüncü yılında polisten yediği dayaklar yüzünden neredeyse canından oluyormuş. 'Örgüt' ile herhangi bir bağı kalmadığını ve şiddete asla bulaşmadığını söyleyen Delal şu günlerde Almanca öğrenmek ile meşgul. Delal'i öptüğümde yanakları elma kokuyordu. "Ne güzel" dediğimde "Dağlarda daha güzel kokuyordum" karşılığını verdi.

Bu genç kadına AKP'nin bir şeyleri düzeltmeye çalıştığını hangi yüzle anlatabilirdim. Ama işin en ilginç tarafı bizi izleyen 500'e yakın kişi sabırla beni dinledi. AKP'nin darbelerle, kapatma davaları ile boğuşurken Kürt sorunu konusunda atmak istediği adımların kolay olmadığının altını çizdim. Ve PKK'nın Reşadiye saldırısının AKP'nin elini kolunu iyice bağladığını savundum. Yuhalanmayı beklerken tam tersine konuşmamın sonunda en az elli kişi yanıma gelip bana teşekkür etti. Nedeni basit; insanlar ümide susamış, güzel şeyler duymak istiyorlar. Çoğu da memleketlerine, Türkiye'ye dönmek istiyor. Bu insanları geri kazanmanın yolunu mutlaka bulmamız lazım.

Bu hafta Neşe Düzel'e konuşan Mustafa Erdoğan'ın söylediği gibi AKP bir yandan 'çözüm' derken beri yandan binlerce insanı tutuklatıp duruyor. Kürt sorununu, Kürt siyasetçileri devre dışı bırakarak –Ahmet Altan'ın ifade

ettiği gibi- "sadece kendisinin yararlanacağı bir siyasi ranta çevirmek istiyor". Kürt kimliğini tanıtmak için bunca bedel ödemiş insanlar nasıl yok sayılabilir ki? Onları katmadıkça sen istediğin kadar reform yap, onlar çıtaı devamlı yükselteceklerdir ve bu kısır döngü devam edip gidecektir. Ve nice Delaller dağa çıkmaya devam edecektir. Yazık. Hepimize yazık.

Not: Basel'de gösterdikleri misafirperverlikten ötürü başta Atilla Toptaş ve Edibe ve Roza Goelgeli olmak üzere tüm Kürt İsviçre Topluluk üyelerine teşekkür ediyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İlker Başbuğ

Amberin Zaman 12.02.2010

Son günlerde Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ sessizliğini bozup *Hürriyet*'ten başlayarak merkez basına 'on the record' mülakatlar vermeye başladı. Bunun ikinci örneği dün Genelkurmay karargâhında beş saat geçirerek 'rekor kıran' *Habertürk* gazetesiydi.

Her iki mülakatı ilgiyle okudum. Ben de bir aya yakın süredir *The Economist* dergisi için TSK'yı irdeleyen bir makale hazırlıyordum. Bu kapsamda Başbuğ hakkında da mümkün mertebe bilgi edinmeye çalıştım zira ana haberin yanında onun da bir portresine yer verecektim. Yazı tam bağlanmıştı ve yayımlanmak üzereydi ki Yunanistan'dan bir gol yedim. Yunanistan'daki finansal krizin etkileri iyice büyüyüp taşınca TSK ikinci plana itildi. Üç sayfalık yazım iki sayfaya düştü, Başbuğ portresi de uçup gitti.

Başbuğ ile ilgili yazdıklarım Türk okuyucusuna ilginç gelmeyebilirdi. Genelkurmay Başkanlığı'na atandığında kendisi ile ilgili başta *Tempo* dergisinde olmak üzere birçok yazı çıkmıştı zaten. Ne var ki bu araştırmam esnasında Başbuğ kimdir, nasıldır sorusuna ufak da olsa ışık tutan bazı detaylara ulaştım. Ve eğer yanılmıyorsam öyle çok 'müthiş' bilgiler olmasa dahi bunlar başka yerde yayımlanmadı. Bu izlenimler ve bilgilerin bir kısmını kendisini tanıyan yabancı diplomat ve askerlerden edindim.

Karşıma çıkan tabloda Başbuğ darbelere alerjisi olan, okumaya acayip meraklı, zeki, entelektüel ve mütevazı bir figür olarak çıktı. Trabzon'daki çıkışı, LAW silahını eline alırken yaptığı konuşma ve en son Balyoz'a cevaben verdiği demeç, kullandığı üslup ve vücut dilinin demokrasi kültürüne sığacak pek bir yanı yoktu. Bu çıkışları alt kademeyi sakinleştirmek için mi yaptı, gerçek düşünceleri böyle mi bilemem. Ama bana aktarılan haliyle Başbuğ'un önce sıraladığım karelerdeki haliyle çok fazla örtüşmüyor. Gerçi Fatih Altaylı'yla yaptığı röportajda da bir ara öfkelenmiş. Bazı cümleleri TSK'dan hesap sorulamaz edasıyla kurmuş. Hoş değildi. Demek ki asabi, hatta duygusal bir yanı var. Neyse herhangi bir yorum katmadan ve herhangi bir mantık veya önem sırasına yerleştirmeden işte öğrendiklerim:

Başbuğ TSK'daki subayların eğitimini ve genel anlamda kalitesini yükseltmeye yönelik çok kapsamlı çalışmalar başlatmış.

Başbuğ'a göre bir subayın barındırması gereken temel öğelerden biri 'şövalyelik' ruhu.

Felsefeye çok düşkün olan Başbuğ daha Genelkurmay Başkanı olmadan Harp Akademileri müfredatına felsefe dersini koydurmaya başaran komutan.

Başbuğ Amerikan ekolünden ziyade İngiliz askerî eğitim sistemine hayranlık duyuyor. Sandhurst'te Birleşik Krallık subaylarına verilen askerî eğitimi yakından incelemiş. Subay adaylarında aranan baslıca özellikler arasında 'mizah anlayışına' sahip olma özelliği var. Başbuğ şaka anlayışının Türk subaylarına da aşılmasını istiyor.

Özel sohbetlerde de zaten bayağı şakacı biriymiş. Kamuya yansıyan sert mizacının gizlediği oldukça muzip bir yanı var.

Genelkurmay Başkanı olduktan sonra Başbakan Erdoğan ile haftalık olağan görüşmeleri başlatma fikri kendisinden gelmiş. Erdoğan ile diyalogu iyiymiş. Aralarında şakalaşıyorlarmış.

TSK'nın 'din düşmanı' olduğuna yönelik suçlamalardan son derece rahatsız. TSK'nın imajında bir 'dalgalanma' olduğunu kabul ediyor. Halkın 'tüm değerlerine' saygılı olunması gerektiğini vurguluyor. 'İnsan odaklı' bakışı benimsiyor. Geçtiğimiz Zafer Bayramı kutlamalarında TSK'nın yurt çapında astığı afişlerde başörtülü bir hanımın da bulunması Başbuğ'un fikri.

Özel sohbetlerde Türkiye'nin hızla değiştiğini, Türk toplumunun artık daha sorgulayıcı daha bilinçli olduğunu teslim ediyor. TSK'nın da değişime ayak uydurması gerektiğini vurguluyor.

Sosyal hayatta da ilginç ve nazik bir konuk.

Diplomatik davetlerde, okuduğu kitaplardan ve felsefeden bahsetmeyi çok seviyor. Roman okumuyor (keşke okusaymış). Son günlerde beğendiği kitaplar arasında Howard Gardener'ın *Five Minds For The Future*, ve Belma Akçura'nın *Devletin Kürt Filmi* var. Karargâhtaki ofisinde Türkiye'ye eleştirisel bakan (örneğin PKK'yı inceleyen Aliza Marcus'un *Blood and Belief* adlı çalışması gibi) eserler de görülmüş.

İnanılması güç gelebilir ama eleştiriye açık biriymiş. Ordunun kullandığı dilin daha modern daha 'cool' olması gerektiği fikrine katılıyor. Farklı görüşleri de merak eden biri. Kara Kuvvetleri Komutanı'yken kendisi de general olan eski Bangladeş Büyükelçisi'ne, Bangladeş'in kuzeyinde uzun yıllar orduyla savaşan 'Çakmalar' diye bilinen bölücü azınlık grubuyla nasıl barış sağlandığını sormuş uzun uzun. (Onlarla masaya oturuldu).

Kürt meselesine bakışı biliniyor. Fikret Bila'nın *Komutanlar Cephesi* kitabında hepsi var. Özetleyecek olursak Kürt sorunu sadece silahlarla çözülemez diyen ilk generallerden biri. Kolektif anayasal haklara karşı çıkıyor: Kürtlere kültürel özerklik verilsin ama bireysel hürriyetler düzeyinde kalsın.

Son günlerde verdiği mülakatlara da bakılırsa gerçekten basına en açık komutanlar arasında diyebiliriz (Sözde dinci bir takım basın yayın organlarını Genelkurmay'a akredite etmesi de bunun örneğini teşkil ediyor) Gerçi TSK da hiç bir zaman bu kadar kendisini savunma pozisyonuna düşmemişti.

Son olarak İlker Başbuğ ailesine düşkün ama ilk çocuğu olan kızı denince akan sular duruyor. Ha, bir de Harp Akademisi'nden sıra arkadaşlarından birine göre 'hiç kopya vermiyordu'.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yıldıray Oğur da erken davranmış

Amberin Zaman 19.02.2010

Türkiye gerçekten tuhaf bir ülke. İnsanı ne şekillere sokuyor. Uzun yıllardır 'ordu düşmanı, Kürtçü ajan' suçlamalarına maruz kalan bendeniz geçenlerde *The Economist* dergisi için kaleme aldığım TSK ile ilgili analizde darbe ihtimalinin azaldığını iddia ettiğim için şimdi de 'ordu şakşakçılığı'na terfi etmiş bulunuyorum. Özellikle İlker Başbuğ ile ilgili bu gazetede yayımlanan tesbitlerim bazı meslektaşlarımın tepkisini çekti. Bunların arasında, her zaman büyük merak ve zevkle okuduğum 'köşedaşım' Yıldıray Oğur da var. Anlaşılan Başbuğ'u 'entelektüel' olarak tarif etmem kendisini epeyce eğlendirmiş. Ve Yıldıray hemencecik bunun tersini ispatlamaya koyulmuş. 14 şubat tarihli köşesinde (<http://taraf.com.tr/makale/10029.htm>) İlker Başbuğ'un Kara Kuvvetleri Komutanlığı döneminde Kara Harp Okulu'nun eğitim yılı açılış töreninde yaptığı konuşmadan örnekler sunarak Başbuğ'un başkalarının fikirlerini kendi fikriymiş gibi sunduğundan dem vuruyor. Başbuğ'un 'pseudo- entelektüelliğini' ayrıca *Habertürk*'e verdiği röportajdan alıntılar yaparak da kendince ifşa ediyor.

Buraya kadar tamam. Ancak tezini savunurken Yıldıray bunlarla yetinmeyip TSK analizini kaleme alan *The Economist*'in (dolayısıyla benim) de tıpkı Başbuğ gibi fazla okumadan komutan hakkında fikir sahibi olduğumu ima ediyor.

Evet, *Habertürk*'e verdiği röportaj ile dalga geçerken şunları yazıyor: "Tabii bir röportaj sırasında birden ortaya bir İngilizce kitap çıkarıp, o kitabın da okunmakta olduğunu belli eden altı çizili satırını göstermek *The Economist*'in bile sizden, entelektüel Genelkurmay Başkanı diye söz etmesine yetebilir... Yani *Economist* erken davranmış. Başbuğ hâlâ bir pseudo-entelektüel."

Birincisi sevgili Yıldıray, eğer *The Economist*'teki yazımı okumuş olsaydın, herhangi bir yerinde İlker Başbuğ'u 'entelektüel' olarak sıfatlandırıdığımı göremezdin. Başbuğ ile ilgili kısım aynen şöyle (*Radikal* gazetesine Türkçeye çevirip yayımladığı için çok teşekkürlerimi sunuyorum): "Türk ordusu siyasete karışma bağımlılığından kurtulmaya çalışıyorsa eğer, bu kısmen en tepedeki ismin çabaları sayesinde oluyor.. Kürt isyanının zirvede olduğu 1990 başlarında sertliğiyle nam kazanan Başbuğ en az diğerleri kadar sıkı bir laik. Fakat ordunun İslam'la yıldızının barışmadığı intibainin, popülaritesinin azalmasına katkıda bulunduğunun da farkında. Başbuğ ordunun rolüne dair bazı seleflerinden daha engin bir kavrayışa sahip. Edelman'a göre (ABD'nin eski Ankara büyükelçisi) Başbuğ'un 1960 darbesi sırasında Harp Okulu talebesi olarak edindiği tecrübeler, onu siyasetinde ordunun yeri bulunmadığına inandırdı. Adı darbe iddialarının hiçbirine karışmadı. Bu teşebbüslerde bulunanları ayıklamakta kararlı olduğunu söylüyor."

Kısacası, Yıldıray sen biraz erken davranmışın.

Bir dakika. Hakkını yemeyeyim. Yoksa... yoksa sen Başbuğ'un subaylara aşılama gayret ettiği 'şövalye ruhuna' mı sahipsin ? Benim adımlı vermektense, beni kırmaktansa, bana kıymaktansa yazıların imzasız çıktığı *The*

Economist üzerinden geçen hafta *Taraf*'ta yayımlanan Başbuğ portremi mi hedef alıyordun? Çünkü orada Başbuğ'un çok kitap okuduğunu, entelektüel bir yapıya sahip olduğuna dair bir imaja sahip olduğunu yazmıştım. Ve eğer *The Economist*'teki yazım makaslanmasaydı bu görüşler de elbette dergide yer alırdı. Ancak ben bu kaniya Başbuğ'un *Habertürk* röportajı sırasında çıkardığı tek bir İngilizce kitaba dayalı olarak değil, yaptığım onlarca röportaja ve araştırmaya dayalı olarak sahip oldum ve yazdım. Ayrıca ben yazımı, Başbuğ *Habertürk*'e konuşmadan, çok önce yazıp göndermiştim. Bir tesadüf sonucu Fatih Altaylı'nın yaptığı mülakatla aynı gün yayımlandı. Dolayısıyla bazı sitelerin iddia ettiği gibi Başbuğ'un "sabrımızı taşırmaları" salvolarından tırsıp 'General Güzellemesi' yapmadım.

Sevgili Yıldıray, senden ricam, bundan böyle yazılarımı okuma fırsatı bulup da yine beğenmezsen kıy bana. Bana kıy. Merak etme bir şey olmam. Fatih Altaylı gibi Genelkurmay Başkanlığı'nda tam beş saat geçirmemiş olabilirim ama Şırnak'ta, Yüksekova'da çeşitli komutanlar tarafından defalarca 'misafir' edildim. Habertürkçülere sunulan mönüdeki gibi 'mercimek çorbası, salata, karışık ızgara, zeytinyağlı fasulye ve çeşitli tatlılar' da yoktu. Farklı bir ikram vardı. Ve onların yanında senin dokundurmaların olsa olsa dostça bir öpücük gibi kalır kardeşim.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kriz mi, ne krizi

Amberin Zaman 26.02.2010

Envai çeşit general, amiral, albay, muvazzafı, emeklisi toplu halde Balyoz planıyla ilişkileri olduğu iddiasıyla gözaltına alınınca yer yerinden oynadı. Ekranlarımızda 'SON DAKİKA' uyarıları yanıp söndü. Uluslararası medya teyakkuza geçti. *BBC*, krizi manşetlerine taşıırken *New York Times*'in Türkiye muhabiri duyduğumuz kadarıyla Pakistan'dan 'krizi' incelemek üzere apar topar Türkiye'ye dönüyormuş. Genelkurmay Başkanı da Mısır'a yapacağı resmî geziyi iptal etti.

Kriz çıgıllıkları arasında borsa da düştü. Türk Lirası da değer kaybetti. Ama bunlar anlık tepkiler; zira, aslında kriz filan yok. Sadece ordunun dokunulmazlığına iman eden insanların "ay bu kadarı da fazla" serzenişleri çevresinde yaratılmak istenen neredeyse kriz temennisi diye tarif edebileceğimiz bir kuru gürültü, hazımsızlık durumu var. Ve en çok kendi 'taraf'larının 'artık bir şeyler' yapması beklentileri var. Peki ne yapabilirler? Darbe mi? O günler geçti. Ve geçtiği için bugün TSK içindeki cunta sevdalıları artık hesap vermek zorunda kalıyor.

Kriz meraklıları Balyoz planı harekete geçirilseydi esas o zaman görürlerdi krizin ne olduğunu.

Aslında kriz senaryoları artık yurtdışında da eskisi kadar rağbet görmüyor. Yurtdışından da sağduyulu sesler yükselmeye başladı. Örneğin Bloomberg ajansına konuşan Helsinki merkezli fon yöneticisi Ari Metso, tutuklamaların 'hukukun üstünlüğü' açısından olumlu bir gelişme olabileceğine işaret ederken, yönettiği 1,2 milyar dolarlık portföyündeki Türkiye menşeli kâğıtları elden çıkartmadığını söylüyor. "Eğer birisi bir suç işlemiş ise bunun cezalandırılması gerekir ve uzun vadede bunun sivil mahkemeler yoluyla yapılabilmesi hayırlı bir şeydir" diye tamamlamış sözlerini Metso.

Sivil mahkemelerden söz ederken Metso aslında çok önemli bir konuya değinmiş. Zira tutuklanan muvazzaf subayların sivil yargıya mı askerî yargıya mı tâbi tutulacakları bu konunun uzmanı emekli Askerî Yargıç Ümit Kardaş'a göre pek de net değil. Dolayısıyla bir kriz söz konusu ise eğer esas bu noktada kopabilir.

Yine Kardaş'a göre hükümet istediği kadar yargıyı kapsayan anayasa değişiklikleri yapsın, ve gerekirse referanduma gitsin, Anayasa Mahkemesi tüm bu girişimleri bir çırpıda boşa çıkartabilir. Başka bir ifadeyle yeni anayasa olmadan Türkiye'de kökten ve kalıcı reformlardan ve dolayısıyla sağlıklı bir demokrasiden söz edemeyiz.

Yeni anayasa denince bir de toplumsal mutabakat meselesi var. Bu da, halkın oylarıyla Meclis'e taşınan vekiller marifetiyle sağlanır ancak. Mevcut seçim sistemi halkın iradesini yansıtmaktan çok uzak. Örneğin oyların sadece yüzde 35'ini alan bir parti yüzde on baraj sayesinde Meclis'teki sandalyelerin yüzde 60'ını kapabiliyor. Eğer AKP demokrasi konusunda gerçekten samimiyse seçimlerin yaklaştığı bu dönemde mutlaka seçim barajını makul ve adil bir eşiğe çekmelidir. Ancak son günlerde görüştüğüm üst düzey AKP'liler baraj konusunu sorduğumda "yani evet ama istikrar lazım" diyerek sıyrılmaya kalkıyorlar. Oysa paşaların toplu tutuklanmalarına itiraz edenler benzeri 'istikrar' savlarıyla çıkmıyorlar mı karşımıza?

Bu arada başka bir çifte standart gözlerden kaçıyor. Subaylar rekor sayılarla içeri alınırken, aralarında halkın seçtiği belediye başkanları da olmak üzere 1500'e yakın BDP'li yönetici ve üyenin tutuklanmasına neden kimse itiraz etmiyor? Bir kaç gün önce Sivil Toplum Geliştirme Merkezi'nin düzenlediği bir panele katılmak üzere Diyarbakır'daydım ve aynı soruyu sayısız Kürtten duydum. "Bizim insanlarımız, çocuklarımız, kadınlarımız her gün hapishanelere tıklırken, işkence görürken biz her gece Ergenekon'u, generalleri dinlemek zorunda bırakıyoruz, artık bıktık," diyor Diyarbakır Tutuklular Derneği'nden Zelal Mikailoğlu. 'Türkiye Türklerindir' zihniyeti sürdükçe Zelal Hanım daha çok bıkacaktır. Çok.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ermenistan ile ilişkiler

Amberin Zaman 05.03.2010

Ben bu satırları yazarken ABD Kongresi Dış İlişkiler Komitesi'nin kabaca 'Ermeni soykırım' tasarısı olarak bilinen ve herhangi bir bağlayıcılığı olmayan maddeyi oylamasına saatler kalmıştı. Büyük ihtimalle tasarı geçecektir. Esas mesele, Temsilciler Meclisi Genel Kurulu'nda gündeme alınıp alınmamasında yatıyor. Bugüne kadar çeşitli ABD başkanları Genel Kurul'daki olası bir oylamayı bugüne dek istedikleri gibi başardılar. Bunun en çarpıcı örneği 2000 yılında yaşandı. Kongre üyeleri oylamaya fiilen dakikalar kala -tam da şu anki Washington Büyükelçimiz Namık Tan Ankara'ya 'mağlubiyet' kriptosunu yazarken-Başkan Clinton'ın "ölen ABD'li askerlerin kanı sizin elinizde kalır" ikazlarıyla son anda çark ettiler. Ermeni soykırımını adaylığı döneminde tanımaya söz veren Başkan Obama ne yapar? Kestirmesi zor. Obama'ya her türlü vurarak yok etmeye iman eden bazı Cumhuriyetçiler şüphesiz bu konuyu da kendilerine malzeme edeceklerdir. Erdoğan'ın İsrail'e yönelik salvoları karşısında Başbakanımızı Yahudi düşmanı Ahmedinejad kankası ilan eden birtakım Musevi grupları da belki

soykırım korosuna katılacaktır. Ancak ne olursa olsun çoğu gözlemci, Türkiye'nin 'stratejik öneminin' galip geleceği ve tasarının Genel Kurul'da oylanmayacağına hemfikir.

Reel politik düzeyinde yapılan bu tahliller aslında işin özünü ısıtıyor. Ermeni meselesi sevgili Hrant'ın defalarca ifade ettiği gibi bir her şeyden önce bir vicdan meselesi . Türkiye 1915'teki trajediyle yüzleşmediği sürece Avrupa'sı da Amerika'sı da Rusya'sı da ve Azerbaycan'ı da bu işi istismar etmeye devam edecektir. Ermenistan ve Türkiye'nin de elleri kolları bağlı kalacaktır.

Geçtiğimiz ay Ermenistan Anayasa Mahkemesi'nin protokolleri onaylarken kaleme aldığı gerekçeli karar bunun en somut örneğini teşkil ediyor. Ankara'yı en çok rahatsız eden husus, Mahkeme'nin, protokollerin soykırım gerçeğini tanımasına engel teşkil etmediği vurgusunda yatıyor. Zira Ankara'ya göre Mahkeme soykırımı mutlak bir gerçek olarak öne sürerek protokollerde kurulması öngörülen Ortak Tarih Komisyonu'nun içeriğini boşaltıyor. Bu da Ermeni Diasporasının tepkilerini yatıştırmaya yönelik tamamıyla siyasi bir karar. Ankara'daki hâkim hava eğer Mahkeme bir şekilde gerekçeli kararı düzeltmez ise veya en yetkili ağızlardan yani Ermenistan Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan'dan Türkiye'nin soykırım ile ilgili kaygılarını bertaraf edecek nitelikte bir açıklama gelmez ise protokoller TBMM'den zor geçer.

Evet, Ermenistan Anayasa Mahkemesi'nin kaleme aldığı gerekçeli kararı Ankara'nın dediği gibidir. Ama yine aynı noktaya dönüyoruz. Türkiye tarihiyle yüzleşmedikçe Ermenistan ile kalıcı ve karşılıklı güvene dayalı ilişkiler kurması oldukça zor görünüyor. Ermenistan'dan olsun, Diasporadan olsun veya İstanbul'dan olsun, görüştüğüm birçok Ermeninin, illa "Türkiye soykırımı tanısın" diye tutturdukları filan yok. "Bir özür yeter" diyorlar. Sadece bir özür. Kaldı ki uluslararası hukukçuların önemli bir çoğunluğu Osmanlı Ermenilerinin neredeyse yüz yıl öncesine dayanan bu olaylardan dolayı Türkiye'den ne toprak ne de tazminat talep edebilecekleri konusunda birleşiyorlar. Mesele mahkemelerde, kongrelerde değil ancak vicdanlarda halledilebilir.

amberin@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Abdullah Gül inadına barış diyor

Amberin Zaman 12.03.2010

Haber ilk, sevgili Karin Karakaşlı Radikal 2 'de duyurdu. "Köprü Cesareti" başlıklı nefis yazısından öğrendik ki, Türkiye ve Ermenistan sınırını oluşturan Arpaçay üzerindeki 10. yüzyıldan kalma taş köprü Ankara merkezli Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı'nın (TEPAV) tasarladığı bir proje kapsamında onarılacak. Tarihî Ermeni Krallığı döneminde taştan yontulan köprünün mevcut hali Türk Ermeni ilişkilerini özetler nitelikte. Yapının ayakları duruyor ama ortası boş.

Türkiye'de Ermeniler tarafından özen ve sevgiyle yapılmış ancak yok olmaya terk edilmiş binlerce kilise, manastır ve servet avcılarının tecavüzüne sıkça uğrayan mezarlıklar var. Bunların korunmasını, restorasyonunu birçok yönüyle Osmanlı Ermenilerinin yaşadığı derin travmayı hafifletmenin temel yollarından biri hatta namus borcumuz sayabiliriz. Ancak TEPAV'ın yürüttüğü çalışmayı anlamlı kılan başka yönleri de var.

Bunların başlıcası, TEPAV Direktörü Güven Sak'ın teyit ettiğine göre projenin Cumhurbaşkanı Abdullah Gül tarafından destekleniyor olması. "Sayın Cumhurbaşkanı'nın, projeyi desteklemesinin sebebini 'bir ayağı Türkiye'de diğeri de Ermenistan'da olduğu için' şeklinde açıkladığını" aktarıyor Sak. Evet, Türkiye- Ermenistan

ilişkilerinin tökezlediği şu günlerde köprü tam da köprü görevi görüyor. Zira askerî açıdan kritik bir noktada bulunan köprünün onarımı ancak iki ülke hükümetlerinin rızasıyla gerçekleşebilir. Her ne kadar sınır turizmini canlandırmaya yönelik olsa dahi bu proje siyasi ilişkileri de güçlendirecek nitelikte.

Erivan'dan yeni dönen Sak, Ermenistan Kültür Bakanlığı'nın projeye sıcak baktığını söylüyor. Ermeni Diasporası'nın en güçlü örgütlerinden sayılan Ermenistan Amerikan Asamblesi ve AGBU adındaki yardım kuruluşu da köprünün restorasyonuna katkıda bulunabileceklerini belirtmişler. Yani o ıssız vadide duran köprü kalıntıları, Türkiye, Ermenistan ve Diaspora'yı da birbirine bağlamış olacak.

Türkiye ve Ermenistan arasındaki barış sürecini yakından izleyenler bilir; Abdullah Gül bu işin esas ve en samimi mimarı, itici gücüydü. Gül'ün 2007 yılında Erivan'a yaptığı tarihî ziyaret bunun en somut tezahürüydü. Ancak Dışişleri Bakanlığı koltuğunu terk ederek Çankaya'ya çıkmasıyla birlikte ipler sanki elinden kaçmaya başladı. Ve devreye Başbakan girip de "Karabağ çözülmeden protokoller hayata geçirilemez" deyince süreç bugünkü çıkmaza doğru itildi.

İşte tam bu noktada Cumhurbaşkanı'nın TEPAV'ın eliyle yürürlüğe soktuğu köprü diplomasisi, tıkanan süreci perde arkasından dahi olsa yeniden canlandıracak nitelikte. Sevgili Karin'in dediği gibi "Köprü oldukça ulaşma umudu vardır. Köprü, sınır tanımaz. En sevdiği şey, başkaları için yolun sonu demek olan yerlerin üzerinden kendi alternatif güzergâhını yaratmaktır... Köprü, birbirine uzanan kollar gibi.

Gel demek gibi. Köprü, boşluğa düşmeyeceğine güvenmek, ötesini göze almak gibi." Hayaller de köprüler gibi sınır tanımaz...

Umarım yakın gelecekte o köprünün üzerinden karşı tarafa yürümek ve Ermeni komşularımızla kucaklaşmak nasip olur. Başta Sak'a ve aralarında Dr. Burcu Gültekin Punsmann olmak üzere bu güzel projeye emek veren herkese başarılar diliyorum. amberin@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İster istemez yine Ermeniler

Amberin Zaman 19.03.2010

Geçen hafta Ankara'daydım. Başbakan'a yakın bazı isimlerle görüştüm. "Seçimler yaklaşırken AK Parti'nin karşısındaki en büyük risk nedir" diye sordum. Aralarından biri "Başbakan'ın kontrolsüz, haddini aşan ifade biçimi" diye cevap verdi.

Tayyip Erdoğan, ülkemizde sayıları 100 bine ulaştığını iddia ettiği kaçak Ermeni nüfusu hakkında düşünmeden sarf ettiği sözler, kaynağımızın tarif ettiği sendromun en taze ve zamanlama açısından da en talihsiz örneklerinden biri. Başbakan'ın, namusları ile para kazanmaya gayret eden bu insanları sınır dışı etme tehditleri Dünya kamuoyu önünde Türkiye'yi daha da haksız duruma düşürdü. 'Sessiz diplomasi' diye çırpınan Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve Ermenistan ile ilişkilerimizi normalleştirmek için son yıllarda büyük emek harcayan büyükelçilerimiz Ertuğrul Apakan, Ünal Çeviköz, Aydın Engin ve isimlerini bilmediğimiz nice diplomatlarımızı da ofsaytta bıraktı.

Keşke sayıları yüz bin olsa. Çoğu kadın olmak üzere, yaşlı ve çocuk bakıcısı olarak Türkiye'de çalışan bu Ermenilerle defalarca Erivan'a gidip gelirken karşılaştım. Türkiye ve Türkleri öve öve bitiremiyorlar. Onlar Ermenistan halkı nezdindeki en etkin ve samimi iyiniyet elçilerimiz. Ve kendi elimizle bu insanları sürekli kapiya

koyma tehditleri savurarak canlarından bezdiriyoruz, kendi vatandaşları karşısında 'hain işbirlikçi' yaftasına mahkûm ediyoruz.

Bunlar yetmiyormuş gibi herhangi diplomatik teamüle sığmayan biçimde ABD Kongresi'nin hür iradesine müdahale etmeye kalkışıyoruz. Nasıl mı? ABD'den, Kongre'nin Dış İlişkiler Komisyonu'nda geçenlerde kabul edilen soykırım tasarısının Genel Kurul'a gelmeyeceğine dair güvence vermesini talep ederek... Bırakın Amerika'yı kendisine demokrasi diyen hangi ülke böyle bir dayatmaya "Evet" der ? Bu sorunun cevabı ABD Dışişleri Müsteşar Yardımcısı Phil Gordon'dan geldi. Yönetimin Kongre adına taahhütte bulunamayacağını altını çizirken, arzulanmayan sonuçları engellemek için yapabileceğimiz en doğru işin, Washington Büyükelçimiz Namık Tan'ı en kısa zamanda görevine iade etmek olduğunu ifade etti. Bizce de.

Biz bu satırları yazarken Başbakan Çanakkale Savaşları'nın 95. yıl dönümü münasebetiyle bir konuşma yapıyordu. Ajanslara düşen haberlere göre, Erdoğan, "Altını çizerek ifade ediyorum, bu ülkenin Mehmetçigi nasıl tarihe sığmayacak kadar büyükse bu ülkenin tarihi de parlamentolarca çarpıtılmayacak kadar temizdir, azizdir, şanlıdır, güneş gibi parlak bir hakikattir" demiş.

Tarihimiz ile ilgilenenlerin bir gün de Suriye'deki Der Zor çölüne gitmelerini tavsiye ederim. Hani, kadın ihtiyar, çoluk çocuk demeden İttihat ve Terakkicilerin yüz binlerce Ermeniye adres gösterdiği çöl. Orada güneş altında parlayan başka korkunç 'hakikatler' var. Ermenilerin atalarına ait olduğunu iddia ettikleri toplu mezarlar ve o toprak yığınları arasından fıskıran kemikler var. Ben o kemikleri gördüm. Kime ait olduklarını ispatlayacak durumda değilim. Zaten esas mesele de bu değil. Esas mesele o kemiklerin milyonlarca Ermeni için neler ifade ettiğidir. Oraya birlikte gittiğim Ermeni dostum Khatchig Mouradian, en büyük düşünün bir gün Türk arkadaşlarıyla o çöllerde ölen yakınları için birlikte dua etmek, birlikte yas tutmak olduğunu söyledi. Der Zor üzerinde gezinen acılı ruhların fısıldamalarını duyar gibiyim: "Geçmiş çarpıtan esas sizlersiniz..."

amberin@superonline.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Monşer' reformu hazır

Amberin Zaman 20.03.2010

Yaşadığınız ülkede etnik çatışmalar, komşu ülkelerle bitmek bilmeyen savaşlar var. Hayat güvenliğinizi sıfır. Rutubetten makyajınız eriyor, saçlarınız yapışıyor, her yerinizden şakır şakır ter akıyor. Sokaklar pislik içersinde. Her köşeden fıskıran binbir çeşit sinek, böcek, sürüngen ve saçtıkları ölümcül mikroplar da (sarı humma, sıtma gibi) işin cabası. Dişlerinizi dahi şişe suyuyla fırçalamaya mecbursunuz. Bir şişe su bir dolar. Bu bunaltıcı ortamda düzgün bir yerde yaşamak istiyorsanız, hani normal iki göz bir dairede, en az 1200 dolar çıkartmanız lazım. Buna bir de klimayı çalıştırmak için ödediğiniz elektrik paraları ekleyin. Maaşınız da 3800 dolar. Oysa sizinle aynı işi yapan birçok yabancı meslektaşınız sizin üç kat maaşınızı alıyor, çocuklarının fahiş mektep paraları ödeniyor ve 24 saat güvenliklerini sağlayan mobil ekipleri var. Size ise bir cevşenle yetinmek kalıyor...

'Monşerler'in dünyasına hoş geldiniz. Evet 'monşer' diye küçümsediğimiz Türk diplomatlarından bu çetin koşullarda Afrika açılımı yapmalarını bekliyoruz. Hem de bir avuç insanla. Afrika'nın üçüncü en büyük ülkesi ve kıtanın en zengin doğal kaynaklarına sahip olan Kongo Demokratik Cumhuriyeti'nde örneğin, Büyükelçimiz ve bir de üçüncü katipimiz var. Nokta.

Sunulan koşullar karşısında çoğu diplomatımız Afrika'yı sürgün yeri gibi algılıyor. Oysa orada cirit atan Hintlisi, Fransızı, Çinlisiyle rekabet etmek istiyorsanız en nitelikli elemanları yollamanız gerekir. Ama onlar doğal olarak

Paris'i, Roma'yı tercih ediyorlar.

Neyseki Dışışleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun önderliğinde ve Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün desteğiyle bu çarpık tablo kökten değişmek üzere. Personelden sorumlu Müsteşar Yardımcısı Naci Kuru'nun aktardığına göre Dışışleri Bakanlığın'ın en son 1994'te elden geçen teşkilat yasası Türkiye'nin dünyada hızla yükselen profilini karşılayacak şekilde sıfırdan yazıldı.

Gül'ün Kongo, Kamerun gezisine birlikte katıldığımız Kuru, yakında Bakanlar Kurulu'nun onayına sunulacak olan yasanın detaylarını açıkladı. Aralarında en çarpıcı olanları şöyle:

1- Türkiye için önemli olan ülkelere tayini cazip kılmak üzere mahremiyet riski, savaş riski ve tayin teşvik tazminatları getirmek.

2- 'Zor' coğrafyalara daha genç ve dinamik kadrolar gönderebilmek üzere örneğin Washington'da musteşar olan bir memuru Kongo'da büyükelçi atanmasını sağlayacak düzenlemeler.

3- Memurları Türkiye için önemli sayılan ülkelerin dillerini (mesela Gürcüce) öğrenmelerini teşvik etmek amacıyla dil tazminatı getirmek.

4 - Bakanlık'ta yıllardır gerginlik yaratan, idari ve meslek memurlarının arasındaki uçurumu daraltmak üzere idari memurlara başkonsolosluga kadar giden yolu açmak. Bu bağlamda sıfatları 'konsolosluk memuru' olarak değiştirilen idari kadrolara da bundan böyle üniversite mezunu olma şartı getiriliyor.

5- Memurların daha geniş bir havuzdan seçme imkânı yaratmak üzere siyasal bilgiler, ekonomi ve işletme mezunları hariç bakanlığın kapılarını tarih, felsefe ve sosyoloji mezunlarına açmak.

6- Bakanlığa girme yaş limitini master ve doktora yapanlar için 30'dan 32'ye yükseltmek.

Türk diplomatlarının yaşamlarını Batılı muadillerininkine bir nebze yaklaştıracak olan bu değişikliklerin ivedilikle hayata geçirilmesini temenni ediyor.

Okuyucularımıza bir kez daha 'Monşerler'in hayatlarının sadece St Louis Kristalleri'nden Dom Perignon yudumlayarak geçmediğini hatırlatmak istiyoruz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Tamer Bey'

Amberin Zaman 26.03.2010

Gazetemiz yayın hayatına başladığı günden beri *Taraf*'ta yazıyorum. 2007 yılının kasım ayıydı. AKP'ye kapatma davası henüz açılmamıştı; ancak hükümeti devirmek, ülkeyi kaosa sürüklemek üzere karanlık güçler çoktan düğmeye basmışlardı. Türkiye'nin geleceği belirsizdi. Lafı uzatmaya gerek yok. Eğer *Taraf* olmasaydı belki de birtakım üniformalılar ve bilumum gönüllü yandaşları bugün halkın karşısında hesap veriyor olmayacaklardı. Artık klişe haline geldi ama tekrarlamadan edemeyeceğim. Türkiye'nin demokrasi tarihi yazılırken *Taraf*'ın katkıları da mutlaka kayda geçecektir. Geçmelidir. *Taraf* ailesinin bir ferdi olmak benim için müthiş bir gurur kaynağı oldu. Hem gazeteci olarak, hem Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak, ama her şeyden önce insan olarak...

Bugünden itibaren *Taraf*'ta yazmıyor olacağım. Gözüm arkada kalmayacak, zira *Taraf* rüşünü ispatladı. Ama gönlümün bir parçası elbet de arkada kalacak. Çünkü ben *Taraf*'ı seviyorum. Çok seviyorum. Beni *Taraf*'a davet eden ve Türkiye'nin en cesur, dürüst ve profesyonel gazetecileri arasında saydığım Yasemin Çongar'a kocaman bir teşekkür borçluyum. Ve tabii ki başta Ahmet Altan, Lale Kemal, Yıldırım Oğur, Markar Esayan ve Mehmet Baransu olmak üzere en zor koşulları göğüsleyerek mücadele veren *Taraf*'taki tüm mesai arkadaşlarıma da kocaman bir teşekkür borçluyum. Ancak *Taraf* benim için güncel hayatta en çok Tamer Bey demekti. Yazarlar editörümüz Tamer Kayaş. "Anacım hadi artık ama bak saat beş oldu" diye serzenişlerde bulunan ve yazım ulaştıktan sonra her seferinde "Teşekkürler Amberincim. Sevgiler. Tamer" diye mesaj atan sevgili Tamer Bey.

Meslekten arkadaşlarım bilirler. Her başarılı yazarın arkasında mutlaka başarılı bir editör vardır. Hatalarımızı düzelter, saçmalıklarımızı örten, şımarıklıklarımız, kaprislerimiz ve şişik egolarımıza katlanan bir editör. Onlar gazetelerin gizli kahramanlarıdır. Strese girdiğimizde bize moral ve cesaret veren, hatta zaman zaman bizlere ailelerimizin dahi sergileyemediği şefkati gösteren, birer sabır ve anlayış abideleridirler. Tamer Bey tam da öyle bir insan. Türk basınındaki ilk deneyimim *Taraf*'la başladı. Ve bir başarı yakalayabilmişsem eğer bunda Tamer Bey'in önemli bir payı var. Bundan emin olabilirsiniz.

Tamer Beyciğim sizinle bir türlü hep sözünü ettiğimiz meşhur yemeği vakit bulup da yiyemedik. Ama söz veriyorum o yemeği mutlaka yiyeceğiz. Bana verdiğiniz emek ve dostluk için bin bir teşekkürler ediyorum. Hakkınızı lütfen helal ediniz ve eşinizi benim tarafımdan güzel yanaklarından öpüveriniz.

Yakında görüşmek üzere.

Eski *Taraf* Yazarı, Daimi *Taraf* Okuru

Amberin Zaman

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Batsın böyle gazetecilik

Amberin Zaman 10.05.2013

Taraf'a dönüşümle birlikte ilk yazacağım yazı böyle olmamalıydı. Ama ne yazık ki bir grup gazeteciyle birlikte geçen ay Amerika'da Fethullah Hoca ile yaptığımız görüşmenin akabinde bir internet sitesinde aleyhimizde yayınlanan iftiralar ve karalamalar karşısında başka çarem kalmadı.

Sevin sevmeyin **Fethullah Gülen** ve **Hizmet Hareketi** (veya tercihinize göre "Cemaati") Türkiye'nin önde gelen siyasi ve sosyal aktörleri arasında bulunuyor.

Bir gazeteci olarak nasıl ki başbakan, cumhurbaşkanı ve Türkiye'nin kaderini belirleyen diğer şahsiyetlerden randevu talebim olduysa, uzun zamandır Gülen'den de böyle bir talebim vardı. Dolayısıyla **Gazeteci ve Yazarlar Vakfı**'ndan Hoca'nın bir grup gazeteciyle birlikte **Pennsylvania**'da bizleri kabul edeceğini duyunca tabii ki gittim. Yalnız bazı şartları vardı. Görüşme tamamıyla "**off the record**" olacaktı. Yani konuşulanlar aramızda kalacaktı. Yazılıp çizilmeyecekti. Oldukça can sıkıcı bir durumdu ama her halükârda Gülen'i görmek tanımak istiyordum. Soluduğu iklimi anlamak istiyordum. Hem gazetecilikte "off the record" görüşmeler olağan bir şey.

Ve gittik görüştük. Kimler vardı peki? **Sabah** gazetesinden **Mahmut Övür**, eski **Star** Yayın Yönetmeni ve belgeselci **Ardan Zentürk**, **Radikal**'den **Yavuz Oğhan**, şu sıralarda bir gazetede yazmayan **Mehmet Altan**, ben ve basına henüz yansımadağı için adını paylaşmayacağım bir sivil toplum kurumu yöneticisi vardı. Bir de bizlere refakat eden Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'ndan **Erkam Tufan Aytav**. **Ekrem Dumanlı** tesadüfen

oradaydı ama konuşmalara dâhil olmadı. İddia edildiği gibi ne **Harun Tokak** ne de **Mustafa Yeşil** vardı. Hoca'ya gündeme dair sorular sorduk. O da cevapladı. Sohbetimiz yaklaşık bir saat sürdü. Gülen **Mehmet Altan**'ın çarşamba gecesi **SkyTürk**'te **Doğan Akın**'a belirttiği gibi Türkiye'deki gidişata ilişkin bazı endişelerini paylaştı. Görüşmenin akabinde izlenim dâhil olmak üzere bir tek kelime yazmayacağımıza dair aramızda mutabık kaldık. Zaten konan koşul da oydu.

Gelin görün ki görüşmeye tanık olan aramızdan birileri bir internet sitesine görüşmeye dair hayal ürünü bir dizi çirkin iddialarda bulundu. Örneğin **Mehmet Altan Hoca'nın elini öpmüş. Yalan. Gülen kanepeye oturmuş, Altan da. Bizler ise yerde bağdaş kurmuşmuşuz. Yalan. Hiç birimiz yerde oturmadık. Gülen'in Başbakan'a yönelik sarf ettiği iddia edilen birtakım sözler karşısında ben "Hele şükür, bunları birinin söylemesi gerekirdi" demişim. Yalan. Mehmet Altan bu sözlerime onay vermiş. Yalan. Gülen'den de "daha ateşli konuşmalar" yapmış. Yalan. Yavuz Oğhan Gülen konuştuğu "başıyla onaylama hareketi" yapmış. Yalan.**

Bu arada **Tarafa dönüşüm de Gülen'le yaptığım görüşmeyle ilişkilendiriliyor. Yalan.** Gittiğimde *Taraf*tan herhangi bir teklif henüz gelmemiş olduğu gibi sohbet esnasında *Taraf*'ın "T"si bile geçmedi. Kaldı ki **Neşe Düzel** ile görüşmek üzere gittiğimde **"Gerektiğinde Cemaat'i de eleştireceğim"** dedim. O da **"İstediyini yazmakta özgürsün, herkesi eleştirebilirsin biz burada gazetecilik yapıyoruz yapacağız"** dedi. **Ümit Aslanbay** şahidimdir.

Üstelik **Nedim Şener** ve **Ahmet Şık**'ın tutuklanmalarına ilişkin süreçte Cemaat'i sertçe eleştirdim. En çok eleştirdiğim yanları da bu eleştirilerin karşısında sergiledikleri kibre varan tahammülsüzlükleriydi. Cemaat'e yakın gazetelerde, özellikle de **Today's Zaman** da bu kez beni hedef alan yazılar yayımladı.

Bu iğrenç yalanları kim ve hangi maksatla yaydı inanın aklım almıyor. Ama her kimseniz **batsın böyle gazetecilik.**

Gülen ve iktidar arasında süren gerginliği anlamak için Pennsylvanialara gitmeye gerek yok. Uzun zaman **"aramıza nifak sokmak istiyorlar"** diyerek her iki tarafın da yalanladığı kavga artık su yüzüne çıktı. Gülen'in en son **Bamteli** sohbetinde **"Seben halkı örneği"** üzerinden **"küstahlaşma belasına"** ilişkin söyledikleri birçok kişi tarafından Erdoğan'a göndermede bulunduğu şeklinde zikrediliyor. Emniyet ve Yargı'da birçok atama ve tasfiye de yine Başbakan ile Cemaat arasındaki gerginliğe bağlanıyor. Barış süreciyle birlikte Öcalan ve PKK da kavgaya dâhil oldu. Cemaat'in karşısında açıkça pozisyon aldı. **Milliyet**'te yer alan İmrallı zabıtları ve Karayılan'ın en son demeçleri bunu açıkça ortaya koyuyor. Gülen Hareketi'nin İmrallı sürecine bakışı üzerinden iktidarla ilişkilerini irdeleyen **Ruşen Çakır**'ın en son yazısını okumanızı tavsiye ederim. Yakın gelecekte Türkiye'deki siyasi hayatı önemli ölçüde belirleyecek olan bu sürtüşme her iki taraf da pragmatik olduğu için, ve birçok yönden örtüşen tabanlarına anlatmakta güçlük çektikleri için uzun sürmeyeceği inancındayım. Gazeteci olarak görevimiz bu kavgada taraf tutmak, ateşe odun taşımak değil. Bize düşen kamuyu aydınlatmak üzere gelişmeleri izlemek, anlamlandırmak ve ne gibi sonuçlar doğurabileceklerine ilişkin öngöründe bulunmak. O kadar.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Reyhanlı değil, mini Suriye

 Reyhanlı değil, mini Suriye Günlerdir ekranlarda dehşetle seyrediyorduk. Ama gerçeği, Reyhanlı'daki faciayı kendi gözlerimle gördüğümde idrak ettim. Suriye'deki savaş kapımızda değil, resmen üzerimizde artık. Cumartesi iki ayrı bomba yüklü aracın patladığı kent merkezi sanki mini Suriye. Yıkık binalar, kırık camlar, kömürleşmiş her nevi eşya... Tahribat, mahalle büyüklüğünde bir alana yayılmış. Sokak sokak yürüyorum. Hâkim renk siyah. Hâkim duygu öfke. Gördüklerimi duyduklarımı size yorumsuz aktarıyorum.

"Suriye'ye silah götürüyorlar"

Araçların patlatıldığı PTT ile Belediye binası arasındaki mahşer alanı halen polis kordonu altında. Vatandaşlar tedirgin bekleyişlerini sürdürüyor. Gazetecilere karşı duyulan tepkiyi biliyorum. Kovacaklarını düşünüyorum. Tam tersi etrafımı birden onlarca insan sarıyor. Her kafandan ayrı yorum, ayrı ses. "Yaz yazabilirsen" diye söze atılıyor bir zamanlar milletvekili adayı olduğunu ifade eden orta yaşlı bir adam. Adını soruyorum. "Boş ver" diyor ve devam ediyor. "Cilvegözü patlamasından sonra hiçbir tedbir alınmadı, hükümet görevini yapmadı. Hükümetin hatalı politikalarının bedelini biz Reyhanlılar ödüyoruz. Hiç şüphemiz yok bu işin arkasında Esad var. Esad, halkını katlediyor. Biz de evlerimizi Suriye halkına açtık. Sığınmacılardan hiçbir zarar görmedik. Birlikte sulh içinde yaşıyorduk ama bir de sakallı adamlar var bellerinde silahlar ortalarda geziniyorlar. Suriye'ye silah götürüyorlar, savaşp dönüyorlar. Kaldıkları evleri de biliyoruz. Ne sınır kaldı ne bir şey. Yol geçen hanına döndü Reyhanlı. Hükümet neden bunlara destek veriyor bizleri ateşe atıyor. Sorumlu Tayyip Erdoğan."

"Ölü sayısı en az 200"

RTÜK'ün yayın yasağı halkın öfkesini daha da törpülemiş.

Fısıltı gazetesi tam gaz çalışıyor. "Emin ol ölü sayısı en az 200. Kol bacak topladık, kömür abla, kömür. Hâlâ kayıplar var," diyor Ahmet adından liseli bir genç. Bomba yüklü iki tane daha araç olduğu söylentisi ağızdan ağıza yayılıyor. Yine adını vermekten çekinen bir delikanlı "Kılıçdaroğlu geldi peki başbakan neden gelmiyor? Neden çekiniyor?" diye soruyor ve ekliyor: "Acımızı paylaşmalıydı ama Obama'nın yanına koşuyor. Hepimiz AKP'ye oy verdik ama onlara artık oy yok" Konuşmaları dinleyen polisler hiç renk vermiyorlar.

Kuaforluk yaptığını söyleyen bir diğer genç "Biz Suriyelileri istemiyoruz artık. Gitsinler buradan. Yoksa biz onları göndeririz," diyor yumruğunu sallayarak. "Samandağlılar var işin iç..." diye başlayan cümlesi diğerleri tarafından anında kesiliyor. "Öyle konuşma" ikazında bulunuyor eski milletvekili adayı. Samandağ Arap Alevilerin çoğunlukta olduğu ve Esad'e yoğun sempati duyulduğu ilçe.

"Devletin şeffaf olması lazım"

Biraz ilerde yerel Öncü gazetesi duruyor. Tek katlı binanın bir tek penceresi kalmamış. Adeta açık havada gazetenin sahibi Hasan Özdemir bilgisayarı başında sakın sakın gazetesini hazırlıyor. "Devletin şeffaf olması lazım diye" başlıyor söze. "Ama olayın üstünü örtmek unutturmak istiyorlar." "Nasıl" diye soruyorum. "Bombaların açtığı büyük çukur hemen dolduruldu. Halkın tepkisi karşısında yeniden açmak zorunda kaldılar, iki ceset çıktı". Özdemir'e göre devlet bir gün için de olsa ulusal yas ilan etmeliydi. "Okulları dahi tatil etmediler oysa gençlerimiz travma içinde. Okula gitmeyen öğretmenler için soruşturma açılıyor." Özdemir son bir buçuk yılda nüfusları patlayan Suriyelilere karşı hıncın kabardığını teyit ediyor. "Oysa nüfusunun çoğunluğu Sünni ve

Arap olan Reyhanlı sığınmacıların (ve muhaliflerin) en rahat ettikleri yerlerinde biriydi. Reyhanlılar da memnundu. Mülk sahipleri normalde 500 lira kira getiren evlerini Suriyelilere 1000 liraya kiralyor. Küçük esnaf kabarin nüfusun sayesinde işlerini ikiye katlamış durumdaydı. Ama zamanla Suriyeliler kendileri esnaflığa soyundu. Birbirlerinden alışveriş yapmaya başladı. Kendi mallarını getirip pazarlıyorlardı. Ekmek bile üretip üstü "El Arabiya ekmek" yazılı arabalarda satıyorlardı. Halk arasında sempatinin yerini tepki almaya başladı. Patlamadan bir kaç gün önce Suriyeliler ve esnaf arasında kavga çıkmış ardından Suriyelilerin Türk bayrağı yaktığı söylentisi yayılmış. Sokağa dökülen vatandaş yakaladıkları bir Suriyeliyi dövmüşler. Ardından Suriyeliler kenti terk etmeye başlamış. Patlamadan sonra "paraları olan topluca terk ettiler Reyhanlı'yı" diyor Özdemir. Peki silahlı muhaliflerin kentte bulunduğu dair iddialar doğrumsuydu? Özdemir'in cevabı: "Geçenlerde evimin az ilerisindeki evin önüne gece yarışız beş minibüs ve önünde bir cip durdu içine ağır çantalar taşıyan sakallı adamlar doldu ve konvoy halinde gitti. Aynı sahne bir sonraki gece 27 plakalı konvoyun başını çeken bir araç ile tekrarlandı."

"Amacı mezhep çatışması"

Bu kez soluğu Kent Otelinde alıyorum. Mısırdan "Suriye'ye yardım" için geldiğini belirten kara gözlüklü uzun sakallı iri kıyım bir adamla karşılaşıyorum. Kafasında yara izi var. Adının "Alaa" olduğunu söylüyor. Otel sahibi İbrahim Ekmen'den sakallı dostumun gerçek adı "İbrahim Muhammed Hasan" olduğunu öğreniyorum. Otel bomboş. "Bombadan sonra Suriyeliler kaçtı" diyor Ekmen. "Zaten su yok elektriğimiz kesik, çatım çöktü, camlarım kırıldı, kahve?"

Ekmen de olayın arkasında Esad ve Suriye gizli servisine bağlı "yerli bir örgüt" olduğuna inanıyor. "Olayın amacı mezhep çatışması" diyen Ekmen Cumartesi günü olayı protesto etmek için Reyhanlı'da büyük miting düzenleneceğini ifade ediyor.

Reyhanlidedikodu.com isimli Facebook sayfasından gelişmeleri izleyebilirmişiz. "Ama para tatlı" diye sözlerini sürdüren Ekmen "on güne kalmaz hayat normale döner, Suriyeliler de döner" öngörüsünde bulunuyor. Para mara, Reyhanlı ve tüm Türkiye'de hayatın normale dönmesi için içimden hızlı bir dua okuyorum. Ölenlere rahmet kalanlara sabır ve baş sağlığı diliyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP Suriye'de battıkça batıyor

Amberin Zaman 17.05.2013

AK Parti'nin Suriye politikasını eleştirebiliriz. Cumhuriyet tarihinde ilk kez bir komşu devletin başındaki iktidarı silahlı unsurlara destek vererek alenen devirme faaliyetleri karşısında dehşete düşebiliriz. Yapılan yanlış hesaplar ve özgüven patlaması sonucu Suriye'deki iç savaşın Reyhanlı'da görüldüğü üzere Türkiye'ye bulaşıyor olmasını iktidarın bu politikalarına mal edebiliriz. Hatta silahlı muhalifleri bu denli himaye ederek Suriye'deki savaşı içinden çıkamaz hâle getirdiğini de iddia edebiliriz.

Ama Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ile Beşar Esad'ı aynı kefeye koymak? CHP lideri **Kemal Kılıçdaroğlu** Erdoğan ile Esad arasında **"sadece ton farkı olduğuna"** dair açıklamasıyla bunu yaptı. Hem de tüm dünyanın gözleri önünde. Katıldığı Avrupa Parlamentosu Sosyalistler ve Demokratlar İlerici İttifakı Grubu toplantısında. Kılıçdaroğlu'nun bu sözleri karşısında Türkiye'yi yakından tanıyan Sosyalist Grup Başkanı **Hannes Swoboda** kendisini tutamayıp **"Politikaları eleştirilse de Erdoğan halkına yönelik savaş ve teröre devam eden Esad'la kıyaslanamaz"** diyerek isyan etti. CHP Başkanı ile görüşmesini de iptal etti.

Swoboda'nın açıklamalarına aynen katılıyorum. Evet, muhalifler arasında Suriyeli askerlerin başlarını kıştır kıştır kesen, sırf Alevi oldukları için masum insanları vahşice katleden her nevi barbar var. Suriye'ye şeriat getirmeye iman eden köktendinci militanlar var. Hristiyan papazları, şii imamları, yabancı gazetecileri, fidiye karşılığı kaçıran zgr Suriye Ordusu kılıklı fırsatçılar var. Ama ya Esad? Devlet başkanı olarak halkının güvenliğinden herkesten fazla sorumlu olan Esad ne yapıyor? Kemal Bey'in haberi olmamalı ki, Erdoğan ile Esad arasında sadece **"ton farkı"** olduğunu savunabiliyor. Oysa bir kaç dakika ayırıp Google'dan **"Baniyas"** yazıp **"ara"** tuşuna bassa karşılaştığı görüntüler ve makaleler belki fikrini değiştirir. Değiştirmeyeceğine ihtimal vermek istemiyorum.

Mesela **The New York Times**'da 14 mayısta yayımlanan **Anne Barnard** ve **Hania Mourtada** imzalı yazıya göz atabilir. Yüreği kaldırırsa tabii. **"46 cesedi sokaklardan toplayan Omer artık sayıları tutamaz oldu. Dört gün boyunca bir kaç aylık bebeğin yanmış cesedi, bir kadının karnından sökülen cenin, başında köpeğinin nöbet tuttuğu bir arkadaşının cesedini aklından ıkaramayarak dört gün boyunca ağzına yemek sremediğini söyledi."** Omar gibi görgü tanıklarına dayandırılan yazı geçtiğimiz günlerde Suriye'nin ağırlıklı olarak Nusayrielerin bulunduğu **Tartus** bölgesinde yer alan korkunç katliamı anlatıyor.  gün boyunca Esad rejimine bağlı güçler bölgede Sünnilerin yaşadığı **Bayda** köyü ve **Banias** ilçesini adeta kan banyosuna evirmış. Suriyeli aktivistler en az 322 kişinin katledildiğini söylüyorlar. 6000 nüfuslu Bayda'da en az 800 kişiden halen haber alınamıyor. Onlarca kadın, ocuk yakılarak öldürülmüş. Kimileri de sopalarla veya taranarak. Barnard'ın kişisel twitter hesabından paylaştığı görüntülerde kız olduğu anlaşılan minik bir bebek cesedinin resmi var. Elleri yumruk hâlinde, melek gibi yüzü gökyüzüne doğru bakıyor. Ama karnı siyahlaşmış. Bacakları ile ayakları tümüyle kmrleşmış.

Suriye'de iç savaş patlak verdiğinden bu yana Esad kadın ocuk demeden binlerce sivilin ölümüne sebep oldu. Ayaklanma patlak verdiğinden bu yana en az 120 bin Suriyelinin öldüğü tahmin ediliyor. Yani ayda ortalama 4800 kişi. Ve ne yazık ki bugüne dek fırsat buldukça şam'a koşup Esad'la hükümeti çekiştiren CHP'liler bir kez olsun bu eli kanlı diktatörü doğru dürüst eleştiremediler. İmza attığı vahşeti doğru dürüst kınayamadılar. İktidarın Suriye politikasını eleştirirken böyle si rk ahlaki bir zeminde durdukları için de asla inandırıcı olamadılar. Oysa Erdoğan'ın gün gittikçe artan otoriter eğilimleri karşısında hiç olmadığı kadar inandırıcı ve güçlü muhalefete ihtiyacımız var. Kemal Bey'in de daha ileri görüşlü ve demokrat danışmanlara...

Tamam, Hatay'daki Arap Alevi azınlık Esad'ı destekliyor. Onlar da sizin semenleriniz ve bu desteğin temellerine bakmak lazım. Mezhep dayanışması elbette anlaşılır bir şey ama bir yere kadar. İnsan olan herkes önyargılarını bir an olsun kenara koysa Suriye'deki olup bitene baksın Esad'a sahip çıkması mümkün değil. Esad gitmeli. Türkiye'nin geliştirdiği maceracı politikalarla mı? Kesinlikle hayır. CHP'ye düşen, yapıcı çözüm önerileriyle ortaya çıkmasıdır. Kılıçdaroğlu Erdoğan'ı Esad'a benzeterek en büyük haksızlığı Erdoğan'a değil her gün her dakika ölümle boğuşan ve bu acıların hafife alarak Suriye halkına yapmıştır. İktidarın olduğu kadar CHP'nin de Suriye politikasını gözden geçirme zamanı çoktan geldi ve geçiyor...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İşte silahlı sakallı Suriyeliler

Amberin Zaman 17.05.2013

 İşte silahlı sakallı Suriyeliler Onlarca vatandaşımızın hayatını yitirdiği Reyhanlı saldırısının ardından ilçede kol gezdikleri iddia edilen “silahlı sakallı Suriyeliler” söylentileri jet hızıyla yayılmaya başladı. Reyhanlı’da sığınmacıların yanı sıra muhaliflerin de yaşadığı ve örgütlendiği sır değil. Geçen yıl Suriye ordusundan kaçan bir general ile Reyhanlı’da mülakat yapmıştım. Evi muhaliflerle dolup taşıyordu. Ancak patlama sonrası geldiğim Reyhanlı’da bunca iddiadan sonra şu “sakallıların” izini yeniden sürmek gerekiyordu. Sürdüm ve de buldum.

“Fizik Tedavi Rehabilitasyon Merkezi”

Bomba yüklü araçların patladığı kent merkezinin az aşağısında, kuytu bir binada... Binanın girişinde Türkçe ve Arapça olarak “**Fizik Tedavi Rehabilitasyon Merkezi**” yazılı bir levha asılı. Aralarında Arapça konuşan sakallı erkekler binanın içine girip çıkıyor. Ancak ne ellerinde ne bellerinde silah var. Koltuk değnekleri var. Kimisi topallıyor, kimisi tekerlekli sandalyede. Hepsi Suriyeli ve —biri hariç— Esad güçlerine karşı savaşırken yaralanmışlar. Türkiye’ye tedavi için gelmişler. Tekerlekli sandalyede olan adamın adı **İmad Ali Khaled**. 37 yaşında. Humuslu. Boynunda çekirdekten dizilmiş bir tespih var, elinde sigara. Gözleri kapkara, keder saçıyor. Bir ay önce gelmiş. Kaçak yollardan. El Faruk Tugayı’nda savaştığını anlatıyor. Geçtiğimiz günlerde YouTube’a düşen dehşetengiz videoda Suriyeli bir askerin göğsünü yararak kalbini çıkartıp yiyen Abu Sakkar isimli muhalifin komutanlığını yürüttüğü ve lügatimize yeni giren “ılımlı Selefî” diye tarif edilen El Faruk Tugayı’ndan bahsediyor. “İlîmlî” çünkü diğer İslami gruplardan farklı olarak hilafet düzenine sıcak bakmıyorlar. Tam anlamadım ya, neyse... İmad rejim güçleriyle çatışırken beline mermi isabet etmiş. Artık yürüyemiyor. Beş erkek kardeşi aynı şekilde savaşta hayatını yitirmiş. Mekanik şekilde not alıyorum. İmad birden sert bir tonla; “Karımı ve beş çocuğumu da o caniler öldürdü” diyor. “Onların ne suçu vardı?” Donup kalıyorum.

Yan masada temiz yüzlü bir genç oturuyor. Adı **Hani El Agâh**. O da Humuslu. Daha yirmi yaşında. “Benim de amcam ve iki kızını katlettiler,” diyor. “Askerliğimi yapıyordum derhal kaçıp Liva El Hak Tugayı’na katıldım.” Liva El Hak, El Faruk’la yakın işbirliği yapan bir örgüt. İdeolojileri de benziyor. Anladığım kadarıyla örgütlenme farklı figürler etrafında yapılıncı isimler de farklı oluyor. Bu parçalı yapı muhalefetin en büyük zaaflarından biri.

Hani, iki ay önce Humus’ta Esad güçleriyle birlikte savaşan “İranlı Şiiler” tarafından vurulduğunu söylüyor. Ayağında karnında ve omzunda kurşun yaraları var. Otururken aslan gibi duruyor. Ayağa kalkınca birden çöküyor.

“Hafif silahlar, mermi veriyorlar.”

Hani koltuğuna yeniden oturtulunca cesaretimi toplayıp kritik soruyu atıyorum ortaya. **“Türkiye’nin sizlere silah verdiği iddia ediliyor, doğru mu?”** İlk cevap Hani’den. “Türkler bizim kardeşlerimiz. Dünya bizi yalnız bıraktı ama Türkler bize yardım ediyor.” Tekrar soruyorum: **“Silah veriyorlar mı?”** “Allah razı olsun,” diyor Hani. “Hafif silahlar, mermi veriyorlar.” Silahların nasıl ve nerede teslim edildiğini soruyorum. Bu kez adı **Firuz El Zobhi** olduğunu söyleyen biri cevap veriyor. Kolunda yılan gibi yürüyen ince ama derin bir yara izi var. O da El Faruk’tan. “Silahlar sınırın sıfır noktasında teslim ediliyor. Teslim eden Türkler sivil giysili” diyor. Ve ekliyor: “Teslimat gece yapılıyor.” **“Tam olarak nerede peki?”** “Sınırın muhtelif noktalarında,” derken Firuz aniden susuyor. Sorularımın artık şüphe uyandırdığını fark ediyorum. Oysa silah veren Türklerin devletle ilgilerinin olup olmadığını soracaktım. Havayı yumuşatmaya çalışıyorum. **“Erdoğan’ı çok seviyorsunuz değil mi?”** Hepsi birden rahmetli Erbakan gibi başparmaklarını kaldırıyor. “Erdoğan’ı çok ama çok seviyoruz, Şükran (teşekkürler) Erdoğan,” diyorlar Hani coşku dolu bir sesle.

Ama Türkiye’de birçok insan kendileri gibi rejime karşı savaşınlara radikal İslamcı etiketini yapııştırıyor ve burada bulunmalarından rahatsızlık duyuyor. Hükümet bu konuda yoğun eleştiri bombardımanına tutuluyor. Farkındalar mı? Söze giren kumral yakışıklı bir genç “Biz radikal değiliz biz sadece özgürlük istiyoruz,” diyor. Adı **Muhammet El Musa**. “Benim elim asla silah tutmadı mesela. Humus’ta üniversitede İngilizce edebiyatı okuyordum. Tarih 3 Ocak 2012. Sınavlardan eve dönüyordum. Sokakta telefonla konuşurken birden kendimi çırılçıplak hâlde hastanede buldum. Durup dururken beni sokak ortasında vurdular, beynim etkilendi artık doğru dürüst yürüyemiyorum. Geleceğim kayboldu, bundan sonra ne olurum hiç bir fikrim yok,” diyor. Musa’nın en sevdiği yazarlar Charles Dickens ve Emily Brontë, ama artık bol bol Kuran-ı Kerim okuyordur.

Birden orta yaşlı (ve evet sakallı) bir adam geliyor yanımıza. Adı **Abu Abdo**. Ayaklanmanın ilk günlerinde 14 yaşındaki oğlu muhaliflere katılmış. Çatışmada beyninden yaralanmış. O da yürüyemiyor. Acısını dindirmek için Abdo oğlunun durumunda olan Suriyelilere yardım etmeye karar vermiş. Sekiz ay önce Reyhanlı’daki fizik tedavi merkezini kurmuş. “Gel içeri gezdireyim seni” diyor.

50’ye yakın Suriyeli savaşçı tedavi görüyor

Çaktırmamaya çalışıyorum ama karşılaştığım manzara içimi iyice karartıyor. Rehabilitasyon merkezi demek için bin şahit lazım. Aletler gayet iptidai. Medikal havası veren tek şey masanın üstünde duran alçıdan yapılmış omurga modeli. Ama çocuklar büyük sebatla egzersizlerini yapıyorlar. “Eyvah, çocuklarım mı oldular şimdi. Ya kalbi yiyen yamyam, tarafsız kalman gerekiyor tarafsız” diye ikaz ediyorum kendimi. 50’ye yakın Suriyeli savaşçı burada tedavi görüyormuş. Reyhanlı’da kalacak yerleri olmayanlar merkezde yatıyor. Yerde. Doğru dürüst mutfak dahi yok. Abu Abdo merkezi Suriyelilerin finanse ettiklerini anlatıyor. Türk hükümeti nakdî herhangi bir yardımda bulunmuyormuş. “Bize kapılarınızı açmış olmanız yeterli” diyor Abu Abdo.

Tedavi görenler arasında El Nusra Cephesi’nden olan var mı? “Olur mu hiç” yanıtında bulunuyor **Hani**.

“Onlar en güçlülerimiz, onlar canlı bomba, onlar içeride savaşıyorlar.” Birden gözleri doluyor “biz ise...” Odaya uzunca bir sessizlik çöküyor.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tek bir PKK’lı bile gelmedi

 Tek bir PKK'lı bile gelmedi Son günlerde Irak Kürdistan'ındaki Barzani güçleriyle Kuzey Suriye'de Kürt bölgelerinde hâkimiyet kuran ve PKK ile yakın ilişkileri olan Demokratik Birlik Partisi (PYD) arasında artan gerginlik endişe yaratıyor. Bu son kriz 74 Barzani yanlısı olduğu iddia edilen Suriyeli Kürt'ün Irak sınırında PYD güçleri tarafından gözaltına alınıp sorgulanmasıyla ile tetiklendi. Olayın akabinde Mesut Barzani'nin başkanlık ettiği Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi Suriye sınırından geçişleri yasakladı. Irak Kürdistanı gıda, akaryakıt ve diğer temel ihtiyaçların temini açısından Suriyeli Kürtler için hayati önem atfediyor. Söz konusu malların dağıtımı üzerinden iktidarını güçlendiren PYD için de öyle.

Olayın perde arkasını PYD lideri Salih Müslim'e sorduk. Skype aracılığıyla ve Türkçe yaptığımız mülakatta Müslim Kürt açılımı, Suriye krizi, PKK ve Türkiye ile ilişkileri de değerlendirdi. Mülakat boyunca Müslim'in geçmişin aksine Türkiye konusunda kullandığı temkinli ve zaman zaman şaşırtıcı dil Ankara ile diyalog kurma arzusunu teyit eder nitelikteydi. Ama yine de Ankara'ya dokunduran ifadeleri de vardı. Esad rejimine karşı tutumlarında ise İmralı sürecine rağmen değişiklik yok gibi. İşbirliği yok ama rejime karşı savaşıyorlar. Sadece gerektiğinde savunma amaçlı rejim güçleriyle çatışmaya giriyorlar. İşte Salih Müslim ile yaptığımız mülakatın satır başları:

Geçtiğimiz temmuz ayında Mesut Barzani'nin himayesinde aralarında sizin de bulunduğunuz Suriyeli Kürt gruplar biraraya gelip bir anlaşma imzalayarak Yüksek Kürt Konseyi'ni kurmuşlardı. Aranız neden bozuldu?

Biliyorsunuz Irak Kürdistan'ıyla ortak sınırimızda iki tane resmî geçiş noktası var. Bunlar, hem (Iraklı Kürt) peşmergeler hem de Yüksek Kürt Konseyi'ne (YKK) bağlı güçler tarafından denetleniyor. Altını çiziyorum PYD'ye bağlı güçler tarafından değil. Zaman zaman kaçak geçen gruplar oluyor. Selefiler, Cihatçılar filan... Yetkilerimiz dâhilinde yakalıyoruz onları. İşte üç gün önce 74 kişi kaçak yoldan girerken yakalandı. KDP'ye bağlı olduklarını KDP tarafından üç ay boyunca siyasi ve askerî eğitim aldıklarını sorgulamaları sırasında itiraf ettiler. Buralara gizlice yerleşip gelecek emirleri beklemeleri söylenmiş. Anlayacağınız bir tür uyuyan hücre bunlar. Hepsi buranın çocukları. Suriyeli Kürt. Silahsızdılar, sorgularından sonra serbest bıraktık. Planları açığa çıktıktan sonra yapacakları bir şey yok zaten.

Bahsettiğiniz planın maksadı neydi?

Bu insanlar iktidar heveslileri, iktidar sahibi olmak istiyorlar. (Barzani'ye yakın ve kaydadeğer varlık gösteremeyen diğer Suriyeli Kürt partileri kastediyor). Ama beceremiyorlar. O yüzden bu tür yöntemlere başvuruyorlar. Bizim ise herhangi bir iktidar hırsımız yok. Bizim programımıza göre halk komiteler kuruyor, kendi kendimizi yönetiyoruz. Halkın istekleri doğrultusunda çalışıyoruz.

Barzani yönetimi Türkiye'ye çok yaklaştı. Bu bahsettiğiniz planda Türkiye'nin bir rolü var mı?

O kadar uzaklara gitmek istemiyoruz. Öyle görünen bir şey yok. Ancak Güney hükümetinde (Irak Kürdistanı'nı kastediyor) bazı çevreler bizleri sevmezler. Onlardan kaynaklanan sorunlarımız var. Bu çevreler Türkiye ile direk ilişkiye girmişler.

Neçirvan Barzani'den mi söz ediyorsunuz? Zira aldığımız bazı duyumlara göre Mesut Barzani, Neçirvan'ın Türkiye ile bu denli sıkı fıkı olmasından rahatsız. Bütün yumurtaların Türkiye sepetine konulmasını sağlıklı bulmadığı iddia ediliyor.

Olabilir. Tabii bunu siz söylediniz. Ben değil. (Gülüyor)

İmralı görüşmeleri çerçevesinde Abdullah Öcalan ile PYD'nin de ele alındığı iddia ediliyor. Hatta Türkiye'den çekilen PKK'lıların Suriye'de YPG saflarına katıldığı söyleniyor.

İmralı süreciyle PYD arasında herhangi bir ilişki söz konusu değil. PKK'lı gerillaların batıya (Suriye'ye) geldiği yalan. Tek bir kişi dahi gelmedi. Ne Türkiye'den ne de başka yerden (Irak Kürdistanı'nı kastediyor). YPG 2- 2,5 senedir buradaki çocukların kurduğu bir güç. Geri çekilenler Kuzey'de belirlenen yerlere yerleşecekler. Buraları Zap'tır, Kandil'dir...

Ama sizin Türkiye'de gelip MIT ile defalarca gizli görüşme yaptığınız hükümete yakın bazı kaynaklar tarafından dillendiriliyor.

(Gülüyor) Keşke doğru olsaydı. Biz MIT'le görüşmeyi çok isteriz. Ankara'da bir yerde oturup çay içip dertleşiriz. Barışı dostluğu konuşuruz. Aramızda ne varsa uzun uzun tartışırız. İnşallah ileride olur. Ama hayır şu ânâ kadar hiçbir görüşmemiz olmadı.

Avrupa veya Erbil'de herhangi bir Türk devlet yetkilisiyle görüşmediniz mi yani?

Hayır.

Açılımdan sonra da mı?

Hayır. Ama açılımdan sonra Türkiye bize karşı tehditkâr dilini terk etti. Açılımda samimi görünüyor. Başladığından beri hükümetin söylemi tutarlı. Gerilla çekilirken TSK'nin bazı tasarrufları oldu. Bölgedeki askerlerin yerleri değiştirildi. KCK davasında tahliyelere devam ediliyor. Türkiye Kürtlerin varlığını kabul etti. Ortadoğu'nun şartları bunu dayatıyor zaten.

Yani diyorsunuz ki resmi temaslarınız olmasa da Türkiye ile aranız düzeldi. PYD'nin varlığı güvenlik tehdidi oluşturduğu gerekçesiyle Suriye'de sizlere karşı askeri müdahalede bulunma olasılığı kalktı.

Kendi Kürtleriyle barışın, varlıklarını kabul eden bir Türkiye hangi gerekçeyle komşu ülkenin Kürtlerine saldıracaktır ki? Bizim tutumumuzda herhangi bir değişiklik yok. Başından beri Türkiye'yle herhangi bir problemimiz olmadığını aksine Türkiye'nin Suriye'deki Kürtlere sahip çıkması gerektiğini söyledik. Ama Türkiye ne yaptı? Güdümündeki muhalif grupların Kürtlerin haklarını tanımalarını engelledi. Varlığını kabul etmeyin dedi. Ama artık kendi kabul ettiğine göre başkasına da kabul etmeyin diyemez artık.

Daha bu yılın başına kadar Türkiye'nin başta El Nusra cephesi olmak üzere Suriyeli muhalifleri üzerinize saldığını iddia ediyordunuz.

Doğrudur. Serekaniye'de (Ceylanpınar'ın karşısında) bize karşı savaş açmışlardı. El Nusra Türkiye üzerinden giriyordu. Esir aldıklarımızı Türkiye'de eğitim gördüklerini Türklerin silah verdiklerini söylediler. Artık Kürtlerin yaşadığı bölgelerden uzaklaştılar. Serekaniye'de şimdilik sorun yok, Arap aşiretleriyle anlaştık. Daha çok Arap muhalifler kendi aralarında çatışıyorlar, rant için. Mesela Gurab el şam ile El Nusra, Akçakale sınır kapısının kontrolü için sürekli kapışıyor. Türkiye'nin bize yönelik bu tür faaliyetleri artık durdu.

Kürtlere haklarını iade ediyoruz

Halkın dayatmacı davranışlarından bezdiği söyleniyor. Erbil anlaşmasına rağmen gücünüzü diğer gruplarla paylaşmadığınız söyleniyor.

Bunlar doğru değil. Halk ne istiyorsa onu yapıyoruz. Rejimin yıllarca zulüm ettiği Kürtlere haklarını iade ediyoruz. Dillerini öğretiyoruz. Hizmet ediyoruz. Halkı koruyoruz. Bazı bölgelerde, Haseke'de, Serekaniye'de Arap aşiretlerle ortak komiteler düzenledik. İktidarı zaptetmemiz söz konusu değil.

Esad ve İran'ı dışlayarak barış gelmez

Esad ile işbirliğiniz olduğunu ret ediyorsunuz. Rejimle çatışmalarınızda kayıp verdiğinizi söylüyorsunuz. Peki, Muhalefete neden katılmadınız hâlâ?

Muhalefet dediğiniz o kadar parçalı, birbiriyle o kadar kavgalı ki muhatap bulamıyoruz. Rejimle kendimiz baş ediyor, kendimizi savunuyoruz. Ancak şu gerçeği görmemiz lazım, Suriye'de barış Esad'ın çekilmesini ön koşarak İran'ı dışlayarak asla mümkün değil.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürt açılımının eksik ayağı: Suriyeli Kürtler

Amberin Zaman 24.05.2013

Dün gazetemizde Suriyeli Kürt lider **Salih Müslim**'le yaptığım röportaj yayımlandı. Röportajın başlığı da şöyleydi: **"MİT'le görüşmeyi çok isteriz."**

Salih Müslim PKK'nın Suriye'deki izdüşümü olan **Demokratik Birlik Partisi (PYD)**'nin eşbaşkanı. Kürt hareketinin önemli aktörlerinden biri olma yolunda hızla ilerliyor. Kürtler ise Suriye'nin. Nedenlerine gelince...

Esad Temmuz 2012'de ani bir hamleyle güçlerini Kürtlerin yoğunlukta olduğu dokuz kasabadan (**Kobani, Afrin, Dırbesiyе, Amude, Derik, Girke Kede, Tel Temir, Tırbesiyе, Rimelan**) çekti. Doğan otorite boşluğunu

PYD doldurdu. YPG adı altında hızla silahlandı. Diğer yandan yıllarca bastırılan Kürt kimliğini geliştirmek üzere örgütlendi.

PYD an itibariyle Suriye'nin en düzenli muhalefet gruplarından biri.

Esad'ın "**hediyesi**" de olsa neticede tam sekiz tane kasaba PKK ideolojisine yakın bir parti tarafından idare ediliyor. Bu bir ilk. Üstelik Müslim'in iddiasına göre Suriye petrol rezervlerinin yüzde 60'ı Kürtlerin kontrolü altındaki bölgelerde bulunuyor. Petrol kuyularının güvenliği de YPG güçleri tarafından sağlanıyor. Tüm bu gelişmelerin nasıl kritik bir önem arz ettiği Türk kamuoyu tarafından henüz kavranmış değil.

Her şeyden önce **Rojava**'daki (Kuzey Suriye) kazanımları PKK'ya bağlı Kürt hareketine büyük ivme, ve prestij kattı. Manevra ve nüfuz alanını genişletti. Türkiye ve İran'da en örgütlü Kürt networküne sahip olan PKK artık Suriyeli Kürtler arasında bir numaralı güç. 90'lı yılların başından itibaren Irak Kürdistan'ında askerî ve siyasi etkinliğini sistematik şekilde arttıran PKK'nın Avrupa'daki Kürtler arasındaki hâkimiyetini gözönünde bulundurduğumuzda örgütün hiçbir zaman olmadığı kadar etkin olduğunu söyleyebiliriz. Ve barış süreci kapsamında silahlara veda etse dahi siyasi bir güç olarak yerli yerinde duracaktır.

Müslim'e dönecek olursak... Röportajımızda ifade ettiği gibi Türkiye İmralı süreciyle birlikte kendi Kürtleriyle nihai ve kalıcı barış yoluna girdi. Irak Kürtleriyle tesis ettiği siyasi ve ekonomik ittifak bu barışın temel taşlarından biri. İran'daki Kürtleri hesaba katmazsak eğer, ittifakının tek eksik ayağı Rojava.

PYD'nin Suriye'de Kürt kasabalarını eline geçirdiğinde Türkiye'nin ilk tepkisi panik oldu. Askerî müdahale dâhil bir dizi tehditte bulundu. Esad ile birlikte Türkiye'ye ve Suriyeli muhaliflere karşı pozisyon alması öngörülen PYD ise stratejik davrandı. Savaşa bulaşmadan kendi gücünü pekiştirdi. Daha ilk günden Ankara'ya zeytin dalları uzattı. Diyalog çağrısında bulundu.

Ne var ki PYD aynı süreçte kızgın boğaya kırmızı mendil sallarcasına da Türkiye'den çıplak gözle görülecek şekilde kamu binalarına devasa Kürt bayrakları astı. Kürt kasabaları birbirinden ayıran Arap ve karma yerleşim merkezlerine göz dikti. Gücünü aşan hamlelerde bulundu. Ve Kasım 2012'ye gelindiğinde YPG güçleri Ceylanpınar'ın karşısında bulunan **Serekaniye** kentinde Türkiye tarafından desteklendiği iddia edilen muhalif gruplarla çatışmaya başladı. Bu arada Arap muhalifler Kürt kasabalarına temel gıda ve akaryakıt maddelerinin ulaşımını engelledi. Barzani ise şu an olduğu gibi Suriye sınırından geçişleri yasakladı. İyice sıkışan PYD geri adım atmak zorunda kaldı. Serekaniye'de muhaliflerle anlaştı. Böylece PYD'nin mevcut konjonktürde gücünün sınırları çizilmiş oldu.

Müslim'in dün yayımlanan röportajımızda dediği gibi kendi Kürtleriyle barışan bir Türkiye'nin Suriye Kürtlerini dışlaması büyük bir tezat. Kaldı ki Suriyeli Kürtlerin yaşadığı coğrafya gerilla savaşına imkân tanımıyor. Yani Türkiye'nin güvenliğini tehdit eden bir durum yok. **Türkiye neden İstanbul Teknik Üniversitesi Kimya Mühendisliği Bölümü mezunu, eline hiç bir zaman silah almamış Müslim'le görüşmüyor?** PKK'ya yakın olduğundan mı? Ama devlet Öcalan'la alenen görüşüyor. O hâlde sorun nedir? Anlamış değilim. Müslim'in yalanlamalarına karşın belki de kaynaklarımın iddia ettiği gibi devletle gizli temasları vardır. Böyleyse de gizlenmesine gerek yok. Suriye'deki kanlı kaos ortamında Kürtlerin tek güvenceleri PYD. Baskıcı yöntemleriyle halkı bunaltsalar da böyle. Oysa Suriyeli Kürtlere kol kanat germesi gereken başlıca güç Türkiye olmalıydı. Olmalıdır.

Davutoğlu: El Nusra oradaki bataklığın sonuçlarından biri

Amberin Zaman 26.05.2013

 Davutoğlu: El Nusra oradaki bataklığın sonuçlarından biri Dışişleri Bakanı **Ahmet Davutoğlu** önceki gün İstanbul'da bir grup gazeteciyle buluşmasında hükümetin Suriye politikasına yöneltilen eleştirilere yanıt verdi. Amman'dan sabaha karşı dönen Davutoğlu uykusuz ama yine de zindeydi. Brifinge esprili bir giriş yaparak, eve girerken sarhoş olduğunu itiraf eden bir vatandaşın kadın doğum doktoru olan hanımını cep telefonundan yanlışlıkla aradığını anlatarak , başladı. Davutoğlu rahmetli **Mehmet Ali Birand**'ı ve şu sıralar Kandil'de bulunan **Hasan Cemal**'i de şefkatle andı. Bakan iki buçuk saat süren görüşme boyunca sürekli savunma pozisyonundaydı. Hoca değil tez savunan doktora öğrencisi gibiydi adeta.

Türkiye'nin başından beri siyasi çözüm için uğraştığını belirten Davutoğlu Türkiye'nin muhaliflere silah akışında ana üs hâline geldiğine ve Türkiye'nin de silah ve eğitim verdiğine dair iddiaları ise yanıtı bırakmayı tercih etti.

Başbakan Tayyip Erdoğan'ın Washington ziyaretinde Ankara'nın ABD çizgisine kaydığına yönelik yorumlara karşı **"Senkronizasyon sağladık"** ifadesini kullandı aynı zamanda. "Senkronizasyonun" en somut yansıması ise Türkiye'nin de artık resmen ilan etmese de El Nusra Cephesi'nin terör örgütü olduğunu kabul ediyor olması. Buna karşın Davutoğlu ABD'nin Suriye politikasını eleştirmekten geri kalmadı. Obama yönetiminin Esad'ı gayrimeşru ilan etmekte aceleci davrandığını ima eden Davutoğlu akabinde yaptığı "zıkzaklı" açıklamalarla ABD'nin Esad'a manevra alanı açtığını savundu. Ayrıca son süreçte Hizbullah güçlerinin fiili olarak Suriye ordusunun yanında savaşıyor olmasının medyada yeterince yer almamasından yakındı.

Türkiye'nin başından beri , Suriye'de siyasi çözüm için ilk ve en çok uğraşan tarafın Türkiye olduğunu defalarca vurgularken Beşar Esad ile 21 ay önce yaptığı son görüşmenin perde arkasına dair ilginç detaylar verdi.

Siyasi sürecin önünü aç seçimde seni destekleriz

"Siyasi çözümü ilk deneyen biziz. 10 ay uğraştık. Son gidişimde (8 Ağustos 2011) büyük risk alarak gittim. O fotoğraf karesini hatırlarsanız yüzüne bakmadan konuştum. Çünkü oraya gittiğim saatlerde Humus'ta, Hama'da Sayın Başbakan'ın ve benim aleyhime sloganlar atılıyordu. O son görüşmede halkın sesine kulak vermesi ve 8. Madde'yi değiştirmesi gerektiğini anlattım. Heyetteki diğer kişileri dışarı çıkarttıktan sonra başbaşa geçirdiğimiz üç saatte, 'Seçimde size destek vereceğiz, yeter ki askeri çek siyasi sürecin önünü aç' dedim. Reformları içeren 14 maddelik metni hemen bir hafta sonra açıklasın istedim. İki hafta sonra açıklamaya söz verdi. Mutabık kalınca ben o zamanki Şam Büyükelçimiz **Ömer Önhon**'u çağırdım. O da yardımcısı **Buteyna Şaban**'ı. İkisine 14 maddeyi yazdırdık. O metin devletin arşivindedir."

Başbakan 'en kötü plastik mermi kullan' dedi

"Benim o gidişimden sonra Başbakan Erdoğan Esad'a son telefon görüşmesinde 'Ramazan günü bırak halk sokağa çıksın, en kötü plastik mermi kullan' dedi. Bu uyarılarımızın hiçbirini dinlemedi. Sanki biz bunları hiç yapmamış, en baştan Suriye muhalefetini desteklemişiz gibi bir hava yaratılmaya çalışılıyor. Benim Suriye

muhalafeti ile ilk görüşme tarihim 10 Ekim 2011. Esad rejimi krizde dördüncü aşama olan hava operasyonlarını arttırdığından beri bizim de muhalefete desteğimiz arttı. Muhalefetin silahlanması diye konuşulan daha çok Suriye ordusundaki askerlerin silahlarının alınması.”

Öngöremediğim şey Esad’ın ne kadar gaddarlaşılabileceği

“Öngöremediğim tek şey şu; ben açıkçası Beşar Esad’ın bu kadar gaddarlaşılabileceğini, barbarlaşabileceğini düşünmemiştim. İnsani noktalarda durdurabileceğimiz kanaatini hep taşıdım. Kendi halkına karşı Scud, kimyasal silah kullanacak noktaya gitmeden durdurulabilir diye düşünmüştüm. General Tlas’a şunu söyledim: ‘Beşar’ın problemi annesinin yaşıyor olması. Annesi ona babasını hatırlatıyor. ‘Ben olsam Hama gibi yapar bastırırdım’ diyen bir hayalet adeta.’ Tlas da bu yorumuma katıldı, ‘Aynen öyle. Her akşam aile meclisi toplanır’ dedi.”

Özal’ın Cezayir için dilediği özrü dilemek zorunda kalırsınız

“Esad’ın kalacağına dair oyun kurmak baştan kaybetmek olurdu. Biz o oyunu kurmadık. Oyun daha bitmedi. Ya nötr kalacaktınız ya da o sürecin dinamik aktörleri içinde yer alacaktınız. Bu politika bir zorunluluktur, iyiler arasında bir tercih değildir. Ben bu ülkenin sicilinde zalimlere karşı pozisyon almamayı ahlaki bir sorun olarak görüyorum. Biz başından beri hep mazlumların yanında olduk, bunu yapmaya da devam edeceğiz. Bunu yapmazsanız ileride birileri gelir rahmetli Özal’ın Cezayir’den özür dilediği gibi özür diler.”

AB muhaliflere silah ambargosunu kaldırıyor

“Bizim açımızdan Cenevre-2’nin başarılı olma kriteri Türkiye’deki bütün mültecilerin heybelerini alıp ülkelerine dönmeleridir. Hafta içinde çıkan Amman Bildirisi, 11 ülkenin pozisyonlarının tam anlamıyla konsolide olmasıdır. Tam bir mutabakattır, biz Cenevre’ye bu mutabakatla geliyoruz demektir. Pazartesi günü AB Dışişleri Bakanları toplanacak ve yüzde 90 muhalefete dönük silah ambargosu kalkacak. Ben de o günkü toplantının akşam yemeğine katılacağım.”

El Nusra’yı El Kaide gibi görüyoruz

“Washington görüşmesi bu konudaki pozisyonların netleşmesi açısından önemli olmuştur. Biz onlara hep söyledik; El Nusra oradaki bataklığın bir sonucu. Ama devamlı ondan bahsetmek büyütme etkisi yapıyor. Başta 500-600 kişilik kontrol edilebilecek bir grupken bugün 5000- 6000 kişi oldular. Yani terör örgütü ilan etmeleri faydadandan çok zarar getirdi. Yoksa biz El Nusra’yı El Kaide’yi nasıl görüyorsak öyle görürüz.”

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Öcalan: Başkanlık kamburunu eklemeyelim

Barış ve Demokrasi Partisi'nin Anayasa Komisyonu üyeleri **Sırrı Süreyya Önder, Altan Tan** ve **Meral Danış Beştaş** dün İstanbul'da bir grup köşe yazarıyla biraraya gelerek yeni anayasa konusundaki gelişmeleri anlattı.

Anayasa Komisyonu'nda neler oluyor? Yeni anayasa çıkacak mı? BDP başkanlık sistemini destekliyor mu? Yeni anayasa çıkmadığı takdirde barış süreci tıkanır mı? Tüm bu sorulara yanıt aldık, önümüzdeki günlerde siyasetin nasıl şekilleneceğine dair fikir edindik.

Yeni anayasa BDP'lilerin de dediği gibi çıkmayacak zira özellikle CHP ve MHP Kürt sorununun çözümünün önünü açacak kilit maddelerde direncini koruyor. Nedir o kırmızıçizgiler? **Anadilde eğitim, Türklük kavramı**, yani eski hamam eski tas. AK parti dahi kendi anayasa taslağının giriş bölümüne **"Türk milleti"** ifadesini sıkıştırarak belli ki tabanındaki milliyetçi muhafazakârlara göz kırpmaya ihtiyacı duyuyor. Oysa Önder'e göre **"büyük bir savaşı yüz yıllık bir meseleyi"** bitirirken vatandaşlığı Türklük üzerinden tanımlamak doğru değil. Kürtlerin en temel haklarına cevap vermeyen bir anayasanın nasıl bir faydası olur ki?

Evet; tüm partilerin üzerinde anlaşacağı yeni anayasanın çıkma ihtimali sıfıra yakın.

BDP ile AK Parti'nin üzerinde anlaşacağı bir metne ise AK Parti sıcak bakmıyor; zira imajı açısından bayağı riskli. Kaldı ki kendi milletvekillerinden de fire verme ihtimali yüksek.

Geriye kalan tek şık ya **"geçici anayasa"** veya bir dizi yenilikler getiren anayasal paket. Ancak AK Parti seçimleri riske atmamak adına **"renksiz kokusuz"** ve mümkünse de başkanlık sistemine yönelik düzenlemeler içeren bir paket tercih ediyor. Ama doğal olarak bu da BDP'nin işine gelmiyor. Bunun adı **"geçişirme anayasası olur"** diyor Tan.

Başkanlık sistemine gelince AK Parti'nin sunduğu modele BDP de Abdullah Öcalan da karşı. Önder'in aktardığına göre Öcalan **"Demokratikleşme olursa başkanlık konuşulabilir ama Kemalizm kamburundan sonra bir de başkanlık kamburunu eklemeyelim"** demiş.

BDP'liler aslında Erdoğan'ın başkanlık sisteminden vazgeçtiklerini iddia ediyorlar. Son çare olarak başkanlık ve genel seçimleri eş zamanda yaparak Erdoğan yeni milletvekili listelerini kendisi tayin edecek. AK Parti üzerindeki hakimiyetini Çankaya'dan sürdürecektir. Milletvekili seçimleri ve başkanlığını riske sokmak istemeyen Erdoğan anayasa meselesini de başka bir bahara bırakacak.

Peki, **PKK'nın attığı adımlar herhangi bir karşılık buldu mu? "Hayır"** diyor **Altan Tan** ve ekliyor: **"AK Parti anadilde bir yere gelmiyor, haklarımızı tanımıyor, altı milletvekili halen içerde."** Dahası avukatlık yapan Beştaş'a göre son yıl, tutuksuz yargılanan birçok kişiye en çok ceza verilen yıllardan biri. Dolayısıyla KCK davalarındaki tahliyeler **"şekilden"** öteye gitmiyor. Anayasal düzenleme gerektirmeden çözülebilecek meseleler yerli yerinde duruyor. Örneğin köylere, kentlere Kürtçe isimlerin iade edilmesi ve seçim barajının düşürülmesi gibi...

O hâlde **AK Parti çözüm konusunda samimi değil mi? "Evet, samimi"** yanıtını alıyoruz. Samimi zira 2012 yazında Suriye ve Şemdinli'de yaşananlar iktidarı paniğe sevk etmiş. Şemdinli'de PKK'nın uzun süreyle arazi hâkimiyetini koruyabilmesi, Suriye'de ise ilk kez bir dizi kent ve kasabada hâkimiyet kurması **"bu işin artık böyle gidemeyeceği"** duygusunu pekiştirmiş. (Eklemedikleri bir şey daha var. Irak Kürtleriyle can ciğer kuzu sarması olup kendi Kürtleriyle kavgalı olmanın doğurduğu yaman çelişkiyi daha fazla sırtlayamayacak hâlde geldi iktidar.)

AK Parti herhangi bir adım atmadı, yeni anayasa da çıkmayacak o hâlde Kürtler bu durumda ne

yapacak? Ne gibi bir müeyyideyle karşılık verecek? PKK geri çekilmeye devam edecek mi? Öcalan'a kapalı kapılar ardından bir şeyler vaat edildi ki silahlar sustu ve militanlar geri çekiliyor?

Bu sorularımızla tepki çekiyoruz. **“Yeniden silahlı mücadele mi başlasın”** diye soruyor **Beştaş** sitemkâr bir gülüşle. Geri çekilme devam edecek ve silahlı mücadeleye geri dönülmesi asla bir daha sözkonusu olmayacak. PKK bu yönde stratejik karar aldı. Mücadeleye demokratik yollardan devam edilecek, diyor BDP'liler. Yani dört kolla siyasete sarılacaklar. AK Parti'nin verdiği sözü ise tek kelimeyle tarif ediyorlar: **“Demokratikleşme.”** Sözünde durmazsa eğer BDP'liler yine de aynı yolda, sivil siyaset yolunda, ilerleyecekler. Bu arada **“yol temizliği”** olarak tarif ettikleri bir dizi düzenleme taleplerinden vazgeçmenin sözkonusu olmadığını vurguluyorlar. Bunların arasında binlerce siyasi tutuklunun özgürlüğüne kavuşmaları için Terörle Mücadele Kanunu'nda yeni değişiklikler var. Bu arada Öcalan'ın tutukluluk koşulların pazarlık konusu olduğunu şiddetle reddediyorlar.

Tüm bu anlatılanlardan ben şu sonuca vardım. AK Parti'nin demokratikleşme konusunda ciddi adım atmaması BDP'nin işine geliyor çünkü seçimlerde bunu kullanarak AK Parti'nin açılımdan nemalanmasını önleyecek.

TMK'da talep edilen düzenlemeler yapılır da toplu tahliyeler olursa bunu da zafer olarak sunacaklar. Ama en büyük zafer cenazelerin artık gelmiyor olması. Bundan daha değerli bir kazanım olmasa gerek.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ankara'dan Gezi Tahlilleri

Amberin Zaman 07.06.2013

Son bir kaç gündür Türkiye muhabirliğini yürüttüğüm **The Economist** dergisinin dış haberler editörü **Edward Carr** ve Avrupa editörü **John Peet** ile birlikte ülkeyi turluyoruz.

Yurt geneline yayılan Gezi Direnişi'nin Türkiye açısından tarihî bir dönüm noktası olduğu, görüştüğüm neredeyse herkes tarafından teslim ediliyor. Ankara'da hâkim söylem **“Türkiye'nin yeni paradigması”**. Türkiye 90'lı yıllarda doğan şahsına münhasır yeni bir kuşak ile tanıştı. Dün Bilgi Üniversitesi'nin sözkonusu gençlerle ilgili anket sonuçlarını birçoğunuz okumuşunuzdur. Burada tekrar etmeme gerek yok. Türkiye'de ilk kez bir kuşak kolektif değil bireysel taleplerle sokağa dökülüyor. Aynı zamanda antropolog olan CHP'nin genç ve parlak milletvekillerinden **Aykan Erdemir**'in ifade ettiği gibi çoğu anneleri babaları tarafından şımartılmış bu **“prens”** ve **“prenseler”** ilk defa sokak ve polis şiddetiyle tanışıyor. Orta sınıf ve şehirli bu göstericiler son günlerde alanları dolduran onbinlerce vatandaşları tarif etmeye yetmiyor. Ama herkeste en çok merak uyandıran bu profildeki göstericiler.

CHP Genel Başkan Yardımcısı **Faruk Loğoğlu** partisinin bu gençler üzerinde ne kontrolü ne de etkisi olduğunu teslim ediyor. CHP lehine oy patlaması olacağına dair hayal kuran da yok CHP kurmayları arasında. Bu gençlerin tam olarak kim olduklarını anlayabilmek için CHP'liler harıl harıl **“rapor”** hazırlıyorlar. Oysa Erdemir'in ifade ettiği gibi cips üreten firmalara sorsalar profil ortaya kolayca çıkabilir.

İktidardan “saygı” talepleriyle harekete geçen bu kuşak, daha çok konuşulacak. Ama Ankara’da elbette bunun yanı sıra son olayların ışığında iktidarın ve özellikle Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’ın da siyasi geleceği en fazla tartışılan konuların başını çekiyor.

Başta yabancı diplomatlar ve siyasetçiler olmak üzere görüştüğümüz kaynakların ortak kanısı Erdoğan’ın hâkimiyetinin tam gaz sürdüğüne dair. Buna karşın başkanlık hayalleri suya düştü diyenlerin sayısı da bir hayli fazla. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’ün yaptığı teskin edici açıklamalar karşısında Erdoğan’ın “**Nasıl bir mesaj aldı biz anlamadık**” tarzındaki ifadeleriyle birlikte iki liderin arasındaki siyasi rekabetin artık ayyuka çıktığı yönündeki yorumlar da bolca telaffuz ediliyor. Bundan böyle Gül’ün ikinci dönem cumhurbaşkanlığı için adaylığının önünün açıldığı, ancak başbakanlığı tercih etmesi durumunda Erdoğan karşısında elinin güçlendiği düşünülüyor. BDP’nin de pazarlık gücünün arttığını savunanlar da var.

Gül’ün bundan sonra nasıl bir hamle yapacağı bilinmez. Ama kendisini yakından tanıyanlar asla Erdoğan ile bir sürtüşmeye girmek ve ülkeyi daha da germek istemeyeceğini dillendiriyorlar. Son günlerdeki sakinleştirici açıklamaları ve demokrasi vurgusuyla evrensel değerlere bağlı devlet adamı profili çizen Gül’ün siyasi tansiyonu düşürmek için elinden geleni yapacağını ben de tahmin ediyorum.

Tam olarak kestirilemeyen ise Başbakan’ın yurtdışından dönüşünde nasıl bir strateji belirleyeceğidir. Siyasi hayatı boyunca büyük badireler atlatan Erdoğan kolay kolay geri adım atacağı benzemiyor. Dün Tunus’ta yaptığı son açıklamalar da bu yöne işaret ediyor. Taksim projesinden vazgeçilmeyeceğini açıkladı. Ancak hepimiz biliyoruz ki iktidarın önündeki mesele ne ağaç ne de kışla. Polisin kullandığı orantısız gücün yarattığı toplumsal infial iktidarın rakiplerine gedik açtı. Protestolar dinse dahi bu gediği kapatmak hiç de kolay olmayacak. Aleviler olsun, laikler ve milliyetçi kesim olsun gençlerin yarattığı devasa dalgadan pozisyon edinmenin yollarını arayacaklardır. Arıyorlar. Ve evet, provokatörlere, Vandallara da gün doğduğu aşikâr. Ama olup bitenleri “**yabancı ajanlara**” ve “**çapulculara**” indirgemek hiç de gerçekçi değil. Gezi Direniş’in karşısında sadece siyasiler değil sermaye ve Medya’nın da kendisini yeniden ayarlaması gerekiyor. Yoksa hep birlikte kaybederler..

Başbakan’ın ne yapacağı sorusuna dönecek olursak, **Edward Carr** “Gösterileri gördük ama toplumun diğer yarısının tepkisini henüz görmedik,” diyor. Ve uyarıyor: “Dünyada bu tür kalkışmalar masum olarak başlar ama iyi yönetilmedikleri takdirde hızla olumsuz bir mecraya doğru akarlar. Türkiye’deki derin toplumsal yarılmalar bu riski barındırıyor. Türkiye’de yaşanan son olaylar siyasi sistem ve idare biçimi ile nüfus yapısının arasındaki uçurumu su yüzüne çıkarttı. Erdoğan yönetimi gitgide toplum üzerinde daha fazla baskı daha fazla kontrol kurmaya yöneldi. Toplumun talepleri ise hızla aksi yönde eviriliyor.” Başbakan’ın bu “**mesajı**” alıp almadığını önümüzdeki günlerde hep birlikte göreceğiz.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Faiz lobisinin maşaları

Amberin Zaman 14.06.2013

Salı sabahıydı sanırım. Kapım çalındı. Açtım. Karşımda posta memuru duruyordu. Elinde katlanmış bir evrak. Üstünde büyük harflerle “**T.C. İstanbul Cumhuriyeti Başsavcılığı**” yazıyordu. “**Tamam**” dedim, “**ifade**

vermeye çağırılıyorum". Günlerdir birtakım iktidar yanlısı kalemler Gezi Parkı'na ilişkin *Twitter*'daki paylaşımları yüzünden **"içeri alınacak gazeteciler"** söylentisini yayıyorlardı. Sözkonusu listede benim de adım geçiyormuş. **The Economist**'in muhabiri olarak çifte kavrulmuş sayılırdım. Zira yabancı gazeteciler resmî ağızlar tarafından **"İktidarı devirmek üzere düğmeye basan faiz lobisinin maşası"** ilan edilmişlerdi. Bazı medya sitelerine göre ise bu deccalların başını ben çekiyordum.

Neyse ki evrakı okuyunca farklı ama bir o kadar absürt bir vaka ile ilgili olduğunu anladım. Aralarında benim de bulunduğum bazı **Taraf** yazarları MİT tarafından **"teröristlerle"** bağlantımız olduğu iddiasıyla dinlenmişti. Takibe alınanlardan **Mehmet Baransu** bu skandalı deşifre edince arkadaşlar MİT aleyhinde dava açtılar. Savcılık ise takipsizlik kararı verdi. Elimdeki kâğıt malumun tebliği idi.

Otoriter rejimlerin en klasik reflekslerinden biri örtmek istedikleri hukuksuzlukları ifşa edenleri hedef göstermek, ajan ilan etmektir. AK Parti iktidara gelmeden Kürtlere, başörtülü kızlara ve daha nicelerine yaşatılan zulümleri sıklıkla Batı basınına aktardığım için **"casus"** ilan edildim. Birçok meslektaşım aynı şekilde itibarsızlaştırma kampanyalarına maruz kaldılar. Merkez medya da sağolsun manşetleriyle köşe tetikçileriyle bu algıyı yaymak için maksimum gayret sarf etti. Faili meçhullere kurban giden, hapislerde işkence gören onlarca Türk ve Kürt meslektaşımı saymıyorum. Amaç yıldırmaktı.

AK Parti iktidara geldiğinde kendimizi ilk defa gerçek anlamda özgür his etmiştik. **"Şükürler olsun Türkiye nihayet Batı standartlarında bir demokrasiye kavuşuyor"** demiştik. Yıl 2005. **Yeni Şafak**'a verdiğim bir röportajda bakın neler söylemişim: **"Artık konuşursam başım derde girer mi diye düşünmüyorum. Daha öncesinde, hep tedirgindim."**

Yıl 2013. **Yeni Şafak**'ın dünkü manşeti **"Twitter Örgütü"**. Sürmanşette ise **"Dış basın 'cephe savaşı' veriyor"**. Bir de yanında bir kutu **"CNN'in meşhur yalanları"**.

İngilizcede bir söz vardır: **"Shoot the Messenger"**. Yani **"Vur Ulağı"**.

AK Parti iktidarı ne yazık ki bunu yapıyor. Ve bunu yaparken kurşunu ilk başta kendini ayağına sıkıyor. **"AKP Amerika'nın BOP projesinin başaktörü"** veya **"Bilgisayarlarda hile yapıldı, AK Parti'nin oyu çok daha düşük"** diyenlerden farkı kalmıyor. Ama ne yazık ki farkında değil.

Evvelki gün Taksim'de gözaltına alınan iki Kanadalı gazeteciden biri olan **Derek Stoffer** ile görüştüm. **CBC** kanalında radyo muhabirliği yapan Stoffer ve arkadaşı **Sasa Petricic** Taksim meydanında kepçelerle barikatları temizleyen işçileri görüntülemek isterken **"birden sivil polisler tarafından sarıldık"** diyor. Ne olduğunu anlamadan İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün bodrum katında bir hücreyi boylamışlar. Suçlarının **"polise muhalefet etmek"** ve **"belediye ekibinin işlerini engellemek"** olduğunu öğrenen ikili Kanada hükümetinin araya girmesiyle birlikte serbest bırakılmış. **"Hücrede protestocu bir gençle tanıştık, o da göstericilere sandviç götürdüğü için içeriye alınmış"** diyen Stoffer yaşadıklarıyla ilgili duygularını şöyle özetledi: **"Mesleğim gereği birçok çatışma bölgesine gidiyoruz. Burada tanık olduğumuz polis şiddeti belleğimizden asla silinmeyecek."**

Türk basını gerçekleri yansıtabilseydi eğer dışarıda yazılıp çizilenler öyle fazla dikkat çekmezdi. Ama medyamızın özellikle ilk günlerdeki performansı ortada. Gazetecileri işten attırarak, otosansür uygulatarak, *Twitter* **"belasına"** yasal kısıtlamalar getirerek, susturabilirsiniz. MİT'in yetkilerini genişleterek Sovyet tarzı korku devleti provalarını yapabilirsiniz. Peki, bunun adının **"ileri"** demokrasi olduğunu millete inandırabilir misiniz? Mayıs 31'den itibaren bu sorunun tek bir cevabı var. Hayır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP Gezi trenine binebilecek mi

Amberin Zaman 17.06.2013

 CHP Gezi trenine binebilecek mi Gezi Parkı protestoları yurt çapında sürerken Türkiye’de inandırıcı bir muhalefetin eksikliği yeniden gündeme oturdu. Sürekli zikzaklar çizerek net bir duruş sergilemeyen ana muhalefet partisi CHP eleştirilerin odağında. Protestoların ilk başladığı günlerde Ankara Kuğulu Park’a girip konuşma yapmaya çalışan bir grup CHP milletvekili yuhalanıp göstericiler tarafından uzaklaştırılmıştı. CHP’deki ulusalcıların Gezi Parkı’nda alıcıları yok. **Sezgin Tanrikulu, Melda Onur, Şafak Pavey, Aykan Erdemir, Veli Ağababa** gibi partinin **“yenilikçi”** kanadına Gezi komününün kucak açmış olmasının önem ve anlamı kavranacak mı? CHP’nin hem ulusalcıyım hem demokratım ya nasıl isterseniz öyle olurum şeklinde özetleyebileceğimiz sözde **“denge”** politikalarını çöpe atmalarına vesile olabilecek mi? Askerî vesayetin eritilmesiyle gençlerde otoriteye karşı yeşeren özgüvenin artık geriye döndürülemeyeceğinin farkında mı? Erdoğan üzerine kurduğu negatif söylem ile sınırlı ufuksuz siyaseti terk edebilecek mi Yeni anayasa yazmakla görevlendirilen Meclis Komisyonu’nda Kürt sorununun çözümüne ilişkin madde değişikliklerine MHP kadar direnen CHP **“MESAJI”** aldı mı? *Taraf’a* konuşan **Kemal Kılıçdaroğlu**’nun verdiği yanıtlar ilginçti.

Kemal Bey’le cumartesi günü Swissôtel’de yabancı muhabirlere verdiği basın toplantısından sonra buluşuyoruz. Bunca bağrış çağırış arasında sakın tavırları, nezaketi, çöl ortasında su gibi geldi. **“Ne kadar şıksınız”** deyince de hafif bir şok geçirdim. Meğerse siyasetçilerin bir kadına efendilik sınırları içerisinde kompliman yapabileceğini, bunun **“ayıp”** sayılmayacağını çoktan unutmuşum. Gezi Parkı’nda patlak veren toplumsal hareketin CHP’yi de hazırlıksız yakaladığını teslim eden Kılıçdaroğlu özeleştiriyle başladı sözlerine. **“Eylemciler belki en fazla CHP’yi eleştiriyor”** dedi. Ve sözlerini şöyle sürdürdü. *“Bizim söylemlerimiz resmî ve devletçi söylemler olarak algılanıyor. Yenilikçi parti olarak görünmüyoruz. Farklı bir dile ihtiyaç var. Yeni nesil çok kıvrak, çok zeki. Düşüncelerin bir iki cümlede özetleyebiliyor. Muhalefetlerini şiddetle değil mizahla dillendiriyorlar. Diğer ülkelerdeki arkadaşlarıyla çok rahat iletişim kurabiliyorlar. Onlara yakın olmadık. Anlayamadık. Karşımızda demokrat anne babalar tarafından yetiştirilmiş bir nesil, ‘çocukerkil’ aileler var.”*

İyi tamam, bütün partiler zaten **“yeni gençleri”** keşfetti. Ve üstlerinden bir türlü atamadıkları memur zihniyetiyle haklarında harıl harıl raporlar üretiyorlar. **“Aman ne sıkıcı”** derken kendi kendime Kılıçdaroğlu mütevazı de olsa bombayı patlatıyor. **“İnternette sosyal medya ortamında meclis kuracağız,”** diyor. Nasıl yani? Gençlerin sosyal medya ortamında ilçe teşkilatı, belediye başkanı ve milletvekili adayları için kendi aralarında isimler önerip oylama yapacaklarını anlatan Kılıçdaroğlu aday listeleri belirlenirken gençlerin seçtikleri kişilerinin mutlaka bir kısmının dâhil edileceği sözünü veriyor. Konuyu daha fazla açmasını rica ediyorum çünkü ilginç bir fikir. Ama **“Ya gençlerin başına bir şey gelirse; biliyorsunuz Tayyip Erdoğan Twitter kullanıcılarını da tehdit ediyor”** şeklinde kaygılarını dilendiren Kılıçdaroğlu daha fazla detaya girmek istemedi. Sezdiğim kadarıyla *Twitter* ve *Facebook* kullanıcıları arasından parlak görünen ve potansiyel CHP seçmenleri belirlenecek. İnternet **“Meclisi”** onlara kurdurulacak.

Bu durumda **İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı için sürpriz bir isim bekleyebilir miyiz? “Hayır, büyük sürpriz olmaz”** diyerek artık adaylığına kesin gözüyle bakılan **Mustafa Sarıgül**’e işaret ediyor. Ama *“Sarıgül adayımız olacak”* dedirtmeyi başaramıyorum.

Meclis Anayasa Komisyonu'nda özellikle Kürt sorununa yönelik baş tıkaç görevini üstlenen CHP ulusalcılara teslim oldu diyorum. Kılıçdaroğlu'nun yanıtı şöyle: **"Kürt sorununun çözümünde asıl samimi olmayan AKP. Seçimlere kadar oyalama taktikleriyle işi götürmek istiyor."** Bunu BDP'nin de bildiğini savunan Kılıçdaroğlu son zamanlarda CHP'nin Meclis'te verdiği bir dizi kanun teklifine hatırlatıyor: 1. seçim barajının yüzde ondan yüzde üçe indirilmesi. 2. Diyarbakır cezaevinin müzeye dönüştürülmesi. 3. Newroz'un resmî bayram ilan edilmesi. 4. Özel yetkili mahkemelerin lağvedilmesi. 5. Faili meçhul cinayetlerin araştırılması. 6. Uludere katliamını araştıran Meclis komisyonunun sıfırdan kurulması. 7. Cemevlerinin ibadethane statüsüne kavuşturulması...

"Tüm bu önerilerimiz AKP oylarıyla ret edildi ama medya bunları görmezden geliyor" diye yakınan Kılıçdaroğlu "ama bizde kendimizi yeterince anlatamadık, suç bizde" itirafında bulunuyor.

Olabilir ama ya anayasa? Anadilde eğitime karşı çıkan, vatandaşlık tanımında **"Türk"** ibaresinin muhafaza edilmesi için direten, Anayasa'nın ilk üç maddesi konusunda **"kırmızı çizgilerimiz"** diye tutturan CHP değil mi? Oysa Gezi Parkı'ndan çıkan en önemli mesajlardan biri gençlerin etnik milliyetçilik yerine evrensel değerleri benimsediği değil mi? *"Evet"* diyor Kılıçdaroğlu. Ve bu kez esas bombayı patlatıyor. **"CHP'li üyelerin Anayasa Komisyonu'nda sunduğu görüşler partiyi bağlamıyor. Bu konuları hem Parti Meclisi'nde hem MKYK'da tartışacağız"** diyerek olası bir yumuşamanın sinyalini veriyor. Ve ekliyor: *"Eğitim sistemi dâhil yeni anayasaya ilişkin bütün fikirler tartışılır, rafine edilebilir ama laiklik konusunda asla taviz vermeyeceğiz çünkü AKP laikliği kaldırmak istiyor."* Gezi süreci parti içindeki ulusalcılara darbe vurdu, ellerini zayıflattı, parti içinde bu çok konuşuluyor, sizce de böyle mi, diye sorduğumda gülümsüyor. Ama yanıt vermiyor.

Cumhurbaşkanlığı konusundaki düşüncelerini soruyoruz. Kılıçdaroğlu Gül'ün adaylığını koyduğu takdirde kazanabileceğini söylüyor. Daha önce **"neden olmasın"** diyen Kılıçdaroğlu Köşk'e tekrar aday olması hâlinde Gül'e destek verecek mi? Gezi sürecinde Gül zemin kazandı mı? Bu sorularımızı yanıtsız bırakıyor. Anladığım kadarıyla iki liderin arasını bozmaya gayret ediyormuş havasını yaratmak istemiyor. **"Gül'ü açıkça desteklese bu en çok Gül'e zarar verir"** diye geçiriyorum aklımdan.

Sorulması gereken daha birçok konu var ama kapıda yabancı gazeteciler özel mülakat için sıra bekliyorlar. Son olarak Gezi olaylarını eşi Sevim Hanım nasıl değerlendiriyor diye soruyorum. *"Kendisi fevkalade kaygılı. Başbakan'ın kutuplaştırmacı tahrik edici dili ve polis şiddeti karşısında dehşete düşmüş durumda. Gençler için çok kaygılanıyor. Şu anda Antalya'da torun bakmaya gitti,"* diyor Kılıçdaroğlu. Peki, aileden Gezi Parkı direnişçileri arasında bulunanlar var mıydı? *"Yoktu"* diyor Kılıçdaroğlu. **"Ama İstanbul'da yaşayan kızım Zeynep bazı yürüyüşlere katıldı"** diyerek sözlerini nokt alıyor.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yazık

Amberin Zaman 21.06.2013

AB'nin düzenlediği **"Batı Balkanlar ve Türkiye'de İfade Özgürlüğü"** isimli konferans çerçevesinde **Brüksel'deyiz**. Gezi protestoları karşısında polisin sergilediği aşırı şiddet, gazlar, gözaltılar herkesin dilinde.

Daha yakın zamana kadar Müslüman coğrafyasında örnek ülke şeklinde tarif edilen Türkiye gitmiş yerine devlet şiddetinin tırmandığı baskıcı bir iktidar tarafından yönetilen bir Türkiye gelmiş. Bu algıyı tersine çevirmek kısa vadede oldukça zor görünüyor. Yazık...

Toplantıda Türkiye adına konuşan *Sabah* gazetesi ombudsmanı **Yavuz Baydar** Türkiye'deki medyanın içinde bulunduğu içler acısı tabloyu özetlerken şu değerlendirmede bulundu: **"İtiraf etmeliyim ki belki 90'lı yıllardan beri böylesi berbat bir duruma tanık olmamıştım."** Yavuz'un konuşmasından sonra sevgili **Banu Güven** söz alarak polis tarafından şiddete maruz kalan meslektaşlarımızı teker teker sayıyor. Yazık...

Konferansta bulunan AB'nin genişlemeden sorumlu komiseri **Stefan Füle** Türk gazetecilerin sorularını yanıtlarken **"Aşırı polis şiddeti herkes gibi beni de şoke etti,"** diyor. Füle yine de ısrarla AB'nin Türkiye ile **"angajmanının"** artması gerektiğini savunuyor. Haklı. Ancak Gezi olaylarının bir faturası da zaten tökezleyen AB ile üyelik müzakerelerine kesilecek gibi gözüküyor. Türkiye'nin tam üyeliğine şiddetle karşı çıkan Almanya'nın Gezi'yi fırsat bilip önümüzdeki hafta açılması öngörülen **"bölgesel politika"** başlıklı müzakere faslını bloke edeceği kesin gözüyle bakılıyor. Oysa üç yıldır herhangi bir müzakere faslı açılmadığından her iki taraf da faslın açılmasının AB sürecine yeni ivme kazandıracağını umuyordu. Yazık...

Taraf'a konuşan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı AGİT'in İfade Özgürlüğünden sorumlu temsilcisi Dunja Mijatovic sözünü sakınmıyor: "Türkiye'deki olaylar uzun zamandır baskılanın seslerin bir patlaması," diyor. Balkan ülkelerinde de benzer sorunların yaşandığının defalarca altını çizen Bosna Hersekli **Mijatović "kibrin siyasi hayatta hiçbir şekilde yer almaması"** gerektiğini vurguluyor ve ekliyor: **"Halk bu insanları Tanrı muamelesi yapmak için değil hizmetkârları olmak üzere iktidara taşıdılar."**

Türkiye'de hapisteki gazeteci sorununa da değinen Mijatovic dün itibarıyla gazetecilik faaliyetleri yüzünden hapiste 65 meslektaşımızın bulunduğunu ifade etti. **"Yani Türkiye bu konuda dünya birinciliğini koruyor,"** dedi. Yazık...

Hükümetin sözkonusu medya mensuplarının gazetecilik değil **"terör"** bağlantılarından ötürü tutuklu bulundukları savunmaları konusunda ne düşünüyor? **"Terör son derece hassas bir mesele, devletin teröre karşı mücadelesine saygılıyız"** diyen Mijatović, Adalet Bakanı'na yazdığı bir mektuptan söz ediyor. Sözkonusu mektupta tutuklu gazetecilerin Türk devletine ve başka ülkelere güvenlik tehdidi oluşturduklarına dair kanıt talep etmiş. Herhangi bir yanıt alamamış. Yazık...

Türkiye'ye dönecek olursak... Geçtiğimiz günlerde Washington merkezli **Council on Foreign Relations** isimli düşünce kuruluşunun önde gelen Türkiye uzmanlarından **Steven Cook** ile biraraya geldim. Polisin Gezi Parkı'nı boşaltmak üzere 15 haziran gecesi düzenlediği operasyon sırasında İstiklal Caddesi'nde yürüyormuş. **"Yediğim gazdan hâlen ciğerlerim yanıyor"** diyen Cook tanık olduğu manzarayı **Twitter** hesabı aracılığıyla duyurduğu için yine **Twitter** üzerinden yemediği hakaret ve tehdit kalmamış. **"Şahsıma yöneltilen öfke ve zehir beni şoke etti"** diyen Cook sözkonusu twitleri arşivliyormuş. Cook Washington'da sıkı bir Türkiye dostu olarak biliniyor. Yazık.

Mantar gibi türeyen bu hükümet yanlısı tetikçilerden bizler de nasibimizi almaya devam ediyoruz. Türkiye'deki olup biteni haberleştirdiğimiz, sosyal medyada paylaştığımız için benim ve birçok meslektaşımın ne vatan hainliği, ne ajanlığı, ne **"provokatörlüğü"** ne de **"sürtüklüğü"** kaldı. Tehditlerin bini bir para. Başımıza bir şey gelse neredeyse zil takıp oynayacaklar. Yargı önünde hesap vereceğimizi koro hâlinde bağırıp duruyorlar. Gün gelecek sizler de Allah'ın önünde hesap vereceksiniz. Esas sizlere yazık. Hem de çok yazık.

Kürtlerin yumuşak gücü: Diasporasız barış eksik kalır

Amberin Zaman 24.06.2013

 Kürtlerin yumuşak gücü: Diasporasız barış eksik kalır Geçtiğimiz hafta **Murat Karayılan**'ın Kandil'den yaptığı açıklamalar gündeme bomba gibi düştü. PKK'ye yakın *Fırat Haber Ajansı*'na konuşan Karayılan Gezi protestolarına destek verirken **"Devlet süreci sabote etmek için elinden ne geliyorsa yapıyor. Savaşa hazırlanıyor"** yorumunda bulundu. Karayılan'ın bu sözlerinin akabinde bugün İmralı'da Öcalan ile görüşecek heyette yer alan BDP Eşbaşkanı **Selahattin Demirtaş** **"Çözüm sürecinin ikinci aşamasının ilk resmî müzakeresini hükümetle gerçekleştirdik. Hükümet hazırlıklar olduğunu söylüyor"**, diyerek yeni bir reform paketine işaret etti. Gözler İmralı, Kandil ve Ankara'ya odaklanmışken bizler de Brüksel'de **Kürdistan Halk Kongresi (Kongra-Gel)** Başkanı **Remzi Kartal** ile biraraya geldik. İmralı süreci ve Gezi Parkı olaylarını konuşmak istedik. Her iki konuda **"Karayılan'ın kapsamlı açıklamaları var zaten"** diyerek cevaplarını kısa tutan Kartal daha ziyade Avrupa'daki durum hakkında bilgi verdi.

Brüksel'in en şık semtlerinden Louise'de bulunan 19. yüzyıl yapımı görkemli bir binada 1991 yılında DEP milletvekili olarak parlamentoya giren ve 1994 yılında DEP davasında mahkûm edildikten sonra Avrupa'ya sığınan Kartal ile biraraya geldik.

Van'ın önde gelen ailelerinden olan ve 19 yıldır sürgün hayatı yaşayan Kartal barış sürecinin tamamen ermesini dört gözle bekliyor. *"Van'da göl kenarında kahvaltı etmeye hasret kaldık"*, diye yakınan Kartal *"AKP süreci sağlıklı yürütmüyor. Bütün adımlar Kürt tarafından atıldı. Ancak iktidar henüz herhangi somut adım atmış değil. Halkımızda ciddi kaygılar var. Bu kaygılarımızı zaten Murat Karayılan etraflıca dillendirdi"*, diyor.

Oysa Oslo görüşmelerinde Kürt heyetinde yer alan Kartal nisanda *Radikal* gazetesinden **Ezgi Başaran**'a verdiği röportajda İmralı sürecine ilişkin son derece iyimser bir tablo çizmişti. *"Bu kez farklı. O yüzden barışın geleceğine inancım yüzde 99 değil, yüzde yüz"*, demişti. Kartal'ın karamsarlığı hükümetin Türkiye'de atmadığı adımlardan ziyade Avrupa'da bulunan sürgündeki Kürtlerle ilgili.

"Konu pek gündeme gelmiyor ama barış sürecinin sağlıklı yürümesi için devletin Avrupa'daki Kürtlere, tüm Diaspora Kürtlerine bakış açısının değişmesi gerekiyor", diyor Kartal. Tam olarak neyi kastediyorsunuz diye sorduğumda Kartal içini dökmeye başlıyor.

"Biz neden buraya geldik? Türkiye'de barışçıl yollarla, Meclis'te, halkın seçtiği milletvekili olarak Kürt halkının haklarını aramamız izin verilmediği için geldik."

Ama bakıyoruz burada da devlet peşimizi bırakmadı. Burada legal çerçevede faaliyet gösteren biz olalım diğer arkadaşlarımız olsun hepimizi 'terörist' ilan eden Türkiye bizleri Interpol'ün kırmızı bültenine aldırdu. Sürekli tutuklanıp Türkiye'ye iade edilmemiz talep ediliyor. Aynı devlet bizimle Oslo'da masaya oturdu. Bu nasıl bir tezattır. Bu bakışın değişmemiş olması anlaşılır gibi değil. Barış ruhuna aykırı zira Diaspora'da yüzbinlerce Kürt yaşıyor ve biz de onların temsilcileriyiz..."

Belçika tarafında siyasi sığınma hakkı tanınan Remzi Kartal defalarca gözaltına alındı ancak her seferinde serbest bırakıldı. Kongra-Gel ve KCK bağlantılarından ötürü Türkiye tarafından **"terör örgütü üyesi"** olmakla suçlanan Kartal ve arkadaşlarına bir darbe de ABD tarafından vurulmuştu. Nisan 2011'de ABD Hazine Bakanlığı bünyesindeki **Yabancı Varlıkların Kontrolü Ofisi** (Office of Foreign Assets Control) tarafından yapılan açıklamada, **"Yabancı Narkotik Çeteler Belirleme Yasası"** çerçevesinde **"Avrupa'daki uyuşturucu kaçakçılığı faaliyetleri nedeniyle"** Remzi Kartal ve yine Oslo müzakerelerinde yer alan **Sabri Ok** ve **Zübeyir Aydar**'ı da **"Özel olarak belirlenmiş uyuşturucu kaçakçısı"** olarak ilan etmişti. Türk Dışişleri Bakanlığı ise bu gelişmeyi **"memnuniyetle"** karşıladığını beyan etmişti.

"Bizim narkotik kaçakçılığıyla ne ilgimiz olabilir, bunların tümü iftira" diyor Kartal ve soruyor: **"Uyuşturucu kaçakçılığı yaptığımıza dair bir tek kanıt ortaya koyabilmişler mi?"**

Öcalan'ın Nevruz vesilesiyle yaptığı açıklamayla birlikte silahların sustuğu, Kürtlerin mücadelelerini siyasal legal zeminde sürdürme kararını aldıkları **"yepyeni"** bir sayfanın açıldığının altını çizen Kartal Diaspora Kürtlerine bu bağlamda büyük görev düştüğüne dikkat çekiyor. *"Yıllarca Avrupa'daki faaliyetlerimiz Kürtlerin maruz kaldığı baskıları, işkenceleri, devlet tarafından yok sayılmalarını anlatmakla geçti. Ekseriyetle Avrupa'daki Sol ve Yeşil partiler bizleri muhatap aldı destek verdi"*, diyen Kartal lobi faaliyetlerini şöyle tarif ediyor: **"Bizim örgütlememiz halk eksenli. Tepeden inme siyaset yapmıyoruz. Avrupa'da Kürtleri biraraya getiren, seslerini duyuran yüzlerce dernek var. Bunların içinde İran, Irak ve Suriyeli Kürtler de var. Bu dernekleri biraraya getiren federasyonlar ve Brüksel'de çatı görevi yapan Avrupa Kürt Dernekleri Federasyonu KON-KURD var."**

Kürtlerin Avrupa'daki lobi faaliyetlerini izleyen biri olarak başarılı olduklarını teslim etmem gerekiyor. Kartal bunun en çarpıcı örneklerinden biri olarak **Hasankeyf**'i sular altında bırakacak olan **Ilisu Barajı** projesine yönelik yürütülen kampanyayı hatırlatıyor. Avrupa'daki Yeşiller'i, çevre örgütlerini harekete geçiren Kürt dernekleri en nihayetinde barajın yapımını üstlenen Avusturyalı, İsviçreli ve Alman firmalardan kendi hükümetlerinin projeye verdiği finansal desteğin çekilmesini sağlamışlardı. Güneydoğu'daki çatışmaların en yoğun yaşandığı 90'lı yıllarda TSK'nın yoğun hak ihlallerini sürekli gündemde tutarak Türkiye'ye bir dizi askerî malzemenin satışını engellemişlerdi.

Buna mukabil Türkiye de PKK'nın Avrupa Birliği ve Amerika tarafından **"terör örgütü"** olarak ilan edilmesini sağladı. **"Bunların hepsi bir oyunun parçası"** iddiasında bulunan Kartal çeşitli Avrupa ülkelerinde PKK'ya yönelik yapılan operasyonların da daha ziyade **"göz boyama amaçlı"** olduğunu savundu. *"Esas dertleri ticari çıkarları, Türkiye'den alacakları ihaleler"*, diye sözlerin sürdüren Kartal son süreçle birlikte PKK'nın ABD ve AB'nin terör listesinden çıkartılması gerektiğini vurguladı. *"Bunun için lobi faaliyeti başlattık bile"* diyen Kartal **"terör listesinden çıkartılan bir PKK silah alır mı tekrar eline"** diye soruyor.

Kartal Avrupa'daki Kürtlerin de artık farklı bir mecraya doğru evrilmekte olduklarını ifade ederken önemli bir noktaya dikkat çekiyor: **"Kürtler artık Avrupa'da aktif politikaya soyunmaya başladılar. Geçmişte Türkiye'de ve Kürdistan'ın diğer parçalarında yaşayan Kürtlerin sorunları için bulundukları ülkelerin politikacıları üzerinde baskı kuran Kürtler artık belediyelerde olsun, meclislerde olsun Kürtlerin sorunlarıyla bizzat kendileri ilgileniyor. Ama aynı zamanda Kürtlerin Avrupa'da yaşadıkları sorunlarla da ilgileniyorlar. Eğitim olsun konut sorunları olsun Kürtlerin sorunlarıyla Kürtler ilgileniyor."**

Kürtler Gezi sınavından nasıl çıktılar

Amberin Zaman 28.06.2013

Gezi olaylarının patlak verdiği ilk günlerde Kürt siyasal hareketi göstericilere karşı sergilediği mesafeli tutum ile epey tepki toplamıştı. Özellikle BDP Eşbaşkanı **Selahattin Demirtaş**'ın "**Ulusalçılarla yan yana durmayız**" sözleri dertleri gerçekten demokrasi olan geniş kitleler arasında büyük hayal kırıklığı yaratmıştı.

Bu durum uzun sürmedi. Gezi'nin gerçek ruhunu kavramakta gecikmeyen BDP söylemlerini hızla değiştirdi. BDP'li vekiller polisin ölçsüz şiddetini sert bir dille eleştirdi. Göstericilerin demokratik hak taleplerini sahiplendi. Başta varlıklarını sembolik düzeyde tutan Kürtler Gezi Parkı'nda bayraklarıyla en ön saflarda yer almaya başladı. Ama kontrollü şekilde. Direnişçilere İmralı'dan Demirtaş aracılığıyla "**selam**" gönderen **Abdullah Öcalan** "**Kimse ulusalçı, milliyetçi, darbeci çevrelere de kendini kullandırmamalıdır**" diyerek iktidara da ayrı bir "**selam**" göndermiş oldu.

Ne var ki Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın meydanlardaki artan dozlardaki milliyetçi söylemi Kürtleri bu denge politikasına yeni bir ayar vermeye itti. PKK'nin önde gelen isimlerinden **Murat Karayılan** *Fırat Haber Ajansı*'na hükümeti hedef alan zehir zemberek açıklamalarda bulundu. İmralı süreci start aldığından bu yana Kürtlerin üstlerine düşeni yaptıklarını, buna karşın iktidarın herhangi bir adım atmadığından yakınan Karayılan "**Doğrusu biz iki-üç haftadır kendi içimizde ciddi biçimde tartışıyoruz**" dedi. Kandil üzerinde sürekli keşifler yapıldığını söyleyen Karayılan iktidarı "**savaşa hazırlanmakla**" suçladı, PKK'nin meşru müdafaa hakkı olduğunu hatırlatarak bu durumda nisandan beri süren ateşkesin bozulabileceğini ima etti.

Karayılan'ın bu sözleri Ankara'da alarm zillerini çaldırmış olmalı ki evvelsi gün *Milliyet*'e açıklamalarda bulunan Demirtaş, Gezi eylemlerinin barış sürecini olumsuz etkilediğini teyit ederken "**Barış süreci gitti geldi**" dedi ancak hükümetle yaşanan "**sıkıntıların yüzde 90 çözüldüğünü**" de sözlerine ekledi. Demirtaş'ın aktardığına göre hükümet önümüzdeki günlerde KCK davalarındaki tikanıklıkları gidermek üzere Terörle Mücadele Yasası'nda birtakım değişiklikler açıklayacak. Öcalan'ın hücresinin genişletilmesi söz konusu olabilecek, durumları ağır olan hasta tutuklular tahliye edilecek. Hükümetten her hangi bir yalanlama gelmemiş olması Demirtaş'ın iddialarını güçlendiriyor.

Tüm bu gelişmeler ışığında Kürt siyasal hareketinin Gezi sürecindeki performansını değerlendirdiğimizde net bir kazançtan söz edebiliriz.

Kürtler iktidar ile protestocular arasındaki dengeyi sürekli ayarlayarak durumu kendi lehlerine çevirmeyi gayet güzel başardılar. Güçlerini yeniden ispatladılar, kıymete bindiler. Zira her iki taraf da Kürtleri kendi saflarına çekmek istedi. Kürtlerin önceliği ise barış sürecini korumak oldu. Politikalarını bu yönde tayin ettiler. Reformları mahalli seçimler sonrasına bırakmaya meyil eden iktidara aba altından sopa göstererek harekete geçirmeyi başardılar. Kan akmadan, cenaze gelmeden geçen her gün Türkiye'de barış ve demokrasiyi sağlamlaştırıyor. Kürtlerin hakkını teslim etmek gerekir. Sürecin başından beri büyük soğukkanlılıkla davranıyorlar. Harıl harıl çalışıyorlar. Peş peşe konferanslar düzenleyerek, tabanlarını ikna ederek, gazetecilerle, sivil toplumla sürekli diyalogda kalarak, siyasi kanalları her geçen gün daha da genişletiyorlar. Bu çabalarını yurtdışında eş zamanlı sürdürerek diplomatik alanda da meşruiyetlerini artırıyorlar.

Kürtlerin 90'lı gençleri

Ancak Gezi olaylarından Kürtlerin de çıkartacakları dersler var. Tepeden inme politikalar, dayatmalar bir yere kadar. Bir an geliyor toplum ve özellikle yeni nesil gençler **"yeter"** diyebiliyorlar artık. İmralı sürecinin Öcalan ve devletin arasında henüz detayları kamuoyuyla paylaşılmamış bir mutabakata dayandığı her geçen gün daha net biçimde anlaşılıyor. Hepimiz 90'lı yıllarda doğan Gezi gençliğine odaklanmışken aynı yıllarda her nevi işkenceye maruz kalıp köyleri yakıldıktan sonra varoşlara sığınan binlerce Kürt ailenin çocuklarına da aynı ilgiyi duysak iyi olur. Bu genç kuşağın beklentileri ve talepleri anne babalarına nazaran çok daha yüksek. **TRT Şeş** onlar için pek bir şey ifade etmiyor, çünkü tarih onlar için Kuzey Irak'taki Kürtlerin adım adım bağımsızlığa doğru yürüdüğü noktada başlıyor. **"Eskiden sokakta dahi Kürtçe konuşamazdık"** güzellikleri onları kesmiyor. İktidar hızla reformları hayata geçirmezse bu kez **Diyarbakır Sümer Park** vakasıyla karşı karşıya kalabiliriz. Cizre'de geçtiğimiz gün PKK tarafından kurulduğu iddia edilen ve **"diploma töreni"** düzenleyen **YDG-H** adlı **"asayiş birimi"**ne bu pencereden bakmakta yarar olur. Güvenilir Kürt kaynakları oluşumun PKK yönetiminin dışında geliştiğini ve tümüyle **"radikal gençler"** tarafından kurulduğunu söylüyorlar. Aktarması bizden.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kandil'de neler oluyor

Amberin Zaman 12.07.2013

Kandil'de çarşamba açıklanan ani görev değişiklikleri Türkiye'de spekülasyon furasına neden oldu. **"İlimli kanattan" Murat Karayılan**'ın KCK'daki başkanlık koltuğunu **"şahin kanattan"** ve **"İran'a yakın" Cemil Bayık**'a devretmesiyle **İmralı sürecinin nasıl etkileneceği** sorusu gündeme oturdu.

Gelişmelere pozitif açıdan bakanlar barış sürecinin olumsuz etkilenmeyeceğini PKK'nın tepe isimlerine bu tür etiketler yapıştırmanın yanıltıcı olacağını savundular.

PKK'nın silahlı gücü HPG'nin başındaki Suriyeli **Nurettin Sofi** görevi Karayılan'a devretmişti. Kandil'den gelen açıklamada barış sürecini sürdürme kararlılığı ve **"Önder Apo'ya"** mutlak bağlılık vurgusu yapılmıştı. Üstelik İmralı süreci başladığından beri daha sık kamuoyu önüne çıkan Bayık gayet olumlu mesajlar vermişti.

Sürece kuşkuyla bakanlar ise, tam tersi, Bayık'ın KCK Yürütme Konseyi Eşbaşkanlığına **Bese Hozat** isimli kadın militan ile birlikte oturtulmasını, **"İran darbesi"** şeklinde yorumladılar. Kandil'den yapılan açıklamada HPG'nin **"her zamankinden daha fazla güçlenmesi"** gerektiği vurgusuna dikkat çektiler.

Kandil'deki gelişmeleri Suriye ve Irak'ı katmadan, sadece Türkiye üzerinden okumak yeterli değil.

Bir kere **Karayılan'ın HPG'nin başına geldiği bilgisi yanlış. Karayılan sadece yeniden Başkanlık Konseyi üyeliğine seçildi.**

Karayılan Kandil ile devlet arasındaki temasların önde gelen ismiydi. Bunlar çoğunlukla Irak Kürdistan yönetimi ve özellikle de Barzani'nin KDP'si üzerinden yürüyordu. Karayılan müzakerelere vâkıf Batılılar tarafından da hep **"makul"** ve **"ilimli"** olarak adlandırılıyordu. Basının önüne çoğunlukla Karayılan çıkıyordu ama şimdi karede Bayık ve Hozat da var.

Batılı kaynakların iddialarına göre, mayıs ayında İran'ın Devrim Muhafızları'na bağlı Kudüs Tugayı'nın tepe isimlerinden biri Karayılan ile buluşup "Erdoğan'ı Suriye politikasından ötürü cezalandırmak üzere" PKK'nın savaşı yeniden başlatmasını talep etmiş. Karayılan bu talebi reddetmiş.

Bazı Kürt kaynaklarına göre ise, Kuseyir zaferiyle birlikte Suriye'de rejim güçlerinin dengeleri kendi lehlerine çevirmeleri PKK'yı yeniden durum değerlendirmesine sevk etti.

PKK'nın Suriye'deki izdüşümü Demokratik Birlik Partisi (PYD) Başkanı Salih Müslim "İmralı ruhu" dâhilinde Türk yetkililerle görüşmelere başlamıştı. Ancak birkaç gün önce ulaştığım Müslim görüşmelerin kesildiğini söyledi. PYD ile rakip Kürt gruplarıyla birlikte hareket eden Özgür Suriye Ordusu'nun 313. tugayı arasında yeniden şiddetlenen çatışmalardan ise Ankara'yı sorumlu tuttu. (Müslim ile yaptığımız görüşmeyi daha ayrıntılı şekilde aktaracağım.)

Kandil'in Suriye'deki Kürt bölgesi veya "Rojava"ya ilişkin en son açıklamalarını da kaydetmekte fayda var. Batı Kürdistan'da "özerk yönetim" kararının alındığı, altı ay içerisinde de seçimler yapılarak Batı Kürdistan Halklar Meclisi kurulacağı ifade edildi.

Bayık, Karayılan ve Bese'nin dün *Fırat Haber Ajansı*'yla yaptıkları mülakatta Türkiye'ye ultimatom verircesine **"önümüzdeki bir haftanın" çok kritik olduğunu** söylediler. Kürt tarafının attığı tüm adımların karşılıksız kaldığını, sürecin tıkanıldığını tekrarladılar. İçişlerin Bakanı Muammer Güler'in **"çekilme yüzde 15 düzeyinde"** yönündeki açıklaması hükümetin herhangi bir taviz vermeyeceğini işaret ediyor.

Tüm bu gelişmelere yan yana koyduğumuzda şu sonuca varabiliriz.

KCK başkanı ister Ali olsun ister Veli, hükümetin adım atmamakla geçirdiği her gün barış sürecinin altını oyuyor. Bölgesel dinamikler, özellikle de Suriye, işi daha da içinden çıkılmaz bir hâle sürüklüyor. Ama hükümet hâlâ **"Öcalan nasılsa elimin altında, dolayısıyla sürecin yegâne tayin edicisi benim"** havalarında. Bu gidişle Öcalan'ın sözü yetmeyebilir.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Suriyeli Kürtler cepheyi genişletiyor

Amberin Zaman 19.07.2013

Suriyeli Kürtler ile Arap muhalif güçler arasında şiddetlenen çatışmalar Ankara'da alarm zillerini yeniden çaldırdı. Önceki gün Urfa'nın **Ceylanpınar** ilçesinin tam karşısında bulunan **Resulayn** kasabasından seken mermiler 17 yaşındaki **Mahsun Ertuğrul**'un canına mal oldu. 15 yaşında **Ahmet Gündüz**'ün henüz hayati tehlikeyi atlatabadığı gelen haberler arasında.

Bu tehlikeli tırmanış Suriyeli Kürtlerin **Rojava** diye adlandırdıkları nüfusları çoğunlukla Kürt olan bir dizi yerleşim bölgesini Suriye rejim askerlerinin terk etmesiyle birlikte ele geçirmelerinin birinci yıldönümü sayılan

19 temmuza, yani bugüne denk düşmesi tesadüf olmasa gerek.

PKK'nın izdüşümü sayılan Demokratik Birlik Partisi PYD bu geçen yıl zarfında bölgedeki nüfuzunu gittikçe perçinledi. Suriyeli Kürtler arasında neredeyse tek ve mutlak güç hâline geldi. Irak Kürdistan lideri **Mesut Barzani**, Ankara'nın da telkinleriyle, her ne kadar PYD'nin tekeline kırmaya uğraşsa da başaramadı. Geçen yaz Erbil'de kurulan ve PYD ile diğer Suriyeli Kürt grupları iktidarı paylaşmak üzere çatısı altında toplayan **Kürt Ulusal Konseyi** çökmüş durumda.

PYD'nin geçtiğimiz günlerde açıkladığına göre altı ay zarfında "**ulusal halk meclisi**" oluşturmak üzere seçimler gerçekleştirilecek ve "**demokratik özerklik**" ilan edilecek. Bunun öncesinde Resulayn gibi kasabaları cihatçı unsurlardan arındırma operasyonları bu stratejinin bir parçası. PYD dün 17 temmuz itibarıyla Resulayn'i eline geçirdiğini duyurdu. PYD'ye rakip Kürt grupların iddialarına göre ise kendileri de hedef alınıyorlar.

"**KurdWatch**" isimli internet sitesi siviller dâhil olmak üzere PYD'nin kendisine muhalif saydığı kişiler ve kurumlara yönelik bir dizi saldırı iddiası sıralıyor. PYD Eşbaşkanı **Salih Muslim** tüm bu iddiaları şiddetle reddederken bunları partisine yönelik "**komplo**" olarak değerlendirdi. Muslim'in rahatsızlığının temel nedenlerinden biri 1 temmuz günü ABD Dışışleri Bakanlığı'nın PYD'yi, Amude'de altı sivilin ölmesine neden olduğunu iddia ederek sert bir dille kınamasıydı. Zira PYD'nin bir diğer hedefi Suriye'de uluslararası meşruiyet sağlayarak Cenevre-2 barış görüşmelerine katılabilmek. Tam da bu yüzden ABD ve AB'nin terör listesinde bulunan PKK ile herhangi bir organik bağı olmadığını ısrarla savunuyor.

Bu yılın başına kadar Türkiye PYD'nin tüm diyalog çağırımlarını geri çeviriyordu. Ancak İmralı süreciyle birlikte Müslim ile bir dizi gizli görüşme başladı. Zaten İmralı sürecini tetikleyen en önemli unsurlardan biri Suriye'de sezilen "**tehlikeydi**". Ne var ki son günlerde durum yeniden tersine döndü. Uzun zamandır Türkiye'nin El Nusra cephesini üstüne salmakla suçlayan PYD bu iddialarını yeniden dillendirmeye başladı. Hatta El Nusracıların arasında Türklerin de bulunduğunu öne süren PYD üç Türk vatandaşına ait olduğunu iddia ettiği nüfus kâğıtlarının fotoğraflarını basınla paylaştı.

PYD ile El Nusra'ya bağlı gruplar arasında yoğun çatışmalar Kamışlı kentine yakın, önemli petrol kaynaklarının bulunduğu Tel Koçer bölgesinde sürüyor. Galip geleceklerini savunan PYD kaynakları bu vesileyle Irak'ın Maliki denetimindeki bölgelerine artık rahatça ulaşabileceklerini ekliyorlar. (Barzani denetimindeki sınır geçişi PYD'nin 70 küsur KDP yanlısı Suriyeliyi gözaltına aldığı mayıstan beri kapalı.)

Son yazımda belirttiğim gibi Esad'ın son aylarda sahadaki kazanımları Suriye'deki dengeleri yeniden değiştirdi. PKK/ PYD de bu dengelere göre pozisyon alıyor. Bir diğer altını çizdiğim nokta ise İmralı sürecinin Suriye'deki Kürtleri de doğrudan etkilediği yönündeydi. Sürecin tıkanma noktasına gelmesiyle PYD'nin son hamleleri arasındaki diyalektik ilişkiyi doğru okumakta fayda var.

İşin en garip tarafı belki de PYD asıl maksadı bu olmasa da El Nusra'yla savaşarak hem Esad hem de El Nusra ile ilgili kaygılarını sürekli dillendiren ABD'nin çıkarlarına da hizmet ediyor olması. Rojava'yı izlemeye devam edin.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Salih Müslim: Ne devlet ne de federasyon

Amberin Zaman 20.07.2013

 Salih Müslim: Ne devlet ne de federasyon Suriyeli Kürtler ve El Nusra Cephesi arasında alevlenen savaş gözleri yeniden PKK'nın Suriye kolu PYD'ye çevirdi. Bir dizi Kürt kasabasında yönetimi ele geçiren PYD'nin önümüzdeki günlerde Batı Kürdistan veya Rojava'da "**özerklik**" ilan edeceği iddiaları Ankara'yı hareketlendirdi. Başbakan Erdoğan'ın en çok güvendiği isimlerin başında gelen AK Parti milletvekili **Yalçın Akdoğan** dün *Star* gazetesindeki köşesinde PYD'yi "**ateşle oynamak**" ile suçlayarak Suriye sınırındaki gelişmelerin Türkiye açısından giderek "**daha farklı ulusal güvenlik sorunu oluşturmaya başladığını**" savundu. ABD Genelkurmay Başkanı **Martin Dempsey**'nin ABD'nin Suriye'ye nokta müdahalelerde bulunabileceği haberi Ankara'dan gelen sert mesajlarla birleşince Türkiye Washington'un da desteğiyle PYD'ye karşı müdahaleye mi hazırlanıyor sorusu akıllara geldi. Ancak buna şahsin ihtimal vermiyorum. Tüm bu sıcak gelişmeleri şu sıralar Irak Kürdistan'ın başkenti Erbil'de bulunan PYD Eşbaşkanı **Salih Müslim** ile değerlendirdik.

Amberin Zaman: **Türkiye PYD'nin tutumundan çok rahatsız. Yakında özerklik ilan edeceğiniz söyleniyor, Rojava'da neler oluyor?**

Salih Müslim: Olaylar çok abartılıyor. Biz Kürtlerin yaşadığı bölgelerde geçici sivil yönetim kurmayı amaçlıyoruz. Suriye'deki savaş ortamında insanlar perişan, ağlıyorlar. Su yok, ekmek yok, gaz yok. Ekim zamanı geldi, çiftçiler tohum bulamıyorlar. Buğday olmayınca ekmek de olmuyor Savaş bitene kadar bir düzen sağlamak adına biz de diyoruz ki bir geçici yönetim kuralım. PYD iktidarı paylaşmak istemiyor deniyor. Bu doğru değil. Araplar, Yezidiler, Süryaniler olsun biz Batı Kürdistan'da bulunan tüm halklarla işbirliği yapmaya hazırız. Şu anda Erbil'deyim. Buradaki muhalif Kürt gruplarıyla müzakereler sürdürüyoruz.

Bir meclis gibi bir şey tasarlıyoruz. 30- 40 kişilik bir grup. Araplardan Kürtlerden akıllı insanlar geçici sivil yönetim kursunlar. Mesele birisi petrol ile uğraşır, birisi fırınlarla uğraşır, birisi sağlıkla. Bir kaç müdürlük kurulur. Aklimızdaki olan bu.

Bu sivil yönetim nasıl seçilecek?

Erbil'de diğer Suriyeli Kürt gruplarıyla bir aydan beri görüşüyorum. Bunu tartışıyoruz. İkna etmeye uğraşıyorum. Onlar oturacak düşünecek, karar verecekler. Kimileri "**olmaz**" diyor, kimileri "**evet**" diyor. Bakalım.

Suriyeli Kürt partileri uzun zamandır biraraya getirmeye çabalayan Mesut Barzani bu sürece dâhil mi?

Biz sadece kendisine bilgilendirdik o kadar. Ama katkılarından elbette memnun kalırız.

Mayıs ayında Barzani'ye yakın onlarca kişiyi gözaltına almanızdan kaynaklanan kriz sürüyor. Sınır kapısı hâlâ kapalı...

Evet, bu sorunu aşmaya çalışıyoruz. Umarım aşılır.

Mayıs ayında Kahire'de Türk heyetiyle biraraya geldiniz. Türkiye ile temaslarınız ilk kez resmî ağızlar

tarafından teyit edildi. Buzlar erimeye başladı. Ama “halk meclisi” kurup “demokratik özerklik” ilan edeceğiniz yönündeki açıklamalarınız ipleri yeniden gerdi...

Bir kere burada yanlış anlaşılma var. Demokratik özerklik sistemi bizim projemiz gerçekten. Ama biz bunu şimdi tümünü değil sadece bir parçasını kuruyoruz. Bu projemizi ilerisi için düşünüyoruz. Savaş bittiğinde Suriye'nin tüm unsurları bunu kabul ederse ancak o zaman geçerli olur, yoksa herhangi bir dayatma içerisinde değiliz Olmayız. Bir kurucu meclisten söz ediyoruz. Bunlar altı ay içerisinde bir seçime giderler. Az çok herkesin katılacağı bir seçim olur ve akabinde geçici bir yönetim kurulur. Ama savaş bittiğinde kendini feshedecek. Olağanüstü bir durum var şu anda. Vatandaşın hayatını kolaylaştırmak için bir geçici sivil idareden söz ediyoruz.

Bu projenizi Türk yetkilileriyle paylaştınız mı?

Hayır.

Kahire’de ne konuştunuz pekâlâ?

Karşılıklı iyi niyet filan. Bu projeyi hiç düşünmüyorduk. Aklımızdan dahi geçmiyordu. Şimdi bunu Türk tarafıyla konuşmaya hazırız. Eğer Türkler isterse. Kahire’ye gelen heyetle sınır güvenliği meselelerini, insani yardım nasıl gidecek, Özgür Suriye Ordusu (ÖSO) ile ilişkiler nasıl olacak bunları konuştuk. Biliyorsunuz Türkiye ÖSO’yu destekliyor.

Konuşmalar neden kesildi?

Kim dedi kesildi diye.

Son görüşmemizde öyle demiştiniz.

Kendimi yanlış ifade ettim. Kesilmedi de, devam etmedi de. Birbirimize söz vermedik ne zaman tekrar oturacağız. Onlardan teklif gelirse yine oturur konuşuruz. Şu an çatıştığımız cihatçı gruplar bizim bölgemizde İslam emirlikleri kurmak istiyorlar. Şeriat düzeni getirmek istiyorlar. Süryanileri vahşice öldürüyorlar. Videoları görmüşünüzdür. Şimdi de bize saldırıyorlar.

Batı, ABD size yardım ederse siz bu Selefi güçlere karşı işbirliği yapmaya hazır mısınız?

Biz hiçbir zaman kiralık asker olmadık. Biz zaten o gruplarla savaşıyoruz. Amerika istediği için değil. Toplumumuz onları kabul etmediği için. Bunlar bizim toplumumuzu bozmak istiyor. Laik olduğu için, çeşitli dinler mezhepler olduğu için. Mesela Yezidiler gibi. Ama ABD, Türkiye ve diğer Batılı ülkeler Suriye’de demokrasi ve laiklik istiyorlarsa bizi desteklemeleri lazım. Biz Amerikalı yetkililerle görüşmek istiyoruz mesela ama kabul etmiyorlar.

Türkiye’nin El Nusra’yı desteklediğini iddia ediyordunuz.

Şu an açıkta öyle bir şey yok. Ama bazı sınır kapıları hâlâ onların denetiminde. Mesela Akçakale ve Kırkarmış sınır kapısı. Türkiye bundan memnun. Ve mesela geçtiğimiz günlerde Serekaniye’deki (Resulayn) çatışmalarda

Türk tarafından havan topları atıldı, niye atılıyor? Türk basınına göre Türk tarafında beş kişi yaralanmış bir kişi şehit düşmüş. Türkiye'ye seken mermiler onlar (Nusracılar) tarafından geldi. Ama Türkiye havan topları onlara değil YPG mevzilerine (PYD'nin silahlı kolu) atıldı. Nusra mevzilerine atılsaydı insan bir şey demezdi.

Ama Türkiye Nusra'yı artık açıktan desteklemiyor dediniz. Burada bir çelişki yok mu?

Serekaniye'de daha önceki çatışmalarda biz biliyoruz ki mesela orada (Türk tarafında) bir lokanta bunlara günde 1500 kişilik yemek gönderiyordu, ambulâns, her şey gönderiliyordu. Ama şimdi o durumlar yok. Açıktan yardım yok.

El Nusra konusunda Türkiye'yi ikaz eden Amerika'nın bir etkisi olabilir mi?

ABD onları terörist ilan etmiş. Artık Türkiye kendi tedbirini mi alıyor? Bilemem. Ama Serekaniye'deki son çatışmalarda YPG onların karargâhına girmiş ve orada üç Türk insanın kimliği bulunmuş. Onların elemanları mı? Öldüler mi kaldılar mı, bilmiyorum. Bunlar iki şekilde katılmış olabilirler. Türk yetkililerden gizli olarak. O hâlde Nusra'nın Türkiye içinde faaliyeti var ve bu faaliyete göz yumuluyor. Ya da Türkiye'nin bilgisi dâhilinde katılıyorlar. Bu da başka bir sorun. Bunları Türkiye'nin araştırması gerekiyor. Şunun da mutlaka iyi anlaşılması gerekiyor. Serekaniye ile Türkiye arasında ki sınır kapısı sivil güçlerin elinde. Orada bir halk komitesi kuruldu. Onlar yönetiyor. Orada YPG yok. PYD yok.

Türkiye ile tam olarak nasıl bir işbirliği teklif ediyorsunuz?

Vallahi birbirimize doğru dürüst selam veremiyorsak nasıl olacak? Muhakkak böyle bir şey olması gerekiyor. Geçen ay Gaziantep valisine bir heyet gönderdik. İnsani bir misyon için. Bizim Kobani ve Afrin bölgelerimiz var. Bunlar şu anda cihatçı grupların kuşatması altında. Mesela burada Türkiye ile mevcut sınır kapıları açılabilir. Bin bir zorluk içinde yaşam savaşı veren sivil halk rahatlatılabilir. Bunları konuştuk Ama maalesef biz yanlış anlaşıldığımız için, "**bakın Kürtler ayrılacak**" gibi abartılı haberler yayıldığı için Türk tarafıyla güven sorununu aşamıyoruz. Biz ayrılmak istemiyoruz. Kesinlikle böyle bir şey yok. Kuzey Irak'taki gibi federal yapı da kesinlikle talep etmiyoruz. Suriye'nin bir parçası olarak demokratik özerklik üzerinde anlaşmak istiyoruz. Kendi bölgelerimizde kendimizi yönetmek istiyoruz. Tasarladığımız geçici yönetim de halkın hayatını bu kaos ortamında daha güvenilir kılmak için. Bakın Ramazan ayında buz kalıplarının fiyatları uçmuş gitmiş. Kimse alamıyor. Suriye'ye milyarlarca dolar yardım akıyor ama hepsi silaha gidiyor. Kimse Kürtlere bir kuruş yardım etmiyor. İnsanlar neden Irak Kürdistan'ına kaçıyor. Yüz bin kişi den fazla kaçtı. Burada iş imkânları sağlansa neden kaçınsınlar.

Türkiye'den YPG'ye katılımlar olduğu iddia ediliyor. Türkiye'deki barış sürecinin yavaşlaması ile Ankara'nın PYD'ye karşı yeniden sertleşme arasında bağ kuruluyor...

Kesinlikle böyle bir şey sözkonusu değil. Ne PKK'den ne de başka yerden YPG'ye herhangi bir katılım oldu. Barış sürecinin biz de devam etmesini gönülden istiyoruz. Ama Suriye'deki Kürtlere düşman gözüyle bakılırsa Türkiye'deki Kürtlerle nasıl barış olur? Hepimiz aynı halkız neticede. Biz Türkiye ile dost olmak istiyoruz. Birlikte barış ve huzur içinde yaşamak istiyoruz.

Sizce Esad kazanacak mı?

Hayır efendim. Bilime ters düşer. Bu kadar halka saldıran tankıyla topuyla öldüren kazanacak tekrar yerleşecek. İmkânsızdır bu. Tek çözüm yolu müzakereler. Ve bu müzakerelerde tüm kesimlerin temsil edilmesi gerekiyor. Muhalifler de Kürtler de, İran da Hizbullah da, Lübnan da Katar da, Suudi Arabistan da Türkiye de. Tek bir taraf dışarıda kalırsa çözüm olmayacak.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Trabzon'a Aya Sofya Camii

Amberin Zaman 26.07.2013

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün yılan hikâyesine dönen ama geçtiğimiz yıl sonunda lehine sonuçlanan dava sayesinde Trabzon'daki tarihî Aya Sofya Kilisesi camiye dönüştürüldü. Ve Ramazan ayının ilk Cuma namazı, 5 temmuz günü, Vakıflar Genel Müdürü ve Trabzon Müftüsü'nün de aralarında bulunduğu cemaat tarafından kılındı. Elhamdülillah. Böylelikle Evlad-ı Fatihan görevlerini yerine getirmiş, 1461 tarihinde Fatih Mehmet Sultan tarafından fethedilen Trabzon'dan son "gâvur" izi silinmiş ve Fatih Sultan'ın ruhu huzura kavuşmuştu. Anlayış bu olsa gerek.

Haberi ilk okuduğumda yüreğime bir hançer saplanmıştı. Bizans hanedanına mensup Komenos ailesi tarafından 1240-1260 yıllarında yapılan Aya Sofya Kilisesi nefes kesen güzellikteki freskleriyle, Karadeniz'e nazır bir tepedeki konumuyla, sevimli çan kulesiyle, kent merkezine turist çeken ender yapılardan biriydi. Zaten bir avuç kalan Anadolu kiliselerinin en nadide örnekleri arasında sayılıyordu. 1950 sonunda, Menderes hükümeti döneminde Edinburgh Üniversitesi'nden gelen bir ekip, freskleri açığa çıkartmıştı. 1572 yılından beri aralıklarla cami olarak kullanılan kilise bu kez müzeye dönüştürülmüştü.

Aya Sofya'da tam olarak neler olup bittiğini öğrenmek için çarşamba günü çarpık yapılanma kurbanı, Karadeniz'in kraliçesi, Trabzon'a gittim. Karşılaştığım ucubelik silsilesini tarif etmek için uygun sözcükler bulmakta zorlanıyorum. Kilisenin yakın zamana kadar yemyeşil olan bahçesi kurumuş. Bahçenin bir ucunda sıra şeklinde dizilen modern musluklar ve önlerindeki yeşil plastik tabureler sözde abdesthane görevi görüyor. Duvarları İncil'den esinlenen çeşitli motiflerle bezeli kilisenin ana kubbesi altına kurulan mescit kontrplak minberiyle, kan kırmızısı halısıyla ve yanına yerleştirilen Türk bayrağıyla adeta "Benim burada ne işim var?" diye bağırıyor.

Geniş bir alanı kaplayan halı, kilisenin en önemli özellikleri arasında anılan yer mozaiklerini gizliyor.

Taraf'a konuşan TURSAB Karadeniz Bölge Başkanı Suat Gürkök'e göre "Trabzon da turizmin ruhuna artık El Fatiha okunulabilir." Ana kubbedeki fresklerin üzerine çadır gerilmesiyle birlikte yabancı turistleri getiren acenteler iptallere başlamış bile. Civar esnafı kan ağlıyor. Kilisenin karşısında hediyelik mağazası bulunan Ali Kaynar duygularını şöyle ifade etti: "Eskiden günde 30- 40 turist otobüsü geliyordu. Cami olayından sonra artık tek tük gelen var. Onlar da bizi Taliban ülkesi gibi görüyorlar. Psikolojik olarak eziliyoruz." Mahalle sakinlerin aktardığına göre yabancı turistleri bezdirmek üzere oluşturulan "gönüllü namaz ekibi", turistler grup hâlinde geldiklerinde hangi saate olursa olsun derhal toplu namaz kılmaya başlıyor. Bahçenin bir kenarında paçaları

sıvalı, ayaklarında plastik terlik bir grup erkeğe işaret ederek “Aha bakın orada oturuyorlar” diyor Kaynar.

Kilisenin müze sıfatını yitirmesiyle birlikte artık bekçi de kalmamış. Bahçede bulunan envaiçeşit antik heykel, mezar taşını çalmak artık gayet kolay olsa gerek. Turistler de artık fresklerin fotoğraflarını çekerken fresklerin en büyük düşmanı sayılan flaşlarını patlatabiliyorlar.

Aya Sofya’nın Vakıflar’a iadesini onaylayan mahkeme kararını bozmak üzere geçtiğimiz günlerde bir dizi STK ve vatandaş karşı dava açtı. Bunlardan biri de kilisenin bulunduğu Fatih Mahallesi muhtarı Zeki Bakar. “Trabzon’da bu kadar cami varken bu karara ne lüzum vardı” diye soruyor. Ve ekliyor: “Bizim mahallede iki tane cami var, onlar dahi doğru dürüst cemaat toplayamıyor. Anlamak mümkün değil.”

Biz de anlamak için Trabzon Vakıflar Bölge Müdürlüğü’nün yolunu tutuyoruz. Bölge Müdürü Mazhar Yıldırımhan 2004 belediye seçimlerinde AK Parti’den adaylığını koymuş, ideolojik tercihlerini gizlemeyen bir bürokrat. Arkasında kocaman Atatürk portresi, sağında çerçeveli Osmanlı Devlet arması ve önünde bir tomar belgeyle karşıma oturan Yıldırımhan güler yüzlü ve süper hazırlıklı. Aya Sofya’nın Fatih tarafından camileştirildiği tezini anlatmaya koyuluyor. Neden müze olarak kalamayacağını hararetle anlatıyor. Karşıt tezi Karadeniz Teknik Üniversitesi hocalarından dinlemiştim. Her iki taraf da kendine göre ikna edici, ama esas meselenin belgelerle melgellerle alakalı olmadığını hepimiz biliyoruz. Mesele politik.

2012 yılında İznik Aya Sofya Kilisesi’nin cami olarak ibadete açılış töreninde bulunan Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç bakın neler demişti: “Bursa’nın İznik ilçesindeki Ayasofya Camii’nde 700 yıldan beri ibadet yapılamıyordu. Maalesef daha sonraları ibadethane olmaktan çıkarılmıştı. Geçtiğimiz kurban bayramında İznik Ayasofya Camii’ni ibadete açtık. İkinci müjdemiz Trabzon’daki Ayasofya Camii’nin ibadete açılmasıdır inşallah. Bu cami müze hâline getirilmiştir. Bizim dönemimizde böyle bir şey olamaz. Camiler Allah’a ibadet etme yerleridir.”

Bu mantıktan yola çıkıldığında tek bir sonuca varabiliriz —uçuk da gelse insana. Sırada İstanbul Aya Sofya Müzesi var. Yıldırımhan’a göre hukukî, dinsel ve tarihî perspektiften bakılınca buna herhangi bir engel yok. Zira İstanbul Aya Sofya Sultan Fatih Mehmet’in malıydı ve vakfiye senedindeki bedduasında cami kalmasını emreliyordu. “Ah, evet tabii, yani şey” diye gevelemeye başlıyorum. Daha fazla saçmalamadan izin istiyor ve ayrılıyorum. Kalbime yeni bir hançer saplanmış vaziyette...

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye’nin Rojava politikası nedir

Amberin Zaman 02.08.2013

25 temmuz günü PKK’nın Suriye kolu olarak tabir edilen **Demokratik Birlik Partisi PYD**’nin eşbaşkanı **Salih Müslim** İstanbul’a gelip üst düzey Türk yetkilileriyle görüştü.

İlk kez resmî olarak Türkiye'ye davet edilen Müslim'in gelişi bundan böyle PYD ile işbirliğine gidileceği şeklinde yorumlandı. Hatta yazarımız **Emre Uslu** Müslim'e PYD'nin henüz ilan etmediği özerkliği tanıma sözünün dahi verdiğini savundu.

Uslu'nun yazısını okurken "**BDP'li belediyeler bir sokak ismini bile değiştirdiğinde davalık olurken, PKK'nın öncülüğündeki Suriye Kürtlerinin özerkliğinin tanınması nasıl olacak**" diye sormadan geçemedim.

Müslim'in Türkiye'ye çağırılması geç de olsa olumlu bir adım. Ama Türkiye'nin Suriye Kürtleriyle ilgili politikasını topyekûn değiştirdiği sonucuna varmak için henüz erken.

Dosyayı yakından takip eden diplomatik kaynakların verdiği bilgiye göre Ankara'da iki görüş var. Birincisi, geçmişte Irak Kürdistanı'na uygulanan (ve iflas eden) politikalara devam. Yani Kürtlerin önünü kesmek için her türlü yönetime başvurmak. Resmî ağızlar bunu yalanlasa da son ve en çıplak hâli Kürtlere karşı cihatçı gruplara destek vermek.

İkincisi ise, bugünlerde Irak Kürdistanı'yla olduğu gibi, ticaretle de beslenen bir stratejik ittifaka doğru yürümek. Aynı kaynaklar Müslim'in Türkiye'ye gelişiyle birlikte ibrenin ikinci görüşe doğru kaydığını savunurken Suriyeli Kürtlere yönelik politikanın Türkiye'deki barış sürecine bire bir bağlı olduğunu vurguladılar. Kürtlerin attığı tüm adımların hâlen karşılıksız bırakılmasının ardında iktidar içerisindeki "**şahinler**" ve "**güvercinler**" arasında süren çekişmenin yattığını savundular. Hangi tarafın ağır basacağı henüz meçhul.

Ancak Ankara'yı Suriyeli Kürtlerle işbirliğine iten bir diğer önemli faktör var: Yapılan hesapların tam tersine Esad direnmekte kalmıyor kaybettiği alanları da geri kazanmaya başlıyor. Sıra Humus'ta. Esad kaldığı sürece Şam ile herhangi bir ilişkinin söz konusu olamayacağını savunan kaynaklarım bu durumda Kürtlerle ittifak kurmanın en mantıklı yol olacağının altını çiziyorlar. Peki, ya Esad namluyu Kürtlere yöneltecek olursa? Türkiye ve uluslararası camia Iraklı Kürtler için olduğu gibi Suriyeli Kürtlere de sahip çıkar mı? Ya Suriyeli Kürtler? Türkiye'ye güvenip Esad'ı karşılarına alırlar mı? Cevabı yine Türkiye'deki barış sürecinin seyrine bağlı elbette.

Aslında **Suriye'de net olarak öngörülebilen tek bir şey var: Hiçbir şey.** Örneğin geçtiğimiz günlerde Resulayn'ı El Nusra'dan alan Kürtler bu kez stratejik önemde olan ve Urfa Akçakale'nin karşısında bulunan Tel Abyad kasabasına yönelince beklenmedik dirençle karşılaştılar. Suriye'nin kuzeydoğusu ve kuzeybatısında yoğun olarak yaşayan Kürtleri bıçak gibi ayıran Tel Abyad'da Araplar yoğunlukta. Bu Arap bandı ta Rakka'ya kadar uzanıyor. Bant delindiğinde Kürtlerin özerklik projeleri daha gerçekçi hâl alacak. Ancak kaynaklarımızın belirttiğine göre **Tel Abyad'ı "Kürtlerin hâkimiyetine teslim etmeyi içlerine sindiremeyen" Araplar El Nusra'yı destekliyor.** Dolayısıyla Tel Abyad'ı ele geçirmek pek de kolay görünmüyor. Hele ki eğer Nusracılara Akçakale üzerinden askerî yardım sağlanıyorsa.

Tel Abyad'ın takriben 40 kilometre batısında bulunan PYD denetimindeki Kobani kenti şu an muhaliflerin ablukası altında. Suriyeli Kürt gazeteci **Barzan İso**'ya göre Kobani'deki durum kritik. Türkiye'nin ivedilikle atması gereken adım Kobani'ye insani yardımın ulaşmasını sağlamak. Güvenilir kaynaklarımdan edindiğim bilgiye göre Nusaybin üzerinden Kamışlı kentine yardımın ulaşmasına engel çıkartmayan hükümet BDP'nin Ceylanpınar üzerinden Resulayn'a yardım ulaştırmasına izin verecek. Devamı gelir inşallah...

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Salih Müslim: El Nusra Kobani'ye saldırma hazırlığında

Amberin Zaman 04.08.2013

 Salih Müslim: El Nusra Kobani'ye saldırma hazırlığında 25 temmuzda İstanbul'da Dışışleri ve güvenlik yetkililerinden oluşan bir heyetle biraraya gelen **PYD Eşbaşkanı Salih Müslim**'in önümüzdeki haftanın başında yine İstanbul'da aynı heyetle biraraya gelmesi bekleniyor. Suriyeli Kürt ve cihatçı güçler arasındaki çatışmaların yoğunlaştığı bugünlerde Türkiye'nin araya girip cihatçıları frenlemesi beklenirken tam tersi Türkiye üzerinden **El Nusra** cephesine silah sağlandığını savunan Müslim bir hayli dertli. Kendisi dillendirmese de Suriyeli Kürtler arasında gün be gün pekişen kuşku şu: İmralı süreci PKK'yı Türkiye üzerinden çekerek Suriye'de vurdurtmak için tasarlanan bir "**oyun**"dan öte bir şey değil. İktidarın Kürtlerin şu âna kadar herhangi ciddi bir talebini karşılamamış olması, kendi adıma boşa çıkacağını hâlen inandığım ve umduğum bu kuşkuyu ne yazık ki derinleştiriyor. "**Masayı deviren**" taraf olmamak için maksimum gayret sarf eden BDP ve hatta Kandil, Türkiye ile Rojava arasında sıkışmış görünüyor. Irak Kürdistanı'nın Süleymaniye kentinde yakaladığımız PYD lideri ikinci İstanbul turu öncesinde kaygılarını ve umutlarını **Taraf**la paylaştı.

İstanbul görüşmenizde Türk heyeti El Nusra'yı Türkiye için de tehlike olarak gördüklerini ifade etmişlerdi. Aynı görüş geçtiğimiz günlerde Dışışleri Bakanı Ahmet Davutoğlu tarafından tekrarlandı. Size El Nusra konusunda herhangi bir taahhütte bulunuldu mu?

Vallahi sınırlardan geçmelerine Türkiye tarafından izin verilmemesi... Özgür Suriye Ordusu'na ve diğer muhalif gruplara Nusracıları yalnız bırakmaları için Türkiye tarafından üzerlerinde baskı kurulması.. bu konular konuşuldu. Bu sözler verildi Ama dün gece (2 ağustos kastediyor AZ) görgü tanıklarından haber aldık (Gaziantep'in) Karkamış kapısından akşam saat 20:00 ile 21:00 arası silah ve mühimmat taşıyan araçlar geçti. Suriye tarafındaki insanlarımız da bunu teyit etti. Silahlar başta Şıyoh olmak üzere Kobani'nin batısındaki Arap köylerine taşındı. Kobani'ye, sivil halka saldırı hazırlanıyor. Selefilere onlarca sivil katlettiler ama dünya susuyor. Sırada Kobani var. Türkiye buna nasıl izin veriyor anlamak mümkün değil. Madem Nusra düşman o hâlde bunun engellenmesi gerekiyor. Türkiye Nusra'ya karşıysa bizim saflarımızda olması gerekiyor. Kürtlerin denetimindeki sınır noktasında herhangi bir sıkıntı yaşandı mı bugüne kadar? Bir tek kurşun atıldı mı? Atılmadı. Niye atılsın Türk tarafında da yine bizim insanlarımız yaşıyor. Biz Türkiye ile barış ve dostluk istiyoruz.

Türkiye sözünde durmuyor mu yani?

Ben böyle bir ifade kullanmak istemiyorum. Diyalogumuzu olumsuz etkilemek istemiyorum. Türk hükümetinin iyi niyetli olduğuna dair inancımı koruyorum. Bunlar hükümetin iradesi dışında mı oluyor, başka "**derin**" güçler mi devrede? Bilmiyorum. Ama El Nusra'ya Türkiye üzerinden silah gitmeye devam ettiği kesin. Ve ne gariptir ki ben İstanbul'da heyetle görüşürken Antep'te ÖSO'cular (Özgür Suriye Ordusu) ve Nusracılar bir otelde toplanıp Kürtlere yönelik imha planları yapıyorlardı. Şimdi ise bunları hayata geçiriyorlar. Devletin haberdar olmaması mümkün mü?

Türk heyetiyle görüşmelerinizde gündeme gelen bir diğer konu ise sivil halka insani yardım ulaştırılması için sınırlardan geçiş izni verilmesiydi.

O konuda da sıkıntı var. Bakın kaç gündür BDP'nin topladığı 12 kamyonluk yardım konvoyu (Mardin Kızıltepe) Şenyurt kapısında bekletiliyor. Neden geçişine izin verilmiyor? Bir insani dram yaşanıyor. Ramazan mübarek

gün, anlamak mümkün değil. Bayram'dan önce ulaştırılsa çok iyi olur.

Serêkaniyê'de çatışmalar sürüyor, Ceylanpınar'a seken kurşunlara TSK ânında cevap verdiklerini açıkladı. Türkiye'nin attığı kurşunlar nereye isabet ediyor?

Bu da garip bir durum. Rastgele atılıyor, sivillerin yaşadıkları yerlere isabet ediyor. Bilinçli hedef alındıklarını söylemiyorum. Bizlere yönelik değil. Ve şükürler olsun ki bir zayıat yok. Ama keşke Nusra hedef alınsa.

Türk yetkilileri sizin "uyarılmak üzere" Türkiye'ye çağırıldığınızı açıkladılar. Uyarıldınız mı?

Hayır, kesinlikle böyle bir şey olmadı. Görüşmeler son derece sıcak, dostluk ve saygı çerçevesinde geçti. Bayrak meselesinden İstanbul'a gelmeden haberdar oldum. Serêkaniyâ'ye YPG yerine Kürt Ulusal Konsey'inin bayrağı asıldı. Türk tarafı, sınırında YPG bayrağından rahatsızlık duydu. Olabilir. Büyütülecek bir şey yok. Bizim sivillerin hayatını kolaylaştırmak, düzen sağlamak için oluşturmak istediğimiz geçici yönetime de bir itirazlarının olmadığını bildirdiler. Yönetimin sadece Kürtlerden değil bölgede bulunan tüm halkların katılımıyla olacağını belirttik. Bir sorun yok orada. Önümüzdeki hafta İstanbul'a geliyoruz. Öyle gizli saklı değil. Elimizi kolumuzu sallaya sallaya. Bütün bu konuları yeniden görüşeceğiz.

İstanbul ziyaretinizden sonra Apo'yla birlikte çektiğiniz bir fotoğraf sirkülasyona sokuldu?

O fotoğraf doğrudur. 1992 yılbaşındaydı Halep'te bir evde görüştük, doğrudur. Önceleri de görüşmüştük. Çeşitli münasebetlerle. 91'de Lübnan, daha önce 86, 87'de Şam'da.

Siz PKK'ye katıldınız mı?

Hayır efendim hiç bir zaman katılmadım. Kendi işlerimle uğraşıyordum. 80'li yıllarda Suudi Arabistan'da çalışıyordum. Tatillerde uğruyordum. Sempatim vardı.

Öcalan nasıl bir insan?

Bütün Ortadoğu halklarının lideri olabilecek vizyonda bir insan.

Kendisiyle görüşme talebiniz oldu mu?

Yok olmadı. Olursa çok iyi olur. Eski bir dostu görmüş oluruz.

Kendisinden size iletilen bir mesaj oldu mu?

Hayır, olmadı.

amberin.zaman@gmail.com

Diyarbakırlı Zehra Ana: Barış hepimize lazım

Amberin Zaman 09.08.2013

Diyarbakırlı Zehra Ana: Barış hepimize lazım Bugün yurdun dört bir köşesinde insanlar birbiriyle bayramlaşırken yitirdiklerinin mezarlarının başında onları anıyorlardır.

Aynı manzara şüphesiz Diyarbakır'ın Yenişehir Mezarlığı'nda da yaşıyor.

Geçtiğimiz aylarda Yenişehir Mezarlığı'na ben de gitmiştim. Barış umutları taptazeyken.

Mezarlıkta adının **Zehra** olduğunu söyleyen bir Kürt anası oğlunun mezarı başında bir yandan dua okuyor bir yandan da etrafına diktiği çiçeklerle ilgileniyordu. Mezar taşında **Serxwebun Amed** yazıyordu. Doğum tarihi 01.01.1982. Ölüm tarihi 01.10.2012. PKK'ya katılmış, çatışmalarda ölmüş, tıpkı etrafında gömülü onlarca insan gibi. Zehra'ya yeni barış süreci konusundaki duygularını sormuştum. "**Şu anda eskisinden daha umutluyuz. Öcalan'a inanıyorum Erdoğan bir şeyler yapacak,**" demişti. "**Barış hepimize lazım, hepimize,**" diye de eklemişti gözlerimin içine uzun süre bakarak.

18 yıldır mezarlıkta çalışan müdür yardımcısı **Abdülkerim Balyen** de umutluydu.

16.12.89'da doğup 07.01.2013'te rahmete kavuşan **Fırat Dicle** isimli militandan sonra son dönemde çatışmalarda yaşamını yitiren herhangi bir PKK'lı'nın cenazesi Yenişehir'de gömülmemişti. "**Çok şükür,**" diyen Balyen 2012'yi kastederek "**geçen yıl çok fazla cenaze gelmişti, tahminime göre en fazla PKK'lı cenazenin geldiği yıldır**" şeklinde sözlerini sürdürdü. "**Barış bu sefer olmaz ise hiç olmayacaktır.**"

Yaşadıklarına bakılırsa barışa en çok hasret kalanların başında mezarlığın "**ölü yıkayıcıları**" diye tabir edilen, cesetler gömülmeden üzerlerinde dinimize uygun her türlü işlemi gerçekleştiren personel geliyordu herhalde. Yenişehir'de biri kadın biri erkek, diplomalı iki "**ölü yıkayıcısı**" var. Adı **Yıldız Çapraz** olan kadın yıkayıcı altı senedir bu işle uğraşıyor. "**Anlatmak için kelimeler yetmez,**" dedi ve sözlerini şöyle sürdürdü: "**Bazen öyle gerilla cesetleri geliyordu ki ailelerine gösteremiyorduk. Kimisinin bedenleri paramparçaydı. Elimizde kalıyordu.**"

Muhterem isimindeki erkek yıkayıcı aynı zamanda fahri imamlık yapıyor. Yedi çocuk babası olan Muhterem'in bir oğlu üniversite son sınıftayken dağa çıkmış, sekiz ay sonra yakalanmış. Şu anda cezaevinde. "**Gençler ölmesin artık. Kürt'ü, Türk'ü bütün çocuklar bizim,**" diyen Muhterem ardından bana morgu ve gusülhaneyi gezdirdi. Bir odada ceset torbaları ve kefenler. Bir diğerinde kimbilir kaç gencecik beden yığılmış, çelik sandalyeler... İçim kararması gerekirken tersine umutla dolmuştu.

"**Silahlar sustu. İnsanlar, gençler ölmüyor. Türkiye'nin dört bir köşesinde analar ağlamıyor artık, Bundan daha da kıymetli bir şey var mı,**" demiştim kendi kendime. Asla bir daha ağlamaları için, barışı kalıcı kılmak için başta iktidar olmak üzere hepimize büyük sorumluluk düşüyor. Türkiye'de barış deyip Rojava'da, Gezi'de farklı kriterler uygulayarak barış olmaz. Dün Başbakan Erdoğan yeni bir reform paketinin üzerinde çalışıldığını açıkladı. Bu uzun zamandır duyduğum en güzel haberlerden biriydi. Umarım içi boş çıkmaz. Lafı uzatmayım. Zehra Ana'nın dediği gibi "**Barış hepimize lazım**". Hayırlı sağlık barış ve neşe dolu bayramlar...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mısır'daki katliam ve AK Parti'ye düşen

Amberin Zaman 16.08.2013

Mısır'da cuntacıların imza attıkları insanlık suçunu başta Amerika olmak üzere Batı engelleyebilir miydi? Darbe yapıldığında adını koyarak her yıl verdiği 1,3 milyar dolarlık askerî yardımı kesme tehdidinde bulunsaydı Washington Sisi'yi durdurabilir miydi? İsrail'in güvenliğini her şeyin önüne koyan Ortadoğu politikası etkilenecek mi? Bu sorular uzun süre tartışılacaktır. Ancak Mısır'daki kan banyosu faturanın tümünü Batı'ya çıkartma kolaycılığı bizleri hiçbir yere vardırılmaz.

Arap dünyası üzerine analizler yayınlayan **The Arabist** isimli saygın sitede **Issandr El Amrani**'nin iddia ettiğine göre Mısır'da ordu kadar orduyu destekleyen liberal görünümlü elitlerin çoğunluğu bunu açıkça itiraf etmeseler de Müslüman Kardeşler'i bertaraf etmenin tek yolunun şiddet olduğuna inanıyorlar. Ve Müslüman Kardeşler'i şiddete yeniden sarılmalarına teşvik ederek bu kez onlara karşı yürütülen mücadeleye meşruiyet kazandırmak istiyorlar. Mısır'da derin devlet hâlen dipdiri. Ne yazık ki daha çok kan akacak Mısır'da. Dünyanın gözü Tahrir ve Adeviye'de ancak Sina Yarımadası da kaynıyor. Bölgenin Mısır'daki krizden başışık kalması mümkün görünmüyor. Orta Doğu yakın gelecekte ne sulha ne de demokrasiye kavuşur. Kıpti Hristiyanlara yönelik saldırılar meseleyi daha da çetrefil hâle getiriyor ve Batı'nın "**İslam ile demokrasi birlikte yürümez**" algısına su taşıyor.

Bu önyargıya boşa çıkartacak tek bir ülke oldu bugüne kadar. O da AK Parti iktidarındaki Türkiye. Ve iktidarının ilk altı yılında tam da bunu yaptı. E-muhtaralar, darbe kumpasları ve Cumhuriyet mitingleri karşısında soğukkanlılığını, sağduyusunu muhafaza ederek, tabanındaki aşırı uçları dizginleyerek AK Parti iktidarı askerî vesayetten kansız şekilde kurtarmaya başardı Türkiye'yi. Ergenekon davasındaki hukuksuzluklar elbette bu süreci gölgeledi. Ama Mısır'da olduğu gibi kan akmadı Türkiye'de. Ne var ki Başbakan son dönemde sergilediği ve Gezi olaylarında doruğa ulaşan tahammülsüz, ötekileştiren ve dayatmacı tutumuyla, hapisteki rekor gazeteci sayısı, Gezi'de polis şiddetinin mal olduğu canlarla, bu algıyı tersyüz etti.

Her taşın altında komplo ve düşman görmeye başlayan, en ufak eleştiriye dahi katlanamayan Başbakan'ın bunu ne Türkiye'ye ne de İslam dünyasına yapmaya hakkı var.

Yıllarca inançları acımasızca baskılanan dindar kesim nasıl AK Parti dışındaki eski düzen partilerine halen güvenmiyorsa, varılan noktada sadece Kemalist ulusalcılar değil AK Parti'ye destek veren bir çok liberal de artık hayat tarzı noktasında iktidara duyduğu güveni tümüyle yitirmiş durumda. Başbakan'ın son dönemde artan dozlarda kendi dünya görüşüne uymayan herkesi neredeyse ahlaksız olarak zikretmesi toplumu gittikçe kutuplaştırıyor. Anti Kapitalist Müslümanlar'ın ve diğer sol tandanslı İslamcıların Gezi'yle dayanışması bu gerçeği değiştirmiyor. Türkiye'nin son dönemde gittikçe Sünni mezhepçi görünümlü dış politikası da aynı damarın ürünü.

Erdoğan'ın düşmesini takıntı hâline getirenlere gelince gerçek dertleri demokrasi ise sabırlı olmak zorundalar. Ekonominin batması, PKK'yla savaşın yeniden başlaması gibi AK Parti'yi bertaraf etme fantezilerini bir kenara

İtip meşru yollardan alternatif üretmeye çalışsınlar. İslam ve demokrasinin birlikte yürüyebileceğini kanıtlamak İslamcılarının olduğu kadar kendine laik diyen herkesin sorumluluğu.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP: Dinozorların direnişi

Amberin Zaman 23.08.2013

Gezi olaylarının ortaya serdiği yeni sosyal ve politik gerçekler iktidar iddiasında olan tüm partileri yeni sorgulamalara sevk etti. Herkesin anlamaya gayret ettiği soruların başında gelen şuydu? "**Kim bu gençler ve ne istiyorlar?**" Malum, sözkonusu gençlerin oylarını kapmak gerekiyordu.

Bilgi Üniversitesi'nin konuya ilişkin haziran ayında, yani sığağı sığağına yayınlandığı kapsamlı anket bu sorulara ışık tutuyordu. Yayınlanan ilk sonuçlara göre **direnışçilerin** yüzde 39,6'sı 19-25, yüzde 24'ü 26-30 yaşları arasındaydı. Yani **yarısından fazlası gençti**. Protestolara destek vermelerinde **Başbakan'ın otoriter tavrının** etkili olduğuna kesinlikle katılanlar yüzde 92,4 ile birinci sırada yer alıyordu. Ezici çoğunluğun talebi de **daha fazla özgürlük** ve Kürt sorununun çözümü de dâhil olmak üzere **daha fazla demokrasiydi**.

Başbakan'ın tutumunu değerlendirdiğimizde **bu verilerden pek etkilenmediğini** rahatlıkla söyleyebiliriz. Mısır'daki gösterilerde ordunun silahlı müdahalesi sonucu hayatını kaybeden **Müslüman Kardeşler** liderlerinden **Muhammed el-Bilteci'**nin 17 yaşındaki kızı **Esmâ'nın** ölüm haberi üzerine gözyaşlarını tutamadığını öğrendiğimiz **Başbakan, Gezi'de polis şiddeti neticesinde can verenler, halen komada olanlar ve gözlerinden olan vatandaşlar için aynı duyarlılığı nedense göstermedi**.

Ama konumuz iktidar değil, **ana muhalefet partisi CHP**. 17 Haziran'da CHP lideri **Kemal Kılıçdaroğlu'nun** bu gazetede yayımlanan mülakatında "**CHP Gezi trenine binebilecek mi**" sorusuna cevap aradık. Kemal Bey'de esaslı bir özeleştiriye bulunarak "**Eylemciler belki en fazla CHP'yi eleştiriyor**" demişti. Ardından gençlerin artan önemini vurgulayarak **partisinin bundan böyle gençlere ağırlık vereceğini** müjdelemişti. O hâlde neden şubat ayından beri bir kez olsun **partinin genç milletvekilleriyle biraraya gelmedi**? Neden geçtiğimiz ay CHP'nin ev sahipliğinde Foça'da düzenlenen **Avrupalı Genç Sosyalistlerin Yaz Kampı'na bir kez olsun uğramadı**? Anlaşılr gibi değil.

Geçtiğimiz günlerde CHP'nin yenilikçi kanadından bazı isimlerle görüştüm. **Parti'de hâlen gençlerin esamisi okunmadığı gibi dinozor kontenjanı dipdiri ve yeniden atağa geçme hazırlığında**. Kaynaklarımızın ifade ettiğine göre aralarındaki eski husumetleri süren **Deniz Baykal ve Önder Sav etrafında oluşan anlık ve taktiksel ittifaklar sözkonusu**. Ama farklı kümelenmeler de var. Herhangi net siyasi ve felsefi duruşları olmayan **bu direnç cephesinin ortak özelliği ise Kılıçdaroğlu'ndan haz etmemeleri**. Kürt siyasetindeki özgürlükçü çizgiden rahatsız ve katı laikçi olmaları. **Sezgin Tanrıkulu ve Hüseyin Aygün gibi yeni gelenlere alerji duymaları**.

Ancak kişisel çıkarları için zaman zaman yenilikçilerle de işbirliğine yönelebilen bu isimlerin tek vücut hâlinde harekete geçmelerini sağlayacak başlıca olgunun yerel seçimlerde CHP'nin oyunun gerilemesi olacağını

vurgulayan kaynaklarıma göre, bu durumda olağanüstü kurultay toplayarak **Parti'nin başına gelen en dürüst ve demokrat lideri bir kez daha devirmeye kalkacaklar. Müstakbel lider adayları** arasında ise **Emine Ülker Tarhan, Metin Feyzioğlu** ve **Umut Oran** anılıyor. İzmir Belediye Başkanı **Aziz Kocaoğlu**'nun adı dahi zikrediliyor...

İşin en acıklı yanı şu: CHP'liler yerel seçimler için harıl harıl çalışıyorlar ama kaynaklarımın birinin ifade ettiği gibi **"her bir kendi için, kendi derebeyliğini sağlamlaştırmak için çalışıyor"**.

Dahası CHP'ye gerçek ivme kazandırabilecek tek kişi **Mustafa Sarıgül'ün de altını oymakla meşguller**. Oysa Sarıgül İstanbul'u AK Parti'nin elinden kapabilecek tek isim. **Kılıçdaroğlu**, potansiyel rakibi olmasına karşın **Sarıgül'ün adaylığında kararlı**. Ama adı çıkmış kararsız. Bu imajı silmenin tek yolu gayet basit. Peşinden koştuğu imkânsız denge siyasetinden vazgeçmek. Dünyaya açık, gençlere ağırlık veren, özgürlükçü yenilikçi bir CHP'nin yolunu açmak.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Suriye'de ne olacak

Amberin Zaman 30.08.2013

Daha dün kadar uluslararası medyaya göre ABD öncülüğünde ve bir şekilde Türkiye'nin de dâhil olduğu bir **gönüllüler koalisyonu** kendi halkına karşı kimyasal silahlar kullandığı kesinleşen Beşar Esad'ı o veya bu şekilde cezalandıracaktı.

Derken birden hava değişti. Müdahalenin en hararetli savunucularından İngiltere Başbakanı **David Cameron** muhalefetteki İşçi Partisi'nin itirazlarına takıldı. Gönüllüler koalisyonu fire vermeye başladı.

Ve son 24 saate Amerikan basınında çıkan peş peşe haberlerde adlarını vermeyen Obama yönetimi yetkilileri rejimin suçlu olduğuna dair **"yüzde yüz"** kanıt henüz ulaşılmadığını dillendirir oldular. Oysa daha evvelki güne kadar başta Obama olmak üzere hepsi koro hâlinde **"Esad yaptı, cezalandırılacaktır"** diyorlardı. **"Ah Amerika caydı"** denirken bu kez BM deneticilerin araştırmalarını kısa kesip erken çekilecekleri haberleriyle birlikte ibre yeniden müdahaleye doğru kaydı.

Suriye'deki iç savaşın farklı katmanları ve sosyal dinamikleri var. Muhaliflerin arasında Batı tarzı demokrasi için savaşanlar da. Zaten olaylar ilk patlak verdiğinde sivil bir muhalefet sözkonusuydu. Ancak Beşar Esad onları diyalog yerine silahlarıyla susturmayı yeğledi. Ve hızla Suriye çeşitli ülkelerin vekâlet savaşı yürüttüğü bir kaosa sürüklendi. 100 bin kişinin can verdiği kan banyosunun tek de olmasa başlıca sorumlusu kimilerinin savunduğu gibi Türkiye değil, Esad.

Bu gerçek şu soruyu ne yazık ki ortadan kaldırmıyor. İstikrar mı önemli demokrasi mi? Eminim Suriye'de sokaktaki vatandaşa sorulsa çoğu bugün **"can güvenliğimiz her şeyden önemli"** diyecektir. Tıpkı Irak'ta olduğu gibi... Irak'a demokrasi vaadiyle gelen Amerika Saddam'ı devirdi ama ne doğru dürüst bir demokrasi geldi ne de istikrar. Şii çoğunluk ile Sünniler arasında gittikçe şiddetlenen çatışmalar her gün onlarca cana mal

oluyor. Suriye'ye müdahale olur da Esad devrilirse daha da vahim bir tabloyla karşı karşıya kalınacağı herkesçe teslim ediliyor. Tam da bu yüzden rejim değişikliğinin hedeflenmediğini Obama açıkça beyan etti.

Peki, buradan çıkaracağımız sonuç ne olmalı? Suriye ve Mısır gibi ülkelerin kaderinde demokrasi olmadığı mı? İstikrarın her daim demokrasiye tercih edilmesi gerektiği mi? Demokrasi'nin Türkiye'de olduğu gibi devrimle değil evrimle yerleşmesini beklemek mi? Çünkü, darbelere ve beraberindeki vahşete rağmen Türkiye hiçbir zaman bir Suriye olmadı.

Benim cevabım "**hayır**". Türkiye'nin en büyük şansı yıllarca iktidarı elinde tutan ordusunun Batı güvenlik sisteminin bir parçası olmasıydı. Göstermelik dahi olsa TSK'nın minimum bir demokrasi düzeyine riayet etmesi gerekti. Soğuk Savaş'ın bitmesiyle bu daha da zaruri hâle geldi. Yoksa, Türkiye'nin NATO üyeliği askıya alınırdı. Avrupa Birliği süreci Türkiye'nin bir diğer şansıydı. Ve başka önemli bir faktör de tabii ki çatışmayı seçmeyen, Erbakan'ın başlattığı ve Erdoğan'ın olgunlaştırıp iktidara taşıdığı İslami hareket...

Ortadoğu ülkeleri aynı şansa sahip değiller. Bu demek değil ki demokrasi mücadelesinden vazgeçmeleri gerekiyor. Onurlu ve özgür yaşam her bireyin hakkı. 21. yüzyılda insanların hâlâ hayatları pahasına özgürlük mücadelesi vermek zorunda bırakılmaları çok acı. Ortadoğu'da mezhepsel ve etnik fay hatları, ve emperyal güçlerin çizdiği suni sınırlar işi daha da çetrefil hâle getiriyor. Çoğu hak arayışın temelinde kan var. Tarih hep böyle süregeldi. Bize düşen bu kanı durdurmanın yollarını aramak.

Suriye'deki tarafları masaya oturtacak güçte dört ülke var: **Amerika, Rusya, İran ve Türkiye**. Öncelikle bu dört ülkenin aralarında mutabakata varmaları gerekiyor. Adı Cenevre II, Afyon IV mü olur, bilmiyorum ama bir an evvel oturup anlaşmaları lazım. Vicdan ve aklın yolu bir. Ne var ki bir Kürt dostumun ifade ettiği gibi "**Hem Şii Alevi Suriye, hem Şii Irak, hem Şii İran üçgenine izin verilmeyecek, bu demokrasi değil, bu bal gibi mezhep savaşı**". Gerçekten de öyleyse Suriye ve Ortadoğu'da daha çok kan akacak...

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Suriye'de kirlenen vicdanlarımız

Amberin Zaman 06.09.2013

Amerika'nın müdahalesine günler kala Suriye'de yaşanan trajedinin yarattığı vicdan kirliliği tüm çıplaklığıyla gözler önüne serildi.

İktidarıyla, muhalefetiyle, aydınlarıyla, Kürtleriyle, Türkiye'de hiçbirimiz masum değiliz...

Esad'ın baş hamisiyken Ağustos 2011'den beri kendisini düşürmek için her türlü yönteme başvuran iktidarın yaptıkları malum. Sünni mezhepçi güdülerle **Müslüman Kardeşler**'i sürekli kayırmak. 2012 yılında siyasi çözüm imkânı mevcutken o günkü BM temsilcisi **Kofi Annan**'ın yürüttüğü mekik diplomasisine çelme takmak. Suudi Arabistan ve Katar'a uyup her nevi cihatçının eline silah tutuşturup topraklarımızın geri üs olarak kullanılmasına izin vermek. Suriye için demokrasi arzu ettiğini savunurken muhalifleri **Rojava**'daki Kürtlere karşı kışkırtmak. Amerika'yı Ortadoğu'daki müdahaleciliğinden ötürü en sert dille kınarken bu kez Suriye'ye müdahale etmediği için ahlak dersi vermek... Liste uzayıp gidiyor... Sahi, Suriye için madem bu kadar dertleniyoruz neden kendimiz müdahale etmiyoruz? Neden "**Conilerden**" imdada yetişmelerini bekliyoruz? Gücümüz yetmediği için elbette.

Şimdilerde de ise **"her türlü koalisyonda varız"** diyen iktidar tam olarak neyi kastediyor? Bu konuda Meclis'e, halka bilgi vermeyi düşünüyor mu? Yoksa kapı gibi yüzde 50 oyum var bildiğimi okurum ve basındaki çatlak sesleri nasıl olsa bir telefonla sustururum mu diye hesaplıyor?

Peki, ya iktidarın Suriye politikasına saydılanlar?

(Silahlı muhaliflere kucak açmak dışında Esad rejiminin her türlü tecrit edilmesi gerektiğine inananları tenzih ediyorum.)

Bir gün olsun Suriye halkı için ne yapabiliriz diye kafa yorduklarını görmedim. Ne de Türkiye'ye sığınan mültecilere nasıl bir katkımız, yardımımız olur, dediklerine.

Aslında dillendirmeye (herhâlde utandıkları için) cesaret edemedikleri **"çözüm"** formülü şu: **"Suriye gibi memleketlerde demokrasi hayal. Hem Esad baskıcı olsa dahi laikliğin garantisi. Biraz zaman tanınsaydı muhalefeti bastırırdı, olaylar bu kadar büyümeydi. Hepimizin başı da bu kadar ağrımazdı."**

Şimdi ise kendi halkına etmediği zulmü bırakmayan Esad'a **"kimyasal kullanacak kadar aptal olamaz"** diyerek müdahaleye karşı çıkıyorlar. **"Ah, vah insanlar ölecek"** diye dizlerini dövüyorlar. İki yıldır her gün onlarca kadın, çocuk ekmek kuyruklarında can verirken vicdanlarınız neredeydi?

Kürtlere gelince... Suriye'deki krize hep kendi ulusal çıkar pencerelerinden baktılar. Tarih boyunca maruz kaldıkları baskı ve zulüm karşısında bu elbette anlaşılır ve gerekli bir tutum, ama bir yere kadar. 1988 yılında **Halepçe**'de Saddam'ın emrettiği kimyasal saldırı sonucu en az beş bin Kürt öldü. Ve 21 Ağustos günü üçte biri çocuk olmak üzere en az bin Suriyeli sivil, kuvvetle muhtemel Esad rejiminin attığı kimyasal bombalar neticesinde can verdi. Böylesi bir katliamı en gür sesle kınayanların başında Kürtler gelmeliydi. Ama Kürtler olası bir müdahale karşısında Rojava'daki kazanımları nasıl etkilenir, elleri rahatlayan muhalifler daha da mı üstümüze gelirler, bunun hesabındalar.

Kendi adıma şunu söyleyebilirim: Defalarca yazdık çizdik. **Suriye'de taraflar masaya oturmadan bu kan durmaz.** Türkiye şiddeti daha da körükleyen beyhude rejim değişikliği çabalarına son vermeli. Muhalefet üzerindeki nüfusunu müzakereye ikna etmek için sarf etmeli. Fakat 21 Ağustos günü Suriye'de tüm dengeler değişti. İnsanlığa karşı suç işlendi. Müdahale her şeyi daha da beter hâle getirir argümanı havada kaldı. Kimyasal imha karşısında eli kolu bağlı seyirci kalmak barbarlığa açık çek vermekten öte bir şey değil. Reelpolitik kaygıların bir kenara itilip küresel vicdanın derhal devreye girmesi gerektiği noktadayız. Esad'ın hiçbir şüpheyi mahal vermeksizin bu vahşetten sorumlu olduğu kanıtlandığı taktirde ki verili durum buna işaret ediyor , mutlaka cezalandırılması gerektiğine inanıyorum. Bir daha asla kimyasal silah kullanmaya cesaret ettirtmeyecek biçimde. Net.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

"Türkiye ordusuyla gelsin"

 "Türkiye ordusuyla gelsin" Amerika'nın Suriye'ye olası müdahalesine Suriyeli muhalifler nasıl bakıyor? Türkiye silahlı muhaliflere eskisi kadar yardım ediyor mu? Kürtler ile süren çatışmalarında muhaliflere destek oluyor mu? Bu soruların yanıtlarına aramak üzere Suriye sınırına sıfır noktada bulunan **Urfa'nın Ceylanpınar ve Akçakale** ilçelerine gittim. Ceylanpınar'da başlayan dedektiflik faaliyetlerim beni ilk etapta Devlet Üretim Çiftliği'nin (TİGEM) misafirhanesine götürdü. Aldığım duyumlara göre misafirhaneye girmek neredeyse imkânsızmış. Zira sınıra çok yakın mesafede bulunan misafirhanede muhalifler kalıyormuş. Suriyeli savaşçılar misafirhanenin tam karşısına denk düşen Kürt savunma güçlerinin (YPG) epeydir ele geçirmeye çalıştığı **Tıl Halef** köyüne TİGEM arazisi üzerinden gidip geliyorlarmış. Yaralıları da bu yol üzerinden Türkiye'deki hastanelere taşıyormuş.

Araya nüfuslu birini koyarak misafirhanede bir gece kaldım. Drakula'nın şatosunu andıran loş ve sessiz konukevinde dışarıda uçuşan yarasa ve güvercinler dışında herhangi bir canlı göremedim. Duyumlar balon çıktı. Bu kez yaralıları ilk müdahale yapıldığı söylenen **Akçakale**'nin yolunu tuttum. Ve şansım birden açılmaya başladı. İlk durağım Akçakale Gümrük Kapısı'ydı. "**Muhtar**" lakaplı biri beni gümrükten geçirip Suriye Kapısı'na kadar götürdü. Karşılaştığım manzara içler acısıydı. Binlerce Suriyeli demir parmaklıkların arkasına yığılmış, umutsuz bakışlarla Türkiye'ye geçmeyi bekliyorlardı. Bu kaos ortamında aralarından bazıları kamyonların geçişi için kapıların açıldığı anlarda Türkiye'ye ile Suriye'yi ayıran ara bölgeye atıveriyorlardı kendilerini. Kimileri kapıyı tırmanarak geçmeyi başarıyordu. Muhtar beni **El Nusra Cephesi**'yle işbirliği yaptığı iddia edilen **Ahrar el Şam** Grubu mensubu **Abu Musaab** adında bir savaşçıyla tanıştıyor. Abu Musaab'a **Amerika'nın olası müdahalesi konusunda ne düşündüğünü** soruyorum. Yanıtı şöyleydi. "**Çok geciktiler. Amerika saldırmazsa Esed gitmez. Gelmelerini istiyoruz. Türkler de gelsin. Sadece hava saldırısı yetmez ordularıyla gelsinler. Bir an evvel kurtulalım.**"

Türkiye size yardım ediyor mu, diye sorduğumda ise "**Allah razı olsun Türklerden başka yardım edenimiz yok,**" diyor **Abu Musaab**. "Türkiye sizlere silah veriyor mu" diye soracak oluyorum ama Muhtar'ın ekşiyen suratı karşısında susmak zorunda kalıyorum. **Peki, yaralı savaşçılar?** Sorumun cevabı **Muhtar**'dan: "**Her gün geliyorlar. Akçakale Devlet Hastanesi'ne git, bulursun.**" Gidiyorum. Hastanede görevli güvenlik memuru yaralıların geldiğini ancak Urfa'ya sevk edildiklerini söylüyor. O da neredeyse her gün yaralıların geldiğini teyit ediyor. Urfa'ya gidiyorum. Urfa'da "500 yataklı" devlet hastanesine vardığımda ikinci katta aradığım yaralı muhalifleri buluyorum. Çoğu genç. Ve çoğu bacağından yaralanmış. Ama hiçbiri konuşmak istemiyor. **Çatışmada mı yaralandınız**, diye soruyorum. Donuk bakışlar ve duvar gibi sessizlik ile karşılaşıyorum. Bir kaç denemeden sonra pes ediyor ve Acil'e gidiyorum. Gözetim odasına ayak bastığımda aralarında askerî giysili olan bir grup erkek kısık sesle konuşuyorlar. "**PKK vurdu, Bixi'yle. Durumu çok kötü,**" diyor birisi. Sedyede uzanmış bacağı sarılı bir genç adama işaret ediyor. Gruba yaklaşıyorum. Türkçe konuşan kısa boylu bir adama soruyorum. "**Hür ordudan mısınız?**" "**Ben değilim ama onlar öyle,**" diyor. Adı **Yasin Doğan** ve Akçakaleli. Yaralı gencin durumu ağır. "**Üç gündür burada yatıyor hiç kimse ilgilenmiyor,**" diye yakınıyor Doğan. "**Sonunda bacağı kesilecek.**"

Yaralı gencin adı **Muhammet Kahil**. 29 yaşında. Humuslu. **El Faruk Tugay**'nda savaşıyor. PKK dedikleri aslında YPG. İsminin "**Mehmet**" olduğunu söyleyen bir diğer savaşçı YPG'ye karşı savaştıklarını teyit ediyor. Geçtiğimiz aylarda YPG'nin ele geçirdiği **Serekaniye**'den . Yani Kürt. Adını duymadığım **Liva el Meşal** saflarında savaşıyor. "**Onlar da Kürt, onlar da Müslüman, bir Kürt olarak Kürtlere karşı neden savaşıyorsunuz,**" diye soruyorum. "**Çünkü onlar Esad'la işbirliği yapıyor,**" diyor **Mehmet**. "**Serekaniye'yi kaybettiniz. Sanırım sırada Tıl Halef var,**" diyorum.

"Türkiye buna izin vermez," diyor Mehmet. Klasik soruyu yöneltiyorum: **Türkiye size silah veriyor mu?** **"Azar, azar, serumla,"** şeklinde yanıtlıyor Mehmet. İsminin gizli tutulmasını isteyen ve üniformasında "Suriye İslami Kurtuluş Cephesi" yazan adam **"En güzel silahlar Fransa ve Suudi Arabistan'dan geliyor, G3 filan,"** diyor. Ve ekliyor: **"Uçaklarla geliyor. Türkiye de yardım ediyor. Yaralıları sınırdan alıyor ambulanslarla hastanelere taşıyor."** Devlet yetkilileri mi yapıyor bunu, diye soruyorum. **"Evet"** cevabı alıyorum. **Doğan** araya giriyor. **"Ben de taşıyorum"** diyor. Ve hikâyesini anlatmaya koyuluyor. **"Bir yıldır Hak yolundayım. İşimi gücümü bıraktım bu zavallılara yardım ediyorum. Son bir haftada 14 yaralı taşıdım. Mitsubishi minibüsüm var. Onunla taşıyorum. Cenazeleri de taşıyorum. Burada hastanede rahmete kavuşanları. Tek kuruş almıyorum. Cennete gitmek istiyorum. Yedi çocuğum var. İkinci bir eş alıp yedi tane daha yapmak istiyorum. Bana hepsi 'Osama bin Ladin' derler."** Neden, diye sorduğumda bu kez **"Benim Jabat al Nüsra, benim"** diyor gülerek.

Onlar barbarca davranıyorlar, diyerek itiraz ediyorum. **"Hayır, onlar sadece rejim askerlerinin kafalarını kesiyorlar, çok temiz adamlar, çok iyi savaşıyorlar,"** şeklinde El Nusracılar'ı savunan Doğan cep telefonundan muhaliflerin askerî eğitim görüntülerini gösteriyor. Tıl Halef'te çekilmiş. **"Biz Sünni'yiz Müslümanız, PKK'lılar Ermeni, biliyorsunuz değil mi"** diye soruyor. **"Cenazelerinden belli oluyor,"** diye ısrar ediyor. Konuyu değiştiriyorum: **Devlet bu gayretlerinizi takdir ediyor mu? "Yeterince değil. Urfa milletvekilleri hele en ufak yardımları yok. Bu insanlar nasıl perişan. Urfa, Akçakale, yaralılarla dolu. Bir hastaneden bir hastaneye atılıyorlar futbol topu gibi. O diyor ona, öbürü diyor öbürüne git. Tayyip Erdoğan talimat verdi bunlara iyi bakılsın diye ama kulak asan yok."** Doğan'ın çoğu fikri bana dehşet verici gelse de iyi niyetli olduğunu hissediyorum.

Konuşmamıza zayıf temiz yüzlü bir genç katılıyor. Adı **Ayman Muhammed**. 30 yaşında. **İdlibli**. Yedi aydır annesi ve ablasıyla birlikte Urfa'daki konteynır kampında yaşıyormuş. Gayet iyi İngilizce biliyor. Dubai'de çalışmış. İdlib'deki evleri hava bombardımanında yıkılmış. Kendisi de yaralanmış **"yoksa bende savaşırdım,"** diyor. **"El Nusracıları tanısanız onlara dokunsanız iyi olduklarını anlayacaksınız,"** diyor çekingен bir ifadeyle. **"Onlara dokunsam herhalde kellemi uçururlar"** dediğimde ise gülüyor. **"Yok,"** diyor. **"Onlar temiz insanlar."** Muhammed'i dinledikçe Batılıların Suriye'de **"ılımlı"** **"radikal"** sınıflandırmaları ne kadar boş diyorum içimden.

Odaya hemşire giriyor. **"Buna yemek verin, bol bol et yesin, protein yesin,"** diyor sedyesinde uyuyan **Kahil'e** yaklaşarak. **"Hadi pansuman zamanı"** diyor ve sedyeyi dışarı sürüyor. İçimden iyileşmesi için dua ediyorum. Ve sohbetimiz böylece son buluyor.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

"Suriye kurşunu minik Emine'yi vurdu"

Amberin Zaman 08.09.2013

 "Suriye kurşunu minik Emine'yi vurdu" "Suriye'den seken kurşun Ceylanpınar'da çamaşır asan kadının kafasına isabet etti."

"Suriye'den gelen kurşunla Mahsun öldü."

Suriye sınırının sıfır noktasında bulunan Urfa'ya bağlı **Ceylanpınar** İlçesi'nden gelen bu haberler artık rutine bindi. Ceylanpınar'ın tam karşısında bulunan **Serekaniye**'de PKK'nın Suriye kolu olarak anılan **Halk Savunma Birlikleri (YPG)** ile Suriyeli muhalifler arasında süren çatışmalar ilçedeki hayatı kâbusa çevirmiş vaziyette. Savaşın patlak verdiği kasım ayından bu yana dört vatandaşı seken mermiler yüzünden öldü.

Savaşın izleri her yerde. Camları kırık Mevlana İlköğretim okulunda, Belediye binasında, her yerde kurşun izleriyle karşılaşılıyor. Çiçeği burnunda Kaymakam **Musa Sarı** konutuna isabet eden mermiler yüzünden geçtiğimiz hafta taşınmak zorunda kaldı. Kentin çok sevilen BDP'li belediye başkanı **İsmail Arslan** ilçedeki durumu şu sözlerle özetliyor: **"Hayatımız cehenneme çevrildi. Esnaf kan ağlıyor. Mermiler, havan topları sadece sınır hattındaki bölgeye değil ilçe merkezine de isabet ediyor. Her gece çatışma oluyor. Dışarıda gezmenin her an riski var. Ceylanpınar'ın üçte biri gibi Arap, geri kalanı Kürt. Karşıdaki savaş sürerse toplumsal dengemiz de bozulacak. Burası barut fıçısı gibi. Ama Ankara'dan arayan soran yok. Herhâlde BDP'liyiz diye."** Arslan'ın Manisalı olduğunu söyleyen eşi **Hatice** **"Geceleri bir damla uyku uyuyamıyorum, eşime koruma verilsin lütfen,"** diyor bezgin bir ifadeyle. Arslan'ın makam şoförü **Salih Çelik** ise **"Çocuklarımı kesinlikle okula göndermeyeceğim bu yıl,"** diyor.

Temmuzda YPG güçlerinin Serekaniye'de galip gelmesiyle birlikte sınır kapısı da Kürtlerin hâkimiyetine geçti. Temmuzdan önce ise silahlı muhalifler veya Kürtlerin tabiriyle **"çeteler"** birçok vatandaşın ifadesine göre Ceylanpınar'a rahatça girip çıkabiliyordu. **"Gece elektrikler kesiliyordu, karşı taraf gözükmesin diye tren rayında vagonlar diziliyordu, ardından muhalifleri taşıyan minibüsler Suriye'ye geçiyordu,"** diyen Arslan, bu bilgileri çeşitli görgü tanıklarından duyduğunu vurguladı. Biz de görgü tanıklarının peşine düştük...

Ceylanpınar'ı var eden meşhur Devlet Üretim Çiftliği (TİGEM) arazisinde bulunan ve takriben 45 bin Suriyeli mülteciyi barındıran kampta bir yıldır güvenlik görevlisi olarak çalışan bir kişiyle tanışıyorum. İsminin kullanmaması şartıyla konuşan güvenlikçinin aktardıkları bir hayli ilginçti. **"Kamp muhaliflerin üssü gibi. Bir ay önceydi. Tembihlendik. Jandarma dedi 'sesinizi çıkartmayın' diye. 40 kişilik bir grup muhalif sınırın öbür tarafına geçiş yaptı. Elllerinde silah yoktu. Göze batmasın diye beşer kişilik gruplar hâlinde geçtiler. Kendi gözlerimle gördüm. Arkadaşlardan duyduğum daha bir sürü olay var. Kampta bunlardan [muhalifleri kast ediyor] çok var. Uzun gür sakalları var, bıyıkları yok. Hepsi öyle değil ama. Savaşmaya gidiyorlar sonra dinlenmek, ailelerini görmek için tekrar dönüyorlar. Geçenlerde yine dört yaralı muhalif geldi karşı taraftan. Ambulans ile [Suriye ile Türkiye'yi bağlayan] Habur köprüsü üzerinden TİGEM konukevinin yanından geçerek herhâlde Akçakale'deki hastaneye taşındılar. O bölgeye sivillerin girişi yasak. Yaralılar Ceylanpınar Hastanesi'ne götürülüyorlar artık, çünkü halk çok tepkili. Kampta muhalifleri örgütleyen bir adam var, adı Şeyh Ali. Ajanlar gibi dolanıyor. Bir de El Nusracı Abu Ali Hasan var. Çadurları var, işleri burada organize ediyorlar. Ama çadırın yeri sürekli değişiyor. Kampta fuhuş da var. Fuhuş yapan kadınlar çoğunlukla dul. Hastane sevklerini istiyorlar ve gidiyorlar parklarda bu işleri yapıyorlar."**

Muhaliflerin Ceylanpınar'a yakın Arap köylerini de kullandıkları dillendirilen iddialar arasında. İlçedeki görüştüğüm **Hacı Daham** ismindeki minibüs işletmecisi bu bilgiyi teyit ediyor. **"Maden Köyü'ne git"** diyor. **"Sıfır noktada."**

Maden Köyü garip bir yer. Evler çok dağınık. Birçoğu çamurdan yapılmış. Köyde çok sayıda Suriyeli sığınmacı yaşıyor. Hâlleri perişan. Geçimlerini tarlada çalışarak sağlıyorlar. Günde 20 lira karşılığı. Leğende çamaşır yıkayan **Dünya** adında küçük bir kız artık okula gidemediğini, Suriye'deki öğretmenlerini ve arkadaşlarını çok özlediğini söylüyor. Yanıma genç bir adam yaklaşıyor. **"Ben Madenliyim, yardıma mı geldiniz"** diye soruyor.

Cevabımı beklemeden "**Her gün çatışma var öbür tarafta,**" diyor. **Peki, savaşı kim kazanıyor,** diye soruyorum Serekaniye'ye işaret ederek. "**Kürtler mi Araplar mı?**" "**Araplar çok güçlü. Libyalı var. Kimisi de Çeçen. Konuştum onlarla, hâledeceklerini söylüyorlar,**" diyor genç. **Köye mi geliyorlar,** diye sorduğum anda 15 yıldır birlikte çalıştığım Diyarbakırlı şoförüm Hüseyin gururla gazeteci olduğumu ilan ediyor. Tansiyonum fırlıyor. Gencin yüz ifadesi değişiyor. "**Köye gelmiyorlar artık**" diyor ve hızla uzaklaşıyor.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye'de barış Rojava'dan geçiyor

Amberin Zaman 13.09.2013

Suriye'de iki yıldır süren iç savaştan en kârlı çıkan grup Irak işgalinde olduğu gibi yine Kürtler.

Ceylanpınar'dan Silopi'ye kadar uzanan bir hatta, sınırın öteki tarafında, yani **Rojava'da, Suriyeli Kürtler ilk kez kendi kendilerini yönetiyor.** Arada Arap yerleşimleri olmasa bu hat, içine **Kobani** ve **Afrin'i** alacak şekilde batıya doğru uzanacak. Tam da böyle olmaması için yurtdışından gelen cihatçılar ile birlikte hareket eden çeşitli Suriyeli Arap muhalifler PKK'nın Suriye kolu şeklinde anılan Demokratik Birlik Partisi **PYD** ve silahlı kolu **YPG'ye** karşı amansız ve vahşi bir savaş güdüyorlar. **Türkiye** eskisine nazaran daha az olsa da hâlâ **PYD'nin rakiplerine destek veriyor.**

Oysa, yakın tarihe baktığımızda Kürt ulusal kimliğinin inşasında en belirgin rolü oynayan ülke Türkiye. Hem Kürtleri bastırarak, hem tam tersi Kürtleri destekleyerek. Bu paradoksun en belirgin örneği **Irak Kürdistanı.**

Kürt oluşumunu fiili bağımsızlığa götüren yolda Türkiye'nin hayati katkısı var. 1992'de Iraklı Kürtleri Saddam'ın hışmından korumak amaçlı ABD, Britanya ve Fransa uçaklarının oluşturduğu hava şemsiyesi veya "**Çekiç Güç**" yıllarca İncirlik Üssü'nde konuşlandı. Kürt bölgesinin Batı'ya açılan yegâne kapısı Türkiye'ydi. **Habur Sınır Kapısı üzerinden yürütülen kayıt dışı ticaret Iraklı Kürtleri kalkındırdı** (kimilerini de dolar milyarderleri yaptı). 2000'li yılların ortasına kadar devlet politikası sınır kapısını kullanarak Iraklı Kürtler üzerinde baskı kurmak, PKK'ya karşı savaştırmak yönündeydi. Bu politika iflas etti. 2003'ten itibaren kademeli olarak, ve 2010 yılında Erbil'de başkonsolosluk açmak suretiyle ilişkiler karşılıklı saygı ve güven çerçevesinde yepyeni bir zemine oturdu. **Irak Kürdistanı bölgede Türkiye'nin en önemli ticari partneri, binlerce Türk'ün ekmek kapısı hâline geldi.** Tamamlanmasına az kalan Türkiye- Kürdistan petrol boru hattı ekonomik entegrasyonu yeni seviyelere yükseltecek. Öyle ki merkezî Bağdat hükümeti artık Türkiye'yi Irak'ı bölmekle suçluyor.

Rojava'daki durum ise Türkiye açısından çok daha karmaşık ve kaygı verici.

Zira her ne kadar PYD'liler ve PKK'lılar bunu karşılıklı inkâr etseler de aralarında güçlü ideolojik bağlar, hatta geçişgenlik var. PKK kadrolarının an itibarıyla Rojava'da bulunduğu herkesin malumu. Bunu inkâr etmelerinin başlıca nedeni PKK'nın hâlen uluslararası toplum nezdinde "**terör örgütü**" sayılıyor olması. Aynı etiketin PYD'ye yapıştırılmasını istemiyorlar. PYD veya YPG şapkası altında bugüne kadar herhangi bir terör eylemi işlenmediğine göre hiçbirine "**terörist**" denemez.

BOL SOPA AZ HAVUÇ

Buna rağmen Türkiye'nin Rojava politikası fazlaca sopa ve biraz havuç şeklinde ilerliyor. Sopa iki çeşit kullanılıyor. Birincisi **PYD'nin kontrolündeki sınır kapılarını kapalı tutarak ekonomik baskı yaratmak**. İkincisi ise **Özgür Suriye Ordusu ÖSO'ya bağlı silahlı muhalifleri ve El Nusra benzeri cihatçı örgütleri PYD'ye karşı destekleyerek askerî baskı yaratmak**. Bu kısaç hareketinin iki temel amaç güttüğü anlaşılıyor: Birincisi **Kürtlerin Esad'a karşı muhalif saflarında yer almaları**. Diğeri ise **Türkiye'nin inisiyatifi dışında, Türkiye'ye rağmen, gelecek planları kurmamaları**.

Havuçlara gelince... PYD Eşbaşkanı **Salih Müslim** ile kurulan diyalog ve arada bir BDP'lilerin organize ettiği yardım konvoylarının geçişi dışında elle tutulur bir şey yok henüz. Aslında havucun en büyüğü **Türkiye'nin Rojava'ya yönelik tehditkâr dilini terk etmiş olması**. Bu da Diyarbakır Baro Başkanı **Tahir Elçi**'nin bana ifade ettiği gibi **"az buz şey değil"**.

Türkiye'nin yukarıda saydığım hedeflere ulaşması için araç olarak gördüğü bir diğer unsur ise **İmralı süreci**. Başka bir ifadeyle **Rojava pazarlık konusu olarak masada duruyor**. Ancak Türkiye'deki Kürt hareketinin Türkiye'deki kazanımları karşısında Rojava konusunda taviz verebileceği ihtimali (zayıf da olsa) Kürtler nezdindeki itibarını sarsıyor. Elini zayıflatıyor. Bu da barış sürecini daha kırılgan hâle getiriyor. Yani herkes kaybediyor.

Türkiye'nin Rojava politikası başarılı olabilir mi diye soracak olursanız... Kürtler binlerce yıldır bu topraklarda yaşıyor. Yaşamaya da devam edecekler. Ve elbette Arap çoğunlukla da anlaşmak zorundalar. Türkiye'nin üstleneceği rol tam da buna katkı sağlamak olmalı. Tersisi değil. Kürt ulusal bilincinin vardığı ve geriye döndürülemediği noktayı şu şekilde ifade edebiliriz: **Türkiye'de kalıcı barışın yolu artık sadece Diyarbakır'dan değil, Rojava'dan da geçiyor**.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Salih Müslim: Çetelere mermi veriliyor

Amberin Zaman 18.09.2013

 Salih Müslim: Çetelere mermi veriliyor Önceki gün İsveç'in başkenti Stockholm de düzenlenen 17. İskandinav Kürt Kültür Festival'inde söz alan Suriyeli Kürt lider **Salih Müslim** Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ve AK Parti iktidarına yönelik çok sert ithamlarda bulunmuştu. PKK'nın Suriye kolu olarak bilinen Demokratik Birlik Partisi PYD'nin eş başkanlığını yürüten Müslim AK Parti iktidarını son aylarda Kürtlerle çatışan cihatçı gruplara destek verdiğini belirterek şöyle seslenmişti: **"Bir yandan bizimle görüşmeler yapacaksınız öte yandan da kendi köpeklerini, çakallarını ve tilkilerini üzerimize salacaksınız. Biz kendi savunmamızı özgür irademizle, halkımızla yapacağız ve zafere ulaşacağız."** Taraf'ta da yer alan bu satırları okuduğumda geçen ay Türkiye'nin resmî daveti üzerine ikinci kez gelen Müslim'in neden bu kadar ağır konuştuğunu merak ettim. Zira, Müslim, özellikle Türkiye'ye resmî olarak gelmeye başladığından beri, son derece temkinli ve ılımlı bir dil kullanmaya özen gösteriyordu. İlişkilerin sağlıklı bir zemine oturacağı ümidini besliyordu. Ancak dün Cenevre'de ulaştığım PYD liderinin Türkiye'ye karşı öfkesi sürüyordu.

Neden bu kadar kızgınsınız?

Vallahi hükümetinizin yaptıkları ortada. Suriye'deki çeteleri üzerimize sürmeye devam ediyorlar. Bakın Serekaniye'nin doğusundaki bölgede dikenli telleri açtılar, mayınlı arazide yol açtılar çeteler rahat girip çıkabilsinler diye.

Tam olarak kimlerden söz ediyorsunuz?

Ahrar Es Şam örgütü, Jabat el Nusra, El Kaide, bunlara yol açılıyor bize karşı savaşmaları için. Alok köyü var, karışık Arap-Kürt köyü. Ceylanpınar'ın batısına düşüyor. Bir de Susik köyü var. Burada iki gündür yoğun çatışmalar yaşanıyor. Türkiye bize karşı çeteleri savaştırıyor. Top veriyorlar, mermi veriyorlar. Hepsini belgeledik. Gündüz gözüyle yapılıyor bunlar. İnsanların kafalarını satırla kesen, yüreklerini söküp yiyen, kadınlarımıza tecavüz eden, kaçıran bu çetelere destek veriyor. Bütün dünya susup seyrediyor.

Türkiye ile diyalog başlatmıştınız, cihatçılara destek vermiyor eskisi kadar demiştiniz. Rojava gerçeğini kabulleniyorlar demiştiniz. Ne oldu?

Biz de anlamıyoruz. Demek ki samimi değillermiş. Çünkü Türkiye'ye geldiğimizde Türk yetkililerine çetelerin Türkiye üzerinden yürüttükleri kirli savaş hakkında dosya sunmuştuk. Türkiye'de yardım kuruluşu, sivil toplum örgütü tabelası altında bunlara yardım edenleri de ifşa etmiştik. Türk tarafı da "bizim bilgimiz dışında oluyor" demişti. Biz de "yeni bir sayfa açıldı" diyerek samimi olduklarını umut etmiştik. Ama değillermiş. Bizimle savaşta yaralananları Türk devleti tedavi ediyor. Vergilerinizle sizler, vatandaşlar ödüyorsunuz. Gittiniz Urfa'daki devlet hastanesinde yatan yaralı çetecileri kendi gözlerinizle gördünüz, yazdınız Amberin Hanım. Bizim siviller yaralanıyor, Türkiye'de hiçbir yardım görmüyorlar. Daha geçen gün üç insanımız zamanında tedavi olamadığı için Viranşehir'de öldü. Bu arada biliyorsunuzdur, TC kimlikli vatandaşlar, bunların arasında Kürtler de var, çetelere katılıyor. Cenazeleri Türkiye'ye geri yollanıyor ama basına pek yansımıyor. En son Türk uyruklu üç kişi daha bizimkilerle çatışırken öldü. Cenazeleri ya teslim edildi ya edilecek.

Türkiye hangi maksatla PYD'ye karşı tarif ettiğiniz şekilde davranıyor?

Maksat belli. Kürtleri zayıflatmak. Yok etmek. Türkler [iktidarı kast ediyor] son zamanlarda daha hırçın hâle geldiler çünkü Amerika'nın Esad'ı vuracağını zannediyorlardı. Kürtlerin de zayıflayacağını hesaplıyorlardı herhalde. Ama işler tersine dönünce hırçınlaştılar. Bize daha fazla yüklenmeye başladılar. Türkiye'nin politikasını anlamak zor. Bir yandan çetelere silah veriyor bir yandan bizimle konuşuyor. Biz de hayret ediyorduk.

Türkiye'yle görüşmeleriniz sürüyor mu peki? Türkiye'ye tekrar gelecek misiniz? Yoksa diyalogunuz koptu mu?

Vallahi şu an için ayarlanmış herhangi bir görüşme yok. Biz her zaman görüşmeye hazırız. "Diyalog koptu" demek istemiyoruz. Tam tersi diyalog devam etsin istiyoruz. Türkiye ile iyi dost ve kardeşlik ilişkilerimiz olsun istiyoruz. Türkiye'ye bizim tarafımızdan bir tek fiske dahi atılmadı bugüne kadar. O yüzden Türkiye'nin bu tutumunu anlamakta gerçekten zorluk çekiyoruz. Bakın sınırlar hâlâ kapalı. Bir aya yakındır tek bir yardım konvoyu geçmedi bizim tarafımıza. Halkımız savaş koşullarında büyük zorluk içerisinde yaşıyor. Elektrik, su,

akaryakıt, ilaç sıkıntısı had safhada. Bize yönelik ambargo sürüyor. Türkiye’den ileride görüşme çağırısı olursa biz buna kapalı değiliz. Ama belirtiler hiç de iyi değil...

Müslim’i dinledikçe ben de “**belirtilerin hiç de iyi olmadığını**” seziyorum. Abartılı ve karamsar da gelse... acaba ateşkes dediğimiz şey bir aldatmaca mı? Savaş Türkiye’den, güneye, Suriye’ye mi kaydı? Daha kimler kandırılıyor ve kimler tarafından? Ne hesaplar dönüyor? İmralı süreci bunun tam olarak neresinde? İnanın bilmiyorum. Ama evet, Müslim’e katılıyorum: “**Belirtiler hiç de iyi değil.**”

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Militarizm tam gaz

Amberin Zaman 20.09.2013

Bu hafta okullar açıldı. Ancak okul mu, kışla mı anlamak mümkün değil. En azından benim mahalleimde. Yanı başımdaki **Burhan Felek Lisesi** köklü bir müessese. Yolda rastladığım talebeler efendi, güler yüzlü çocuklar. Lisenin bir zamanlar eğitim seviyesinin çok yüksek olduğu söyleniyor; ama şu an nasıldır, bilmiyorum. Tek bildiğim şey orada okuyan öğrencilerin ruh sağlıklarını korumalarının oldukça zor olduğu. Zira okul açıldı açılalı okul müdürü (veya her kimse) her sabah komutan edasıyla elinde mikrofon (tahmin) bağıra bağıra nutuklar veriyor. Bütün mahalle çınıyor. Kulak zarlarımızı patlatacak şiddette çalan teneffüs zili ise işin cabası. Sözlerini ayıramadığım için sözkonusu şahsın ne anlattığını anlayamıyorum. Belki de şahane şeyler söylüyordur. Çocukların ufuklarını açıyordur. Belki de çok tontondur. Ama iletişim tarzı gerçekten ürkütücü. Eğer bütün devlet okulları böyle ise vay hâlimize. Militarizm milyonlarca çocuğa her gün aşılanıyordur demektir.

Bu arada okulun duvarları dikenli tellerle çevrili. Hapishane gibi. Oysa yüksek tavanlı tarihî bir bina. İnsanda güven hissi uyandırıyor. Ne kadar daha güzel olabilir. Teller belki de çocukları okulun tam karşısında bulunan **Paşakapısı Cezaevi**’ndeki mahkûmlardan korumak içindir. Hani ola ki firar ederler, cinnet geçirip okula dalarlar filan. Anlayamadım tam. Fakat teller bu tür güvenlik kaygıları ile konulmuşsa o hâlde sormak lazım neden cezaevinin bitişiğindeki yeni boşalan adliye binasına imam-hatip lisesi açılıyor. Cezaevinin duvarına yapışık bir okulda ben şahsen okumak istemezdim. Her an aklıma oradaki mahkûmlar gelirdi. 1799’da inşa edilen hapishane eskiden Padişah III. Selim’in av köşküydü. Mimarisi çok güzel. Cezaevinin şehrin göbeğinde hâlen ne işi var bu da başka bir muamma. Oysa kültür merkezi veya kent müzesi olabilir.

İmam-hatip lisesine dönecek olursak. Talihsiz konumuna rağmen hayırlı olsun. Etrafında kaldırım düzenlenmesi yapılması çok faydalı. Ama neden duvarları gri taşlarla döşeniyor? Neden daha neşeli renkler seçilmiyor? Dikkat ettim Türkiye’nin dört bir tarafında devlet okullarında neşe kıtlığı var. Hazır duvarlardan söz açılmışken... Geçenlerde Burhan Felek Lisesi’nin duvarına birileri “**Ermeni Kılıçdaroğlu Defol**” diye yazmış. Fotoğrafını çekip twitledim yetkililerin dikkatini çekmek için. Az sonra baktım yazının üzeri çamur renginde boya ile örtülmüş. Ancak daha açık renkte benzer çirkinlikte bir yazı hâlâ duvarda duruyor. Keşke hazır imam-hatip lisesi boyanırken Burhan Felek Lisesi’nin de duvarına bir kat boya geçilse de hepimiz bu ayıptan kurtulsak...

CAMİ Mİ, DÖVİZ BÜROSU MU?

Evet, aynen bu soruyu sordum tarihî **Doğancılar Camii**’nin önünde asılan elektronik panoyu gördüğümde. Hani döviz kurlarının yazıldığı panolar var ya, onlardan. Üzerinden akan şeritte çeşitli ayetler yazılı. Bakan yok.

Güzelim caminin görüntüsünü bozmaktan başka ne işe yarıyor. Benzer bir şeridi Kadıköy'de tarihî **Sultan III. Mustafa İskele Camii**'nde gördüm. Panolar mantar gibi yayılıyor. Kimin fikriyse çok kötü bir fikir. Tıpkı geçenlerde **Kız Kulesi**'nin fuşya rengine büründürülmesi ve **Doğancılar Parkı**'nın fiskiyesini süsleyen kuş heykelinin altının kırmızı ışıklarla aydınlatılması gibi. Gariban sanki canlı canlı ateş üzerinde pişiriliyor.

ÇİÇEKLERDEN SOĞUMAK ÜZEREYİM

Oldu olacak çiçeklerle ilgili şikâyetimi de dillendireyim. AK Parti yönetimindeki İstanbul Büyük Şehir Belediyesi'nin yaptığı en güzel şeylerden biri şehri çiçekle tanıştırmak oldu. Gerçekten harikalar yarattılar. Şehrin çehresini değiştirdiler. Ama kantarın topuzu kaçtı. Neredeyse bir tek yeşil alan kalmadı ki bir çiçek dizaynı olmasın üstünde. Oysa parklar, yeşil alanlar sadece süs için değil, üzerinde koşmak, yuvarlanmak, özgürlük içindir...

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

El Kaide sınırlarımıza dayanmışken...

Amberin Zaman 27.09.2013

ABD'nin olası silahlı müdahalesi korkusuyla ve Rusya'nın da bastırmasıyla Beşar Esad'ın kimyasal silahlarından vazgeçmiş olması Suriye'deki iç savaşın biteceğine dair umutları yeşertmişti.

Ancak iki gün önce Suriye'deki silahlı muhaliflerin arasındaki en güçlü grupların İstanbul merkezli Suriye Ulusal Koalisyonu'nu (SUK) tanımadıklarına dair yaptıkları ortak açıklama bütün hesapları alt üst etti. Başlarını ABD yönteminin **"terörist"** ilan ettiği **El Nusra**'nın çektiği 13 grup tarafından yapılan açıklamada **"Suriye Ulusal Koalisyonu ve önerdikleri Ahmet Tomeh liderliğindeki hükümet hiçbir şekilde bizi temsil etmiyor ve onları tanımıyoruz. İmza koyan güçler olarak, tüm askerî ve sivil güçleri yasamanın tek kaynağı olacak şeriata dayanan açık bir İslami çatı altında birleşmeye çağırıyoruz"** dendi.

Böylece Batı'nın Suriye'deki savaşan gruplar arasında yaptığı **"ılımlı" "radikal"** ayrımının ne denli yapay, kolaycı ve gerçek dışı olduğu gözler önüne serildi. Zira açıklamayı imzalayan gruplar arasında Türkiye'nin hamiliğini yaptığı **Özgür Suriye Ordusu**'na bağlı **Liva el Tevhid** ve **Liva el İslam** gibi oluşumlar da var. Türkiye'de tedavi gören bu gruplara mensup militanlarla bir kaç kez mülakat yaptım. **El Nusra** konusu açıldığında hayranlıklarını gizlemiyorlardı. Tam tersi **"keşke biz de onlar kadar becerikli, cesur, ve güçlü olsak"** diyorlardı çoğunlukla.

Suriye savaşıyla birlikte **"ılımlı" "radikal"** ayrımı **"kafaları testereyle kesenler ve kesmeyenlere"** indirgendi. Oysaki sözde ılımlılar da zaman zaman **"radikallere"** parmak ısırtacak eylemlerde bulunabiliyorlar. Öldürdüğü rejim askerinin yüreğini koparıp yiyen **El Faruk** tugayının komutanı gibi.

Son durum karşısında **"ılımlılara"** daha fazla silah verme vaadinde bulunarak Esad üzerindeki baskıyı sürdürmeyi hedefleyen ABD ve müttefiklerinin ne yapacakları tartışılırken Türkiye'nin tepkisi de büyük merak konusu. Bildiriyi imzalayanlar arasında son zamanlarda sayıca gittikçe güçlenen ve Akçakale Suriye sınır kapısını kontrol altında tutan **Ahrar As Şam** da var. Geçtiğimiz günlerde **El Kaide**'ye bağlı **Irak Şam İslam**

Devleti adındaki grup Kilis Öncüpinar sınır kapısı karşısında bulunan Azaz kasabasını ele geçirdi. Azaz Türkiye üzerinden Halep'e giden silahlar ve militanların ana güzergâhları arasında sayılıyor. Özgür Suriye Ordusu'yla da çatışan Irak Şam Devleti'nin sınıra yerleşmesiyle Türkiye Öncüpinar kapısını kapattı.

El Nusra'yla birlikte hareket ederek "**Suriye'de şeriat olsun, SUK'u da tanımıyoruz**" diyen **Ahrar As Şam** da artık Türkiye için tehdit hâline geldi mi? Akçakale sınır kapısı da kapanacak mı? Oxford Üniversitesi bünyesinde Ahrar As Şam üzerinde araştırma yapan **Aymenn Jawad Al Tamimi**'ye sordum.

Al Tamimi'nin yanıtları şaşırtıcıydı: "*Ahrar As Şam Türkiye için herhangi bir tehlike oluşturduğunu düşünmüyorum. Aksine PYD ve PKK'ya karşı kullanılabilinen faydalı bir güç olarak öne çıkıyor zira Türkiye Ahrar As Şam'dan ziyade PKK ve PYD'den korkuyor.*"

Aynı şeyler Irak Şam Devleti için de geçerli. Her ne kadar Türkiye Irak Şam Devleti'nin kontrolüne geçen sınır kapısını kapatsa da bu gruptan da fazla çekinmiyordur, çünkü onlar Suriye içindeki gelişmelerle yeterince meşguller. (ÖSO'ya karşı yürüttükleri savaşı kastediyor.) Ayrıca Ankara'nın yabancı cihadçıların Türkiye üzerinden Suriye'ye geçişlerini engelleyeceğini de düşünmüyorum, zira Irak Şam Devleti ve El Nusra PKK/ PYD'yi kontrol altında tutmakta yararlı oluyor. Ve PYD'nin de bu gruplarla süren çatışmalarında Türkiye'den arabuluculuk talep ettiği nispette de Ankara'nın eli güçleniyor."

Özetle Al Tamimi'nin ifadelerinden Türkiye'nin Suriye politikasındaki önceliğinin "**Esed**"i devirmekten "**Kürtleri dizginlemeye**" doğru kaydığı sonucuna varabiliriz.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Demokrasi paketi ve AK Parti'nin demokratlığı

Amberin Zaman 04.10.2013

Kendi tutturduğu standartlar açısından reformlara uzunca ara veren Başbakan Recep Tayyip Erdoğan nihayet bir demokratikleşme paketi daha sundu. Elinin tersiyle iten, öve öve bitiremeyen, bir de benim gibi "**yetersiz ama hiç yoktan iyidir**" diyen var.

Öyle diyorum çünkü bir şekilde AK Parti'nin insafına kaldık. Sebebine gelince... AK Parti'nin karşısında gücünü elinden alabilecek herhangi bir kitle veya aktör yok. Türkiye'de kırsaldan şehre göç devam ediyor. Türkiye hâlâ gelişen ülke ekonomisinin özelliklerini taşıyor. Seçmenlerin önemli bir kısmının öncelikli talebi Ruhban Okulu'nun açılması veya seçim barajının düşürülmesi değil. Talepler sağlık, eğitim, düzgün altyapı ve ekonomik istikrar gibi konular etrafında şekilleniyor. Bu konularda başarılı performans sergileyen AK Parti seçmen tarafından ödüllendiriliyor.

O hâlde AK Parti neden reformları ağar aksak olsa da sürdürüyor? İnandırıcı bir muhalefet yok. Kamuoyu yoklamaları bunu teyit ediyor. Dişli bir muhalefet olsaydı insanlar canları pahasına sokağa dökülmezlerdi bu yaz. Dış aktörlere gelince... ABD Türkiye ile ilişkilerini kendi çıkarlarını üzerinden kuruyor. Demokrasi üzerinden

değil. Avrupa Birliği ise Türkiye'nin Müslüman kimliği yüzünden üyeliğine yanaşmıyor. "**Kopenhag kriterleri**" filan diyecek yüzü kalmadı. Basının ise açgözlü medya patronların işbirliği ile ruhuna Fatiha okundu. Gayrimüslümler sırasıyla 1915, 1950'ler ve 1974'te "**hal edildiklerinden**" teşekkül nüfusları ve nüfuzları, tüm entelektüel birikimlerine rağmen, yok sayılacak kadar az. Kıymetli meslektaşım **Rober Koptaş**'ın **AGOS**'ta belirttiği gibi Türkiye'de gayrimüslimlerin temel sorunu, eşit yurttaş kabul edilmemekle ilgili. Buna karşın yıllarca bastırılan dindar Müslüman kesim iktidarda olduğu için talepleri karşılanıyor. Apoletliler de sahneden çekildiğine göre hükümetin elini zorlayabilen tek grup 29 yıldır silahlı mücadele yürüten Kürtler kaldı. Ve nitekim zorluyorlar da... Demokrasi paketindeki çoğu düzenleme BDP her ne kadar içi boş dese de , Kürtlerin taleplerine hitap ediyor. Çözüm sürecini sürdürebilir düzeyde tutmayı amaçlıyor.

Dolayısıyla **sunduğu her bir iyileştirme için, evet, AK Parti'ye minnettarım. Hem de çok. Yalnız kendilerinden bir ricam var. Lütfen "demokratiz" demesinler.** Roboski'de gökten yağan bombaların paramparça ettiği çoğu genç 34 sivil vatandaşın kanı hâlâ yerde duruyor. Failler cezalandırılmadı. Uluslararası Af Örgütü'nün (Amnesty International) bu hafta Gezi olayları ile ilgili yayınladığı 60 sayfalık rapor da orantısız polis şiddetini gözler önüne tekrar seriyor. Ölen beş göstericiden en az üçü polis şiddetine bağlı canlarından oldu. Raporu kaleme alan **Andrew Gardner** faillerin tespit edilip cezalandırılmayacaklarından "**emin olabileceğimizi**" belirtirken birçok göstericinin gözaltına alındığını, cinsel istismar dâhil şiddet gördüğünü ve tehdit edildiğini hatırlatıyor. Ama İçişleri Bakanı yerli yerinde duruyor. Tıpkı **Ali İsmail Korkmaz**'ın polis coplarıyla öldürüldüğü Eskişehir'in valisi **Aziz Tuna** gibi. Geçtiğimiz gün Tuna yeni bir skandala imza atarak **Radikal** muhabiri **İsmail Saymaz**'ı e-posta yoluyla alenen tehdit etti. Vali'nin tüm karartma çabalarına rağmen Ali İsmail Korkmaz'ın katledilmesiyle ilgili gerçekleri ortaya serdiği için yürekli meslektaşımıza "**adisın, şerefsizsin**" demekle kalmadı "**Yerin altı da var unutma, eninde sonunda orada görüşeceğiz**" dedi. Ve bu adam biz bu satırları yazarken hâlen yerinde duruyordu. Her şey bir yana darbecilerin hakından gelebilen AK Parti kendi iktidar döneminde devlet tarafından öldürülen en az 37 genç için bırakın adaleti bir özrü bile fazla gördüğü sürece kusura bakmasınlar kendilerine "**demokrat**" diyemeyeceğim.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hakan Fidan çok seksi

Amberin Zaman 18.10.2013

Son günlerde Batı medyasında MİT Müsteşarı **Hakan Fidan**'ı konulu iki makale yayımlandı. **The Wall Street Journal**'da çıkan ilk yazı epey gürültü kopartmıştı. Makalede Fidan'ın Suriye'deki radikal grupların güçlenmesinde belirleyici rol oynadığı ve üç yıl önce İran'a İsrail hakkında istihbarat sızdırdığı iddialarına yer verilmişti. Dün de **The Washington Post** gazetesi yeni bir "**bomba**" patlattı: Geçen yılın başında AK Parti hükümetinin MOSSAD adına Türkiye'de ajanlık yapan 10 İranlı'nın isimlerini İran hükümetine vererek İsrail istihbaratına önemli bir darbe vurduğunu iddia etti. Makale "**Van Minüt**" olayının baş aktörlerinden, Davos'ta **Şimon Perez** ile **Recep Tayyip Erdoğan** arasında moderatörlük yapan ve aynı zamanda çok başarılı espionaj romanı yazarı olan **David Ignatius**'e ait.

Türk medyasında hâkim görüş her iki makalenin aslında Fidan'ı değil AK Parti'yi yıpratmak için kaleme alınmış "**sipariş**" yazılar olduğu yönünde.

The Economist'in 14 yıldır muhabirliğini yapıyorum. Bugüne kadar önüme herhangi bir "**sipariş**" konmadı. Batı basınına yönelik artık iyice bayatlamış komplocu yaklaşımları saçma buluyorum. İsrail veya ABD AK Parti'yi gerçekten "**vurmak**" istese elinde daha ikna edici malzemeler yok mudur sizce? Örneğin yolsuzluklar konusunda. Türk zihniyetini zerre kadar tanıyanlar Hakan Fidan'ı İsrail düşmanı şeklinde lanse ederek AK Parti'yi zayıflatacağını değil tam tersi güçlendireceğini bilirler herhâlde.

Her iki gazete de, yıllardır "**İrancı**" olan Fidan Suriye krizinin patlak vermesiyle birlikte neden İran'dan uzaklaşıyor sorusuna şu cevabı sunuyorlar: "**İran Suriye'de Esad'dan yana tavır aldığı için.**" Oysa "**İrancı**" olan birinin İran'ın bekasını yakından ilgilendiren Suriye'de yine İran'dan yana, dolayısıyla Esad'dan yana, tavır alması beklenmez miydi? Benim anladığım kadarıyla Hakan Fidan "**İrancı**" filan değil. Bal gibi "**Türkiyeci**". Yani Türkiye'nin çıkarlarına konjonktür gereği kim ne şekilde hizmet ediyorsa onlardan yana tavır alıyor. Doğru olanı da bu. Esas tartışılması gereken husus şu: Fidan'ın sözkonusu çıkarları hangi kriterlere, vizyona ve verilere dayanıp tanımladığı. Muhakemesini ne şekilde kullandığı. Her iki makalede de bu konuya pek değinilmiyor. Ve profili çıkartılırken örneğin TİKA'da, Amerika'da geçirdiği yıllar hakkında doyurucu detay yok.

Ben Hakan Fidan'ı hayatımda görmedim. Ama Oslo ve İmralı süreci sayesinde yine de az da olsa Fidan hakkında fikir sahibiyim. Barışa sunduğu büyük emekten dolayı kendisini takdir ediyorum. Oslo'da kendisiyle masaya oturan Kürtlerin benzer hisler beslediğini biliyorum. Dün *Twitter*'da Fidan'ı Bilkent günlerinden doktora yaparken tanıyan Türkiye uzmanı **Joshua W. Walker (@drjwalk)** MIT Başkanı'nı şu sözlerle övmüş: "*Hakan Fidan vatansever ve sadık biri. Türk İsrail gerginliğinin bir belirtisi olabilir ama yegâne sebebi değil.*"

Suriye'de durum farklı. Fidan'ın performansı konusunda elbette soru işaretleri var. Zira Türkiye'nin politikası Esad rejiminin çabucak çökeceği tahmine üzerine kurulmuştu. İstihbarat zaafı olduğu açık. Radikal grupların desteklenmesi noktasında da Fidan'ın ne denli belirleyici olduğunu bilmiyorum ama Başbakan'ın haberi dışında olmadığı kesin. Suriye politikasının faturası gün gittikçe kabarıyor. Daha işin başındayız.

The Wall Street Journal ve **The Washington Post** neden Fidan hakkında yazı yazma ihtiyacı duydu konusuna gelince... Türkiye gibi güçlü ve gittikçe bağımsız hareket eden bir ülkenin milli casus patronu elbette ilginç bir konu. Hele Erdoğan gibi biri kendi ağzıyla onu "**sır küpüm**" diye tarif etmişse.

Özetle Hakan Fidan, Türk olalım, Tanzanyalı olalım, biz gazeteciler için seksi bir konu. Ve an itibarıyla Batılı meslektaşlarımdan tüm gayretlerine rağmen gizemini ve cazibesini korumaya devam ediyor.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye olmasa bunlar yaşanmazdı

Amberin Zaman 20.10.2013

Türkiye olmasa bunlar yaşanmazdı Geçtiğimiz günlerde **Halk Savunma Güçleri (YPG)** saflarında Suriye'deki radikal İslamcı gruplarla savaşan en küçük oğlu **Şervan**'ı kaybeden **Demokratik Birlik Partisi (PDY) Eşbaşkanı Salih Müslim Taraf**'a konuştu. Memleketi Kobani'de oğlunu gömen acılı babanın öfkeli olması beklenebilirdi. Ancak tam tersi Müslim'i sakin ve dirayetli bir ruh hâli içerisinde bulduk.

AZ: Başınız sağolsun. Zor günler geçiriyorsunuz. Acaba acı olay nasıl gerçekleşti? Bize anlatabilir misiniz?

SM: Biliyorsunuz çocuklarım için içerisindeydi. **Şervan** en küçüğüydü. Yani oğullarım arasında en küçüğü. 21 yaşındaydı. Bir de kızım var **Pervin**. Aslında en küçüğü o. Daha 19 yaşında. Şervan normal çatışmalara katılıyordu. Bir buçuk yıldır bize yönelik saldırılar başladığından beri. Ancak iki ay önce en yakın arkadaşı, aynı zamanda akrabamız olan **Dilovan** şehit edilince, onun intikamını almak için en ön saflarda çatışmaya başladı.

Dilovan da mı YPG’de savaşıyordu?

Evet. Şervan onun öcünü almaya ant içmişti. Oğlum dikkat et, diyordum. Sürekli telefonda konuşuyorduk. Ölümünden iki gün önce konuşmuştuk. Yine uyarmıştım. Tel Abyad tarafında (Akçakale sınırın karşısındaki bölge) mevzi kazıyorlarmış. Çatışma filan yokmuş. Arkadaşlarıyla bir mevziden öbürüne geçiyorlarmış. Karşı tarafta keskin nişancılar var. Çocuklar onların varlığını bilerek, ona göre hesap yaparak hareket ediyorlardı hep. Ama riskli tabii. İşte tam hareket ederken karşıdan keskin nişancı oğlumu vurmuş. O nişancıyı da bizimkiler vurdu. Olaydan ancak iki gün sonra haberim oldu. Ayın 11’inde. Erbil’deydim. Hemen Rojava’ya geçtim.

Nişancı kimdi öğrenebildiniz mi?

Hayır.

Peki, neler hissettiniz? Biraz aptalca bir soru. Özür dilerim.

Hayır, aptalca değil. Oğlumun ölümü benim için çok acı ama sürpriz değildi. Her an böyle bir şeyin başımıza gelebileceğini biliyorduk. Orada savaşılan herkes bizim çocuklarımız. Ayrı tutmamız söz konusu değil.

Türkiye’nin sizlere karşı savaşılan radikal İslamcı gruplara destek verdiğini epeydir dillendiriyorsunuz. Oğlunuzun ölümü Türkiye’ye bakış açınızı değiştirdi mi? Öfkenizi törpüledi mi?

Hayır. Ama şöyle düşündüm. Eğer Türkiye bu çetelere destek vermeseydi, geçişlerine izin vermeseydi, onlara topraklarını açmasaydı bunların hiçbiri yaşanmazdı. Türkiye’nin desteği olmasaydı bu gruplar halkımız karşısında bu kadar direnemezlerdi. Bunları destekleyenler lütfen bunu düşünsünler. Türkiye’nin amacı elbette oğlumu öldürmek değildi. Amacı nedir bilmiyorum. Kendi siyasi çıkarlarına göre hareket ediyordur herhalde. Ama anlamakta zorlanıyorum. Bu insanlar halkımıza zarar veriyor. Her şeyden öte Suriye’ye zarar veriyorlar. Bunların derdi devrim veya demokrasi değil. Kadın çocuk demeden herkesi katlediyorlar. Memleketimizi ele geçirip sözde İslami Emirliği kurmak istiyorlar. Türkiye’nin bunlarla ne işi olabilir? Hepimiz için büyük bir tehlike söz konusu. Bunlar insanlık düşmanı. Türkiye ile birlikte bunlara karşı el ele verip karşı durmamız gerekir. Biz buna hazırız. Tekrar ediyorum. Türkiye ile dost ve kardeşlik ilişkileri istiyoruz. Türkiye’ye herhangi bir zarar vermemiz söz konusu değil. Bugüne kadar bir tek misillemeye bulunmadık. Kürtler olarak birleşik demokratik Suriye içerisinde yaşamımızı, dilimizle, kültürümüzle, özgürce sürdürmek istiyoruz. O kadar. Bağımsızlık, federal yapı değil bizim amacımız.

Son görüştüğümüzde Irak Şam İslam Devleti (İŞİD) milislerinin Kilis’in karşısında bulunan Azaz kasabası ve sınır kapısını ele geçirmesiyle birlikte Türkiye’nin politikasının değişebileceğine işaret etmiştiniz.

Nitekim birkaç gün önce Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) IŞİD'e karşı ateş açtıklarını açıklamıştı. Bu durumda sizce Türkiye'nin bu gruplara desteği sürüyor olabilir mi?

Kanaatimce sürüyor. Burada daha çok danişıklı dövüş havası var bence.

Ama Özgür Suriye Ordusu başka, Jabat El Nusra başka, IŞİD başka. Oğlunuzu hangi grup öldürdü?

IŞİD. Ancak hepsi bana göre aynı, en azından bizim bölgemizde tüm bu gruplar iç içe girmiş durumdalar.

Türkiye'nin radikal gruplara halen yardım ettiğine dair yeni herhangi somut kanıt var mı elinizde?

Araştırmam lazım. Öğrenince ilk olarak size bildiririm.

Birçok BDP milletvekili oğlunuzun cenazesine katıldı. Türkiye üzerinden geçtiler. En azından bu konuda kolaylık gösterildi.

Evet, Suruç üzerinden geldiler. Belediye başkanları da vardı. Güçlü bir katılım vardı.

Oğlunuzun ölümünden az önce IŞİD Erbil'de intihar saldırısı düzenledi. Irak Kürt Yönetimi'nin size karşı tavrı bu olaydan sonra değişti mi?

Hayır, değişmedi. Hatta sınırlardaki geçişler daha da sıkılaştı.

Ama Şervan'ın ölümüne onlardan da büyük tepki geldi.

Evet. Sağ olsun Sayın Mesut Barzani telgraf çekti. Bütün üst düzey KDP ve diğer parti yetkilileri beni aradılar. Medya'da çok geniş yer aldı. Bu kadar yankı yapacağını açıkçası tahmin etmiyordum.

Peki, Türk yetkililerinden sizi arayan oldu mu?

Evet; oldu. Ayın 11'inde Dışişleri Bakanlığı'ndan üst düzey bir yetkili telefonla aradı. Sayın Ahmet Davutoğlu'nun taziye dileklerini ilettiler.

Başka neler konuştunuz?

Her ikimiz de görüşmelerimizin sürmesi gerektiğini vurguladık. Yani diyalogun devam etmesini her iki taraf da arzuluyor. Konuşacağız diye birbirimize söz verdik. Yas bitsin. Bakalım, olur inşallah.

Son görüştüğümüzde ABD'de bir dizi konferansa katılmak üzere ABD vizesi için başvuruda bulunmuştunuz. Olumlu cevap alabildiniz mi?

Şu âna kadar haber gelmedi. ABD yetkililerinin bizlerle yüz yüze buluşup tanışmalarını istiyoruz. Başkalarından dinleyerek değil. PYD herhangi bir terör listesinde değil. Olamaz. Biz terörist değiliz. Legal bir partiyiz. Ama belli ki devlet politikası. Başka ülkelerin telkinleri olabilir. Değişmesini umuyoruz.

Anladığım kadarıyla YPG saflarında savaşılan başka oğullarınız da var.

Evet, Amed var. 26 yaşında. Azad var. 30 yaşlarında ama o ailemizin yanında. Milis görevi sürdürüyor. Gerek olduğunda duruyor. Bir en büyükleri Welat var. O ailemizin geçimini sağlamak için Ukrayna'da ticaret yapıyor.

Eşiniz herhalde çok kötü durumdadır.

Hayır. Eşim Ayşe efendi gayet iyi. Benden daha iyi durumda.

Kadınlar hep daha güçlüler.

Öyle.

Müslim'in telefonu çalışıyor. Ve konuşmamız sonlanıyor...

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sıra yabancı basında mı

Amberin Zaman 25.10.2013

AK Parti iktidarı ilk dönemlerinde askerî vesayete karşı verdiği mücadele, Kürt sorununa el atması, ekonomiyi düze çıkarması ve dış politikada geliştirdiği "**sıfır sorun**" anlayışıyla Batı medyasında hakkıyla övülüyordu. "**Radikal İslamcı bunlar!**" çılgınlıklarıyla karşı çıkan bir avuç yazarı kenara koyarsak, Batı basını AK Parti'ye genellikle olumlu yaklaşıyordu. Ancak Başbakan Recep Tayyip Erdoğan liberal reformcu çizgisinden sapıp, milliyetçi muhafazakâr ve ötekileştiren söylemlere sarılınca eleştiriler yavaş, yavaş yükselmeye başladı. Bu kez iktidar ve iktidara yakın gazete ve yazarlar Batı medyasını karalamaya başladılar.

İşler Gezi olaylarıyla birlikte iyice çığırından çıktı. Ankara Belediye Başkanı **Melih Gökçek**'in **BBC** muhabiri **Selin Girit**'i *Twitter* üzerinden hedef göstermesinden tutun, bu çirkin tweetlerin ve Erdoğan'ın bakanları ve danışmanları tarafından paylaşılmasına kadar yabancı basına yönelik kampanya yoğunlaştı. Muhabirliğini yürüttüğüm **The Economist** dergisi meşhur "**Sultan Erdoğan**" kapağı yüzünden "**özel**" muameleye nail oldu. AK Parti gençlik kolları tarafından örgütlendikleri iddia edilen yumurta kafalı *Twitter* tetikçileri işi ölüm tehditlerine kadar vardırıdılar. **The Wall Street Journal** ve **The Washington Post**'un **Hakan Fidan** yazıları etrafında dönen niyet okumaları bu saldırgan ve paranoyak ruh hâlinin en taze örneği.

Ne mutlu ki Türk medyasında olduğu gibi Başbakanlık'tan gelen bir telefon ile Batı medyasında bu işler "**halledilemiyor**". Dolayısıyla elde kalıyor bir tek silah. O da yabancı gazetecileri Türkiye'den uzaklaştırmak. Hollanda'nın *Financial Times*'ı sayılan **NRC Handelsblatt** gazetesi ve devlet televizyonu **NOS**'un 2009 yılından beri Türkiye muhabirliğini yürüten **Bram Vermeulen**'in başına gelenler tam da "**acaba bu yöntemlere mi başvuruluyor artık**" sorusunu akıllara getirdi.

Çünkü Türkiye ile ilgili yaptığı haberlerle ülkesinde birçok ödüle layık görülen Vermeulen çok garip bir durumla karşı karşıya. Geçen martta Türkiye'ye giriş yaparken pasaport kontrolündeki bilgisayar ekranlarında adının yanında bir işaret çıkıyor. Apar topar güvenlik bölümüne götürülüyor. Başbakanlık Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü'nün verdiği sarı basın kartı ve 31 Aralık'a kadar geçerli ikamet belgesine rağmen iki saat alıkonuyor. Serbest kaldıktan sonra olayı araştırmaya koyulan Bram ve avukatı tam bir duvara tosluyor. Tıpkı Hollandalı diplomatlar gibi. Adının yanında "**bir işaret**" olduğunu doğrulayan Türk yetkilileri bunun anlamını ancak İçişleri Bakanlığı'nın açıklayabileceğini iddia ediyorlar. İçişleri Bakanlığı'ndan ise tık yok. Bram'ın bana ifade ettiği, "**Kesin olan tek şey oturma iznim bitikten sonra Türkiye'ye tekrar turist vizesiyle giriş yapamayacak olacağım**". Bram'a Türk yetkilileri tarafından iletilen bu. Nedenine gelince... Türkiye'yi ne denli sevdiğini bildiğim Bram'ın yaptığı haberler mi? Tartışmayı bu mecraaya çektiğimiz an en büyük tuzağa düşmüş oluruz. Çünkü bu kez hangi haberler "**hassas**" veya değil sınıflandırmasına başlarız. Otosansür denen o pis virüse kalemimizi kaptırırız.

Bram Suriye olsun Kürt sorunu olsun bir çok "**radioaktif**" konuya el attı. Hepimizin yaptığı gibi. Gazetecilik faaliyetleri yanı sıra herhangi bir suç işleseydi ânında sınırdışı edilirdi veya yargılanırdı. **Hürriyet**'e konuşan Türk yetkilileri de zaten aynı şeyi söylemişler. O hâlde nedir bu muammanın özü?

Bram'ı dinledikçe aklıma İstanbul'da uzun yıllar muhabirlik yapan Yunanlı bir meslektaşım geldi. 90'lı yıllarda ya Emniyet İstihbarat ya da MİT'e bağlı olduğunu tahmin ettiği kişiler gizlice evine girmişler. Viskisinden içip, bardakları ortada bırakıp gitmişler. "**Bana, yazdıklarından ötürü bir gözdağıydı bu**" demişti Yunanlı arkadaşım. Bram'ın yaşadıkları yabancı medyada görev alan hepimize bir gözdağı olsa gerek...

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başörtüsü ve toplumsal barış

Amberin Zaman 01.11.2013

Bugün köşemi 28 Ekim günü Washington'da gerçekleşen BDP'nin "**Yeni Ortadoğu'da Kürt Rolü**" isimi altında düzenlediği son derece önemli konferansa ayıracaktım. Ancak dün Meclis'te yaşanan tarihî oturumun ardından başörtüsü konusunda yazmak farz oldu.

Başörtüsü yasağını şiddetle itiraz eden ve **Merve Kavakçı**'nın maruz kaldığı zulme tanık olan bir gazeteci ve bir kadın olarak dün Meclis'teki oturumu seyrederken Türkiye ile gurur duydum. Çünkü toplumsal barışa, normalleşmeye, inanç özgürlüğüne, cinsiyet eşitliğine ve son kertede çoğulcu bir demokrasiye doğru sağlam bir adım atıldı. **Şafak Pavey**'in sarsıcı konuşması oturuma damgasını vururken ilk kez başörtüsüyle Meclis'te oturan dört kadın vekil sükûnetle dinlediler. Kavgasız dövüşsüz geçen oturum Gezi direnişiyle derinleşen kutuplaşma ortamını bir nebze olsun hafifletti. Hepimize nefes aldırttı.

Burada CHP lideri **Kemal Kılıçdaroğlu**'nun hakkını teslim etmemiz lazım. Ben dâhil bir çoğu yazar uzun zamandır Kılıçdaroğlu'nun ulusalcıların CHP'yi rehin almasına göz yummasından şikâyet ediyorduk. "**Denge politikaları nereye kadar**" diye homurdanıyorduk. Ulusalcıları dizginleyerek CHP'nin siyasal intiharına neden olacak bir ikinci Merve Kavakçı vakasını önlemeyi başaran Kılıçdaroğlu belki de ilk kez sürekli sorgulanan

liderliğini gerçek manada tescillemiş oldu. Umarız bundan böyle Kürtlere yaklaşımında da ulusalcı kanada karşı aynı dirayeti gösterir.

AK Parti'nin son demokrasi paketini açıkladığında başta Kürtler olmak üzere farklı kesimlerden "**dağ fare doğurdu**" itirazları yükselmışti.

Bazıları da paketteki başörtüsünü yargı ve kolluk güçleri hariç kamuda özgür kılan maddeye dayanarak paketin tümüyle AK Parti tabanına hizmet ettiğini savunmuşlardı.

Doğru, Aleviler hiçe sayılmıştı. Kürtlerin temel talepleri karşılanmamıştı. Ama başörtüsü ile ilgili maddeyi küçümseyenler yakın tarihimizden bihaber olsa gerek. Daha altı yıl önce ordu başörtüsünü bahane ederek darbe tehditleri savurmamış mıydı? E-muhataralar düzmemiş miydi?

Başbakan'ı kutuplaşmayla itham ediyoruz. Ya AK Parti'yi kapatmaya yeltenen yargıçlar, Cumhuriyet mitingleri adı altında dini öcüleştirenler. Onlar ne yapıyorlardı peki? Öne sürdükleri kanıt neydi? **Emine Erdoğan** ve **Hayrünnisa Gül**'ün başörtüleri değil miydi?

Evet, dün yaşanan mutlu tabloda Cumhurbaşkanı **Abdullah Gül**'ün de önemli payı var. Emine Hanım ve Hayrünnisa Hanım'ın sergilediği sabır ve sağduyunun olduğu gibi. Ve yıllarca başörtülü kadınların haklarını savunan birçok başı açık ve de kapalı kadınların. **Ayşe Böhürler**'in, **Binnaz Toprak**'ın... Ve bu köşeye sığdıramadığım kadın ve erkek aydınların. Gül, eğer generallerden tırsıp Köşk'e çıkma iradesini korumasaydı bugünkünden daha da karanlık bir Türkiye'de yaşıyor olacaktık.

Artık dün itibarıyla başörtüsü siyasal istismar konusu olmaktan çıktı. CHP kadar AK Parti de "**bir bez parçası**" üzerinden mağduriyet üretti. Deniz bitti. Sıra kadınların en ağır sorunu olan ataerkillik, şiddet ve ayrımcılığa karşı mücadelede. Dün **Şafak Pavey**'in ifade ettiği gibi başörtülü vekillerden de bu yönde çaba göstermelerini istemek en doğal hakkımız. Kimilerinin biz başımızı örtmeyenleri "**kirli**" diye aşağılamalarını değil.

*

Not: Kürt konferansına dair izlenimlerimi en yakın zamanda sizlerle paylaşacağım.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürtlerin yükselişi

Amberin Zaman 08.11.2013

PKK'nın Suriye kolu diye tanımlanan **Halk Savunma Güçleri** veya **YPG** son bir kaç haftadır El Kaideye bağlı Irak Şam İslam Devleti (İŞİD) ve El Nusra'ya karşı son derece kritik galibiyetler elde etti. Bu galibiyetler son aylarda iyice şiddetlenen savaşı YPG'nin lehine çevirdiği gibi Abdullah Öcalan temelli Kürt hareketini de daha da güçlendirdi. Nedenlerine gelmeden YPG'nin ele geçirdiği **Til Koçer** ve **Til Halef**'in neden kritik önemde olduğunu hatırlatalım.

27 Ekim'de YPG'nin denetimine geçen Til Koçer IŞİD'in en önemli lojistik kaynağıydı. Buradan silah, bomba, mühimmat ve militanlar Irak'tan Suriye'ye gidip geliyorlardı. El Kaide'nin Iraklı Şiilere yönelik saldırılarının arttığı bugünlerde doğal olarak Irak'ın Şii başbakanı **Nuri el Maliki** YPG'nin zaferinden memnun. İddia edilenin tersine Irak ordusu YPG'nin yanında savaşmadı; ancak sınıra takviye güç yolladığı Batılı kaynaklar tarafından da teyit ediliyor.

Til Koçer'in ele geçmesi Türkiye ve Irak Bölgesel Kürt Yönetimi'nin (IKYB) Suriyeli Kürtler üzerinde uyguladığı fiili ambargonun etkilerini hafifletti. PKK militanlarının da Irak'tan Suriye'ye geçişi için yeni bir koridor açtı.

Til Halef ise YPG'nin temmuzda ele geçirdiği Serekaniye'nin dört kilometre batısında yer alan bir tepe köyü. Ceylanpınar'ın hemen karşısında. Ceylanpınar'a son gittiğimde Til Halef'in YPG tarafından ele geçirilmesine Türkiye'nin alsa izin vermeyeceği söyleniyordu. Çünkü Til Halef Irak sınırından Serekaniye'ye kadar uzanan ve YPG'nin kontrolünde bulunan kesintisiz Kürt yerleşim bandının yine Kürt yoğunluklu Afrin ve Kobani'yle kavuşması yolunda önemli mevzilerden biri sayılıyor. Til Halef'in YPG tarafından alındığını duyduğumda ya Türkiye YPG'yle çatışan gruplara lojistik desteği kesti yahut YPG'yle artık başa çıkamıyor diye düşündüm. Biz bu satırları yazarken tesadüfen PYD Eşbaşkanı **Salih Müslim** aradı! Ve sorumun cevabını aldım! **"Türkiye son süreçte El Kaidecilere El Nusra'ya IŞİD'e yani çetelere yardımı kesti. Öyle görünüyor"** dedi. Ve sözlerini şöyle sürdürdü: **"Eskisi gibi çeteler Türkiye üzerinden girip bizlere saldırıyor. Bu çok sevindirici bir haber. Umarız Türkiye'nin bu tutumu sürer. Biz her zaman dedik, ve demeye devam ediyoruz. Biz Türkiye ile dostluk ilişkileri kurmak istiyoruz. Bağımsızlık veya federal bir yapı peşinde değiliz."** Til Halef'teki zaferde Türkiye'nin desteğini çekmesinin payı var mıydı? **"Evet"** dedi Salih Müslim. Türkiye politikasını neden değiştirdi? **"Uluslararası baskının önemli payı var, ayrıca bu gruplar Türkiye'nin güvenliğini de tehdit ediyor"** yorumunda bulundu. Ancak iki gün önce Arap basınına yansıyan bir habere dikkat çeken Salih **"yine de tam sevinmek için erken olabilir"** dedi. Arap basınında yer alan iddialara göre Reyhanlı'da 20 ayrı muhalif grupla biraraya gelen Suudi Arabistan ve Katar yetkilileri **"Muhammed ordusu"** adıyla yeni bir oluşum kurmuş. Bu iddiayı araştırma vaktim yoktu çünkü şu anda okuduğunuz yazıyı gazetemizin ilk baskısına yetiştirmem gerekiyordu. (Hızlıca İngilizce ve Türkçe arama yaptığımda Google'da böyle bir habere rastlamadım.)

YPG'nin bundan sonraki hedefi Muslim'in oğlu **Şervan**'ın öldürüldüğü **Tel Abyad** olsa gerek. Acaba öyle mi, diye sorduğumda Müslim **"olabilir"** dedi. YPG bunu daha önce denedi ama geri püskürtülmüştü. Tel Abyad Arap yoğunluklu olan ve güneye, Rakka'ya doğru uzanan bir bandın başlangıç noktası. Bant yarıldığında Suriyeli Kürtler Türk sınır hattı boyunca neredeyse kesintisiz şekilde birleşebilecek. Bu kez başarabilirler mi? Türkiye ne yapar? Bilinmez.

Ancak BDP'nin 28 Ekim'de düzenlediği **"Yeni Ortadoğu'da Kürtlerin rolü"** konulu panel için Washington'a gittiğimde net olarak şunu hissettim. Amerika açısından Suriye'deki iç savaş demokrasi mücadelesi olmaktan çıkıp El Kaide odaklı terör sorunu hâline doğru eviriliyor. Bu bağlamda YPG'nin aşırı unsurlara karşı verdiği mücadele Amerika'nın çıkarlarıyla örtüşürken Türkiye'nin bu gruplara şu âna kadar sunduğu destek derin rahatsızlık yaratıyor. Türkiye'nin de telkinleriyle hâlen ABD vizesi alamayan Müslim'le ilgili politika ABD yönetiminde, konuyla ilgilenenler arasında tartışılıyor. PKK'nin aksine ABD'nin terör listesinde yer almayan PYD'yle ilişki kurulması gerektiğini savunanlar çoğalıyor. Ancak Cenevre-2 konferansı öncesinde Amerikan heyetiyle biraraya gelmek isteyen Müslim olumlu yanıt alamadı.

Cengiz Çandar'ın da konferansla ilgili yazılarında da belirttiği gibi Avrupa'daki Kürtler arasında en örgütlü

olanı sayılan Abdullah Öcalan temelli Kürt hareketi ABD’de de zemin kazanmaya başlıyor. Ulusal Basın Kulübü’nde düzenlen konferans ABD’nin eski Ankara Büyükelçisi **Jim Jeffrey** gibi ağır topları konuşmacı olarak ağırladı. Salon hınca hınç doluydu. Dinleyiciler arasında Obama yönetiminde görevli bazı kişiler dikkatimi çekti.

Talabani’nin oğlu **Kubat**’ın boşalttığı IKYB’nin Washington temsilciliği hâlen boş. Bu durum KDP ile KYB’nin bir türlü yeni bir isim üzerinde uzlaşamamasından kaynaklanıyor.

Özellikle KDP’nin PYD’ye karşı sergilediği katı tutum kendisini destekleyen Kürtler tarafından dahi kınanıyor. KDP Kürtler arasında bu yüzden irtifa kaybediyor. Özetle şunu diyebiliriz. Abdullah Öcalan temelli Kürt hareketi farklı kollardan yükselişte.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Serok Barzani tu bi xêr hatî

Amberin Zaman 15.11.2013

Başbakan **Erdoğan**, Irak Kürdistan Bölgesel Yönetim (IKBY) Başkanı **Mesut Barzani** ve uzun süredir Türkiye’ye ayak basmayan Siverekli sanatçı **Şivan Perwer** ile yarın gerçekleşecek olan Diyarbakır çıkartması farklı tepkilere neden oldu. Haber açıklandığında Diyarbakır’daydım.

BDP’ye yakın çevrelerin ilk reaksiyonu “Barzani bunu nasıl yapar, Erdoğan’ın seçim propagandasına nasıl alet olur? Zaten Rojava ve PYD’ye yönelik hasmane tutumuyla Kürtler nezdindeki itibarı zedelendi, şimdi daha da zedelenecek” şeklindeydi.

Birçok yorumcu da **Barzani** ve **Abdullah Öcalan** arasında cereyan ettiği öne sürülen “**Kürtlerin tek ve gerçek lideri benim**” kavgasının Rojava üzerinden yürüdüğüne dikkat çekti. Iraklı Kürt liderin ziyaretinin Erdoğan’ın iddia ettiği gibi barış sürecine katkısı olmayacağı gibi Kürtleri daha da böleceğini savundu. KDP- Türkiye- ABD aksıyla PKK- İran- Rusya aksından söz etti.

Bu yorumlar mevcut konjonktürde doğru görünse de meseleye geniş perspektiften baktığımızda çok farklı bir tablo görebiliriz. Barzani’nin Türkiye Kürtlerinin gayrı resmî başkenti Diyarbakır’a Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı’nın resmî davetlisi olarak geliyor olması **Cengiz Çandar** ve **Sedat Ergin**’in vurguladığı gibi, “**tarihi**” bir gelişme. Yıllardır “**aşiret lideri**” diye horlanan Barzani’nin devlet açısından radyoaktif sayılan Diyarbakır’a “**Ekselansları Irak Kürdistan Bölgesel Başkanı**” sıfatıyla ayak basıyor olması eski paradigmanın çöküşünün en somut ifadesidir. Abdullah Öcalan’ın silahlı mücadeleden siyasi mücadeleye geçiş çağırısı yaptığı Diyarbakır, Newroz mitinginin bir devamı olarak okunmalıdır.

Siyasi tercihleri ne olursa olsun yüzyılı aşkın süredir egemen güçler tarafından katledilen, birbiriyle savaştırılan, kimlikleri çalınan tüm Kürtler Barzani’nin ve Iraklı Kürtlerin kat ettiği yoldan gurur duymalıdır. Tıpkı PYD’nin öncülüğündeki Suriye Kürtlerinin geçici yönetim ilanıyla taçlandıkları kazanımları için olduğu gibi.

Peki, ya yıllarca “bebek katili” şeklinde manşetleri süsleyen Abdullah Öcalan’ın artık devlet tarafından kalıcı barış için muhatap kabul ediliyor olması?

Kürtler, büyük resme baktıklarında artık bir ulus olarak siyaset sahnesinde yer alıyor olmalarını tek bir şahıs veya tek bir partinin değil, ayrı kollardan verilen ortak bir mücadelenin başarısı olarak görebilmelidirler.

Evet, KDP ile PYD arasında ciddi sürtüşmeler var. **PKK** ile yeni oluşan Hizbullah kökenli Hür Dava Partisi **HÜDAPAR** arasında da tansiyon yükseliyor. Örnekleri çoğaltabiliriz. Ama dikkat edin, Kürtler artık birbirleriyle silahlı mücadeleye girmiyorlar. (Türkiye’nin tüm baskılarına rağmen Barzani PKK’ye karşı savaşmayı yıllardır reddediyor). Ortak düşman karşısında da, kenetleniyorlar. Bu bağlamda PYD lideri **Salih Müslim**’in evvelki gün *Reuters* haber ajansına verdiği demeç son derece ilginçti. **PKK’nin yanı sıra, KDP ve Celal Talabani’nin KYB’si de PYD’ye silah yardımıyla bulunuyormuş.** Şaşırmadım, zira PYD’ye karşı savaşan El Kaide militanları merkezî Bağdat hükümeti için olduğu gibi Irak Kürdistanı için de büyük tehdit teşkil ediyor.

PKK’ye diğer Kürt grupları tarafından en sık yöneltilen eleştiri şu: “**Başkalarına hayat tanımıyorlar, zorbalıkla sindiriyorlar.**” Bu algıyı kırmak için altın bir fırsat var.

Diyarbakır halkı Barzani’yi en güzel şekilde karşılayacaktır, karşılamalıdır. Şivan’ı da, Başbakan Erdoğan’ı da. Çünkü her ne kadar çözüm düzeyinde Erdoğan’ın attığı adımlar beklentilerin çok altında kalsa da yarın Diyarbakır’da yaşanacak tabloda başta Erdoğan ve Abdullah Gül olmak üzere AK Parti iktidarının da mutlak payı var. Askerî vesayet kırılmasaydı bugünleri yaşayamayacaktık. Herkesin hakkını teslim edelim. Şivan eşliğinde halay çekelim.

Not: Kredi kartımı kaybetmemin paniğiyle alelacele yazdım. Cümle düşüklükleri vb. için özür diliyorum.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hizbullah- PKK çatışması yeniden mi alevleniyor

Amberin Zaman 22.11.2013

2 Kasım gecesinden beri bu soru **Batman**’ın gündeminden düşmüyor. Zira o gece silahlı bir grup petrol mahallesinde BDP’ye yakın bir ailenin düğününe saldırdı. **Özcan Temel** adında iki çocuk babası bir genç hayatını yitirdi. Olayın faileri arasında, **Hür Dava Partisi (HÜDA-PAR)** üyesi olduğu, ve aynı zamanda Hizbullah örgütünde de yer aldığı iddia edilen bir şahıs 12 Kasım günü tutuklanarak cezaevine kondu. **V.G.**’nin tutuklandığı gün Batman’daydım. Batman’ın en saygın yerel gazetelerinden **Batman Çağdaş** gazetesinin sahibi meslektaşım **Arif Arslan** ile birlikte hemen HÜDA-PAR’ın ilçe başkanlığına gittim. HÜDA-PAR yöneticileriyle görüşüm.

Hizbullah partileşiyor yorumları beraberinde geçen aralık ayında faaliyete geçen HÜDA-PAR nasıl oldu da şiddete bulaştı? Soru önemliydi çünkü.

HÜDA-PAR bunu her ne kadar inkâr etse de kâbus gibi geçen 90'lı yıllarda "**derin devlet**"in desteğiyle PKK ve sempatanlarına karşı savaşan Hizbullah örgütü ile en azından manevi bağları var.

Hizbullah lideri **Hüseyin Velioğlu**'nun 2000 yılında İstanbul Emniyeti'nin düzenlediği bir operasyonda öldürülmesiyle birlikte Hizbullah büyük bir darbe yemiş, uykuya geçmişti. Zamanla başta **Mustazaf-Der** olmak üzere çeşitli sivil toplum kuruluşları etrafında yeniden örgütlenen eski Hizbullah üyeleri "**sivilleşme**" faaliyetleri çerçevesinde kanlı domuz bağları, satırlı infazları unutturmaya gayret ettiler. Tüm bunların komplo ve "**derin devletin**" işi olduğunu tekrarladılar. Aynı zamanda yüzbinlerin katıldığı Peygamberimizi Anma Mitingleri, toplu iftarlar düzenlediler. İkna olmayan devlet 2012 yılında Mustazaf-Der'in Hizbullah terör örgütüyle bağlarını öne sürerek derneği kapattı. Yerine İslamiyet vurgusuna bir de Kürt milliyetçiliğini katan **HÜDA-PAR** doğdu.

Sorularımızı yanıtlayan HÜDA-PAR Genel Başkan Yardımcısı **Hüseyin Yılmaz** PKK ile HÜDA-PAR arasındaki artan tansiyonu "**derin devlet**"e bağlıyor. "**Fırat'ın doğusundaki yapıya dokunulmadı**" diyen Yılmaz BDP ile "**her zaman diyaloga hazır olduklarını**" vurguluyor ve ekliyor: "**Şiddet'le işimiz olmaz. V.G.'yi iyi tanıyoruz, o masum.**"

"**Derin devlet**"in temel amacının barış ortamını bozmak olduğunu belirten Yılmaz, BDP'nin ise herhangi bir rakibe tahammül edemediğinden yakınıyor. Oysa bölgede BDP'nin karşısındaki tek ciddi rakip AK Parti. Koyu dindar, aynı zamanda milliyetçi Kürt oylarını her iki partiden çalabileceklerine inanan HÜDA-PAR hummalı bir seçim çalışmasına başlamış. Ve ilginç bir detay: Gençlerin Suriye'deki "**cihada**" katılmaları için Selefilerden gelen yardım "**ricalarını**" net biçimde reddetmişler.

Bunun bir sebebi aynı zamanda PYD ile de savaşan cihatçıların yanında yer alarak Kürt milliyetçi imajlarına zarar vermemek. Öte yandan, İran'a duydukları sempati yüzünden Esad'ı destekleyen İran karşısında yer almamak olsa gerek.

Ancak Batman'ın BDP'li belediye başkanı **Serhat Temel**'e göre HÜDA-PAR ile İran arasındaki bağ sempatiden çok öteye gidiyor. Son olayların arkasında "**derin devletin değil İran'ın parmağı**" olduğunu savunan Temel sözlerini şöyle sürdürüyor: "**HÜDA-PAR bu kadar maddi imkâna nasıl sahip, bu kadar büyük organizasyonların altından nasıl kalkıyor? İran sayesinde. Kandil'in İran'a yönelik gittikçe sertleşen açıklamaları ve barış süreci onları çok rahatsız ediyor. Şubat veya marttı, İranlı bir heyet Kandil'e gidip savaşı yeniden başlatmaları karşılığında destek sözü verdi, Kandil reddetti.**"

HÜDA-PAR'ın şiddetle reddettiği bu iddiaları Batman Valisi **Yılmaz Arslan** da kısmen tekrarlardı. Bizlere "**İran Türkiye'yi sıkıntıya sokmak için Hizbullah'ı kullanıyor**" açıklamasında bulunan Yılmaz "**ancak abartılacak bir durum yok, devlet burada**" diyor. Farklı açılardan da olsa HÜDA-PAR, BDP ve devlet son durum karşısında aynı noktada birleşiyorlar: Hedefte 11 aydır cenazesiz geçen barış süreci var.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkmenleri öldürüyorlar

Türkmenleri öldürüyorlar “Dininiz zayıf, katlınız vacip, malınız helal, hanımlarınız da hediye.” Suriye’de gittikçe hâkimiyet kuran Selefi gruplar bu sloganlarıyla Hatay’ın Yayladağı İlçesi’nin bitişiğinde yaşayan Bayır Türkmenleri arasında son birkaç aydır terör estiriyorlar. Ancak Türkiye ve dünya kamuoyu Beşar Esad güçleri ve Selefiler arasında sıkışıp kalan Türkmenlerin dramından bihaber.

Geçtiğimiz cuma günü Türkmenlerden birebir bilgi almak üzere Yayladağı’na gittim. Sınırda bir kilometre uzaklıkta bir evin damından savaş tüm çıplaklığıyla izlenebiliyordu. Rejime ait tanklar Keseb denen tepe mevziinden Türkmen köylerini topa tutuyordu. İki gün önce rejime ait MİG’ler köyleri bombalamış. İki Türkmen kadın yaşamını yitirmiş. Biraraya geldiğim bir grup Türkmen savaşçı hep bir ağızdan “Biz Osmanlı’nın çocuğuyuz sonuna kadar direneceğiz” derken çaresizliklerini gizleyemiyorlardı.

“KÖYLERİMİZE SIZIYORLAR”

“Böyle devam ederse Suriye’de Türkmen kalmayacak. Selefiler köylerimizi teker teker ele geçiriyorlar, insanlarımızı barbarca katlediyorlar, sesimizi duyan yok,” diye yakınan Ömer El Muhtar tugayında savaşan Ömer Abdullah adlı genç cepheden yeni dönmüştü. Hatay ile Lazkiye arasındaki dağlarda bulunan “Bayır” bölgesindeki Türkmen köylerinin son durumunu şu sözlerle özetledi: “Irak Şam İslam Devleti (İŞİD), son birkaç aydır köylerimize sızmaya başladı. Evvela camilerde imamlığı ellerine geçirdiler. ‘Sufisiniz size gerçek dini öğreteceğiz, şeriat getireceğiz,’ dediler. Ellerinde müthiş silahlar vardı. Çoğu yabancı. Sudanlı, Mısırlı, Yemenli, Dağıstanlı, Faslı. Biz Özgür Suriye Ordusuna (ÖSO) bağlıyız. Onlara yardım ediyoruz diye bizleri öldürmeye başladılar. Önce füze yapan arkadaşı vurdular ‘sen kafirsin’ diyerek. Ardından silah tamircisini de öldürdüler. Yine Arap olan Hamza Haddad’ın evine gelip ‘iki kızını hazırla alacağız’ dediler. Hamza kızlarını alıp kaçtı. Kaç kişiyi öldürdüler, alınlarına kurşun sıkıp. Sonra da burunlarını, kulaklarını kesiyorlar. Köylerimizde insan kalmadı.

İŞİD hepsine yerleşti. Lazkiye’ye doğru 40 kilometre, Şam’a doğru 60 kilometre genişliğinde bir alanı ele geçirmiştik, kanımızı döke döke. Şimdi birliklerimizi ormanlara kadar ittiler. Artık ormanda barınıyoruz. Kış geliyor. Çadırımız, parkamız, yok botumuz yok. Ne doğru düzgün silahımız ne de mermimiz var. Beşar ile mücadeleyi bıraktık şimdi bunlarla baş etmeye çalışıyoruz.”

BEŞAR ESAD’IN GÖZÜNDE TÜRK AJANI

“Zaher Bibers” adlı bir tugayda savaşan Yusuf Baldır isimli militan araya giriyor. “İŞİD Halepte de Türkmenleri vuruyor. Daha geçenlerde 13 kardeşimizi öldürdüler. Membiç Köyü’nde bir kadınıımızı sekiz adam aralarında paylaştılar. Kadın kendini asıp öldürdü. Biz Türkiye’den daha fazla yardım bekliyoruz. Silah istiyoruz ama yok. Türk ordusu bize sahip çıksın 5 günde Beşar’ı bitiriz,” diyor. Ve ekliyor: “Selefiler ve Beşar elele Türkmenleri yok etmeye çalışıyor.” Sayıları net olarak bilinmeyen (3.5 milyon olduklarını iddia ediyorlar, muhtemelen yarısı kadar oldukları tahmin edilen) ve bir çoğu asimile edilen Suriyeli Türkmenlerin durumu aslında ülkedeki genel gidişatın mikro portresini temsil ediyor. Türkmenleri rejime karşı cesaretlendiren güçler arkalarında durmuyor. Diğer gruplar gibi dağınıklar. Liderleri arasındaki çekişmeler bitmek bilmiyor. Bayır Türkmenleri Kuzey’den Akdeniz’e geçişi sağlayan kritik bir coğrafyadalar. Selefilerin hedefindeler. Ama Kürtlerin aksine seslerini duyuramıyorlar. Eğer Esad iktidarda kalmayı başarırsa en büyük fatura onlara kesilecek gibi görünüyor. Zira Suriye’de olaylar patlamak vermeden dahi Türkmenler Esad’ın gözünde “Türk ajanıydı.” Devamlı baskı görüyorlardı.

ÖSO’DAN DESTEK ALAMADILAR

Ancak Türkiye'ye yönelik mülteci akını Bayır Türkmenlerinin üzerindeki baskıyı daha da artırdı. Türkiye'ye sığınan üç bini aşkın Suriyeli Türkmenlerden biri olan kanaat önderi İzzet Sohto durumu şu şekilde özetliyor "Arap mülteciler bizim köylerimiz üzerinden Hatay'a geçiyordu. Rejim bizim Türkiye ile birlikte bu işi tezgahladığımızı iddia ederek evlerimizi basmaya başladı, genç, yaşlı herkesi alıp götürüyordu."

Savaşa katılmayan ve inşaat işlerinde çalışan Abdullah'ın iki erkek kardeşi de rejim tarafından alıkonanlar arasındaydı. "Günlerce elektrik, dayak yemişler. Döndüklerinde paramparçaydı her yerleri," diyor öfkeyle.

Rejimin vahşetine artık dayanamayan Türkmenler 2011 yılının ortalarına doğru Türkiye'nin desteklediği ÖSO'nun saflarına geçmeye karar vermişler. Ancak ÖSO'dan bekledikleri desteği alamamışlar. "Savaşa pompalı tüfekle başladık" ifadelerini kullanan Abdullah, "bize 100 tane NATO silahı geldi" diyor ama kimin tarafından verildiğini söylemiyor. "Ama" diyor acı bir tebessümle "Beraberinde verilen mermilerin hiçbiri işlemedi."

SORUN MÜSLÜMAN KARDEŞLER

Yusuf Baldır'a göre, Suriye muhalefetine en büyük sorunu "İhvan el Müslümin" veya Müslüman Kardeşler. Bunlar, "Katar'dan gelen silahları ve paraları hep kendilerine ayırıyorlar. Bizlere en ufak bir şey vermiyorlar," diyor Baldır sözlerini şöyle sürdürüyor: "Rejime karşı savaştan direnişçilerin arasına esas fitneyi sokan İhvan. Suriye'nin yarısı gitse, Türkmenlerin hepsi ölse umurlarında değil, yeter ki onlar başta olsunlar. Silahlar hep onlar yakın olan Ahrar Aş Şam'a gidiyor. Dört aydan beri bize bir tek mermi verilmedi."

Peki ÖSO güçlerinin başındaki komutan Selim İdris ile temas kurmuşlar mıydı? "Evet" diyor Baldır. "Gittim kendisiyle (Kilis sınırındaki) karargâhında görüştüm. 'İki uçaksavar, 120'lik havan verin dedim' o 'Bende de bir şey yok' dedi geri yolladı bizi. Türkmenlerin güçlenmesini istemiyorlar." ÖSO'dan yardım alamayan Türkmenlere bu kez ÖSO'dan yardım talebi gelmiş. On gün önce Yayladağı'nın 15 kilometre ötesindeki Gebere Köyü'nde bulunan bir hastaneye yüzleri maskeli 50 IŞİD militanı saldırmış. Hastanede nöbet tutan ÖSO'cular Türkmenleri yardıma çağırmış. "Onlarla çatıştık, dört tanesini vurdum," diyor Abdullah. Ancak Türkmenlerin tüm cabalarına rağmen IŞİD hastaneyi ele geçirmiş. Abdullah şunları söylüyor: "Selefilere orada tedavi olan yaralıları dahi vurdular, kendileriyle müzakere etmek için din adamımızı gönderdik belki onu dinlerler diye, onu ve beraberindeki iki adamı da öldürdüler. Sonra MİG'ler geldi hastaneyi bombaladı."

"YARDIM GELMEZSE ÖLÜR BİTERİZ"

Türkiye'ye sığınan Türkmenlerden biri olan İzzet Sohta'nın oğlu olduğunu öğrendiğimiz Amir Sohta, "Geçen yaz Ras el Ain'de (Ceylanpınar'ın karşısında) Kürtlere karşı Selefilerle birlikte çatışmıştık," diyor. Amir, Selefilerin bellerindeki kemerlerde "özel cesaret hâpı" taşıdıklarını bunları yutunca da "delirdiklerini" anlatıyor ve şöyle devam ediyor: "Kürtler'de acayip silahlar vardı. Bir çoğu da kadındı. O zaman Kürtlerden almıştık, onlardan çok öldürdük ama biliyorsunuz şimdi Suriye'de Kürt devleti kuruluyor." Zaher Bibers Tugay'ında savaştığını söyleyen Yusuf Baldır ise, Türkmenlerin son günlerde artık "silah değil ekmek arar hâle" geldiklerini belirtiyor ve ekmeğin üstüne "bildiğiniz çiçek yağı" döküp karınlarını doyurduklarını söylüyor. Baldır, sözlerine şöyle devam ediyor: "Ahrar Aş Şam, adamlarına 100 dolar maaş veriyor, yiyecek veriyor, bizim verecek bir tek şeyimiz yok canımızdan başka. Her yerde eziğiz, eğer yardım gelmez ise ölür biteriz."

Müslim: Cenevre Lozan olmayacak

Amberin Zaman 28.11.2013

Müslim: Cenevre Lozan olmayacak Suriye'deki kanlı iç savaşın sona ermesi için tarafları biraraya getirecek olan Cenevre-II toplantısı öncesinde pazarlıklar kızışıyor. 22 Ocak'ta planlanan toplantıya katılacak taraflar arasında Suriyeli Kürtler de var. Ancak ne şekilde temsil edilecekleri konusunda henüz anlaşma sağlanamadı. Suriyeli Kürtlerin en etkin partisi PYD'nin eş başkanı **Salih Müslim** Kürtlerin temsili konusunda müzakerelerde bulunmak için Cenevre'de bulunuyor. Dün telefon ile ulaştığımız Müslim görüşmeler hakkında bilgi verirken Ankara'ya da yeniden zeytin dalı uzattı.

Dün Cenevre'de Rusya Dışişleri Bakan Yardımcısı Mihail Bogdanof ve Birleşmiş Milletler'in Suriye Özel Temsilcisi Lakdar Brahimi ile biraraya gelen Müslim şu ifadelerde bulundu: "Rusya ve BM bizi Suriyeli Kürtlerin meşru temsilcisi olarak muhatap alırken Türkiye bizi dışlamaya devam ediyor. Muhatap kabul edilmememiz için birçok ülkeye baskı uyguluyor. Bu tutumunu anlayamıyoruz. Türkler beni ararsa çok çok sevinirim. Biz Türkiye ile dostluk istiyoruz." Müzakerelere yakın güvenilir kaynaklar Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın geçtiğimiz hafta Rusya'ya yaptığı ziyaret sırasında PYD'nin gündeme geldiğini teyit ettiler.

Müslim Ruslar ve BM ile yaptığı görüşmeler hakkında detaylı bilgi vermekten kaçındı. Ancak İsviçre'nin üstlendiği bir proje kapsamında Kürt Yüksek Konseyi (KYK) bünyesinde yer alan Kürtlerin ve Rojava'da oluşturulacak geçici yönetimde yer alacak Asuriler ve diğer gruplardan sekiz kişinin Cenevre-II öncesi diyalog konusunda eğitim aldıklarını belirtti. "Aynı eğitim sanırım bu ay başında İstanbul'dakilerden (muhalif gruplar) 26 kişilik gruba verildi" dedi.

"Cenevre-II'nin Kürtler açısından bir Lozan'ın tekrarı olmasına müsaade edemeyiz" şeklinde sözlerini sürdüren Müslim, "Bu, Kürtlerin Suriye'deki sorunlarını çözmek için tarihî bir fırsat. Suriye'den ayrılmaya niyetimiz yok, ama çözüm Cenevre'de olmayacaksa nerede olacak" diye sordu.

PYD'nin Kuzey Suriye'deki artan hâkimiyetinden rahatsızlığını gizlemeyen Ankara, Suriyeli Kürtlerin Cenevre-II'de İstanbul merkezli Suriye Muhalifler ve Devrimci Güçler Ulusal Koalisyonu (SMDK) bünyesinde temsil edilmesini istiyor. Uzun süredir PYD'ye SMDK'ya katılması ve Esad rejimine karşı net tavır alması konusunda yoğun baskı uyguluyor. PYD baskılara boyun eğmeyince bu kez Ankara PYD lideriyle diyalogu kesti.

Geçen yıl Erbil'de Mesut Barzani himayesinde oluşturulan ve başlangıçta tüm Suriyeli Kürt grupları şemsiyesi altında toplayan Kürt Yüksek Konseyi'nin şimdilerde başını çeken PYD, Cenevre-II'ye SMDK'dan bağımsız katılmaktan yana. Bunun bir kaç sebebi var. Birincisi, Suriye'de çatışan muhalif güçlerin birçoğu SMDK'yı meşru temsilcileri olarak kabul etmiyorlar. İkincisi, bazı SMDK üyeleri Kürtlerin taleplerine mesafeli duruyorlar. Örneğin Suriye'nin resmî ismi olan Suriye Arap Cumhuriyeti'ndeki "Arap" ibaresinin kaldırılması yönünde aralarında anlaşamıyorlar.

Cenevre-II'ye gönülsüz de olsa destek veren Ankara'nın başta Müslüman Kardeşler olmak üzere Arap muhalifler üzerindeki nüfuzunu kullanarak SMDK'yı toplantıya katılmaları için ikna etmesi isteniyor. Peki, Ankara'nın bu desteği karşısında PYD'nin başını çektiği Kürt Yüksek Konseyi'nin masaya tek başına katılma ısrarından vazgeçirilmesi için Rusya, İran ve Kürtlerle zımni savaşmama anlaşması süren ancak onlara yıllarca zulmeden Esad devreye girer mi? Ve girerse başarılı olur mu? Öte yandan dayatmacılıkla suçladığı PYD'ye karşı sertleşen Barzani yönetiminin tavırları etkili olur mu? Suriye'deki fiili durum gözönünde tutulduğunda en güçlü, en örgütlü ve en homojen yapılardan biri olan PYD'nin kolay kolay taviz vermeyeceğini rahatlıkla tahmin edebiliriz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Hataylı Ferhat'ın kafası testereyle kesilmedi'

Amberin Zaman 29.11.2013

Türkiye'nin, Suriye politikasını, yediği Sünni mezhepçilik damgasından arındırmaya çabaladığı ve uluslararası toplumun belirlediği parametrelerin içine çektiği bu günlerde yolum **Hatay'a** düştü. Hassas mezhepsel ve etnik dengeler üzerine oturan medeniyetler arası barışın simgesi Hatay Suriye'deki iç savaştan olumsuz etkilenen illerin başında geliyor. Suriyeli mültecilerin akın ettiği Hatay'da bellerinde silahlarıyla ulu orta gezdikleri iddia edilen "**sakallı Suriyeliler**", toplumu germiştir.

En fazla da Alevi nüfusunu germiştir.

Sayıları 700 bini aştığı tahmin edilen Suriyeli sığınmacılar tatsız olaylarla anılmaya başladılar. Bu boyutlarda ve bu hızda göç alan her ülkede böylesi durumların yaşanması normal. Türkiye'nin Suriyelilere kucak açmasını vicdani görev olarak görenlerdenim.

Ancak kucak açarken bunca insan ile nasıl baş edileceği daha iyi hesaplanmalıydı. Daha şeffaf bir politika yürütülmeliydi. Örneğin, mülteci kampları Birleşmiş Milletler'in ortak denetim taleplerine kapalı tutuldu. Arkadaşımız **Tuğba Tekerek**'in BM Mülteciler Yüksek Komiserliği'nden yeni emekli olan **Metin Çorabatır** ile yaptığı 5 Kasım tarihli söyleşi bu konuda önemli çarpıcı bilgiler içeriyor. Kaçırdıysanız okuyunuz derim.

Antakya'ya vardığımda ortalıkta korkunç bir iddia dolaşıyordu. Geçtiğimiz hafta İskenderun'da elleri kelepçeli, ağzı bağlı, ve kafasına çuval geçirilmiş hâlde ölü bulunan **Ferhat İlkem** adındaki genç harita teknikerinin kafası cinayetin olası failleri olarak tutuklanan üç Suriyeli tarafından testereyle kesilmişti. Bu korkunç iddia, mutlak gerçek şeklinde Antakya'da yayılıyordu.

Ve Suriyelilere karşı duyulan kuşkuları nefrete çevirecek cinstendi. Ölümünden bir kaç gün önce ilk kez baba olan İlkem'in ölüm şekli yeterince berbattı. İşin doğrusunu öğrenmek üzere İlkem'in memleketi, dört kilometre uzaklıktaki (Sünni) **Sofular Köyü**'ne gittim. Taziye çadırında rastladığım maktulün kardeşi **Yusuf İlker** öfkeliydi. Ancak **abisinin kafasının kesildiği iddialarını kesin dille reddetti**.

Antakya'ya döndüğümde Alevilerin önde gelen dinî rehberlerinden Ehlibeyt Vakfı Başkanı **Ali Yeral**'in ofisine gittim. Vardığımda Yeral cemaatle sohbet ediyordu. "**Allahu ekber diyerek insanları öldürenler cennetin kapılarının kendilerine açılacağını sanıyorlar, yanılıyorlar, onlar cehennem yolunu tutuyorlar**" diyerek Suriye'deki tekfiri militanlara göndermede bulunuyordu. Türkiye'nin Suriye politikasındaki balans ayarı ve bunun tezahürü sayılabilecek El Kaide'ye yönelik düzenlenen operasyonlar Alevi toplumunu ferahlatmamış mıydı? "**Hayır**" diyen Yeral nedenlerini şöyle sıraladı:

"Toplumumuz katliam ne zaman olacak korkusu yaşıyor. Öz yeğenim **İnan Yeral** rastladığı bir Selefi tarafından tehdit edildi. Kendisine '**sıra size gelecek**' dendi. Nisan ayında kimlikleri belirlenmeyen kişiler ben yurtdışındayken evimize girip '**sizi yakacağız**' diye not bıraktı. Resmî korumayla geziyorum. Üç aydır bu tür olaylarda gözle görülür durulma oldu. Hükümet geri adım attı. Davutoğlu Kerbela'ya, Necefe gitti. Ama bu

tarihî hatadan dönmeleri, mezhepçilikten vazgeçmeleri için Suriye’de yüz binden fazla insanın ölmesi mi gerekiyordu? Aleviler nasıl korkmasın? Videoyla çekilmiş görüntüler var. Suriye’de Alevi kadınların meme uçlarını kesip tespah yapan canavarlar var."

Ama Suriye’de katliamlar karşılıklı yapılıyor. Esad güçlerinin imza attıkları barbarlıklar da saymakla bitmez. Hem Selefilerin Türkiye’deki Alevilere ne diye saldırısın? Yeral’ın yanıtı şöyle oldu: *"Türkiye muhaliflerden desteğini çekerse Selefilere bunun intikamını buradaki Alevilerden alır."*

Hükümet Gezi olaylarıyla travmaları daha da depresen Hataylı Alevilerin bu yöndeki endişelerini derhal gidermelidir.

Buna sadece Alevilerin değil her geçen gün daha fazla şeytanlaştırılan Suriyeli sığınmacıların da ihtiyacı var.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kemal Kılıçdaroğlu

Amberin Zaman 02.12.2013

 Kemal Kılıçdaroğlu Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’ın yüzünü Şangay Beşlisi’ne doğru çevirdiği bugünlerde CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu dört gün sürecek Washington gezisine başladı. Bülent Ecevit’ten sonra ABD’nin başkentine 37 yıllık aranın ardından ilk kez adım atan CHP Genel Başkanı sıfatını taşıyan Kılıçdaroğlu’nun Amerika gezisi parti açısından tarihî bir açılım, hatta bir devrim sayılabilir.

Önceki gün heyeti izleyen gazetecilere bilgi veren Kılıçdaroğlu, ABD Kongresi ve üç önemli düşünce kuruluşunun daveti üzerine Washington’a gitmeye karar verdiğini belirtti. Bürokrat kimliğiyle 90’lı yılların başında dört kez Amerika’ya gelen Kılıçdaroğlu “Tabii merak ediyorlar CHP nasıl bir parti? Ekonomi politikası, dış politikası nedir. Kendimizi anlatacağız,” dedi.

Kılıçdaroğlu ABD’li muhataplarına vereceği mesajları şu şekilde sıraladı: “Komşularımızın içişlerine müdahale etmenin doğru olmadığını. Bölgede nükleer silah istemediğimizi. İran’la yürütülen nükleer görüşmelerin başarıyla sonuçlanmasının bizde memnuniyet yarattığını. Suriye’de Cenevre-2’nin başarıyla sonuçlanmasını istediğimizi söyleyeceğiz.”

CHP lideri, Başbakan’ın “CHP yurtdışına gidip hep AK Parti’yi şikâyet ediyor” eleştirisine ise şu karşılığı verdi: “İki şeyi ayırmak lazım. Avrupa Birliği’ne gittiğimiz zaman Türkiye’yi tartıştığımız zaman [Erdoğan] onu Türkiye’yi kötülemek olarak algılıyor. Oysa biz AB’ye tam üye olmak istiyoruz. Çin’e gittik, Suriye’ye gittik, Irak’a gittik, Mısır’a gittik, Türkiye’yi oralarda eleştirmedik hiçbir zaman. Başbakan Brüksel’i dış dünya kabul ediyor, oysa AB bizim için dış dünya değil, çünkü biz o dünyaya girmek istiyoruz. Başbakan Dışişleri yetkililerini “monşerler” diye aşağıladı, sistem geriye dönmeye başladı. Her şeyi ben bilirim düşüncesiyle yola çıktılar. Bugün varılan dış politikadaki nokta çıkmaz artık.

ABD davetinin Gezi olaylarından sonra geldiğini teyit eden Kılıçdaroğlu, sözlerini şöyle sürdürdü: “Gezi

Türkiye'nin prestijini yükselten bir olay. Gençlerin özgürlük ve demokrasi taleplerini dile getiren bir eylem. Biz başından beri öyle diyorduk ama AKP inkâr ediyordu." Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'na da gönderme de bulunan Kılıçdaroğlu, şunları söyledi: "Şimdi Amerika'yı ziyaret eden ve dönenler Gezi'yle onur duyduklarını ifade ediyorlar. Demek ki bu kadar etkili. AKP'nin izlediği politikanın çağdaş dünyayı rahatsız ettiğini görüyoruz. İktidarını baskıcı yönü görüldü. Türkiye'de özgürlükleri savunan, demokrasiyi savunan, bireysel hak ve özgürlüklerin alanının genişletmeye çalışan başka bir siyasal oluşum var mı? CHP'ye ilgi duyulması biraz da bu nedenle. Amerika da hangi cepheden bakarsanız bakın dünyanın en etkili gücü. Kongre'sinin ana muhalefet liderini davet etmesi dinlemesi gayet doğal. Düşünce kuruluşlarının da bu konuda merak içinde olmaları bizim açımızdan [önemli] bir gelişmedir diye düşünüyorum."

Bu arada Obama'yla hayat hikâyelerinin benzediğini belirten Kılıçdaroğlu şu ilginç ifadeleri seçti: "Ben sıradan halktan birisiyim aristokrat bir aileden gelmiyorum. Obama da böyle bir aileden geliyor. Kimse hayal edemezdi, başkan oldu. Geldiğimiz noktada Amerikan toplumu aştı, güzel bir şey." Ve Dersimli Alevi kimliğini kasederek ekledi: "Türkiye de aşmak zorunda. Halktaki kutuplaşmayı eritebilir, siyasette sağduyuyu hâkim kılabilirsek oyların CHP'ye kaymaması için hiçbir neden yok."

Kongre üyeleriyle buluşması ve başta Brookings Enstitüsü olmak üzere üç ayrı düşünce kuruluşunda konuşma yapması planlanan Kılıçdaroğlu'nun programı çok yoğun. Dün gece ABD'nin önde gelen Yahudi kuruluşları temsilcileriyle bir akşam yemeğinde buluşan Kılıçdaroğlu CHP'nin dibe vuran Türk- İsrail ilişkilerinde yapıcı rol üstlenebileceği mesajını vermesi bekleniyordu. Malatya'daki radar üssü için "İsrail kalkanı" ifadesini kullanan ve Erdoğan'a "sen Yahudi cesaret nişanı aldın" türü "suçlamalarda" bulunan eski, içine kapanık ulusalcı CHP çizgisinden sapıldığına işaret edilecek. Erdoğan'ın "Gezi olayların arkasında faiz lobisi var" türünden Yahudi karşıtı söylemleri Obama yönetimi nezdinde kredisini düşürdü. Dolayısıyla CHP'nin bu hamlesi ilgiyle karşılanacak.

Pazartesi günü Başkan Obama'nın Avrupa ile ilgili Ulusal Güvenlik Konseyi'ndeki danışmanlarından Karen Donfried ile biraraya gelecek olan Kılıçdaroğlu daha "yüksek düzeyde" bir muhatap için uzun süre direnmişti. Hatta istediği düzeyde karşılanmadığı takdirde Washington'u "boykot" edeceği dilendiriliyordu. Amerika'ya gelişi son üç ay zarfında netleşti ki bu Washington'da arzu edilen düzeyde muhatap "ayarlamak" açısından çok kısa bir süre. CHP saflarında daha düne kadar Donfried ile görüşmesi esnasında ya ABD Başkan Yardımcısı Joe Biden veya Dışişleri Bakanı John Kerry'nin CHP liderinin elini sıkıp birlikte fotoğraf çekmeleri için uğramaları umut ediliyordu. Ancak bu son derece zayıf, hatta sıfır bir ihtimal. Oysa geziye vaktinde karar kılınsaydı bunlar da olabilirdi diyenler var. Aksine bunun bir devlet ziyareti olmadığı, dolayısıyla ABD teamüllerinde bir ana muhalefet liderine yüksek düzeyde kabulün söz konusu olmadığını iddia edenler de var. Ne var ki, CHP'deki zikzaklar, verilen karışık mesajlar partinin imajını gölgeliyor.

Örneğin ilk belirlenen heyet listesinde bir tek kadın yokmuş. Amerikalılardan "Gri elbiseli yaşlı adamlarla aynı karede olmak istemiyoruz" itirazları gelince Şafak Pavey ve ardından İstanbul Milletvekili Ayşe Eser Danışoğlu, listeye eklenmiş. CHP heyetindeki diğer milletvekili isimler ise şöyle: Kamer Genç, Grup Başkanvekili Engin Altay, Aydın Ayaydın, Aytun Çıray, Aykan Erdemir, Osman Korutürk, Faruk Loğoğlu, Faik Öztrak ve Sezgin Tanrıkulu. Gezi'yi koordine eden eski Washington Büyükelçisi Faruk Loğoğlu ancak Washington merkezli stratejik danışmanlık hizmetleri sunan genç sosyal demokrat Cenk Sıdar'ın da katkıları olmuş.

ABD Dışişleri Bakanı'nın Avrupa ve Avrasya'dan sorumlu yardımcısı Victoria Nuland Washington dışında olduğundan Kılıçdaroğlu yerine CHP'nin son zamanlarda yıldızı parlayan yenilikçi Bursa Milletvekili Aykan Erdemir'in ABD'de Dışişleri'nde temaslarda bulunması bekleniyor. Bursa Milletvekili Aykan Erdemir'in ABD

Dışışleri'nde görüşeceği isimler şöyle: Avrupa- Avrasya bürosu müsteşar yardımcısı Paul Jones ve Güney Avrupa bürosu Türkiye masası şefi John Ice.

Ve son olarak ilginç bir not: Biz bu satırları yazarken Kemal Kılıçdaroğlu'nun Gülen hareketine yakın bir kuruluşun yetkilileriyle buluşması tartışılıyordu. CHP'nin Washington gezisinden notlar şimdilik bu kadar.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İstanbul için CHP ile Gülen ittifak yapabilir mi

Amberin Zaman 03.12.2013

 İstanbul için CHP ile Gülen ittifak yapabilir mi **CHP'nin İstanbul'da belediye başkanlığı için Gülen hareketi ile ittifak yapılması halinde AK Parti'nin sarsılmaz görünen iktidarı nasıl bir darbe yer? Böyle bir ittifak CHP'nin İstanbul'u almasına yeter mi?**

WASHINGTON- CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun Washington gezisi sürerken okyanus ötesinde Türkiye'yi yakından takip edenler açısından en çok merak edilen konuların başında Fethullah Gülen hareketi ve AK Parti iktidarı arasında gittikçe sertleşen kavga geliyor. Önceki gece epey ilgi gören CHP'nin Washington temsilciliğinin açılışında rastladığımız Türkiye uzmanlarının sordukları ilk sorular aşağı yukarı şöyleydi: "Cemaat ve hükümet arasında neler oluyor? Kavga nereden çıktı? Kim kazanacak? Belediye ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerini nasıl etkileyecek?"

Benzer sorular Amerika'nın önde gelen Yahudi kuruluşlarıyla Washington elitlerinin yaşadığı Georgetown semtindeki meşhur Milano Kafe'de yemekte biraraya gelen Kılıçdaroğlu ve kurmaylarına da sorulmuş. Jinsa, American Jewish Committee, B'nai B'rith, Anti-Defamation League'in temsilcileri ve yılların Türkiye uzmanı (ve dostu) Alan Makovsky ile buluşmada yer alan eski Washington Büyükelçisi, CHP Milletvekili Faruk Loğoğlu ile dışışlerinden eski mevkidaşı CHP İstanbul Milletvekili Osman Korutürk'e "siz ne cevap verdiniz?" diye sorduğumuzda herhangi bir cevap alamadık.

Sorunun muhatabının CHP olması anlamlı zira belediye seçimlerinde Gülen hareketi ile ittifak yapılması halinde AK Parti'nin yıllarca sarsılmaz görünen iktidarı nasıl bir darbe yer? Böylesi bir ittifak özellikle sembolik manada kritik önem atfeden İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin AK Parti'nin elinden almasına yeter mi?

Batılı diplomatların AK Parti'nin karşısındaki "en etkin güç" olarak tarif ettikleri Fethullah Gülen cemaatinin seçimlerde CHP'ye yönelik benimseyeceği tavır ve bir ittifak durumunda bunu tabanına nasıl izah edebileceği de büyük merak konusu. CHP için de aynı sorular sorulabilir. Seçimler yaklaştıkça tablo da netleşir

Ama en azından görünürde İsrail ile ilişkilerde Gülen Cemaati'yle CHP'nin aynı dalga uzunluğunda olduklarını söyleyebiliriz. Her ikisi de Mavi Marmara olayında geminin hareket etmesine izin verilmeseydi facianın önlenebileceğini savunuyor. İsrail ile ilişkiler bu denli hasar görmezdi diyor. Ancak Mavi Marmara'da yaşamlarını yitiren 9 vatandaşımız için İsrail'in özür dilemesi ve ailelere tazminat ödemesi gerektiği konusunda

da birleşiyor. Aynı mesajlar Kılıçdaroğlu tarafından Yahudi gruplarının temsilcilerine verilmiş. "Yani nabza göre şerbet vermedik" diyen Loğoğlu AK Parti'nin Gezi olaylarında karşısında tavan yapan İsrail ve Yahudi aleyhtarı söylemlerin Amerika'daki Musevi kuruluşlar arasında yarattığı malum rahatsızlığı aktardı.

Dünkü yazımız da ifade ettiğimiz gibi CHP'nin Yahudi lobisine uzattığı el AK Parti'nin İsrail'e yönelik katı tutumundan bezen Obama yönetimi tarafından olumlu karşılandı. Ancak CHP ile ilgili kök salan köhne, militarist, statükocu, gri, ataerkil ve iflah olmaz anti-Amerikan ve Akitçileri kışkındıracak derecede her taşın altına Yahudi lobisini gören imajını silmeye yetecek mi?

37 yıl aradan sonra bir CHP liderinin Washington'a ayak basması iyi bir başlangıç. CHP'nin ofis açması da. (BDP bu işi ta 2010 da yaptı ve ABD çapında Kürtleri başarıyla örgütlemeye başladı. Washington'a iki kez gelen BDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş'ın ABD yetkilileri ve düşünce kuruluşu üzerinde bıraktığı etkiye geçen ay BDP'nin burada ilk kez düzenlediği Kürt konferansı esnasında şahit oldum).

Kılıçdaroğlu, dün Beyaz Saray'da Başkan Obama'nın Avrupa işlerinden sorumlu baş danışmanlarından Karen Donfried ile biraraya geldi. Görüşme 45 dakika sürdü. Görüşmede Kılıçdaroğlu İsrail'le ilişkilerin tamir edilmesi vurgusu yaptı. Donfried, Kılıçdaroğlu'ndan demokrasi ve ekonomi alanında CHP'nin ne yapmayı planladığını sordu. Dış politika hususunda ise İsrail, Suriye ve Mısır hakkında konuşuldu. Kılıçdaroğlu, hükümetin Suriye'de El Kaide bağlantılı gruplara verdiği destek için endişelerini dile getirdi. Donfried, Kılıçdaroğlu'na "Ne iyi ettiniz de geldiniz, tam zamanında geldiniz. Sık sık bekliyoruz" dedi.

Kılıçdaroğlu'nun dün Demokratlara yakınlığıyla bilinen ve Kemal Derviş'in yönetimde yer aldığı Brookings Enstitüsü'nde yaptığı konuşmasında da "yeni CHP" vurgusu yoğunlukta idi. Ancak özellikle Kürt sorununun çözümüyle ilgili kullanılan yuvarlak ifadeler tatmin edici değildi. "Bir insanın tek gerçek dostu köpeğidir" denen Washington'da klasikleşen "ben seni neden ciddiye alayım ki?" sorusuna cevap vermek için Kemal Bey'in önünde iki gün daha var. Ancak kendi ülkesinde ciddiye alınmayan bir liderin başka bir yerde ciddiye alınması söz konusu değil. Kemal Bey CHP'nin oylarını zıplatmadı ama yine de artırdı. Bakalım belediye seçimlerinde aynı performansı sürdürebilecek mi? Sonuçta geçen 3,5 yılda Kılıçdaroğlu dümenin başına geçtiği o sürekli su alan geminin rotasını değiştiremediyse de burnunu en azından çevirdi. Okyanus ötesine yapılan bu yolculukta CHP'de Kılıçdaroğlu liderliğindeki değişimin en somut ifadelerinden biri.

Not: Bu arada Loğoğlu ve Korutürk dışında milletvekillerine basına görüşmeler konusunda bilgi verme yasağı konması işlerimizi epey zorlaştırdı. Tek umudumuz Kamer Genç. :))

***

DÜNYANIN EN ETKİN DÜŞÜNCE KURULUŞU

1916 kurulan Brookings Enstitüsü dünyanın en etkin düşünce kuruluşu olarak biliniyor. Demokratlara daha yakın olmakla beraber Cumhuriyetçiler tarafından da son derece ciddiye aldığı Brookings, Microsoft'un sahibi Bill Gates gibi ABD'li liberal bakış açılı zenginler tarafından finanse ediliyor. Kuruluş ABD, İngiltere, Çin, Japonya ve Katar hükümetlerinden de destek alıyor. Ortadoğu politikasına özel önem atfeden Brookings'in başında Clinton döneminde diplomaside önemli görevler üstelenen ve Time dergisinin uzun yıllar Doğu Avrupa Büro Şefliği'ni yürüten Strobe Talbott var.

***

DEMOKRASİMİZ DERİN YARALAR ALMAKTADIR

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, partisinin genel başkanı seçilmesinden bu yana ilk kez ABD'yi ziyaret ediyor. Kılıçdaroğlu ziyaretinin ikinci gününde Washington'daki düşünce kuruluşu Brookings Enstitüsü'nde bir konuşma yaptı. Konuşmasında CHP'nin Türkiye vizyonundan bahseden Kılıçdaroğlu, "Bu vizyon üç ana temel üzerinde yükselmektedir. Bunlar, güçlü demokrasi, güçlü ekonomi ve sorumlu dış politikadır" dedi. Kılıçdaroğlu'nun konuşması özetle şöyle: "Yasama, yürütme ve yargı arasındaki sınırların belirsizleştiği Türkiye'de, demokrasimiz her geçen gün derin yaralar almaktadır. CHP, yüzde 10 seçim barajının Türkiye'deki siyasi partileri ve seçmenleri mağdur ettiğini düşünmekte ve seçim barajını düşürmeyi hedeflemektedir. Hızlı ve adil kararlar alabilen bağımsız bir yargı sistemi demokrasimizin teminatları arasındadır. Siyasi iktidarın etkisi altında olan bir yargı sistemi adalet dağıtamaz. CHP, yargı sisteminde siyasi otoritenin gölgesini HSYK'nın üzerinden kaldıracaktır. Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin devamı olarak kurulan Özel Yetkili Mahkemeler, iktidarın toplum üzerindeki sopasına dönüşmüş durumdadır. CHP, Özel Yetkili Mahkemelerin derhal kaldırılmasını ve bu mahkemelerin sonuçlandığı davaların hızlı bir şekilde yeniden görülmesini savunmaktadır. Ayrıca, tek adam yönetimini kurumsallaştıracak başkanlık sistemi önerisini de kabul etmiyoruz. Dünyanın en büyük gazeteci hapisanesine dönüşen bir Türkiye istemiyoruz. CHP iktidarında, Türkiye'deki basın ve medya rahat bir nefes alacaktır. Sansür olmayacaktır. Ülkemizdeki demokrasi tartışmalarının en önemli gündem maddelerinden birisi de Kürt meselesidir. Kürt meselesi, dini referanslarla, seçim yatırımlarıyla ve gösterilerle çözülemez. CHP bu meseleye, hak, özgürlükler, farklı kimliklere saygı ve eşit vatandaşlık ekseninde yaklaşmaktadır." **TARAF**

***

ÖZÜR: Amberin Zaman'ın bu makalesi, Taraf'ın Ankara ve İstanbul baskılarına teknik bir hatadan dolayı eksik girmiştir. Okurlarımız ve yazarımız Amberin Zaman'dan özür dileriz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Salih Müslim: Elli kez umreye gittim iki kere de hacı oldum

Amberin Zaman 08.12.2013

 Salih Müslim: Elli kez umreye gittim iki kere de hacı oldum **Defalarca internet üzerinden görüştüğümüz Salih Müslim'le ilk defa Brüksel'de biraraya geldik. Sempatik, içten ve zeki biri. Ancak fazla kilolarıyla başı dertte.**

Müslim'le bu defa öğrenciyken Aksaray'da yediği lahmacunlardan, eşiyle evlenme hikâyesine siyaset dışı yaşamını konuştuk. Bir de nasıl bir Müslüman olduğunu...

Son bir yıldır Suriyeli Kürtlerin en etkin siyasi partisi olan **Demokratik Birlik Partisi'nin (PYD)** eşbaşkanı **Salih Müslim** ile defalarca konuştum, röportajlar yaptım. Ama bir şekilde tek kez bile yüze yüze gelemedik. Çoğunlukla gece yarısı kameralar kapalıyken Skype üzerinden görüştük. Müslim içten, sıcak, şakacı ve iyi yürekli bir insan. Bir politikacı için fazlasıyla dobra. Sansürsüz konuşuyor. Aynı zamanda yumuşak bir insan.

Ancak bir keresinde Skype üzerinden görüşürken yemek pişirdiğim için sinirlenmişti. En küçük oğlu **Şerwan** Ekim ayında El Kaide'ye bağlı keskin nişancılar tarafından öldürüldüğünde bir süre kendisiyle konuşma cesaretini toplayamamıştım.

Kısmet bu aya imiş. Avrupa Parlamentosu'nun düzenlediği **"Türkler Kürtler ve İmralı Barış Süreci: Tarihi Fırsat"** adlı konferansta Müslim ile aynı panelde konuşmaya davet edildiğimde hemen kabul ettim. Ve sonunda Salih Bey ile 5 kasımda Brüksel'de buluştuk. Tam da gözümde canlandırdığım gibiydi. Sempatik, içten ve zeki. Gözlerinin içi gülüyor. Ancak fazla kilolarıyla başı dertte. **"Serok (başkan) bize lazım"** diyen etrafındakiler iştahını frenlemeye çalışıyor. Sigarayı bırakmış, elektronik sigarayla idare ediyor. **"Rahmetli Özal hayatta olsaydı çok iyi anlaşılırdı,"** diyorum içimden.

ERDOĞAN'LA AYNI BURÇTAN

Müslim ile ertesi gün biraraya gelmeyi kararlaştırırken konferansa katılan sevgili **Hasan Cemal** her zamanki muzipliğiyle **"Amberin'ciğim yarın T24'e bak senin yazacak yeni bir şeyin kalmadığını göreceksin"** dedi. Gerçekten de Hasan Abi Müslim ile yaptığı sohbete dayanan güzel bir yazı kaleme almıştı. Eh, bu durumda bize düşen Hasan Abi'yi **"sollamak"**tı. Türkçesiyle herkesi şaşırtan **Salih Müslim** kimdir? İstanbul yılları nasıl geçti? Suriyeli Kürtlerin mücadelesine nasıl katıldı? Siyaseti bir kenara itip bu soruların cevabını bulmaya karar verdik. Brüksel'in şık semtlerinden Louise'de bulunan PYD ofisinde buluşuyoruz. Duvarı Şerwan'ın bir portresi asılı. Diğer duvarda yine çatışmalarda hayatını yitiren bir kadın militanın fotoğrafı var. Üstünde **"sehit namirin"** yani **"şehitler ölmez"** yazıyor...

Salih Müslim 3 Mart 1951'de **Kobani'nin Şeyran** köyünde doğdu. Yani **Suruç** İlçesi'nin tam karşısında. **"Tayyip Erdoğan ile aynı burçtansınız"** dediğimde gülümsüyor. Çiftçilikle uğraşan ailesi Barazi aşiretine bağlı. Baraziler Erzurum dâhil Türkiye'ye de yayılmış büyük bir aşiret. **"Biliyorsunuz Abdullah Öcalan da bizim aşiretimizden"** diyor Müslim ve ekliyor: **"O Beski kolundan biz ise Maaf kolundanız."** Şaşırmıyorum zira Müslim daha toplu olmakla birlikte İmralı duruşmaları sırasında gördüğüm Öcalan'a epey benziyor.

"BABAMIN DÖRT KARISI VARDI"

"Kaç kardeşsiniz" diye soruyorum. **"Oralara hiç girme, kaybolursun"** diyor. Nasıl yani? Yanıtı şöyle oluyor: **"Babamın dört karısı vardı, birincisi öldü, diğer üçü birlikte yaşıyorlardı. Ben ortanca hanımından olmayım. Çocukların sayısını artık sen hesap et."** Ailenin Türkiye'ye karşı ilgisi var. Abilerinden biri Cerrahpaşa Tıp'ta okuyor. Halep'te liseyi bitiren Müslim de İstanbul'da okumaya karar veriyor. Yabancılar için düzenlenen sınavı en üst sıralarda kazanan Müslim, 1971 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Kimya Mühendisliği Fakültesi'ne başlıyor. **"Numaram 671.54 idi, 6 Kimya mühendisliği bölümü için, 71 giriş senesi, 54 de sınıf numaramdı. İstanbul'da yedi buçuk yıl yaşadım hiç yabancılık çekmedim."**

EN SEVDİĞİ YEMEK KURU FASÜLYE

Nerede yaşıyordu? **"İlk önce Fındıkzade'de, sonra Alipaşa Caddesi'nde, ardından Etiler ve Beşiktaş'ta."** Türk arkadaş edinmiş miydi? **"Evet, okula yazılırken yanımda uzun boylu sarışın bir çocuk duruyordu. Adı**

Yakup Koz'du. İzmitliydi. Solcuydu. Sohbet etmeye başladık. Sonra ailesiyle tanıştırdı, çok iyi dost olduk. Onu hep sınıf temsilcisi seçtiriyorduk. En son 85'te haberleşmiştik. Ondan sonra birbirimizin izini kaybettik."

Nerelere takılıyorlardı?

Beyoğlu'na mı? **"Yok, oralara hiç gitmezdik. Biz hep Aşıyan'da bir kahveye gider Boğaz'a karşı çay içerdik. Bir de Aksaray'dan Kumkapı'ya doğru giderken çok güzel ezogelin çorba ve teklik lahmacunlar yapan Bozan diye bir yer vardı, oraya da çok sık giderdik."** Müslim'in en sevdiği Türk yemeği kuru fasulye. **"Kurunun kurusunu seviyorum,"** diyor. 1977 yılında İstanbul'dan ayrılan Müslim bu kez dil öğrenmek için Londra'da çalışan doktor abisinin yanına gidiyor. (İngilizcesi de gayet akıcı). Ardından Suudi Arabistan serüveni başlıyor. Riyad'a yerleşen Müslim, Suudi Arabistan'ın milli petrokimya şirketi Petromim'de çalışmaya başlıyor. Peki, hacca gitmiş miydi? **"En az 50 kere"** umre yaptığını söyleyen Müslim **"iki kez de hacı oldum"** diyor. Yani Suriye'de PYD'ye karşı savaşan El Kaidecilerin **"dinsiz"** ilan ettiği Müslim inançlı bir Müslüman.

"ÖCALAN'I BİR GÖREN BİR DAHA UNUTMAZ"

Abdullah Öcalan ile teması aynı yıllarda başlamış. Suudi Arabistan'da rastladığı Kürtler aracılığıyla Öcalan ile Beyrut'ta tanışıyor. Öcalan ile Şam'da buluşmaları sürüyor. **"Hatta bir yılbaşını Halep'te birlikte geçirdik"** diyor. Öcalan'a duyduğu hayranlığı gizlemiyor. Bütün kitaplarını okumuş. **"Okudukça zekâsını daha iyi anlıyorsunuz. Onu bir kere gören hiç bir zaman unutamıyor. Öyle bir etkisi var. Mesela şu telefon var ya"** diyor Nokia'nın en ucuz modellerinden olan cep telefonunu göstererek. **"Bunu sana bin bir farklı açıdan değerlendirir. Şaşarsın."** Ancak PKK'nin 2003'te kurulan PYD ile herhangi organik bağı olmadığını ısrarla tekrarlıyor.

Gittikçe politikleşen Müslim **"Artık elimiz kolumuz bağlı oturamazdık, 92'de memleketimiz Kobani'ye döndük"** şeklinde sözlerini sürdürüyor. Bu arada görücü usulü evlenen Müslim, eşi Ayşe Efendi'yle tanışma hikâyesini gülerek anlatıyor. Ama önce sallama poşet değil "namuslu" demli çay içmesi lazım. Çaylar geliyor. Karısını anlatırken gözlerinin içi daha da gülmeye başlayan Müslim, **"Rakip köylerden geliyorduk"** diye söze başlıyor. **"Ailem 'nasıl bir kız istersin' diye sorduğunda 'ne çok güzel olsun çünkü havalara girer ne de çok çirkin olsun çünkü ben geri dönerim' dedim. 'Ailesi bizden üstün olmasın. Bir de okuma yazma bilsin. Gerisini ben hallederim' dedim. Tam da istediğim gibi oldu"** diyor. Müslim çiftinin biri kız beş çocuğu oluyor.

ESAD'IN ADAMLARI EVİNİ BASTI

2000'li yıllardan sonra Kürtlere yönelik baskılar artıyor. Müslim defalarca gözaltına alınıyor. 2007 yılında kendisi Halep'teki ofisindeyken Esad'ın adamları Kobani'deki evini basıyor. Evde bulunan eşini ve **"mamoste"** yani **"hoca"** diye bilinen Osman adındaki aktivisti gözaltına alıyorlar. **"Tam tarihi 27.11.2007"** diyor Müslim. İşkencelere dayanamayan Osman iki ay sonra ölüyor. Müslim'in eşi Ayşe Efendi ise bir yıl cezaevinde kalıyor. Hayat kadınları ve adi suçlularla aynı koğuşa konan Ayşe Efendi, fiziki değil ama **"ağır psikolojik işkenceye"** tabi tutuluyor. O günleri hatırladıkça Müslim'in üzerine bir hüznün çöküyor. O hüznün IŞİD tarafından öldürülen

22 yaşındaki en küçük oğlu **Şerwan**'ı anlatırken daha da ağrlaşıyor. Laptop'unda bulunan fotoğraflardan, güler yüzlü, hayat dolu, yakışıklı, uzun boylu esmer bir genç sanki yanımızdaymış gibi öyle bakıyor bizlere doğru.

Müslim susuyor. Sohbeti bitirmenin zamanı geliyor.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aydar: Yerel seçimlere silahla girmeyeceğiz

Amberin Zaman 09.12.2013

 Aydar: Yerel seçimlere silahla girmeyeceğiz Avrupa Parlamentosu'nun, 5 Kasım'da Brüksel'de düzenlediği "Türkler Kürtler ve İmralı Barış Süreci: Tarihî Fırsat" adlı konferansta Kürdistan Ulusal Kongresi (KNK) Yürütme Konseyi üyesi Zübeyir Aydar'a rastladık. Oslo müzakerelerinde yer alan, eski DEP milletvekili Aydar ile Brüksel'deki KNK binasında biraraya geldik.

Ateşkesin en azından yerel seçimlerin sonuna kadar süreceğini belirten Aydar, gündeme dair ilginç açıklamalarda bulundu.

Abdullah Öcalan, "Rojava kırmızı çizgimizdir" dedi. Bu konuyu açar mısınız?

Burada iki taraf birbirini çok fazla etkiliyor. Hem Rojava hem Kuzey (Türkiye). Yani çok iç içedir. Bir taraftan "Biriyle yani Kuzey'le ben çözüm arıyorum, görüşmeler yapıyorum" diyeceksin öbür taraftan Kürtlerin kendi kaderleri hakkında söz sahibi olma arayışlarının önüne her türlü seti çekeceksin. Bu, sizin her türlü inandırıcılığınızı ortadan kaldırır.

Bu sizin de inandırıcılığınızı ortadan kaldırmaz mı? Yani eğer Türkiye'nin Rojava politikası değişmez ve siz de görüşmeleri buna rağmen sürdürürseniz?

Kuşkusuz birbirini etkiler. Ama biz burada Türkiye ile bir yıl önce bir süreç başlatmışız. Bu süreçte samimiyiz. Bütün aksiliklere rağmen, yerine getirmediikleri sözlere rağmen "Biz acaba bir motivasyon yaratarak bu işi barışıl biçimde götürebilir miyiz" anlayışıyla devam ediyoruz. Bütün olumsuzluklara rağmen... Onun için Başkan Apo "Bahara kadar bekleyeceğim" dedi. Barışı sonuna kadar zorlarız. Ama "Bu iş bir türlü gitmiyor hükümetin adım atmaya niyeti yok" dediğimiz anda kesilir. Hâlen şimdiye kadar tek taraflı adımlarla götürdük. Rojava'da farklı durumda olmalarına rağmen (hükümeti kastediyor) buraya kadar getirdik. Ama Başkan Apo'nun dediği sürecin sonunda yeni bir değerlendirmeye ihtiyaç var.

“Bahar” ile kastettiğiniz seçim öncesi mi, sonrası mı?

Yani, herhalde kimse çıkıp seçime bir hafta kala farklı kararlar almaz. Biz seçim ortamının rahat geçmesinden yanayız. Derler ya Türkiye kamuoyunda, bunlar seçime silahla girmek istiyorlar öyle bir şey yok. Seçimlerin anlamına uygun biçimde bir ortamda yapılmasından yanayız.

Bu kadar sabırlı davranmanızın temelinde şu yatıyor: Süreçte çok yavaş da olsa Tayyip Erdoğan’ın barış konusunda samimi olduğuna inanıyorsunuz. Bu doğru mu?

Siz kendi yorumlarınızı bize onaylatmaya çalışırsanız... (gülüyor) Yok, ben öyle bir şey demedim. Biz de siyaset yapıyoruz. Kendi gündemimizi uyguluyoruz. Biz yalnız Türkiye’de yapmıyoruz. Ortadoğu’yu her şeyi hesaba katarak adım atıyoruz. Bir de bir halkın sorumluluğu var. Biz şuna inanıyoruz: Diyalog kapılarını kapatmamak gerekir. Savaşın en sert olduğu dönemlerde dahi diyalog kapılarını açık bıraktık. Şu anki değerlendirmemiz bu çerçevededir. Bundan sonraki durumu da Başkan Apo’nun verdiği o süre içerisinde devletin benimsediği tutum belirleyecektir. Sessizce mi geçirecek bu süreyi yoksa göz dolduran, bu iş oluyor dedirten adımlar mı atacak. Mesela Başkan Apo’nun önü açılacak mı? Bizimle, basınla, âkil insanlarla temas kurup, kamuoyuna mesaj verecek mi? Bunları bekliyoruz.

Hükümetin, İmralı’da BDP’lilerin Öcalan ile çektiirdiği fotoğrafın paylaşılmasına izin vermesi sizce minnacık da olsa bir adım değil mi?

Bir fotoğraf meselesi büyütülecek bir şey değil. İnsan, bahsetmek istemez bile. Oraya girmek istemiyorum. Cezaevindeki her hükümlü fotoğrafını çekirtir ve gönderir yakınlarına.

Bu sürecin Oslo’dan farkı nedir? Devletin, hükümetin barış iradesi daha mı güçlü bu kez?

Biz üçüncü bir tarafın, bir devletin hakemliğini istiyoruz çünkü bunun sıkıntısı yaşanıyor. Oslo’da üçüncü taraf vardı. Oslo’da devletin sergilediği ketumluk aynen devam ediyor. Yani hep olacak, yapacağımız demelerine rağmen bir yerlerde tıkanıyor.

Ama şöyle önemli bir fark yok mu? Abdullah Öcalan, görüşmelerin merkezine oturtuldu.

Oslo’da da merkezindeydi. Baştan öyle değildi, ama bir süre sonra merkezine oturtuldu. 2009’da merkezindeydi. Bizim talebimizdi o zaman. Fakat bu sürecin farkı şöyle. Oslo tamamen gizliydi. Bu kısmen kamuoyuna açıktır. En azından kamuoyu böyle bir sürecin devam ettiğini biliyor.

Ama bilindiği nispette kamuoyunun, hükümetin süreçte başarılı olması için yarattığı baskı ve beklenti artmıyor mu?

Evet, görüşmelerin açık olması bu anlamda faydalı. Öbüründe aracı kurum vardı. Aracı kurum kimdi? Yani birileri işte...

Kimle kim arasında aracılık yapıyordu?

Bizimle devlet arasında.

İngiltere mi yapıyordu?

Söyleyemem.

Peki, böylesi daha mı kolaydı?

Arada birilerinin aracı olması işi kolaylaştırıyor. Gidiyor geliyor, Arayı yumuşatıyor. Senin gidemediğin yere o gidiyor. Senin söyleyemediğini o söyleyebiliyor.

Ama aracı olan kurum Öcalan'a gidemiyordu.

Gidemiyordu. Orada sıkıntı vardı. Oraya devlet heyeti gidiyordu.

Oslo'nun bir ucunu Barzani ile Talabani tutuyordu. Şimdi onlar da dâhiller mi sürece?

Şu anda hiç kimse yok. Oslo hakkında da bilgileri vardı ama direkt taraf olarak görüşmelere katılmadılar. Talabani'nin o ilişkilerin sağlanmasında, zeminin oluşmasında rolü vardı. O kadar. Oslo'da edinilen tecrübenin İmralı sürecine katkısı var. Ancak her şeye rağmen, Biz geri dönmeyecek noktadayız" diyemiyoruz.

En önemli engel nedir?

Başkan'ın önünün açılması psikolojik olarak bizim cenahı çok rahatlatır. Sürece güven artar. Halk, "Devlet bunu yapıyorsa demek ki gerisi gelecek" der. Geçen senenin başında BDP'li bir parlamenter heyetinin gitmesi çok önemli etki yaptı. Bu da yoktu Oslo'da.

Hükümet neden bu kadar yavaştan alıyor? Seçimler yüzünden mi?

Seçimle ilgili olduğunu sanmıyorum. Kamuoyundan sürece destek var. "Acaba temel konularda taviz vermeden Kürtleri entegre ve asimile edebilir miyim" anlayışı hâkim sanki.

Öyle diyorsunuz ama Başbakan'ın tabanında dahi bir kuşku var. Tam da görüşmeler şeffaf olmadığından...

Dokuz-on aydır cenaze kalkmıyor, bu çok önemli olay. Başbakan'ı, bütün herkesi çok rahatlanan bir durum. Barış sürecini daha cesaretli bir biçimde savunabilse inanın CHP tabanından da kendine destek bulur. Kendi partisindeki itirazları kat kat aşacak kadar destek bulur. Keşke Türk annelerini, gerilla annelerini biraraya getirip, televizyonlara çıkartıp konuştursalar. Bunların hepsi barış zeminini güçlendirir. Neticede, bize göre ortada bir mutabakat var ve bu mutabakata göre birinci ve ikinci aşamayı bitirmiş olmalıydık. Üçüncü taraf bu tür şeyler için lazım. Ben bir şey söylüyorum, karşı taraf başka bir şey söylüyor (mutabakatın işleyişine ilişkin demek istiyor). Hakemlik şart.

Artık askerin etkisi daha az.

Oslo sürecinde de asker eskisi kadar güçlü değildi ama şu anda etkisi daha da az. Vesayetin kırılması önemlidir. En önemli kazanım karşılıklı ateşkes yaşanması. Bunu kendi tabanımıza da söylüyoruz.

Erdoğan'ın başkanlık arzuları da kafalarda İmralı sürecine ilişkin bulanıklık yaratıyor. .

Demokratik bir ülke istiyoruz. Bu, net. Kimsenin vesayet sistemi oluşturmamasının payandası değiliz. Birileri diktatör olmaya kalkarsa en çok bizler çekeriz o tür şeylerden. Irak'taki, Suriye'deki, İran'daki durum ortada. Türkiye'de tek partili dönem gözler önündedir. Bizim için temel mesele parlamenter sistem veya başkanlık sistemi değil, bizim için temel mesele demokratik anayasa var mı yok mu. Erdoğan zaten şu anda her istediğini yapıyor yaptırıyor. Tekçilik şu anda var.

Yeni anayasa çalışmaları başarısızlıkla bitti.

Çok kötü oldu. Burada suç, hata var ise iktidar partisindedir. Demokratik öneriyle gelmedi. Bizim önceliğimiz demokratik anayasa.

CEMAAT- İKTİDAR KAVGASI

Gülen hareketine yakın medyada dershane meselesinin İmralı mutabakatının bir parçası olduğu iddia ediliyor. Doğru mu?

Diyorlar ya Oslo'da konuşuldu. Bizim işimiz gücümüz yok mu hükümet ile cemaat arasındaki meseleyi tartışacağız. Bunu söylemek, abesle iştigâl etmektir. Bizim hükümetle cemaat üzerinden konuşacak hiçbir şeyimiz yok. Cemaatin politikalarını beğenmiyoruz. Onların bizde oluşturdukları kanaat, sürece karşı oldukları yönünde. KCK operasyonları, yaptıkları açıklamalar. Hepsini yan yana koyduğumuzda bu kanaat oluşuyor.

7 Şubat'ta Hakan Fidan'ın ifade vermek için savcılığa çağırılması da bunun bir parçası mı?

O tarihte süreç zaten kesilmişti. Oradaki mesele süreci sabote etmek değil, suçlu arayışydı. Yani Hakan Fidan'ı tasfiye etmek, hükümeti zor durumda bırakmak hamlesiydi. Cemaat devlet içinde paralel devlet oluşturdu.

Bunu hiçbir iktidar kabul etmez. Mesele dersane olayı değildir. Cemaat'ın geldiği nokta itibarıyla hükümet rahatsız. Askerden tutun tüm devlet rahatsız. Hanefi Avcı'nın kitabını okuyunuz, anlarsınız rahatsızlığı.

Kim daha güçlü konumda?

Bence hükümet güçlü konumda.

Cemaat seçimde CHP ile ittifak yapabilir mi?

Olabilir. DSP ile yapan CHP ile de yapar.

Ya siz?

HDP (Halkların Demokratik Partisi) o konuda tutumunu netleştirdi. Kapıları açık bıraktı ama sanmıyorum olsun.

Cemaat size el uzatsa, o eli alır mısınız?

Biz Türkiye'de yaşayacağız, o ülkede ağırlığı olan her kim varsa herkesle iyi geçinmek isteriz. Kimseyi inkâr etmiyoruz. Cemaat de Türkiye'nin bir gerçeği. Bu konularda kimseye kapıyı kapatmıyoruz. Birisi eli uzatınca elbette birbirimize söyleyecek şeylerimiz olur.

Cemaatle diyalogun barışa katkısı olur mu?

Olurdu, her zaman da olur. Cemaat'ın her zaman bir gücü var. Nasıl sabote edebiliyorsa o kadar da katkı yapabilir.

Hakan Fidan bir memur. Şahıslar üzerinden değerlendirme yapmak sağlıklı olmamakla birlikte sizce Hakan Fidan figürünün barışa somut katkısı olmuş mudur?

Evet. Olmuştur.

Nasıl?

Bu kadar yeter...

'Genç Cemaatçiler Rahatsız'

Amberin Zaman 13.12.2013

Milliyet yazarı Kadri Gürsel 9 Aralık'ta yayımlanan köşesinde Oda TV davasını bir "operasyon" ve "fason bir Cemaat prodüksiyonu" olarak tarif etmiş "Cemaati hedef almak, birbirine benzemez bu sanıkların aralarındaki tek ortak hususiyet idi " tespitinde bulunmuştu. Oda TV sanıklarından Ahmet Şık tutuklanırken "dokunan yanar" haykırışıyla durumu zaten gayet güzel özetlemişti. Hanefi Avcı, Nedim Şener ve daha niceleri, Fethullah Gülen Cemaati'ne "dokunan" bir şekilde "yanıyordu".

Benzer görüşlere özellikle yabancı yayınlarda yer verdiğim için Cemaat'e yakın medyada sanki birileri düğmeye basmışçasına aleyhimde peş peşe yazılar çıkmaya başladı. Maksat sanki beni itibarsızlaştırarak, görüşlerimi değersiz kılmaktı.

Kırgınlığımı yakın bildiğim Cemaat üyeleriyle paylaşmıştım. Ancak o günlerde özellikle medyada görev alan Hareket'e yakın bazı isimler burunlarından kıl aldırılmıyordu. Kibirlerinden geçilmiyordu. "Bizim kendimizi hiç kimseye anlatmaya ihtiyacımız yok" diyorlardı.

Hükümet ve kendi değişleriyle "Hizmet hareketi" arasındaki kavganın gittikçe alevlendiği bugünlerde bakıyorum Hizmet mensupları kendilerini anlatma ihtiyacını yeniden duymaya başladılar.

Genç kuşak isimlerinden bazılarıyla görüşme fırsatım oldu. Şu kadarını söyleyebilirim; varılan noktadan son derece rahatsızlar. 99 yılından beri aşına olduğum Hareket'te ilk kez bu kadar açık ve samimi bir özeleştiriyeye, sorgulamaya tanık oldum. Oda TV davasının Cemaat'in imajına indirdiği darbeyi rahatlıkla itiraf edebiliyorlar.

"7 Şubat krizine, yani Hakan Fidan'ın ifadeye çağırılmasından sorumlu savcının bizimle alakası olduğunu kim nereden bilebilir, öyle olduğunu varsayalım, bu Hizmet hareketinin tüm bireylerini bağlamaz ki " diyor birisi. Ve ekliyor: "Yüzbinlerin gönül verdiği bir Hareket'ten söz ediyoruz. Arada çürük elma çıkması kaçınılmaz."

"Erdoğan'a asla bir daha" oy vermeyeceklerini belirten bazı genç kuşak isimler AK Parti'yle birlikte artık anılmamanın Hizmet için çok ta faydalı olacağını savunuyorlar. İçlerinden birinin ifadesiyle "2010 yılından sonra AK Parti'nin otoriterliğe doğru savruluşları, dış siyasetteki vahim hataları bir şekilde bizlere de mal oluyordu ". Bana en ilginç gelen cümlelerden biri şu oldu: "Biz AK Parti'yi koşulsuz destekleme gafletinde bulunduk şimdi de yüce Allah bize bunun cezasını çektiriyor."

Sonuçta Hizmet'in mümkün mertebe siyasetten uzaklaşıp iyi bildiği ve gerçek manada "hizmet" sunabildikleri alanlara, eğitime, yardıma yönelmeleri gerektiğine inanıyorlar. Zira Hizmet artık global ölçekte bir hareket.

Yüzde yüz katılıyorum. Gençlerin sesine mutlaka kulak verilmesi gerektiğine inanıyorum. Çünkü kavgalardan uzak gerçekten hizmet veren binlerce fedakâr Hizmet gönüllülerine yazık ve günah oluyor. Afrika'dan Asya'ya birçok okul gezdim. 2005 yılında Pakistan'da meydana gelen korkunç deprem esnasında hareketin olağanüstü profesyonelliğine ve çabalarına tanık oldum. Amerika'da Türkiye'nin tanıtımından öte 11 Eylül'den şeytanlaştırılan İslam'ın müşfik ve rasyonel yüzünü gösterme gayretlerini izledim. İyi ve hayırlı işler yapıyorlar. İnsanlara dokunuyorlar. Allah razı olsun hiçbir zaman unutamayacağım, Bangladeş'te babam öldüğünde

Cemaat'e bağılı okuldan öğretmenler beni kırmadılar kaynar sıcakta mezarının başında dua ettiler. Böylece annemin "Türkçe de dua olsun" arzusu yerine getirilmiş oldu.

Ama siyasi güç Hizmet'in kimyasını bozdu. Ve evet hiçbir hükümet devlet bünyesinde paralel bir gücün varlığına göz yumamaz. Hele 7 Şubat vakasından sonra. Kimin fikriydiyse berbat bir fikirdi.

Başbakan ve iktidara gelince... Gazetemizi, arkadaşlarımızı sindirme çabalarını bütün dünya görüyor ve kınıyor. Hizmet'teki bazı arkadaşlar en azından bir vicdan muhasebesine girdiler. Darısı Gezi'de hayatlarını kaybeden gençler için henüz bir tek kelam etmeyen, Roboski'de henüz adaleti tecelli ettirmeyen Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın başına.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hangimiz masumuz

Amberin Zaman 20.12.2013

Öncellikle şunun altını çizelim: Son iki gündür ortaya saçılan dudak uçuklatıcı görüntülere, deste deste dolarlara baktığımızda ciddi bir yolsuzluk silsilesiyle karşı karşıya olduğumuz net. Tüm bu iddialar sonuna kadar araştırılmalıdır ve kanıtlandığı takdirde suçlular cezalarını çekmelidir.

Böyle bir ihtimal var mı peki? Başbakan'ın ilk reaksiyonlarına bakılırsa bu son derece zayıf bir ihtimal. Erdoğan Gezi'de olduğu gibi AK Parti iktidarını alaşağı etmek isteyen İsrail ve Amerika güdümlü bir "çete" ile karşı karşıya olduğumuzu savundu. Bismillah demeden soruşturmayı yürüten savcılar, polisleri görevlerinden aldı, Emniyet'te operasyonlar yaptı. Böylece kamuoyunun gözünde bir şeylerin üstünü örtme çabasında olduğu hissini uyandırdı. Daha dün kadar uzun yıllar başımızda kalacakmış gibi gözüken Erdoğan'ın siyasi geleceği ve dahası Türkiye'nin yakın geleceği artık kocaman bir soru işareti hâline geldi.

Bugünkü hazin tablonun en büyük sorumlusu siyasi iktidar. Ama tek sorumlusu değil. Gidişatta hepimizin payı var. Liberallerden başlayayım. Ergenekon davası sürerken, sanık avukatları davaya ilişkin çelişkileri, hukuksuzlukları önümüze koyarken hangimiz kulak astık? Asmadık. Çünkü dava "ufak detaylara" takılmamızı gerektirmeyecek kadar "kutsal"ı. Cemaat, AK Parti'yle el ele askerî vesayeti sonlandırıyorlardı. Sonuç? Askerî vesayet bir daha asla yeniden hortlamayacak şekilde sonlanmadı, sadece eridi. Vicdanlarımızla birlikte. Çünkü biliyoruz ki hüküm giyen yüzlerce insanın arasında gerçek darbeci olduğu gibi masum insanlar da var. Ama çoğumuz sustuk. Tıpkı MHP milletvekili adaylarının seks kasetleri ortaya saçıldığında olduğu gibi. Sustuk, çünkü MHP'ye gıcıkık.

Ya davadaki aksaklıkları Adli Tıp uzmanlarına dahi dudak ısırtacak titizlikle çıkartıp gözlerimize sokanlar? Demokrasiye bağlılıklarını her fırsatta haykıran bu sevgili meslektaşlarım Kürtler faili meçhul cinayetlere kurban giderken, köyleri yakılırken, Filistin askısı, cop, elektrik, tecavüz, köy yakmalarına maruz kalırken gözlerini kapatıp kulaklarını tıkadılar. Nice hayat karartan operasyonel manşetler atıldılar. (Dindarlara yaptıklarına hiç girmiyorum ne de dindarların Gezi sırasında "çapulculara".. Çünkü yerim yok.) Ama bakıyoruz bugünlerde

Kürtlerin en hararetli savunucuları hâline geldiler. Hadi itiraf edin. Başbakan'dan o kadar nefret ediyorsunuz ki PKK savaşı yeniden başlatsa neredeyse zil takıp oynayacaksınız.

Cemaat'e gelince... Evet, Fethullah Gülen Cemaati'ne bağlılık duyan her bürokratı, polisi, yargıcı illa "devlete sızmış efendisinin sadık askeri" şeklinde görmek zorunda mıyız? Elbette hayır. İnsanların inançları kendilerini bağlar. Ancak Cemaat'e yakın kuruluşların, fertlerin kritik olaylarda verdikleri toplu refleks karşısında "bunlar da ne örgütlüymüş yahu" demeden edemiyoruz. Ahmet ve Nedim gibi Cemaat'e "dokunanların" yaşadıkları haksızlıklar bir yana, Ruşen Çakır'ın dünkü yazısında belirttiği gibi eğer mesele sadece yolsuzluk ise Cemaat'e yakın basın yeni mi uyandı? Deniz Feneri olayını neden görmezden geldi? Velez ki operasyonun arkasında Cemaat var. Öncelikleri adalet mi intikam mı, yoksa kendilerine yönelik bir saldırının önünü kesmek mi? Hiç emin değilim. Tek bildiğim şu: Erdoğan ile Cemaat arasında sıkışılmadığı, özel yaşamların şantaj malzemesi hâline gelmediği bir Türkiye'de yaşamak istiyorum.

Son tahlilde Türkiye bağımsız yargısıyla, medyasıyla, ve her şeyden öte demokratik anayasasıyla gerçek bir hukuk devleti olsaydı bu sorulara gerek kalmazdı. Kimin "Fethullahçı" kimin şucu veya bucu olduğunun herhangi bir kıymeti olmazdı. Erdoğan bizlere tam da böyle bir Türkiye vaat etmişti. Vaadinde durmadı. Ve varılan noktada bunun faturasını hepimizle birlikte kendisi de ödeyecekmiş gibi görünüyor.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hastaneden bakınca Cemaat- iktidar kavgası

Amberin Zaman 24.01.2014

Bir gazeteci olarak Türkiye'deki vahim tabloyu anlamak için illa da sahalara inmek, özel kaynaklarla sohbet, konunun uzmanlarıyla mülakata gerek yok. Son üç haftadır çifte zatürreeden halen yatmakta olduğum hastaneden de her şey gayet net şekilde görülüyor, anlaşılıyor.

İçinde bulunduğumuz durum Başbakan'ın iddia ettiği gibi Türkiye'ye düşmanlık besleyen dış odaklarla el ele vermiş bir "**paralel devlete**" karşı güdülen demokrasi mücadelesi değil. Durum, **Nuray Mert**'in T24 sitesinde 14.01.2014 tarihinde yayınlanan yazısında ifade ettiği gibi, çöken bir ittifaktan ve bunun tetiklediği savaştan ibaret. Tarafların biri Fethullah Gülen Cemaati. Diğeri de halkın oylarıyla seçilmiş siyasi iktidar. Aralarındaki güç mücadelesi geriye dönüşü olmayan bir mecra girince taraflar nükleer düğmeye basıyor. AK Parti dersaneleri kapatmaya karar veriyor. Gülen Cemaati ise AK Parti'ye ilişkin yolsuzluk iddialarını patlatıyor.

Bir ideoloji veya çıkar etrafında örgütlenen bir yapının devlete kümelenerek vesayeti altına alması asla kabul edilemez. Ancak hangi saiklarla olursa olsun önümüze serilen kirli çamaşırlar bir "**kompro**" olarak geçirilecek cinsten değil. Ayakkabı kutuları içerisindeki milyonlarca dolarlar. Para sayma makineleri. O paralar operasyonu yürüten polisler tarafından konsaydı, neden tutuklanan Halk Bank müdürü paralar için "**imam- hatip okuluna bağış yapacaktım**" şeklinde açıklama yapma ihtiyacı duydu? Hükümeti belki de en çok da zan altında bırakan sözler kendi içinden, istifa etmek zorunda bırakılan Şehircilik Bakanı **Erdoğan Bayraktar**'dan geldi:

"Soruşturma dosyasındaki imar planları Başbakan'ın onayı ile yapılmıştır. Başbakan'ın istifa etmesi gerekir."

Peki, hükümetin tepkisi ne oldu? Olup biteni tümüyle şeytanlaştırdığı Gülen Cemaati ve sözde dış hamilerinin üzerine yıkmak. Mümkün mertebe yolsuzluk iddialarını geçiştirmek. Var gücüyle olası yeni operasyonların önünü kesmek. Bu yolda hukuku, kuvvetler ayrılığını ve son kertede demokrasiyi ayaklar altına almak. Başbakan'ın kulaklara fısıldadığı mesaj az buçuk şu: **"Bana güvenin. Demokrasimizi bu karanlık güçlerin elinden kurtarmak daha da pekiştirmek için demokrasimizden geçici ödünler vermek zorundayız."** Netice ortada. Piyasalar tepetaklak. Devlet kurumların birbirine girdiği, kaos görüntüsü veren bir Türkiye var karşımızda.

Diyebilirsiniz ki olup bitende Cemaat'in hiç mi dahli yok? Doğru, Ergenekon, Balyoz, Askerî Casusluk, Oda TV ve KCK davalarıyla **"Cemaat devlete sızmış"** algısı iyice pekişti. Şantaj kasetleri, sahte deliller üreterek devletin sağladığı araçları kendi düşmanlarını bertaraf etmek için kullandı kanaati yayıldı. Ama hükümet bunu yıllardır bilip duruyor. Şimdilerde **"Numan Kurtuluş'a şantaj yapmaya kalktılar"** diye yakınan Başbakan MHP'lilerin namahrem kasetleri yayınlandığında meydanlarda **"bunlar özel değil genel genel,"** diye alay etmişti. Peki, Fethullah Gülen'in gizlice kaydedilmiş konuşmalarını kimler piyasaya sürdü?

Varsayalım ki camia her gelen hükümeti rehin alacak güce erişti. Bunun çaresi cadı avına çıkarak her önüne geleni cemaatçi diye tasfiye etmek, devletin tüm kurumlarını kendine bağlamak değil. Çare zaten her daim dış müdahaleye açık olan sistemdeki yapısal problemleri muhalefet ile uzlaşarak çözmek. Sahi, Yargımız, Emniyetimiz ne zaman **"bağımsızdı"**? Ama hükümet ne yazık ki bu yolu seçmiyor. Tersine **"bana bugünlerde hesap soran vatan hainidir"** demeye getiriyor. Tıpkı MİT'in muamma kamyonları vakasında olduğu gibi.

İŞİN ÖZÜ

Hâlihazırda Türkiye'nin kaderini üç adam şekillendiriyor. **Recep Tayyip Erdoğan, Fethullah Gülen ve Abdullah Öcalan**. Her birine kendi taraftarlarınca, asla eleştirilemez, dokunulamaz gözüyle bakılıyor. Bu coğrafyanın insanı güçlü liderleri seviyor. İradelerini, beyinlerini onlara teslim etmekte, sloganlarını sorgulamadan papağan gibi tekrarlamakta en ufak beis görmüyor. Oysa vatandaş olarak güvenimizin esas kaynağı yeni demokratik anayasayla taçlandırılmış herkese eşit mesafede duran laik hukuk devleti olmalıydı. Demokrasi aynı zamanda bir kültür meselesi. O kültür bu topraklarda henüz kök salmadı. Başka bir ifadeyle Türkiye'nin içinde bulunduğu krizde hepimizin payı var.

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Suriyeli Türkmenlere köstek değil destek olalım

Amberin Zaman 31.01.2014

Son bir kaç gündür El Kaide'ye bağlı **Irak Şam İslam Devleti** güçleri (İŞİD) Kilis'in 25 kilometre doğusunda bulunan ve takriben 20.000 Türkmen'in yaşadığı Çobanbey beldesini ele geçirmeye çalışıyor. Türkmenlere terör estiriyor.

Çatışmalar esnasında İŞİD'in attığı bir havan mermisi Türkiye'ye isabet etmiş. İŞİD Çobanbey Hudut Karakolu devriye ekiplerine hafif silahlarla ateş açmış. Bunun üzerine Suriye sınırına konuşlanan tanklar, 40 kilometre menzile sahip Fırtına obüsleriyle İŞİD'e ait bir konvoyu imha etmiş. Çatışmalardan kaçan 1300 Türkmen sınırı

geçerek Türkiye'ye sığınmış. Bu arada medyada yer alan haberlere göre Türkmenler IŞİD'i "**püskürtmüş**" ve 300'e yakın teröristi "**etkisiz hâle**" getirmiş. Anlaşılan Türkiye'den insani ve askerî herhangi yardım almadıklarından yakınan Türkmenlere "**paralellerin**" tüm gayretlerine rağmen Türkiye'den silah ulaşmış. Türkmenler böylece ilk kez IŞİD'e karşı koyabilmişler.

Peki bu, Türkmenler açısından hayırlı bir gelişme mi? İlk bakışta böyle gözükse de kanaatimce hayır. Ankara'nın Türkmenlere yönelik politikasının başından beri sakıncalı olduğunu düşünenlerdenim. Türkmenlerin kaderiyle yakından ilgilenen MHP Hatay Milletvekili **Şefik Çirkin**'in ifadesiyle : "**IŞİD, El Kaide unsurların ağır tehdidi altında olduğu ve bir yandan rejimin kısılcacında olduğu gerçeği ortadayken Türkmenlerin düştüğü bu tehlikenin baş sorumlusunun AKP ve özellikle Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu olduğunu belirtmek isterim, çünkü Türkmenleri rejime karşı teşvik eden Davutoğlu'nun ta kendisi. Biz MHP olarak başından beri muhalif gruplara insani yardım dışında yapılanlara karşıyız.**" Ancak IŞİD'in saldırıları karşısında, Türkiye'nin Türkmenleri kendilerini savunmaları için derhal silahlandırmasına inanan Çirkin konuyu defalarca Meclis'e taşıdı. Dün görüştüğüm Suriye Demokrat Türkmen Hareketi lideri **Ziyad Hassan** Türkmenlerin bu taleplerini yineledi. Ancak Türkiye'nin hâlen kendilerine silah göndermediğini savundu.

Türkmenlerin silahlandırılmasının neden fayda sağlamayacağına gelince...

1- Muhaliflere ilk silahlar aynı gerekçeyle "**kendilerini savunmaları**" için yollanmıştı. Ne kadar işe yaradığı ortada. Yüz binden fazla Suriyeli öldü. Esad yerinde duruyor. Muhalifler birbirine yemekten Esad'a sıra gelmiyor.

2- Türkiye, IŞİD yani El Kaide'ye karşı fiilen savaşa girmeye, bunun neticelerine katlanmaya, yani Allah korusun şehirlerimizde Reyhanlı benzeri misilleme terör eylemlerini göze almaya hazır mı?

3- Türkiye geçtiğimiz yaz silah ve lojistik destek sağlayarak Türkmenleri PKK'nın Suriye kolu olan Demokratik Birlik Partisi'ne (PYD) karşı Resulayn'da desteklemişti. Ceylanpınar'ın karşısında bulunan Resulayn kasabasında çatışan Türkmen savaşçılar Türkiye'nin kendilerine yardım ettiğini, bana kendileri anlatmıştı. Netice? Ceylanpınar geçen temmuzdan beri PYD'nin kontrolünde.

Kuzey Irak'ta da başarısızlıkla denenen Türkiye'nin Kürtleri Türkmenlere kırdırma politikası, Kürtler ve Türkmenler arasındaki düşmanlığı derinleştirdi. Türkmenleri daha da izole etti. PYD'yi "**tehdit**" şeklinde tanımlayan Çirkin dahi Türkmenlerin Kürtlere karşı kışkırtılmasını "**yanlış**" bulduğunu vurguluyor. Örnekleri çoğaltabiliriz...

Peki, Türkiye ne yapmalı? Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün de son günlerde işaret ettiği üzere Türkiye, Suriye politikasını hayalci temenniler yerine somut gerçekler üzerine sil baştan kurmalı. Bunun bir ayağı, PYD' ile diyalogu yeniden başlatmak olmalı. PYD'nin kontrolündeki bölge hariç sınırları IŞİD tarafından kuşatılmış bir Türkiye'nin başka seçeneği yok. Devlet Öcalan ile alenen "**konusurken**", "**Onlar PKK**" diye itiraz etmenin herhangi bir mantığı yok. Bir zamanlar "**aşiret reisleri**" diye horladığımız Iraklı Kürtlerle nasıl yakın müttefik hâline geldiyse yarın Suriyeli Kürtlerle ittifak kaçınılmaz. Tarihî, sosyal, siyasi ve coğrafi gerçekler bunu dayatıyor. Türkmenleri El Kaide'ye karşı koruyabilecek güçteki tek yapı PYD. Türkmenlere köstek değil destek olalım.

Beni dinleyenleri cezalandıracak mısınız

Amberin Zaman 07.02.2014

İktidar partisi hak ve özgürlüklerimize yeni bir darbe indirdi. Esas maksadı **"Büyük yolsuzluk"** soruşturması esnasında kaydedildiği iddia edilen AK Partili bakanlar, iktidara yakın işadamları ve Başbakan'ın bizzat kendisi ve çocuklarına ait olduğu savlanan ses kayıtları ve tapelerin yayını engellemek olduğu apaçık olan yeni internet yasası Meclis'ten geçti.

Bir an için iktidarın samimi olduğunu varsayalım. Yasanın özel hayatın mahremliğini korumak için geçirildiğini kabul edelim. O hâlde **Sayın Başbakan Erdoğan ve MİT Müsteşarı Hakan Fidan'a soruyorum. Özel hayatımızın ırzına geçen MİT elemanları hakkında soruşturma başlatacak mısınız? Failleri cezalandıracak mısınız? Bizim demokratik haklarımıza sahip çıkacak mısınız?**

"Türkiye'nin Watergate'i" olarak anılan skandaldan söz ediyorum.

MİT **Taraf**'ın eski genel yayın yönetmeni **Ahmet Altan'ı, Yasemin Çongar'ı, Mehmet Baransu'yu, Markar Esayan'ı, Mehmet Altan'ı** ve **beni** 2008 ve 2009 yıllarında tüm hukuk normlarını çiğneyerek **"casus"** olduğumuz şüphesiyle dinlemiş. **"Terör örgütleriyle bağlantımız"** olabileceği gerekçesiyle isimlerimize kayıtlı cep telefonlarını dinlemeye alabilmek için birtakım MİT elemanı savcılıktan izin talep etmiş. Ancak bunu yaparken, herhalde deşifre olmamak için, bize saçma sapan çakma isimler takmış. Böylece örneğin Yasemin **"Elizabeth"** olmuş, Mehmet Altan **"Pastör"**, ben de **"Demi"**.

MİT tarafından kanunsuzca dinlendiğimizi 2012 yılında, kendi gazetemizden, **Taraf**'tan, olayın mağdurlarından, **Mehmet Baransu'nun** ele geçirdiği birtakım belgelerden öğrendik. İlk tepkim, **"zaten yıllardır emniyeti, MİT'i, jandarması herkes bizi dinliyor"** oldu. Arkadaşlar MİT'i mahkemeye vermeye karar verdiklerinde kendilerine katılmadım. Çünkü belge Hakan Fidan'ı hedef alan 7 Şubat operasyonundan üç gün sonra sızdırılmıştı. Zamanlama günün moda terimiyle **"manidardı"**. Fidan'a yönelik operasyonu ilk günden beri yanlış bulan biri olarak MİT ve Cemaat arasında cereyan eden kavganın içine çekilerek manipüle edilmekten çekinmiştim. Üstelik olay cereyan ettiğinde Hakan Fidan henüz MİT müsteşarı değildi. (Emre Taner'di). Kanıtlamam mümkün değil ama bizi dinletenlerin **Taraf**'ın yayınlarına öfkelenen MİT içindeki ulusalcılar olduğunu tahmin ediyorum. Herhalde Amerika'dan, İsrail'den talimat aldığımızı düşünüyorlardı. Geri zekâlılar.

Bugün iyi niyetimin fazlasıyla istismar edildiğini görüyorum. Esas geri zekâlı benim diyorum. Temel nedeni ise MİT'in ve Başbakan'ın skandala ilişkin benimsediği tutum. Hukuksuzluklar zincirini **Sedat Ergin** 11 Temmuz 2013 tarihinde yayımlanan köşesinde fevkalade güzel anlatmış. Özetle İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 18 Ekim 2012 tarihinde Başbakanlığa gönderdiği yazıda MİT elemanlarının **"resmî belgede sahtecilik, haberleşmenin gizliliğinin ihlal ve görevi kötüye kullanma suçlarını işlediklerinin anlaşıldığını"** vurgulamış. Buna karşın MİT sahte isimle gazetecileri dinlemeyi kurumun olağan faaliyeti olarak savunmuş. Başbakan soruşturma iznini geri çevirmişti. Olay örtbas edilmişti.

İşimiz gereği Kandil'dekiler dâhil her türlü insanla görüşüyoruz. KCK davasından tutuklu birçok gazetece sırf bu yüzden **"terörist"** damgasını yediler. Telefon kayıtlarını bahane ederek bizi de **"terörist"** diye içeri tıkabilirlerdi. Ucuz atlatmışız.

Arkadaşların hukuki mücadelesi sürüyor. Türkiye’de bir daha bu tür hukuksuzluklar yaşanmasın diye. Birileri tarafından manipüle edildikleri için değil. Ama nafiile. Son durak Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının adalete kavuşabildiği Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi. Ama Bakarsınız Başbakan bizi utandırır. Vicdanının sesini dinler ve soruşturmaya izni verir... Tabii tabii geri zekâlı Amberin...

amberin.zaman@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)